ROMAN

huzur sokağı

ŞULE YÜKSEL ŞENLER

okuoku.com

TİMAŞ YAYINLARI: 46

DİZGİ-TASHİH-MİZANPAJ:
Tim Tanıtım

ADRES:
Alayköşkü Cad. No: 11
34410 Cağaloğlu/İstanbul
Tel.: 0212 513 84 15 Faks: 0212 512 40 00
Web adresi: www.timas.com.tr

BASKI ve MONTAJ:
EBNER&SPIEGEL
Eberhard-Finckhstr.61
D-89075 Ulm-Germany

Nisan 2004

ISBN 975-7544-42-6

Copright©
Bu eserin yayın hakkı
Hayat Yayınları'na aittir.

huzur sokağı

ŞULE YÜKSEL ŞENLER

ŞULE YÜKSEL ŞENLER

1938 Mersin doğumludur. Kalabalık bir ailenin içinden geldiğinden, çok arzu etmesine rağmen yüksek tahsilini yapamayarak öğrenimini yarıda bırakmak zorunda kaldı. Kendi kendini yetiştirerek 1958 yılında yazı hayatına başladı. Çeşitli gazete ve dergilerde çalışmaları neşredildi. 1965 yılından itibaren seri konferanslar vermeye başladı. Yazı ve konuşmaları nedeniyle hakkında çok sayıda dava açıldı. Ülkemizdeki İslâmi çalışmalarda, özellikle tesettürlü kadınların hakları hususundaki mücadelesiyle bir döneme imza atan Şule Yüksel Şenler, ilerlemiş yaşına ve rahatsızlığına rağmen zaman zaman çeşitli gazete ve dergilerde yazıları yayınlanmaktadır.

Yayınlanmış Eserleri:

- Huzur Sokağı
- Uygarlığın Gözyaşları
- Kız ve Çiçek
- Gençliğin Izdırabı
- Hidayet
- Bize Ne Oldu?

İSTANBUL'UN kenar semtlerinden birinde kırık dökük, irili ufaklı ahşap evlerin sıralandığı dar ve küçük bir sokakta başlamıştı her şey. Yağmur yiye yiye tahtaları aşınmış, her rüzgâr esişte yıkılıvereccekmiş intibaını uyandıran, kırılan camların yerine sarartmış gazete kâğıtları yapıştırılmış, rengi solgun, yer yer yamalı, basma perdeli evleri ile "Huzur Sokağı"nın ilk bakışta fakir bir sokak olduğu anlaşılırdı...

Sâkinleri, kanaat ve huzur içinde yaşayan, zenginlik ve debdebede gözleri olmayan mü'min ve mütevazi kimselerdi. Bu mütevekkil, asil insanlar, bütün fakr-u zaruretlerine rağmen yaşayış tarzlarından gayet memnun, içinde bulundukları hayat şartlarından dolayı da o derece müsterihtiler...

Bu sokak, âdeta yılların tahribatı ile aslî veçhesini kaybetmiş, maddeci ve materyalist insanların hırs ve ihtirasları üzerine inşa edilmiş, yeni ve modern İstanbul'un bir parçası değil de, Osmanlı devrinin bütün ince ahlâk ve faziletlerini sinesinde yaşatan ve sanki şu tefessüh etmiş cemiyetle bütün bağlarını koparmış âsude bir köşeydi...

Herkeste köklü bir gönül birliği vardı... Herkes birbirine karşı sonsuz bir sevgi, derin bir muhabbet, samimi bir kardeşlik, candan bir bağlılık duyardı... Komşuluk münasebetleri öylesine kuvvetliydi ki, şairin: "Ferde râci şadmeden efrâd olurmuş lerzedâr." Dediği gibi, sokak sakinlerinden bir kişiye veya aileye gelen herhangi bir musibet ve felâket, bütün sokağın derdi ve elemi olur, felâketzedeye yardımcı olmak, onu teselli etmek, derdine derman olmak için herkes birbiriyle göz yaşartıcı bir fazilet yarışına girişirdi...

Şayet musibet hastalık ise, elbirliğiyle tedavisine çalışılır, ameliyatı mucib hâl karşısında ameliyat ücreti bir anda toplanır, hasta en mükemmel hastahanede ameliyat ettirilir, hastanın evi âdeta bir ilâç deposu haline getirilirdi...

Dükkânı soyulan şahıs, üzülmeye dahi vakit bulamazdı. Zira zayıf bütçelerine rağmen Huzur Sokağı sakinleri, yine bir anda aralarında topladıkları paraları küçük bir sermaye hâline getirir, dükkân için lüzumlu malzemeleri derhal temin ederler ve kardeşlerinin yüzünü güldürürlerdi...

Evi yanan şahsın evi de eşsiz bir yardımlaşma ve gayret neticesi, eskisinden de mükemmel bir tarzda, eşyaları ile birlikte en kısa zamanda kendisine hediye edilirdi.

Sokak sakinlerinden birinin kızı evleneceği zaman, bütün komşu genç kızları ve hanımları, onun çehizini hazırlamak için seferber olurlar, dantelli yatak takımları, oyalı yemeniler, nakışlı örtüler ve sırmalı seccadelerle sandığını hazırlarlar, hayır dualarla onu gelin ederlerdi...

Bu sokakta herkesin, ateşten çekinir gibi çekindiği ve en ziyade nefret ettiği şey, dedikoduydu... Hi kimse, hiç kimsenin arkasından konuşmaz, kimse birbirini çekiştirmeye tevessül etmezdi... Herkes birbirinin kusurunu hoş görür, ayıbını yüzüne vurmazdı. Çekememezlik, hased, kıskançlık ve rekabet gibi hisler, bu faziletli insanların kalbinde yer bulamıyordu bir türlü... Çünkü herkes kardeşinde, komşusunda olan yüksek meziyetle iftihar ediyor, onun meziyetini, kendi meziyeti olarak kabul ediyordu...

Hâsılı, İslâm ahlâk ve yaşayışının topyekûn iflas ettiği şu bozuk cemiyet içinde bu sokak, tesanüd, teavün, ittihad, ittifak ve uhuvvetin âbideleştiği bir fazilet, bir asalet, bir şecaat otağı, kalbleri birbiri için çarpan fertlerden müteşekkil sarsılmaz bir aile ocağıydı...

Gün, her sabah böyle başlardı Huzur Sokağı'nda... Gecenin bütün mahremiyetini kalın ve koyu bir perde gibi sinesinde gizleyen zifiri karanlıklar, fecre yakın saatlerde gitgide açılır ve gecenin bu son saatleri, perdeleri sımsıkı örtülmüş ahşap evlerin üzerine açık mavi bir tül gibi iner, ortalık sihirli bir güzellik içine bürünüverirdi...

İşte böyle sabahlardan birinde Huzur Sokağı... Etraf, henüz alaca karanlık... Şafak, sökmek üzeredir...

Biraz sonra bu küçük ve sakin sokağı, her sabah olduğu gibi lâhutî bir ses kaplıyacak ve Huzur Sokağı'nda günün ilk hareketleri başlamış olacak...

Mahallenin herkes tarafından sevilen, hürmet edilen nur yüzlü ve umumi kültürü yüksek, engin bilgili müezzini Sadi Hoca, köşe başındaki küçük caminin şerefesi kırık minaresinden, sesinin bütün ulviliğiyle uykuda olan semt sakinlerini sabah namazına davet edecek... Ve.. Huzur Sokağı'nda kapılar bir bir açılacak... Yaşlısıyla, genciyle bütün erkekler, yüzlerinden o hiç eksik etmedikleri mes'ut tebessümleriyle hep bir istikamete doğru yönelecekler...

İşte, nitekim o tatlı, o lâhuti ses, muhiti sıcak bir ana şefkatiyle kucaklamağa başladı...

Sadi Hoca'nın sabâ makamından okuduğu yanık ve içli sabah ezanı, ince bir tül gibi ortalığı örten alaca karanlığı delercesine dalga dalga, perde perde göklere yükselmekte...

"Esselâtü hayrün minennevm! Esselâtü hayrün minennevm!..."

"Namaz uykudan hayırlıdır! Namaz uykudan hayırlıdır..."

Huzur Sokağı'nda bu sese, bu ilâhi davete icabet etmeyen kimse yoktu. Bu ulvî sesle, bu ilâhi davetle uyanan herkesin evinde birer birer ışıklar yanmaya başlar, nalın tıkırtılarının, su şıkırtılarının sesi, sokağa mânevi bir mûsikinin nağmeleri gibi yayılırdı...

Nitekim, ezan bittikten bir müddet sonra ahşap evlerin demir halkalı kapıları, bir bir açılmaya ve dışarıya bir kaç orta halli olan müstesna oldukça fakir, fakat temiz kıyafetli, temiz yüzlü genç-yaşlı erkekler çıkmağa başladılar...

Her zaman olduğu gibi, camiye gitmek üzere evinden en erken çıkan, yine Bekir Ağa olmuştu. Orta yaşlı, halim-selim bir adam olan Bekir Ağa, inşaatlarda, amelelik yaparak nafakasını temin ederdi. Ters çevrilmiş kasketi, kırmızımtırak yüzü, derinden gülen şefkat dolu gözleri ve hele hele malî durumunun hiç de iyi olmamasına rağmen elinin haddinden fazla açıklığı ile herkesten ziyade çocukların sevgilisiydi Bekir Ağa... Her akşam eve dönüşünde sokaktaki bütün çocukları çikolata, sakız, leblebi, çekirdek gibi yiyecekler, onların hoşuna gidecek balon, lâstik top v.s. gibi ufak tefek oyuncaklar dağıtırdı.

Yeşil yağlı boyaları yer yer dökülmüş olan, tek katlı küçük bir

evin açılan kapısından çıkan nur yüzlü sevimli ihtiyar ise sokaktaki kedilerin sevgilisi, Sayacı Hayri Dedeydi. Hayri Dede'nin de akşam üstü iş dönüşü sokağa girişi görülecek manzaraydı doğrusu... Daha sokağın başında görünür görünmez, nerden haber alırlar, nasıl sezip görürler bilinmez, bir anda sokağın sarı, beyaz, arap, tekir, bütün kedileri Hayri Dede'nin etrafını sarar, hoplayıp zıplamaya başlarlardı. O da elindeki paket paket işkembeleri ve ciğerleri büyük bir neş'e ve keyifle etrafında miyavlıya miyavlıya fır dönen kedilere dağıtır ve biçarelerin karınlarını doyurmadan eve adım atamazdı...

Kapılar tek tek açılmaya devam ediyor... İşte Kabzımal Sedat Bey! İşte Bakkal Mehmet Efendi! İşte Simitçi Sadık. Her sene olduğu gibi sınıfını bu sene de iftiharla geçen orta okul son sınıf talebesi Nedim. Manav Necati... Marangoz Halil usta... v.s...

Kapıdan çıkan şahıslar, sağ ellerini göğüslerinin üzerine koyarak: "Selâmün Aleyküm" diye diğer komşularıyla selâmlaşıp üç beş kişilik gruplar halinde aynı istikamete doğru ilerlemekteler...

Hepsinin de yüzleri nur nur, ışıl ışıl. Mesut, bahtiyar, gamsız, kedersiz insanlar hepsi de...

Acaba niçin sokak sakinlerinin "konak yavrusu" ismini taktıkları, kapıları ve saçakları oymalı, işlemeli, pencereleri pancurlu, iki katlı, eski fakat sevimli evin kapısı hâlâ kapalıydı?...

Fakat hayır, hayır!... O kapının sabah namazı vaktinde açılıp kapanmadığı hiç bir gün olmamıştı. Şu halde bugün de açılacak ve o abdestli ayaklar her sabah olduğu gibi bu sabah da köşedeki camiye doğru yönelecekti...

Ve işlemeli eski tahta kapı, tatlı bir gıcırtı ile açıldı. Kapının eşiğinde ütülü pantolonu, kolalı gömleği ile tertemiz kıyafetli, temiz ve asil çehreli, güzel, yakışıklı ve nezih bir genç belirdi. Huzur Sokağı'nın ağır başlı ve efendi delikanlısı, Bilâl...

Bilâl, yüksek tahsilini İstanbul Üniversitesi Kimya Fakültesi'ne devam ederek tamamlamaktadır. O ahlâkı, terbiyesi, çalışkanlığı ve yüksek imanıyla Huzur Sokağı'ndaki kız sahibi bütün anne ve babalar için yegâne damat namzedi, başlarında tertemiz oyalı yemenilerle perde arkalarında çeyiz işleyen bütün genç kızların hayâllerinde yaşattıkları ve istikbâl için ümit besledikleri ideal bir eş, biricik annesinin ise üzerine titrediği, terbiyeli, itaatli, hayırlı bir evlâd olarak Huzur Sokağı'nın gözbebeği sayılan, sevilen, her bakımdan mükemmel ve müstesnâ yaradılışlı bir gençtir. Mâneviyata olan sonsuz bağlılığından dolayıdır ki fevkalâde üstün

başarı gösterdiği derslerinin yanında Allah'ın büyük-küçük, genç-yaşlı, cahil münevver ayırd etmeksizin her müslümana farz kıldığı beş vakit namazını da asla ihtimâl etmemekte, hattâ sesinin çok güzel oluşundan dolayı Sadi Hocanın ve muhitinin ısrarları üzerine köşe başındaki küçük mescidin tek şerefeli minaresine çıkarak çok kere sabah ve yatsı vakitlerinde yanık sesiyle ezan da okumaktadır. İnsanın, onu dinlerken, İslâm'ın ilk müezzini Bilâl-i Habeşî'yi hatırlamaması imkânsızdır...

Bilâl, kapının eşiğinden adımını atmadan evvel her sabah hayır dua ile camiye uğurlayan beyaz namaz örtülü annesinin elini ve yanaklarını sıcak bir sevgi ve hürmet hissiyle öptü... Sonra cemaate yetişebilmek için koşarcasına evden ayrıldı... Alaca karanlık içinde ilerleyen silueti küçüldü, küçüldü ve nihayet sokağın dibinde, köşede gözden kayboldu...

Caminin önüne gelince içeriye girmeden, şöyle bir durdu. Kendisine küçücük yaşlarından beri şefkat kucağını açan bu riyasız dost kapıyı, sevgi ve muhabbet yüklü gözlerle bir müddet seyretti. Her zaman böyle yapardı o. Adetiyli çocukluğundan beri; bu küçük, minyatür yapılı sevimli camiye her gelişinde, sanki ilk defa görüyormuş gibi uzun uzun her yanını tetkik eder, hayran hayran seyrederdi onu...

Eğildi, ayakkabılarının bağlarını çözdü, eline aldı ve delikleri itina ile annesi tarafından örülmüş temiz çorapları ile dışarıda kapının önünde serili olan hasırın üzerinden geçerek, caminin yeşil meşin örtülü kapısını kaldırdı, usulca süzüldü içeriye. Henüz namaza başlanmamıştı...

Bilâl'in girişiyle cemaatte tatlı bir dalgalanma, bir kıpırdanış oldu. Herkes, ona kendi yanında yer vermek için can atıyor, eliyle "Buraya, buraya gel" mânâsında işaretler yapıyordu. Bilâl'i, yıllardır hiç eksilmeyen, bilâkis hergün biraz daha artan bu samimi sevgi şımartmamış, komşularının bu sevgi ve teveccühü onu, günden güne daha ziyade olgunlaştırmış ve derin bir tevazua yöneltmişti.

Herkesin gönlünü almak istercesine bu gün de yine tatlı tatlı tebessüm ederek, başı ile herkesi selâmladı ve en arka safta, Simitçi Sadık'ın yanında sünneti kılmak üzere namaza durdu.

Selâm verdikten az bir müddet sonra sabah namazının farzını kılmak üzere cemaat halinde imamın arkasında kıyama durmuşlardı.

İmamın "Allahü Ekber" işaretiyle hep bir anda harekete geçen

bu küçük cami cemaati, ordu kumandanının "Arş" emri ile bir anda harekete geçen muntazam bir bölükten farksız, hattâ çok daha disiplinli, intizamlı bir iman ordusuydu. Millî bayramlarda resmi geçit yapacak olan erlere, orduda günlerce provalar yaptırılır, sağ ve sol ayakların hep bir anda ileri atılmasını, kolların hep aynı hizada öne ve arkaya sallanmasını temin için subaylar kan ter içinde kalırlar. Halbuki bu cami cemaatleri, hiç bir provaya tabi tutulmazlar. İmamın "Allahü Ekber" sesiyle eğilir, "Allahü Ekber" sesiyle doğrulur, "Allahü Ekber" sesiyle hep birlikte o, yüce kumandanın huzurunda kıyama durur, rükua eğilir ve secdeye baş koyarlar, bu iman ordusunun erleri olan müslüman insanlar...

Ohh! Bu ne güzel, bu ne ulvî manzara Yarabbi!... Gözlerde melekî bir safiyet. Başlar, hakikî bir teslimiyet ve tevekkülle hafifçe yana doğru eğik... Dudaklar kıpır kıpır. Onu, kâinatın ve kâinat içindeki cümle mevcudatın yaratıcısı, hakikî sahibi olan ALLAH'ı zikrediyor. Gönüller, kâlbler, o büyük yaratana ibadet etmenin lezzeti ve huzuru ile seher vaktinin saflığı ve durı berraklığı içinde sermest...

Ve... Duaya kalkan eller... eller...

Bilâl'in yüzünde dalga dalga, huşû, vecd ve zevk, dolaşıp durmakta. Bu anlar, ibâdet anları onun için hayatının en lezzetli, en huzurlu ve en kıymetli anları. Her zaman duayı en son bitiren camiden en son çıkan o olurdu...

Bu gün de öyle oldu...

Bilâl, duasını bitirip camiden çıktığında caminin dış kapısının önünde dağılmak üzere olan cemaat birbirleriyle şakalaşmaktaydılar.

Gün ağarmış, aydınlık, güneşli, güzel bir gün başlamıştı.

Marangoz Halil, Bekir Ağa'ya seslendi:

– Akşam eve geç döneyim deme Ağa... Çocukları sokaktan içeri alamıyoruz yahu!... Görsen Ağam, geciktiğin günlerde hep birlikte el çırpıp koro halinde bir türkü tutturuşları var ki ömür billâhi...

İki elini ağzının kenarına, yüksek sesle birisine seslenirmiş gibi koyarak çocukların taklidini yapmaya başladı:

– "Bekir Ağa'm! Bekir Ağa'm! Nerde benim çikolatam?"

"Bekir Ağa'm, benim canım, hani benim sakızım?"

"Bekir Ağa'm, bir tane, alır bana kestane"

Halil Efendi tatlı tatlı gülerek:

– Daha neler de neler, diye devam etti... Yumurcaklar köşe başlarına gözcü-haberciler bile koymuşlar...

Bütün cemaat, Marangoz Halil'in canlı canlı anlattıklarına kahkahayla gülüyordu. Bu tatlı, kısa, cami önü sohbetinden sonra herkes birbirine "Selâmün aleyküm" diyerek günlük maişetlerini temin etmek üzere ayrı ayrı istikametlere doğru dağıldılar...

Bilâl ise geldiği yolları tekrar çiğneyerek sabah kahvaltısı için evde kendisini bekleyen biricik anneciğinin gözlerini yollarda bırakmamak düşüncesiyle evine dönüyordu... Bütün saadet ve huzuru, bu kırık dökük, fakirane döşeli, mütevazi evinde bulurdu o...

Kalbinde İlâhi neş'eler, manevî lezzetler ve dudaklarında saadet tebessümleri tahta merdivenlerden üst kata çıktı. Pencereleri sokağa bakan büyükçe bir odanın kapısını açarak içeri girdi...

Burası, fakirane döşenmiş bir odaydı. Yerde eski bir kilim, duvar diplerine serpiştirilmiş bir kaç basma yer minderi, köşede üstü kitaplarla dolu eski bir komodin, pencere dibinde rengi solmuş, basma örtülü, tahta bir divan ve duvarda asılı bir kaç âyet-i kerime ve üzerinde ibretli sözler bulunan çerçeveli birkaç tablodan başka hiç bir eşya yoktu bu odada... Sade, temiz, mütevazi bir oda...

Bilâl, ceketini çıkarıp kapının arkasındaki çiviye astı, kravatını gevşetti ve annesinin odayı havalandırmak üzere bıraktığı pencerenin önüne gelerek, derin bir nefesle serin sabah rüzgârını ciğerlerine doldurdu...

Kendisini kuş gibi hafif hissediyordu. Sabah namazı ona, bambaşka bir zindelik veriyordu. Pencerenin yanından ayrıldı, elleri pantolonunun ceplerinde olduğu halde odanın içinde dolaşmaya başladı. Bu hareketinden, her sabah olduğu gibi yine, duvardaki yazılı büyük tabloları teker teker okuyacağı anlaşılıyordu.

O, odasının duvarlarını lüzumsuz resimlerle süslemeyi sevmezdi. Her bakışta kendisine insanlık vazifelerini hatırlatacak levhaları, en paha biçilmez kıymetteki san'at eserlerinden, en değerli yağlı boya peyzaj ve portrelerden daha kıymetli, daha değerli, daha lüzumlu ve daha faideli görürdü. Bunun için okuduğu kıymetli eserdeki güzel sözleri, imanlı bir ressam arkadaşına, büyük boy kartonlar üzerine yazdırarak, odasının en kıymetli eşyası olarak camlatıp, geniş ve yaldızlı çerçeveler içinde, duvarlarını bu veciz, yüksek iman hakikatleri ile tezyin etmişti.

İşte şimdi de üzeri çeşitli kitaplarla yüklü komodinin üstünde,

asılı duran levhanın önünde... Sanki onu ilk defa görüyor, ilk defa okuyor:

"Hayatının lezzetini ve zevkini isterseniz, hayatınızı iman ile hayatlandırınız, feraizle (farzlarla) zinetlendiriniz. Ve günahlardan çekinmekle muhafaza ediniz."

Sonra bir başka levhanın önünde durdu ve en mahir bir ressamın fırçasından çıkmış, şahane manzaralı bir tabloyu seyreder gibi gözlerini levhadaki yazılar üzerinde gezdirmeye başladı:

"Ey zevk ve lezzete mübtelâ insan! Hakikî zevk, elemsiz lezzet, kedersiz sevinç ve hayattaki saadet, yalnız imandadır. Ve iman hakikatleri dairesinde bulunur. Yoksa dünyevî bir lezzette çok elemler var. Bir üzüm tanesini yedirir, on tokat vurdurur gibi hayatın lezzetini kaçırır..."

Bir resim sergisini geziyormuşçasına yavaş yavaş ve teker teker sırayla tabloları dolaşmaya devam etti. Şu anda önünde durduğu levha, onun en sevdiği levhaydı. Yüksek sesle, ağır ağır kelimelerin üzerine basa basa okudu:

"Ey nefis! Bil ki dünya senin elinden çıktı. Yarın ise senin elinde sened yok ki ona mâliksin. Öyle ise hakiki ömrünü, bulunduğun gün bil. Lâakal günün bir saatini, ihtiyaç akçesi gibi, hakiki istikbâl için teşkil olunan bir sandukça-i uhreviye (Aşiret sandığı) olan bir mescide veya bir secdeye at. Hem bil ki: Her yeni gün sana hem herkese bir yeni âlemin kapısıdır. Eğer namaz kılmazsan, senin o günkü âlemin zulûmâtlı (karanlık) ve perişan bir halde gider. Eğer namazı kılsan, o namazın ile o âlemin tenevvür eder -nurlanır- âdeta namazın, bir elektrik lâmbası ve namaza niyetin onun düğmesine dokunması gibi o âlemin zulûmâtını (karanlığını) dağıtır.."

Ruhunda yeni yeni bahar iklimleri açılıyordu sanki Bilâl'in... Bülbül, gülü gördüğü zaman nasıl en güzel nağmelerle serenada başlarsa, o da levhalarının önüne her geçişinde böyle coşar, âhenkli okuyuşla sanki onlara, kendisine iman ve fazilet duyguları aşılayan bu levhalara karşı olan sevgi ve muhabbetini izhara çalışırdı. İşte kendisine hayat yolunu çizen bir başka levha:

"Elde Kur'an gibi bir mucize-i bâki varken
Başka burhan aramak aklıma zaid görünür.
Elde Kur'an gibi bir burhan-ı hakikat varken,
Münkirleri ilzam için gönlüme sıklet mi gelir?"

Nihayet ince ve küçük bir çerçevede yazılı olan şu tek cümlelik

levhanın önüne geldi. Levhada:

"Ey kendini insan bilen insan! Kendini oku" yazılıydı.

Her nedense Bilâl, en ziyade bu tek cümlelik küçük levhanın önünde durdu. Sanki üzerinde sahifeler dolusu yazı varmış gibi gözlerini levhanın üzerinde uzun müddet ayıramadı. Zihninin uyuştuğunu, beyninin karıncalandığını hissediyordu. Arkasını levhaya dönüp, tahta divana doğru yürürken, ağzından bir kere daha aynı sözler döküldü:

"EY KENDİNİ İNSAN BİLEN İNSAN! KENDİNİ OKU..."

Annesinin çeyizinden kalma, yıkana yıkana rengi solmuş, kaneviçe işli yastığı üst üste koyarak, tahta divanın üzerine arka üstü uzandı. İki elini başının altında kenetledi, gözlerini tahta oymalı tavana dikti, düşünmeye başladı. "KENDİNİ OKU!..." hitabındaki ince manâyı uzun uzun tefekküre koyuldu.

İnsanın kendini okuyabilmesi için mutlak surette iman nuruna ihtiyacı vardı. Çünkü bütün sırlar o nur ile çözülebilirdi ancak.

"Ohh!..." diye derin bir nefes aldı. Dudaklarında mes'ut bir tebessümle gözlerini yumarak Allah'a hamd-ü senâ etti. Kendisini iman nurundan, mahrum etmediği için Rabbine karşı kalbi bir kere daha minnet ve şükranla doldu...

Kalbindeki imanın nuru ile çok zaman yaptığı gibi bir kere daha kendine baktı. Vücudunu düşündü. Sabahın ruha serinlik verici tatlı sessizliği içinde kalbinin vuruşunu derinden derine dinledi. Sonra damarlarında mütemadiyen deveran eden kan. Sonra mide, bağırsak, akciğer, karaciğer, böbrek, safra, v.s. gibi iç vücud organlarındaki milyarlarca al ve ak yuvarlardaki hayre veren faaliyet. Sonra bütün organların idare merkezi beyin... Sonra akıl, ruh, his ve düşünce gibi elle tutulup gözle görülemeyen letâif. Sonra dünya güzelliklerinin temaşası için dünyaya açılan iki küçük pencere...

Kulaklar, burun, ağız, eller ve ayakların ayrı ayrı vazifesi!...

Vücud... İnsan vücudu... Ne muazzam, ne hassas bir makine... Ya bu makinenin mühendisi, ustası?...

Vücud... İnsan vücudu. Her sahifesi binlerce hikmetle dolu, en eşsiz bir kitap. Ya o kitabın kâtibi?...

Vücud... İnsan vücudu... Her zerresi ayrı bir motifle işlenmiş, ne ince bir nakışlar manzumesi... Ya o nakışın nakkaşı?...

Vücud, insan vücudu. Hiç bir mimarın, hiç bir mühendisin,

hiç bir ustanın, hiç bir san'atkârın ve dünyadaki hiç bir kudretin meydana getirmeye muktedir olamadığı, ne büyük, ne ince ve ne şahane bir san'at eseri. Peki, ya onun san'atkârı?...

Evet, evet... Demek insan, kendi vücuduna imân nuru ile baksa, kendini okuyor, kendi mahiyetini keşfedebiliyordu. Hem yalnız kendini değil, o nur ile bil vesile hakikî sahibini yani Rabbını, yani Halîk'ını, yani kendisine vücud libasını giydiren ve akıl, kalb, ruh, irade ve düşünce gibi yüksek letâifle mahlûkatın en şereflisi en yücesi, en mükerremi kılan yaradanını da buluyordu. Kâinat kitabının sahifeleri, hep o nurla, imân nuruyla teker teker açılıp okunuyordu insanoğlunun önünde.

Nebatlar, hayvanlar ve nihayet insanlar, gözlerinin önünde bir bir resmi geçit yapmaya başladı. Kalbi tatlı bir haz, ulvî bir ürperti ile çarpıyordu. Mütebessim dudaklarının arasından gayr-i ihtiyarı Yunus'un:

"Yaradılmışı hoş gördüm, yaradandan ötürü" mısra ı döküldü...

Manâ iklimlerindeki bu tefekküri seyahat, ruhuna İlâhî neş'eler katmış, vücudu tatlı bir rehavetle bir tüy hafifliğine bürünmüştü.

Kendisini bu tatlı hâletten, oda kapısının o âşina gıcırtısı uyandırdı. Gözlerini açtı, baktı: Açılan kapının eşiğinde, elinde içi kahvaltılıkla dolu yer sinisi olduğu halde, annesi duruyordu. Uğruna bütün hayatını vakfedecek kadar sevgili, fedakâr, vefakâr, sevgi ve şefkat âbidesi biricik anneciği...

Bilâl, aniden, o her zamanki terbiyeli, efendi haliyle ayaklarını topladı, yerinden doğruldu. Bir anda, dalmış olduğu mânâ âleminin tatlı sarhoşluğundan büyük bir maharetle sıyrılarak koştu ve neş'eli bir sesle:

– Boyunca evlâdın varken o tepsiyi taşımak sana mı düştü, benim fedakâr anacığım?

Diyerek annesinin elinden tepsiyi kaptı, yere koydu. Tepsinin kenarındaki eski kareli sofra örtüsünü kilimin üstüne yayarak tepsiyi ortasına koydu:

Doğrulup başını kaldırdığında, odanın ortasında annesi ile yüz yüze geldiler: Kadının gözleri yaşlı yaşlıydı. Ana-oğul, bir an bakıştılar. Sonra Bilâl, olanca sevgi ve muhabbetiyle annesinin boynuna sarıldı:

– Ah benim sulu gözlü, melek yüzlü anneciğim. Seni,

gözünde yaş olmadığı bir zaman göremiyecek miyim ben? Elimi oynatsam gözünde yaş, dilimi döndürsem yine yaş, yine yaş...

Beyaz örtülü, nur yüzlü kadın, oğlunun yüzünü iki elinin arasına aldı. Gözünde titreşen pırıl pırıl yaşlarla onu uzun uzun seyretti ve nihayet içli, ağlamaklı bir sesle:

– Yavrum. Bilâl'im benim... Allah'ıma her el açışta dua ediyorum. Gözümdeki bu yaşları hiç, ama hiç eksiltmesin diye...

Yanaklarından berrak damlacıklar süzülürken dudaklarında mes'ut bir gülümseme dolaşmaktaydı. Sözlerine devam etti:

– Zira onlar, saadet yaşlarıdır yavrum... Cenab-ı Hakk'ın bana senin gibi imanlı ve hayırlı bir evlâd bahşetmesinden daha büyük saadet olur mu hiç? Allah seni her türlü fenalıklardan korusun, canım, ruhum, evlâdım benim.

Bilâl, annesinin ıslak yanağına küçük bir öpücük kondurarak:

– Beni şımartıyorsun ama. Korkarım ki bu gidişle kendimi hakikaten bir şeyler zannedeceğim, dedi.

Nur yüzlü kadın, oğlunun yüzünden ellerini çekip yerdeki sofranın başına diz çökerken derin bir iç geçirip namaz örtüsüyle gözyaşlarını kuruladı. Başını, ayakta bir fazilet âbidesi gibi duran Bilâl'e doğru kaldırdı:

– Senin şımarman bile olgun ve ölçülüdür, dedi. Kaldı ki bu güne kadar bir kere olsun şımardığını görmedim senin. Haydi, gel evlâdım. Okuluna gitmeden önce karıncığını bir güzel doyur. Bizim Halil Ustalara memleketten bir teneke yağ gelmiş. Sağ olsun, bütün komşulara dağıtmaktan kendine bir şey kalmadı biçarenin. Ama yağ değil, kaymak mübarek sanki. Akşam kaynattığım kayısı reçeli de ağzına lâyık olmuş hani...

Bilâl, sessizce yere, annesinin karşısına diz çöktü ve annesinin incecik kesilmiş dilimlerine büyük bir itina ile özene bezene yağ ve reçel sürüşünü seyre koyuldu. Gencecik yaşında dul kalan bu çileli, bu vefakâr kadın, bütün çile ve ızdırablarına rağmen halâ eski güzelliğini kaybetmemişti. Hele başından hiç çıkartmadığı beyaz örtüsü, ona öyle nuranî, öyle cazibeli bir hal veriyordu ki en iyi ve en pahalı makyaj malzemeleri, onun parlak cildinde sönük kalırdı...

Eserlerini büyük bir iştiyakla okuduğu bir büyük zâtın bir eserindeki şu sözleri kulaklarında çınladı:

"İnsanın en birinci üstadı ve tesirli muallimi onun validesidir. Ben bu seksen sene ömrümde, en büyük zatlardan ders aldığım halde, yemin ediyorum ki en esaslı ve sarsılmaz

ve her vakit bana dersini tazeler gibi, merhum vâlidemden aldığım telkinat ve mânevi derslerdir ki o dersler fıtratımda, âdeta maddî vücudumda çekirdekler hükmünde yerleşmiş. Sair derslerimin o çekirdekler üzerine bina edildiğini aynen görür gibiyim..."

Annesine daha derin bir şefkat ve sevgiyle baktı. Kendisini küçük yaşından beri lezzetli, güzel yemek ve reçeller yanında manevî gıdalarla da besleyen bu asîl kadına karşı, kalbi bir kere daha minnet duyguları ile taştı. Üzerini kalın bir yağ ve reçel tabakasıyla kapladığı ekmeği, kendisine uzatan annesinin elinden alırken o beyaz, yumuşak eli kendine doğru çekti ve insiyakî bir hareketle, minnetle, o minik eli öptü. Oğlunun bu hareketi kadının gözlerini bir kere daha yaşartmaya kâfi gelmişti... Kendisine kâinatı bağışlasalardı bu derece memnun ve mes'ut olamazdı o...

İstanbul Üniversitesi, Fen Fakültesi'nin kantinindeyiz. Fakat insanın, burasının Fakülteye ait bir bölüm olduğuna inanası gelmiyor. Adeta bir Hollywood idi burası.

İçerisi kız ve erkek talebelerle dolu... Çok güzel bir genç kız, masalardan birinin üzerine çıkıp oturmuş. Masanın etrafında, kendisini yarım bir çember içine almış 15-20 erkek talebeye bir şeyler anlatıp, işveli kahkahalar atıyor. Esasen mini olan eteği öylesine yukarılara doğru sıyrılmış ki gençler, kızın anlattıklarından ziyade, onun çorapsız bacakları ile âlâkadar olmaktalar. Genç kızın dudaklarında şeytanî bir gülümseme dolaşmakta. Zira gençler üzerinde uyandırdığı şiddetli tesirden emin... Gençler ise kıza âdeta bir kompliman yarışına girişmişler. Aslında hepsi de zamanla ve sırayla kızdan kendilerine düşen payı alacaklarından emin bulunmaktalar. Daha dün gece arkadaşları arasında Don Juan ismi ile anılan Necdet'in Klüb X'e dâvetine icabet etmemiş miydi? İşte bu gün de hepsinin gözü önünde Taner'in sinema teklifine "Evet" diyor. O halde yarın Erol, öbür gün Sami ve onu takib eden günlerde Cemil, Mete, Kaya, Selçuk ve diğerlerine de sıra gelecekti elbette.

Diğer masalar, elele, gözgöze, dizdize oturmuş çiftlerle dolu. Kızların hemen hepsi, Hollywood film akristlerinden farksız. Kiminin saçları bir baloya, bir kokteyle gidecekmişçesine kuaförden çıkmış, kiminin ki ise süpürge gibi dümdüz, sırtlarından

aşağı salkım saçak salınmıştı. Hele bir tanesi saçını öylesine saçma bir tarzda taramıştı ki sol gözü tamamen saçlarla örtülmüş, etrafı tek gözüyle seyrediyordu.

Ya makyajları?...

Aman Ya Rabbim!... O, ne maskaralıktı öyle? Bir karnaval geçidinde bu derece acayip ve gülünç suratlara rastlamak zor olurdu.

Kimi, Allah'ın verdiğini beğenmeyerek kaşlarını tamamen yolmuş, çıplak teninin üzerine siyah boya ile daha değişik, fakat gülünç bir kaş şekli çizmişti. Kimi de kirpiklerini vıcık vıcık rimellerle boyayıp tel tel ayırarak kıvırma makinesiyle yukarı doğru kıvırdığı yetmiyormuş gibi yine siyah boyalarla göz kapaklarının üst kısmından kaşlarına kadar uzanan alt kısmında yanaklarına doğru inen uzun oklar biçiminde kirpik şekilleri çizmişti. Kiminin dudakları yaldızlı pembe rujlarla kiminin ki kan kırmızısı boyalarla boyanmıştı.

Ruh asaletinden, fazilet duygularından, ahlâk kaidelerinden mahrum yetiştirilmiş, zavallı varlıklardı bunların çoğu.

Erkek talebeler, büsbütün ayrı bir âlemdi. Kiminin bıyıkları ince bir şerit halinde çenesine doğru sarktıkça sarkmış. Kiminin saçları bitli turistlerden farksız, karmakarışık bir halde kadınlar misali, omuzlarına doğru uzamış. Kiminin favorilere çene hattına kadar inmiş. Kimi allı güllü işlemeli dantel gömlekler giyerek kadınlara özenmiş... Kimi, lastikten bir korse gibi vücudunu ve bacaklarını saran daracık pantolonunu bel hizasından, kalçasının ta alt kısımlarına kadar düşürmüş ve üzerine gayet geniş bir kemer takarak, göbeğinin aşağısına göbek atan çengiler gibi iri bir toka oturtmuş. Kimi, içinde hiç bir çamaşır olmadığı halde gömleğinin düğmelerini bel veya göbek hizasına kadar açarak kolye-madalyon yerine kıllı çıplak göğsüne kalın bir zincir üstünde sallanan iri madenî bir otomobil arması takmış.

Hâsılı burası ilim ve irfan yuvası olması icabeden bir üniversite binası değil de bir maskaralıklar meşheri, bir karnaval meydanıydı sanki...

Kızlı erkekli bir kaç kişiden müteşekkil bir grubun oturduğu masadan ince ve yırtık bir kız sesi yükseldi:

– Ay Kemal!... Karışmam bak!... Neye çekiyorsun saçını?

Kemal denilen genç:

– Canım öyle istedi de ondan. Küçükken de kızkardeşlerimin saçlarını çekmeye bayılırdım.

Genç kız hırçın ve şımarık bir sesle:

– Ama ben senin kızkardeşin değilim.

– Peki neyimsin?

Kemal isimli gencin bu suali üzerine iki genç mânalı mânalı birbirlerine bakıştılar. Sonra birbirlerine iyice sokularak masalardaki arkadaşlarıyla birlikte kahkahalarla gülmeye başladılar.

Bilâl, bu çılgın güruhun içinde tek başına bir masada oturmaktaydı. Etrafındaki erkekleşmiş kızların, nazik ve kibar görünmek için kırım kırım kırıtan kadınlaşmış erkeklerin ona utanç ve ızdırab veren çirkin hal ve davranışlarını görmemek için gözlerini, önüne açtığı kalın ders kitabından ayırmamaya büyük gayret sarfettiği belliydi. Bir yandan da elindeki peynirli sandviçi yiyor, ara sıra önündeki ayran şişesini yudumluyordu.

Karşı masada oturanlar, insafsızca hacı ve hocalara çatıyorlardı. İçlerinden biri:

– Topunun Allah belâsını versin, dedi.

Diğeri:

– Ulan o kara çember sakallarına öyle bozuluyorum ki namussuzların.

Bir başkası işi daha ileri götürdü.

– Anasını satayım, dedi, bunların hepsini asker gibi sıralayıp, teker teker usturayla kazıtacaksın o sakallarını. Yirminci asırda böyle yobazlık olur mu be? Ah! Bu milletin Başbakanı ben olacaktım. Bak o zaman bir tane sakallı kalır mıydı bu memlekette...

Kızlar kahkahadan kırılıyordu. Hep birlikte:

– İstikbâlin Başbakanı, bravo!.. On yıl sonra sakallılara ölüm.

Diye gülerek bağrıştılar.

Bilâl yerinden fırlayıp bu soysuz, bu imânsızlara hadlerini bildirmek arzusuyla yanıp kavrulduğu halde bu gibi şımarık züppelerin ne şirret ve çirkef olduklarını düşünerek yumruklarını ve dişlerini hınçla sıkmaktan başka bir şey yapamadı...

Tam başını yeniden kitabın sahifelerine eğmek üzereydi ki karşı masadan, yeni bir sevinç çığlığı yükseldi. Az evvel hacının, hocanın sakalına söven kız ve erkekler kantin kapısından girip kendilerine doğru ilerliyen birisini çılgınca alkışlamaktaydılar. Hepsi sevinçle bağrışıyorlardı:

– Yahu Tanju nerelerdesin?..

– Dersleri amma da astın ha!...

– Ne o, sarışın bebek yok mu yanında?...

– Yoksa onu da mı ektin oğlum?

– Üzülme be Tanju. Gitsin sarışın, gelsin esmer, değil mi ya?

Bilâl, bu aşırı gürültüye sebep olan gence bakmak için başını kaldırdığında hayretten küçük dilini yutacaktı neredeyse. Gençlerin coşkun tezahürat yaptığı genç esmer, sırık gibi upuzun boylu sıska ve apaş kıyafetli birisiydi. İşin en hayret edilecek tarafı ise Tanju isimli bu züppenin yüzünde kapkara, darmadağınık bir sakalı bulunması idi.

Biraz evvel "sakallılara ölüm" diye bağırıp, çağıran mini etekli kızlar, kara sakallı Tanju'yu aralarına oturtmuşlar, ona biraz daha güzel görünmek için fikir fikir kaynıyorlardı.

Tanju:

– Kızlar, kararı verdim. Sakalı kesiyorum, dedi...

Kızlar hep bir ağızdan:

– A... Vallahi Tanju, cinayet olur bu. Sana öyle yakışıyor ki sakal.

Diye itiraz ettiler. Kâkülleri alnına dökülmüş, iri yeşil gözlü bir kız, delikanlıya baygın baygın bakarak:

– Biliyor musun? dedi. Bu halinle Herkül gibi azametli ve heybetlisin... Sonra seni bütün kızlar, protesto ederiz, karışmam.

Bilâl, bu acınacak mahlûkların gülünç halleriyle için için alay etmekten kendini alamadı. Fakat bir yandan da her zaman olduğu gibi, kalbinde derin bir köşenin yine onlar için sızladığını hissetmekteydi.

Onlar... Hareketleri kalıplaşmış robot insanlar... Zavallılar... Biçareler... İçinde bocaladıkları gafletin derinliğini ve koyuluğunu dahi düşünmeyecek hale getirilmiş gafil... gafil... gafil gençler...

Sandvicinden bir lokma daha ısırdı. Ayranını yudumladı ve kitabını okumaya devam etti. Kitabına öylesine dalmıştı ki artık ne etrafındaki sesleri ne de o nefret ettiği hareket ve davranışları görüyordu.

Yanında ve karşısında boş duran iskemlelere, koltuklarında kitaplarıyla üç genç kızın oturduğunu bile hissetmedi önce...

Bu kızlara üniversite talebesi demeye insanın dili varmazda... Barlarda vazifeleri gönül eğlendirmekten ibaret olan konsomatris kızlardan ayırt edilemiyecek kadar aşağı bir zavallılık içindeydiler...

Bilâl ancak kızlardan birinin, yüzüne doğru üfürdüğü sigara dumanı ile onların masadaki mevcudiyetini hissetti. Fakat büyük

bir kayıtsızlık içinde başını kitabından kaldırıp yanında ve karşısında oturan kızlara bakmadı... Gözleri ısrarla kitabın üzerinde dolaşmaktaydı...

Kızlar, birbirlerine manâlı bir tarzda başları ile Bilâl'i işaret ederek alaylı bir şekilde göz kırpışıp kıkır kıkır gülüşmeye başladılar. Tam Bilâl'in karşısına düşen, saçları çıplak omuzlarından aşağı dökülmüş, sarışın, iri yeşil gözlü olanı, derin bir iç çekti... Yatak içinde geriniyormuşcasına bir hareketle arkasına doğru yaslandı ve başı önündeki kitaba eğik olan Bilâl'e bakarak yüksek sesle:

– Off... Çocuklar, dedi. Canım öyle sıkılıyor ki... Her gün evden okula, okuldan eve... Evde ders, okulda ders... Düşünüyorum da biz bu dünyaya sadece ders çalışmak, somurtup oturmak için mi geldik, demeden yapamıyorum. Haksız mıyım ama? Gencim, eğlenmek istiyorum. Bu dünyaya bir defa geldik... Bir daha dönüş yok... Ama kime anlatırsın?..

Bilâl'in yanında oturan kız, arkadaşına bir göz kırparak çıkıştı:

– Canım seni bağlıyan mı var? Git bir sinemaya, git eğlenceli, danslı bir kulübe, gönlünce eğlen... Bak o zaman sıkıntı diye bir şeyin kalır mı?

Sarışın kız, bu defa yaslandığı sandalyeden doğruldu, öne doğru eğilip iyice masaya yaklaştı. Dirseklerini masaya dayadı...

Gözlerini Bilâl'den ayırmadan, sanki Bilâl'le konuşuyormuşçasına:

– Sıkıntımın ne şekilde biteceğini ben de biliyorum ama...

Dedi... Bir müddet öylece durdu... Sonra başını biraz daha Bilâl'e doğru yaklaştırarak şımarık bir edayla sözlerine devam etti:

– Evet, biliyorum ama ne yaparsın ki, bir kız arkadaşını sinemaya dâvet edebilecek veya bir kulübe dansa götürecek kadar centilmen bir erkek çıkmadı henüz karşıma...

Bilâl, elindeki yarım ayran şişesini bütün hakaretlerden daha tesirli şekilde sert bir vuruşla masaya bıraktı. Yine sert bir hareketle kitabını kapadığı gibi kızların yüzüne dahi bakmadan hırsla yerinden kalktı... Masaların arasından geçerken vakur bir şekilde, fakat yüzünde gizleyemediği tiksinti ifadeleriyle kapıya doğru yürüdü.

Kızlar, bozulmanın verdiği bir hırsla arkasından alaylı kahkahalar savurmaktaydılar. Kadınlık izzet ve vakarını çirkin nağmeler içinde boğup katleden kahkahalar...

Üniversitenin tenha köşelerinden biri...

Bilâl, arka tarafa bakan geniş bir pencere önünde, dalgın ve düşünceli bir vaziyette dışarıyı seyretmekte... Gözleri boşlukta... Baktığı yeri görmeden bakıyor. Çeşitli düşüncelerle zihni karmakarışık... Biraz evvelki hadisenin kendisine bir hayli tesir ettiği her halinden belli...

Gözlerinin önünde bir an annesi canlandı. Tertemiz papatya gibi örtüsünün içinde nurdan bir melek gibi saf ve temizdi... Sanki yıllarca ayrı kalmışlar gibi, kalbi derin bir hasret ve özleyişle doldu...

– Benim melek anneciğim...

Farkında olmadan bu sözler ağzından yüksek sesle dökülmüştü. O sırada kendilerine tenha bir köşe arayan bir çift, kolkola yanından geçmekteydi... Gözleri aşırı derecede sürmelenmiş, saçları beslemeler gibi kesilmiş genç kız, yanındaki delikanlıya biraz daha sokularak sesini Bilâl'e duyuracak şekilde:

– Vah zavallı ana kuzusu...

Diyerek, çıngıraklı bir kahkaha savurdu.

Uzaklaştılar.

Bilâl, beynine kızgın bir şiş yemiş gibi olduğu yerde sarsıldı. Fakat bu gibi hallere öylesine alışmıştı ki kendini çabuk topladı. Bir kere daha, fakat bu defa âdeta fısıltı gibi bir sesle:

– Benim melek anneciğim...

Kalbi iyice ferahlamıştı... Her zaman böyle yapardı o... Fakültedeki sulu, hoppa ve hafif meşrep, yapışkan kız talebelerin, erkeklere taş çıkartacak ve fütursuzluk ve serbestlik içinde, yakışıklılığı ve güzelliğinden dolayı kendisine her sırnaşış ve yaklaşışlarında, nefsini bu tehlikeli âfetlerin şerrinden muhafaza edebilmek için gözlerinin önüne annesini getirdi... Onun o asil, şefkat yüklü, melekî siması, etrafını şaran kız ve kadın kılıklı bir sürü insî şeytana karşı kendisine muhtaç olduğu iradeyi bir anda bahşeder en nazik anlarda dahi nefsiyle giriştiği mücadelede daima galib çıkarırdı onu...

Kadın denilince aklına derhal annesi gelirdi. Kendisini bildiği yaştan beri bu mübarek, faziletli kadını, daima vefakâr, daima fedakâr, eşi ve çocuğu için canını tereddütsüz feda eden bir şefkat kahramanı, lüzumu olmadıkça asla sokağa çıkmayan saadeti, huzuru yalnız evinde duyan, zevki maddede değil mânada bulan, iffet ve izzet sahibi muhterem bir varlık olarak görmüştü.

Babasının sağlığında ona karşı gösterdiği hürmet ve itaati, kendisine, küçücük yaşında merak ve hayranlıkla okuduğu İslâm tarihinde Ensar kadınlarının fazilet yüceliklerini hatırlatır, küçük kalbi annesine karşı umman gibi bir sevgiyle dolup dolup taşardı. Hâsılı kadınlar hususunda Bilâl için annesi, bütün kadınlık meziyet ve faziletlerini şahsında toplamış bir semboldü.

Bir de çevresindeki kızları düşündü:

Ne o? Yoksa onları annesi ile mukayeseye mi kalkacaktı?

Elinde olmadan acı acı güldü... Yüzlerindeki hayâ perdesi yırtılmış, ahlâk ve namus telâkkileri sıfıra müncer olmuş, kültürlü, modern, ilerici ve aydın kadınlar olabilmek uğruna en pespaye kılık ve hareketlerle kadınlık izzet ve şereflerini ayaklar altında çiğneyen bu Avrupa özentisi, Garb bozuntusu acaip varlıklarla mı mukayese edecekti annesini?...

Bunun düşüncesi bile ruhuna ürperti verdi. Zulmetin yanında nurun haşmeti, gecenin yanında gündüzün şa'şaası, kışın yanında baharın renkli ihtişamı ne derece tebarüz ederse, çevresindeki kız ve kadınların süfliliği yanında, annesinin asalet ve fazileti o derece zahir bir şekilde bir kere daha gözlerinin önünde canlandı. Ve dudaklarının arasından bir kere daha:

– Benim melek anneciğim...

Sözleri döküldü...

Bilâl'i en ziyade üzen şey, Anadolu'nun tertemiz havası içinde yoğrulmuş, dürüst, mazbut ve faziletli genç kızların, liseyi müteakip yüksek tahsil görmek için geldikleri İstanbul'da kısa zaman içinde çevreye ayak uydurarak gerek kılık-kıyafet ve gerekse ahlâkça bozulmalarıydı. Bunlardan bir tanesinin nasıl uçuruma yuvarlandığına yakinen vakıftı. Hadiseler bir film şeridi gibi gözlerinin önünden geçmeye başladı.

Fakülteye giriş muamelelerini yaptırdığı günlerden biriydi... Uzun, örgülü saçlı, mahcup ve sessiz bir genç kız, yanında siyah çoraplı, büyük örtülü annesi olduğu halde giren çıkan talebelerin arasında şaşkın ve çekingen bir vaziyette durmaktaydı. Genç kızın yüzünde hiç bir makyaj izi yoktu. Sade ve tabiî bir güzelliği vardı. Üzerinde kolları uzun ve manşetli, yakası kapalı bir bluz, dizlerini tamamen örten rahat bir eteklik bulunduğuna göre her ne kadar tam İslâmî değilse de ahlâki, yani mazbut kıyafetli bir genç kız olduğu anlaşılmaktaydı. Esasen her hallerinden, Anadolu'dan yeni gelmiş bir anne-kız oldukları belli oluyordu.

Böyle el değmemiş civan kuzularını, yaman kurtlar görürler de

dururlar mı hiç?...

İşte Bilâl'in muamelelerini yürüten favorili genç de kalın siyah çerçeveli gözlüklerinin üstünden mer'ada tek başına dolaşan bir kuzu görmüş aç bir kurt tavrıyla genç kıza bakıyor... Bilâl içden içe hırslandığını belli etmeden durumu kritik etmekte... Gözünün ucuyla genç kıza baktı. Gözlüklü gencin ısrarlı bakışları karşısında yüzü, alı, al moru mordu genç kızın. Bu ender rastlanılan hayâ ve hicab tablosu karşısında Bilâl'in içinden genç kıza karşı derin bir takdir ve şefkat duygusu belirdi...

Muameleyi yapan gözlüklü genç, büyük bir çabuklukla işini görüp Bilâl'i başından savmaya muvaffak olur olmaz bulunduğu yerden çıkarak anne-kıza doğru ilerledi ve genç kıza:

– Niçin bu kadar çekingensiniz? Üniversiteye giriş kaydını yaptıracaksınız değil mi? Ama burada bu kadar utanıp çekinecek ne var canım?

Diye centilmen bir tavırla yanaşmak istedi. Fakat Bilâl, bu neticeyi beklediği için işi bittiği halde kapıdan çıkmamıştı. Prensip itibariyle kadın ve kızlara yanaşmaktan daima kaçındığı halde bu himayesiz kızı hakiki bir ağabey muhfazakârlığı ile korumak hususunda kuvvetli bir duyguyla ileri atıldı. İnsiyakî bir hareketle gözlüklü gençle kızın arasına girdi ve gence:

– Azizim, dedi... Yardımınıza teşekkürler. Fakat bu kız benim yeğenimdir. Arkamı döndüğümde geldiklerini yeni gördüm. Muamelesini ben yaptıracağım...

Gözlüklü genç, "Bu da nereden çıktı?.." gibilerden hiddetle yumruklarını sıktı. Sonra genç kıza dönerek:

– Siz bu genci tanıyor musunuz?

Diye sordu... Genç kızın cevap vermesine meydan bırakmadan, kızın annesi atıldı:

– Evet oğlum, yeğenidir. Sen işine bak hele...

Çapkın kurt, elinden avını kaptırmışların hiddeti içinde arkasını dönerek küskün ve hırslı yanlarından uzaklaştı...

Kadının içinde Bilâl'e karşı derin bir itimad duygusu belirmişti. Zira o gözlüklü züppe genci, hiç mi hiç gözü tutmamıştı. Minnetle Bilâl'e bakarak:

– Allah senden razı olsun evlâdım, dedi... Seni Allah çıkarttı bizim önümüze. Kızım çok utangaç ve çekingen. Ben ise gördüğün gibi cahil bir kadınım, bu işlere aklım ermez. Şu kâğıtları al da sen önayak oluver bize...

Bilâl, kadının uzattığı kâğıtları aldı, kıza da birlikte gelmesini söyleyerek muamele için sıra bekleyenlerin arasına karıştılar...

Genç kız hiç konuşmuyordu. Bu büyük şehrin, bu yabancı çevrenin onu ürküttüğü belliydi. Yalnız "Yeğeniyim" diyerek kendisine sahip çıkan gencin yüzündeki ciddi hatlar, ona bir parça emniyet hissi vermişti...

Nihayet sıra onlara geldi. Gözlüklü genç, gözlüklerinin altından ters ters Bilâl'e bakıyordu. Kâğıtları aldı, muameleye başladı. Herşey tamam olup giriş kâğıdını uzatırken alaylı bir şekilde yalnız Bilâl'in duyacağı bir sesle:

– Desene şu dünyada bizden de açık gözlüler varmış. Biz o dalgayı yutmadık amma neyse nasip seninmiş, süt kuzusu...

Diye yavyan yavyan mırıldandı... Bilâl bir hadise çıkmaması için sabırla dişlerini sıktı, kâğıdı alarak genç kızla birlikte ayakta kendilerini bekleyen kadının yanına geldiler...

– Kızının muamelesi tamam teyze...

Kadın Bilâl'e çok ısınmıştı:

– Dedim ya evlâdım, dedi. Allah senden râzı olsun. Hem yüz bin defa râzı olsun. Ne muradın varsa göresin...

Sonra kızına döndü:

– Zeyneb, sen de teşekkür etsene abine, kızım...

Genç kızın yanakları al al olmuştu. Başını önüne eğerek:

– Teşekkür ederim efendim... Size çok zahmet oldu.

Dedi... Bilâl, genç kızın teşekkürünü ağız kalabalığıyla kaynatmak istedi:

– Eviniz İstanbul'da mı teyze?

– Hayır evlâdım, biz Elâzığlıyız.

– İstanbul'da yakın akrabanız filân var mı?

– Hayır yok...

– Peki kızınızı kime emanet edeceksiniz bu koca şehirde?...

Kadın mütevekkil bir edayla iç çekti ve:

– Allah'a... dedi.

Bilâl:

– Doğru, nice anne, babalar, kızlarını okutmak için böyle koca şehirlerde tek başına bırakır, Allah'a emanet ederler ama onlar eninde sonunda şeytana esir olurlar...

Kadın âdeta inlercesine:

– Sus oğlum sus... Yaramı deştin bu sözlerinle, dedi. Biz senin

o bildiğin ana, babalardan değiliz. babası da ben de liseden sonra kızımızı okutmamaya kararlıydık. Ama gel gör ki büyük söylemişiz; liseyi bitirince kıza bir hal oldu. Ne babası ne ben, önünü alamaz olduk... Tutturdu "İlle okuyacağım" diye... Bütün arkadaşları yüksek tahsile devam ederken o cahil kalamazmış. Ağladı, sızladı, râzı olmadık... Babası: "İstanbul'a gidip de o okumuş yosmalardan mı olacaksın?" diye ter ter tepindikçe kız: "Ben namuslu, dürüst olduktan sonra kimse bana bir şey yapamaz..." diye sızlanıyordu. Bir de baktık, kız üzüntüsünden ateşlenip yataklara düştü. Çaresiz okutmayı kabul ettik... Artık, koruyucusu Allah olsun; ne denir?...

Kadın ıslanan göz pınarlarını mendiliyle kuruladı. Zeyneb, suçlu bir çocuk gibi önüne bakmaktaydı. Bilâl, içi sızlayarak yine kadına sordu:

– Peki şimdi nerede kalacak kızınız?

– Cağaloğlu'ndaki (.....) yurduna bin bir güçlükten sonra sokabildik, şükürler olsun...

Bilâl'in içi bir kere daha sızladı... Bir kaç kere önünden geçtiği olmuştu bu yurdun... Geçmişti de kapı önünde burun buruna sevişen çiftlerin o hâyâsız davranışları midesini bulandırmıştı her defasında... Birden Zeyneb'i de o güruhun arasında görür gibi oldu... Sinirli ve aceleci bir halle:

– Neyse, Allahaısmarladık, teyze. Kızınızı Allah muhafaza etsin. Size de muvaffakiyetler dilerim, Zeyneb hanım...

Diyerek anne-kızın hayret dolu bakışları arasında yanlarından ayrılıp dışarı fırladı...

Branşları aynı olduğu için Bilâl Zeyneb'i her gün sınıfta görebiliyordu. Annesi gittikten sonra genç kız tamamen ortada kalmıştı. Sınıfta hiç kimsenin yanına yaklaşmıyor, ahlâkına ve ciddiyetine güvendiği için sadece Bilâl'le konuşuyor, her sıkıntısını, her müşkülünü ona açıyordu. Yaşları aynı olmasına rağmen, Zeyneb, ona "Bilâl ağabey" diye hitab ediyordu... Esasen Bilâl de bu saf ve temiz genç kıza karşı kendisini bir ağabey mevkiinde görüyordu. Hele Zeyneb'in beş vakit namaz da kıldığını öğrenince dünyalar onun olmuştu...

Şimdi kızkardeşisinin üstüne titreyen bir ağabey gibi onunla yakından alâkadar olmaktaydı. Onu her türlü cereyana karşı muhafaza edebilmek için çırpınmaktaydı.

Fakat sene sonlarına doğru Zeyneb, Bilâl'i büyük bir sukut-u hayale uğrattı. Kıyafeti yavaş yavaş değişmişti Zeyneb'in. Artık makyaj da yapmaya başlamıştı Zeyneb... Zeyneb'in elbiseleri de

kısalmaktaydı... Zeyneb bir başka Zeyneb olup çıkmıştı... Uzun örgülü saçlarını kestirmiş, kuaförde türlü şekillere sokmaktaydı kısacık saçlarını... Artık Bilâl'e de eskisi gibi yaklaşmıyordu Zeyneb... Etrafında bir sürü kız ve erkek arkadaşı vardı... Arkadaşları ona "Zeynoş" diye hitab ediyorlardı. Hasılı Zeyneb hayatından memnundu... Havalarda uçuyordu sanki Zeyneb...

Bilâl yıkılmıştı. Onu bu çılgın, dünyaperest ve nefisperest güruha karşı korumak için yapmış olduğu bütün gayret ve çırpınmaların boşa gittiğini görmek harab ediyordu Bilâl'i...

Bir gün, ders sonu kapıdan çıkarken, yalnız bulduğu bir anda yanına yaklaştı:

– Zeyneb, dedi... Artık öğle namazlarında camiye gelmez oldun... Yoksa kazâya mı bırakıyorsun?...

Zeyneb, artık o mahcub, o utangaç kız değildi.. Serbest bir gülüşle:

– Yok Bilâl ağabey, kazayı da kılamıyorum. Derslerimden vakit kalmıyor vallahi... Anlayacağın bıraktım namazı... Hele bir mezun olayım, o zaman düşünürüz... dedi.

Bir müddet hiç konuşmadan yürüdüler, sonra Bilâl müsaade isteyerek ayrıldı...

Aradan birkaç gün geçmişti...

Bilâl, her zaman olduğu gibi öğle namazını cemaatle beraber Beyazid Camii'nde kılmaktaydı... Namaz bitip cemaat dağıldıktan sonra âdeti veçhile oradaki Kur'an'lardan birini alıp, sessiz sessiz okumaya başladı. Bir ara arka taraflardan bir kadın hıçkırığı yükseldi. Hıçkırık perde perde yükselerek, camiin kubbelerinde derin akislerle etrafa yayıldı. Bilâl, "Mâbedin ulvîliği karşısında içi dolan bir mü'minedir..." düşüncesiyle okumaya devam etti...

Fakat hıçkırıklar kesileceği yerde gitgide artmakta, camiin içine derin bir hüzün havası yayılmaktaydı.. Üstelik bu ses Bilâl'e hiç de yabancı gelmiyordu. "Sadakallahülaziym" diyerek Kur'an'ı kapattı, arkasına döndü...

Fakat o ne?...

Kadınlar kısmında ellerini yüzüne kapamış, hıçkırıklarla sarsılan, Zeyneb'in ta kendisiydi. Bilâl, ona doğru iyice yaklaştı ve:

– Zeyneb!...

Diye seslendi...

Zeyneb, ellerini yüzünden çekmeden katılırcasına ağlıyordu şimdi... Bilâl, hayretle bir daha seslendi:

– Zeyneb!.. Ne oldu?.. Sana bir şey mi yaptılar? Rica ederim cevap ver bana:

Bu ısrarlı sualler karşısında Zeyneb, bir an ellerini yüzünden çekti. Yüzü gözyaşları ile sırılsıklam, perişan bir halde, dudaklarını büzerek:

– Ben mahvoldum, Bilâl ağabey!.. Mahvoldum ben!...

Dedi ve ellerini yeniden yüzüne kapıyarak hıçkırmaya başladı... Bilâl onu güçlükle ikna ederek camiden dışarıya çıkardı. Üniversitenin bahçesine götürerek tenha bir yerde bir bankın üzerine oturttu. Kendisi de bankın öbür ucuna ilişti... Hıçkırıkları hâlâ devam eden genç kızı güçlükle teskin ettikten sonra:

– Şimdi anlat bakalım, dedi. Amma evvelce olduğu gibi hakikî bir ağabeyinle konuşur gibi anlat...

– Utanıyorum ağabey...

Bilâl:

– O eskidendi, dedi.

Zeyneb yine ağlamaya başladı:

– Doğru, ne söylesen haklısın bana... Ama ne olur önce beni dinle de ondan sonra acı konuş...

Ve anlattı, anlattı:

– Bilirsin, şiire edebiyata karşı son derece büyük za'fım vardır. Hattâ birkaç şiirimi de okumuştum sana. Benim bu za'fımı bilen arkadaşlar, müzikli bir şiir ve edebiyat matinesinden bahisle, beni bu matineye dâvet ettiler.

Bir şiir matinesinde hiç bir kötülük olmayacağını düşünerek kabul ettim. Kız ve erkek arkadaşlarla bir grup halinde bahsedilen yere gittik. Burası, Beyoğlu'nun arka sokaklarından biriydi... Üzerinde "Hacı baba" yazılı küçücük, tahta bir kapıdan ancak belimizi bükerek geçebildik... Birden kendimi dar ve karanlık bir koridor içinde buldum... Arkadaşlar, "Yürü, yürü gözlerin alışır" diye beni dürtüyorlardı. Nihayet, ölgün, sarı ve kırmızı ışıklarla aydınlatılmış, son derece loş, küçük bir salonda buldum kendimi... Yerlerde ağaçlardan yapılmış kübik masalar ve koltuklar vardı... Duvar kenarlarına şark sitili minderler atılmıştı. Duvarlar hasırlarla kaplıydı. Küçük hasır sepetlerin içinde renkli ampuller konulmuştu... Duvardaki hasırların üstüne demet demet mısırlar, sarımsaklar ve soğanlar asılmıştı... Dip köşede yerden bir karış yükseklikteki kare biçimindeki sahnede, çeşitli batı müziği enstrümanları duruyordu. Kızlı erkekli gruplar, ağaç koltuklara ve

yer minderlerine oturmuşlar, fısıltı halinde konuşuyorlardı. Bir başka köşede ise yine ağaçtan yapılmış bir büfe vardı.

Biz de ağaçtan yapılmış bir masanın etrafına oturduk. Önceleri korktuğum bu yer, bir müddet sonra bana çok romantik ve sevimli görünmeye başladı... Sahnede tatlı bir parça çalmaya başlamıştı. Arkadaşlara sordum:

– Bu nasıl edebiyat matinesi? Hani şiir miir yok?

– Sen meraklanma, önce biraz müzik, sonra şiir... Böyle daha orjinal oluyor, dediler.

Hakikaten de biraz sonra birbiri ardınca sahneye genç şairler çıkıp müzik eşliğinde şiirler okumaya başladılar. Ama bunların hepsi de san'at değeri olmayan son derece açık, saçık müstehcen sözlerle dolu şiirlerdi...

Bu tahrik edici şiirler okunurken gençler yanlarındaki kızlarla ayağa kalkıp müziğin ritmine uyarak masalar arasında dans etmeye başladılar... Ben tekrar sordum:

– Çocuklar, sahi bu ne biçim şiir matinesi böyle? Benim bildiğim, bir şiir matinesinde dans edilmez.

Benim bu sözlerime Sevil'in erkek arkadaşı Erol cevap verdi:

– Bak Zeynoş... Hayatımız hep monoton geçecek değil ya? Biraz da renk katmak lâzım değil mi ya?... İşte bu gençler de şiir matinesini bu güne kadar alışılmamış bir şekilde, dans ve müzikle karışık düzenlemişler. Bizler de hayatımızın henüz baharını yaşayan gençleriz. Eğlenmek, gülmek, dansetmek en tabiî hakkımız...

Bu sırada masamıza, büyük ağaç maşrapalar içinde meşrubat cinsinden bir şeyler geldi...

– İçkiyse içmem, dedim.

Gülüştüler...

– Şeftali suyu, üzüm suyu, nar suyu, karma karışık meyve suları işte... İç iç şifadır, dediler...

Onların yanında hiç bir şey bilmeyen bir cahil durumuna düşüp gülünç olmamak için tahta maşrapayı ağzıma götürdüm. Ve boğazımı yakmasına rağmen sonuna kadar içtim, bitirdim. Yavaş yavaş benliğimi tatlı tatlı bir sıcaklığın kapladığını hissediyordum. Bu rehavet içinde elimde olmadan Erol'un sözlerine hak vermeye başladım... "Öyle ya, diyordum... Ben de gencim... Üstelik hayatımın henüz baharını yaşıyorum. Eğlenmek, gülmek, dansetmek benim de hakkım!..."

Daha sonra masamızdaki gençlerden biri beni dansa kaldırdı. Hayatımda bir erkekle ilk dansımdı bu benim. Orkestra son derece romantik bir parça çalıyordu. Bu loş ışık altında müziğin ritmine ayak uydururken kendimi âdetâ bir rüya âleminde zannediyordum... Fakat kısa bir müddet sonra başım fena halde dönmeye başladı... Etrafımdaki her şey, herkes dönüyor, dönüyordu... Kırmızı, yeşil, mavi, sarı ışıklar... Orkestra... Masalar... Maşrapalar... Ve insanlar... İnsanlar... İnsanlar... Gerisini hatırlamıyorum...

Gözlerimi açtığımda kendimi jaluzilerinden bol güneş ışığı süzülen son derece lüks ve konforlu bir yatak odasında buldum. Odada kimseler yoktu... Buraya ne zaman gelmiştim? Niçin gelmiştim?... Bu geniş karyolada ne işim vardı?...

Çılgınca bir hamleyle yerimden fırladım. Fakat o ne? Üzerimde hiç bir giyim eşyası yoktu. İşte o an acı hakikat balyoz gibi beynime çakıldı kaldı... Ve perişan bir halde tekrar yatağın üzerine kapanarak avaz avaz bağırıp haykırmaya, hıçkırıklarla sarsılmaya başladım... Ağlamamın, dövünmemin, faidesiz olduğunu bile bile...

Kendime gelince sağa sola fırlatılmış olan çamaşırlarımı ve elbisemi toplayıp alelacele giyindim... Tam kapıdan çıkacağım an köşedeki pufun üzerinde bir kravat gördüm. Bu kravat dün akşam kimin üzerindeydi?... Cengiz'in mi, Erol'un mu, Ali'nin mi, Turgut'un mu? Hiç... Hiç bir şey hatırlamıyordum... Kapıyı açtım, dışarıya, geniş bir hole çıktım. Ağlayarak avazım çıktığı kadar:

– Baksanıza buraya!... Kimse yok mu?

Diye bağırıp evin dört bir yanını dolaşmaya başladım... İn cin top oynuyordu evde... Daire kapısını açıp çıkmak üzere elimi kapıya uzattığımda, kapının üzerine raptiyeyle tutturulmuş bir kâğıdın üzerindeki tek kelimelik yazı ile olduğum yerde şiddetle sarsıldım... Kâğıdın üzerindeki kırmızı renkli kalemle ve koca koca harflerle sadece "MERSİ" yazmaktaydı.

Katıla katıla ağlayarak kapıyı açtım ve bilmediğim yerlerden koşarcasına geçerek nereye gideceğimi bilemez bir halde perişan ve âvare dolaştığım sokaklardan sonra kendimi Bayezid Camii'nde buluverdim.

Anlıyorsun beni değil mi, Bilâl Ağabey? Ben mahvoldum. Ben o yüzüne tükürdüğümüz kötü kadınlardan oldum artık. Haydi ne duruyorsun öyle taş gibi karşımda... Tükürsene yüzüme!... Tükürsene!... Tükürsene!...

Bilâl genç kızın nöbet halini almış keskin iç paralayıcı hıçkırıklarını bugünkü gibi hatırlıyordu... En kıymetli en mukaddes mefhumu namusunu kaybetmenin faidesiz çırpınışları içinde yeniden sinir krizleri geçiren Zeyneb'e bundan sonraki hayatı için güzel bir nasihatten başka yapılacak hiç bir şey yoktu.

O da Zeyneb'in bütün hırçın ısrarlarına rağmen onun yüzüne tükürmemiş ve kendisini teskin ederek uzun uzun nasihatte bulunmuş, içi kan ağlayarak onu teselli etmeye çalışmıştı...

Zeyneb onu dinlemiş miydi, dinlememiş miydi bilmiyordu ama konuştuğu müddetçe genç kızın, yaşlı gözlerini çok uzaklarda sabit bir noktaya dikerek ölü bir sükût içinde hep aynı noktaya bakması hiç hoşuna gitmemiş, genç kızı yurdun kapısına kadar uğurlamadan içi rahat etmemişti...

Kuşkusunda yanılmadığını iki gün sonraki gazeteleri okuyunca anlamıştı... Zeyneb, gecenin geç saatlerinde kendisini Sarayburnu'ndan denize atarak "henüz baharını sürdüğü" (!) hayatına son vermişti!...

Hem de intiharın bir müslüman için ebedî felâket ve helâket kapısı olduğunu bile bile...

Bilâl, bu acı hâtıranın ezikliği içinde bir müddet daha dalgın ve düşünceli, dışarıyı seyretti... Evet, Zeyneb mahvolmuştu. Fakat Zeyneb'in mahvoluş hikâyesinin içindeki gerçek, cemiyetin mahvoluş hikâyesiydi... Zeyneb, ahlâk, fazilet, namus ve iffetini kaybetmenin acısı ile intihar etmişti... Bu intihar, ahlâk, fazilet, namus ve iffet mefhumlarından sıyrılan bir cemiyetin, mutlak ve kaçınılmaz sonunu göstermesi bakımından da ibretle düşünülmeye değer bir vâkıadır...

Zeyneb, şu tefessüh etmiş, her gün bir adım daha intihara doğru yaklaşmakta olan dejenere cemiyetin ne ilk kurbanıydı ne de sonu... Ve ne acı bir gerçektir ki ahlâk ve mâneviyat kayıtlarından gün be gün uzaklaşmayı medeniyet addeden bu günkü müflis cemiyet, vermiş olduğu bu sayısız kurbanları, yükseltmek (!) yolunda kendisine basamak yapmanın gurur ve azameti içinde insanlıkla âdeta alay etmekte...

Akif'in "Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar" diye bahsettiği bu olsa gerekti...

Bilâl, birden zihninden bütün düşünceleri atarak saatine baktı; 5'i geçmişti. Halbuki arkadaşları kendisini saat 5'te bekleyeceklerdi...

Koşa koşa merdivenleri indi... Kapıya doğru ilerlerken bir grup

gencin kendisine seslenmesiyle adımlarını yavaşlattı. Bunlar da diğerleri gibi hayatı yemek, içmek, yatmak, gezmek ve eğlenmekten ibaret sayan takımdandı. Fakat Bilâl onları daima hoş tutmak ve kırmamak prensibiyle hareket etmekteydi.

Konuşa konuşa fakültenin kapısından çıktılar... Sonra Bilâl, ayrılmak üzere hepsiyle ayrı ayrı tokalaşmaya başladı. İçlerinden biri:

– Bilâl, dedi... Sen de bizimle gelmez misin? Beyoğlu'nda bir tur atar, sonra bir diskoteğe girer eğleniriz, ha?...

Tur atmak... Diskotek... Eğlenmek... Saat 5'i yirmi geçiyordu!... Nezaketle:

– Kusura bakmayın çocuklar, arkadaşlarla buluşacaktım. Esasen geciktim. Sonra ayıp olur...

Diyerek özür dilemek istedi... Fakat bunlar lâf anlayacak cinsten kimseler değildi... Nitekim arkadaşları arasında apaş kıyafetleri ile nam yapmış olan Esat o her zamanki gürültülü konuşmasıyla sinirli bir şekilde ileri atıldı:

– Yahu sen de amma mızıkçısın be... Ne zaman gel bir tur atalım, eğlenelim desek: "Arkadaşım bekliyor, ayıp olur" der çıkarsın. Biz de arkadaş değil miyiz ulan? Nemiz eksik onlardan?...

Erdal'ın ukalâlıkta Esat'tan kalır yeri yoktu hani:

– Sahi senin şu her zaman söylerken ağzından bir daha çıkan arkadaşların ne menem şeyler, Bilâl?...

Mânâlı mânâlı göz kırptı ve gülerek:

– Yoksa... Yoksa... ha?... He... He... Heee... Biz de de var onlardan be kardeşim!...

Elini ağzına götürdü:

– Hem de, hımm.. hımmh!...

Bilâl, bunlarla başa çıkmanın ne kadar imkânsız olduğunu biliyordu:

– Kuzum, siz hiç iyi şeyler düşünmez misiniz? dedi. Size yalan söylemeye ne mecburiyetim var?.. İnanın arkadaşlarım bekliyor. Hem öyle zannettiğiniz cinsten arkadaşlar değil.

Gençler, hep bir ağızdan gülüşmeye başladılar... Erdal, arkadaşlarını kollarından tutup uzaklaştırırken arkasını dönüp yüksek sesle bağırdı:

– Anladık oğlum, anladık. Yolcu yolunda gerek. Herkes kendi avantasına bakar di mi ya?

Yüksek sesle güle konuşa, acaib el kol hareketleri yapa yapa

uzaklaştılar. Bilâl, arkalarından uzun uzun, acı acı baktı... O sırada aklından Einstein'in şu sözleri geçmekteydi:

"Bu günün gençleri, çabuk iş gören bir makine gibi yetişiyorlar. Fakat insan asla bir makine olmamalıdır. İnsanın iyi ile kötüyü, güzel ile çirkini ayırt edebilecek bir kafası olmalıdır. Ben bugünkü gençlikte en büyük eksiklik olarak bunu görüyorum. Çocuklarımıza başka türlü bir terbiye verelim. Yoksa tâlimli köpeklerden farkları kalmayacak"...

Arkadaşlarını daha fazla bekletmemek için hızlı hızlı oradan uzaklaştı. Caddede kalabalığın arasına karıştı. Bir müddet yürümüştü ki koluna bir el yapıştı. Döndü baktı, biraz evvelki şımarık gurubun içinde konuşmalara hiç katılmayan Necati'ydi bu. Necati'nin koşmaktan yüzü al al olmuştu... Nefes nefeseydi. Bilâl sordu:

– Ne o Necati, sen de onlarla beraber değil miydin? Niçin dönüp geldin?

Necati bu sözleri duymamış gibiydi. O güne kadar Bilâl'in hiç tesadüf etmediği bir hal vardı. Necati'nin üzerinde. Bir müddet hiç konuşmadan Bilâl'in yüzüne baktı. Sonra başını suçlu bir tavırla önüne eğdi. Sonra tekrar kaldırdı. Bilâl'le göz göze geldiler. Necati:

– Bak Bilâl, dedi. Senden çekinecek değilim. İkimiz de İstanbul çocuğuyuz. Fakat arkadaş seçiminde muhakkak ki çok farklıyız. Senden arkadaşlarım namına özür dilesem beni affeder misin?

Bilâl şaşırmıştı:

– Anlamadım, benden mi özür dileyeceksin? Peki ama niçin?

Diye sordu. Necati üzgün ve müteessir:

– Biraz evvel onların sana karşı olan kaba sözleri ve yakışıksız hareketleri için.

Dedi ve ayak üstü içini boşaltmak istercesine devam etti:

– Bu güne kadar onlarla gezdim, içtim, eğlendim. Fakat onların gerçek karakterlerini ancak bugün, senin gibi temiz ve dürüst bir gence karşı bayağı davranışlarından sonra anladım. Ve yaptıkları bu âdi hareketten dolayı yüzlerine tükürürcesine onlardan ayrılıp işte gördüğün gibi sana geldim...

Necati, bir an nefes aldı, sonra:

– Söyle Bilâl, dedi. Beni de "arkadaşlarım" diyerek her zaman bizden ayrı bir mevkide tuttuğun o gerçek arkadaşlarının arasına

dahil edip onlardan biri olarak göremez misin?

Bilâl, gülümseyerek elini Necati'nin omuzuna koydu:

– Seni de gerçek arkadaşlarımdan biri olarak görmek mi? Tabii, niçin olmasın? Ne var ki Necati, bunun için senin de içinde bulunduğun çevreden uzaklaşıp her halinle onlara benzemen icabeder, değil mi ya?

Necati üzüntüyle başını önüne eğdi, sonra âni olarak kaldırdı ve:

– Beni de o arkadaşlarının yanına götürür müsün, Bilâl?...

Dedi. İki arkadaş dostça bakıştılar. "Anlaştık" kabilinden samimiyetle tokalaştılar ve yan yana yürümeye başladılar...

Büyücek bir apartmanın önünde Bilâl zillerden birine basarken Necati benliğini tatlı bir heyecanın kapladığını hissediyordu. Üstelik büyük bir merak da duyuyordu. Acaba öteden beri ahlâk ve faziletle gıpta ettiği fakat bir türlü onun gibi olamadığı Bilâl'in arkadaşları nasıl insanlardı?

Otomatikle açılan kapıdan içeri girdiler... İki kat merdiveni koşarcasına çıktılar ve kapısı açık olan bir daireden içeri girdiler... Bilâl, ayakkabılarını çıkartmak için eğildiği sırada, Necati, o her zamanki alışkanlığıyla ayakkabı ile içeri dalmak istedi. Fakat Bilâl arkasından ceketini çekerek:

– Hop, arkadaş! Seninle anlaşılan işin "A"sından başlamamız gerekecek.

Diye güldü ve bir çift terlik uzatarak:

– Giy şu terlikleri de müslüman evine girdiğimiz anlaşılsın, dedi.

Necati mahcup bir tavırla ayakkabılarının bağlarını çözdü ve Bilâl'in uzattığı terlikleri giydi. İki arkadaş, kalın bir erkek sesinin duyulduğu bir odaya doğru yürüdüler ve kapıyı tıklatarak içeri girdiler.

Burası, güzel döşenmiş, genişçe bir odaydı. İçerde oldukça kalabalık bir erkekler topluluğu vardı. Saçlarına kır düşmüş orta yaşlı biri müstesna, odadakilerin hepsi de temiz kıyafetli gençlerdi. Birisinin elinde kitap vardı. Diğerleri de anlaşılan oturdukları yerde kitabı dinliyorlardı. Bilâl içeriye girer girmez topluluktan:

– Nerde kaldın, aziz kardeşim? Gözlerimiz yolda kaldı, inan...

Diye sesler yükseldi. Bilâl:

– Lütfen kesmeyin arkadaşlar. Prensibi bozmayalım.

Dediyse de arkadaşları kalkarak ısrarla kendilerine yer vermek istediler. Bilâl:

– O halde size sınıf arkadaşım Necati'yi tanıtayım, dedi. Okumaya ara verdiğinize göre siz de teker teker meslek ve isimlerinizle

kendinizi tanıtın bakalım.

Necati'ye hep bir ağızdan "Hoş geldiniz" dedikten sonra herkes oturduğu yerden kendini takdim etmeye başladı:

– Ahmet Sevil... Tıp Fakültesi.

– Rıza Eğilmez... Hukuk.

– Erdoğan Saymaz... Yüksek Makine Mühendisi.

– Seyfettin Namlı... Edebiyat Fakültesi.

– Mehmet Kanlıca... Fen Fakültesi-Botanik.

– Orhan Erenler... Yüksek Mimar

– Nazım Soyluer... Doktor... v.s.

Tanışma faslı bitince Dr. Nazım, yavaş yavaş arkasına yaslandı ve elinde kitab tutan gence dönerek:

– Evet! Şimdi devam edebiliriz artık Seyfettin, dedi. Okuyan bir edebiyatçı olunca, hakikatler daha bir câzibe kazanıyor doğrusu...

– İltifat ediyorsun ağabey...

– Pekiy, pekiy öyle olsun... Haydi sen başla okumaya.

Seyfettin, ciddi ve Dr. Nazım'ın iltifatına fazlasiyle lâyık çok güzel bir okuyuşla elindeki kitaba kaldığı yerden devam etti:

"Gençlik, hiç şüphe yok ki gidecek. Yaz, güze ve kışa yer vermesi ve gündüz, akşama ve geceye değişmesi kat'iyetinde, gençlik dahi ihtiyarlığa ve ölüme değişecek. Eğer o fani ve geçici gençliğini iffetle hayratla -istikâmet dairesinde- sarfetse onunla ebedî, bâki bir gençlik kazanacağını bütün semavi fermanlar müjde veriyorlar. Eğer sefahate sarfetse nasıl ki bir dakika hiddet yüzünden bir katil, milyonlar dakika hapis cezasını çektirir. Öyle de gayri meşru dairedeki gençlik keyfleri ve lezzetleri âhiret mes'uliyetinden ve kabir azabından ve zevalinden gelen teessüflerden, günahlardan ve dünyevî cezalardan başka, aynı lezzet içinde o lezzetten ziyade elemler olduğunu aklı başında olan her genç tasdik eder."

Meselâ haram sevmekte, bir kıskançlık elemi, firak elemi ve mukabele görmemek elemi gibi çok arızalar ile o cüz'i lezzet, zehirli bir bal hükmüne geçer. Ve o gençliğin suistimali ile gelen hastalıkla hastahanelere ve taşkınlıklarıyla hapishanelere ve kalb ve ruhun gıdasızlık ve vazifesizliğinden doğan sıkıntılarla meyhanelere, sefahethanelere veya mezaristana düşeceklerini bilmek istersen, git hastahenelerden, meyhanelerden ve kabristandan sor. Elbette ekseriyetle, gençlerin gençliğinin suistimalinden, taşkınlıklarından ve gayr-i meşru keyflerin cezası olarak gelen tokatlardan eyvahlar, ağ-

lamalar ve esefler işiteceksin. Eğer istikamet dairesinde gitse, gençliğin gayet şirin ve güzel bir nimet-i ilâhî ve tatlı kuvvetli bir hayır vasıtası olarak âhirette gayet parlak ve bâki bir gençlik netice vereceğini, başta Kur'an olarak çok kat'i âyetleriyle bütün semavî kitaplar ve fermanlar haber verip, müjde ediyorlar...

Madem, hakikat budur. Ve madem helâl dairesi keyfe kâfidir. Ve haram dairesindeki bir saat lezzet bazen bir sene ve on sene hapis cezasını çektirir... Elbette gençlik nimetine bir şükür olarak o tatlı nimeti iffetle, istikamette sarfetmek lâzım ve elzemdir.

Ey aziz kardeşim, bil ki, dünyanın lezzetleri, zevkleri, zinetleri, Hâlikımızı, Malikimizi ve Mevlâmızı bilmediğimiz takdirde Cennet olsa bile, Cehennemdir...

Arkadaş! Küfür yolunda yürümek, buzlar üzerinde yürümekten daha zahmetli ve tehlikelidir. İman yolu ise suda, havada, ziyada yürümek ve yüzmek gibi pek kolay ve zahmetsizdir."

Kitap, bu minval üzere birbirinden yüksek iman hakikatleriyle devam etmekteydi. Necati, dirseklerini dizlerine dayamış, başı ellerinin arasında, tarifi imkânsız bir vecd dalgası içinde okunanları sanki dinlemiyor, âdeta içiyordu... O şimdi kendi iç âlemiyle başba şaydı. Ruhunda kasırgalar, fırtınalar kopuyor; kalbi birbirine zıt hislerle dolup dolup taşıyordu. Okunan hakikatler bir âb-ı hayat gibi ruhunu serinletmekte, teneffüs etmekte olduğu bu ulvî hava kalbine o güne kadar hiç tatmadığı ilâhî neş'eler bahşetmekteydi. Bahisler ilerledikçe, kalbindeki süflî hislerin yerini en temiz ve ulvî hislere terkettiğini hisseden Necati, artık iyice belliydi ki yeni bir his ve fikir inkılâbının eşiğinde bulunmaktaydı.

Yakınlardan duyulan bir ezan sesi, odanın içine dalga dalga yayılınca, Seyfettin elindeki kitabı kapadı. Şimdi herkes derin bir vecd ve huşû içinde okunan akşam ezanını dinliyordu.

Ezan bitince Seyfettin, içlerinden yaşça en büyükleri olan Doktor Nâzım'a:

– Ne dersin ağabey, bahsi tamamlayalım mı, yoksa sonra mı devam ederiz?.. dedi...

Dr. Nâzım, her zamanki şen ve neş'eli haliyle cevap verdi:

– Biliyorsunuz parolamız, önce namaz, çocuklar. O halde Rıza, Hak rızası için şöyle her zamanki gibi bir aşir okusun da namaza kalkalım.

Genç hukuklu hiç itiraz etmeden tatlı ve yanık sesiyle "El-Asr" suresini okumaya başladı. Sesi odanın içinde dalga dalga yükseliyor kalb ve gönüllere inşirah veriyordu...

Sonra herkes namaza kalktı. Ceketini çıkaranlar, gömleklerinin kollarını dirseklerinden yukarı doğru sıvayarak odadan dışarı çıkıyor, birkaç genç de yerlere seccade seriyordu. Bunlar olurken gençlerin arasında nezaket çerçevesini aşmayan tatlı lâtife ve espriler teati edilmekteydi.

Necati, gömüldüğü koltukta kendisini derin düşüncelerin akıntısına kaptırmış, düşünüyor, düşünüyor ve düşünüyordu... Belki hayatında ilk defa böyle ciddi olarak düşünmekteydi.

Bu sırada Bilâl, abdest almak üzere kollarını sıvayarak, çok değişik bir ruh hâleti içinde bulunduğunu hissettiği Necati'nin yanına geldi ve müşfik bir sesle:

Sen de bizimle birlikte namaz kılmak istemez misin Necati?.. Dedi.

Necati için bu beklenmedik teklif, onun yüzündeki ızdırab çizgilerini bir kat daha derinleştirdi... Bu öyle âni bir teklif olmuştu ki Necati'nin hayret ve şaşkınlıktan dili dolaşmıştı...

Adeta kekeliyerek:

– Ben.. ben mi? dedi...

Bir müddet arkasını getiremedi sonra ızdırabla alnını oğuşturarak Bilâl'e baktı. İnlercesine devam etti:

– Şey, Bilâl... Ben, namaz kılmasını bilmiyorum ki. Hem sonra...

– Hem sonrası ne?... Sen bir kere "Bismillâh" de, sıva kollarını, gerisi kolay. Abdesti beraber alırız, sonra da biz ne yaparsak sen de onu taklid edersin olur biter...

Necati, hiç bir şey söylemedi. Büyülenmiş gibi yerinden kalktı, ceketini çıkardı, gömleğinin kollarını dirseklerine doğru sıvayarak, kapıya doğru yürüyen Bilâl'i takib etti.

Biraz sonra gençlerin hepsi saflar halinde namaza durmuşlardı. Dr. Nâzım bey, imam olmuş, arkasındaki genç cemaate namaz kıldırıyordu... Yüksek sesle okuduğu sûreler, Necati'nin ruhuna ilâhî katreler halinde akmakta, onu, mânâ iklimlerinin derinliklerine sürüklemekteydi...

Evet, Necati de her biri derin bir tevazu ve teslimiyet içinde kalblerini Allah'a bağlamış, yüzlerini ona, o yüce yaradana dönmüş, samimi ve temiz bir cemaat içindeydi artık... Zaten ne zaman bir cami önünden geçse içerde bulunan cemaate imrenir, gıpta

ederdi o... Lâkin bir kere olsun bu imrendiği mes'ut ve bahtiyar insanların arasına karışmak için şeytanın ayağını kırmaya, nefsine söz geçirmeye muvaffak olamamıştı. Üstelik yaşadığı hayat tarzından dolayı kendisini bu temiz ve nezih cemaate yakıştıramıyordu bir türlü...

Fakat bu insanlar, kalbleri imân yüklü bu asil ve necip gençler, müşfik kollarını sevgi ve şefkatle kendisine uzatmışlardı işte... Onu topluluklarına lâyık görmüşler, bir kardeş muhabbetiyle bağırlarına basmışlardı işte... Ve işte şimdi o da onlarla beraber, onlarla yanyana omuz omuza namaz kılıyordu...

Necati'nin namazı görünüşte çok gülünç olmakla beraber, mânâ ölçüsünde çok mühim bir değer taşımaktaydı. Kıyamda, rükûda ve sücudda hareketlerinde yanılmamak için kâh sağındakine, kâh solundakine, kâh önündekine bakıyor, gördüğü hareketleri acemice taklid ediyordu. Yüzü saçlarının dibine kadar kıpkırmızı kesilmiş, alnında boncuk boncuk terler birikmişti. Utanç, mahcubiyet, üzüntü, pişmanlık ve nedamet hisleri benliğini alev gibi yakıp kavuruyordu.

Eline verilen tesbihi, ne söyleyeceğini bilmeden çekmeye başladı. Sıra duaya gelince herkesle birlikte onun da elleri açıldı Allah'a... Aman Allah'ım... O ne ızdırab yüklü bir yüz öyle? Alnındaki çizgiler derinleştikçe derinleşiyor Necati'nin... Boynu sağa doğru bükük, gözleri yumulu. Yanaklarından aşağıya saf ve berrak yaşlar süzülüyor. Ağlıyor Necati... Belki günahlarından mütevellit elem, belki kavuştuğu saadetten dolayı sevinç gözyaşları bunlar... Ama mühim olan Necati'nin ağlaması, ağlayabilmesi...

Zira ister günahtan mütevellit nedamet, ister kavuştuğu bahtiyarlıktan mütevellit sevinç ve saadet gözyaşları olsun... Ne çıkar? Neticede ikisi de aynı kapıya çıkmıyor muydu?

Namazın sonunda Kur'ân'ı Bilâl okudu. Necati'nin ruhunda kopan fırtınaları dindirecek bu kadife gibi yumuşak ses, muhakkak ki bütün cemaatin kalbini de en ulvî hislerle yıkamaktaydı. Fakat Necati üzerindeki tesiri, hiç bir kelime ile ifade edilemiyecek derecede muazzam bir üstünlük taşımaktaydı bu sesin... Bu ses, bu yüce Kur'an'ı tilâvet eden güzel ses, bir imam, müezzin veya her hangi bir hocanın hançeresinden dökülmüş olsa idi, Necati için belki bu derece ehemmiyetli olmayacaktı. Mühim olan, Kur'an'ı tecvid üzere kıraat edenin kendisi gibi bir üniversite talebesi olmasıydı...

Küçüldü, küçüldü, küçüldü Necati... Ve gözyaşlarının arasında

âdeta kayboldu, yok oldu...

Dr. Nâzım, yüksek din ilmine fevkalâde vukufiyeti olan bir zattı. Her zaman okunan sûrelerin arkasından açıklamalarını yapar, etrafına faideli olmaya çalışırdı. Şimdi de Bilâl'in okuduğu sûrenin mânâsını açıklıyordu.

"Göklerde ve yerde ne varsa Allah'ı tesbih ve tenzih etmektedir. O mülkünde galib-i mutlak, sun'unda sahib-i hikmettir.

Göklerin ve yerin mülk-ü tasarrufu O'nundur... Hem diriltir, hem öldürür. O her şeye kâdirdir.

O hem evveldir, hem âhirdir, hem zâhirdir hem batındır. O her şeyi kemaliyle bilendir.

O, gökleri ve yeri altı günde yaratan, sonra hükmü arşı istilâ edendir. Yere giren, oradan çıkan, gökten inen, oraya yükselen şeyleri O bilir. Nerede olursanız olun. O sizinle beraberdir... Ne yaparsanız O hakkıyla görücüdür...

Göklerin ve yerin mülk-ü tasarrufu O'nundur. Bütün işler, ancak O'na döndürülür.

Allah'a ve Peygamberine iman etmekte sebat edin. Sizden evvel geçenlerin ardından Allah'ın size tasarruf için vekâlet verdiği maldan onun uğrunda harcayın. İçinizden iman edip de o suretle harcayanlar yok mu? Onlar için büyük mükâfat vardır.

Peygamber, Rabbinize iman etmeniz için sizi dâvet edip dururken size ne oluyor ki Allah'a iman etmiyorsunuz? Halbuki O sizden kati teminat da almıştı... (Elestü birabbiküm bezminde). Eğer O'na iman edecekseniz, hemen buna koşun.

O sizi küfür karanlıklarından iman aydınlığına çıkarmak için kulunun üzerine açık açık âyetler indirmekte olandır. Şüphesiz ki Allah sizi çok esirgeyen, rahmetini râygan edendir.

Yani sizi uyandırmak için peygamberler göndermiş, âyetler indirmiştir. Yalnız aklî hüccetlerle iktifa buyurmamıştır..."

Dışarda hava iyiden iyiye kararmıştı. Serin bir rüzgâr Necati'nin ateş gibi yanın yüzünü tatlı bir muhabbetle yalayıp geçti. İki arkadaş hiç konuşmadan yanyana yürüyorlardı. Bilâl, Necati'nin şu andaki ruh hâletini çok iyi hissediyor, fakat onun his ve düşüncelerine bir nevî tecavüz olur düşüncesiyle tek kelime dahi

konuşmaya cesaret edemiyordu. Sessiz ve âheste, bir müddet yürüdüler. Bir parkın içinden geçiyorlardı...

Necati âni bir hareketle Bilâl'in karşısına geçerek onu durdurdu... Yüzü biraz evvelkine nisbeten daha sakindi... Ciddî bir karara varan insanların tavrı vardı üzerinde. Bu defa o, Bilâl'in omuzuna koydu elini ve kesin bir ifadeyle konuştu:

– Bilâl, artık beni de gerçek arkadaşlarından, daha doğrusu o tertemiz ve saf iman kardeşlerinden biri sayabilirsin. Gel, şu bankın üzerine oturalım biraz. Sana bütün samimiyetimle içimi açmak, hislerimi ifade etmek istiyorum bu akşam... Beni bir parça dinlemek zahmetine katlanırsın değil mi?

Bilâl esasen bunun böyle olacağını biliyordu. Dostça güldü:

– Seni şu anda dinlemek benim için zahmet değil, belki en büyük bir rahmettir Necati... Beni bir arkadaş değil, bir öz kardeşin gibi kabul edersen buna daha memnun olurum.

– Ben bu kardeşliğe lâyık mıyım?

– Birkaç saatten beri, evet... Haydi seni dinliyorum Necati...

Caddeye bakan bir bankın üzerine oturdular. Necati başını iki eli arasına almış, âdeta ağlamaklı bir sesle anlatmaktaydı:

– Sana ne kadar teşekkür etsem azdır, Bilâl. Yıllardır ne büyük bir gaflet içinde olduğumu ancak bugün, şu birkaç saat zarfında ve senin sayende anladım. Bu birkaç saat evveline kadar benim de hakikî bir iman lezzetinden mahrum diğer gençler ve gaflet içinde bulunan tüm insanlar gibi şöyle bir hayat felsefem vardı: "Bu dünyaya bir kere geldik, bir daha gelecek değiliz. Eninde sonunda vücudumuz kara topraklar içinde çürüyüp yok olacak. Bunun için bu dünyada ne kadar eğlenip zevk alırsak, yanımıza kâr kalacaktır. Ölüm hatıra geldikçe, verdiği huzursuzluk ve mânevi sıkıntıdan kurtulmak için ancak çılgınca eğlenceler, felsefî nazariyeler, acaib demogojilerle kâh sarhoşluklar ve kâh sefahat âlemleri ile kendimizi avutup mesut olabilir, aradığımıza ancak böyle ulaşabiliriz" diyordum.

Necati, sözlerinin burasında durdu, gözlerini dalgın bir şekilde karanlıkların içine dikti ve dudağının kenarında beliren acı bir tebessümle başını hafif hafif iki yana salladı. Sonra Bilâl'e dönerek sordu:

– Ne garib ve sapık bir felsefe değil mi, Bilâl?... Halbuki çok geç de olsa, bu gün, şu birkaç saat içinde öğrenmiş bulunuyorum ki: Hakikî saadet ve elemsiz lezzet, ancak İslâmî emirlere riayette

ve iman hakikatleri dairesindeymiş. Bilemezsin Bilâl, biraz evvel namazdaki o acemice ve gülünç hareketlerime ve aranızda duymuş olduğum büyük utanç ve ızdırabıma rağmen o anlar belki hayatımın en mesut ve huzurlu anlarıydı. Okuduğunuz o güzel eserleri dinledikçe dünyamın değiştiğini, dünya görüşümün yepyeni bir aydınlığa kavuştuğunu hissediyordum... Bize gerilik ve iptidaîlik olarak gösterilmek istenen dinimiz, meğer ne ulvî bir yüceliğe sahipmiş!... Ve o yüce dinin mensubu olduğumuz halde ona sırt çeviren biz gafiller meğer ne cüce birer varlıkmışız!...

Hâsılı görüyorsun ya Bilâl, ben değiştim, ben bambaşka bir insan oldum işte... Bana yepyeni bir dünya kazandırdığın, benim hidâyetime vesile olduğun için sana nasıl teşekkür edeceğimi bilemiyorum.

– Hidayeti veren yüce Rabbimizdir, Necati. Biz sadece arada âciz bir vasıtayız.

– Kabul... Ama beni arkadaşlarınla tanıştırmasaydın, onların yanına götürmekten kaçınsaydın, ben bu hidâyete nereden ve kimbilir ne zaman erişecektim?

Bilâl güldü:

– Neler söylüyorsun Necati? Seni imânlı arkadaşlarımın yanına götürmekten kaçınmam için mutlaka şuursuz bir müslüman olmam gerekirdi. Farzedelim ki, sen sağlam ve emin bir kayıkla bir ummanda yol alıyorsun. Kendisini dalgalar arasında korkunç bir girdabın akıntısına kaptırmış ve boğulup yok olmak endişesiyle feryad eden bir kimseyi kurtarıp, onu da varacağı selâmet sahiline ulaştırmak istemez misin? Cemiyette fertlerin, imân hakikatlerine teveccühle kendilerini ebedi zulûmattan kurtarabilmesi şüphesiz iyi bir şey... Fakat cemiyetin kurtuluşu, her kurtarılanın bir başkasını kurtarmasıyla mümkün olur ki, işte matlup olan da budur.

– Şu halde, bu andan itibaren ben de imanlı müslümanlar kervanının bir ferdi olduğuma göre, benim de prensibim, kendimi kurtardığım andan itibaren çevremdeki insanları gaflet bataklığından çekip kurtarmak olacak, öyle mi?

– Elbette Necati. Meşhur bir söz vardır bilirsin: "Herkes kapısının önünü süpürse, sokak tertemiz olur" derler... İşte her imânlı müslüman bu sözün mânasına ererek kendi yakınlarını ve çevresindekilerini mâneviyatsızlıktan kurtarmaya çalışsa, şüphesiz ki, cemiyette bütün kir ve paslardan temizlenip, istenilen mânevî seviyeye yükselmiş olur.

Park lâmbalarının ışığı altında Necati'nin yüzü mesut bir

gülümseme ile ışıl ışıl parlamaktaydı. Yeşil gözlerini Bilâl'e çevirerek:

– Biliyor musun Bilâl, dedi, seninle konuştukça, kendimi hür bir kelebek kadar hafif hissediyorum. Büyükbabam söylerdi de kulak asmazdım. "Kötü arkadaş, iyi insanı bile kötü eder. İyi arkadaş ise kötüyü bile iyi eder," derdi her zaman rahmetli dedem. Bunun doğruluğunu, ancak şimdi anlıyorum.

– Öyleyse büyükbabanın ruhunu şâdetmek için gel birer Fatiha okuyalım.

– Şey... Büyükbabam, ben küçükken öğretmişti ama aradan çok zaman geçtiği için unuttum, Fatihayı... Görüyorsun ya ne zavallı bir nesil olarak yetiştirilmişiz? Ölmüşlerimizin ardından bir Fatiha bile gönderemiyecek kadar zavallı bir nesil!...

– Üzülme Necati... Onu da öğrenirsin... İstersen öğle namazlarında Beyazid Camii'ne beraber gidelim, sana Kur'an'ı öğreteyim, ne dersin? Bir ay bile sürmez, sen de benim gibi yüzünden okursun Kur'an'ı...

Necati heyecanlanmıştı... Titrek bir sesle:

– Sahi Bilâl, öğrenebilir miyim Kur'an'ı? O sefil hayattan bu kadar çabuk dönüş yapıp bu kadar kısa zamanda böylesine değişeceğim, daha düne kadar aklımın kenarından bile geçmezdi... Şimdi ise yepyeni, ışıklı, nurlu, aydınlık bir hayatın eşiğindeyim... Demek bundan sonra beni yalnız bırakmayacaksın Bilâl?... O halde, ben de senin gerçek arkadaşlarından biriyim artık. Bu gece imkânsız uyku girmez gözüme...

– Uyku dedin de, biz saatı filân unuttuk azizim. Annem şimdi gözü pencerelerde beni bekler durur...

İki arkadaş kalktılar, ayrılacakları sırada Bilâl:

– Söylediğin gibi gece uykun kaçacak olursa, al şu kitabı; okur, faydalanırsın...

Necati, bir çocuk gibi mahzunlaşmıştı. Bilâl'in uzattığı kitabı alırken derin bir iç çekti:

– Demek ayrılık saatimiz geldi, öyle mi? Halbuki ben seninle sabaha kadar hep böyle konuşmak isterdim. Ama haklısın... Senin pencere önünde yollarını gözleyen bir annen var. Bizimkiler ise bu saatte ya bir gece gezmesinde, bir eğlence yerinde, ya da rahat yataklarında mışıl mışıl uyuyorlardır. Benim bu vakitlerde, hattâ çok daha geç saatlerde bir dans kulübünden veya bir arkadaş partisinden dönüşüme alışkındırlar zira... Böyle başı boş yetişmiş bir sos-

yete çocuğuyum işte ben Bilâl. Zavallılığımın derecesini anlıyorsun değil mi?

– Seni çok iyi anlıyorum Necati... Ancak, bundan böyle sen, geçmişinle üzülmek yerine, geleceğinle övünmeye gayret sarfedeceksin... Haydi aziz kardeşim iyi geceler...

– Ben de sana, ismini unuttuğum bir şairin çok sevdiğim şu mısraları ile vedâ etmek isterim:

"İyi geceler... İyi geceler
Ayrılık tatlı bir keder
Sabah oluncaya kadar
İyi geceler..."

Bundan sonraki günlerde Bilâl'le Necati birbirinden ayrılmaz iki arkadaş olmuşlardı... Derste yanyana oturuyorlar, öğle namazında birlikte camiye gidiyorlar okuldan çıkar çıkmaz, Beyazıd'taki üniversitenin bahçesinde her gün imân hakikatlerine ait eserlerden bir kaç sahife okuyorlar, haftanın muayyen iki gününde de imânlı arkadaşları ile bir evde toplanıp yüce hakikatleri muhtevi dersler yapıyorlar, topluca namaz kılıyorlardı...

Necati, kısa zamanda bambaşka bir insan oluvermişti. O eski uçarı halinden eser kalmamıştı. Eski havailiğine vedâ ettiği için şimdi derslerine evvelkinden daha sıkı çalışıyor, derslerinden artan vakitlerini ise Bilâl'den aldığı tahkiki imân derslerini havi kitapları okumakla değerlendiriyordu. Beş vakit namazını muntazam kılıyor, böylece günden güne İslâm'a uymanın, İslâm'ca yaşamanın faziletine ve saadetine bir kat daha inanıyordu...

Necati artık eski arkadaşlarıyla da eskisi gibi samimi değildi. Allah'ın lütfu ile içinden sıyrıldığı bu gruba şimdi iğrenerek ve ibret duygularıyla bakmaktaydı... Hareketleri ne kadar kalıplaşmış, ne kof ve boş insanlarmış meğer bu insanlar diyordu... Fakat onlara acımamak da elinden gelmiyordu. İnsanın kalbinin imân nuruyla aydınlanışından sonra, bu gafil ve mâneviyatsız zavallılara acımaması, onlar için elem ve ızdırab duymaması kabil midir?... İşte Necati'nin duyduğu ızdırab da böyle bir ızdırabdı. İstiyordu ki Necati, kendi bildiği, öğrendiği hakikatleri, herkes bilsin, öğrensin... Ve kendi tatmış olduğu saadet ve huzura herkes de kendisi gibi erişsin... Ah diyordu, imândaki ve İlâhi emirlere riayetteki bu eşsiz lez-

zeti bir tadabilseler... O zaman onlar da benim gibi gafletle geçirmiş oldukları zamanlara dövünüp ağlayacaklar... Ama bilebilseler!...

Gençlik nimetinin kıymetini idrâkten mahrum nice gençler vardı ki şu koskoca üniversitenin içinde, bunlar gençliklerini sefihâne bir tarzda sarhoşçasına heder etmekteydiler. Necati, işte böyle bir zavallı güruhun arasından çekip koparabilmişti kendisini... Ve ancak bu âvare güruhun arasından koptuktan sonra anlamıştı gençlik nimetinin kadrini...

Huzur Sokağı... Huzurlu Sokak...

İşte yine her zamanki edebli sakinliği içinde bugünde... Ara sıra geçen sebzeci ve satıcılarla, oynayan küçük çocukların âhenkli seslerinden başka sokağın sükûnetini ihlâl edecek hiç bir ses yok bugün de Huzur Sokağı'nda...

Bilâl, yeşil pancurları dışarıya açılmış pencerenin önünde, ders kitaplarından birisini okumakla meşgul... Arada bir başını kitaptan kaldırıp tam karşılarına düşen boş arsadaki çocukların neş'eli neş'eli körebe oynayışlarını seyretmekte...

Bilâl'in hayatta en ziyade sevdiği şeylerin arasında çocuk sevgisi büyük bir yer tutardı. Sokaktaki çocuklar da onu çok severlerdi... Oyundaki şikâyetlerini ekseri ona yaparlar, onun sözünün dışına çıkmazlardı. Bilâl de onların hakemi olur, şikâyetlerini dikkatle dinler, sonra haklı ile haksızı ayırıp, onlara müşfik bir sesle tatlı tatlı nasihat eder, iyi geçinmelerini, birbirlerinin hakkını yememelerini tavsiye ederdi.

İşte bu gün de bir yandan ders kitabını okurken, bir yandan da hakemlik vazifesini yerine getirmekteydi...

Bir ara çocukların cıvıl cıvıl seslerine kalın bir korna sesi karıştı. Ve çok geçmeden uzun, siyah bir taksi boş arsanın önünde durdu. Taksiden inen 5 adamdan zayıf ve uzun boylu olanının elinde çelik bir mezro vardı. Şişman, göbekli ile arsayı ölçmeye başladılar... Çocuklar oyunu bırakıp merakla adamların etrafında toplandılar...

– Amca niçin ölçüyorsunuz burayı?

– Bundan sonra burda gürültü etmeyesiniz diye!...

– Ama biz gürültü yapmıyoruz ki!... Oynuyoruz sadece...

– İyi ya işte... Biz de size burada kocaman bir oyuncak hediye hazırlayacağız... Ha... Haaa... Haaa... Apartman yapacağız evlâdım buraya... Apartman... Anladın mı şimdi?

Adamlar tekrar arabaya binip, uzaklaştılar. Çocuklar, ellerinden oyuncakları alınmış gibi, hattâ daha büyük bir şaşkınlık ve

mahzunluk içinde kalmışlardı. Bilâl olanları pencereden seyretmekteydi. Nihâyet çocuklardan biri ağlamaklı bir sesle:

– Bilâl ağabey, gördün mü işi? Biricik sahamızı bize çok gördüler... Buraya apartmak kuracaklarmış...

Diye bağırdı...

Bilâl'in boğazına bir düğüm tıkanmıştı sanki... Gözleri buğulu buğuluydu. Birden gözlerinin önünde çocukluğu canlandı... Aynı arsanın içinde kendi yaşıtları ile hoplayıp zıpladığı, saklambaç, körebe, köşe kapmaca oynadığı renkli çocukluk günleri... mesut, gamsız, neşeli, hayat dolu günler...

Evet, onun da çocukluğu bu emektar arsada geçmişti... Şimdi bu sevimli arsanın yerini demek soğuk ve ruhsuz bir taş yığını alacaktı!...

Çocukların da neşeleri kaçmış, o cıvıl cıvıl seslerin yerine, arsayı derin ve can sıkıcı bir sükût kaplamıştı... Bu kara haber, yavrucakların üstüne bir kara kâbus bulutu gibi çökmüştü...

Hayatın dert ve meşakkatlerinden, cemiyetin, süfliyyat ve rezaletlerinden kurtulmak, huzurlu ve âsude bir hayat yaşamak isteyenler için, şu koca şehrin içinde Huzur Sokağı ideal bir köşeydi... Gerek estetik manzarası ve gerekse sakinlerinin ahlâk ve karakteri bakımından bu sakin sokağın, komşu bulunduğu yan ve arka sokaklarla dahi irtibatı yok gibiydi...

Civar sokaklardaki mini etekli genç kızlar, âdeta sözbirliği etmişcesine bu sokaktan geçmezlerdi. Daha doğrusu bu ciddî, mazbut ve muhafazakâr sokaktan geçmekten, gizli bir utanç ve çekinme hissi duyarlardı. Sokaklarda kayıtsızca bağırıp çağıran, nâralar atan, serseri kılıklı zamane gençleri de Huzur Sokağı'nı kendileri için bir nevi yasak bölge saymakta, bu sokaktan geçmek zarureti hasıl olduğu zaman da terbiyeli ve edeb dairesinde hareket etmeye âzamî gayret sarfetmekteydiler...

Bir akşam üstü...

Güneşin son ve ölgün ışıkları, kırık camlara aksetmiş...

Gurubun yedi rengi Huzur Sokağı'nın ahşap evlerinin üzerinde büyülü hâleler meydana getirmişti...

İşte sokağın başında Sayacı Hayri Dede belirdi. Aksaçlı sevimli ihtiyarın eli kolu, her akşam olduğu gibi irili ufaklı paketlerle dolu... Daha sokağın başında görünür görünmez adamcağızın etrafını bir sürü kedi istilâ ediverdi... Sarı, siyah, beyaz, tekir ve küçük,

büyük, belki yirmi otuz kedi... Kimi damdan atlayıp geldi, kimi duvardan... Ama hepsi de bir gaye ile Hayri Dede'nin çevresine koşuşmuşlardı. Yaşlı adamın üstüne sıçramaları, adeta bir koro halinde miyavlamaları, hep paketlerin içindekilere duyulan iştiha ve haklı iştiyakın tezahürüydü...

Haydi Dede, bu aç gözlü afacanların iştahını kabartmak için onları önce türlü perdeden çalmaya bayılırdı. Nihayet orkestra en tiz perdeden çalmaya başlayınca elindekileri sağa sola serpmeye başlardı. Bu akşam da o her zamanki keyifli ve gamsız haliyle bir yandan sevgili kedilerine çeşitli diller döküyor, bir yandan da türlü hokkabazlıklarla paketlerdeki ciğer ve işkembeleri yalvaran bir edayla miyavlayıp zıplayan, bacaklarına sürünüp sürünüp etrafında dolanan kedilere atıyordu. Fakat denebilir ki Huzur Sokağı'nın sâkinlerindeki huy ve karakter güzelliği sanki sokağın kedilerine bile sirayet etmişti. Hepsinde mütevekkil, hakkına rıza gösterir bir hali vardı bu kedilerin... Hiç biri diğerinin önündekini kapmak için ileri atılmıyor, kimse kimsenin hakkına tecavüz etmiyordu... Hayri Dede'nin de işin en çok hoşuna giden tarafı buydu zaten... O, kedilerini daima bu zamanın gözünü hırs bürümüş, muhteris insanlarıyla mukayese ederdi... Ederdi de sevgili kedilerine olan muhabbeti, bu mukayese sonunda bir kat daha artardı...

Hakkını hak bilip, bu hakka rıza gösteren kaç kişi vardı şu koca memlekette? Başkasının önündekini kapma, başkasının elindekine sahip çıkma yarışı içinde bulunanlar, üstelik alkışlanan ve itibar gören insanlar olup çıkıyorlardı. Bu alkışlayanlar ve alkışlananların kalbinde kanaat ve rıza gibi en yüksek insanî hislerin yerini hased ve hırs duyguları bürümüştü ki işte Hayri Dede'nin kedilerini, dert, istek ve ihtiyaçlarını dile getirmekten âciz olan bu biçare hayvancıkları, bir takım insanlardan üstün ve faziletli kılan da onların bu gibi süflî duygulara kalblerinde yer vermeyişleriydi...

Hayri Dede, kedileriyle oynaşırken, sokağın başında, koltuğunun altında kitaplarıyla fakülteden dönen Bilâl göründü. Bilâl, Hayri Dede'nin arkasında, ona görünmeden bu, filme çekilecek kadar enteresan manzarayı gülerek seyre koyuldu. Kedilerinden birinin yiyeceğini bitirip, tatlı tatlı yalanarak Haydi Dede'nin üzerine sıçrayıp omuzuna oturuşu ile kahkahalarını tutamadı. Neşeli neşeli gülerek ihtiyarın karşısına geçti:

– İlâhi Hayri Dedeciğim. Hep o çocukluğumda görüp bildiğim aynı Hayri Dedesin. Beyazlanan saçın ve sakalından başka hiç, ama hiç değişmemişsin...

Hayri Dede tatlı tatlı gülerek başını kaldırdı:

– Ne yaparsın evlâd, dedi. Bütün ömrüm boyunca çoluk çocuğa sahib olmam nasib değilmiş... Eeee... İşte benim evlâdlarım da şu gördüğün arsız nevaleler. Ne edeyim ki onların karıncıkları doymayınca, benim de yediğim kursağımda kalıyor... Bak, bak hele şu keratanın haline... Nasıl da cilve yapıyor?...

Sonra yeniden elindeki işkembeye sıçrayan kedilerine döndü ve kendi alemine daldı:

– Heyt, benim arslan yavrularım!... Helâl olsun!... Yiyin, yiyin de sizin de, benim de keyfimiz yerine gelsin...

Bilâl, bu şefkatli, iyi kalbli ihtiyarı kedileri ile baş başa bırakıp, "Allah'a emanet ol" diyerek yürüdü. 20-30 adım atmıştı ki, biraz ileride kalabalık bir çocuk topluluğunun ortasında çocukların sevgilisi Bekir Ağa'yı gördü. Bekir Ağa, çocuk çığlıkları ve gürültüleri arasında:

– Durun yahu!... Hepinize vereceğim... Durun, bağırmayın!...

Diye çırpınıp bağırmakta, bir yandan da âdeti veçhile etrafını bir halka halinde çeviren çocuklara ciklet, çikolata, yemiş ve irili ufaklı balonlar dağıtmaktaydı. Bilâl, bu defa bu zevkli manzarayı seyretmek için adımlarını sıklaştırdı ve onların yakınlarında bir yerde durdu... Çocukların:

– Bana da Bekir Ağa... Bana da... Ben balon isterim. Benim cikletimi ver... şeklindeki çığlık ve saldırışları karşısında çırpınan ve hepsine ayrı ayrı söz anlatmaya çalışan Bekir Ağa'nın durumu, onu evvelkinden daha ziyade neşelendirmişti. Bilâl'in yüksek sesle gülmeye başlaması üzerine Bekir Ağa ona döndü:

– Orda gevrek gevrek güleceğine gelsene beni şu yumurcakların elinden kurtarasın...

– Kendi düşen ağlamaz ağacığım. Ne var ki, senin her gün bu halini gören, seni en azından bir banker sanır. Sen, bu gidişle sermayeyi tez tüketirsin...

– Şükür Allah'a, helâlinden rızkımızı veriyor be, Bilâlciğim. Sen gam yeme... Soğan ekmek de olsa şu fani dünyada geçinip gidiyoruz işte. Ama şu çocuklar yok mu, şu tatlı yumurcaklar... Milyonlarım olsa inan, yine bunlara sarfederim...

– Sağ ol Bekir Ağa. Hani neredeyse seni böyle gördükçe, benim de yeniden çocuk olasım geliyor...

Neşe ile gülerek oradan uzaklaştı. Kapılarının önüne gelince, cebinden anahtarı çıkarttı. Ses çıkartmamaya gayret ederek usulca

kapıyı açtı. Niyeti, ara sıra yaptığı gibi annesini arkadan hafifçe terpip korkutmaktı. Fakat içeri girip kapıyı kapıyacağı sırada annesinin kendisinden evvel davranıp, aniden kapı arkasından karşısına çıkıvermesiyle plânının suya düştüğünü gördü. Gülerek annesine sarıldı. Onların böyle aşırı bir muhabbetle sarmaş dolaş olduğunu görenler, ana oğulun aylardan beri birbirlerine hasret kaldığını zannederlerdi. Bu tatlı kapı ağzı faslından sonra Bilâl, ayakkabılarını çıkarıp koşa koşa tahta merdivenlerden çıkarak, üst kattaki odasına girdi. Annesi, her zamanki olduğu gibi yine oğlunun akşam namazını kılması için keçe seccadesini kıbleye doğru serip hazırlamıştı. Bilâl, cebinden takkesini çıkarıp giyerek namaza durdu.

O namaz kılarken, annesi de yemek sinisini getirmiş ve mütevazi yer sofralarını kurmuştu. Yaşlı kadın, sofranın başına oturmuş derin bir vecd ve huşû içinde namazını edâ eden oğlunu şefkat ve hayranlık ifadesi yüklü bakışlarla seyrediyordu. Bilâl, duasını bitirince:

– Allah kabul eylesin evlâdım, dedi. Haydi yemekler soğumadan otur. Kim bilir karnın nasıl acıkmıştır?

Bilâl, neşeyle sofraya oturdu. Çorba kâsesinden henüz birkaç kaşık almıştı ki, annesinin elinde kaşık, yemek yemeyip endişeli gözlerle kendisini seyrettiğini farketti. Tam bunun sebebini soracakken annesi konuştu:

– Bu birkaç gündür neşen iyice yerinde evlâdım... Gözlerin pırıl pırıl... Sanki için içine sığmıyor. Benden saklama yavrucuğum, doğrusunu söyle anacığına. Yoksa hayatına seni böyle değiştirecek birisi mi girdi?

– Senin altıncı hissin meğer zannettiğimden de kuvvetliymiş, benim melek anacığım. Nerden bildin hayatıma birinin karıştığını?

Oğlunun bu sözleri üzerine yaşlı kadının yüzünde büyük bir hayal kırıklığı ifadesi belirmişti. Adeta ağlamaklı bir sesle:

– Allah'ım, büyük Allah'ım... Nihayet korktuğum başıma geldi? Demek seni avlamak için kuyruk sallayıp peşinde koşuşan, etrafında fır dönen o yılışık kepazelerden biri nihayet seni elde etmeye, baştan çıkarmaya muvaffak oldu ha?... Anlat Bilâl'im, anlat... Nasıl şey, ne tipte ve ne karakterde bir insan hayatına giren, söyle yavrum, diye inledi.

Bilâl, yapmacık bir ciddiyet takındı:

– Şey anneciğim. Madem bu kadar merak ve ısrarla soruyorsun, söyleyeyim. Sarışın, uzun boylu, gözleri zümrüt yeşili, güzel, tertemiz kalbli bir insan işte...

– Tabii başı açık ve mini etekli zillilerdendir muhakkak...

– Başı gerçi açık ama, korkma, zannettiğin gibi mini etekli değil anacığım... Bacağında pantolon var.

Kadın, bu söz üzerine perişan bir halde ellerini yüzüne kapadı:

– Pantolon mu dedin? Aman Allah'ım, Bilâl!... Demek senin fikrini çelen, şu palyaço kılığındaki pantolonlu meymenetsiz nesnelerden öyle mi?

Bilâl aynı yapmacık ciddiyetle:

– Evet anneciğim, dedi. Hele şu son günlerde, çok daha kuvvetli bağlarla bağlandığımı hissediyorum ona. Adeta hayatıma yeni bir renk ve câzibe kattı. Peki ama anneciğim, bu seni niçin bu kadar üzdü anlamıyorum. Hayatta birisini sevmem bu derece anormal bir şey mi?

Kadıncağız perişan bir hale gelmişti. Gözlerinden bir anda yağmur gibi yaşlar boşanmaya başladı... Sertçe, fakat çaresiz bir sesle:

– Sual sormayı bırak şimdi, sen benim sorduklarıma cevap ver. Nerede tanıştın onunla? Nasıl oldu anlaşmanız, anlat!...

Bilâl:

– Fakülte'de tanıştık anneciğim. Ama inan, çok iyi bir insan. Okuduğum kitaplara büyük ilgi göstermesi üzerine arkadaşlığımız ilerledi. Şimdi hemen her gün beraberiz. Birlikte kitap okuyoruz.

– Ah evlâdım, canım Bilâl'im benim. Ben bilmiştim zaten. Ne kadar imanlı ve ciddi bir erkek olursan ol, günün birinde kendini kaptırıverirsin bulunduğun o rezalet muhitinde birine diye. İşte çıktı dediğim!...

Bir yandan konuşuyor, bir yandan da titreyen elleriyle namaz örtüsünün kenarlarına göz yaşlarını silerek kuruluyordu. Dertli bir iç çekişle sordu:

– Peki, ismi cismi ne?... Ailesi, soyu, sopu, nasıl insanlar? İyi tahkik ettin mi?

Bilâl gayet ciddi, annesinin suallerini cevaplandırdı:

– İsmi Necati, anneciğim. Babası zengin bir tüccar. Annesi, bir bankada memurmuş. Yani gafil olmakla beraber iyi bir ailenin oğlu.

Bilâl'in annesi âdeta şok olmuştu. Şaşkın ve bir şey anlamayan nazarlarla bir müddet oğlunun yüzüne baktı, baktı... Sonra güçlükle yutkunarak bir solukta konuştu:

– Oğlu mu dedin?

Bilâl, artık kahkahalarını tutamıyordu. Sevgi ve şefkatle, bu saf

kadının biricik sevgili annesinin boynuna sarılıp, ıslak yanaklarından öperek:

– Ah benim saf yürekli anacığım, dedi. İsmi Necati olan bir kimse, elbette erkek olacak, değil mi ya? Haydi şimdi sil o gözlerinin yaşını da rahatla biraz. Senin oğlun Allah'ın izniyle öyle kolay kolay gönlünü kimseye kaptırmaz; sen meraklanma anacığım. Necati'ye gelince: Necati, sözde kültürlü, aslında serseri ruhlu bir takım arkadaşlarının tesirinden, o kulüp senin, bu pavyon benim, zevk ve sefahat alemine dalmış, uçan bir gençti. Fakat bundan bir müddet evvel imanlı arkadaşlarımla kendisini tanıştırdıktan sonra çocuk ani bir dönüşle tamamen değişti. İman hakikatlerine kavuştuğu andan itibaren bütün o eski arkadaşlarını ve sefihâne yaşayışını terketti. Şimdi görsen anneciğim, okulda olsun, dışarda olsun bir dakika dahi yanımdan ayrılmak istemiyor. Boş vakitlerinde namazını muntazam kılıyor. Derslerine eskisinden daha çok çalışıyor ve bu arada hidayete kavuşmasına vesile olan dinî ve ilmî eserleri de büyük bir iştiyakla okuyarak imanını kuvvetlendirmeye, daha doğrusu tahkiki bir imana sahip olmaya çalışıyor. Görsen anneciğim, onu en az sen de benim kadar seversin...

Yaşlı kadın rahatlamış, derin bir nefes almıştı... Şimdi oğluna iftihar nazarlarıyla bakıyor, kalbi evlâdı için en derin takdir hisleri ile dolup taşıyordu:

– Allah senden ve senin gibi kıymetli, imanlı arkadaşlarından razı olsun evlâdım, dedi. Sizler böyle nice gençleri, kapılmış oldukları yanlış yoldan çeviriyor ve onları hem bu dünyanın, hem de daimi dünyamız olan ahiret hayatının karanlıklarından ve azablarından kurtarıyorsunuz. Ama bilsen Bilâl'im, biraz evvelki sözlerinde şaka ettiğini anlamadan evvel yüreğim öyle acı bir hop etti ki...

– Seni üzdüğüm için beni affet anne. Ama sana ciddi olarak şunu söyleyeyim ki, şimdilik gerçi evlenmek diye bir şey düşündüğüm yok. Fakat evlenmek istediğim, evlenecek duruma gelip böyle bir şeye teşebbüs ettiğim zaman müsterih ol. Giyiniş ve gidişatı ile seni olduğu kadar beni de tiksindiren ve korkutan, o bahsettiğin giyim kuşam ve eğlenceden başka bir şey düşünmeyen ve kendilerini vitrindeki satılık eşyalar gibi cümle âleme teşhir eden, açık saçık kızlardan değil; giyimi, hareketleri ve her tavrıyla dininin emirlerine bağlı, saadeti yalnız evinde arayan hanım hanımcık, evinin hanımı, evet yalnız bana ait olacak dürüst ve mazbut bir genç kızla hayatımı birleştirmek isterim. İşte böyle anacığım... Şimdi sen söyle bakalım, bu gün ne yaptın? Yoksa yine her zamanki gibi oturup,

gününü bana süeter, kazak örmekle mi geçirdin?

– Yok evlâdım. Bugün elime doğru dürüst şişi almam nasib olmadı. Köşedeki Kabzımal Sedat Beyler var ya... İşte onlara gittim yavrum. Hani isabet olmuş. Meğer hanımın teselliye ihtiyacı varmış. Görsen, kadıncağız iki gözü iki çeşme. Bir söylüyor, on ağlıyor zavallı.

Bilâl merakla sordu:

– Hayırdır inşaallah... Başlarında bir felâket mi var yoksa?

– Yok evlâdım, öyle felâket değil ama hani derler ya: İnsanın evlâdı var mı, derdi var diye... İşte onlarınki de evlâd derdi. Daha dün şu arsada hoplaya zıplaya saklambaç oynayan Şükran, bu gün görsen, koskoca bir gelinlik kız olmuş. Bir de güzel, bir de narin ki, hani insan bakmaya kıyamıyor. Şimdi Şükran'ı isteyen isteyene. Kız çok güzel olduğu için, taliplerinin hemen hepsi de varlıklı ve yüksek mevki sahibi insanlar olarak çıkıyor. Mühendisler, doktorlar, kimyagerler filân... Fakat tabii bunların hemen hepsi, kızı, abdestli, namazlı, örtülü olduğu için değil, güzelliği ve terbiyesinden dolayı istediklerinden, yalnız anne babası değil, Şükran da bunların hiç birini istememiş bu güne kadar. Fakat şimdi Şişli'de konforlu bir muayenehane sahibi, lüks apartmanları, yazlık köşkleri, arabaları olan çok zengin bir doktor talipmiş. Adam, aklına koymuş kızı almayı... Kapıyı gün aşırı aşındırıyormuş. Ailesi, evvelkilerde olduğu gibi, önceleri bunu da abdestli namazlı değil diye istememişler. Ama gel gör ki, saf insanların sonradan zenginlik, şatafat ve makam gözlerini mi boyadı nedir, şimdi vermek taraftarıymışlar kızcağızı...

– Peki Şükran ne diyor bu işe?

– İşte anne, babanın bütün derdi de o ya evlâdım... Kadın ağlaya ağlaya anlattı. Şükran diretiyormuş: "İcabederse ömrümün sonuna kadar bekâr kalırım, ama yine de namazsız, abdestsiz bir kimseyle evlenmem" diye...

– Bak hele... Sonra?

– Kızın kararı kat'iymiş: "İsterse Kârun kadar zengin olsun ve bana istediği kadar saltanat içinde, şatafatlı bir hayat temin etsin ve hattâ doktor değil, mevki bakımından bir padişah veya prens de olsa, şayet Allah'ımızın, yaradanımızın emirlerini yerine getirmiyorsa, böyle bir insan benim nazarımda en değersiz ve en kıymetsiz bir varlıktır" diyormuş. Çok da zeki bir kızmış... "Onlar beni sadece güzelliğim için istiyorlar" demiş. "Evlendikten sonra Allah'ın emriyle örtmüş olduğum başımı ve vücudumu açacak, açık saçık kıyafetlerle balolarda, çaylarda, erkekli-kadınlı danslı partilerde beye-

fendi, gururla göğsünü kabartacak, "Bakın karım ne güzel" derecesine güzelliğimle iftihar edecek aklı sıra. Tabiî bunun yanında zamanla kıldığım namazla dahi alay ederek, "Bizim yaşayışımıza ve bu zamana uymuyor" bahanesiyle belki de ondan dahi men etmeye kalkacaklar beni... Hâsılı, dinine bağlı bir müslüman kızı olan beni de, diğer bazı arkadaşlarıma yaptıkları gibi, hıristiyan kadın ve kızlardan farksız bir duruma düşürecekler. Ama Allah'a şükür ve hamd olsun, bana öyle bir imân ve şuur ihsan etmiş ki ölüm pahasına da olsa böyle vartalara düşüremez kimse beni..." demekteymiş...

– Anneciğim, doğru söyle... Bunları bizim Şükran mı söylüyormuş?

– Tabiî evlâdım, tabiî... Annesi daha güzelini anlattı ama, ben sana o kadarını anlatamıyorum yine... Hem dur, dahası var. Son söz olarak şunu söylemiş Şükran: "Dinî vazifelerimden uzak, böyle şatafatlı fakat kepaze bir hayat yaşamaktansa, kendisini yoktan var eden Allah'ın emirlerini yerine getiren imanlı bir yol amelesiyle evlenip, zemini toprak, küçücük bir kulübede soğan ekmek yemeyi tercih ederim." İşte böyle... Annesi kızın bu sözlerini anlatınca kalbim nasıl dağlandı bilsen Bilâl'im...

Bilâl hayretle başını salladı:

– Bravo Şükran'a doğrusu. Aaah... Ah!... Bu sözleri bizim fakültedeki kızlar işitse... İnan kızcağızı "Akıl hastası" diye Bakırköy'e tımarhaneye yollamak isterler.

Yaşlı kadın, bir müddet sustuktan sonra, bir iki yutkundu ve oğluna biraz daha yaklaşarak:

– Bilâl, bak ne düşündüm, biliyor musun evlâdım? dedi. Şükran açılmamış ve koklanmamış gonca gibi bir kız... Terbiyeli, hamarat ve en mühimi tam senin istediğin gibi mazbut giyimli, kapalı ve imanlı bir genç kız. Hani demek istiyorum ki, tam sana göre.

Bilâl, annesini kırmamaya gayret ederek:

– Anneciğim, ben sana daha biraz önce söylemedim mi, daha evlenmeyi düşünmüyorum diye? Hele fakülteyi hayırlısı ile bitireyim, istikbalimi elime alayım, bu mevzuları o zaman düşünürüz, dedi..

Kadın iyice mahzunlaşmıştı:

– Ama evlâdım, böyle mükemmel bir kızı her zaman nerede bulacaksın? Bak, kızcağızın ardında önünde dolaşanların sayısı günden güne artıyor. Rahmetli baban mürüvvetini göremeden

göçtü gitti. Ben de görmeden gideceğim diye ödüm kopuyor. Nasılsa fakülteyi bitirmene bir sene kaldı. Şimdi söz keseriz, nişan takarız, mezun olunca da evlenirsin. Ha benim tatlı yavrum?

Bilâl, annesinin evlenme mevzuunda kendisini ikna etmek için söylediği sözlere kararlı bir sesle cevap verdi:

– Bütün söylediklerin doğru, güzel ama anneciğim, ben öyle bir kızla aylarca sözlü, nişanlı kalabilecek erkeklerden değilim. Söz kesildiği andan itibaren o kız artık benim namusum, her şeyim demektir. Müstakbel eşimin meşru olarak evime ayak basışına kadar geçen zaman içinde rahatım ve huzurum kaçar... Böyle de olunca derslerime salim kafayla çalışıp fakülteyi vaktinde bitirmem, ancak bir hayal olur. Hâsılı böyle bir mes'uliyet altına girmeyi asla göze alamam. Ben, biliyorsun bir an evvel mezun olmaya ve istikbalimi temin etmeye çalışıyorum, anneciğim. Aklımı fikrimi böyle şeylere takamam...

Kadının berrak gözlerine bir kere daha koyu bir mahzunluk çökmüştü. Bilâl annesinin hiç ses çıkartmadan üzüntüyle başını önüne eğmesine içten içe üzüldü. Fakat onu bir nebze de olsa teselli ve memnun edecek bir şey geldi aklına:

– Bak anneciğim, Şükran'ı en az ben de senin kadar takdir ettim ve yine en az senin kadar üzüldüm, onun içinde bulunduğu duruma... Böyle ender bulunur, nezih ve imanlı genç kızları, zevk ve eğlenceden başka bir şey düşünmeyen sosyete züppelerine kaptırmak muhakkak ki, en azından cinayettir. Bunun için onu hemen, tam istediği gibi imanlı, namazlı birisiyle baş göz etmeye çalışacağım... Hem de ailesine ibret olsun diye yine zengin bir doktorla... Kim biliyor musun? Bizim şu kırkında olduğu kadar otuzunda görünen, yakışıklılığıyla tanınmış Dr. Nazım beyle. O da zaten tam böyle yüksek imana sahip bir kız arayıp duruyordu. Esasen bu güne kadar evlenmeyişinin sebebi de böyle bir kıza rast gelmeyişidir.

Kadın derin bir iç çekerek boynunu büktü ve:

– Sen bilirsin oğlum, dedi. Şükran benim gelinim olsun istemiştim ama, nasib değilmiş ne denir?

❦

Çocukların, kuş seslerini andırır cıvıltılarla oynayıp zıpladığı arsayı şimdi bir sürü amele ve inşaat malzemesi doldurmuştur. Elinde kazma kürek bulunan ameleler daha evvel ölçülen arsada te-

mel kazmakla meşguller... Çocuklar, yine toplanmış, gücenik ve içerleyen nazarlarla ellerinden alınan biricik oyun sahalarında çalışan amelelerin çalışmalarını seyretmekteler...

İnşaat başlamıştır... Tuğlalar bir metre kadar çıkmıştır... işçilerde hummalı bir faaliyet... Kimi harç yapmakta, kimi el arabasıyla tuğla taşımakta, kimi yanık bir türkü tutturmuş, tuğla döşemektedir.

Yapı bir hayli yükseldi. İskeleler üzerinde işçiler çalışmakta... Sokağa kum ve çimento taşıyan kamyonların biri geliyor, biri çıkıyor. Sessiz sokak, amelelerin sesli ve inşaatın katlanılması güç gürültüleri ile tedirgin ve huzursuz...

Ve nihayet inşaat, başladıktan üç-dört ay sonra bitti. Göğe doğru heybetle yükselen 5 katlı bu büyük apartman, Huzur Sokağı'nın kırık dökük ahşap binaları arasında, bu mütevazi evlere yukardan bakarcasına bir gurur ve azamet içindeydi sanki... Geniş pencerelerinin camlarında beyaz kireçlerle yazılmış "SATILIK" kelimesi okunmaktaydı...

Bilâl, penceresinin önündeki divana uzanmış, kitap okumaktaydı. Fakat okuduklarının hiç birisi aklına girmiyordu bir türlü. Karşısındaki bir heyûla gibi yükselen bu ruhsuz taş yığını günden güne canını daha fazla sıkmaktaydı...

Yerde, bir minderin üstünde, elinde yün şişleriyle annesi, kendisine kışlık kazak örüyordu. Başını kitaptan kaldırıp, bir an sevgiyle annesine baktı. Sonra yaşlı kadına hitaben:

– Biliyor musun anne, dedi. İçimde tuhaf bir hüzün var. Bugün Pazar... Çocukların tatil günü. Ama çocukların o bülbül şakımalarını andıran cıvıltılarından eser yok. Şu koca apartman buraya dikildi dikileli yavrucakların ağzını bıçak açmıyor...

– Ah yavrum, yalnız onların mı? Bu apartman meselesi ortaya çıktığından beri ne kadar birbirimizden saklasak da senin de benim de ağzımızı bıçaklar açmıyor...

– Ben bir yana ama anneciğim, apartmanın yapılışı seni niçin bu kadar üzüyor?

– Neden olacak a evlâdım? Bizler fakir fukara insanlarız. Şu kırık dökük evler içinde bir saray gibi yükselen bu apartmana taşınanlar kimbilir bizleri ne kadar hakir görecekler ve bize nasıl yüksekten bakacaklar. Yani anlayacağın, sokağın tadı tuzu kaçacak...

Bilâl, elindeki kitabı kapatıp doğruldu:

– İlâhi benim biricik anam, dedi. Sen bunca zamandır tatlı canını demek bunun için mi üzüyordun? Sen bilir misin ki anacığım,

onlar. bütün lüks ve debdebeli yaşayışlarına rağmen aslında ne zavallı, ne acınacak insanlardır? Onların muhteşem döşenmiş salonlarda, kristal âvizeler altında, lâke yemek masalarında gümüş çatal ve bıçaklarla yemiş oldukları yemekler, emin ol, bizlerin şu fakir çatı altındaki fakirâne yer sofracığımızda yemiş olduğumuz yemekler kadar lezzetli değildir. Ve yine emin ol ki ne kadar zenginlik ve şatafat içinde, rahat bir hayat içinde bulunurlarsa bulunsunlar, İslâmi emirlere riayetteki o büyük lezzet ve saadetten mahrum oldukları için bizdeki şu âhenkli huzur ve saadetten onlar mahrumdurlar. Yüzlerindeki o sahte tebessüme aldanma sen. Yüzlerindeki o tebessüm, attıkları kahkahalar ve yaşamış oldukları çılgınca eğlenceli hayat, hep içlerindeki huzursuzluğu gizlemek, belli etmemek içindir. Bu apartmanın mütevazi sokağımıza dikilişinden dolayı benim duymuş olduğum üzüntüye gelince, senin düşüncelerinle tamamen zıd istikamette... Evet, bu apartman Huzur Sokağı'nın huzurunu kaçıracaktır. Ama hangi cihetten? Bir kere şayet daireleri satın alacak olanlar, yaşayışları ile ecnebilerden farksız ailelerdense, her şeyden evvel İstanbul içinde her nasılsa bozulmadan kalabilmiş, eski örf, âdet ve ananelerine sadakati sarsılmamış, kıymetli ahlâk ve fazilet değerlerini aynen muhafaza edebilen, memleketin yegâne sokağı olarak iftihar edip üzerine titrediğimiz şu emsalsiz ve mütevazi sokağımız için bu apartman zarar üstüne zarardır...

Zira bizim çocuklarımız, onların çocuklarını, bizim genç kızlarımız, onların genç kızlarını ve bizim hanımlarımız da onların hanımlarını göre göre, zamanla sokağımız, bu günkü veçhesini kaybedip farkına varmadan tedrici bir bozuluşa gidecektir. Ne derler: Üzüm üzüme baka baka kararırmış. Ya, işte böyle benim canım anneciğim. Oğlunun yegâne endişesi budur.

Yaşlı kadın minnetle oğluna baktı. Sonra asil bir olgunlukla, samimi bir itirafta bulundu:

– Şu olgun yaşımda benim sana vermem icabeden dersi, sen bana verdin, yavrum. Allah senden ve seni bu derece şuurlu ve yüksek imanlı bir genç olarak yetiştiren o İslâmî eserlerin sahibinden razı olsun. Doğrusu senin şu hakikatin ifadesi olan sözlerini dinleyene kadar içimde hep gelecek günlerin garip korkusu ve ezikliği vardı. Karşımıza taşınacak olan asrî aileler tarafından ayıplanmak, kınanmak ve küçümsenmek korkusuyla bir müddettir büyük bir aşağılık duygusu içinde bulunmaktaydım. Ama seni dinledikten sonra, onların karşısında küçülmek değil, başımızı vekar ve izzetle dimdik tutmak icabettiğini anladım. Sen, her sözünde bir

cevher gizli olan harika bir insansın. Bilâl'im... Her zaman söylerim. Bir kara daha söylemek isterim ki seninle iftihar ediyorum evlâdım...

Bilâl, annesinin bu içten itirafları arasında sarf etmiş olduğu "aşağılık duygusu" sözü üzerinde uzun uzun düşündü. Ne acı bir hakikatti. Bu, yaşını başını almış, olgun ve imanlı bir kadın böyle bir duyguya kapılırsa, apartmanın müstakbel sakinlerinin asrî hayatları karşısında sokağın yeni yetişen genç kızları ve genç hanımlarının hali nice olmazdı ki?...

Memleketimiz bir baştan bir başa hep bu sistemle aslî veçhesini kaybetmiş, dinine, örf, âdet ve ananelerine sımsıkı bağlı olan halkımız hepsi bu sistemle İslâmî prensip ve yaşayışlarından uzaklaştırılarak bozulup dejenere edilmiş değil miydi? Kadınları kızları örtülü, halkı topyekün İslâmî emirlere riayetkâr, tertemiz, sakin bir kasaba mı mevcuttur bir köşede?... Oranın da diğer bozulmuş kasaba ve şehirler gibi olmasını temin etmek için şer kuvvetlerin elinde gayet basit ve kolay çareler vardır... Ya o kasaba en ufak bir tarihi kıymeti haiz ise veya manzara itibariyle tabii bir cazibeye sahipse orası derhal turistik mahal olarak ilân edilir. Otel ve moteller inşa edilerek edeb ve ahlâk kaidelerini hiçe sayan şortlu ve mayolu çırılçıplak turistlerin buraya akını sağlanır. Ya askerî veya sivil her hangi bir tesis kurularak inşa edilen modern lojmanlarda hanımları, kızları mini etekli, kendileri içkici ve kumarcı olan büyük şehirden getirilmiş mâneviyatsız memur ve müstahdemler oturtulur. Veya en mükemmel ve tesirli çare olarak, "genç kızları eğitme" ismi altında oraya bir Kız Enstitüsü kurulur; okulun başına açık saçık, makyajlı, mâneviyatsız ve mukaddesat düşmanı bir müdire hanım ile öğretmen kadrosuna da yine aynı giyim ve fikriyatta olan mini etekli kadın öğretmenler, sosyalist, din ve iman düşmanı erkek hocalar tayin edilir.

Böyle bir kasabayı, bu üç tesisten herhangi birinin kurulmuş şanssızlığına uğrayışından 5, hatta 2 sene sonra görenin yüreğinin kan ağlamamasına imkân yoktur:

Artık kasabanın yalnız yaşlı kadınları örtülüdür. Genç hanımlar ve hele hele yeni yetişen genç kızlar, örtülerini bir kenara atmışlar, başları, kolları, gerdanları açık ve mini etekli birer asrî (!) insan olan bu yabancılara karşı küçük görünmek, hor görülmek, bilgisiz, görgüsüz, cahil insanlar olarak görünmek korkusu ile doğan "aşağılık duygusu", bir iki sene içinde bu kasabanın nezih ve mazbut çehresini değiştirip onu da diğer yerlerde olduğu gibi yozlaştırıp

mübtezelleştirmeye kâfi bir sebepti. Ve şu koskoca memleket, bu, dine, maneviyâta sırt dönmüş bir avuç soysuzun karşısında duyulan "aşağılık duygusu'nun nârına yanmıştı.

Şimdi sokaklarında kurulan bu büyük apartman, Bilâl'in gözüne bir veba mikrobu kadar tehlikeli olarak görünmekte, yılların yıpratamadığı Huzur Sokağı için bu binanın, ilerde pek çok zararlar tevlid edeceğini düşünerek imanlı gencin üzüntüsü her an biraz daha artmaktaydı.

Derhal karar verdi. Müezzin Sadi Hoca'ya düşüncelerini açtı. Ve fikrinin hoca tarafından da tasvip ve takdirle karşılanışı üzerine harekete geçip apartmana henüz kimse taşınmadan bir gece yatsı namazından sonra bütün sokak sakinlerini camide bir araya toplayarak birkaç merdivenle çıkılan minbere çıkıp oturdu. Hanımlar ve genç kızlar, kadınlar için perdelerle ayrılmış arka bölümde adeta üst üste oturuyorlar ve Bilâl'in "mühim bir mevzu" olarak bahsettiği konuşmasını dinlemek için nefes dahi almaktan çekiniyorlardı. Erkekler de aynı merak ve heyecan içinde birbirlerine sokulmuşlardı. Zira, bu, Bilâl'in câmide yaptığı ilk konuşmaydı. O halde ortada cidden mühim bir mesele vardı...

Bilâl:

– Allah'ın ve Resulullah'ın selâmı üzerinize olsun.

Diyerek sözüne başladı:

– Sokağımızın asil fertleri olan muhterem kardeşlerim, ağabeylerim, yengelerim ve kızkardeşlerim!... Bu gün sizleri olağanüstü bir şekilde camimizde toplamam, muhakak ki haklı olarak hayret ve merakınızı mucip olmuştur. Bir an evvel mevzuya girmek suretiyle, meraklarınızı zail etmeye çalışacağım. Evvela hepimizin bildiği bir husustur ki içinde yıllar yılı eksilmeyen bir huzurla yaşadığımız, dert, felâket, üzüntü ve sevinçlerimizi hep birlikte paylaştığımız bu sokak, şu ahlâken her gün biraz daha bozulmakta olan cemiyetin süfliliği arasında eski fazilet devrinden kalmış paha biçilmez bir antika hükmünde ve kıymetindedir. Bizler, kendimizi, Huzur Sokağı sakinleri olarak genciyle yaşlısıyla, kadınıyla erkeğiyle bu kıymetli antikayı gözümüzün bebeği gibi sonuna kadar her türlü tehlikeden korumak, maddî ve manevî tahribattan muhafaza etmekle mükellef addetmeliyiz.

Biliyorsunuz, sokağımıza, mütevazi evlerimiz arasına yeni bir bina, büyük ve modern bir apartman kuruldu. Allah sokağımız için hayırlı etsin. Temenni edelim ki buraya taşınanlar, bu sokak sakinlerinin mazbut yaşayışına zıd düşünceli ve hareketli insanlar olma-

sınlar. İmanlı, mukaddesatçı, muhafazakâr insanlar olarak bizlere komşu olsunlar. Ancak bu günkü cemiyet içinde 8-10 daireli bir apartmanın bütün dairelerinin de imanlı ve muhafazakâr insanlar tarafından satın alınması, maalesef hemen hemen imkânsız bir şeydir. Bu bakımdan, taşınacakların ekseriyetinin kozmopolit, yani mâneviyattan habersiz, Garb taklitçisi asîl olabileceğini hesaba katarak, güzel sokağımızın, asîl çehresinin zamanla değişebileceği endişesi içinde bazı mevzulara temas etmek yerinde olacaktır.

Göreceksiniz, bir müddet sonra sokağımıza eşya dolu kamyonların biri gelip, biri çıkacaktır. Bu kamyonların içinden şahane koltuk takımları, lüks yatak odası ve yemek takımları, kıymetli halılar ve avizeler ve daha bir sürü pahalı, gösterişli, şatafatlı eşyalar inecektir. Gerek bu birbirinden kıymetli ve gösterişli eşyalar, gerekse geniş pencerelere takılan ağır ipek perdeler, naylon tüller, olabilir ki yeni yetişen genç kızlarımızın ve bazı genç hanımların yüreğini kabartıp içlerinde bir nevi yerinme duygusuna yol açabilir. Başlangıçta olmasa bile ilerde onlarda beğenmediğimiz bir takım şeyler, bize cazip görünüp kendi hayat tarzımızı, onların hayat tarzlarına, kendi kıyafetlerimizi onların kıyafetine benzetmek meyli kalblerimizde uyanabilir.

Şuna şimdiden muhakkak gözüyle bakabiliriz ki apartmana taşınacak kimselerin çoğu bizlere yüksekten bakacak, bizleri hor görmeye kalkacak ve hattâ giyim, kıyafet, hareket ve düşüncelerimizden dolayı bizi küçük görüp, alaya dahi almaya cür'et edecekler...

Muhterem kardeşlerim, kendi dinlerinin icaplarına saygısızca sırt dönmüş kimseler oldukları için kendilerini medenî ve dinimizin emirlerini, hakikî müslümanlığa yaraşır şekilde yerine getirdiğimizden dolayı bizleri cahil, basit, görgüsüz ve gerici olarak kabul etmeye alışmış bu insanlara karşı gereken insanî ve İslâmî vazifelerimizi yerine getirmekle beraber, son derece uyanık olmamız da zaruridir.

Huzur Sokağı sakinleri olarak izzetimizden zerre miktar fedakârlıkta bulunmamaya, gelin burada hep birlikte yemin edip and içelim...

Sokağımızın muhterem hanımefendileri ve kıymetli kızkardeşlerim, sakın, o pırıl pırıl, şatafatlı eşyalara iç geçirerek bakmasınlar. Onların solmuş basma perdeleri arkasındaki her biri nice emek mahsulü, göz nuru ile işlemiş oldukları yastıklar, divan örtüleri ve çeşitli nakışlı örtülerle süslemiş oldukları mütevazi evleri, diğerlerinin yanında mânâ itibariyle çok daha kıymetli ve makbuldürler.

İmanlı hanımlar ve genç kızlar, daima mütevekkil ve kanaatkâr olmakla tarihte en mûtena yeri işgal etmişlerdir... Kanaat, kadının ziynetidir... O, maddî olan her eşyadan daha kıymetli ve daha değerlidir gerçek mânâsında... Kıyafet mevzuuna gelince, sokağımızda mazbut giyimli, imanlı ve asîl genç kız ve hanımlarımızın, Avrupa'nın sokak fahişelerinden farksız kıyafetteki benliklerinden kopmuş, açık saçık, mini etekli, müstehcen kıyafetli bu nevî süfli kadın ve kızlara gıpta nazarlarıyla bakarak, bu kepaze kıyafetli kadın ve kızları kendilerine örnek alabilecek kadar küçülebileceklerini düşünmeyi dahi abes görmekteyim...

Hasılı bu sokağın şerefini, namusunu, iffetini, izzet ve hayatiyetini korumak ve İslâmî yaşayış ve prensiplerimize en ufak bir halel düşürmemek yolunda, bu günden itibaren birbirimizle âdeta yarışa girişmeli, en ufak hata veya birimizin o tarafa meyil etmemiz karşısında birbirimizi incitmeden ikaz etmeliyiz kardeşlerim...

Sözlerim, bundan ibarettir. Hepinize en büyük cihad olan nefis mücadelenizde muvaffakiyetler ve muzafferiyetler diler, dinleme lûtfunda bulunduğunuzdan dolayı şükranlarımı arzederim efendim..."

Bilâl, minberden erkeklerin omuzları üzerinde indirildi. Caminin içi fokur fokur kaynıyordu âdeta...

Herkes birşey söylüyordu:

– Allah razı olsun!...

– Sokağımızın medar-ı iftiharı, varol!...

– Allah seni vatana ve bizlere bağışlasın!...

– Söz veriyoruz ve and içiyoruz. Sokağımız 40 sene sonra dahi, aynı karakterini muhafaza edecektir.

Erkeklerden sonra dışarı çıkan kadınların gözleri de yaşlı yaşlıydı. Camiden çıkan herkes, Bilâl'in bu konuşmasından bir şeyler alarak dönüyordu evine. Bilâl de kalbinin bir tüy kadar hafiflediğini hissediyordu. Sanki omuzlarından büyük ve mesuliyetli bir yük atmıştı da rahatlamıştı.

Bir müddet sonra Bilâl'in camide söyledikleri, ayniyle tahakkuk etmeye başladı. Katlardaki "SATILIK" yazıları teker teker siliniyor ve temizlikçi kadınlar, geniş camları pırıl pırıl parlatıyorlardı. Birkaç gün ara ile geniş apartman kapısının önünde eşya yüklü kamyonlar duruyor, birbirinden gösterişli birbirinden şatafatlı eşyalar, ihtimamla içeriye taşınıyordu. Başka bir sokakta olsa, yeni taşınan eşyaları görmek için sokağın bütün kadınları pencerelere üşü-

şür, sonra da aralarında "şusu vardı, busu yoktu!" kabilinden eşyaların ve taşınanın dedikodusu yapılırdı. Apartmana taşınanlar da bunun her yerde böyle olduğunu bildiklerinden, hamallara yüksek seslerle: "Ay o sehpalar formika değil, lâkedir, lâke... Dikkat edin!... Tuvalet masasının aynasını aman bir yere çarpmayın..." gibi sözlerle çıkışıyorlar, akılları sıra komşularına gösteriş yapıyorlardı. Fakat bir de başlarını kaldırıp evlerin pencerelerine göz atınca, pencerelerin hiç birinde kimselerin bulunmayışını farkettikleri zaman yüzlerinin aldığı hal görülecek şeydi doğrusu. Kendilerine verilen maddî nimetlerle etrafındakilere daima caka satmaya alışmış olan bu gösteriş meraklısı maddeci insanlar, karşısındakilerin gıpta duygularını kabartmaktan her nedense sadist bir zevk alırlardı. Gelgelelim, bu sokakta, o güzelim eşyalarını gösterebilecekleri, kıskanç nazarlarını bu lüks ve modern eşyalar üzerine celbedebilecekleri bir tek kişi yoktu görünürlerde...

Huzur Sokağı'nın bütün genç kızları ve hanımları, Bilâl'in cami sohbetinden sonra aralarında karar vermişlerdi: Sokağa eşya yüklü bir kamyon girdi mi, hiç kimse pencereden bakmayacak, herkes çoluk çocuğunu toplayarak arka hole veya arka odalardan birine çekilecekti. Böylece bu, her şeyi madde ile ölçmeye kalkan gösteriş meraklılarına haketmiş oldukları güzel bir ders olacaktı...

Ve nitekim öyle de oldu. Kadınlar, apartmandakilere karşı giriştikleri ilk pasif direnmeden izzetle ve alınlarının akıyla çıktılar. O güzelim halılar, koltuklar, yaldızlı sehpalar, avizeler kamyondan inerken ne bir tek kadın, ne de bir tek genç kız, merak saikasıyla da olsa pencerenin çevresinde dahi dolaşmaya veya sık dokulu tüllerden, inen eşyaları seyretmeye tenezzül etmedi...

❀

Rüzgârsız, durgun bir Sonbahar günüydü. Kabzımal Sedat Beylerin kapısı önünde mavi bir hususi araba durdu. Arabanın her yanı pembe ve beyaz karanfillerle süslüydü. Açılan kapıdan önce şakaklarına hafif kır düşmüş, siyah elbiseli, yakışıklı bir erkek çıktı. Bu, dr. Nazım Bey'di. Yürüdü, arabanın arka kapısını açtı, biri yaşlı, diğeri genç iki kadının inmelerine yardım etti.

İki kadın evden içeriye girince, Dr. Nazım tekrar arabaya girip oturdu ve beklemeye koyuldu. Çiçeklerle süslü arabanın etrafını bir anda bir sürü çocuk sarıvermişti. Süslü gelin arabası, onlara her şeyden daha cazip ve seyre lâyık görünüyordu besbelli. Pencereler-

de de kadınlar ve kızlar doluydu. Ahşap evlerin pencerelerindekilerin hepsi namaz örtülü ve yemenili kadınlar, kızlardı. Apartmanın pencereleri ise dekolte kıyafetli, birbirinden açık kız ve kadınlarla doluydu. Herkes merak içinde gelinin çıkışını görmek istiyordu...

Hemen hepsi aynı kafada oldukları için apartmandakiler, kısa bir zaman içinde birbirleriyle çok iyi anlaşmışlar, apartman içinde aşırı bir samimiyet kurmuşlardı. Avukatın hanımı sarışın Gülhan Hanım, ikinci kattaki bankacının hukukta okuyan kızına seslendi:

– Ülkerciğim ne dersin, ayağımız uğurlu geldi galiba. Baksanıza kızlar arka arkaya gidiyorlar. Daha geçen gün yanımızdaki evin küçük kızını gelin ettiler. Pek de küçüktü yavrucak...

– Bu da öyle Gülhan Hanımcığım, gösterişi fazla ama, yaşı küçük kızın...

– İsmi neymiş?

– Şükran, dediler. Ama kızı gördüm. İnsan bakmaya kıyamıyor. Taş bebek gibi güzel.

Üçüncü kattan beline kadar sarkmış olan Serpil dayanamadı söze karıştı:

– Neye yarar güzelliği! Kızcağızın güzelliğini, rüküş örtüler altında gizliyorlar, görmüyor musunuz? Ben de gördüm bu sefer kendisini. Hakikaten taş bebek gibi güzel bir kız. Anne-baba korkusuyla bu derece örtünülmez doğrusu. Ama bununki pek ana baba korkusuna da benzemiyor. Çünkü anne ve babasından korktuğu için örtünen çok kız gördüm ben, ya cam kenarında, ya köşebaşında kaçamak kaçamak başlarındaki örtüyü açarlar. Bu kız öyle değil... Dedim ya... Kendi enayiliği de var işin içinde...

Ülker, başını arkadaşının penceresine doğru kaldırdı:

– Biliyor musun, dedi, kızın başındaki örtüyü, ayağındaki kalın çorapları bir at, şöyle bir salıver, gümrah saçlarını omuzlarına doğru... Bir de en son moda bir mini etek giydindin mi üzerine, değme artistlere taş çıkartır billâhi...

– I ıh... Enayiliğine doymasın. O güzellik bende olacak da...

– Serpilciğim, ne de olsa cahil insanlar işte... Çok görmemek lâzım. Benim şaştığım, böyle bir kızı, böyle kültürlü yakışıklı bir erkeğin alması. Biliyor musun, damat bey koskoca bir doktormuş. Üstelik bir hayli de zenginmiş...

– A... A... Vallahi küçük dilimi yutacağım. Ülker, ayol münevver bir doktor, böyle basit ve üstelik kapalı bir mahalle kızına tenezzül eder?

Ülker, üstüne basa basa:

– Bırak münevverini, zenginini. Bir de yakışıklı ve güzel olması yok mu, insan inanamıyor bir türlü... Bak bak.. arabadan çıktı. İster Gary Grant de, ister Alan Laad de... Öylesine yakışıklı ve güzel...

Bu defa Serpil'in ablası atıldı:

– Sahi Ülkerciğim, o sarınıp bürünmüş eski zaman kızını isteyen bu adam mı? Üstelik de doktor... pes doğrusu... Şekerim adamda da akıl yokmuş...

Ülker:

– İlâhî Süha. Hiç de zannettiğin gibi değil. Adam bal gibi akıllı adam. Böyle güzel mi güzel bir kızı görüp de hangi erkek vurulmaz? Evlendikten sonra kızın üstünde örtü mörtü bırakır mı o?

– Doğru... Ekseri böyle yapıyorlar zaten. Bizim yakın bir ahbabımız da böyle yaptı. Kapalı, çok güzel bir kızı aldı, üç gün sonra açıverdi. Şimdi hanımefendiyi gören tanıyamıyor. Bir modern, bir modern ki, sonra!...

Bu esnada Şükran'ların kapısında bir kaynaşma oldu: Birkaç kadın, ellerindeki iki büyük çarşafı kapının karşılıklı iki yanından, kapı önünde duran gelin arabasına kadar uzatarak, perde gibi gerdiler. Böylece kapı ağzından, arabaya kadar küçük bir koridor meydana gelmiş oldu.

Apartmandakiler, hayret ve merak içindeydiler...

Aaa... Ayol ne yapıyorlar öyle...

– Ne yani, gelini göremeyecek miyiz?

– Şekerim, bu kadar taassuba doktor olacak damat bey nasıl göz yumuyor peki?

– Adama yüklenmeyin kızlar. Ne yapsın biçare. Köprüyü geçinceye kadar ayıya dayı demek gerektiğini bilerek her şeyi sineye çekmiş elbet...

Nihayet Şükran, elinde genişçe bir beyaz şemsiye olduğu halde duvağını sürüyerek kapıdan çıktı. Şemsiye kendisini, yukarlarda bulunan nazarlardan da muhafaza etmek için bulunmuş güzel bir çareydi..

– Apartmanda gülüşmeler oldu... Ülker, çıngıraklı bir kahkahadan sonra alaylı bir sesle:

– Eee.. arabaya kadar böyle gidecek. Peki arabada ne yapacak küçük hanım? Pencerelerden görünmeyecek mi? Saçma!.. dedi.

Fakat, iş hiç de Ülker'in zannettiği gibi saçma filân değildi. Herkesin gelin hanımın çıkışıyla alâkadar olduğu bir sırada damat bey bu işi de halledivermişti. Dr. Nazım, evvelden hazırlamış ve

kenarlara çekilmiş olan sık dokunmuş tül perdeleri çekerek arabanın yan ve arka pencerelerini güzelce örtmüştü. Ön taraftan görünmemesini sağlamak için de, şoför mahalliyle arka kısmı ayıran bölme arasına yine aynı sık tüllerden germişti. Böylece arkaya oturacak olan gelin hanımın, cadde ve sokaklardan da görünmesi imkânı kalmıyordu...

Şükrân, gelinliğinin eteklerini tuta tuta arabaya girdi ve kendisi için ayrılmış olan arka kısma gelin alıcı iki hanımla birlikte oturdu. Heyecanından pembe beyaz yüzü büsbütün pembeleşmiş ve güzelleşmişti. Gözlerinden süzülen yaşlar yanaklarını ıslatıp, elindeki çiçek buketinin üzerinde kümeleşiyordu. Bunlar, sevinç ve saadet gözyaşlarıydı. Evet, mesuttu Şükran... Allah nihayet dualarını kabul etmiş ve en kritik zamanda, önüne böyle yüksek imanlı bir kimse çıkartmıştı. Bu, muhakkak ki Cenâb-ı Hakk'ın emrettiği yoldan gitmesine karşılık yine Cenâb-ı Hakk'ın kendisine bahşetmiş olduğu mânâlı bir hediyeydi...

O sırada birkaç araba daha geldi evin önüne. Diğer kadınlar ve erkekler de bu arabalara doluştular. Ve gelin konvoyu hareket etti.

Apartmandakilerde çıt yok. Ne gülen, ne kahkaha sallayan, ne de ağzını açıp da bir söz söylêyen var. Herkes, derin bir hayret içinde konvoyun ilerleyişini seyrediyor...

ŞÜKRAN'IN hayır duaları ile gelin edilişinden bir kaç gün sonraydı. Bilâl, her zamanki âdeti veçhile başının altına iki yastık almış ve sırtüstü uzanmış olduğu halde pencere önündeki divanda ders kitabı okuyordu. Saatlerden beri hiç ara vermeden okuduğundan olacak bir müddet sonra, üzerine çöken tatlı rehavetle kitap tutan eli yana düştü ve gözleri kapanıverdi. Olduğu yerde öylece uyuyakaldı...

– Teoman! Teoman...

Bu, bir müzik nağmesi miydi? Yoksa insanı büyüleyici, sihirli bir melodi mi?...

Bilâl, uykusunun içinde tuhaf bir ürperti hissederek gözlerini araladı...

– Teoman... Teoman...

Bir kadın sesi... Daha doğrusu billûrdan bir ırmağın akışına benzeyen taze, sıcak, bir genç kız sesiydi bu...

Bilâl bu defa gözlerini tekrar yumdu. Ama kalbine ılık ılık bir şeylerin akıp durduğunu hissediyordu...

Ses, üçüncü defa bütün can alıcılığıyla odanın içinde kristalden yayılan nağmeler halinde tatlı akisler yaptı:

– Teoman!... Teoman!...

İliklerine kadar bir kere daha ürperdi Bilâl... Fakat ne oluyordu? Hayatı müddetince kadınların ne seslerine, ne de kendilerine pek ehemmiyet vermezdi o... Ya şimdi?...

Kalbi tekrar deli deli çırpmaya başladı. İnsiyakî bir hareketle, uykuda geziniyormuşçasına doğruldu. Büyülenmiş gibi eli perdeye gitti. Ve ömründe hiç yapmadığı bir hareketle perdeyi açıp, sesin

sahibini görmek için dışarı baktı...

Apartmanın tam karşı hizalarına tesadüf eden dairelerden birinin penceresinden bir genç kız aşağıya sarkmış, sokakta oynayan çocuklara doğru sesleniyordu:

– Teoman!... Haydi gidiyoruz. Al topunu hemen gel!...

Bilâl, ne yaptığını bilmez halde kızdan gözlerini ayıramıyordu bir türlü. En mâhir bir ressamın fırçası dahi böyle bir güzellik tablosunu canlandıramazdı. Simsiyah, omuzlarından aşağı bir şelâle gibi dalga dalga dökülmüş gümrah bir saç yağmuru. Göz alıcı beyazlıkta sedef gibi duru ve pırıl pırıl bir ten... Efsunlayıcı, şahane bir güzellik... Yalnız aşağıya baktığı için gözlerini görmek kabil değil...

Nihayet başını kaldırdı. Fakat keşke kaldırmaz olsaydı. Tatlı bir kavisle uzanan simsiyah kaşların altında, yine koyu siyah, sık uzun ve kıvrık kirpiklerin çerçevelediği iri, yosun yeşili bir çift göz, bir anda Bilâl'in gözlerine takıldı kaldı...

Bilâl, alt üst olmuştu. Nefesinin kesildiğini, başının döndüğünü hissetti. Vücudunda deveran eden kan, alev alev yanıyordu sanki... Bu bir anlık bakışma, onun bütün irade ve şuurunu bir anda eritmiş, hareketlerinin istikametini şaşırtıvermişti...

Bütün gücünü sarfederek, kendini toplayacağı bir anda, beklenmedik bir şey oldu. Kız, Bilâl'in yüzüne karşı aniden pencereyi kapatıverdi ve tül perdeyi yaşmak gibi şahane gözlerinin altına tutarak can alıcı bir gülümseyişle Bilâl'e bir daha, ama bir erkeği çileden çıkaracak mânâlı bir bakışla baktı. Sonra yine sert ve ani bir hareketle perdeyi örterek içeri kaçtı; gözden kayboldu...

Bilâl bir an olduğu yerde şaşkın kalakaldı. Sonra o da açtığı perdeyi hırsla kapatıp doğruldu ayağa kalktı. Sinirden çeneleri birbirine kenetlenmişti. Sanki neden açmıştı perdeyi?.. Niçin bu iki paralık şımarık kıza bakarak küçültmüştü kendini? İzzet-i nefsini şu züppe zamane kızına bir çırpıda çiğnetivermişti işte... Pişmanlık duygusu kalbini yakıp kavurmaya başlamıştı. Ani bir dönüşle arkasını pencereye çevirip kollarını kavuşturarak hiddet ve öfke ile odanın ortasında dimdik ayakta durdu.

Fakat şuuru altüst olmuştu bir kere. O gözler?.. O, içinde bir an eriyip, yok olduğunu hissettiği yosun yeşili, iri kadife gözler? Ya o billûr ses?...

Bir müddet öylece kolları bağlı, hiç kıpırdamadan ayakta durdu. Öylesine sersemlemiş bir hali vardı ki sanki bir adım atsa sarhoş gibi yalpalayacak ve yüzü koyun yere kapaklanacaktı. Bu güne ka-

dar hiç bir kadın ve kız kendisine böyle tesir etmemişti...

Peki ya şimdi? Bu kalbini yerinden fırlatacak kadar kuvvetli gümbürtü neydi? Üstelik o güne kadar hiç tatmadığı tatlı bir sıcaklık kaplamıştı bütün vücudunu. Ve bunların hepsi birkaç saniyenin içinde olup bitmişti.

O, arkası dönük, karmakarışık hislerini toparlamaya ve tahlil etmeye çalışırken karşı pencere bir kere daha açıldı. Ve aynı kızın sesi, bu defa daha sert, ama yine çok tatlı bir musiki nağmesi gibi odanın içinde dalga dalga yükseldi:

– Teoman!.. Çabuk gel diyorum sana. Hem ben sana kaç kere söylemedim mi, o pis, burnu sümüklü çocuklarla oynamayacaksın diye? Alacağın olsun!... Gel çabuk yukarı diyorum!...

Bilâl, olduğu yerden kıpırdamadı. Arkasına dönüp bakmadı. İşittiği sözler karşısında vücudu taş gibi katıldı kaldı...

Bu sırada odanın kapısı açıldı ve elinde kahve tepsisiyle annesi girdi içeriye. Kapıyı ayağı ile örttü. Odanın ortasına doğru yürürken:

– Dersin bitti mi oğlum? dedi. Ben de biraz zihnin açılsın diye kahve pişirmiştim sana. Ama neyin var senin? Niye öyle ayakta, sinirli duruyorsun? Yüzündeki bütün kan da çekilmiş. Yoksa seni üzen bir şey mi oldu yavrum? Söyle çekinme...

Bilâl, bu yumuşak, fakat endişeli sesle kendini toparladı. Annesinin elinden kahveyi alırken:

– Yok anneciğim mühim bir şey değil, dedi. Şu karşıya yeni taşınanların şımarık kızı bozdu âsabımı... Kardeşini, bizim sokağın çocukları ile oynuyor diye öyle küstahça bir azarlayışı var ki... Bizim gözümüzün bebeği gibi bakıp, üstüne titrediğimiz masum yavrucaklar haspama göre pis ve sümüklü yaratıklarmış!..

– Tatlı canını böyle şeyler için üzme yavrum. Herkes, ne ekerse onu biçer bu dünyada. Hem sen kendin söylememiş miydin camide, **"Bunlar bize hor bakacaklar, bizi aşağı görecekler, hattâ bizimle alay edecekler. Ama biz bunlara aldırmamalıyız.."** diye? İşte söylediklerin aynen çıkıyor. Fakat biz aldırış etmeyeceğiz, değil mi evladım? Haydi sen iç kahveni de sinirlerin yatışsın, dersçeğizine devam et. Ben de ineyim, aşağıda yarım bıraktığım çamaşırları yıkayıvereyim.

Annesi, elbisenin düşen kollarını yeniden dirseklerinden yukarı sıvaya sıvaya kapıdan çıktı. Bilâl bir yer minderinin üzerinde kahvesini ağır ağır yudumladı. Sonra fincanı köşedeki komidinin üstüne

bırakarak tekrar kitabını aldı ve zihnindeki bütün düşünceleri atmaya çalışarak, sırt üstü divana uzandı. Kaldığı yerden okumaya başladı. Fakat ne mümkün? Satırlar sanki gözlerinin önünde raksediyordu. Ve bu satırların arasında karşıki şımarık kızın yaşmaklı, gülümseyen, iri, yeşil gözleri beliriverdi birden. Hep öyle can alıcı nazarlarla bakıyordu Bilâl'e bu yeşil gözler... Bilâl, bir an tatlı bir haz içinde çok değişik, hiç tatmadığı bir duygu ile gözlerini yumdu. Fakat bu saadet ânı, ancak birkaç saniye kadar sürebildi. Kızın sesi, derin uğultular halinde kulaklarında çınlamaya, daha sonra da duvarlara çarpa çarpa odanın içinde derin ve sinir bozucu akisler halinde yükselmeye başladı:

– "O pis burnu sümüklü çocuklarla oynamayacaksın!..."

Kitabını kapattı. Bu defa ilmî bir eser aldı eline. Onu okumaya çalıştı. Aynı gözler, aynı bakış, satırların üzerinde aynı gülümseyen tavırla kendisine bakıyor... Bir başka sahife, bir başka kitap... Fakat nafile... Hep aynı gözler, aynı bakışlar, satırları sanki kalın ve büyülü bir perde gibi örtüyor; Bilâl'in hislerini altüst ediyordu. Sonra da her seferinde ardından o ses:

– "O pis, burnu sümüklü çocuklarla oynamayacaksın!!!..."

Bilâl, kendisine bir anda ne olduğunu anlayamıyordu bir türlü. O, böyle bir çift gözün tesirinde kalacak bir insan değildi. Olsa, olsa, gelip geçici bir histi bu... Hem de geçecekti... Geçmesi lâzımdı.

Bu düşünceyle bir yay gibi yerinden fırladı. Ceketini ve ders kitabını kaptığı gibi kapıyı açtı, koşarcasına merdivenlerden indi. Aşağı taşlıkta çamaşır yıkayan annesinin yanından geçerek, kapıya doğru yürüdü. Ayakkabılarını giyip kendisine hayretle bakan annesine "Allahaısmarladık" diyerek kapıdan çıkmak üzereydi ki annesi:

– Evlâdım, hani çok dersin vardı? Nereye gidiyorsun? diye sordu.

Bilâl sadece:

– Dışarıda çalışacağım. Akşam üstü gelirim anneciğim....

Diyerek sokak kapısını açtı ve kendisini dışarı zor attı.

❀

Dalgaların sahile çarptığı bir deniz kenarı.. Bilâl kıyıda bir kaya parçasının üzerine oturmuş, elinde bir kitap, yosun kokulu temiz deniz havasını uzun müddet derin nefeslerle ciğerlerine doldurmaya çalışıyor... Sahile ve yakalara çarpan su damlacıkları, ara sıra yüzüne ve saçlarına da sıçramakta... Ortalıkla dalgaların hışırtısı ve

martıların çığlıklarından başka ses seda yok. Bilâl için sakin bir kafa ile ders çalışabilecek ideal bir yer burası.

Kitabını açtı. Ve tekrar kaldığı yerden okumaya başladı. Fakat tuhaf?... Okumasına imkân yoktu kitabı... Satırlar birdenbire yine birbirine karışıverdi. Ve kitabın sahifelerinde yine yaşmaklı, yosun yeşili bir çift göz beliriverdi. O mânâlı, o yakıcı, o şahane gözler!..

Bilâl, sanki tatlı bir rüyanın renkli âlemi içinde yüzüyordu. Hava oldukça serin olmasına rağmen vücudu ateş gibi yanmaktaydı. Hele kalbi? Nasıl da deli deli çarpmaya başlamıştı yeniden?

Gözlerini kitaptan kaldırıp, önünde mavi bir kumaş gibi uzanan denizin sonsuzluklarına daldırdı.

Bu defa aynı şahane gözler, suların içinde belirdi. Büyüdü, büyüdü, büyüdü... Ve âdeta bütün bir denizi kapladı.

Sonra ıslık gibi bir ses, kulağını yaladı geçti. Aynı ses, biraz sonra perde perde yükselerek, havada derin ve sinir bozucu akisler meydana getirmeye başladı:

– "O pis, burnu sümüklü çocuklarla oynamayacaksın!"

Bilâl, başını iki eli arasına aldı... Her halinden nefsiyle derin bir mücadele halinde olduğu belliydi. Kendisinde olan bu âni değişikliğe, bir tek bakış ve bir iki sözün ruhunda kopardığı fırtınaya bir türlü mânâ veremiyordu. Birbirlerine zıd his ve düşünceler içinde, şu kısacık müddet zarfında nasıl da benliği alt üst oluvermişti. Birden bütün kalbiyle Rabbine sığınmak ihtiyacıyla dolup taştı:

– Yarabbim, dedi... Bana ne oldu böyle? O şımarık züppe kız neden birden benliğime hâkim oldu?.. Yoksa sevgi denilen, aşk denilen şey, bu mudur? Lâkin ben böyle bir kıza âşık olamam. Hayır, hayır... Bu geçici bir histir. Eminim ki yarın hiçbir şeyim kalmayacak. Onu hiç düşünmeyeceğim. Pencerelerine de bir daha bakmayacağım. Allahım!... Sen bana yardım et, sen kolaylık ver...

Gözlerinin önünde martılar uçuşuyordu. Dalgalar gittikçe daha sert çarpmaktaydı kayaların üstüne... Ortalığa yavaş yavaş alaca bir karanlık çökmeye başlamıştı. Ufukta yedi rengiyle kaybolan güneş, yerini parlak bir dolunaya terkediyordu.

Bilâl, hâlâ gözleri denizin dalgalarında, kayanın üstünde oturmakta ve kararan suları dalgın dalgın seyretmekteydi. Nihayet yavaş yavaş kalktı, omuzları düşük bir vaziyette ayaklarının altında şakırdayan çakıl taşlarını çiğneye çiğneye yürümeye başladı. Akşamın karanlığında uzaklaşan silûeti küçüldü, küçüldü ve nihayet karanlıklar içinde görünmez oldu.

Gece...

Bilâl, yatağında sırt üstü uzanmış yatmakta... Gözleri tavanda sabit bir noktaya dikilmiş, yüzü durgun ve düşünceli... Birden baktığı noktada, karşı kızın yaşmaklı güzel gözleri beliriverdi yine. Bilâl insiyakî bir hareketle koluyla gözlerini kapadı. Sonra, benliğini altüst eden bu hayalden kurtulmak istercesine, yatağının içinde duvara doğru yan döndü. Fakat nafile!... Kızın gözleri, aynı işveli bakışıyla orada, duvarın üzerinde beliriverdi. Bilâl, çıldıracak gibiydi... Bu defa çaresizlik içinde yorganı başından yukarı doğru çekerek, bu rahatsız edici nazarlardan kurtulmak istedi. Lâkin o gözler, o yakıcı, efsunlayıcı yeşil gözler, bir an dahi peşini bırakmıyor, uykuda dahi kendisini tedirgin ediyordu.

Ertesi gün...

Profesör, fakültede, ders odalarından birinde bazı formüller üzerinde izahat vermekte... Sıralarda oturan talebeler, dikkatle profesörün anlattıklarını dinliyorlar. Bilâl, uykusuz ve huzursuz geçen bir gecenin yorgunluğu içinde sıralardan birinde oturuyor. Yanında her zaman olduğu gibi Necati var.

Profosör, tahtaya dersle ilgili formüller çiziyor... Bilâl, her zamanki gibi gözlerini dikkatle tahtaya dikmiş, hocanın çizdiği şekillere bakmakta. Fakat bir müddet sonra tahtadaki şekiller birdenbire karıştı birbirine girdi. Sonra bütün şekiller siliniverdi. Ve kara tahtada yalnız o mütebessim, yaşmaklı bir çift göz belirdi yine...

Bilâl, birden elini alnına götürerek, perişan bir halde eliyle alnını oğuşturmaya başladı. Necati, dersin başından beri Bilâl'deki bu durgunluğun ve değişikliğin farkındaydı. Nihayet dayanamadı ve eğilerek yavaş bir sesle sordu:

– Nen var Bilâl? Hasta mısın?

Bilâl'in cevabı sadece iki kelime olmuştu:

– Kimbilir? Belki de...

Ders bitmişti. Kahkahalar ve türlü şaklabanlıklar arasında sınıftan çıkmakta olan kızlı erkekli talebelerin arasında Bilâl'le Necati, yan yana fakat hiç konuşmadan kapıya doğru ilerliyorlardı. Fakültenin kapısından çıktılar. Sokakta bir müddet öyle hiç konuşmadan yürüdüler. Necati adımlarını Bilâl'e uydurmuştu. Yöneldikleri tarafa bakılırsa, ikindi namazını çok zaman olduğu gibi yine Şehzadebaşı Camii'nde kılacaklardı. Necati, Bilâl'i üzmek ihtimaliyle ağzını açıp tek kelime konuşmuyordu. Ama için için arkadaşının vaziyetine üzülüyor, "Acaba başlarında bir felâket filân mı var," diye düşünüyordu.

Cami duvarının kenarından, camiin kapısına doğru yaklaştıkları bir sırada, arkadan iki arkadaşın âşina bulunduğu yayvan bir sesin kendilerine seslenmesiyle durdular ve başlarını çevirip, arkalarına baktılar. Necati'nin bir müddet evvel içlerinde bulunduğu grup, kendilerine doğru yaklaşıyordu. Bazılarının kollarında mini etekli fakülteli kızlar vardı. Bir müddet evvel Bilâl'le alay eden Esat, bir yandan onlara doğru yaklaşırken, bir yandan da yayvan yayvan serseriler gibi bağırıyordu:

– Hey Necati! Bu ne kalleşlik ulan? Bakıyoruz artık yanımıza yaklaşmaz oldun...

Necati bu söze hiç cevap vermedi. Yanına yaklaşan arkadaşlarına karşı içinde eski sevgiden eser dahi kalmamıştı. Şimdi onlara yalnız acıyor hem pek çok acıyordu...

Esat:

– Haydi var mısın? dedi. Bizim Ersin'in partisi var. Oraya gidiyoruz. Hem bu seferki âlem bambaşka... Yani o biçim!...

Necati güldü:

– Bir şartla kabul, dedi. Siz benimle birlikte şu camiye girip, yine benimle birlikte namaz kıldığınız takdirde, ben de söz veriyorum: Sizinle beraber Ersin'in "o biçim" partisine geleceğim!...

Kızlar ve erkekler, bu söz üzerine hep bir ağızdan kahkahalarla gülüşmeye başladılar. İçlerinde "Dev Mustafa" diye isim taktıkları iri kıyım, boyu 1.80'den yukarı atletik yapılı bir genç, elindeki zinciri şıngırdatarak:

– Oğlum, sen Bilâl'in arkasından gittiğinden, onun etrafında kuyruk sallamaya başladığından beri iyiden iyiye molla olmuşsun, dedi. Bizi de Allah'lık yapmaya uğraşıyorsanız, haberiniz olsun oltanız boş çıkar!... Allah'ın bizim kıldığımız namaza ihtiyacı yok ama he he he hee.. bizim, içip eğlenmeye ihtiyacımız var... Hem bizim, Allah baba ile anlaşmamız var!...

Necati, beynine bir balyoz inmişçesine sersemledi. Kendine hâkim olamadı ve birden Dev Mustafa'nın üzerine atıldı. Fakat Necati'nin eski kız arkadaşlarından Seval, Necati'nin önüne geçip ona mâni olmak için kollarını tuttu ve:

– Dur Necati, dedi. Vurup kırmakla hiçbir şey halledilmez. Üstelik senin gibi bir çocuğa da yakışmaz bu. Düşün ki daha düne kadar sen de bizlerin içindeydin. Evvelce beraber geziyor, beraber eğleniyorduk... Söyle Necati, sana ne oldu birdenbire böyle? Niçin aramızdan uzaklaştın, bizi terkettin?

Necati, hırsından yumrukları sıkılmış, tir tir titriyordu. Genç kıza bakarak:

– Bunları bir başka zaman konuşuruz Seval, dedi. Zira ikindi namazı geçmek üzere. Yalnız şu kadarını söylemek isterim ki sizler gerçekten zavallı insanlarsınız. Şu halinizle değil müslümana, hristiyanlara dahi benzemekten ne kadar uzak olduğunuzun farkında bile değilsiniz. Zira taklit etmeye çalıştığınız o hristiyanlar dinlerine karşı sizden daha saygılı ve riâyetkârdırlar. Zevk, eğlence, sefahat, gözlerinizi bürümüş sizin. Ya siz kızlar? Bir Müslüman Türk kızı demek için hayâ duyar insan size. Bir kız için en kıymetli mefhumlar olan iffet ve namusunuzu bozuk para gibi harcıyorsunuz. Bunun da adına medeniyet diyorsunuz. Öyle mi? Yazıklar olsun size, kendimi aranızdan çekip kurtarmakla ne büyük isabet ettiğimi bugün daha iyi anlıyorum. Allah sizlere de hidayet kapılarını açsın, hakikati göstersin. Başka ne diyeyim?

Seval, suratına bir şamar yemiş gibi olduğu yerde sarsıldı. Bütün bu sözleri, ağzı hayretten açılmış bir halde Necati'nin yüzüne bakarak, taş gibi hareketsiz dinlemişti. Necati susunca, hiç bir tepki göstermeden, bir cevap vermeden suçlu bir insan gibi başını önüne eğdi ve sustu.

Esat Dev Mustafa'yı bırakıp, Seval'i yaylım ateşine tutan Necati'nin karşısında önce bir baba hindi gibi kabardı ama sonra kavga ederek keyiflerini kaçırmamak için işi vurdum duymazlığa dökmeyi tercih etti. Aynı yılışık ve yayvan sesiyle arkadaşlarını kollarından tutup oradan uzaklaştırmaya çalıştı.

– Haydiiii!... Yürüyün be... Onun göbeği Bilâl'le bitişmiş, görmüyor musunuz? Onunla sıkı fıkı olarak pabucumuz dama atıldı. Haydi oğlum, haydi... Siz kendi yolunuza, biz kendi yolumuza... Vaaz dinleyecek vaktimiz yok...

Uzaklaşırlarken, alaylı kahkahalar arasında dönüp dönüp Bilâl'le Necati'ye bakıyorlar ve ellerini ağızlarına götürerek:

– Kukurikuuu!... Kukurikuuu!...

Diye tahrik edici acaip hareketler yapıyorlardı... Bilâl, Necati'nin hırsını yatıştırmak için elini onun omuzuna koydu:

– Aldırma Necati, dedi. Bu gibi hareketlere alışmalısın. Böyle mânen ve ahlâken çökmüş, ölüm döşeklerinde yaşayan fertlerin meydana getirdiği bir cemiyette daha nelerle karşılaşacaksın, dur bakalım. Haydi şimdi bırak şu nasipsizlere sinirlenmeyi de gel camiye girelim. İkindi namazı bir hayli gecikti...

Necati, sıkılan yumruklarını gevşetti ve:

– Allah belâlarını versin, diye soludu...

Bilâl:

– Yanlış oldu. Allah hidayet versin, diyeceksin, dedi.

Camiin kapısına doğru yürümeye başladılar. Tam kapıdan girecekleri sırada, Dev Mustafa'nın o dev gibi gümbürtülü, küstah sesiyle başlarını arkaya çevirdiler. Dev Mustafa, kızlı erkekli gurubun ortasında durmuş, elleri beline dayalı kahkahalarla gülüyor ve şöyle bağırıyordu:

– Ha.. haa.. haaa.. haaa... Yobazlar. Ulan aklınızı peynir ekmekle mi yediniz be? Eller ayın kapısını tıklatırken, bizim saman kafalılar cami kapılarında ömür tüketiyorlar. Vah zavallı örümcek kafalılar, vah!... Haa.. haaa.. haaa.. haaaa!...

Bilâl, Necati'nin koluna girerek âdeta sürüklercesine soktu onu içeriye. Aksi takdirde çocuğun başı mutlaka derde girecekti...

Kızlı erkekli grup, bir müddet onların camiye girişlerini alaylı kahkahalar atarak seyretti. Yalnız biraz evvel, Necati'nin yüzüne tükürürcesine haykırdığı ve "Kızlık iffet ve namusunuzu bozuk para gibi harcıyorsunuz" diye hakaret ettiği Seval, âdeta taştan bir heykel gibi yüzünde hiç bir ifade belirtmeden öylece durmaktaydı. Esat, kızın kolunu çekti:

Hey, kızım!... Uyan artık gidiyoruz. Ne o, bakıyorum pek alındın, az önceki sözlere? Böyle bir caniden başka türlü söz duyacak değildin ya. Haydi, haydi, yürü...

Ve yürüdüler. Biraz ilerlemişlerdi ki, Seval:

– Çocuklar, dedi. Benim fena halde başım ağrıyor. Bugün sizinle gelemiyeceğim. Kusura bakmayın, yurda dönmek istiyorum. Size iyi eğlenceler, dedi.

Gençlerin hepsi birden:

– Aa... Düpedüz mızıkçılık bu!...

Diye itiraz etmeye başladılar. Esat, Seval'i kendine doğru çekmek istedi:

– Bunu da nereden çıkardın Seval? Ersin'e söz verdiğini unutma. Haydi, haydi, döneklik yapma da yürü. Hem orada eğlence, dans filân derken başının ağrısını unutursun inan...

Fakat Seval, arkadaşlarının bütün ısrarlarına rağmen onlarla gitmeyi kabul etmedi. Ve hepsinin hayret dolu bakışları arasında ayrıldı onlardan. Bir dolmuşa doluşan arkadaşları, yanından geçerken ona el salladılar. Seval bir an onların arkasından baktı, sonra kararlı bir şekilde dönerek, zıt istikamete, geldiği yöne doğru geri-

sin geriye koşmaya başladı. Kumral saçları rüzgârda uçuyor, ayakları birbirine dolanıyordu.

Şehzadebaşı Camii'nin kapısı önüne gelince bir an durdu. Nefes nefeseydi. Boynuna fulâr olarak takdığı küçük eşarbı çıkararak, başını örttü. Avludan geçti. Sonra ayakkabılarını çıkarıp eline alarak ürkek ve çekingen adımlarla caminin içine süzüldü. Aynı ürkek tavırla birkaç adım attı. Gözleri, biraz ilerde başlarında bembeyaz takkeleriyle namaz kılan Bilâl ve Necati'ye takıldı.

Derinden derine bir Kur'an sesi duyulmaktaydı... Seval, camiin ve namaz kılanların arzettiği güzel manzara karşısında kendisini ulvî bir havanın cereyanına kaptırmış gibiydi. Adeta büyülenmişti. Yerinden kıpırdayamıyor, sadece nutku tutulmuş gibi caminin sütunlarına, işlemelerine, avizelerine, mihraba, minbere ve boyunları hafifçe yana doğru eğik, derin bir teslimiyet içinde namaz kılan insanlara bakıyor, bakıyordu...

Bu garib hâlet içinde kadınlar kısmına geçmeyi dahi akıl edemedi. Ve hemen kapının oracığına, yere dizleri üzerine çöküverdi. Gözlerini, önünde namaz kılmakta olan Necati'nin hareketlerinden ayıramıyordu bir türlü... Bu haliyle, annesinden tokat yeyip de, yine onun şefkatli göğsüne sığınan bir çocuğu andırıyordu... Necati'nin sözleri en şiddetli tokattan da beterdi kendisi için ama kendisini onun ardından camiye çeken de yine bu şiddetli tokat olmuştu işte...

"Sizler zavallı insanlarsınız. Şu halinizle değil müslümana, hristiyanlara dahi benzemiyorsunuz. Zira taklit etmeye çalıştığınız o hristiyanlar dinlerine karşı sizden daha saygılı ve riâyetkârdırlar."

Hayatı müddetince bu nevi sözleri hiç kimseden işitmemişti o... Ve hayatı müddetince kimse tarafından bu şekilde bir hakarete mâruz kalmamıştı. Gerek aile hayatında, gerek okulda ve gerekse cemiyet hayatında daima el-bebek, gül-bebek edilmeye, el üstünde tutulmaya alışmıştı.

O halde bu hakaretâmiz sözlerin, üzerinde daha aksi bir tesir uyandırması icabederdi... Hiç değilse izzeti nefsini kurtarmak için alaylı bir kahkaha sallayıp geçebilirdi o da diğer arkadaşları gibi. Ama bunu yapmadı Seval. Necati'nin sözleri onda hayret edilecek bir şok tesiri yapmıştı.

Şu kısacık zaman içinde aklından neler geçmiyordu ki... Kendisini, kendi durumunu düşünüyordu:

"Ben bir müslüman mıyım?" diye kendi kendine soruyor,

sonra bunun cevabını veriyordu: "Müslümanlığın icaplarını yerine getirmediğime, yaşayış tarzımla İslâmiyet'e uymadığıma göre hayır. Ben, hakiki bir müslüman kızı olamam." Arkasından yine soruyordu: "Peki hristiyan mıyım o halde?" Bir müddet düşündükten sonra, "Hayır hayır" diyordu. "Necati'nin söylediği gibi hristiyanlar da dinlerinin icaplarını yerine getiriyorlar, hiç değilse haftada bir kere kiliseye giderek Allah'a ibâdet ediyorlar. Demek bir hristiyan kadar bile olamam ben."

Bu düşüncelerden sonra yüzünde birdenbire derin bir ızdırab ifadesi belirdi. Yine kendi kendine:

– Ne müslüman, ne de hristiyana benzemediğine göre yoksa ben bir dinsiz miyim? Aman Allah'ım... Hayır hayır. Dinsiz bir kız olamam ben... Beni affet Rabbim. Ben artık sana lâyık bir kul tam bir müslüman kızı olacağım. Bana yardım et... Beni affet!... Beni affet!...

Yanaklarından süzülen rahmet yaşları, kalbindeki bütün pislikleri beraberinde sürükleyip götürüyordu sanki. Kendisine şefkat kucağını açan, kendisini sıcak bir muhabbetle bağrına basan bu yüce ibâdethanede bir ömür boyu hep böyle bu ulvî hislerle kalabileceğini düşünüyor, "Bir ömür boyu Rabbime günahlarımdan dolayı tövbe ve istiğfarda bulunurum böylece" diyordu.

Bu sırada Necati ve Bilâl, namazlarını bitirmişlerdi. Camiden çıkmak üzere kapıya doğru ilerlemekteydiler ki kapının hemen ağzında başı önüne düşmüş, sessizce ağlayan Seval'i gördüler...

Genç kız, onların yaklaştığının farkında bile değildi. İki arkadaş Seval'in yanıbaşına gelince bir an hayret ve şaşkınlıkla birbirlerine baktılar. Sonra Necati, yavaşça genç kızın omuzuna dokundu ve müşfik bir sesle sordu:

– Seval, ne arıyorsun burada?...

Seval, yaş dolu gözlerini kaldırdı ve cevap olarak sadece dokunaklı bir sesle:

– Bugüne kadar kaybettiklerimi arıyordum. Ama artık buldum, buldum artık, Necati. Anlıyorsun değil mi, buldum artık...

Dedi ve iki elini yüzüne kapayarak hıçkırıklarla sarsıla sarsıla ağlamaya başladı.

Necati içinden: "Elhamdülillah, o gafil güruh içinden bir kişi daha eksildi. Hem de aynı benim eksildiğim gibi. Ani bir dönüş... Ve nedamet... Ve pişmanlık..." diye geçirdi. Seval ağlarken, o memnun ve mesut bir gülümseme taşıyordu dudaklarında.

Güneşli, aydınlık bir gün...

Bilâl, yine adeti veçhile tahta divana sırtüstü uzanmış, kitap okumakta... Kitaba öylesine dalmış ki yanında top patlasa duymayacak gibi... Fakat bir ara karşı pencerenin açılışı ve billûr sesli kızın sesinin odada tatlı akisler meydana getirişiyle kitabı birden kapadı...

– Teoman!... Haydi sofraya oturuyoruz. Çabuk gel!...

Bilâl, bir an hafifçe doğrulur gibi oldu. Sonra vazgeçti ve tekrar yattı. Fakat huzursuzdu. Hislerini gemlemek için bütün uğraşmalarına rağmen bunda muvaffak olamadı ve bir kere daha doğruldu. İnsiyakî bir hareketle ürkek ürkek adeta bir suçlu gibi elleri titreyerek perdeyi açtı.

Bu esnada karşıki genç kız da Bilâl'lerin penceresine dikmişti gözlerini. Genç kız, Bilâl'i görünce tatlı bir gülümseme ile ona başıyla hafif bir selâm verdi. Bilâl, bir kere daha altüst olmuştu. Perdeyi açtığından dolayı sonsuz bir pişmanlık duyarak bu defa, o kızın yüzüne karşı hırsla indiriverdi perdeyi tekrar kitabını açtı. Ama okumak mümkün müydü artık?...

Huzur Sokağı'ndaki yeni apartmanda, dairelerden birinin geniş ve konforlu salonu...

Burası, birkaç gündür Bilâl'in dünyasını değiştiren, onu hissî bakımdan altüst eden Feyzâ'ların dairesiydi. Ortadaki uzun masanın etrafına, apartmanın bütün genç kızları toplanmışlar, bir kısmı iskambil oynamakta, bir kısmı da sigaralarını tüttüre tüttüre oynayanları seyretmekteydiler.

Bir ara bankacının hukukçu kızı Ülker iç çekerek:

– Size bir şey söyleyeyim mi kızlar? dedi. Daha hayatımda erkeğin böylesine rastlamadım. Karşısında bunca güzel kız olacak da, başını çevirip bakmayacak. Olur şey değil Vallahi. Akıl sır erdiremedim bu işe...

Serpil:

– Şu karşıdaki yakışıklı delikanlıdan mı bahsediyorsun? diye sordu.

– Tam üstüne bastın. Ne esrarengiz çocuk o öyle?

Bir eczanenin mes'ul müdürü olan Nesrin sigarasından derin bir nefes çekip, dumanını halka halka yukarı doğru savurduktan sonra:

– Ben hakkında bir hayli malûmat topladım, dedi. İsmi Bilâl'miş. Kimya Fakültesi'ne devam ediyormuş. Babası 4 sene evvel ölmüş. Şimdi annesiyle yalnız oturuyormuş.

Serpil'in ablası Süha da lâfa karıştı:

– Senin bilmediğin hususları da ben tamamlayayım bari Nesrinciğim: Efendim, cici beyimizin pek güzel de bir sesi varmış. Ama bu güzelim sesini romantik aşk şarkılarıyla değerlendireceğine ne yapıyormuş biliyor musunuz? Bazı ikindi vakitlerinde, yatsı vakitlerinde filân minareye çıkıp, ezan okuyormuş!...

Bu söze Feyzâ, bütün kızlar kahkahalarla gülüştüler. Süha gülerek devam etti:

– Beyimiz üstelik beş vakit namaz da kılıyormuş... Anlayacağınız pek sofu bir şey...

Ülker, elindeki iskambil kâğıtlarını hırsla masaya vurarak:

– Ayol fakülteye giden kültürlü bir insan nasıl namaz kılar, aklım almıyor bir türlü. Üstelik böylesine genç ve yakışıklı...

Kızıl renkli saçlarıyla arkadaşları arasında Alev Leylâ diye anılan bir genç kız, hepsine hitaben:

– Çekiştirmeyi bırakın kızlar. Açık olalım. Bütün tenkitlerinize rağmen aslında hepinizin kalbi onun için çarpıyor mu, çarpmıyor mu?...

Bu söze hiç kimse bir cevap veremedi. Bir müddet salona derin bir sessizlik çöktü. Bu halleriyle bütün kızlar, Bilâl için duydukları hisleri açıkça dile getirmişlerdi. Nitekim bir müddet sonra konuşan Süha, hepsi hesabına açık bir itirafta bulunuyordu:

– Birbirimizden saklamaya ne hacet? dedi. Böyle güzel, yakışıklı, üstelik de kültürlü bir genç için kalbi çarpmayacak bir genç kız elbette tasavvur edilemez. Ama bizim bu duygularımızın ne önemi var ki? Görmüyor musunuz, bellerimize kadar pencerelerden sarktığımız halde, evine girmek için önümüzden geçerken başını çevirip de hiç birimize bakmıyor...

Alev Leylâ, bu itiraf üzerine:

– Peki, dedi. Farzedelim ki baktı. Ve içinizden birine evlenme teklifinde bulundu. Kabul eder misiniz?

Ülker:

– Namazı mamazı olmasa, can atarım, dedi.

Süha ise:

– Allah esirgesin, dedi. İstediği kadar yakışıklı ve kültürlü olsun. Böyle bir kimseyle evlenip de bir manastır hayatı yaşamak istemem...

Masa başında oturmuş kızların her biri buna benzer sözlerle, Bilâl'i namazından dolayı alaya alıp gerici ve sofu olduğunu ileri sürerek böyle bir izdivaç yapmayacaklarını söylemekteydiler. Hep-

sinin de istediği, arzu ettiği hayat, lüks, modern ve eğlenceli bir hayattı... Gece kulüpleri, danslı partiler, balolar, çaylar, plajlar v.s. Alev Leylâ da arkadaşları ile aynı fikirdeydi.

Yalnız Feyzâ, oturduğu yerden konuşulanları sadece dinlemekte, hiç lâfa karışmamaktaydı. Onun bu durumunu farkeden Alev Leylâ, bu defa Feyzâ'ya döndü:

– Kuzum, sen niçin hiç fikrini söylemiyorsun Feyzâ!...Meselâ Bilâl seni isterse onunla evlenir misin?

Feyzâ'nın cevabı herkesi şaşırtacak mahiyetteydi:

– Elbette evlenirim... Yeter ki, öyle bir talih kuşu başıma konsun.

Kızlar hep bir ağızdan hayretle bağrıştılar:

– A.. aa.. a.. aa... Sen şaşırmışsın ayol! Öyle bir molla ile evlenip daha genç yaşında ölmeden mezara mı girmek niyetin yoksa?

Feyzâ muzip muzip güldü:

– Yok canım, ne münasebet. Hiç birinizin aklı doğru dürüst çalışmıyor vesselâm. İş, onu elde edinceye kadardır. O zamana kadar abdestinde namazında tam onun istediği gibi dindar bir kız görünür, evlendikten sonra tam mânasıyla istediği gibi bir eş olacağını va'dederim, olur biter. Evlendikten sonra ise, artık keklik çantada sayılır. Unutmayın ki meşhur sözdür: "Kadının fendi, erkeği yendi" derler. Kadın bir kere istemeye görsün. O beni yola koyduğunu sanarken, kendisinin nasıl rotayı şaşırdığını anlamayacak bile... Bir de çocuk oldu mu? Oh, artık garantide sayılırım. Onu yakın bir zaman içinde kendime râm edip erkek arkadaşlarımın yanında sigaramı yakmak için çakmağa davranan centilmen bir salon erkeği haline getirmezsem, bana da Feyzâ demesinler.

Kızlar:

– Vallahi senden korkulur Feyzâ. Dehşet bir kızsın, diye gülüşmeye başladılar.

Bu esnada Feyzâ'nın dadısı Ayşe hanım, masadaki çay bardaklarını topluyordu. Konuşulanları yüzünde memnuniyetsiz bir ifade ile dinlemişti. Nihayet beyaz örtülü başını üzüntüyle iki yana sallayarak hepsine birden hitaben:

– Allah cümlenizi ıslah etsin, ne denir? Bizim zamanımızda kızlar ağızlarına "koca" lâfını almaktan hayâ duyarlardı.

Dedi ve elindeki tepsiyle mutfağa doğru yürüdü.

Birkaç gün sonra...

Feyzâ, kendisine ait konforlu bir yatak odasında, sırtında bir saten sabahlık karyolasına sırt üstü uzanmış, elleri başının altında kenetli, gözleri tavana dikili vaziyette yatmaktaydı. Komidinin üzerindeki radyoda hafif hafif bir dans müziği çalmaktaydı...

Genç kız, bir ara yavaş yavaş yerinden kalktı ve kimsenin bulunmadığı salona geçti. Pencerenin ağır tül perdelerini aralayıp karşı eve, yani Bilâl'in penceresine doğru baktı. Fakat Bilâl'in perdesi kapalıydı.

Feyzâ, bir müddet öyle cam önünde durdu. Sonra mahzun bir şekilde tekrar yatak odasına döndü. Ve aynı şekilde karyolasının üstüne sırt üstü uzandı.

Ne yapacağını bilemez bir halde, kararsız ve şaşkın, elindeki ipek mendilin ucunu dişleriyle ısırmaya başladı. Sonra komidine doğru uzanıp hırsla radyoyu kapattı, tekrar düşünmeye başladı.

Bir ara odanın kapısı açıldı ve içeriye Ayşe dadı girdi. Feyzâ hiç oralı değildi. Başını çevirip bakmadı bile. Dadı yavaş yavaş karyolaya yaklaştı, yatağa ilişti ve müşfik bir tavırla Feyzâ'nın saçlarını okşamaya başladı. Sonra yavaş, fısıltı gibi bir sesle:

– Hani senin benden sakladığın hiç bir sırrın olmazdı, tatlı küçüğüm? Söyle bana, karşıki o oğlanı düşünüyorsun değil mi?

– Nerden bildin dadı?

Dadı Feyzâ'nın küçük burnuna parmağıyla birkaç fiske vurarak konuştu:

– Gerçi küçücük yaşından beri elimde büyüttüğüm senin, Feyzâ'mın kalbinin içini dahi bilen bir kadınım ben ama böyle olmasam bile dakika başı salonun penceresine koşan ve dakikalarca karşıdaki pelit yapılı delikanlının pencerelerini gözleyen bir kızın derdini ve sırrını anlamamaya imkân var mı?

– Ah, dadıcığım, ömürsün sen billâhi! Demek işi gücü bırakıp benim hareketlerimi gözlüyorsun?

Sonra birden, damdan düşer gibi sordu:

– Dadı, söyle. Allah aşkına benimle evlenir mi dersin?

– Öyle kendi kendine gelin güvey olma bakalım. Baksana çocuğun gözü derslerinden başka bir şey görmüyormuş.

– Beni gördü ama!...

– Nasıl yani?

– Bayağı gördü işte... Ve sanki nutku tutulmuş gibi iki defa

uzun uzun baktı yüzüme. Halbuki bizim kızların söylediklerine bakılırsa hiç bir kıza başını çevirip bakmazmış...

Ayşe dadı bir müddet Feyzâ'nın yüzünü seyretti... Sonra birden soruverdi:

– Söyle bakalım, yoksa onu seviyor musun?

– Her an onu görmek istediğime göre herhalde seviyorum. Sevgi denilen şey budur, değil mi dadı?

– Bilmem ki kızım, herhalde... Ama bu imanlı delikanlı da herhalde evleneceği kızın kendisi gibi dindar olmasını ister değil mi ya? Halbuki sen namazını dahi kılmıyorsun.

Feyzâ, başının altına bir kuş tüyü yastık daha yerleştirdi ve:

– Düşündüğün o olsun, dedi. Dedim ya, onun karısı oluncaya kadar namaz kılan dindar bir kız gibi görünür, evlendikten sonra da onu bile namazdan caydırmasını bilirim ben. Asıl mesele birbirimizi sevmemizdir. Ama eminim, o da beni seviyor. Aşkı uğruna namazı terketmiş çokmu yani?

Dadı, iliklerine kadar ürperdiğini hissetti:

– Fesübhanellah... Bana kalırsa sen ateşle oynuyorsun Feyzâm... Çocuğu baştan çıkaracağın yetmiyormuş gibi, dinden imandan da çıkaracaksın desene? Tevekkeli dememişler, kadın kısmı şeytan gibidir diye?...

– Off! Dadıcığım, sen de amma sıktın, ha... Ayol zaten koskoca kimya mühendisi çıkacak böyle kültürlü ve yakışıklı bir genç tutup da namaz kılıyor diye basit bir mahalle kızı alacak değil ya!... Elbet de mevkiine uygun, benim gibi kültürlü, modern bir kızla evlenecektir. Hem göreceksin bak, hem de pek yakın zamanda...

Dadı kalktı, kapıya doğru yürüdü ve tokmağı çevirirken:

– Allah büyük konuşanı daima yanıltır, hüsrana uğratır, bunu aklından çıkarma koca bebek!...

Dedi ve kapıyı açarak çıktı...

Feyzâ yine kendi kendine kurduğu hayâl alemlerinin içine dalıp, gitti...

Yağmurlu, sıkıntılı bir gün... Kara kara bulutlar, yağmurun, toprağı daha şiddetle döveceğinin habercisi gibi havada koca koca

kümeler meydana getirmiş. Halbuki biraz evvel hava günlük güneşlikti. Allah'ın hikmetinden sual olur mu hiç? İşte bir saate kalmadan hava kararıvermiş ve sağnak halinde yağmur yağmaya başlamıştı.

Gittikçe şiddetini artıran bu yağmur, şehirdeki bazı gafil nâzeninler için, can sıkıcı bir zahmet kabul edilirken, şehirlinin ekmeğini, erzağını, zerzevatını yetiştirmek için çabalayıp çile çeken vefakâr rençber için bir rahmet olarak avuç avuç yüze sürülen bir nimetti. Zira susamış dudaklar için bir yudum suyun kıymeti ne ise, kurumuş, çatlamış topraklar için de yağan rahmet o demekti.

Sokaktaki bütün çocuklar oyunlarını terkederek, evlerine kaçışmışlardı. Hayri Dede'nin kedileri bile evlerin saçakları altına sinmişler, yağmurun geçmesini bekliyorlardı...

Apartmanın bodrum katındaki küçük kapıcı odasında Feyzâ, yaşlı kapıcı kadınla bir şeyler konuşmakta... Hâl ve hareketlerinden ona bir şeyler tembih ettiği belli. Nitekim, yaşlı kadının "kabul" mânasında başını sallaması üzerine buruşuk ellerinin arasına bir miktar kâğıt para sıkıştırıp, sevinçle yanaklarından öptü ve koşa koşa merdivenleri çıkmaya başladı.

Henüz birinci kat merdiveni dönmüştü ki, Ayşe dadı da gizlendiği yerden çıkarak, loş koridorları geçip ağır ağır, fakat görünmemeye dikkat ederek onun arkasından merdivenleri tırmanmaya başladı.

Dışarda yağmur bütün şiddetiyle devam etmekteydi.

Bilâl, henüz eve gelmemişti. Evin en ferah ve misafir kabul etmeye en müsait odası Bilâl'in odasıydı. Yer minderlerinin üzerinde Bilâl'in annesiyle karşı apartmanın kapıcısı yaşlı kadın, karşı karşıya oturmuş konuşmaktaydılar. Kapıcı kadın tipik bir Anadolu şivesiyle:

– Ah gozel gardaşım, dedi. Hanidir gelmek istedim, istedim, gısmet olmadı bir türlü. Garşıdan bakar bakar öz gardaşım gibi severim sizi...

Bilâl'in annesi çok alçak gönüllü, mütevazi bir hanımefendiydi.

– Sağol kardeşim, hiç çekinme. Her zaman gel, dedi... Gördüğün gibi bütün gün evde yalnızım. Oturur, konuşur, vakit geçiririz.

– İlâhi hanımcığım. Nirde bende o vakit? Gapıcı değil miyiz? "Zehra gadın goş bağğaldan şunu al, bunu al. Zehra gadın çocuğu oğula götür. Zehra kadın çöpleri dök, taşları sil..." gibi emirlerle gayri dağığa başı goşturuyoruz. Eh gine de şükür Allah'a...

Bu arada aşağıda sokak kapısının açılan sesi duyuldu. Bilâl'in annesi:

– Benim de hayatta varım yoğum bir tek oğlum var. Allah ba-

ğışlarsa kardeşim, dedi. İşte o da geldi...

Kapıcı kadın heyecanlanmıştı. Yapmacık bir hareketle:

– Disene bağa gakmak düştü? Haydi eyvallah hanım.

Diye kalkmak isteyince Bilâl'in annesi:

– Ayol sen onun ninesi sayılırsın. Otur Allah aşkına...

Diyerek kadını tekrar oturttu. Ve elinde kitaplarıyla kapıyı açan Bilâl'e:

– Gel oğlum gel, çekinme, dedi. Hanım teyzen karşı apartmanın kapıcısıymış. Bizim kendilerini ziyaret etmemiz lâzımken, sağolsun kendisi kalkmış gelmiş.

Bilâl ilerledi, önce yaşlı kapıcı kadının, sonra da annesinin elini hürmetle öptü. Kitaplarını komidinin üzerine koyup o da bir minderin üzerine oturdu ve kadının hatırını sordu. Kadın heyecanını bastırmak için yılışık bir gülüşle mukabele etti. Hâl hatırdan sonra Bilâl'in annesi:

– Ben ineyim bir kahve pişireyim de hep beraber afiyetle içelim. Siz hanım teyzenle konuşa durun Bilâl... dedi ve çıktı odadan...

Annesi odadan çıkar çıkmaz yaşlı kadın vakit geçirmeden Bilâl'e doğru eğilerek, yavaş bir sesle:

– Bak evlâdım, dedi. Anan gelmeden diyivereyim hele. Ben aslında bura seninle mühim bir şey gonuşmak için geldim. Yalnız önce bağa aramızda galacağına dair söz virmelisin ki diyivereyim...

Bilâl güldü:

– Ne o? yoksa bana devlet sırrı mı vereceksin teyze? Haydi söyle bakalım, merak ettim doğrusu...

– Yok olmaz... Önce söz ver hele...

– Tamam tamam söz; söyle haydi...

Kadın hep öyle yapmacıklı hâliyle:

– Ah evlâdım, gözümün nuru, dedi. Bizim apartomanda Feyzâ adında gozel bir gız var ya. Hani tam sizin garşınızdaki dairenin gızı...

– Eee... Ne olmuş?...

– Sorma oğlum, sorma. Gariban öyle bir derde düşmüş gi, sırrını kimselere diyemiyo. Bir tek bağa açılabiliyor. İki gözü, iki çeşme gızın...

– Merak ettim be teyzeciğim, derdi neymiş kızcağızın?...

– Ne olacak, gara sevda evlâdım... Daha açık diyivereyim: Anlayacağın gız, sağa tutulmuş... Hemi de öyle bir gönül bağlamış ki,

günden güne eriyip gidiyo biçare... Bağa tenbih etti. Gimselere söyleme deye emme, ben gene de sabridemedim gayri. Sağa bunları söylediğimi duysa, alimallah govdurur beni işten...

Bilâl, elinde olmadan heyecanlanmıştı. Sordu:

– Peki ama teyzeciğim, bunları bana niye söylüyorsun? Ben ne yapabilirim ki, bu durumda?...

Kadın sesini daha da alçalttı:

– A evlâdım. Belkim gızın haline acıyıverirsin de alıverirsin tazeciği diye düşündüm. Ne dirler? Çok seven, çok mesud idermiş. Soracağıma... Ne bilem, sen gozel, o gozel... Birbirinize pek yagışırsınız hani.

Bilâl'in heyecanı bir kat daha artmıştı. Yüzü birden bir kız gibi kızardı:

– Bak teyze, dedi. Daha değil anama, kendime bile itiraf edemediğim şeyi, sana söyleyeceğim. İnan ki ben de Feyzâ Hanımı en az onun beni sevdiği kadar sevdiğimi hissediyorum. Ancak hayatta öyle şeyler vardır ki sırasında en büyük sevgiyi dahi göz kırpmadan tepmemize yol açar. Meselâ ben, müslüman bir erkek olarak, hanımımın da en az benim kadar dini emirlere riayetkâr olmasını isterim. Halbuki Feyzâ hanımların yaşayış tarzları ile bizim İslâmî yaşayışımız arasında dağlar kadar fark var...

Kadın, rolünü muvaffakiyetle oynuyordu:

– Yok evlâdım, yok. Sen yanlış bellemişsin. Görünüşe ne bakarsın? Sen onun açık saçık gıyafetine bakma. Aile görgüsü işte. Velâkin imanlı mı imanlı bir gız... Feyzâ beş vakit namazını gün be gün hiç gaçırmadan gılıyo. Ve "Onunla evlenirsem, tam ona lâyık, onun istediği gibi bir gadın olacağım" diyo...

Bilâl hayretle:

– Sahi mi söylüyorsun teyze? dedi. Feyzâ hanım mı söyledi bunları?

– Tabii a evlâdım... Emme gözüne gurban olayım benim sağa söylediğimi duymasın. Didim ya, dilimi goparır, beni gabı dışarı itdirir, alimallah...

O sırada Bilâl'in annesi elinde kahve tepsisiyle içeri girdi.

– Kusura bakmayın, beklettim. Dalgınlık işte... Birincisinde taşırdım, yeniden pişirmek mecburiyetinde kaldım...

Diyerek misafire ve oğluna kahvelerini verdikten sonra kendi de fincanını alıp eski yerine oturdu... İki kadın, bir yandan kahvelerini içiyor bir yandan da havadan sudan konuşuyorlardı...

Bilâl, elindeki fincanın titremesine mani olamıyordu bir türlü... Büyük bir heyecan içinde dalgın ve düşünceliydi. Konuşulanları duymuyordu bile...

Bir müddet sonra yaşlı kadını, ana oğul, sokak kapısından uğurladılar. Kadın kapıdan çıkarken Feyzâ'ların bir penceresinin aralanan perde ardında ise Ayşe dadı, birbirlerinden habersiz, kadının çıkışını takip etmekteydiler.

Kapıcı kadının bodrum katındaki odasında yaşlı kadın hararetle haraketli Feyzâ'ya olanları anlatıyor. Feyzâ, bacağında her tarafını sımsıkı saran daracık yeşil kadife bir pantolon, sırtında kolsuz, dik yakalı alev kırmızısı bir bulüz olduğu halde merak ve heyecanından yerinde duramıyordu adeta...

– Peki, o ne dedi Zehra kadın, o ne dedi?

– Ah urda olup da görecektin gızım. Lâfin sonunda senin de namaz gıldığını, evlenince tam ona lâyık bir gadın olacağını söylediğini diyiverince bir sevince gapılışı vardı ki görecektin... Hele gendisinin de seni sevdiğini söylerken görsen yüzü eski zaman gızları gibi gıbgırmızı oluverdi...

Feyzâ:

– Ah benim canım Zehra kadınım. Bana dünyaları verseydin böyle sevinmezdim, diyerek sevinçle kadının boynuna atıldı... Ve yanaklarından öperek yine odadan fırladı... Şarkı söyleyerek koşa koşa merdivenleri uçarcasına çıktı.

Dadı, bodrum katındaki aynı yerde, geniş sütunun arkasında gizlenmişti yine. Gizlendiği yerden çıkarken, alnında derin bir üzüntünün bariz çizgileri belirmişti.

Aynı gece...

Feyzâ, kısık gece lâmbasının hafifçe aydınlattığı loş yatak odasında ipek örtülerle süslü karyolasında elleri başının altında kenetli, arka üstü yatmaktaydı... Gözleri tavana dikilmiş, yüzünde son derece mesut fakat muzip bir ifade vardı. Saatler ilerliyor, düşünceler birbirini kovalıyordu:

"–Seviyor... O da beni seviyor, diyordu. Tam düşündüğüm gi-

bi. Benim de istediğim bu sevgi değil miydi?... İlerde artık gözleri benden başka hiç bir şeyi görmez olacak... Namazı bile... Eminim buna..."

Bilâl de aynı anlarda başucundaki küçük gece lâmbasının ölgün ışığı altında, yatağının içinde gözleri tavana dikilmiş, arka üstü yatmaktaydı. O da mesuttu. Ama düşünceliydi... Durgundu...

"– Demek o da beni seviyormuş... Ama en mühimi namaz kılması, diyordu... İmanlı bir kız oluşu... Hayret. Bu zamanda... Üstelik böyle bir kız... Evlenince tam benim istediğim gibi bir hanım olacağını söylemesine bakılırsa, demek ki içinde bulunduğu hayattan o da memnun değil... Kurtarmalı. Bu hayattan kurtarmalı onu... Ama nasıl...."

O böyle düşünceler içindeyken, yatmak üzere olan annesi içeri girdi... Elinde bir sürahi suyla, bir bardak vardı:

– Suyunu tazeleyeyim dedim, yavrum. Gece pek su içiyorsun, dedi.

Elindekileri oğlunun başucundaki komidinin üzerine koydu:

– Allah rahatlık versin oğlum... İyi geceler.

Kadın tam kapıdan çıkmak üzereydi ki, Bilâl:

– Anne!

Diye seslendi. Annesi döndü:

– Bir şey mi istedin yavrum?

Bilâl, yatağının içinde doğruldu.

– Şey... Seninle biraz konuşmak istiyordum anneciğim...

Kadın, kalbi çarparak kapıyı kapadı, döndü. Oğlunun yatağının kenarına ilişti:

– Söyle evlâdım, bir derdin mi var?

Bilâl susmaktaydı... Bir müddet başı önünde konuşamadı... Sonra annesinin ısrarları üzerine sıkıla sıkıla konuşmaya başladı:

– Anne, asrî bir hayat içinde, o hayatın icaplarına göre yaşayan fakat yaşadığı bu hayat tarzını beğenmeyen, benimsemeyen, temiz bir genç kızla evlenip, onu istemediği o hayattan kurtarmak mı daha sevaptır?... Yoksa küçük yaşından beri dini emirlere riayetkâr bir şekilde yetişmiş bir genç kızla evlenmek mi daha sevaptır?

– Elbette yaşadığı hayatı benimsemeyen ve o hayattan kurtulmak için çırpınan bir kızı o hayattan kurtarmak ve onu ıslah etmek daha büyük bir sevaptır. Ama oğlum, bunu bana niye sordun?

– Hiiç... Oğlunun böyle bir kızı kurtararak böyle bir sevap işlemesi seni memnun eder mi anne? .

Kadın, şaşkın:

– Tabiî eder yavrum, dedi. Ama bu zamanın kızlarına güvenilmez ki... Yoksa böyle bir şey mi var Bilâl'im?..

Bilâl, mahcup bir edayla cevap verdi:

– Var anneciğim... Fakat bu, öyle güvenilmeyecek kızlardan değil... Duyduğuma göre çok imanlıymış ve beş vakit namazını da muntazam kılıyormuş.

– Allah... Allah... Demek hem açık, asrî, hem de abdestli namazlı..

– Öyle anneciğim... Üstelik de bir prenses kadar güzel...

Kadın dikkatle oğlunun yüzüne baktı:

– Bahsettiğin kız kimse, senin onu çok sevdiğin belli... Bari o da aynı şekilde seni seviyor mu?

– Hem de bütün hayatını değiştirecek kadar anneciğim...

Yaşlı kadının yüzünde endişeli gölgeler belirmişti.

– Peki ama, dedi. Hani sen, mezun olmadan evlenmeyi düşünmüyordun?

– O evvelki düşüncemdi anneciğim... Hemen evlenmem şart değil... Önce söz keser, nişan takarız... Mezuniyetimden sonra da evleniriz...

– Ama Şükran mevzuunda ben sana aynı şeyleri söylediğimde: "Ben öyle sözlü, nişanlı kalacak insanlardan değilim" demiştin...

– Bu Şükran meselesi gibi değil, anneciğim. Derhal bir bağ kurulması lâzım... Hem Şükran'dan bahsetmesen artık çok daha iyi olur... O şahane bir izdivaç yaptı. Ve kalbine göre aradığını da buldu. Biliyorum senin aklın fikrin Şükran'da takıldı kaldı ama inan bu müstakbel gelinin de sana onu aratmayacak...

Annesi üzgünlüğünü belli etmemeye çalıştı:

– Vallahi ne bileyim evlâdım, sen her şeyi çok doğru düşünürsün ve yaparsın... İnşallah bunda da yanılmazsın. Hakkında hayırlısı demekten başka elimden ne gelir?

Kadıncağız, boğazında birşeylerin düğümlendiğini hissederek kapıya doğru yürüdü:

– Allah rahatlık versin evlâdım...

– Sana da anneciğim...

Saatler geçti... Bilâl hâlâ uyuyamıyordu bir türlü. Yatağının içinde huzursuz bir şekilde bir o yana, bir bu yana dönüyor, çeşitli düşüncelerin pençesi altında kıvranıp duruyordu.

Acaba düşüncesinde yüzde yüz isabetli miydi? Acaba hisleriyle

mi hareket ediyordu? Ama mantığı doğru dürüst işlemiyordu ki.. İradesi elinden alınmış, düşünme kabiliyetini kaybetmişti adeta. Halbuki düşünmesi, mantığını her zamankinden daha ölçülü olarak işletmesi lazımdı... Bu, hayati bir meseleydi... Vereceği karar, hem dünyası, hem de âhireti için çok büyük bir ehemmiyet taşımaktaydı...

Ve bütün gayretini toplayarak düşündü, düşündü... Saatler ilerledikçe Bilâl'in yüzündeki ifadeler gitgide değişmekteydi... Nihayet saatlerce süren nefis ve vicdan mücadelesinin sonunda yerinden doğruldu, ayağa kalktı, şaşkın ve perişan bir halde kapıya doğru yürüdü. Vakit, sabah namazına yaklaşıyordu... Kapıyı açtı, merdivenleri yavaş yavaş inerek aşağıda, annesinin bahçeye bakan odasının kapısına doğru ilerledi... Yaşlı kadının kapısının altından ince bir ışık süzülmekteydi. Demek o da bu saate kadar uyumamıştı... Bilâl, hafifçe kapıyı tıklatarak, tokmağı çevirdi ve girdi içeriye...

Tahmin ettiği gibi annesi uyumamıştı. Kadın, kapının eşiğinde pijamalarıyla beliren oğlunu görünce yatağının içinde doğruldu.

– Anne!..

– Gel yavrum, gir içeriye... Gel, çekinme...

Bilâl kapıyı örttü, geldi annesinin yatağının kenarına oturdu...

– Sen, bu zamanın kızlarına güvenilmez demiştin, değil mi anne? Bu sözler beni saatlerdir uyutmadı işte... Öyle ya, ya ben onu kurtarayım derken, o beni yolumdan şaşırtmaya kalkarsa? Allah'ın izniyle beni hiç kimse yolumdan döndüremez... Ama hayatım zindan, yuvam perişan olur... Evlendikten üç gün sonra değişmeyeceğini, fikir değiştirmeyeceğini, lüks ve eğlenceli bir hayat istemeyeceğini kim temin edebilir?.. Söyle anne, yoksa yanlış bir karar mı veriyorum? Cevap ver bana... Düşüncelerim yanlış mı?..

Yaşlı kadın uzandı, şefkatle oğlunun dağınık saçlarını okşadı ve:

– Vah benim zavallı yavrucuğum. Aşk, seni mantığını işletmeyecek kadar mı büyülemiş? dedi...

Bilâl anî bir hareketle, annesinin başında dolaşan elini avucuna alarak, bu müşfik eli minnetle öptü, öptü. Sonra annesine sevgi yüklü nazarlarla bakarak:

– Anne, dedi... Biraz evvel söylemiş olduğum sözleri unut emi? Bütün gece bu meseleyi enine boyuna düşündüm, durdum. Birbirine zıd fikirler içinde sıkıntılı saatler geçirdim... Şimdi, senin yanında daha da rahat düşünebiliyorum. Hayır, hayır anneciğim... Hiç bir zaman şüpheler altında yaşayan bir erkeğin zavallılığına düşüp, tehlikeli oyunlarla dünya ve ahiret hayatımı zindan etmek iste-

mem ben... Sen canını üzme anacığım, oğlun tam senin istediğin gibi bir gelin alacaktır sana...

– Ya aşkın evlâdım? Onu yenebilecek misin...

Bilâl, verdiği kararla rahatlamıştı:

– Şerefim, namusum, dünya ve ahiretteki huzurum için şu kasırga gibi aniden benliğimi saran, günlerdir beni alt üst eden bir aşkı fedâ edecek kadar şuurum var henüz anacığım...

– Peki ya sana ümidini bağlamış, seni seven o kız ne yapacak?..

– Eğer hayatından hakikaten memnun değilse, o hayattan samimi olarak kurtulmak istiyorsa, Allah onun da kalbine göre verir anneciğim... Seni gece vakti böyle üzdüğüm için beni affet... Ne kadar büyürsem büyüyeyim, yine de arasıra böyle çocukluğum tutuyor işte... Haydi hayırlı geceler anneciğim, neredeyse sabah ezanları okunacak...

Kadın hiç bir cevap veremedi... Oğlunun kapattığı kapının ardından uzun uzun baktı... Kalbi biricik evlâdı için derin derin sızlamaktaydı...

Kristal âvizelerden süzülen ışıkların altında kurulmuş muhteşem sofrada Feyzâ, annesi, babası ve erkek kardeşi Teoman ile yemek yiyordu. Dadı, sofraya hizmet ediyor, sofra ile mutfak arasında mekik dokuyordu. Sofrada can sıkıcı bir sessizlik hüküm sürmekteydi... Feyzâ'nın babası Necmeddin Bey, yakında Avrupa'ya yapacağı iş seyahatini düşünüyor, annesi Emel Hanım zihninde haftanın programını çiziyor, kuaför, terzi ve poker partilerinin saatlerini tesbite çalışıyor, Feyzâ ise aklını fikrini Bilâl'e takmış, onu, yalnız onu, her zaman onu düşünüyordu...

Bu sessizlikten en çok canı sıkılan muhakkak ki küçük Teoman'dı... Nihayet dayanamadı ve damdan düşer gibi, çatalını tabağının kenarına vura vura başladı konuşmaya:

– Şu karşı evde oturan Bilâl abi, var ya... Mahallenin bütün çocukları onu öyle seviyorlar ki... Bilâl âbi hep onların oyunlarında hakemlik yaparmış... Bazen hattâ kendisi de çocukların oyunlarına katılırmış. Ama çocuklar söylüyor. Şimdi çok değişmiş. Artık eskisi gibi onlarda şaka bile yapmıyormuş. Bütün gününü aşağıda, deniz kenarındaki kayalıklarda geçiriyormuş...

Feyzâ ile dadı bir anda insiyakî olarak bir ağızdan bağırdılar:

– Ne, deniz kenarında mı?

– Hı... hı... Arkadaşlar söylüyor...

Emel hanım olanlardan hiç bir şey anlamamıştı... Canı sıkılmış bir tavırla:

– Canım şimdi ne âlemi var elâlemin oğlundan bahsetmenin? Başka mevzu mu yok ortada?

Dedi ve kocasına döndü:

– Hayatım, iş seyahatine haftaya mı çıkacaktın? Bu defa beraber gideriz, olmaz mı?

Bu esnada, tatlı ve yanık bir ezan sesi odaya perde perde yayıldı...

Feyzâ'nın elindeki çorba kaşığı düştü... Genç kız, anne ve babasının hayret dolu bakışları arasında bir an dikkatle dışarıya kulak kabarttı. Sanki rüyadaymış gibi bir hali vardı... Ağzından gayri ihtiyarî şu sözler döküldü:

– Onun sesi!... Ezanı o okuyor...

Emel hanımla Necmeddin bey önce birbirlerine hayretle bakıştılar... Sonra ikisi birden kızlarına dönerek sordular:

– O dediğin kim Feyzâ?

– O işte... O... Bilâl!...

Sofradakilerin hepsi derin bir şaşkınlık içindeydi. Feyzâ, bu şaşkın bakışlar arasında peçeteyle ağzını sildi, sofradan kalktı ve odasına girip, içerden kapıyı kilitledi... Dadı, arkasından söylenip, duruyordu:

– Fesübhanallah... Bu kıza bu günlerde bir haller oldu ya... Allah encâmını hayır eylesin...

Teoman hakikaten haklıydı. Bilâl, verdiği karara rağmen, kalbindeki yangını söndürmeye muvaffak olamıyordu bir türlü. Çok zaman okula bile gitmediği oluyordu, bir âvâreliktir çökmüştü üzerine... Ekseriya vaktini, evlerinin bir hayli aşağısına düşen deniz kenarında, sahildeki kayaların üzerine oturup uzun uzun düşünerek geçirmekteydi...

Mantığı Feyzâ ile evlenmesinin asla doğru olmadığını söylüyor fakat kalbine söz geçirebilmesi çok zaman imkânsız bir hale geliyordu. Nereden gelmişti bu kız, üstelik tam karşılarına? Bu söz üzerine uzun uzun düşünürdü: Bu dünyaya niçin gönderilmişti o?..

Hayatı biteviye toz pembe, pürüzsüz ve cilâlı mı geçecekti hep böyle?.. O zaman "İmtihan"ın ne manâsı kalırdı? Hayrın karşısında şerri görmeden, tatlının yanında acıyı tatmadan, saadetin yanında elemi çekmeden o imtihanın kıymeti kalır mıydı hiç? Cenab-ı Hak,

kulunu, hele imanlı kulunu işte böyle şerlerle, acılarla elemlerle imtihana tâbi tutacaktı elbette. Bu işten alın akıyla çıkabilmekteydi bütün iş... Ya nefsinin zebunu olup, cehennemin esfel-e safiline sürüklenip felâket vâdilerine yuvarlanmak vardı işin içinde... Veya nefsini zincire vurup, ona galebe çalarak nefsini kendisine köle yapıp âla-yı illiyyine, yani en yüksek mertebelere hak kazanmak...

Bilâl için makbul olan elbette ikincisiydi... Fakat o nefis yok mu, o mel'un nefis? İnsanın onu zincire vurması, ona galebe çalması, onu kendine köle yapması, şeytanı kavanozun içine tıkması demekti.

İşte bugün de saatlerdir kayaların üzerinde kendi kendine yaptığı şey, bu çetin nefis mücadelesiydi... Akşamın serin rüzgârı, Bilâl'in siyah saçlarını tatlı tatlı okşamaktaydı. Ortalığa hafif bir karanlık çökmüştü...Gökkubbede bütün ihtişamıyla parıldamaya başlayan ay, denizin duru suları içinde sanki pırıl pırıl yıkanmaktaydı...

Bilâl, her zamanki gibi kayaların en büyüğünün üzerine oturmuş, gözlerini denizin derinliklerine daldırmış düşünüyordu. Arkasından yaklaşmakta olan ayak seslerinin farkına bile varmadı... Birden o pek âşinası olduğu büyülü sesle irkildi:

– Bilâl Bey!..

Bilâl, hayretle ve inanmayan gözlerle arkasına döndü baktı. Evet evet, rüya değildi bu... Karşısında bütün güzelliği ve göz alıcılığıyla Feyzâ durmaktaydı. Üzerinde incecik, iri desenli bir ipekli elbise vardı... Saçları her zaman olduğu gibi omuzlarından aşağı bir şelâle gibi dalga dalga dökülmüştü. Ve gözleri... Simsiyah uzun kirpiklerin çevrelediği o büyüleyici yosun yeşili gözler, ay ışığında daha bir efsunlayıcı güzellik taşıyordu.

Bilâl, insiyaki bir hareketle yerinden kalktı, kıza yaklaştı. İki genç, bir müddet karşılıklı durup bakıştılar. İkisinin de kalbi yerinden fırlayacakmış gibi çarpıyordu. Nihayet Bilâl yavaş yavaş kendini bu sihrin câzibesinden kurtarıp ayrıldı:

– Burada ne işiniz var Feyzâ Hanım?..

Feyzâ, bir güzellik âbidesi gibi olduğu yerde ayakta dimdik duruyordu. Ay ışığının aydınlattığı yüzünden heyecanının büyüklüğünü okumak mümkündü. Fısıltı gibi bir sesle:

– Ben de bilmiyorum Bilâl Bey, diye cevap verdi. Yalnız şu kadarını söylemek isterim ki: Artık tahammül edemedim ve işte gördüğünüz gibi nihayet bir kaç kelime de olsa konuşmak için sizi buldum. Birbirimizden daha fazla saklamaya ne hacet, Bilâl Bey, ikimizde birbirimizi seviyoruz... Bu âşikar... O halde niçin hisleri-

mizi birbirimize açmak için tereddüt ediyoruz?

Bilâl'in ilk şaşkınlığı geçmişti... Kendini toparlayarak sertçe bir sesle konuştu:

– Size ilk olarak genç kızlarla böyle tenha köşelerde başbaşa konuşma huyumun olmadığını ve böyle bir hareketin prensiplerimle bağdaşmadığını söylemek isterim Feyzâ Hanım. Size gelince; bir genç kız olarak akşamın bu saatinde böyle ıssız yerlerde bir genç erkekle birlikte bulunmanız, daha doğrusu onun arkasından gelmeniz ne dereceye kadar doğru bir harekettir, söyler misiniz? Ne yazık?!.. Halbuki ben, sizi çok daha ağır ve mazbut bir genç kız olarak tahayyül etmiştim!..

Bu sözler, Feyzâ'nın izzet-i nefsine indirilen şiddetli bir darbe olmuştu. Genç kız, olduğu yerde bir heykel gibi hareketsiz durmaktaydı... Bilâl elinde olmadan sesini yumuşatarak tatlı bir sesle devam etti:

– Hem sırtınıza da bir şey almamışsınız. Hava bir hayli serin. Sonra üşütür, hasta olursunuz...

Dedi ve sırtındaki pardesüsünü çıkarak Feyzâ'ya uzattı:

– Alın, giyin bunu... Ve doğruca evinize dönün. Nezih bir genç kız için en doğru yol budur...

Feyzâ'nın yumrukları sıkılmış, dişleri birbirine kenetlenmişti. Birden gözlerine yaşlar hücum etti. Dudakları büzüldü ve anî bir hareketle Bilâl'in uzattığı pardesüyü elinin tersiyle yana doğru fırlattı. Arkasını döndü ve ağlaya ağlaya çılgınca koşarak uzaklaşmaya başladı. Bilâl, ay ışığında gittikçe küçülen ve nihayet gözden kaybolan genç kızın ardından uzun müddet dalgın düşünceli baktı, baktı... Sonra Feyzâ'nın çakıl taşları üzerine fırlatıp attığı pardesüyü yerden alıp omuzuna koydu ve o da aynı istikamete doğru yavaş yavaş yürümeye başladı.

❀

Ertesi gün...

Bilâl yine aynı sahilde ve aynı kayanın üstünde oturmuş, karmakarışık olan hislerini tahlil etmeye çalışıyordu. Bir evvelki akşam Feyzâ ile yaptığı konuşma, onu yeniden alt üst etmeye kâfi gelmişti. Bir yandan onun bu derece serbest ve cür'etkâr bir kız oluşundan dolayı, kendine asla istediği gibi eş olamayacağını düşünüyor, fakat bir yandan da onun güzellik ve cazibesinin sihrinden kendini

kurtaramıyordu bir türlü...

Fakat o ne? Arkasından yine gittikçe yaklaşan ayak sesleri geliyordu. Bilâl, arkasına dönüp bakmaya fırsat bulamadan bir kadın sesi ile irkildi:

– Bilâl Bey!...

Bilâl, âdeta yerinden sıçradı ve döndü. Gelen Feyzâ'nın dadısıydı. Fakat bu ne demek oluyordu? Bir erkeğin üstüne bir genç kızın bu derece düşmesi, neyle telif edilebilirdi? Bilâl bu defa hafif alaylı bir edâyla:

– Buyurun dadı hanımcığım, dedi. Feyzâ hanım bu defa da sizinle mi haber gönderdi yoksa?

Ayşe dadı üzüntüyle başını salladı:

– Yanılıyorsun evlâdım... Ben, bin bir yalan dolanla, para karşılığı senin zihnini çelmeye kalkan o karaktersiz kapıcı kadına benzemem. Eğer Feyzâ, kendi saadetini bozmam için buralara geldiğimi bilse, ömrü billâh yüzüme bakmaz benim.

– Saadetini bozmak için mi dediniz? Feyzâ hanımın saadetini mi bozmak için?..

– Evet yavrum. Senin saadetini korumak uğruna... Yıllardır emek harcadığım, elimde büyüttüğüm ve öz kızım gibi sevdiğim Feyzâ'nın saadetine mâni olmak mecburiyetindeyim. Sen imanlı bir gençsin evlâdım... İbâdetine düşkün, halim selim, ağır başlı bir insansın sen. Bizim Feyzâ ise.. Ah, zirzop kız, ah... Göz göre göre seni ateşe atmak ister miyim hiç evlâdım?

– Sağol dadı. Allah razı olsun, ama Feyzâ hanım da imânlı, abdestli namazlı bir genç kız değil mi?

Dadı boynunu büktü:

– Nerde evlâdım, nerde?.. Geçen akşam bana senin hakkındaki düşüncelerini açtığı zaman senin için nasıl kalbim titredi bilsen. Olmaya ki onun söz ve va'adlerine kanasın yavrum!..

Bilâl meraklanmıştı:

– Meselâ ne gibi şeyler söyledi dadı?

– Ah evlâdım. Benim için bunu söylemek çok zor. Ama senin gibi müslüman bir genci yakmamak, ayağını denk almanı sağlamak için söyleyeceğim. Feyzâ diyor ki: "Evleninceye kadar onun istediği gibi bir kız olarak görüneceğim, evlendikten sonra ise değil namaz kılmak, onu dahi namazdan vazgeçirip sigaramı yakacak bir salon erkeği haline getireceğim." Fikrine şeytan mı girmiş nedir bu kızın, anlamadım gitti...

Bilâl hayretler içindeydi... İşittikleri karşısında donup kalmıştı..

– Allah Allah... Demek böyle diye mırıldandı... Allah senden razı olsun... Gerçi böyle bir izdivacın olmayacağına dair ben kararımı vermiştim. Ama, yine de zaman zaman hislerime mağlup olup kararımı değiştirdiğim oluyordu. Beni uyandırdığın için sana minnet borcumu nasıl ödeyebilirim dadı?

Dadı gülümseyerek:

– Sana yapmış olduğum bu iyilik, benim vicdanımın borcuydu oğlum. Ama ille beni memnun etmek istiyorsan, bugün buraya gelip seninle konuştuğumu kimseye söyleme, yeter. Haydi Allah'a emanet ol, evlâdım... Allah seni bahtından güldürsün...

Dedi ve geldiği istikamete doğru dönüp uzaklaştı.

❦

Cağaloğlu (....) Kız talebe yurdunun dışı bir âlem, içi bir başka âlemdi...

Sokak kapısının önünde pantolonlu, mini etekli talebe kızlar, kimbilir kaçıncı kere değiştirdikleri erkek arkadaşları (flörtleri) ile uzun, ayak üstü sohbetleri yaparken içerde misafir kabul salonunun masalarında, modern Romeo Juliet'ler el ele, göz göze, diz dize, burun buruna birbirlerine kimbilir hangi romanın sahifelerinden ezberlemiş oldukları ilân-ı aşk edebiyatı yapmakla meşguldürler. Kızların sigaraları nedense erkeklerinkinden fazla tütmekte, kızların kahkahaları erkeklerini gülüşünü bastırmakta, kızların fütursuzluk ve serbestlikleri neredeyse erkekleri utandıracak seviyeye ulaşmaktadır burada...

Anadolunun bozuk şiveli Ayşe'leri Fatma'ları, Hacer'leri, burada birer nâzenin sosyete özentisi olup, çıtkırıldımlıkta birbirleriyle yarış etmekteydiler âdeta...

Yurdun arka odalarından birindeyiz... 4-5 kız talebe, gecelik ve pijamalarıyla yataklarının içine oturmuşlar, birbirlerine, yüz kızartıcı, birbirinden müstehcen fıkralar anlatmaktalar. Fıkralar ne kadar açık saçık olursa kızlar o derece yüksek kahkahalarla gülmekteler. Yalnız içlerinden bir tanesi onlara iştirak etmemekte... Bu, Anadolu'dan yeni gelmiş, ana-baba evinde iyi bir terbiyeyle yetişmiş, mazbut ahlâklı bir genç kızdır. Anlatılanlar o derece açık ve öylesine iğrenç uydurma hikâyeler ki genç kızın yüzü renkten renge giriyor ve genç kız utancından yatağının içinde büzüldükçe bü-

zülüyor. Bunu gören diğer kızlar, genç kızın utangaçlığıyla, yüzünün kızarmasıyla alay ederek, kahkahalarını artırıyorlar...

Hâyâ, utanmak, yüz kızarması?.. Ha.. ha.. haaa...

İşte onların modern genç kızlık felsefesi buydu?...

Bir başka odada iki arkadaş, üzüntülü bir şeyler konuşmakta, kızlardan biri sırt üstü karyolasında yatmakta ve hıçkıra hıçkıra ağlamakta... Diğeri onu teselli ve teskin etmeye çalışıyor... Yataktaki kız, aralıksız ağlıyor, ağlıyor...

– Ah nasıl da bilemedim bu derece hain olabileceğini... Hâmile olduğumu söylediğim zaman yüzünü görecektin. Sanki hiç o Mehmet değil!... Ne o eski sevgi dolu sözler, ne o nazik ve kibar davranışlar... Öyle alaylı alaylı bir sesle: "Kendi düşen ağlamaz bebeğim.. Senin gibilerini çok gördük.. Al şu parayı da git kadın doktoruna, aldır karnındaki "piçi" diye konuşuşu vardı ki o anda nasıl katil olmadığıma şaşıyorum..

– Sen de amma toysun be şekerim... Hâlâ öğrenemedin mi şu erkeklerin ne menem şey olduklarını.. İşte aldırttın çocuğu, oldu bitti. Biliyorsun, benim ikidir başıma geldi bu iş... Sen de alışırsın merak etme... Ortalık böyle insafsız erkeklerle dolu olduğu müddetçe bizler, daha çok aşındırırız doktor kapılarını... Aldırma, üzme tatlı canını. Gitsin Mehmet, gelsin Metin... Kaç kere söyledim sana, çocukcağız ne zamandır senin için ölüp bitiyor. Her şey senin bir "Evet"ine bağlı.

Başka bir odada şiddetli bir sağ-sol mücadelesi hüküm sürmekteydi. Bu fikir savaşında ekseriyeti mini mini etekli sosyalist kızlar teşkil etmekteydi. Bu kızların bavulları Marx, Lenin, Mao, Engels ve Nâzım Hikmet gibi azılı komünistlerin eserleriyle ve ANT, TÜRK SOLU gibi içinde kızıl fikriyatlı, müseccel komünist yazarlar bulunan solcu mecmualarla doluydu. İçlerinden biri:

– Bu düzen değişecek hem bal gibi değişecek, dedi. Diğeri sordu:

– Değişecek de yerine hangi düzen gelecek söyler misin?

– Sosyalist düzen, elbet!.. Biz, sosyalizmi er geç gerçekleştireceğiz bu memlekette...

– Kuzum şunun adını ne evirip çeviriyorsun? Sosyalizmi diyeceğine komünizmi gerçekleştireceğiz desene...

– Farzet ki öyle... Ne olmuş yani.

– Hiiiç... Bizim kız, komünist olmuş, o kadar...

– İftihar ederim!.. Senin gibi Amerikan uşağı gerici olmaktansa...

Yurdun bir başka odasında ise herkes kendi havasındaydı. Kızlardan biri saçlarını iri bigudilerle sarmış, el ve ayak tırnaklarına kankırmızı bir oje sürmekle meşguldü. Bir başkası ipek pijamalarıyla yatağın içinde uzanmış heyecanla elindeki foto-romanı okuyordu. Bir diğeri aynanın karşısına geçmiş, tiftik tiftik kabarttığı saçlarını fırçayla tarıyor, şekiller veriyor ve yüzünü, makyaj yapacağım derken, sirkteki palyaçolara benzetiyordu...

Ve, odanın bir köşesinde kıbleye doğru serilmiş bir seccade üzerinde bir genç kız... Allah'ın huzuruna durmuş, huşû içinde namaz kılıyordu. Üzerinde küçük çiçekli eflâtun bir uzun sabahlık, başında kenarları dantelli, büyücek bir namaz örtüsü vardı...

Bu genç kız, bir müddet evvel Necati'nin yol üzerinde yüzüne tükürürcesine hakaret ettiği ve sonra arkadaşlarından ayrılarak onların bulunduğu camiye gelip nedamet gözyaşları döken Seval'den başkası değildi...

Seval namazını bitirdi, selâm verdi; tesbihini çektikten sonra ellerini açarak dua etmeye başladı...

Makyajının son rütuşlarını tamamlamakla meşgul olan Ayten, yüksek sesle:

– Hani yalnız dışarda, camilerde filân kılsan şu namazı, Necati'yi elde etmek için ona gösteriş yaptığını zannedeceğiz, dedi. Ama burada da hiç vaktini kaçırmadan kıldığına göre, Bilâl'le Necati gibi demek sen de adamakıllı Allah'lık olmuşsun Seval...

Okuduğu romandan başını kaldıran Merih ise daha alıylı ve tahrik edici bir sesle konuştu:

– Amma da garip felsefen var Ayten. Ayol insan bir erkeği elde etmeyi aklına koymasın bir kez... Beş vakit değil yüz vakit de kılar namazı.. Sana bir şey söyleyeyim mi? Necati namazı bir yana, bitirim bir çocuk. Seval'in yerinde ben de olsaydım, mutluluğum için aynı şeyi yapardım. Helâl olsun Seval'ciğim, kıl nonoşum, kıl...

Seval bu arada duasını bitirmiş, doğrulmuştu. Yüzünde en hafif bir makyaj izi yoktu. Sapsade, melekler kadar saf bir güzelliği vardı namaz örtüsünün içinde... Fakat hırsından yumrukları sıkılmıştı. Kızlara hitaben; bitkin, fakat vakur bir ifadeyle ağır ağır kelimelerin üstüne basa basa konuştu:

– Size kılmış olduğum namazın sırf Allah rızası için olup Necati'yi elde etmek gibi aşağılık bir düşünceyle olmadığını isbat için, Necati'nin bana yapmış olduğu evlenme teklifini reddettiğimi söylersem ne dersiniz?

Kızlar biri müstesna, hep bir ağızdan:

– Ne diyorsun Seval, doğru mu bu?...

Diye haykırdılar.. Bu suali, konuşmalara hiç katılmayan, tırnaklarına oje sürmekle meşgul bulunan Safiye cevaplandırdı:

– Evet. Seval doğru söylüyor kızlar... Ahmet de söyledi... Necati, Seval'e geçen gün evlenme teklifinde bulunmuş.. Fakat Seval kabul etmemiş. Anlayacağınız reddetmiş çocuğu...

Kızlar merakla sormaya başladılar:

– Peki ama Seval, Necati kaçırılacak çocuk mu ayol.. Niçin yaptın bunu?

– Sizlerin dilinden ve şüpheli bakışlarınızdan kurtulmak için. Size kaç kere söyledim. "Ben namazı, sadece dinî bir vazife olduğu, Allah'ın müslümanlara emrettiği bir farz olduğu için kılıyorum. Bundan böyle kendimi bu sefih hayattan kurtarıp Allah'ıma lâyık bir kul olmaya çalışacağım" diye... Her seferinde benimle alay ettiniz, inanmadınız. Yoksa Necati, bilhassa artık hakikatleri anlamış olan benim gibi bir kız için hakikaten bulunmaz bir insan.. Bütün hayatımı, göz kırpmadan uğruna harcayacağım, imanlı ve mert bir erkek...

– Şekerim sen, pireye kızıp yorganı yakmışsın. Peki şimdi ne yapacaksın?

Seval, başından namaz örtüsünü çıkarırken cevap verdi:

– Önüme, bana İslâmî bir hayat yaşattıracak imanlı bir başka kimse çıkıncaya kadar evlenmeyeceğim. Hem zaten okumaktan da vazgeçtim. Memleketime, evime dönüp, hanım hanımcık, çeyiz işleyeceğim kendime. Ahlâken böylesine çökmüş bir cemiyette okumaktan da ikrah ettim zira.

Emirgân'ın meşhur yüce çınarı, kimbilir ne acılara, ne ızdırablara, ne saadet ve bahtiyarlıklara şahit olmuştur bunca yıl. Burası saadetlerini kutlamak isteyenler için olduğu gibi gam ve kederlerini avutmak isteyenler için de ideal bir yerdi...

Öğle güneşi, tepeden denizin sularına vuruyor, martılar, tatlı bir keyif içinde aralıksız çığlıklarla nazlı nazlı süzülüyorlardı suyun üstünde...

Bu tatlı dekor içinde Bilâl'le Necati, bir yandan demli çaylarını içmekte, bir yandan da dertleşmekteydiler...

– Peki, Seval reddediş sebebini de söylemedi mi, Necati?..

– Hayır azizim. O söylemedi. Hiç bir sebeb de göstermedi. Sadece: "Çok isterdim ama Necati, olamaz... Bunun sebebini de yalvarırım sorma bana" dedi ve uzaklaştı yanımdan. Ama öğrendim kabul etmeyişinin sebebini.

– Öğrendim mi? Kimden? Neymiş sebebi?..

– Bizim Ahmed'ten... Ahmed'in nişanlısı, Seval'le yurtta, aynı odada kalıyormuş. Yurttaki bütün kızlar, Seval'in namazıyla alay ediyorlarmış. "Necati'yi elde etmek için kılıyor namazı" diyorlarmış. İşte o da bu zanları çürütmek için bana "Hayır" demiş... Teklifimi reddettikten sonra da "Şimdi anladınız mı benim sırf Allah rızası için namaz kıldığımı" diyerek, aklı sıra onları mahcup etmiş!..

Bilâl, acı acı güldü ve âdeta kendi kendine:

– Ne kadar zıd...

Diye söylendi.. Necati:

– Zıd olan nedir Bilâl?

– Hiç.. Seninkiyle benimki. Neyse değmez... Sen şimdi sana söyleyeceklerimi iyi dinle. Ve dediklerimi aynen yapmaya çalış.

– Söyle Bilâl.. Bilirim ki, senin her söylediğin doğrudur. Bu vaziyette ne yapmayı tavsiye edersen onu yapacağım..

Bilâl:

– Bırak şimdi iltifat ve teveccühü, dedi. Bu senin hayatî bir meselen. Böyle bir kızı böyle bir şehirde bulmak için bugün Diojen gibi elinde lâmba, şehri dolaşmak lâzım. Şimdi bak kardeşim. İlk işin gidip Seval'i bulmak ve onunla ciddî olarak karşı karşıya konuşmak olmalı. Ona söyle: Boş bir kapris uğruna bir, hattâ iki hayat feda edilmez. Ne yapıp yapıp onu ikna etmeye çalışmalı, sonra da derhal ailesinden istemelisin... Gerisini sen benden daha iyi düşünürsün..

Necati, minnetle Bilâl'e baktı ve sevinçle:

– Bana kuvvet verdin Bilâl, dedi. Evet en doğru hareket tarzı bu. Hemen gidip onu bulmalıyım. Hem kızlara ne demiş biliyor musun: "Şayet onunla evlenseydim, hem onun istediği gibi mazbut bir ev hanımı, hem de Allah'ın sevdiği gerçek müminlerden olurdum"... Ya azizim, işe baksana. Meğer kız, şu kısacık zaman içinde ne büyük dönüş yapmış.

Bilâl'in yüzündeki ızdırap çizgileri bir kat daha derinleşmişti. Gözlerini tâ uzaklara, denizin çok ötelerinde ufuk çizgisi meydana getirdiği noktaya dikmişti. Kulaklarında Feyzâ'nın dadıya söylediği

sözler çınlamaktaydı:

"Evleninceye kadar onun istediği gibi bir kız olarak görüneceğim. Evlendikten sonra ise değil namaz kılmak, onu dahi namazdan vazgeçirip sigaramı yakacak bir salon erkeği haline getireceğim."

Bilâl, büyük bir perişanlık içinde birden yerinden fırladı ve oturduğu yerden kendisine hayretle bakan Necati'ye âdeta haykırarak:

– Haydi ne duruyorsun? Koş, bul onu, hayatta böyle temiz yaradılışlı kızlara çok ender rastlar insan. Vakit geçirmeden Seval'i bul... Ve onu da kendini de kurtarmaya bak...

Necati şaşkın şaşkın ayağa kalktı:

– Peki ama Bilâl, senin neyin var? Niye böyle günlerdir sinirli ve üzgünsün?

Bilâl'in hırsla yukarı kasılan omuzları çökmüş, başı önüne düşmüştü:

– Yok bir şeyim Necati, dedi... Sen, şimdi beni bırak, kendine bak. Sana vuran piyangonun kıymetini bil, kâfi...

Bundan sonraki günlerde Bilâl, başı boş avâre kimseler gibi kırlarda, bayırlarda dolaştı durdu. Kâh bir deniz kenarında saatlerce dalgaların sahile çarpışını seyre dalıyor, kâh kuytu koruluklarda, ağaçların gölgesine uzanıp yaprak hışırtıları, kuş cıvıltıları arasında vakit öldürüyordu...

Evet, vaktin kıymetini herkesten iyi bilen ve bu vakitleri değerlendirmesini de çok güzel bilen Bilâl, şimdi âvâreler gibi vakit öldürüyordu orada burada. Halbuki böyle boş zamanlarında ve üstelik böyle güzel köşelerde o, daima yüce Allah'ını düşünür. O'nun sonsuz rahmetini, şefkatini, kudretini ve keremini uzun uzun tefekküre dalardı... Ve bilirdi ki böylesine müsbet tefekkürle geçen anlar, binlerce sene ibadete bedeldi.

Lâkin şimdi o, Allah'ı bırakmış, şeytanı düşünüyordu işte...

Evet Şeytan... Şeytanı düşünüyordu...

Çeşitli eserlerde kaç kere okumuştu: İnsanın fikrini Allah'dan çeviren kimseler aslında insan suretine bürünmüş şeytanlardır, diye... üstelik her namazın arkasında da "Allah'ım, sen beni insî ve cinni şeytanların şerrinden koru" diye dua ederdi.

Ama işte bir insî şeytan kısacık bir zaman içinde benliğini alt üst edivermişti birden... Aklında o, fikrinde o vardı yalnız. Feyzâ, düşüncelerini de, iradesini de, mantığını da allak bullak etmişti kısa

zamanda... Bir yandan ondan bütün benliğiyle nefret ederken, bir yandan da bütün ruhuyla onu sevmekten kendini alamıyordu... İki zıd his içinde bocalamaktan bitkin ve yorgun düşmüştü...

Okuluna devam edemiyor, derslerine çalışamıyor ve müptelâsı olduğu dinî eserleri dahi eline alamıyordu artık. Bu duruma mutlaka, ama mutlaka bir son vermesi, onu hayatından tamamen silecek bir çare bulması lâzımdı. Fakat en mühim mesele, bu "son"un tâyiniydi.

Bir akşam, anacığını karşısına aldı Bilâl.. Ve sabaha kadar anaoğul, bu "son"un tâyini, bu çârenin şekli üzerinde konuştular, konuştular.. Ancak sabah namazlarını kıldıktan sonra birkaç saatliğine yattılar. Uykuya daldıkları zaman, her ikisinin de yüzünde mâkul bir karar varmanın mesut bir ifadesi vardı.

Aradan bir ay ya geçmişti, ya geçmemişti... Huzur Sokağı olağanüstü günlerinden birini daha yaşamaktaydı.

Çocuklar: "Gelin bugün gelecekmiş" diye cıvıldaşıyorlar, neşeli neşeli hoplayıp zıplıyorlardı. Huzur Sokağı'ndaki bütün pencereler açılmış, örtülü genç kız ve kadınlar pencerelerden sarkmışlardı.

Apartmanın da bütün pencereleri açılmış, appaş kıyafetli, züppe şımarık kız ve kadınlar, pencerelere doluşmuşlardı yine.

Apartmanın pencerelerinden yarı bellerine kadar sarkan kızlar, yine yüksek sesle birbirleriyle konuşmaktaydılar.

– Ayol nasıl da haberimiz olmadı? Kaşka göz arasında işi beceriverdiler... Dâvetli olmadan düğün yapılır mı hiç?...

– Şekerim, kızı Bursa'dan almışlar. Nikâhı da orada kıymışlar.

– Peki ama kardeşim, bu sokakta hiç mi kız yoktu da gidip, taa Bursa'dan kız aldılar?

– A.a.a.a!.. Suale bak. Ayol, çocuk elbette doğru düşünmüş. Bu sokaktaki kız bolluğu belki hiç bir sokakta yoktur. İşte onun için içlerinden birini alsa, diğerleri gücenecek diye, en iyi çareyi dışardan kız almakta bulmuş çocuk.

– Fakat biliyor musunuz kızlar, iyiden iyiye merak etmeye başladım şu gelin hanımı. Tabii gelinlikle getirirler değil mi?

– Aa... Gayet tabii... Bizim Yıldız'ı Bursa'dan almışlardı da gelinlikle getirmişlerdi eve.

Kapıcı kadın aşağıdan, kapının ağzından başını yukarı kaldırarak hepsine birden seslendi:

– Canım heç mi gelin görmediniz ömrünüzde be? Merahlanmayın gayrı... Adamın söylediği gibi, sagalınız onunüze düştüğünce görürsünüz işte.

Feyzâların penceresinde ise Feyzâ, annesi ve dadı, konuşmalara hiç katılmadan duruyorlardı. Feyzâ yüzünün bütün kanı çekilmiş bir halde âdeta heykelleşmiş gibiydi. Üzerinde geniş ekoseli, bol godeli güzel bir sabahlık vardı. Saçları darmadağınık, perişan bir halde merak ve heyecanını bastırmak için büyük bir gayret sarfediyordu...

Nihayet çocukların beklenilen sevinç çığlıkları bir anda sokağı bayram yerine çeviriverdi...

– Geliyorlar!... Geliyorlar!...

– İşte, işte!... İnan olsun ki, Bilâl ağabey de içinde!..

Herkes susmuş, merak ve heyecan içinde çocukların el çırparak koştuğu tarafa bakıyorlardı. Az sonra beklenilen araba görüldü. Araba yavaş yavaş Bilâl'lerin evine doğru yaklaşmaktaydı. Nihayet çocukların sevinç çığlıkları ve hoplayıp zıplamaları arasında kapılarının önünde durdu. Açılan arka kapıdan önce Bilâl'in annesi indi. Sonra, üzerinde pembe, zarif bir pardesü, başı bir tel saçını dahi göstermeyecek şekilde bir eşarpla örtülü mütevazi ve oldukça güzel bir kız indi. En sonra inen Bilâl, önden koştu ve elindeki anahtarla sokak kapısını açtı.

Fakat arabadan gelin kıyafetinde veya hiç değilse şapkalı veyahut açık bir genç kız çıkacağını zan ve ümit eden apartman sakini kız ve kadınlar, taksiden inenin başörtülü bir kız olduğunu görür görmez, önce bunu hayret nidalarıyla karşıladılar, daha sonra da Bilâl'in ve yeni gelinin yüzüne karşı alaylı kahkahalar savurmaya başladılar.

Yalnız Feyzâ, gözleri alabildiğine hayretle açılmış hâlâ taştan bir heykel gibi durmaktaydı pencerenin önünde..

Bilâl, alaylı kız ve kadın kahkahaları arasında vekarla önce annesini içeriye soktu, sonra genç kızın içeriye girmesini bekledi ve arkadan da kendisi içeri girerek kapıyı kapadı..

Kapanan tahta kapının çıkardığı ses, Feyzâ'nın beyninde büyüdü, büyüdü ve Feyzâ bir külçe gibi dadısı koşup yetişemeden parke zemin üstüne yığıldı kaldı... Bayılmıştı...

Annesi ve dadı, Feyzâ'yı büyük bir telâş ve üzüntü içinde kucaklayarak, doğruca yatak odasına götürüp karyolasına yatırdılar. Emel hanım, bir yandan ağlıyor, bir yandan da kızının bileklerini,

göğüsünü kolonyalarla ovuyordu...

Feyzâ, bir buçuk iki saat süren bir baygınlıktan sonra gözlerini açtı. Karşısında annesi göz yaşı döküyordu. Dadı ise üzüntüyle ellerini oğuşturup duruyordu... Feyzâ bu iki kadını ancak kalın bir sis perdesinin ardından görebiliyordu. Vücudunun her tarafı ateş gibi yanmaktaydı. Annesinin koyduğu dereceye göre, ateşi kırk dereceye yaklaşıktı.

Birkaç saat geçmesine rağmen ateşin düşmeyişi ve Feyzâ'nın gittikçe fenalaşması üzerine Emel Hanım, bir doktor çağırttı...

Muayeneden sonra odadan çıkan doktora Emel Hanım, ağlamaktan şişmiş gözleriyle perişan bir halde sordu:

– Doktor Beyciğim... Rica ederim saklamayın. Durumu vahim midir? Yavrucuğum birdenbire neden böyle oldu? Yalvarırım söyleyin!...

Doktor, sâkin ve olgun bir sesle:

– Endişeye mucip bir hal yok hanımefendi, dedi. Ancak âni ve büyük bir üzüntü geçirdiği anlaşılıyor. Nevrastenik bir rahatsızlık. Verdiğim ilâçlarla, bilhassa damardan zerkedilecek olan bu iğneyle sinir krizleri kısa zamanda geçecektir. Ancak kızınızın hayatında kendisini avutacak büyük ve müsbet bir değişiklik olmazsa, durumu ilerde ciddiyet arzedebilir... Yokk... Yookk... Ağlamayın öyle Hayatın zevk ve lezzetleri olduğu gibi, işte böyle elemli ve azablı tarafları da vardır. Ve muhakkak ki, her ikisinde de Allah'ın hikmetleri mevcuttur.

Kadın, daire kapısını açıp doktoru uğurlarken, gözlerini silerek:

– Teşekkür ederim doktor beyciğim.. Sağ olun, dedi. Amma ne de olsa annelik işte. Evlâdımın birdenbire böyle yemekten içmekten kesilip, yataklara düşmesi çok acı geldi bana. Biz onu el üstünde büyüttük. Yavrucağızım, hayatınca acı yüzü görmemişti daha. Her neyse size de çok teşekkür ederim. Verdiğiniz ilâçları hemen aldıracağım...

– Allahaısmarladık...

– Güle güle beyefendiciğim.. güle güle...

Günler ilerlemekte, fakat Feyzâ'nın durumunda müsbete doğru hiç bir ilerleme görülmemekteydi. Feyzâ, yatağın içinde eridikçe erimiş, bir kaç gün içinde farkedilir derecede zayıflamıştı. Yüzü bir

sonbahar yaprağı gibi sararıp solmuş, dudaklarının rengi çekilmiş, o büyüleyici gözlerin feri kaçmış, eski canlı parlaklığı kalmamıştı...

Günlerdir ağzına bir lokma koymamıştı... Verilen her şeyi reddediyor, kimseyle konuşmak istemiyordu. Gece gündüz düşünüyor, düşünüyor; ağlıyor, ağlıyor, ağlıyor; derin düşüncelere dalıyordu yeniden.

Bilâl'in aniden evlenmesi, onun için bir şok olmuştu âdeta... Düşünüyor, düşünüyor, kabul edemiyordu bir türlü bu neticeyi...

Yine böyle kâbuslu düşüncelere dalmış olduğu bir akşam yatağının içinde kesik kesik hıçkırırken dadı da bir yandan büyük bir şefkatle onun saçlarını okşamaktaydı. Nihayet Feyzâ ilk defa konuştu. Hasta, perişan ve buhranlı bir halde başını hafif hafif iki yana sallayarak ve içli içli ağlayarak:

– Niye dadı, niye bana bunu yaptı?.. Oysa beni seviyordu, dedi. İnan ki, seviyordu beni dadıcığım... Hem sonra benim kendisini çıldırasıya sevdiğimi de biliyordu... Cahil ve basit bir mahalle kızını benim gibi bir kıza nasıl tercih edebildi? İnanamıyorum dadı, inanamıyorum... Söyle, neden, niçin?...

Dadı eğilip, Feyzâ'nın yaşlardan sırıl sıklam olmuş yanağına küçük bir öpücük kondurdu:

– Sana bunların cevabını şimdi veremeyeceğim, benim şımarık bebeğim... Değil mi ki, "Neden? Niçin?" gibi sualler zihnini meşgul etmeğe başladı. Günün birinde eminim ki, bunların cevabını sen kendi kendine bulup vereceksin. Haydi şimdi artık bırak bu düşünceleri de gözlerini sil, uyumaya bak biraz da...

– Uyumak mı? Bu düşüncelerin meydana getirdiği kâbuslarla günlerdir gözüme uyku girebiliyor mu acaba?... Perişan oldum, dadıcığım.. Bittim artık ben... Hayatta ciddî olarak sevdiğim yegâne erkekti o benim için... O gece sahilde beni bir küçük çocuk gibi bir yandan azarlarken bir yandan da heyecandan boğuklaşmış bir halde tatlı, sevgi dolu bir sesle söylediği sözler hiç hatırımdan çıkmıyor. **"Feyzâ hanım, sırtınıza da bir şey almamışsınız... Hava bir hayli serin. Sonra üşütür, hasta olursunuz. Alın, giyin bunu.."** diyerek üstünden pardesüsünü çıkarıp vermişti bana. Söyle dadı, bu sözleri de beni sevdiğinin isbatı değil mi?...

Feyzâ, yeni bir nöbetle yüzünü yastığının içine gömerek hıçkırmaya başladı:

– Peki, niçin, niçin Allah'ım, o basit kılıklı kızı bana tercih etti? Artık düşünemiyorum, zihnim işlemiyor, çıldıracağım dadı, çıldıracağım!...

Dadı, düşünceli bir halde ayağa kalktı. Kapıya doğru yürürken:

– Düşünmek için daha çok zamanın var, dedi. Dedim ya sana... İyi düşünürsen bulursun bunların cevabını diye... Haydi Allah rahatlık versin. Uyumaya çalış, kendini daha fazla hırpalama...

Karaköy'de, büyük iş hanlarından birinin beşinci katında asansörden inen uzun boylu, fötr şapkalı genç bir adam, koridorun tam karşısına gelen kapıya doğru yürümekteydi. Kapının önüne gelince başındaki şapkasını çıkarttı ve kapıyı vurarak girdi içeriye.

Burası son derece lüks ve konforlu döşenmiş geniş bir yazıhaneydi. Kapının tam karşısındaki büyük çelik masanın başında Feyzâ'nın babası Necmeddin Bey, telefonla konuşmaktaydı... İçeri giren genç adama, yan masadaki sarışın mini etekli sekreter kız, oturması için yer gösterdi.

Bir kaç dakika sonra Necmeddin Bey, telefon konuşmasını bitirmiş, sempatik bir gülümseyişle misafirine elini uzatmıştı... Genç adam, lâfı uzatmadan bir an evvel mevzua girmek istiyordu. Kendisinden emin bir edayla oturduğu meşin koltuğa biraz daha gömülerek:

– Efendim, dedi... Sebeb-i ziyaretimi arzetmeden evvel kendimi tanıtayım. Bendeniz, İnşaat Yüksek Mühendisi Selim Taner. İnşaat işlerinin yanında ticaretle meşgul olurum. Ziyaretimin sebebine gelince: Kerimeniz Feyzâ Hanıma, şayet sizce bir mahzuru yoksa talib olmak istiyorum... Kendisine tahmininizin fevkinde rahat ve lüks bir hayat yaşatacağımdan emin olabilirsiniz...

Necmeddin Bey piposundan çektiği derin bir nefesten sonra memnuniyetini belli eden bir gülümseme ile sağ kaşını yukarı kaldırarak cevap verdi:

– Vallahi Selim Beyciğim, kendinizi uzun boylu tanıtmanıza lüzum yok. Her ne kadar şahsen değilse de, iş sahasında gıyaben tanıyorum sizi... Ancak Feyzâ öyle bir kız ki, onun babası olduğum halde ben bile anlayamıyorum. Bu güne kadar çıkan bütün taliplerini nedense hep reddetti... Yani anlayacağınız iş bana değil, doğrudan doğruya Feyzâ'nın vereceği cevaba bağlı...

– Beyefendi, ben Feyzâ Hanımı, bu yılbaşı verilen Çınar'daki büyük baloda gördüm ilk defa... Fakat hiç de öyle söylediğiniz kadar müşkülpesent olabilecek bir genç kıza benzemiyor, Feyzâ Hanım... Meseleyi kendisine açtığınızda müsbet bir cevap vereceğini tahmin ve ümit etmekteyim...

– İnşallah Selim Bey.. Böyle bir izdivaca şahsen ben de memnun olurum. Kendisi şu günlerce gerçi biraz rahatsız ama meseleyi

ilk fırsatta kendisine açıp sizi haberdar etmeye çalışacağım.

Selim, memnun bir şekilde ayağa kalktı:

– Beni bahtiyar edersiniz efendim. O halde şimdilik müsaadenizle. Buyrun kartımı. Telefonunuzu sabırsızlıkla bekleyeceğim.

Dedi ve Necmeddin Beyin dostça uzanmış olan elini sıkarak geldiği gibi yine emin adımlarla çıktı odadan...

❀

Babasının bildirdiği teklif, Feyzâ için adeta bir can simidi olmuştu... Düşünmek için müsaade istemek lüzumunu dahi duymadan, babasına bir çırpıda "Evet" cevabını verivermişti.

Bu işe Emel Hanım da, Necmeddin Bey de, Ayşe Dadı da hayret etmişler, Feyzâ'nın nasıl olup da böyle uzun uzadıya düşünmeden bir anda hayatî bir karar verebildiğine şaşmışlardı.

O gece yatak odalarına çekildiklerinde Necmeddin Bey son derece neşeliydi.

– Biliyor musun Emel'ciğim, dedi... Feyzâ hayatının belki en isabetli kararını verdi.

– Emin misin Necmeddin?

– Elbette eminim, sen ne diyorsun Emel, adam memleketin en tanınmış müteahhitlerinden biri... Zenginlik, servet, yakışıklılık, ne istersen hepsi var üzerinde... Hülâsa tam bizim aradığımız tipte bir damat...

– Ama Feyzâ'yı görmüyor musun? Hâni sanki lûtfen evet demiş gibi bir hali var... Bana kalırsa kabul etti ama içine sine sine bir "Evet" deyiş değildi o...

Necmeddin Bey, birden kaşlarını çattı ve gürledi...

– Karşıki softa bozuntusu delikanlı olaydı, içine sinerdi ama değil mi hanım?..

Odada uzunca süren derin bir sessizlik oldu... Sonra Emel Hanım ürkek ürkek:

– Demek sen de anlamıştın durumu, öyle mi Necmeddin?

– Anlamamak için insanın meşe odunu olması lâzım. Gönlünü kaptırdı kaptıralı haspamın yüzünden düşen bin parça oluyordu.

– Haksızlık ediyorsun Necmeddin, ayol, sen hiç sevmedin mi? Unutma ki biz de birbirimizi severek evlendik... Yani sevmenin ne demek olduğunu sen de biliyorsun, ben de biliyorum...

– Şekerim, Emelciğim... Doğru söylüyorsun ama, ne sen, ne de ben tutup da böyle Allah'lık bir softaya gönlümüzü kaptırmadık. Ne derler: Deve dengiyle kalkar... İşte bak, nitekim çocuk buldu kendine göre bir kıtipiyoz, aldı oturttu aşağıya... Bizim kızımızda öyle hanım hanımcık evceğizinde oturup akşama koca bekleyecek göz var mı? Elbette bütün gün fertik fertik gezmek isteyecek.

– Ne dersen de Necmeddin'ciğim... Softa mofta... Bilâl denilen şu yiğit yapılı delikanlının âniden evlenmesi, Feyzâ'yı mahvetti... Kızcağızımızın hayatının nuru söndü sanki... Selim Beyin teklifini de bir çırpıda kabul ediverişi hep, bir an evvel buradan, yâni onun karşısından kurtulmak içindir. Zavallı, zavallı yavrum benim...

– Eeeh... Üzme, tatlı canını be nonoşum... Görürsün bak, o zenginlik, o ihtişam ve o hareketli ve renkli hayat, çok kısa zamanda Feyzâ'yı tekrar eski neşeli haline döndürecektir...

– İnşallah Necmeddin'ciğim. İnşallah dediğin gibi olur.

Bir kaç ay içinde Huzur Sokağı'na giren, bu üçüncü gelin arabasıydı. Apartmanın önünde duran uzun, kırmızı Chevrolet arabanın bütün çevresi zambaklar karanfiller ve yeşilliklerle süslenmişti. En öne de sarı saçlı, kocaman bir gelin bebek oturtulmuştu... Kırmızı arabanın arkasında ise, sokağın ucuna kadar uzanan bir araba konvoyu vardı...

Mektepten çıkan çocuklar, gelin arabasının etrafını çevirmişler, bu süslü püslü lüks arabayı merak ve hayranlıkla seyretmekteydiler... Hele öndeki gelin bebek hepsinin rüyâlarına girecek kadar güzeldi.

Manzara öncekilerden pek farklı değildi... Yine ahşap evlerin pencerelerinden örtülü genç kız ve hanımlar, apartmanın pencerelerinde ise neredeyse bellerine kadar sarkmış, açık saçık kadınlar doluydu... Bilâl'lerin penceresinde ise Bilâl'in annesi ve hanımı, çıkacak olan gelini görmek için sabırsızlanmaktaydılar. Her kafadan bir ses çıkıyor, yine apartmandan herkes bilir-bilmez konuşuyordu.

Nihayet çocuklar, apartmandan içeriye bakarak hep bir ağızdan:

– Geliyor... Geliyor!... Gelin abla geliyor!...

Diye tempo tutup bağırmaya başladılar. Herkes, âdeta soluğu kesilmiş gibi dikkat kesilerek, gelinin dışarıya çıkmasını beklemekteydi. Biraz sonra Feyzâ, yanında damat elbiseleriyle Selim Bey olduğu halde, sırtında şahane kuyruklu bir gelinlikle kapıda belirdi. Bembeyaz tüller arasında güzelliğinin ihtişamı bir kat daha meydana çıkmış, bu haliyle çocukların hayallerinde yaşattıkları peri masallarındaki nazlı prenseslere benzemişti... Saçları, tatlı kıvrımlarla

bukle bukle omuzlarından aşağıya dökülmüş, buklelerinin aralarına yapma beyaz çiçekler yerleştirilmişti...

Daha gelinle damat kapıda görünür görünmez, apartmandaki kız ve kadınlar sevinç çığlıkları ve kahkahaları ile pencerelerden aşağıya gelin ve damadın üzerine şerit ve serpantin yağdırmaya başladılar.

Bu esnada Bilâl'in annesi, pencerede sessiz sessiz gözyaşı dökmekteydi. Oğlu, ona herşeyi anlatmıştı... Yaşlı kadın, gelinliği içinde bu periler kadar güzel genç kızın, biricik yavrusunun, Bilâl'inin ilk aşkı olduğunu düşündükçe, oğlunun onca zaman çektiği ızdıraba hak veriyordu... Doğrusu bu kadar şahane bir güzelliğe sahip böyle bir genç kızın câzibesine ve yakın alâkasına iyi dayanabilmişti Bilâl... Yaşlı kadın bu düşüncelerle, namaz örtüsünün ucuyla yanaklarına süzülen yaşları kurularken onun ağladığını farkeden genç gelini:

– Ne o anneciğim, niçin ağlıyorsunuz?...

Diye sordu. Bilâl'in annesi durumu belli etmemek için büyük bir gayretle:

– Hiç yavrum, hiç bir şeyim yok... Ah işte, kadın kısmı değil miyiz, bir gelin gördük mü dayanamayız.

Diyerek vaziyeti kurtarmaya çalıştı. Bu arada gelin ve damadın arabaya binmesinden sonra, konvoy en önde gelin arabası olduğu halde klâkson çala çala ilerlemeye başlamıştı. Taksilerin klâkson sesleri, sokağı bir anda bir bayram yerine döndürüvermişti.

Konvoy, sokakta biraz ilerlemişti ki sokağın başında, koltuğunun altında kitaplarıyla okuldan dönmekte olan Bilâl göründü. Konvoy, ağır ağır Bilâl'e doğru ilerlemekteydi. Nihayet sokağın en dar yerinde karşı karşıya geldiler. Bilâl en öndeki gelin arabasının içinde gelinlikle oturan Feyzâ'yı görmüştü. Bir anda kalbinin tellerinden bir ikisinin kırılmış gibi olduğunu hissetti. Başı döndü, gözleri karardı... Fakat araba iyiden iyiye üzerine yaklaşmaktaydı. Arabadan kurtulmak için yana doğru kaçmak istedi. Ne var ki ayağı bir taşa takıldı ve arkası üstü yere kapaklandı. Elindeki kitaplar etrafa yayılmıştı.

Bu aksilik karşısında konvoy ister istemez biraz duraklamak mecburiyetinde kaldı. Bilâl, üzerindeki sersemliği atarak bir çırpıda doğruldu, eğilerek yerdeki kitaplarını topladı ve bir kapının basamağına çıkarak, geçmesi için arabalara yol verdi.

Bilâl'in düşüşü, Feyzâ için intikam almak bakımından bulunmaz bir fırsat olmuştu... Feyzâ, Bilâl'i öyle kitapları yere saçılmış, sırtüstü yere yuvarlanmış vaziyette görünce, Bilâl'in duyabileceği

hızlılıkta alaylı kahkahalarla gülmeye başlamış sonra da onun görebileceği bir şekilde yine gülerek, mesut bir ifadeyle başını Selim'in geniş omuzuna yaslamıştı.

Konvoy sokağı kıvrılıp diğer sokaklardan geçerek ana caddeye çıktığında Selim, siyah elbisesinin yakasına bir kaç damla yaş süzüldüğünü görerek, Feyzâ'nın omuzuna dayadığı başını eliyle hafifçe yukarı kaldırdı... Hayret Feyzâ ağlıyordu... Selim, genç kızın yüzünü çenesinden tutarak şefkâtle kendi yüzüne çevirdi ve:

– Ne o, ağlıyor musun Feyzâ? Ama seni anlıyorum, dedi...Her genç kızın duyduğu normal bir heyecanın tezahürüdür bu...

Feyzâ, Selim'in sözlerine hiç cevap vermedi. Gözlerinden yağmur gibi yaşlar yuvarlanıyor, derin derin iç çekerek içli içli ağlıyordu mütemadiyen. Bir müddet sonra ise hıçkırıklarını büsbütün zabtedemez bir duruma gelmişti... Bilâl'in yüzüne karşı savurduğu kahkahaların yerini şimdi asabî hıçkırıklar almıştı... Bu arada Selim'in bütün ısrarlı suallerine karşılık, ancak:

– Hiç!.. hiç, bir şey değil!... Rica ederim Selim, bana bir şey sorma.

Diye cevap vermekteydi... O, gerçi Huzur Sokağı'ndan ayrılmıştı ama vücudunun en hassas uzvunu, kalbini bırakmıştı orada...

Arabalar, Hilton Oteli'nin önünde durduğu zaman Feyzâ kendini oldukça toplamaya gayret ederek, uzun tül duvağını koluna atıp arabadan indi. Gözyaşlarından bozulan göz makyajını tazelemek için Emel Hanım kızını alarak doğruca soyunma ve makyaj odalarının bulunduğu yere gitti. Feyzâ, bir robot gibi annesine tâbi oluyor, o ne yaparsa sesini çıkarmıyordu... Nihayet siyah ve yeşil farlarla gözleri boyandıktan sonra dışarıya çıktı. Selim, üzgün bir vaziyette dışarda beklemekteydi. Duvağının altındaki yüzüne endişeyle bakarak:

– Nasıl oldun, meleğim? diye sordu.

Feyzâ sadece:

– Teşekkür ederim, lütfen girelim artık içeriye, diyebildi.

Salonda orkestra "Mavi Tuna"yı çalarak, gelin ve damadı çağırmaktaydı... Genç çiftin kolkola salonda görünmesiyle, kulakları çınlatan bir alkış tufanı koptu...

Hemen hemen bütün İstanbul sosyetesi, düğünde hazır bulunmuştu... Kodaman iş adamları ve isimleri gazetelerin dedikodu sütununa geçmiş bir sürü milyoner hanımı bir araya gelmişler, yüksek perdeli konuşma ve kahkahalarla akıllarınca düğünün tadını çı-

karıyorlardı.

Feyzâ, Selim'in kolunda ağır ağır pistin ortasına doğru ilerlerken, dizlerinin bağlarının çözüldüğünü, tutunmasa salonun orta yerine yığılıvereceğini hissederek Selim'in koluna iyice yapışmıştı. Yüzü olanca makyaja rağmen renksiz ve durgundu. Pistin ortasına gelince, "Yaşa, varol" sesleri arasında Selim, Feyzâ'nın duvağını açtı ve herkesin içinde ona sarılarak aşk filmlerindeki sahnelere taş çıkartacak bir ustalıkla medeniyetin (!) bir icabını daha yerine getirdi.

Dâvetliler çılgınca eğlendikleri, daha doğrusu eğlenmelerinin temin edildiği bir düğündü bu.

Böyle bir düğünün içinde memnun ve mesut olmayan bir tek kişi vardı Feyzâ!

Ak ak gelinlikler içinde karalar bağlamış bir gelin...

Kadıköy'den hareket eden vapur, akşamın karanlığında sulan yara yara Köprü'ye doğru ilerliyordu... Hava oldukça sert ve serin olmakla beraber Necati, kimsenin bulunmadığı güvertede tek başına kollarını küpeşteye dayamış sarı saçları rüzgârda uçuşa uçuşa denizin beyaz köpüklü sularını seyretmekteydi... Karşılardan gelen projektörün zaman zaman aydınlattığı yüzünde derin bir elem ve keder ifadesi okunmaktaydı.

Necati'nin bu üzüntülü hali, pek yeni sayılmazdı.. Bu dert, üzüntü ve elemi, daha hidayete erdiği en mesut gün yüklenmişti omuzlarına o...

Annesi, babası ve kızkardeşleri... Onların yaşadığı hayat... Onların gayr-i İslâmî ve gayr-i ahlâkî kıyafetleri... Ve onların kendisine karşı tutum ve davranışları... İşte Necati'yi aylardır üzen, kahreden şeyler bunlardı...

Ailenin bütün, hemen bütün fertleri, daha namaza başladığı ilk günden beri kendisine cephe almışlardı. Namaz kılışı evde öyle büyük hâdiselere sebep olmuştu ki Necati neredeyse evi terkedip, bir daha ailesinin semtine dahi uğramayacaktı. Babası, bas bas bağırıyor, annesi acı acı dövünüp duruyordu:

– Yazıklar olsun... Biz, seni okuyup aydın ve ilerici bir insan olman için bunca sene emek verip okuttuk. Halbuki sen İmam-Hatip okulunu okumuş bir cahil softa gibi çıktın karşımıza bugün.. diye.

Necati onlara ne söylese, katiyyen ikna edemiyordu... O, onlara her Allah'ın emrini söyleyişte, onlar da ona zamanın icaplarını hatırlatıp, sıralıyorlardı...

Evde misafir olduğu bir zaman Necati abdest almak için kollarını sıvayarak yanlarından geçecek olsa, yerin dibine geçiyorlar, büyük bir aşağılık duygusu içinde, çok utanç verici bir şeyden bahseder gibi:

– Ah efendim, bu çocuğa n'oldu birden bire anlayamadık, inanın... Hacılarla hocalarla mı düşüp kalkıyordur nedir? Neredeyse başını kaldırmayacak.

Diye yakınıp duruyorlardı... Kızkardeşleri de mini etek giymelerini tenkit ediyor diye artık ağabeylerine eskisi kadar yakınlık göstermiyorlar, hattâ gizli ve bazen de âşikâr olarak kıldığı namazı alaya alıyorlardı.

Yalnız 15 yaşındaki ortaokul son sınıfına giden erkek kardeşi Ali, gizli bir kuvvetle ağabeyinin kıldığı namazları hayranlıkla seyrediyor, anne, baba ve ablalarının ona karşı davranışlarını bir türlü tasvip edemiyordu. Esasen Ali, ötedenberi terbiyeli, çalışkan ve içine kapanık sessiz bir çocuktu.. Fakat son zamanlarda Necati'de husule gelen değişiklik, onu, yaşının üstünde derin düşüncelere sevketmişti...

Bir gün ağabeysi namaz kılarken onun okumakta olduğu kitabı eline aldı... Kitabın ismi "Gençlik Rehberi" idi... Arka kapağındaki yazıları meraklı okumağa başladı. Kapakta şunlar yazılıydı:

"Ey bu vatan gençleri! Frenkleri taklide çalışmayınız! Ayâ, Avrupa'nın size ettikleri hadsiz zulûm ve adâvetten sonra, hangi akıl ile onların sefahat ve bâtıl efkârlarına ittiba edip emniyet ediyorsunuz? Yok! Yok!.... Sefihane taklit edenler ittiba değil, belki şuursuz olarak onların safına iltihak edip kendi kendinizi ve kardeşlerinizi idam ediyorsunuz! Agâh olunuz ki, siz, ahlâksızcasına ittiba ettikçe hamiyet dâvasında yalancılık ediyorsunuz. Çünkü bu surette ittibamız, milliyetinize karşı bir istihfafdır ve millete bir istihzadır."

İçindeki lisan gerçi biraz ağırcaydı ama Ali, okuduğu sözlerin ne demek istediğini pek güzel şekilde anlamıştı... Demek ecnebileri, hıristiyanları taklid etmek onlara uymak, milliyetimize karşı bir küçümseme ve alay etmek demekti. Kendi kendine; öyle ya, diye düşündü... Madem ki biz müslüman Türk'üz.. Kendi dinî ve millî yaşayışımız dururken niçin kıyafet ve hareketlerimizle hıristiyanlara benzemeğe çalışıyoruz... Bu elbette milliyetimizle bir alay demekti...

Sonra kitabın sahifelerini karıştırmağa başladı... Gözleri bir yazının başlangıcında bir müddet gezindi. Burada da: "Cazibedar bir fitne içinde bulunan ve daha henüz aklını kaybetmemiş bazı gençlerle bir muhaveredir" yazmaktaydı. Ali'yi büyük bir merak sardı. Kendisi de yeni yetişen bir genç çocuk olduğu için "Gençlik Rehberi" benim rehberimdir, diyerek kitabı göğsüne bastı... Necati, selâm verdiği zaman da ondan kitabı okumak için müsaade istedi.

Necati'nin keyfine ve sevincine payân yoktu. Artık ona, yaşına göre fazla ağır düşmeyecek kitaplar taşıyor, Ali de bunları bir solukta okuyup bitiriyordu. Çok kısa bir zaman geçmişti ki Ali de ağabeyisi gibi namaza başladı. Evin içindeki mücadelede ağabeysinin yanında yer aldı...

Necati, Ali'yi arasıra üniversiteli arkadaşlarıyla haftada bir tertipledikleri toplantılara götürüyor, kardeşine şimdiden mazbut bir çevre hazırlıyordu. Fakat Ali, hiç Necati'ye benzemiyordu. Öğrendiği hakikatler karşısında körpe ruhu isyan ediyor, bu silik ve sessiz yavrucak bu hakikatleri annesinin, babasının ve ablalarının yüzlerine karşı korkusuzca haykırıyor, sürdükleri hayat tarzının müslümanlıkla hiç bir ilgisi olmadığını söylüyor, sonra da hırsından bir odaya kapanarak içli içli ağlıyordu.

Bir seferinde de ablalarıyla münakaşaya girmiş, vücutlarını en mahrem yerlerine kadar teşhir eden mini etekli elbiseleri için ağzına ne gelirse söylemişti. Sonradan da annesinin hırslâ üstüne doğru yürümesi üzerine ablalarının yatak odasına kaçmış, içerden kapıyı kilitledikten sonra gardropta ne kadar mini etekli elbise, eteklik, manto ve pardesü varsa, hepsini de küçük kırpıntılar halinde makasla bir güzel doğramıştı... Tabiî bundan sonra olanlar yine ona olmuştu.. Babasından oturaklı bir dayak yemişti ama bu yolda yediği dayakları kendisi için bir şeref addediyor, mücadelesinde yılmak nedir bilmiyordu...

İman hakikatlerine vakıf olduğundan beri o silik, o sessiz Ali, heyecanlı ve cevval bir çocuk olup çıkmıştı. Öğrendiği hakikatleri başkalarına da duyurmak, namazın insana verdiği huzur ve lezzeti herkese anlatmak isteğiyle küçük kalbi volkan gibi için için yanıyordu âdeta.. Daha evvel teneffüslerde sessiz sessiz tek başına bir köşede oturmaktan hoşlanırken, şimdi etrafına toplayabildiği kadar arkadaşla bahçede kol kola tur adıyor, ağabeysinden ve okuduğu kitaplardan öğrendiklerini onlara anlatıyordu. Edebiyatının ve konuşma kabiliyetinin yükseldiği, bu gibi mevzularda kendisi için gü-

zel bir avantaj olmuştu.. Bildiklerini o kadar tatlı ve o kadar güzel bir ifadeyle anlatıyordu ki arkadaşları arasında son derece zıd fikriyatlı olanlar dahi ona karşı çıkamıyorlardı. Böyle bir şeye bir kaç kere teşebbüs edecek olmuşlar, onunla alay etmeye, söylediklerini tenkit etmeye kalkmışlardı da aldıkları güzel cevaplar karşısında ağızlarını bile açamayacak duruma düşmüşlerdi.

Böylece Ali'nin etrafındaki arkadaş çemberi her gün biraz daha genişliyor ve bu arkadaşlar kendisine günden güne daha derin ve sarsılmaz bağlarla bağlanıyorlardı.

Kısa bir zaman sonra Ali, arkadaşlarını Cuma günleri öğle teneffüslerinde okulun yakınlarında olan bir camiye götürmeye başladı... Bu Cuma namazları çocukların öylesine hoşuna gitmekteydi ki namazdan sonra âdeta camiden çıkmak istemiyorlardı. Hattâ içlerinden birkaçı, Ali gibi beş vakit namaza başlamıştı.

Yine bir Cuma günü âdetleri veçhile Ali ve arkadaşları, öğle teneffüsünde camiye gitmişler, sevinç ve heyecanla cemaatin arasına karışmışlardı. Namazdan sonra yine aynı kalb huzuru ile caminin kapısından çıkmaktaydılar ki o sırada caminin önünden geçmekte olan tarih öğretmenleri kendilerini gördü. Bu, kısa boylu, tostoparlak ve kırkın üstünde olmasına rağmen fazlasıyla açık saçık giyinen ve yüzüne bir kova dolusu boya boca etmiş gibi aşırı makyaj yapan bir kadın öğretmendi. Sınıfta talebelere rahat rahat solculuk propagandası yapan ve tarihimiz hakkında utanç verici uydurma hâdiseler anlatarak Türk tarihini lekelemeye cür'et eden bu kadından, fazla asabî olduğu için bütün talebeler korkar ve çekinirlerdi.

Talebelerinin camiden çıkmakta olduklarını görünce, öğretmen hanımın yüzü bir anda mosmor kesildi ve:

– Ne arıyorsunuz siz burada, ha? Ne arıyorsunuz dedim, size?..

Diye sokak ortasında tiz perdeden bağırıp çağırmaya başladı. Hırsından zangır zangır titremekteydi. İçlerinde en ufak-tefek yapılı olan Kâzım isimli çocuğu kulağından tuttu, kartal tırnağı gibi uzun ve sert tırnaklarıyla yavrucağın kulak memelerini eze eze çekiştirmeye başladı... Daha sonra da:

– Öğretmenim, bırakın arkadaşımı.. langırt salonundan değil, camiden çıkıyoruz.

Diye kendisine müdahale etmek isteyen Ali'nin yüzüne iki şamar patlattı:

– Sus, köpek! Bir de edebiyat yapıyor. Yürüyün bakalım, bunun hesabını okulda vereceksiniz. Sizi gidi, bücür yobazlar sizi!..

Çocuklar, suçüstü yakalanmış suçlu kimselerin tavrıyla değil, başta Ali olmak üzere başları dimdik, vakarla öğretmenlerinin önüne katılmış vaziyette okula geldiler...

Namaz meselesi, kısa zamanda okulun altını üstüne getirmişti... Öğretmenlerin ekserisi solcu veya dinsiz kimselerdi.. Müdür muavini de sapık fikirli bir solcuydu. Hepsi de, bu namaz meselesinden dolayı çocukların ailelerine birer ihtar gönderme fikri üzerinde birleşmişlerdi. Müdür Bey ise son derece iyi ve oldukça imânlı bir insandı. O, öğretmenlerle muavinin düşüncelerini tasvip etmemiş ve:

– Çocuklarla bir kere de ben konuşayım.

Diyerek sınıfa gelmişti. Çocuklara, bu hareketlerinden dolayı ailelerine ihtar gönderileceğini bildirdi. Bunun üzerine Ali yerinden fırlayarak:

– Muhterem Müdür Bey... Böyle bir şeye karar verilecekse, lütfen arkadaşlarımın ailelerine ihtar gönderilmesin. Çünkü arkadaşlarımı teşvik ederek, camiye götüren benim. İhtarı, lütfen yalnız benim aileme gönderin!..

Müdür Bey, Ali'nin bu asil jestinden dolayı memnuniyet duymuştu. Fakat bunu ona belli etmek istemiyordu. Biraz daha konuşturmak için sordu:

– Peki, suçu tamamen kendi üzerine almakla ve ailene bir ihtar gönderileceğinden korkmuyor musun?

Ali büyük bir soğukkanlılıkla:

– Hayır efendim, dedi... Üstelik bu hareketimin bir suç teşkil ettiğini veya edebileceğini zannetmiyorum. Bir müslüman gencinin Allah'a ibadet etmek için camiye gitmesinden daha tabiî ne olabilir? Biz her biri ayrı ahlâksızlık yuvası olan sinema, tiyatro, dansing, kafeterya veya langırt salonundan değil, camiden çıkıyorduk. Şayet bu bir suç ise ve bu suçtan dolayı aileme ihtar gönderilecekse ben bu suçumdan ve gönderilecek ihtardan, değil korkmak, iftihar ve şeref duyuyorum efendim.

Müdür, Ali'yi zaten çok severdi. Çalışkanlığı ve terbiyesini diğer arkadaşlarına her zaman örnek gösterirdi. Fakat bu konuşmasından dolayı ona her zamankinden daha çok hayran oldu. Onu kızdırmaktan ve konuşturmaktan zevk alıyordu âdeta:

– Peki yavrum, peki, dedi... Ben seni affediyorum... Şayet bir daha aynı hareketi tekrarlamayacağına dair söz verirsen, ailene ihtar gönderilmeyecek!...

Bu sözler, Ali'nin kanını beynine çıkarmaya kâfi gelmişti. Başını izzetle biraz daha dik tutarak:

– Özür dilerim efendim, böyle bir söz veremem, dedi. Arkadaşlarımı bilemem, fakat ben, her cuma, serbest bulunduğum öğle tatillerinde cuma namazına gitmeye devam edeceğim. Beni affetmenize gelince, ancak suçlu olan affedilir. Ben ise, bir suç işlediğimi hatırlamıyorum. Namaz kılan değil, müslüman olduğu halde namaz kılmayan suçludur, Müdür Bey...

Müdür, sıraların arkasından geçerek, Ali'nin yanına geldi. Elini dostça Ali'nin omuzuna koyarak:

– Bak Ali, dedi. Şayet bu sözleri bir başka öğretmenine söyleseydin, senin için hiç de iyi olmazdı. Zira bilmen lâzım ki insan hayatta her zaman mert ve cesur olamaz. Aksi takdirde doğruyu söyleyeni dokuz köyden kovarlar. Fakat benim, senin gibi bir gençle iftihar ettiğimi bilmelisin... Müsterih ol. Bundan böyle her cuma namazına, arkadaşlarınla birlikte camiye gideceksin. Ailene de ihtar çekilmeyecek... Yalnız söz ver, dualarında beni de unutmayacaksın değil mi?...

Sınıfta kıs kıs gülüşme oldu... Müdür, geldiği gibi yine babacan bir tavırla sınıftan çıktı...

Ondan sonraki günlerde çocuklar, daha rahat olarak camiye gitmeye, hatta bu arada cumaların haricindeki sair günlerde dahi öğle namazını kılmak için camiye koşmaya başladılar. Öğretmenlerin kendilerine diş bilemelerine rağmen, bu işte kazanan, yine Ali ve arkadaşları olmuştu.

Ali, Necati için hayatte yegâne teselli kaynağıydı... Necati, kardeşindeki bu volkan gibi imana bakarak onun pek yakın bir gelecekte kendisini de geçeceğine inanıyordu. Ne var ki, Ali'nin hidayetiyle ev hayatında husule gelen gerginlik günden güne artmaktaydı... Annesi, babası ve kızkardeşleri, Ali'yi de kendisine benzettiği için Necati'ye ateş püskürmekteydiler. Halbuki Necati'nin, ailesine son derece ihtiyacı vardı. Bilhassa evlenmeye karar verdiği böyle bir sırada..

Necati, Bilâl'in tavsiyesi üzerine derhal Seval'i bulmuş ve binbir güçlükten sonra onu evlenmek hususunda ikna edebilmişti... İki genç karar verdiler. Durumu her ikisi de ailelerine açacaklar, karşılıklı muvafık görüldüğü takdirde aileler temasa geçeceklerdi.

Önce "şimdilik" kaydıyla gençler arasında söz kestiler... Daha söz kesilir kesilmez Seval, bir müddetten beri şiddetle arzu ettiği şekilde örtündü. Ve eşyalarını toplayıp, kaldığı yurdu terk ederek

memleketine, anne ve babasının yanına hareket etti...

Seval'in annesi, ne tam açık, ne de tam kapalı sayılabilirdi. Başında görenek olduğu için yarım bir başörtü taşır, sokağa turvakar kollu döpiyeslerle çıkardı. Memleketin tanınmış tüccarlarından biri olan babası ise, fikir cereyanlarının tamamen dışında servetini her gün biraz daha artırmaktan başka düşüncesi olmayan, dünyalık bir hayat adamıydı. Kızkardeşi Meral, bu yıl lise birinci sınıfa geçmiş, neşeli, şakacı, muzip bir kızdı...

Ailesi Seval'i birdenbire elinde bavulu ve üstelik tam bir İslâmi kıyafet içinde karşılarında görünce, gözlerine inanamadı. Bu habersiz geliş, hepsi için bir sürpriz olmuştu... Hasretin vermiş olduğu bir heyecan içinde kucaklaşma ve ağlaşma faslından sonra, ailesinin meraklı soruları üzerine Seval, örtünmesinin sebeplerini uzun uzun izah etti. Kızının bu halinden en çok duygulanan, Seval'in babası olmuştu... Konuşmasının sonunda Seval'in:

– Babacığım, hakiki bir müslüman olduğumu ancak namaza başladıktan ve Allah'ın emrettiği şekilde örtündükten sonra anladım. İçimdeki huzur ve sevinci size tarif edemem.

Şeklindeki sözleri üzerine gözleri yaşaran baba, içinden gelen bir hamleyle oturduğu ve sevgiyle, takdirde kızının alnından öptükten sonra:

– Sana verdiğim emekler helâl olsun kızım, dedi. Bu hareketin gerçi benim başıma inen sert bir tokmak oldu ama ben buna müstehakım. Sizi manevî bakımdan lâyıkıyla yetiştirmediğimi şimdi daha iyi anlıyorum. Gerçi ben neydim ki, size birşeyler verebileyim. Allah Allah!... Allah Allah!... Gün gelip çatacakmış da dinimin icaplarını evlâdımdan öğrenecekmişim ha?... Olur şey değil, olur şey değil doğrusu...

Seval'in babası, sözlerinin burasında küçük bir fenalık geçirdi... Yanıbaşındaki koltuğa bir külçe gibi yığıldı... Yüzünü kan boğmuştu sanki. Dirseklerini dizine dayadı, başını ellerinin arasına gömdü... Ve bir müddet öyle hepsinin hayretli bakışları arasında hareketsiz kaldı. Sonra ani bir hareketle yerinden doğruldu... Odanın ortasında, elleri pantolonunun ceplerinde olduğu halde ayaklarının üzerinde bir kaç kere yaylandı. Her halinden vicdanî bir mücadele içinde olduğu açıkça okunuyordu... Nihayet Seval'e dönerek:

– Seval, dedi. Şu halinle beni ne kadar alt üst ettiğini anlatamam sana... Bak kızım, hepiniz şahit olun, Allah da şahidim olsun ki yemin ediyorum, bu andan itibaren ne içki, hattâ ne sigarayı ağzıma koyacağım. Tevbe olsun içmeyeceğim bundan böyle... Ve.. ve

evet yavrum, artık namaza başlayacağım...

Sevâl, bu sözlerin üzerine yerinden sıçradığı gibi babasının boynuna atıldı... Baba-kız bir anda sarmaş dolaş oldular... İkisi de ağlıyordu... Bu manzara karşısında, annesi de gözyaşlarını tutamamıştı... O da koştu, kızını bağrına bastı... Bir yandan kızının yanaklarından öpüyor, bir yandan da:

– Seval'im, Seval'im... Yavrum benim... Biricik melek kızım!...

Diye ardı ardına sevgi dolu sözlerle ona olan sevgisini dile getiriyordu. Sonra aniden kocasına döndü:

– Bak bey, dedi... Sen içkiyi sigarayı bırakıp, namaz kılacağına söz verdin, ben de yine hepinizin önünde söz veriyorum: Bundan sonra ben de aynen Seval gibi, başımı tamamen örtecek, pardesü ve kalın çorap giyeceğim... Bu akşamdan tezi yok namaza da başlayacağım... Seval'imin sözleri çok hoşuma gitti. Öyle ya, bizimki de müslümanlık mı yani?

Seval kulaklarına inanamıyordu... Ailesi tarafından örtünmesinin ve namaz kılmasının bu derece takdirle karşılanacağını, hele hele anne ve babasının da İslâmî bir hayata doğru dönüş yapabileceklerini hiç mi hiç tahmin etmiyordu. Fakat küçük bir çekirdeğin içinde koskoca bir ağacı saklayan Allah, nelere kadir değildi ki?... Şimdi bütün iş, kızkardeşi Meral'e de aynı nisbette tesir edebilmesindeydi...

Annesinin ve babasının kollarının arasından sıyrılıp, Meral'le biraz konuşmak için arkasını döndü. Fakat Meral odada yoktu. Seval, dışarıya doğru seslendi:

– Meral, neredesin canım?

– Buradayım ablacığım...

Seval, kapıyı açıp hole çıktı. Fakat çıkmasıyla birlikte küçük bir sayha ile olduğu yerde kalakaldı:

– Meral!...

Meral, holdeki büyük aynanın önüne geçmiş, ablasının biraz evvel çıkardığı pardesüyü giymiş, başına da yine ablasının eşarbını aynen onun gibi güzelce örtüp bağlamıştı. Elini hayretle ağzına götürmüş, şaşkınlık içinde kendisini seyreden ablasına aynadan bakarak tatlı tatlı gülümsedi... Seval'in bir şey söylemesine fırsat bırakmadan:

– Nasıl ablacığım? dedi. Bana da senin kadar yakıştı mı?

Seval, saadetin bu kadarıyla adeta sarhoş olmuştu. Ellerini yüzüne kapayarak sevinçten hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı. Bir yan-

dan da:

– Söyle Meral diyordu, söyle... Şaka yapmıyorsun ya? İnanayım mı buna? Ama nasıl olur, Ya Rabbim, nasıl olur?...

Meral, aynanın karşısından ayrılarak koşa koşa geldi, ablasının boynuna sarıldı ve onun ıslak yanaklarını öpmeye başladı:

– Niçin olmasın ablacığım? İnan ki şaka filân değil... Karar verdim. Artık ben de senin gibi olacağım.

– Ama sen okula gidiyorsun Meral...

– Olsun ne çıkar? Şimdilik gider gelirken örterim, mezun olunca da hiç açmam. Söyle ablacığım, şimdi artık Allah beni de sever değil mi?

– Tabiî canım kardeşim, tabiî... O! Bilemezsin bu gün beni ne kadar, ama ne kadar memnun ettiniz...

O gece geç saatlere kadar sohbet ettiler... Meral yattıktan sonra Seval, okulu terkediş ve evine dönüş sebebini uzun uzun anne ve babasına izah etti. Necati'den bahsetti... Çok imanlı ve terbiyeli bir genç olduğunu, kendisiyle evlenip mazbut bir yuva kurmak istediğini yine uzun uzun anlattı. Babası "Evet" demekte bir an dahi tereddüt etmemişti:

– Madem ki senin bu yola, Allah yoluna dönüşüne o sebep olmuştur; bir kızım değil bütün servetim helâl olsun ona.. diyordu. Yarından tezi yok, yaz ve bildir, kabul ettiğimizi kızım. Hem paraca da kendisini sıkmasın. Madem İstanbul'da yerleşmek niyetinde, oradan size güzel bir kat alırım; mobilyalar da benden, tamam mı yavrum? Damat kendini kurtarıncaya kadar size her ay geçiminiz için muayyen bir para da gönderirsem, içim daha da rahat eder. Yeter ki sen böyle hem kültürlü, hem de Allah'ını Kur'an'ını bilen imanlı bir gence düşmüş ol...

Seval, müjdeli haberi hemen ertesi sabah mektupla Necati'ye bildirdi. Mektubu babası işe giderken kendi eliyle postaya attı. Artık Seval için yepyeni, ışık dolu, aydınlık bir hayat başlıyordu...

Necati, Seval'den beklediğinden de büyük müjdelerle dolu mektubu alır almaz, harekete geçti... O da meseleyi anne ve babasına açıp, mütabakat cevabını almak için alelacele eve geldi. Ve akşam yemeğinde meseleyi anne ve babasına açtı. Babası kendisini bıyık altından gülümseyerek dinliyordu. Hele Necati'nin gelin namzedinden "imanlı, kapalı bir genç kız" diye bahsetmesi, karı-kocanın birbirlerine bakarak mânâlı ve alaylı gülüşmelerine sebep olmuştu. Nihayet sözlerinin sonunda babası kati kararını bir kaç

cümle ile ve sert bir ifadeyle bildirdi:

– Fakülteyi bitirip, maaşa geçmeden evlenemeyeceğini bilmelisin. Bu bir... Ben gelinim olacak kızın, öyle evinin hizmetçisi kıyafetinde bir kız olmasını istemem... Ailemizin şerefini, içtimaî durumumuzu düşünmek şart. Bu iki... Her şeye rağmen böyle bir şeye teşebbüs etmeye kalkarsan, benden tek kuruşluk yardım göremezsin. Karşımıza, mevkimize uygun, modern ve asrî bir gelin adayı ile çıkıncaya kadar, bu şartlarım değişmeyecektir. Bu da üç!... Anladın mı küçük bey? Bir daha da bu bahsin açıldığını duymayacağım bu evde!...

Necati'nin dünyası bir anda başına yıkılmıştı sanki... Babasına belki bir çok şeyler söyleyebilirdi o anda ama elinde şarap kadehiyle gurur ve azamet içinde konuşan bir adamın karşısında daha fazla durmak istemiyordu. Esasen sofrada her zaman içki bulunduğunu bildiğinden dolayı, Necati daima eve yemek saatlerinden sonra geliyordu. Bu akşam babasını bir yere gitmeden sofra başında yakalamak için erken gelmişti. Babasından son ve kati cevabı alınca da hiç sesini çıkarmadı. Tabağındaki yemeği yarım bırakarak sofradan kalktı... Allahaısmarladık bile demeden sokağa attı kendisini... Kadıköy iskelesine geldiği zaman vapur hazırdı. Doğruca yukarıya güverteye çıktı... Güvertede kimsenin olmayışı, onun dertleriyle baş başa kalması bakımından çok isabetli olmuştu...

Seval'in mektubunu düşünüyordu... "Babam, maddî bakımdan hiç üzülmemeni istiyor... Bize alacağı katın bütün eşyalarını da düzdükten sonra, muntazaman her ay bize geçimimiz için muayyen bir aylık da göndereceğini söyledi." diyordu Seval... Ama Necati, bir türlü bunu gururuna yediremiyordu. Kadın parasıyla beslenen bir erkeğin durumuna düşmek istemiyordu.

Küpeşteye biraz daha abandı. Çaresiz, kararsız ve üzgündü... Şimdi ne yapmalıydı?... Daha doğrusu ne yapabilirdi?... Gözlerini oynaşan köpüklü sulardan ayırmadan uzun müddet öyle dertli dertli düşündü durdu... Vapur köprüye yanaşırken, ister istemez dudaklarından, o anda hatırına gelen Baudelaire'in bir şiiri döküldü... Sanki dalgalara fısıldıyormuşçasına ağır ağır, hüzünlü hüzünlü okumaktaydı:

Derdim! Yeter, sâkin ol, dinlen biraz artık;
Akşam olsa diyordun, işte oldu akşam;
Siyah örtülere sardı şehri karanlık;
Kimine huzur iner gökten, kimine gam.

Bırak, şehrin iğrenç kalabalığı gitsin,
Yesin kamçısını hazzın sefil cümbüşte.
Toplasın acı meyvesini nedametin
Sen gel derdim! Ver elini bana, gel şöyle.

Vapur köprüye yanaşmıştı. Ağır ağır merdivenlerden inerek kalabalığın arasına karıştı... Dışarıya, caddeye çıktığı zaman bir müddet nereye gideceğine karar veremedi... Gerçi bu güne kadar bu gibi hallerde daima Bilâl'e baş vurur, ona açılırdı ama, Bilâl'de artık evlenmişti... Bu saatte onu evinde rahatsız etmeye çekiniyordu nedense... Bir ara Dr. Nâzım'a gitmeyi düşündü... Ama onunla da bu gibi meseleleri konuşacak kadar yakın bir münasebetleri yoktu... Neticede her ne pahasına olursa olsun diyerek, yine Bilâl'e gitmeye karar verdi.

Huzur Sokağı'na henüz girmişti ki yanık bir ezan sesi, bütün benliğini adeta müşfik bir annenin evlâdını bağrına sarması gibi kucaklayıverdi... Bu, Bilâl'in sesiydi...

Necati, yatsı ezanını okumakta olan Bilâl'le camide buluşmanın daha da iyi olacağını düşünerek, acele adımlarla camiye koştu. O kapıdan girerken, Bilâl de ezanı bitirmiş, minareden aşağıya inmişti ki, kapının ağzında elinde ayakkabılarıyla içeri girmekte olan Necati'yi gördü. İki arkadaş muhabbetle kucaklaştıktan sonra birlikte namaza durdular. Namaz bitip, cemaat dağılırken Necati:

– Bilal, seninle mutlaka konuşmaya ihtiyacım var. Eve haber versen de bir yere gidip otursak, ne dersin? dedi.

Bilâl Necati'nin bir hayli dertli olduğunu anlamıştı. Arkadaşının sırtına dostça vurarak:

– Dertleşmek için bizim fakirhaneden iyi bir yer arıyorsan, aldanırsın azizim, dedi. Haydi, haydi, düşünmeyi, çekinmeyi bırak da yürü benimle...

Biraz sonra iki arkadaş, yer minderlerinin üstüne oturmuş, konuşmaktaydılar. Necati, Seval'den gelen mektuptan bahsetti... Daha sonra da meseleyi açtığı zaman babasının takındığı tavırı ve sert dille vermiş olduğu menfî cevabı anlattı. Nihayet ümitsiz ve peşin bir halde Bilâl'e bakarak:

– Söyle kardeşim, dedi. Sen olsan böyle bir vaziyette ne yaparsın? Ben babamı çok iyi tanırım. Olmaz dedi mi bir kere bir şeye, imkân yok, o olmaz... Üstelik üstüne düştükçe bütün bütün inadı

kabarır... Diğer taraftan Seval'in ailesi memnuniyetle kabul etmiş durumda. Ancak evvelce de izah ettiğim gibi ben, kadın parasıyla geçinen bir erkek durumuna düşmek istemiyorum. Ne derler, yukarıya tükürsen bıyık, aşağıya tükürsen sakal...

Bilâl, Necati'yi uzun uzun dinledikten sonra:

– Bak Necati, dedi. Bu mevzuda beni bir akranın değil, bir ağabeyin olarak göreceksin ve sözlerime çok ehemmiyet vereceksin. Zira, bu hayatî bir meseledir. Hislerimizle hareket ettiğimiz takdirde daima hatalı neticelere varacağımız muhakkaktır. Sen henüz istikbalini temin etmiş bir kimse değilsin. Fakat buna rağmen Seval gibi bir kızı kaçırmanın da doğru olmadığı muhakkak. Maddî bakımdan yegâne istinadgâhın olan babandan kati olarak yardım ve destek göremeyeceğine göre, bir kapris uğruna Seval'in maddî destek teklifini reddetmen kadar gayri tabii bir şey düşünülemez. Daha ne istiyorsun aziz kardeşim, sen böyle bir desteği gökte ararken yerde buldun. Hele hele kadın parası ile yaşamak endişesinin müslümanlıkla hiç mi hiç bağdaşmadığını biliyor musun? Ben sana bu hususta en güzel örneği İslâm'ın Peygamberi ve biz müslümanların hayatımızın her safhasında yegâne önderi olan Efendimiz, bilirsin, ilk evliliğini yaptığı Hz. Hatice ile evlenirken hiç bir mal mülk sahibi olmayan, oldukça fakir bir gençti. Hz. Hatice validemiz ise yaşça, Efendimizden büyük, dul ve zengin bir kadındı... Bununla beraber Peygamber Efendimiz, bunların hiç birisini kendisi için bir mahzur görmedi ve hayatını tereddütsüz gerçek bir fazilet abidesi olan Hazret-i Hatice validemizle birleştirdi... Bilmem bu bâhir misalden sonra aynı düşüncede ısrar eder misin?

Necati geldiğinden beri ilk defa gülümseyen bir yüzle:

– Sana gelmekte ne kadar isabet ettiğimi anlıyorum Bilâl, dedi... Misal, Habib-i Zişan olduktan sonra bana söyleyecek lâf kalır mı artık?

– O halde aziz kardeşim şimdi sen, ilk olarak durumu Seval'e mektupla bildir... Ailenin sana karşı olan menfî tutumunu bildiği için babanın red cevabı, tahmin ederim Seval'i sarsmayacaktır. Ailesinin sana karşı olan muhabbetinin de senin için bulunmaz bir avantaj olduğunu unutma... Benim anladığıma göre bu aile seni hakiki bir evlâd gibi bağırlarına basacaktır. Duruma göre bir vasıtaya atlar, Eskişehir'e gider, Seval'in babasıyla bizzat görüşürsün. Söz kesme, nişan v.s. formalite meselelerine gelince, orasını sen bize bırak. Her istediğin zaman annem ve hanımım bu vazifeyi seve seve üzerlerine alırlar. Nasıl anlaşabildik mi?

– Anlaştık Bilâlciğim, anlaştık...

– Öyleyse bu andan itibaren asık surata paydos. Hem merak etme... Sen kayınpederinin desteğiyle yuvanı kurup aileni geçindirmeye başladıktan bir müddet sonra, anne ve baban ister istemez seni arayacak ve yaptıklarından utanacaklardır. Kimbilir, duaların ve çalışmaların sayesinde belki Allah, onlara da hidayet nasib eder...

Necati bu söz üzerine derin bir "Ah" çekti ve:

– Nerde azizim nerde? dedi. Hiç mi hiç ümidim yok.

– Allah'tan ümit kesilmez Necati, bu bir an ve saat meselesidir... Bakarsın yarın, baban, annen ve kızkardeşlerin, seni, beni de geçerler. İncir çekirdiğinde incir ağacının programını derceden, Kadir-i Mutlak olan Rabbimiz, nelere kâdir değildir ki... Yeter ki biz dua ve sabır etmesini bilelim.

Necati neşe ile yerinden doğruldu:

– Bana yeniden yaşama gücü verdin. Bilâl... Sana olan minnettarlığımı bilmem nasıl ödeyeceğim ben... Vakit bir hayli geç oldu... Hakkını helâl et kardeşim. Söylediklerini vakit geçirmeksizin aynen tatbik edeceğim... Şimdilik iyi geceler...

– İyi geceler Necati... İyi haberlerini bekleyeceğim...

Aradan üç ay geçmişti... Seval'le Necati'nin bütün düğün hazırlıkları tamamlanmış ve nihayet düğün günü gelip çatmıştı...

Seval'in babası damadını öylesine sevmişti ki hiç bir sözünden dışarıya çıkmıyor, her şeyi onun istediği şekilde yapmak için hevesli bir gayret gösteriyordu. Esasen üç aydır kıldığı devamlı namazlar ve okuduğu dinî eserler, bu temiz kalbli adamı beklenilenin de üstünde bir İslâmî şuura sahip kılmıştı. Bu bakımdan Necati'nin, düğününü, erkekler için ayrı, kadınlar için ayrı olarak istemesini de son derece makul karşıladı. Ve kadınlar için öğleden sonra salonda düğün yapılması, erkekler için de gece bir ziyafet verilmesi kararlaştırıldı.

Bu düğün haberi Eskişehir'de günlerce dedikodu mevzuu oldu. Bilhassa subay ve memur hanımlarının çenelerini kısmak bir türlü mümkün olmuyordu.

Efendim, böyle de düğün olur muymuş?.. Erkeksiz düğün nerede görülmüşmüş... Sonra caz ve dans yerine Kur'an ve İlâhiler okunacak, konuşmalar, dualar yapılacakmış... Çalgı ve eğlence ol-

mayınca o düğünün tadı kalırmıymış?... Koskoca tanınmış bir tüccarın, üstelik üniversite talebesi kızı için böyle de merasim yapılır mıymış?

Bu mış mışlar evden eve, sokaktan sokağa, mahalleden mahalleye ve semtten semte yayıldıkça yayılıyor, fakat yine de herkeste görmek için büyük merak ve heyecan uyanıyordu. Her şeyi dünya zevk ve cazibesinin aldatıcı çerçevesi içinde mütalâa etmeye alışmış olan bu zavallı, bomboş, gafil insanlar, her nedense içinde bulundukları en büyük geriliği, ilerilik, en büyük iptidailiği ise "medenilik" olarak görmeye ve göstermeye alışmışlardı.

Necati, bütün ısrar ve ricalara rağmen ailesini, düğünde bulunmaları için ikna etmeye muvaffak olamadı. Hele babası Nuh diyor, peygamber demiyordu... Kendi isteklerinin haricinde bir izdivaç yaptığı için oğullarını bir türlü affedemiyorlardı. Üstelik düğünün İstanbul'da değil de Eskişehir'de hem de müziksiz, içkisiz, eğlencesiz yapılacağını öğrenince bütün bütün cinleri tepelerine çıktı. Yalnız Ali ve ablalarından Zühal, ağabeylerinin düğünlerini görmek, düğünde bulunmak için can atıyorlardı. İki kardeşin devamlı ısrar ve ricaları karşısında anne ve baba, fazla mukavemet göstermediler ve Zühal'le Ali, düğünden iki gün önce Eskişehir'e hareket ettiler.

Necati, Zühal'in gelişine önceleri pek memnun olmamıştı. Kızkardeşinin aşırı mini eteği, aşırı makyaj ve serbest hareketleriyle etrafa karşı düşeceği duruma üzülüyordu. Fakat bir yandan da onun Seval'i yakından tanımasını canü gönülden arzu etmekteydi...

İki gün içinde Necati'nin bu arzusu fazlasıyla neticelendi... Zühal, müstakbel yengesini çok cana yakın bulmuş, aynı zamanda bu kısacık telâşlı zamanda onunla bir gelin-görümce değil de, kırk yıllık arkadaş gibi can-ciğer oluvermişti. Kimya Fakültesi'nin son sınıfına gelmiş, kültürlü, modern, üstelik son derece güzel bir genç kız olan Seval'in kapalı giyime ve başörtüye duymuş olduğu sempati karşısında önceleri derin bir hayret duymuştu... Fakat Seval'le ve kızkardeşi Meral'le uzun uzun sohbetlerinden sonra hangi devir ve şartlar altında olursa olsun, örtünmenin bütün müslüman kadınları ve kızları için tatbik edilmesi icabeden lüzumlu bir dinî vecibe olduğunu da idrak etmeye başladı... Artık ağabeyinin, niçin annesinin, ablası Nihal'in ve kendisinin açık kıyafetleri ve mini etekleri üzerine bu derece titizlikle durmak istediğini anlıyor ve ona hak veriyordu... Seval ve Meral'le beraber bulunduğu zamanlarda Zühal gitgide onların yanında küçüldüğünü hissediyor, kendi

kıyafetinden utanç duyuyordu. Hele düğünde giyeceği elbisenin dekolteliğini ve kısalığını düşündükçe uykuları kaçıyordu. Hayır, hayır!... Bunca güzel hakikatleri öğrendikten sonra artık o elbiseyi dünyada giyemezdi. Nihayet karar verdi: Durumu kendisine en yakın bir kimse olarak gördüğü yengesine açacaktı. Düğün sabahı, kahvaltıdan sonra Seval'i bir kenara çekti ve:

– Yengeciğim, dedi. Burada temiz iş yapan iyi bir konfeksiyon mağazası var mı?

– Tabii var Zühal'ciğim... Peki ama ne yapacaksın konfeksiyon mağazasını?

– Şey... Kendime düğün için mazbut bir elbise almak istiyorum da... Ama yanımda o kadar param da yok. Diyorum ki elbisenin ücretini siz verseniz de ben size borçlansam. Kumbaramda birikmiş bir hayli param var. Gider gitmez size borcumu öderim.

– Aşkolsun Zühal. Bu da söz mü yani? Para meselesi bir yana ama madem ki mazbut bir kıyafet istiyorsun bunu hemen hemen hiç bir mağazada bulmana imkân yok. Biliyorsun, yakası kolu kapalı olsa, modadır diye etekleri mini oluyor hazır elbiselerin.

– Peki ben ne yapacağım yenge? Dünyada artık o kepaze elbiseyi giymem üstüme. Halbuki, ne büyük heveslerle diktirmiştim... Amâ şimdi, dinimin katiyen müsaade etmediği böyle bir kıyafeti ölürüm de giymem... Doğru, dediğiniz gibi mağazalardakiler de mini olur... Öyleyse ben de bu üstümdeki spor blüz ve etekle gelirim...

Seval, Zühal'deki bu değişikliğe çok memnun olmuştu. Gülerek:

– Üstündeki etek de mini değil mi Zühal? dedi.

Zühal'in göz pınarlarında çaresizliğin verdiği yaşlar titreşiyordu:

– Öyle, diye mırıldandı. Bu eteğim de, bütün eteklerim de mini... Üstelik içinde açmak için hiç bir pay da yok... Bu durumda benim için yapacak bir tek çare kalıyor: Düğüne gelmemek!...

Ve yüzünü iki elinin arasına gömerek ağlamaya başladı. Seval, müşfik bir abla gibi Zühal'in omuzlarından tuttu:

– Benim canım kardeşim, bilsen bu gözyaşların ne büyük bir mâna taşıyor. Şimdi benimle gel, ortada hiç de ağlanacak bir şey olmadığını göstereceğim sana.

Diyerek, hiç bir şey anlamayan gözlerle kendisine bakan Zühal'i elinden tuttuğu gibi doğruca kendi odasına götürdü. Odasının ortasında Zühal'in elini bırakarak köşede üst üste duran iki bavula doğru yürüdü. Bavullardan birini açarken konuşuyordu:

– Eşyalarım ve çeyizlerim, bir kaç gün evvel İstanbul'a gönde-

rilip yerleştirildi Zühal'ciğim. Yalnız giyecek eşyalarımın bulunduğu bu iki bavulu beraberimizde götüreceğiz... Öyle tahmin ediyorum ki yaşça benden küçük olmana rağmen, gelişken bir tip olduğun için ölçülerimiz aynıdır.

Ve altlara doğru karıştırdığı bavuldan kol manşetleri ve devrik yakası renkli taşlar ve payetlerle işlenmiş lâme bir blüzle, şurubî renkte evaze bir eteklik çıkardı...

– Haydi, sil şimdi güzelce o ıslak yanaklarını da, soyun, şunları bir giyiver bakalım, olacak mı?

– Ama yengeciğim, nasıl olur? Daha siz giymeden...

– Bunlar ancak aralarında resmiyet olan kimseler için düşünülecek şeylerdir, Zühal'ciğim... Yengeyle yeğen arasında bu gibi sözlerin yeri olmaz, değil mi tatlı kardeşim?

Zühal, sevinçle yengesinin boynuna sarıldı:

– Ah yengeciğim, sen harika bir insansın... Eminim seni görüp tanısa, annem ve ablam Nihal de, en az benim kadar sevecekler-dir... Desene şimdi bu şık ve cici kıyafeti ben giyeceğim!...

Acele acele, elleri birbirine dolaşarak, üzerindeki bulüzün düğmelerini çözüp, çıkardık. Etekliğini de alttan sıyırdı ve önce lâme bulüzü, sonra da şurubî kadife eteği giydi. Seval, yanılmamıştı. Her ikisi de tıpatıp vücuduna uydu. Sanki onun üzerine yapılmıştı. Seval, bavuldan bulüzün yaka ve kollarındaki aynı renkli taş ve payetlerle ince beline geçiriverince Zühal için hem mazbut, hem de çok şık bir gece kıyafeti meydana gelmiş oldu. Artık Zühal'in sevincine diyecek yoktu... Bu hareketinden dolayı, Seval'e bir kat daha bağlandığını hissediyordu.

Nihayet öğleden sonra saat iki...

Düğünün yapılacağı salon, vaktinden evvel dâvetli ve meraklılarla dolmuş. Salon bir binanın bodrum kat tabir edilen alt katında olduğu için yukardaki girişte bekleyen vazifeli bir iki kişi, aşağıya hiç erkek girmemesine dikkat ediyorlar... Salonun sokağa bakan pencerelerine sık dokumalı tül perdeler geçirilmiş... Böylece içeride bulunan hanımların serbest hareket etmeleri sağlanmış.

Seval, düğün salonunun bulunduğu binanın önünde annesi, kızkardeşi, görümcesi ve iki samimi kız arkadaşıyla arabadan indiği zaman, üzerinde günlük sokak kıyafeti, yani pardesüsü, başörtüsü ve kalın çorapları bulunuyordu. Arabadan aldıkları büyükçe bir paketi itina ile taşıyarak alt kata indirdiler. Düğün salonunun hemen yanıbaşındaki boş giyinme odasına girdiler.

Seval, vakit geçirmeden üzerindekileri çıkardı, paketin içinden çıkarılan son derece değişik ve orjinal bir biçimde dikilmiş olan gelinliğini giydi. Saçlarını yaptırmak için kuaföre gitmemiş, hemen bütün kuaförlerde erkek işçi veya kalfa bulunduğu düşüncesiyle bir kadın kuaförü evine getirtmişti... Seval'de kısa zamanda öyle bir İslâmî şuur uyanmıştı ki artık her meselede neyin İslâmî ve neyin İslâm'a aykırı olduğunu ayırt edebilecek bir duruma gelmişti.

Seval'in etrafında en ziyade dönen, Zühal'di... Zühal, yengesini süsleyebilmek, onu biraz daha güzelleştirebilmek için ne yapacağını şaşırıyordu. Gelinliğinin fermuarını o çekiyor, başına tacını ve duvağını o yerleştiriyordu. Ve bunları o kadar sür'atle ve maharetle yapıyordu ki onu gören bu hususta ihtisas gördüğünü zannederdi... Üstelik yalnız eli değil, çenesi de işliyordu bir yandan. Bir biri ardı sıra anlattığı fıkralar ve nükteli sözleri ile gerek Seval'in gerek diğerlerinin had safhadaki heyecanlarını bastırıyor ve hepsi gülmekten kırılıyordu. Muzip kız bu arada anlattıklarının hoşa gittiğini gördükçe de zıpır zıpır zıplayarak durmadan yengesinin boynuna atlıyor ve onu doya doya öpüyordu...

Nihayet gelinin kıyafetinin son rötuşları tamamlandı... Ve Seval gözleri kamaştıran bir güzellik tablosu halinde salona doğru yürümeye başladı...

Diğer düğünlerde sahnedeki caz, gelinle damadı karşılamak için mutlaka sevilen bir parçayı çalardı... Halbuki bu düğünde sahne vardı ama caz topluluğu yoktu, gelin vardı ama damat yoktu... Şehrin bütün hafız hanımları, toplu bir halde salonun gözde bir yerine oturmuşlar, gelinin salona girmesini bekliyorlardı... Daha Seval, annesinin ve kızkardeşinin arasında selvi gibi boyuyla kapıda görünür görünmez, salonu bir anda gür ve yanık bir tekbir sesi kapladı.

Allahü Ekber!... Allahü Ekber!... Lâ ilâhe illallah. Allahü Ekber!... Allahü Ekber!... Velillahilhamd!...

Tekbir, üç defa tekrarlandı... Salondakilerin çok az bir kısmı hariç, ekseriyeti bu ulvî hava karşısında göz yaşlarını tutamamışlar, ağlaşıyorlardı... Daha hayatları müddetince böyle bir düğüne rastlamamışlardı. Salonda çınlayan tekbir seslerinin aksi, ruhlarda öyle derin bir tesir bırakmıştı ki Seval dahi bir yandan duvağını sürüyerek kendisine hazırlanan yere doğru gözyaşlarına mani olamıyor, o da etrafındakilerle birlikte ağlıyordu...

Salonda herkes, Seval'in gelinlik içindeki güzelliği karşısında büyülenmişti adeta... O, yerine oturunca, kızkardeşi Meral, sahne-

ye çıktı. Ve mikrofonun önüne geçerek davetlilerin meraklı nazarları arasında şu konuşmayı yaptı:

"– Muhterem davetlilerimiz, sevgili büyüklerim. Evvelâ Giray ve Akalın aileleri adına hepinizi hürmetle selâmlar, bu mesut cemiyetimize şeref bahşettiğinizden dolayı şükranlarımızı arzederim.

– Muhterem hanımefendiler, düğünümüzün şekil ve programı, muhakkak ki hayretinizi mucib olmuştur... Bunda da şüphesiz haklısınız. Öyle ya, bugün düğün denilince bir salon içinde kadın-erkek karmakarışık, birbirine sarılmış, orkestranın çaldığı alafranga parçalarla danseden çiftler, oyunlar, eğlenceler, bir bardaki çılgınca kahkahalar ve dinimizce yasaklanmış her türlü hareketin mübah sayıldığı bir cemiyet geliyor insanın aklına.

Lâkin acaba hiç düşünebiliyor muyuz ki bütün bu hareketler, bizim müslümanlık ve Türklük haysiyetimizle asla bağdaşmamaktadır. Ne yazık ki bunu düşünemiyor ve batıdan esen bir rüzgarla bize uymayan, bizim olmayan bâtıl ve çirkin bir âdetin arkasından sürükleniyoruz.

Kıymetli davetlilerimiz, erkekli-kadınlı, cazlı, danslı, içkili-oyunlu düğünleri, dinimiz men'etmiştir. Türlü ahlâksızlık ve bid'atlarla birlikte, bu nevi düğünler de bize batıdan gelmiştir. Ancak unutmamalıyız ki batılılar hıristiyan olduklarından ve onların dini de batıl olduğu için böyle bir yasak tanımadığından erkekli kadınlı, içkili-eğlenceli, cazlı-danslı düğünler, onlar için tabii ve normal sayılmaktadır... Halbuki bizler, batılı değil, doğuluyuz... Hıristiyan değil, müslümanız, elhamdülillah... Ve dinimiz olan İslâmiyet de bu gibi düğünleri müslümanlara yasaklamıştır. Bu hale göre dinimizin yasaklamış olduğu bir şeye müslümanlar olarak rağbet göstermememiz icabeder.

Kendi dinimizin icaplarını, kendi güzel adet ve an'anelerimizi terkederek, yabancılara benzemek isteği, bizleri günden güne öyle koyu bir aşağılık duygusuna düşürmüştür ki bu gün halimize bütün dünya gülüyor.

İşte biz, Giray ve Akalın aileleri, bu hakikatleri gözönüne alarak, sizlerin huzuruna garb adetlerine göre değil de İslâm adetlerine uygun, yani yüzde yüz yerli bir düğünle çıkmış bulunuyoruz. Bütün temennimiz, cemiyetimizin Allah'ın rızasına uygun bir şekilde olması ve davetlilerimiz bu düğünden mânevi feyizler alarak memnuniyet duyguları ile ayrılmalarıdır. Her iki aile adına hepinizi hürmetle selamlar, huzurlarınızdan hürmetle ayrılırım efendim."

Meral'in bu izahlı konuşması, salondakileri çok memnun et-

miş olacaktı ki Meral yerine oturuncaya kadar alkışlamaya devam ettiler. Tabiî bu arada din ve maneviyat mefhumlarından mahrum bir kaç kişi, bu durumu ve Meral'in sözlerini kendi aralarında tenkit mevzu yapmaktan geri kalmadılar. Ama ekseriyet, sözlerin doğruluğunda ve hakikat oluşunda birleşmişti.

Meral'in konuşmasından sonra çeşitli hafızlar tarafından okunan Kur'an ve ilâhilerle devam eden düğüne, Seval'in lise sıralarından arkadaşları, milli kıyafetleriyle yapmış oldukları güzel folklor gösterileriyle bir renk ve cazibe kattılar. Davetlilere ikramda bütün servisi mahalli kıyafetleriyle yine Seval'in arkadaşları üzerine almışlardı. Ve nihayet düğün, orta yaşlı bir hafız hanımın en iyi dileklerle yapmış olduğu uzun ve gözyaşartıcı güzel bir dua ile sona erdi.

Düğünün sonunda, önceden tenkit duyguları ile dolu olan hanımlar dahi, mânevî havanın verdiği derin bir hazla Seval'e memnuniyetlerini bildiriyorlardı.

Ertesi gün Seval'le Necati'yi taşıyan tren bile keyfinden tatlı tatlı çığlıklar ata ata ilerlemekteydi.

Karlı, soğuk bir gün...

Günlerdir aralıksız yağan kar, şehir hayatını adeta felce uğratmış... Cerrahpaşa Hastahanesi Doğum Kliniğinin koridorları, içeri girenlerin ayakkabılarından dökülen kar suları ile ıslak ıslak...

Bilâl, bu uzun koridorlarda sinirli ve heyecanlı adımlarla bir aşağı, bir yukarı dolaşıp durmakta. Önünden, sedye içinde geçirilen hastaların iniltileri, kendisi gibi bekleşen hasta sahiplerinin göz yaşları, kalbine tuhaf bir eziklik vermekteydi. İçerisinin sıcak bulunmasına ve kendisinin de çok sıkı giyinmiş olmasına rağmen iliklerine kadar üşüdüğünü hissediyordu... Dudakları kıpır kıpır oynuyor, mütemadiyen dualar okuyordu...

Bu koridorları arşınlayalı ne kadar zaman olmuştu, bilemiyordu... Geldiğinden beri dinlenmek için bir kere dahi duvar kenarlarına konulmuş kanepelere oturmamıştı... Saatler ilerledikçe heyecanı bir kata daha katmerleşiyor, paltosunun içinde büzüldükçe büzülüyordu.

Nihayet karşıdan bir hemşire göründü. Orada bulunan bütün hasta sahipleri, ümitle parıldayan gözlerini, yaklaşmakta olan hemşireye dikmişlerdi... Hemşire, adeta koşarcasına yaklaştı, yaklaştı ve elleri cebinde heykel gibi hareketsiz, kendine bakan Bilâl'e doğru yürüdü. Tam karşısına gelince tatlı bir gülümseyişle:

– Müjde efendim, dedi. Nur topu gibi bir oğlunuz var.

İşte bu, Bilâl'in nihayet duymak için belki ömrünü verebileceği bir çift sözdü... Büyük bir sevinçle:

– Sahi mi söylüyorsunuz hemşire hanım, inanamıyorum, dedi.

Sonra kendi kendine: "Oh, çok şükür Rabbim" diyerek tekrar heyecanla hemşireye döndü:

– Hemşire hanım, peki annesi nasıl? Ne zaman görebilirim kendisini?

– Anne de iyidir efendim, merak etmeyin. Bir saat sonra görüşmeniz mümkün olur zannederim.

Sevinç ve heyecanından teşekkür bile etmek aklına gelmemişti Bilâl'in... Ama hemşireler alışkındı böyle hallere... Nitekim genç hemşire de teşekkür beklemeden arkasını dönüp uzaklaşmıştı bile...

❀

Dışarıda lâpa lâpa kar yağıyordu. Hava şiddetli soğuk olmasına rağmen Bilâl'in vücudu evvelkinin aksine şimdi sanki alev alev yanıyordu...

Paltosunun yakası kalkık, elleri ceplerinde, böyle sokak aralarında avare avare ne zamandan beri dolaşmaktaydı, hatırlamıyordu. Evde haber bekleyen annesi hatırına gelmeseydi kimbilir daha da ne kadar bu şekilde dolaşıp duracaktı. Sevincini dağa taşa haykırmak, yanından geçen herkesi çevirip: **"Benim oğlum oldu!..."** diyerek müjdeli haberi bütün insanlara duyurmak istiyordu.

Başının üstü ve paltosu bembeyaz karlarla bezenmişti. Buz gibi havayı ciğerlerine doldurarak: **"Oh, Rabbim,** dedi... **Meğer evlâd sahibi olmak ne güzel şeymiş..."** Sonra evlâdı olmayan herkesi evlâd sahibi kılması için Allah'a dua etti.

Evinin merdivenlerini koşarak çıkarken bir çocuk kadar sevinçli ve neşeliydi. Annesi yukarıda, seccadesinin üzerinde ellerini açmış dua ediyordu. Oğlunun geldiğini görünce ellerini yüzüne sürdü ve doğruldu... Bilâl:

– Müjde anneciğim, müjde... Arslan gibi bir erkek torunun var.

Diye annesinin boynuna sarıldı. Yaşlı kadın, hiç bir cevap vermeden, bir anda gözlerinin boşanan yaşlarla tekrar seccadesinin üzerinde durdu. Ve ağlayarak iki rek'at şükür namazı kıldı... Uzun uzun dualar etti...

Yeniden doğrulduğunda Bilâl, heyecanlı ve kararlı bir sesle konuşmaya başlamıştı:

– Bak anneciğim, ne düşündüm biliyor musun? Oğlumu daha rahat bir evde, daha geniş şartlar altında yetiştirmek için, daha geniş ve konforlu bir eve çıkalım diyorum. Gerçi aslında doğup büyüdüğüm, acı tatlı hatıralarım olan bu sokağı ve bu mütevazi evceğimizi ömrümün sonuna kadar bırakmak istemiyorum ama, sen de biliyorsun ki bugün artık sokağımız eski huzurlu "Huzur Sokağı" değil. Karşımızdaki şu apartman sokağa dikildi dikileli canım sokağımızın veçhesi birden değişti. Hepsinden mühimi de her an karşımda bana acı bir hatıramı tazelendirecek olan bir pencereyle karşı karşıya bulunmak istemiyorum.

Gözlerini bir müddet karşıya, Feyzâ'ların penceresine dikti... İnce tül perdelerin arasında sanki Feyzâ kendisine bakıyordu. Karşı pencereye gözü her ilişişinde o gülümseyen şahane gözlerin aynı tatlılığı ve yakıcılığıyla kendisine baktığını hisseder, her defasında da alt üst olurdu Bilâl... Halbuki şimdi evlenmişti ve üstelik bir de çocuğu olmuştu. Artık onu düşünmemesi tamamen ondan uzaklaşması lâzımdı... Gözlerini aniden tekrar annesine çevirdi ve sözlerine devam etti:

– Anlıyorsun beni, değil mi anneciğim? Huzur Sokağı artık benim için eski huzur dolu âhengini kaybetti... Allah'a şükürler olsun, tahsilimi bitirdim... Yine hadsiz hamd olsun ki, fevkalâde bir işim ve iyi bir gelirim var. Mazbut bir muhitte, güzel, geniş bir daireye taşınalım diyorum. Sen de, bizler de, daha rahat ederiz; ne dersin anneciğim?

Yaşlı kadın ne kadar belli etmek istemiyorsa da üzgün görünüyordu. Biraz evvelki müjde haberinin hemen arkasından bu teklif, âdeta üzerine soğuk bir duş tesiri uyandırmıştı. O, bu eve gelin gelmişti. Bu evde evlâd sahibi olmuştu... Ve bu evde çok sevdiği kocasını toprağa vermişti... Bu ev onun için acı tatlı hatıralarla dolu bir mekândı... Bu evi terketmek ona muhakkak ki, çok acı gelecekti... Fakat oğlunun biricik yavrusunun da saadetini düşünmek mecburiyetindeydi... Oğlunu ilk aşkının acı hatıralarından kurtarmak için, kendisinin de fedakârlık ve feragat göstermesi icabetmekteydi. Nihayet kendisinden cevap bekleyen oğluna dönerek:

– Sen bilirsin evlâdım, dedi. Madem bu şekilde münasip görüyorsun, öyle olsun. Kazancına göre yaşamak ve yaşatmak herkes gibi senin de hakkın elbette...

Aradan bir seneye yakın bir zaman geçmiş, Bilâl Fatih'te güzel bir daire kiralamış, Huzur Sokağı'ndaki evlerini de imanlı, müslüman bir aileye kiraya vermişti. Şimdi kimyevî imalat yapan büyük bir fabrikada kimya mühendisi olarak yüksek maaşla çalışmaktaydı...

Annesi ilk zamalar muhite ve eve pek ısınamamıştı. Ama, zamanla o da ister istemez alışmıştı. Bilhassa evin kaloriferli oluşu, kış gelince soba yakma derdinin olmayışı, çok hoşuna gitmişti. Yaşlı kadın, kendinden ziyade, genç gelinin rahatını düşünüyordu. Bu iyi huylu, terbiyeli ve itaatkâr kadını, yalnız oğlunun eşi olduğu için değil, güzel ahlâkından dolayı gittikçe artan bir sevgiyle kendi kızı gibi sevmekte ve üzerine titremekteydi. İsmini söylerken ağzından bir kere daha Hacer dökülüyordu, adeta. Hem onbir aylık torunu, kendisi için yeni bir hayat kaynağı olmuştu.

Fatih, diğer muhitlerden daha mazbut bir semttir. Bilhassa müslümanların bolluğu bu semte manevî bir hava verir... Böyle olmakla beraber, taşınalı bir seneye yaklaştığı halde Bilâl, etraftan pek fazla bir dost edinememişti henüz. Bunda dost edineceği, ahbablık kuracağı, bahusus ailece görüşeceği kimseleri fazla sık eleyip ince dokuması da rol oynamaktaydı şüphesiz. Buna mukabil, Necati ve Dr. Nâzım ile olan ahbaplıklarını ise günden güne daha da sağlamlaştırmaktaydı.

O gece annesi ve eşi Hacer'le birlikte sofrada yemek yerken aklına birden bir şey geldi:

– Az kalsın söylemeyi unutuyordum. Bu gece Necati'ler ve Dr. Nâzım'lar gelecekler. Dün telefon etmişlerdi...

Hacer buna çok sevinmişti:

– Ah, ne iyi, dedi. Çoktandır Şükran hanımla da, Seval'le de görüşemez olmuştuk. Bayağı göreceğim geldi...

Yemeklerini alelacele yediler. Hacer sofrayı kaldırırken, kayınvalidesi de çocuğun üstünü değiştirmek için bavuldan giyecekler çıkarmaktaydı. Bilâl ise, tahta parmaklıklar içinde tutuna tutuna sıralamaya çalışan sevimli oğluyla şakalaşmakta, çocuğuyla adeta bir çocuk gibi oynamaktaydı...

Biraz sonra kapı çalındı. İlk gelenler, Dr. Nâzım'la Şükran'dı. Bilâl, Nâzım'ı misafir odasına alırken, Hacer, Şükran'ı hem oturma odası, hem de ikinci misafir odası olarak kullandığı tarafa buyur etti. Çok geçmeden Necati'ler de çıkıp geldiler. Necati'nin yanında bu sefer Seval'den başka kızkardeşi Zühal'de vardı...

Zühal, ağabeysinin düğününden bu yana tanınamayacak derece değişmişti. O hoppa züppe, mini etekli, makyajlı kız, şimdi diz-

lerini örten uzunlukta pardesüsü bütün saçlarını içine alan başörtüsü ve ayağındaki kalın, renkli, spor çoraplarıyla ağır başlı, hanım hanımcık bir müslüman kızı oluvermişti...

Necati'yle Bilâl içeri girince, Hacer, Seval'le Zühal'i de Şükran'ın yanına aldı. Seval'in kıyafeti kapalı olmakla beraber, en az bir Avrupalı manken kadar da şık ve moderndi. Üzerinde çağla yeşili, zarif bir pardesü, başında yine aynı tonda, desenli, çok değişik bir biçimde bağlanmış, ipekli bir başörtü vardı. Çanta, ayakkabı ve eldivenleri asortikdi.

Zühal ise tam yaşına giden spor bir kıyafetle en az yengesi kadar güzel ve modern bir kapalı kıyafet içindeydi. Onun da üzerinde cam göbeği süetten spor bir pardesü başında ekose atkılı bir eşarp vardı. Eldivenleri, çantası ve içindeki bulüzü de aynı ekose kumaştandı...

Birbirleriyle muhabbetle kucaklaştıktan sonra, pardesü ve başörtülerini çıkarıp, tatlı ve derin bir muhabbete koyuldular. Hacer de Şükran da Zühal'in anne ve babasıyla olan durumunu merak ediyorlardı. Zühal'in durumu da cidden merak edilecek gibiydi.

Zühal, ağabeysinin düğünü için gitmiş olduğu Eskişehir'den döndükten sonra, ailesi için en büyük bir dert olmuştu. Gerek Seval, gerekse Seval'in kardeşi Meral, konuşma ve kıyafetleriyle Zühal'e son derece tesir etmişler, üzerinde çok iyi intiba bırakmışlardı. Zühal onların yanında duymuş olduğu ezikliği hayatında hiç kimsenin yanında duymamıştı. İşte bu ezilme hissi onun yakasını İstanbul'da da bırakmamış, kardeşi Ali'nin de yardımıyla onu her gün biraz daha dine bağlayan bir sebep haline gelmişti. Daha dün gibi kısa bir müddet evvel ağabeysi Necati ve kardeşi Ali ile "kara softalar, yobazlar" diye alay eden, onlara karşı mini etek müdafiliği yapan bu havai genç kız, Eskişehir'den geldikten kısa bir müddet sonra namaza başlamış ve bir müddet sonra da kendisinin bile hayret ettiği bir süratle aynı Seval yengesi gibi örtünüvermişti...

Tabii bu hareket, ailede bir bomba tesiri uyandırmış ve Zühal, annesi, babası ve ablası tarafından adeta yaylım ateşine tutulmuştu. Zühal'in örtünme hususunda anne ve babasına âsi gelecek kadar diretmesi karşısında annesi, baygınlık geçirmiş ve:

– Tanrım, ne istedin yavrularımdan da üçünü de elimden aldın? Kısacık bir müddet içinde peşpeşe, bu ne felâket?...

Diye çırpınarak isyan dalgaları içinde krizler geçirmişti... Ya babasından yediği dayaklar? Zühal'e en çok dokunan da bu oluyordu zaten. Bu yaşına kadar babası tarafından daima el üstünde

tutulmuş, daima şımartılmış olmasına rağmen, örtünme hususundaki ısrarlarından dolayı babasından iki sefer kıyasıya dayak yemişti. Bu sert hareketler, Zühal'i fikrinden caydıracağı yerde onu aynı fikirler üzerinde daha büyük bir azim ve sebata sevkediyordu...

Zühal, kendi hisleriyle başbaşa kaldığı zaman düşünüyordu: Allah'ın emirlerini yerine getirmek bir suç mu idi? Ve bu emirlere riayet etmekte bir ayıp mı vardı? Kadın olsun, erkek olsun, yaşlı olsun, genç olsun bir müslüman için, dininin icaplarını, müslümanlığın emirlerini yerine getirmekten daha tabii bir şey düşünülebilir miydi? Elbette hayır. Peki o halde annesinin, babasının ve ablasının dini emirler karşısındaki bu derece sert davranışlarının sebebi neydi? Allah'ın emirlerini reddeden, inkâr eden, kâfir olduğuna göre yoksa, evet yoksa onlar kâfir miydiler?

Zühal'in ev içinde Ali'den başka tutunacak bir dalı yoktu... Ali, her ne kadar küçük ablasına destek olmaya, onu müdafaa etmeye çalışıyorsa da bu, Zühal için kifayetli olmuyordu. Onun bütün ümidi, ağabeysi Necati'de ve yengesi Seval'deydi. Fakat artık onlarla da görüşmek ümidi kalmamıştı. Çünkü Necati, düğünden sonra Seval'le birlikte anne ve babasının elini öpmeye geldiği zaman, annesi bir odaya, babası da bir başka odaya çekilmişler; genç evlilerin yanlarına çıkmamışlar ve evlerine bu kıyafette bir gelin kabul edemeyeceklerini bildirmişlerdi. Tabii Necati de bu ağır ve kaba hakaretten dolayı bir daha Seval'i alıp evlerine götürmeye yanaşmamıştı.

Hacer'le Dr. Nâzım'ın hanımı Şükran, bundan evvelki görüşmelerinde hâdisenin buraya kadar olan safahatını biliyorlardı. Bundan sonrasını Seval anlattı:

– Bir gece Zühal odasında uyurken, odasının içinde farkettiği bir hareketle gözlerini açmış... Açmış ki, ne görsün? Gece lâmbasının hafif ışığı altında ablası, elinde makasla Zühal'in yeni diktirdiği, diz boyundan aşağı olan mantosunun eteklerini kesmiyor mu?... Tabiî Zühal yerinden deli gibi fırlamış ve ablasının üstüne atılmış, iki kardeş saç saça, baş başa girişmişler.. gürültüden uyanan babası, iki kızını böyle alt alta üst üste görüp meselenin manto eteğini kısaltmaktan çıktığını öğrenince Zühal'i almış ablasının elinden "Sen artık çok oluyorsun. Daha düne kadar mini etek giyen haspam, başımıza rahibe kesildi" diye kızcağızı burnundan kan getirinceye kadar dövmüş. Dün sabah Necati'yle kahvaltı ediyorduk. Zil çaldı. Açtım kapıyı ki, ne göreyim, gelen Zühal değil mi? Babası bütün giyeceklerini bir dolaba kilitlemiş, yalnız sırtına sabahleyin babası evden çıkarken bir tek mini etekli elbiselerinden bırakmış kendisine...

Yavrucak onu giydiği gibi evden kaçmış, gelmiş... Ağlaya ağla-

ya bir benim, bir de Necati'nin boynuna sarıldı sarıldı durdu. "Ne olur ağabeyciğim, yengeciğim, müsaade edin ben sizin yanınızda kalayım. Ölürüm de gidemem o eve artık ben. Onlar tamamen Allah'ı inkâr ediyorlar. Yalvarırım götürmeyin beni geriye" diye ağlayıp sızlayışı bana da, Necati'ye de öylesine dokundu ki gece konuştuk ve Zühal'i yanımızda alıkoymaya karar verdik. Necati durumu bu sabah telefonla babasına bildirmiş. Kayınpederim önce küplere binmiş, bağırmış, çağırmış, "Evlâdlarımı sen mahvettin, sen zehirledin" filân diye epey hakaretlerde bulunmuş ama Necati'nin kati ifadeleri karşısında nihayet "Al da başına çal" diye hırsla kapatmış yüzüne telefonu. Zühal'in bize gelişine en çok ben memnun oldum. Çünkü yavrucak, bu imanla o evde çok eziyet çekerdi. Bu gün beraberce çarşıya çıktık, İslâmî kıyafet için lâzım olan malzemeyi aldık.

Hakikaten de Zühal'in sevincinden içi içine sığmıyor, gözleri ışıl ışıl parlıyordu. Hacer'in, kayınvalidesinin ve Şükran'ın takdirkâr sözleri karşısında Zühal sadece:

– Her şeyi ağabeyimle yengeme borçluyum, dedi... Onlar olmasaydı ben ne yapardım? Bu hakikatleri kimden öğrenir, kime sığınırdım?

Diğer taraftan misafir odasında oturan üç arkadaş, Bilâl, Dr. Nâzım ve Necati'de, çeşitli mevzularla sohbete dalmışlardı. Bir ara Dr. Nâzım, her zamanki neşeli haliyle Necati'ye Bilâl'i işaret ederek:

– Azizim, hayatımda şu çocuk kadar maharetli çöpçatan görmedim, dedi. İkimizin saadeti de evvel Allah onun sayesinde değil mi?

Necati düşünceli bir şekilde adeta mırıldanır gibi:

– Evet, gerçi öyle, ama ne garib değil mi? dedi. Başkalarının saadetine vesile olan bir insan bazen kendi saadetini elde etmeye muvaffak olamıyor.

Bilâl, Necati'nin ne demek istediğini anlamıştı... Kalbinin içten içe burkulduğunu hissetmesine rağmen vaziyeti kurtarmak için:

– Bunu da nereden çıkardın Necati? dedi. Allah'a şükür idealime uygun bir eşim, nur topu gibi bir de oğlum var. Bundan büyük saadet düşünülebilir mi?

Necati:

– Her neyse, dedi. Keselim bu mevzuu burda. İnsanın hayatında öyle şeyler vardır ki, deşilmeye gelmez.

Bilâl, hiç cevap vermedi. Üç arkadaş bir müddet hiç bir şey konuşmadılar. Sonra Bilâl, gözleri ışıldayarak birden ayağa kalktı ve

kapıya doğru yürüdü:

– Durun size benim arslan oğlumu getireyim. Kerata sıralamaya başladı bile...

Diyerek çıktı dışarıya. Biraz sonra içeri girdiğinde, kucağında yumak yumak, gürbüz bir erkek çocuğu vardı. Çocuk, Dr. Nâzım'ın el çırpışlarına küçük çığlıklar atarak tatlı tatlı gülüyordu. Odanın içi bir anda neş'e ve kahkahalarla dolmuştu...

İki sene sonra...

Bilâl, aynı hastahanenin aynı koridorlarını bu gün bir kere daha sinir ve heyecanla adımlayıp durmaktaydı...

Dışarda bütün haşmetiyle bahar hüküm sürmekteydi. Güneşin rahavet verici sıcaklığı altında tomurcuklar patlamış, ağaçlar süslü birer gelini andırmaktaydı. İnsanlar bile daha bir başka oluyordu bu efsunlu mevsimde. Hemen bütün yüzlerde neşe, sıhhat ve ümit izleri bulunmaktaydı.

Hastahane koridorlarını aşağı yukarı dolaşıp duran Bilâl'in dışardaki hayatla alâkası kesilmiş gibiydi sanki. Yüzü endişeli ve huzursuz bir ifadeyle sapsarı kesilmişti. Dudaklar, yine kıpır kıpırdı. Okuyor okuyor, yine okuyordu. Esasen böyle anlarda içine ferahlık verecek yegâne ilaç, duaydı onun için...

Karşıdan gelen bir hemşire ona doğru yaklaşmaktaydı. Geldi, tam karşısında durdu ve üzüntülü bir sesle:

– Beyefendi, dedi. Vereceğim haber karşısında metanetinizi muhafaza etmenizi rica edeceğim. Sinirlerinize azami derecede hâkim olmanız icabediyor...

– Ne demek istiyorsunuz hemşire hanım, yoksa? Açık konuşun, rica ederim!...

– Maalesef çocuğunuzu kurtaramadık efendim!... Doğum esnasında gösterilen bütün gayretlere rağmen bu üzücü neticeyi önlemek ne yazık ki mümkün olmadı...

Bilâl'in yüzü bir kat daha sarardı. Fakat kendisini çabuk toplayarak:

– Peki, ya annesi? Eşimin durumu nasıl?

Bu dea hemşire başını önüne eğdi ve üzüntüden kısılmış bir sesle bu sualin de cevabını güçlükle verdi:

– Siz, müttaki bir zatsınız, beyefendi. Kaderin önüne hiç bir

şey geçemez. Hanımınız henüz hayattadır. Ancak durumu çok tehlikeli. Bir-iki saat yaşayıp yaşamayacağı şüpheli. Arzu ederseniz son anlarda fazla yormamak şartıyla kendisi ile görüşebilirsiniz. Lütfen, buyrun benimle...

Bilâl, perişandı. Hiçbir söz söylemeden omuzları düşük, yıkılmış bir halde hemşirenin arkasından yürüdü. Ve hemşirenin açtığı tek kişilik hususî bir odadan içeri girdi...

Hacer, bembeyaz örtüler içinde, başı yine güzelce bir büyük namaz örtüsüyle örtülmüş olduğu halde yatmaktaydı. Bilâl, yavaş yavaş yanına yaklaştı. Fedakâr ve vefakâr eşinin elini şefkatle avuçlarının içine aldı ve yavaşça dudaklarına götürerek, bu küçük eli öptü. Hacer bu temasla gözlerini açtı, karşısında sevgili erkeği, Bilâl'i görünce, gözlerinden yuvarlanan yaşlar, şakaklarına doğru sızmaya başladı...

Bilâl heyecanla:

– Hacer!...

Dedi ama, Hacer onun konuşmasına fırsat bırakmadı. Parmağını yavaşça dudağına götürdü. Sonra kesik kesik:

– Sus Bilâl, dedi. Sen konuşma dinle. Zira benim bu dünyada geçirecek çok az vaktim kaldı. Evlendiğimizden bu yana hep seni mesut etmek için çırpındım. Eğer edebildiysem gözlerim açık gitmeyecek. Şükürler olsun Allah'ıma, sana nur gibi bir erkek evlâdı yadigar bıraktım. Bir de kızımız olsun istiyordum. Ama, kader ne denir? Oğluma iyi bak Bilâl... Annem sağ olsaydı torunuyla o meşgul olurdu. Ama artık o da yaşamıyor. Ne hazin bir tecelli ki bir yıl içinde hem anneni, hem kızını, hem karını kaybetmiş oluyorsun...

– Hacer, böyle konuşma... Allah'dan ümid kesilmez. Sen yaşayacaksın inşaallah ve oğlumuzu birlikte büyüteceğiz.

Hacer, acı acı güldü ve güçlükle konuşarak:

– Kendi kendimizi aldatmayalım, Bilâl dedi. Benim belki birkaç dakikalık ömrüm kaldı. Sen beni teselli etmeyi bırak da beni dinle. Oğlumuza iyi bak, demiştim. Bunun ne kadar zor olduğunu çok, çok iyi biliyorum. Ama sana güveniyorum. Oğlumuz şimdi 4 yaşında... Onu da kendin gibi dinî emirleri yerine getiren temiz bir müslüman genci olarak yetiştireceğinden şüphem yok. Oğlum, şu misafirhane olan üç günlük dünyanın gösterişine aldanan gafil gençlerden olmamalı. İyi bir tahsil gördür ona... Allah'ım her ikinizi de bütün kötülüklerden muhafaza etsin...

Burada sustu. Hafif bir fenalık geçirdi... Sonra tekrar, ama çok

büyük bir güç sarfederek konuştu:

– Yaklaş, Bilâl... Son nefesimi vermeden bilmeni istiyorum ki... Bir başkasına ait olduğu için... Evliliğimiz müddetince kalbinde bir yer edinemedim. Ama kalbinde değilse bile birkaç sene için de olsa hayatında bir yerim olduğu için çok.. çok.. bah.. ti.. ya.. rım... Eş.. hedü.. en.. lâ.. ilâhe illallah... Ve eşhedi.. enne.. Muham.. meden... Rasulullah...

Hacer, sözünü ancak heceleyerek tamamladı ve son heceyi mırıldanır mırıldanmaz başı yana düştü. Gözleri hafif aralık kalmıştı!...

Yüzünde mesut bir gülümseme vardı. Bilâl, şaşkın, bir an baktı, sonra heyecanla:

– Konuş Hacer, konuş!... Hacer'im!...

Diye mani olamadığı hıçkırıklı bir sesle onu omuzlarından bir iki kere sarstı ama. Hacer artık onu duymuyordu. Bir melek safiyeti içinde ebediyet yolculuğuna çıkan fedakâr, sadık, itaatli ve vefakâr hanımının sıcaklığını aynı hararetiyle muhafaza eden küçük ellerini hâlâ avuçları içinde tutan Bilâl, bütün perişanlığına rağmen kendini çok çabuk toparladı... Ve kadere inananlara has bir sabırla ve tevekkül olgunluğu içinde elinin içine hapsettiği bu yumruk, minik elleri adeta incitmekten korkarcasına şefkatle Hacer'in göğsü üzerinde birleştirdi...

Şimdi bu fani hayatla tamamen alâkasını kesmiş, ebediyet alemine ilk adımını atmış olan fedakâr eşinin yüzünü büyük bir takdir ve hayranlıkla seyrediyordu. Çünkü biliyordu ki çocuk dünyaya getirirken ölen annelerin mertebesi Cenab-ı Hak katında şehitlikti. Evet, Hacer de şimdi bu mübarek şehidler kervanına dahil olmuştu. Üstelik kendisi ile birlikte vefat eden sâbi yavrusu da ona ahirette kati şefaatçı olacaktı. O halde onun ölümüne üzülüp, dövünmek yerine, böyle bir ölüye gıpta ile bakmak daha doğruydu...

Odanın kapısı hafif bir gıcırtıyla açıldı. Biraz evvelki hemşire, yatağa doğru yaklaştı. Hacer'in nabzını eline aldı. Sonra yüzünde gizleyemediği bir üzüntüyle tekrar göğsünün üzerine bıraktı. Adeta fısıltı gibi bir sesle, Bilâl'e:

– Beyefendi, üzüntünüzü anlıyorum, dedi. Fakat artık onu terketmeniz icabedecek. Zira gördüğünüz gibi, o sizi terketti bile. Başınız sağ olsun beyefendi...

Bilâl, başı önünde son bir defa daha Hacer'e bakarak sessizce kapıdan çıktı...

Artık o, biricik oğluyla hayatta yapayalnız kalmış bir insandı...

İSTANBUL'UN en modern ve kozmopolit semtlerinden biri olan Levent'de bahçe içinde tek katlı bir villâ...

Villânın bahçesi, her noktası ile görülmemiş bir zevk ve itinayla tanzim edilmiş. Tatlı bir melodi sesiyle açılan oymalı bahçe kapısından, bir hayli içerde olan villânın kapısına kadar üzerinden sarmaşık gülleri sarkan bir geçit kameriye uzanmakta. Villânın en büyük hususiyeti bahçenin hemen hemen dörtte üçünü kaplayan büyük ve modern yüzme havuzu... Pembe renkli mermerden yaptırılmış olan havuzun kenarlarına diz çökmüş vaziyette, ellerinde testiler bulunan beş tane yarı çıplak kız heykeli bulunmakta... Kızlar, ellerindeki testileri havuza doğru uzatmışlar, havuzun devirli suyu aralıksız olarak bu testilerden akmakta... Havuzun kenarında rengârenk çakıl taşları, güneşli havalarda parlak cam parçaları gibi ışıl ışıl parlıyor... Bahçenin tarhlara bölünmüş diğer kısımlarında ise en nefis serpiştirilmiş yasemin ağaçları, etrafa saçtıkları enfes kokuları ile bahçeye sihirli, büyülü bir cazibe vermekte...

Bu, büyük emek sarfı ile meydana getirilmiş bahçenin ortasında nazlı bir prenses edasıyla duran narin yapılı villânın içi ise dışından daha gösterişli ve şatafatlıydı...

Villânın iç dekoru için hiç bir maddî fedakârlıktan çekinilmediği belliydi. Misafir salonu, yemek salonu ve yatak odası, en ağır, en pahalı eşyalarla döşenmiş, oturma odası ise ipek atlas kumaşlarla, sırmalı püsküllerle ve odada büyük yuvarlak bir tepsi içindeki eski tip bakır mangalı ile tam bir şark stilinde döşenmişti...

Burası, Huzur Sokağı'ndan ayrıldığından beri Feyzâ'nın içinde şatafatlı lüks ve debdebeli bir hayat sürdüğü evdi...

İşte bu gece de dâvetli oldukları bir baloya yetişmek için tuva-

let masasının aynası önünde oturan Feyzâ'nın üzerinde yakası cömertçe açık, kolsuz, yaka ve etek kenarları uzun renkli tüylerle süslü, cam göbeği, uzun, şık bir gece tuvaleti vardı. Makyajının son rötuşları tamamlandığı sırada içeriye siyah smokin elbise giymiş olan Selim girdi. Yüzünü buruşturarak bir saatine, bir Feyzâ'ya baktı...

– Tam bir saattir aynanın karşısındasın. Bu gidişle balonun sonuna zor yetişeceğe benziyoruz.

Feyzâ, ufak bir kahkaha attı:

– İlâhi Selim... Her zaman "Salonda en güzel kadın benim kanım olmalıdır" diyen sen değilsin sanki...

Selim, keyifli keyifli:

– Ohoo.. orası öyle, dedi. Ama biraz daha gecikirsen gitmekten vazgeçmemiz icabedecek de...

– Tamam, tamam... Hazırım işte... İnsanın elini ayağına dolaştırmaktan zevk alıyorsun bayağı...

Son bir defa daha aynaya baktı. Güzelliğinden emin bir halde ayağa kalktı ve lâme gece çantasını alarak odadan dışarı çıkarken iç tarafa doğru seslendi:

– Dadı... Dadıcığım!... Siyah astragan getirir misin?...

Dadı, elinde ağır ve pahalı bir astragan manto olduğu halde sokak kapısının orda kendisini bekleyen Feyzâ ve Selim'in yanına geldi. Selim:

– Sen bırak, dadı. O şeref bilirsin her zaman bana aittir.

Dedi ve dadının elinden aldığı mantoyu centilmen bir edayla Feyzâ'nın omuzlarına koydu. Kapıdan çıkacakları sırada Feyzâ, "Allahaısmarladık" diyerek dönüp dadısının iki yanaklarından öptü. Ve dadının durgun hali karşısında sitemle sordu:

– Ne o? İyi geceler demek yok mu yine dadıcığım?...

Dadı:

– Sizinki eğlence değil, zıkkımın kökü!...

Diye homurdandı hırsla... Ve kapıyı Feyzâ'nın yüzüne kapayıverdi. Feyzâ da, Selim de, dadıyı kızdırmaya bayılıyorlardı. Gülerek villânın basamaklarını indiler. Uzun kameriyenin altında, mis kokulu çiçeklerin arasından geçerek arabalarına binip uzaklaştılar. Araba uzun yollar kat ettikten sonra kahkaha ve müzik seslerinin dışarıya taştığı büyük bir salonun kapısı önünde durdu. Feyzâ ile Selim, arabadan inerek salonun kapısına doğru yürüdüler ve üniformalı bir genç kapıcının açtığı büyük kapıdan içeriye girdiler. Dı-

şardan, salonun buzlu camlarına ellerinde içki kadehleri ile düşen kadın ve erkek siluetleri, görülmekteydi...

Feyzâ, evleneli beş seneyi bulduğu halde hâlâ Bilâl'i unutmamıştı. Bilâl, onun ciddî olarak sevdiği, bütün kalbiyle, vücudunun her zerreleriyle bağlandığı ilk erkekti... Evlendiği günden bu yana günler haftaları, haftalar ayları, aylar da seneleri kovaladığı halde Bilâl'e karşı duymuş olduğu büyük aşktan hiç bir şey kaybetmemişti. Bilinen bir hakikattir ki, en büyük aşklar bile zamanla küllenir ve hattâ daha ileride unutulup giderdi bile... Ne var ki Feyzâ'nın Bilâl'e karşı duymuş olduğu derin ve köklü aşk, bu hakikatin tam zıddına, zamanla külleneceği yerde her dakika, her an daha ziyade hararetleniyor ve benliğinin her zerresini yakıp kavuruyordu. Üzüntüsünü, derdini kimselere açamıyor, dert ve sır ortağı biricik dadısına bile bu mevzuda açılamıyordu. Hem açılsa bile neye yarardı ki... Artık iş işten geçmiş, Bilâl de kendisi de evlenmişlerdi.

Feyzâ'nın bütün arzusu bir çocuk sahibi olmaktı... Çocuğu olursa ona olan bağlılığıyla derdinin nisbeten hafifleyeceğini umuyordu. Fakat bütün arzu ve isteğine rağmen üç sene çocuğu olmadı. Doktorların tamamen ümidi kestiği bir sırada dördüncü sene Allah ona güzel bir kız evlâdı bağışladı. Gerçi Feyzâ, çocuğunun erkek olmasını istiyordu. Öyle olsa idi ismini Bilâl koyacaktı... Kız olunca Bilâl'i hatırlatması bakımından kızına Hilâl ismini verdi. Hilâl, artık Feyzâ için yegâne teselli kaynağı olmuştu... Kızının her türlü ihtiyacıyla bizzat kendisi meşgul oluyor, ancak balo, kulüp, kokteyl gibi gece eğlencelerine gittikleri zaman onu dadıya emanet ediyorlardı.

Bu beş sene içinde gece hayatı Feyzâ için vazgeçilmez bir alışkanlık haline geldi. Derdini ve üzüntüsünü ancak kızının yanına ve gece hayatının o müzikli ve eğlenceli çılgın atmosferi içinde kısmen hafifletebiliyordu. Evliliği müddetince bütün arzusuna rağmen kocasına en ufak bir yakınlık duyamamış, Selim'i bir türlü sevmemişti. Bu yüzden aile hayatları, eğlenceli gece hayatının dışında, gayet sönük geçmekteydi.

Bir pazar günü ailece villânın şark salonunda oturmaktaydılar. Feyzâ, ucundan sırma püsküller sarkan uzun, yuvarlak yastıklı, alçak şark divanının üzerine uzanmış, bir yandan elindeki magazin mecmuasını okuyor bir yandan da arada bir mecmuadan başını kal-

dırıp, portatif çocuk hoppalasında sevinç çığlıkları ata ata zıplayan küçük kızını gülerek, sevgi ve muhabbetle seyrediyordu. Dadı, etrafı kalın sim kordonlarla çevrilmiş, dört köşesi püsküllü kabarık bir yer minderine oturmuş, torunu yerine koyduğu küçük Hilâl'e yün patik örmekteydi. Selim ise, tahta oymalı antika bir salıncaklı koltuğa gömülmüş, ağzında fildişi bir pipo olduğu halde gazete okumaktaydı. Bir ara Hilâl'in gülücük seslerini, telefonun madenî sesi bastırdı. Telefonun çalmasıyla Selim, aniden heyecanla yerinden fırladı... Koştu ve ahizeyi kaparcasına kulağına götürdü.

Selim'in bu haline dadı da, Feyzâ da bir mânâ verememişlerdi. Bir an "Bu da nesi?" gibilerinden birbirlerine bakıştılar. Selim, karşısındaki adamla daima rumuzlu konuşmaya son derece dikkat ediyordu... Karşısındaki adama yine anlaşılmayacak şekilde üst üste emirler verdi. Sonra aldığı bir haberden sevinçle gözleri parlayarak:

– Yaşşayın, yaşşayın çocuklar... Bravo... Yarın saat dokuzda görüşürüz.

Diyerek telefonu kapadı ve keyifle yine salıncaklı koltuğuna oturdu. Feyzâ bayağı meraklanmıştı:

– Ne o, yine bir iş mi? Gözlerinin içi gülüyor.

Dedi. Selim adeta kabına sığmıyordu:

– Yeni bir iş ne demek? Bu sefer vurgunu tam vurduk.

– Senin şu işlerine bir türlü akıl erdiremiyorum, Selim. Oturduğun yerden bir telefon, birkaç emir... Sonra kasaya akan yüzbinlerce, hatta milyonlarca para...

– Eee, küçük hanım, meşhur sözdür: İş bilenin, kılınç kuşananındır... Yoksa kucağına akan paracıklar seni sıkıyor mu, ha?

– Yoo.. öyle bir şey demek istemedim ama... Doğrusu merak ediyorum bu paraları nasıl kazandığını. Nedense bana hiç işlerinden bahsetmek istemiyorsun.

Selim sinirle piposunu kemirmeğe başladı. Sonra derince bir nefesle genzine çektiği dumanı burnundan üfürerek:

– Kadın kısmı erkeğin işine karışmaz Feyzâ, dedi. Senin nene gerek? Üzümü ye, bağını sorma.

Feyzâ, cevap vermeden gözlerini tekrar okuduğu magazinin sahifelerini dikti. Ama okumasına imkân yoktu artık. Resimler, yazılar birbirine karışıyor, harfler sanki gözlerinin önünde raks ediyorlardı.

Genç kadın zaten uzun zamandır kocasının işlerinden şüpheleniyordu. Evet, gerçi Selim sık sık büyük ihalelere giriyor, büyük

işler çeviriyordu ama kazandığı muazzam meblağlar hiç de girdiği işin karşılığına benzemiyordu. Feyzâ, Selim'in bir takım karanlık ve gayri meşru işler çevirdiğinden şüphelenmeye başlamıştı. Fakat Selim öylesine sır küpüydü ki, işleri hakkında ondan en ufak bir şey öğrenmeye imkân yoktu...

❀

Ertesi gece Feyzâ, yatak odasında, tek başına karyolasına uzanmış yatıyordu. Selim, bir müddettir eve gecenin geç saatlerinde, hatta çok zaman sabaha yakın saatlerde gelmekteydi. Şimdi de saat 1.30'du. Feyzâ, başucundaki gece lâmbasının kırmızımtrak loş ışığı altında, ellerini başının altına kenetlemiş, gözlere tavana dikilmiş vaziyette sırtüstü yatmaktaydı... Gözlerinden şakaklarına doğru ince şeritler halinde aralıksız gözyaşları sızmaktaydı. Evet, Feyzâ ağlıyordu...

O, böyle yatağında ne zaman yalnız kalırsa, bol bol gözyaşı döker, içli içli ağlardı hep... Fakat bu gece, içinde bambaşka bir his vardı. Sanki birisiyle konuşmak, birisine açılmazsa çıldıracak gibi hissediyordu kendisini. Anî bir kararla dışarıya doğru:

– Dadı!.. diye seslendi..

Bir müddet bekledi... Gelen giden olmadı... Öyle ya, dadı şimdi kimbilir kaçıncı uykusundaydı? Fakat mutlaka, mutlaka uyanması lâzımdı. Feyzâ, bu defa başucundaki zile üst üste bastı. Zil dadının odasında derin akislerle çaldı, çaldı... Biraz sonra dadı, uzun basma geceliğiyle ve uykulu gözlerle kapının önündeydi. Büyük bir merak ve heyecanla kapıyı tıklatarak sordu:

– Ne o Feyzâ?... Bir şey mi var kızım?...

– Gel içeri , dadıcığım, gel biraz...

Dadı, şaşkın bir vaziyette odanın kapısını açtı. Sonra hayretle:

– A.. a!... Selim Bey gelmedi mi hâlâ? dedi. Niye ağlıyorsun? Üzülme kızım, üzülme. Birazdan gelir...

– Gel otur yanıma, dadıcığım.

– Geldim kızım, geldim... Oturdum işte... Söyle bakayım, derdin nedir, hı?...

Feyzâ bir müddet dalgın vaziyette gözlerini yine tavanda gezdirmeye başladı. Sonra şakaklarına doğru sızan yaşları kurulayarak dadıya baktı:

– Söyle dadı, acaba beni hâlâ seviyor mu?

– Aaa... Elbette, a kızım... Hiç sevmeseydi tutar da evlenir miydi seninle?

– Ben Selim'den bahsetmiyorum, dadı. Bilâl'i söylüyorum... Bilâl beni hâlâ seviyor mu acaba?

Dadı, beş senedir Feyzâ'nın ağzından Bilâl'in ismini ilk defa duyuyordu. Başını tatlı tatlı sallayarak:

– Seni maskara seni... Demek bu saate kadar uykusuz kalışın ve akıttığın bunca yaş, Selim Bey'in geç kalışına üzüldüğünden filân değilmiş... Hoş zaten evlendin evleneli senin aklın fikrin hep Bilâl Bey'de ya... Benim anlamadığımı zannediyorsun sen? Neyse... Fakat kuzum Feyzâ'm, işte tam arzu ettiğin gibi bir evlilik yaptın. Bol para, lüks mü lüks bir hayat... Balolar, çaylar, kokteyller, bir sürü tantanalı eğlenceler... Hasılı vur patlasın, çal oynasın... Her istediğini elde ettin işte... Üstelik sana bu hayatı temin eden ve tam senin istediğin gibi erkek arkadaşlarının yanında çakmağına davranarak senin cigaranı yakacak salon erkeği tipinde bir de kocan var... Daha hâlâ o softa zihniyetli diye bahsettiğin delikanlıyı niye düşünüyorsun, anlamıyorum billâhi...

– İğneli konuşma, dadıcığım... Anlamıyor musun, her şeye rağmen ben onu seviyorum... Aradan tam beş sene geçti. Bu zaman zarfında her ânımda, her adım atışımda hep onu düşündüm... Ne var ki fikrimi kurcalayan meseleyi hâlâ bir türlü çözümleyemedim... Beni sevdiği halde o basit mahalle kızını niye bana tercih etti? Niçin onunla evlendi?... Biliyorum, yine bana: "Düşünürsen bulursun" diyeceksin. Ama işte aradan beş sene geçti... Bu beş sene içinde hep "Neden? Niçin?" diye düşündüm, yordum kafamı... Lâkin bir türlü mantıkî bir sebep bulamadım. Dadı, ne olursun bildiklerini söyle, daha fazla hırpalama beni...

Dadı:

– Seni ne kadar hırpalasam azdır küçük şeytan... Ama mâdem ki, bu mesele seni hâlâ bu derece üzüyor, bana "Of sıkıyorsun dadı!" demeden dinleyeceğine, sözlerime değer vereceğine dair söz verirsen sana bu işin sırrını açıklarım...

Feyzâ heyecanla yatağın içinde doğruldu ve dadısının ellerine sarıldı:

– Oh canım dadıcığım... Söz, inan ki söz... Seni hiç sıkılmadan sonuna kadar dinleyeceğim. Yeter ki, kurtar beni bu kâbustan.

– Yoooo!... Bu vakit; dünyada olmaz!... Sen aklını mı kaçırdın kızım? Hele bir sabah olsun... O vakit bol bol konuşuruz...

– Kuzum dadı, ne diyorsun sen? Biliyorsun, böyle sabaha yakın saatlerde eve döndüğü zaman, Selim, ertesi günü bütün gün evden dışarı adım atmaz. Yarım akşama da bir arkadaşına yemeğe davetliyiz. Bak, Selim nasıl olsa daha gelmedi... Kim bilir, yine ya dalevereli bir işin peşinde veya bir sokak kadınının kolları arasındadır. Sen anlat ne olur dadıcığım, haydi üzme beni...

Dadı, kalkmışken tekrar oturdu. Bir müddet durdu, sonra:

– Yine altından girdin, üstünden çıktın, beni ikna etmeye muvaffak oldun... Öyleyse dinle de öğren, bakalım...

Diyerek konuşmaya başladı:

– Senin en yanlış hareketin nedir, biliyor musun Feyzâ? Bilâl beyin evlendiği o başı örtülü kızı, örtüsünden ötürü basit bir mahalle kızı olarak görmen. İşte bütün üzüntün buradan doğuyor senin. "Nasıl olur da benim gibi tahsilli, kültürlü ve güzel bir kıza, o mahalle kızını tercih eder?" diyorsun da başka bir şey demiyorsun...

– Yalan mı söylüyorum dadı? Yoksa sende mi onu, benden daha üstün görmeye kalkacaksın?

– Elbette yavrum, elbette... Yalnız ben değil, aklı başında olan herkes bunu böyle görecektir.

– Teessüf ederim dadıcığım... Beni nasıl öyle cahil, besleme gibi bir kızla mukayese edebiliyorsun? Onun benden nesi fazla ve üstün, söyler misin?

– Şu geçici güzellik ve câziben hariç her şeyi yavrum, her şeyi senden üstün. En büyük üstünlüğü ise, sırtındaki pardesü, bacağındaki kalın çorap ve başındaki o alay ettiğin örtüsü ile kıldığı beş vakit namazıdır...

Feyzâ elinde olmadan sinirli ve alaylı bir kahkaha attı:

– Ay!... İnsan bunlarla mı üstün oluyormuş? Ha.. ha.. ha!... İlâhi dadıcığım...

– Yoook... Alay edeceksen konuşmam bak. Ciddî ciddî dinleyeceğine söz verdiğini unutma.

– Peki, peki alay etmeyeceğim, dadıcığım. Zaten alay etmemiştim ki... Ama bir kadın niçin kapalı kıyafetiyle ve namazıyla diğer kadınlardan üstün olsun, buna aklım ermiyor dadı... İş kalb temizliğinde değil midir? Benim kalbim temiz olduktan sonra onları yapmışım veya yapmamışım ne ehemmiyeti var? Kimse hakkında bir fenalık düşünmem, kimsenin bir şeyinde gözüm yoktur, fakire fukaraya sadaka veririm. Daha ne olsun istiyorsun? Hem sonra, Allah'ın bizim kıldığımız namaza mı ihtiyacı var?

– Sus, tövbe de... Hâşâ!... Ah gafil kafalı yavrucak ah!... Namaz Allah'ım emridir. Ve her müslümanın üstüne farzdır. Haspamın kalbi temizmiş... Sen hangi kalb temizliğinden bahsediyorsun kızım? İmanlı, müslüman bir genci yakışıklıdır, tahsillidir diye, bir de gönlünü kaptırdın diye elde etmek için bin bir dolap çeviren o fesat fiçısı kalbin midir temiz olan? Para ile kadın tutup, beş vakit namaz kıldığını, tam onun istediği gibi bir eş olacağını zavallı delikanlıya duyuran, müslüman bir genci bin bir entrika ile baştan çıkarmaya çalışan şeytanet dolu kalbin midir temiz olan, söylesene?

– Ama dadı...

– Aması maması yok bu işin kızım... Siz zaten hep böylesinizdir. Her türlü kötülüğü göz kırpmadan işler, sonra da müslümanlığa gelince, "Benim kalbim temiz, sen kalbe bak" der, çıkarsınız işin içinden. Kalb temizliği, ancak Allah'ın emirlerini yerine getirmekle olur. Sen tut, seni yaratan Rabbini unut, seni yoktan var eden Hâlik'ına sırt dön, müslüman olarak doğduğun halde, nüfusunda "İslâm" yazdığı halde, hristiyanlar, hattâ dinsizler gibi yaşa, sonra da kalb temizliğiyle müslüman geçinmeye kalk. Sorarım sana Feyzâ, Allah'ın emirlerine âsi gelen, bu yüce, İlâhî emirlere isyan bayrağını çeken bir kalb nasıl temiz olabilir?

Dadı sustu... Odada bir müddet derin bir sessizlik oldu... Feyzâ düşünceliydi... Nihayet:

– Haklısın, dadı, dedi...

– Peki ama dadıcığım, öyle müslümanlar da var ki, hem namaz kılarlar, hem oruç tutarlar, hattâ pek çokları hacı-hoca olduğu halde her türlü kötülüğü işlerler... Bunların da kalbi temiz mi? Doğru mudur, bunların yaptıkları?

– Evlâdım, onlar gerçek müslümanlığı anlamayan ve hayatlarında da tam olarak yaşayamayan çok küçük bir azınlıktır.

– Ne küçüğü dadı? Görmüyor musun, gün aşırı gazetelerde falanca hoca şunu çaldı.. filân hacı şunu yaptı, diye haberler çıkıyor...

Dadı hırsla, adeta dişlerinin arasından konuştu:

– Senin o okuduğun cinsten gazeteler, memleketimizde dinin kökünü kazımak istedikleri içindir ki daima saf ve temiz müslümanlara iftira atarak bilhassa hacıyı, hocayı, imamı, müftüyü halkın gözünden düşürmek isterler. Her hatırlayışımda gülesim geliyor: Bir tarihte bir müftünün keçisini çalmışlardı da o gazeteler, haberi, "Müftü, keçi çaldı" diye vermişlerdi.

Feyzâ, elinde olmadan bir hayli güldü... Sonra, esas aklını kur-

calayan meseleyi sordu:

– Peki, Dadı, kadın için örtünmenin ne lüzumu var? Allah'ın bana vermiş olduğu güzellikleri niçin saklayayım? Ben, herkes tarafından beğenilen bir kadın olmak isterim. Örtünürsem, ne kıymeti kalır?

Dadı da esasen böyle bir sual bekliyordu:

– İşte, asıl sormanı beklediğim sual buydu, yavrum, dedi. Şimdi, beni iyi dinle ve sualime cevap ver: Çok kıymetli bir mücevher, niçin sağlam muhafazalar altında, hattâ hususî kasalarda saklanır?

Feyzâ hiç düşünmeden cevap verdi:

– Kıymetli olduğu için tabiî... Açıkta kalırsa çalınır veya başına herhangi bir şey gelebilir, herhangi bir tehlikeye maruz kalabilir, korkusuyla muhafaza edilir. Niçin sordun?

– Hakikati senin ağzından da işitmek için kızım... Yani görülüyor ki kıymetli şeyler bir fenalık veya tehlike gelmemesi için saklanır, gizlenir... Peki, sorarım sana, kadın dünyanın en değerli, en kıymetli varlığı değil midir? İslâmiyet, kadını en kıymetli bir mücevher olarak görür ve ona sonsuz bir değer verir kızım. Bu kadar kıymetli ve böyle câzip bir varlığı açıkta teşhir edersen, o da aynı açıkta kalan mücevherin akibetine uğramaz mı? Demek kadının da bir mücevher gibi her türlü şer nazardan korunması için sağlam bir muhafazaya ihtiyacı vardır. İşte kadının en güzel muhafazası, onun örtüsüdür kızım. Dur, aklıma gelmişken, sana bir hâdise anlatayım. Hem de olmuş ve gazetelere geçmiş bir hâdise: Adamın biri, kolunda açık saçık hanımıyla Konya'da bir halıcı mağazasına girer. Niyetleri, güzel bir Bünyan halısı almaktır. Karı-koca, bir saate yakın bir zaman, çeşitli halılar çıkartıp bakarlar. Fakat bazı Bünyan halıları gösterilmesine rağmen tam istedikleri gibi bir halı yok... Tam dükkândan çıkacakları sırada, yazıhanenin arka kısmına, duvara asılmış çok güzel bir bünyan halısı görürler. Meğer adamın da karısının arzu ettikleri halı buymuş... Adam, dükkân sahibine sormuş: **"Beyefendi, demiş, şu halının ücreti nedir?"** Dükkan sahibi: "Efendim o halı satılık değildir, yazıhanemin süsüdür." diye cevap vermiş. Halıya mutlaka sahip olmak isteyen zengin adam, bu söze sinirlenmiş ve **"Ne münasebet efendim?"** diye bağırmış... **"Teşhir edilen her mal satılıktır"**. Bunun üzerine dükkân sahibi gayet serinkanlı ve alaycı bir tarzda sormuş: **"Beyefendi, yanınızdaki hanımın ücreti nedir?"** Adam hiddetle: **"Ne demek istiyorsunuz? O benim karımdır"** diye kabarmış. Dükkân sahibi: **"Mühim değil, efendim, ücreti nedir diye sordum"** demiş. **"Biraz**

evvel, teşhir edilen her mal satılıktır demiştiniz de?..."

Feyzâ dadının bu anlattıkları karşısında yine kahkahalarla gülmeye başladı... Ama bu kahkahalar daha evvelki alaylı kahkahalara hiç benzemiyordu... Sonraları bu kahkahalar, gitgide sinirli bir gülüş şeklini almaya başladı... Bir yandan katıla katıla gülüyor, bir yandan da gözlerinden yanaklarına doğru yağmur gibi yaşlar boşanıyordu. Nihayet bu sinirli gülmeler sürekli bir ağlama haline döndü... Şimdi Feyzâ, sarsıla sarsıla, hıçkıra hıçkıra ağlamaktaydı.

Dadı, Feyzâ'nın bu hali karşısında ne yapacağını şaşırmıştı. Birkaç kere:

– Feyzâ, yavrum, kendine gel kızım!

Dediyse de fayda vermedi. Feyzâ devamlı ağlamaktaydı... Dadı, ağlaya ağlaya sonraları açılır düşüncesiyle daha fazla üzerine düşmedi. Hakikaten de bir müddet sonra Feyzâ'nın hıçkırıkları seyrekleşmeye, genç kadın gitgide eski normal haline dönmeye başladı. Ağlaması tamamen kesildikten sonra Feyzâ'nın yaşlı kirpikleri birbirine kenetlendi. Dadı, bir müddet durduktan sonra, onun uyuduğuna hükmederek yerinden doğrulmak istedi, fakat Feyzâ uyumamıştı... Birden dadının elini yakalayarak, onu tekrar yerine oturttu... Ve gözlerini yavaşça aralayarak dadıya baktı:

– Dadıcığım, ben teşhir edilen satılık bir mal mıyım?...

Dadı, bu gece onu daha fazla hırpalamak istemiyordu:

– Vakit, çok geç oldu kızım. Bak, sen de bir hayli yoruldun ve üzüldün... Bu mevzulara ilerde devam ederiz... Şimdi sakin sakin uyu... Selim Bey de neredeyse gelir...

Fakat Feyzâ, dadıyı bırakmak niyetinde değildi... Her şeyi bu gece öğrenmek istiyordu... Tekrar dadının ellerine sarıldı:

– Selim'in canı cehenneme, dadıcığım... O, benim hayatımın kâbusu... Sen, şimdi onu bırak da otur, benim sorduklarıma cevap ver. Söyle dadı, ben teşhir edilen satılık bir mal mıyım?...

Dadı bu gece Feyzâ'nın elinden kolay kolay kurtulamayacağını anlamıştı. Üstelik böyle bir anı, bu gibi sualleri kaç senedir beklemişti o... Demek her şeyin bir vakti ve saati vardı... Sakin sakin cevap verdi:

– Elbette satılık değilsin yavrum... Ama hakikat şu ki, beğendirmek için her tarafını açıp saçarak kendini, güzelim vücudunu elâlemin, binbir erkeğin gözleri önüne serip teşhir edersen satılık bir mal gibi olursun. Etrafında dolanan şu kocan olacak adamın arkadaşlarının sana nasıl yiyecek gibi baktıklarına bir dikkat etsen,

bana sen de hak verirsin... Aç kalmış bir fukaranın, lokanta vitrininde teşhir edilen enfes yemeklere duyduğu iştiha ile bakıyor herifler sana... Hani haksız da değiller... Böyle şahane bir kadının teşhir edilen açık-saçık vücuduna her erkek, kedinin ciğere baktığı gibi bakar... İçinden de "Ah bir elime geçse" diye ne fesatlıklar geçirirler kim bilir?

Dadı, bayağı hırslanmıştı... Durdu, bir müddet nefes aldı, sonra:

– Evlâdım, dedi... Örtünmek öyle sözle edebiyatı yapılacak bir mevzu da değildir. Bu doğrudan doğruya Allah'ın emridir. Bu, ilâhî bir kanundur. Nüfusunda "İslâm" kaydı bulunan her müslüman kız ve kadın, bu emre uymaya, bu kanuna riayet etmeye mecburdur, o kadar.

– Ama her halde bu emir, o zamanlar içindi dadıcığım. Şimdi zaman değişti. Yirminci asırda yaşıyoruz. Elbette asrın icabına uyacağız.

– Vah benim pire akıllı kızım vah... İşin kaçamak taraflarını bulmayı ne güzel de beceriyorsun? Allah'ın emri eski zaman içinmiş... Şimdi zaman değişmiş. Miş, miş de, miş, miş... Bak şimdi, beni iyi dinle de bir daha böyle saçma sapan gülünç sözlerle cehaletini serme ortaya... Kur'an-ı Kerim, ezelî ve ebedî bir kitaptır. Cenab-ı Hakk'ın Kur'an-ı Kerim'le bildirilen her emri, yalnız İslâm'ın zuhur ettiği ilk zamanlara mahsus değil, kıyamet kopuncaya kadar bütün müslümanların riayet etmesi icabeden emirlerdir. Zaman ve mekân ne olursa olsun Allah'ın Kur'an'da buyurduğu emirler zerrece değişmez... Eğer senin dediğin gibi yirminci asırda böyle çıplak gezmek icabetseydi Cenab-ı hakk onuncu asırda kapalı giyinilecek, yirminci asırda zaman icabı açık giyinilecek ve otuzuncu asırda tamamen çıplak gezilecektir... Kıyafetler zamana göre ayarlanacaktır, derdi...

– Peki, dadıcığım, Kur'an-ı Kerim'de kadınların örtünmesi ile ilgili ayet var mı? yoksa bu sadece kadınlar arasında ötedenberi gelen bir adet, bir görenek midir?

– Yoook evlâdım... Örtünmek, Allah'ın emridir. Hem Kur'an-ı Kerim'de örtünmekle ilgili sadece bir değil, bir kaç ayet-i kerime vardır. İstersen getireyim Kur'an-ı sana hem okuyayım, hem açıklayayım bunları.

Feyzâ'nın gözleri buğulanmıştı. Avucunun içinde bulunan dadının elini sevgiyle sıktı ve:

– Hayır, hayır, dadıcığım, dedi. Sonra okursun bana bunları... Sana inanıyorum...

Bir müddet oda sustu, dadı da... Feyzâ, şimdi derin düşünce-

ler içindeydi. Nihayet hakikatler karşısında mağlup düştüğünü hissediyordu. Aniden tekrar yatağın içinde doğruldu... Dadının yüzüne acı acı derin bir ızdırab ve sitem ifadesiyle baktı. Sonra iğneli bir sesle sordu:

– Peki, dadı, bana bunları niçin daha evvel öğretmedin? Şimdi geçmiş, bilgisizliğimde alay ediyorsun... Ben senin elinde büyüdüm. Üzerimdeki emeğin, anneminkinden fazladır... Niçin, niçin bütün bunları bana küçükten beri öğretmedin? İster gücen, ister kırıl ama şunu bil ki, bildiklerini söylemediğin için benim bugünkü halimin mesulü, sensin!...

Feyzâ, ağlıyordu... Dadının da gözlerinden yaşlar boşanmaktaydı. Derin bir iç çekerek konuşmaya başladı:

– Ah! Güzel Feyzâ'm benim... Nihayet yıllardır beni yiyip kemiren derdimi deştin şimdi... Anlatayım kızım, anlatayım hakikatı da öğren artık... Sen daha yedi yaşındaydın. Bir gün annenle babana, sana Kur'an öğretmek istediğimi söyledim, **"Yavrucağız dinini, onun icaplarını öğrensin"** dedim. Üzerime ikisi birden nasıl yürüdüler bilemezsin yavrum... **"Kızımızın zihnini bu gibi köhne şeylerle mi dolduracaksın? O, zamanın icaplarına göre, hür zihinli, hür fikirli, medenî bir genç kız olarak yetişmelidir. Bir daha böyle bir lâf duymayacağız senden, anladın mı dadı?"** şeklinde bir takım sert sözlerle beni, sana dinini öğretmekten menettiler. Sen yetiştikçe her ağzımı açışta, aynı söz ve muamelelerle karşılaştım... Senin böyle dininden bihaber, bomboş yetiştiğini gördükçe kalbim kıyım kıyım kıyılıyordu ama elimden ne gelirdi? Şimdi anladın mı, bu güne kadar susuşumun sebebini yavrum?

Feyzâ, öğrendiği bu hakikat karşısında adeta taş gibi kaskatı kesilmişti... Gözleri, bir noktada uzun müddet takıldı kaldı... Dalgın ve düşünceli bir halde sadece:

– Ya, demek öyle dadı? Benim dinsiz bir insan gibi yetişmemin müsebbibleri annem ve babam öyle mi? diyebildi...

Tam bu sırada odanın kapısı şiddetle ardına kadar açıldı ve eşikte Selim belirdi... Selim, feci şekilde sarhoştu... Yakası açılmış, kravatı çözülmüş, saçları darmadağınık bir vaziyetteydi... Birden sarhoş ağzıyla yayvan yayvan gürledi:

– Senin burada ne işin var; gecenin bu saatinde kocakarı?... Çık bakalım dışarıya... Çabuk... Çık diyorum sana... Bas!...

Dadı şaşırmıştı... Yerinden kalkıp kapıya doğru yürüyordu ki Feyzâ bir anda yerinden fırladığı gibi dadıyı omuzlarından tutarak durdurdu ve var gücüyle Selim'e haykırdı:

– Ne hakla benim dadıma hakaret ediyorsun? Bu odayı terkedecek birisi varsa, o da sensin!

Selim birden yumuşadı... Yayvan yayvan gülerek Feyzâ'ya baktı:

– Haydiiii!... Feyzâ... Şakayı bırak şimdi... Çıkart şu kadını dışarı... Haydi!...

Dadı, Feyzâ'nın ellerinden sıyrılarak:

– Sen tatlı canını üzme kızım, dedi, görmüyor musun, adam sarhoş... O, çık demese, ben zaten gidecektim, yavrum... Haydi Allah rahatlık versin.

Dadı, Feyzâ'nın bir lâf söylemesine fırsat bırakmadan, kapının ağzında duran Selim'i sıyırarak yanından çıktı... Dadı çıkınca Selim, yine sırıtkan bir gülüşle kapıyı örterek içeri girdi. Feyzâ, hâlâ sinirden kaskatı kesilmiş bir şekilde ayakta durmaktaydı. Nihayet yarı hırs, yarı alay dolu bir sesle:

– Bu saate kadar nerdeydiniz beyefendi? diye sordu.

Selim ağzı diline dolaşa dolaşa konuşuyordu:

– Şimdi sırası mı? Sabaha konuşuruz... Şimdi zıbarmaktan başka bir şey düşünmüyorum... Hık!... Anladın mı?

Dedi ve sadece ceketini çıkararak, gömlek ve pantolonu üzerinde olduğu halde kendini yüzükoyun yatağa attı. Feyzâ, şasenin içinden pijamaları çıkararak:

– Zıbaracaksan zıbar ama, hiç değilse çıkart üstündekileri de, şu pijamaları giy!...

Dedi, ama Selim çoktan sızmıştı bile... Feyzâ bir müddet kocasının yüzünü nefretle inceledi. Sonra o da elektriği söndürüp Selim'den uzak durmaya gayret ederek yatağın öbür kenarına uzandı... Ellerini başına kenetlemiş, gözlerini karanlıklar içinde tavana dikmişti yine, uzun müddet öyle binbir düşünce içinde uykusuz yattı... Bir müddet sonra hisleri ve düşünceleri öylesine birbirine karıştı ki adeta zihni işlemez hale geldi... Ruhî bir keşmekeş içinde bir sağına bir soluna dönüyor, üzüntü ve ızdırap içinde çırpınıyordu... Bir ara kulaklarında dadının sesi çınlamaya başladı... Sesler, dalga dalga büyüyor, derin akisler halinde odayı dolduruyordu:

"– Sorarım sana Feyzâ, Allah'ın emirlerini yerine getirmeyen, bu yüce emirlere karşı gelen bir kalb nasıl temiz olabilir?"

Bu sözler aralıksız olarak bir kaç kere çınladı, durdu, odanın içinde... Feyzâ, yatağın içinde hâlâ bir o yana bir bu yana dönmekteydi... Adeta bir kâbus içindeydi. Dadının sesi, bu defa kesin bir tonla, muntazam çekiç darbeleri gibi beynini dövmeye başladı:

"– Kalb temizliği ancak Allah'ın emirlerini yerine getirmekle olur!"

"– Namaz, Allah'ın emridir ve her müslümana farzdır!..."

Feyzâ, beyninin zonkladığını, kalbinin fena halde sıkıştığını hissediyordu. Derken birden kulaklarına anne ve babasının bir ağızdan çıkan sesleri çınlamaya başladı:

"– Kızımızın zihnini bu köhne şeylerle mi dolduracaksın? O, zamanın icablarına göre, hür zihinli, hür fikirli, modern bir genç kız olarak yetişmelidir!".

Feyzâ'nın gözyaşları yine şakaklarına doğru sızmaktaydı. Nihayet sesler bir müddet kesildi... Fakat Feyzâ hâlâ kesik kesik hıçkırmaktaydı... Pişmanlık ve nedâmet duyguları, bütün benliğini sarmıştı...Zaman zaman hıçkırıkların arasında "Allah'ım... Allah'ım!... Affet, Ya Rabbim!... Affet!... Affet!..." diye inliyor, gaflet içinde geçirdiği günlere ağlıyor, ağlıyordu... Fakat o ne? Bu defa, odayı birdenbire yanık ve içli bir ezan sesi dolduruvermişti. Bu ses... bu ses.. evet bu ses Bilâl'in sesiydi. Feyzâ'nın hıçkırığı boğazında düğümlendi... Gözleri büyüdü, büyüdü... Nefesi kesilmiş bir halde ezanı dinlemeye başladı. Sonra aniden ellerini yüzüne kapadı ve:

– O!... O!... Bilâl... Bilâl'in sesi... Allah'ım!... Allah'ım!...

Diye hıçkırıklarla sarsılmaya başladı... Selim sanki ölüm uykusuna yatmıştı... Öylesine derin sızmıştı ki Feyzâ'nın ağlayıp haykırışlarını duymuyordu bile... Ezan sesi hâlâ devam ediyor, Feyzâ'nın iliklerine kadar bütün benliğini sarıyordu. Feyzâ uykuda gezer insanlar gibi ne yaptığını bilmez bir halde yerinden fırladı... Odanın kapısını açtı ve çıplak ayakları ile koridorlardan koşarak dadının kapısını açtı... Ezan sesi, bütün ulviyetiyle hâlâ devam etmekteydi... Feyzâ, içeriye girdi... Derin bir uykuya dalmış olan dadıyı sarsa sarsa uyandırdı:

– Kalk dadı, kalk!... Sabah ezanı okunuyor... Dadı, duymuyor musun?... Bilâl okuyor ezanı!...

Dadı, yatağının içinde oturmuş, gözlerinden yağmur gibi yaş boşalan, fakat yüzünde mesut bir ifadeyle ezanı dinleyen Feyzâ'ya şaşkın şaşkın bakmaktaydı... Nihayet kendini topladı. Aslında ezan filân okunduğu yoktu. Feyzâ'yı omuzlarından tutarak sarstı:

– Ne ezanı kızım?... Çıldırdın mı sen?... Bak saate: Daha sabah ezanına iki saat var!...

Feyzâ ağlayarak direniyordu:

– Ama ezan okunuyor dadıcığım... Bilâl okuyor hem ezanı,

duymuyor musun?

– Fesübhanellah... Kızım ezan filân okunduğu yok... Ben duymuyorum...

– Senin kulakların işitmez olmuş, dadı. Bak, hâlâ okuyor işte... Dadım, canım dadıcığım, yalvarırım haydi kalk, bana namaz kıldır.

Feyzâ, dadının ellerine sarılmış, yaşlı kadının ellerini bir yandan öpmekte, bir yandan da hıçkırarak ağlayıp yalvarmaktaydı. Dadı, nihayet dayanamadı:

– Peki.. peki yavrum, dur ağlama... Bak beni de ağlattın işte...

Dedi ve ağlayarak yatağından indi... Sırtına hırkasını giyerken bir yandan da tembih etmeyi ihmal etmiyordu:

– Sana gecenin bu saatinde namaz kılmasını bir şartla öğretirim: Her söylediğimi, her dediğimi üşenmeden yapacaksın, söz mü?

– Her söylediğini dadıcığım, her söylediğini yapacağım. İnan ki, söz!...

Aradan bir saate yakın zaman geçmişti. Banyonun kapısı hafifçe aralandı ve Feyzâ, sırtında bornoz, saçları yaş olduğu halde yavaşça dışarıya doğru seslendi:

– Haydi giyeceklerimi getir, dadı... Dadı, zaten hemen koridorun başında hazırdı. Elindeki temiz çamaşırları içeri uzattı...

Feyzâ, çamaşırlarını giyerken heyecandan tiril tiril titriyordu... Dadının tarif ettiği itinayla güzelce bir boy abdesti almıştı... Abdest aldıktan sonra kalbinin de, vücudunun da bir tüy gibi hafiflediğini hissetmişti.

Dadı, Feyzâ'ya namazda giymesi için kendi küçük tahta sandığından, ta gelinliğinden beri ihtimamla sakladığı kenarları sim kordonlu parlak mavi saten sabahlığını çıkarmıştı. Banyodan çıkarken mis gibi lavanta çiçeği kokan sabahlığı Feyzâ'nın üzerine giydirdi. Feyzâ sabahlığının eteklerini sürüye sürüye tekrar koridordan geçti ve adeta uçarak dadının odasına girdi. Saçlarından yere sular damlamaktaydı. Dadı, yine sandığından çıkarttığı simden telli, mis kokulu bir namaz örtüsünü Feyzâ'nın başına örterken, dışardan hakikaten sabah ezanı okunmaya başlamıştı.

Demek tam sabah namazı vaktiydi. Dadının da, Feyzâ'nın da gözlerinden yaşlar akmaya başlamıştı yeniden, dadı geldi. Feyzâ'nın dizleri dibine yere çöktü. Ve örtülerin içinde büsbütün güzelleşerek adeta bir melek görünüşüne sahip olan Feyzâ'yı kendine doğru çekerek sevgiyle alnından öptü, sonra:

– Feyzâ'm... Feyzâ'm benim. Nur kızım, melek kızım. Bilsen

böyle ne kadar güzel oldun.

Diyerek sessiz sessiz ağlamakta olan genç kadını bir ana muhabbetiyle bağrına bastı. Dadı, yere yan yana iki seccade sermişti. Feyzâ'yı elinden tutarak:

– Haydi gel, kızım... Bak, seccadelerimiz bizi bekliyor. Ben ne yaparsam, sen de aynını yap. Daha sonra sana esaslı olarak öğretirim namazı, dedi.

Şimdi ikisi de yan yana eğiliyorlar, doğruluyorlar, çok uzaklardan duyulan hafif ezan sesleri arasında huşu içinde namaz kılıyorlardı. Nihayet sıra duaya geldi. Feyzâ, ellerini yukarı kaldırıp avuçlarını semaya doğru açtığı zaman, o anda Allah'ın huzurunda bulunduğunu düşünerek şiddetle ürperdi...

Allah'a bu kadar yakın olmak... O'ndan el açarak bir şeyler istemek... O'nun huzurunda yalvarmak, yakarmak... "Oh.. Ya Rabbim... Saadetin bu kadarına lâyık mıyım ben?" diye düşünüyor, yüce Allah'tan günahları için af üstüne af diliyordu. Gözlerinden akan yaşları silmek bile aklına gelmiyordu. Duayı bitirir bitirmez, yanına oturan dadının omuzuna koydu başını ve bitkin bir halde hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı yeniden, hıçkırıkları arasında kesik kesik konuşmaktaydı...

– Neden dadı, neden daha evvel bu ilâhî zevkten mahrum kalmışım ben?

Dadı:

– Senin hidayetin, bu güne nasipmiş kızım, ne denir? dedi... Haydi sil artık gözünün yaşını da, git uyu biraz. Bak, nerdeyse şafak sökecek artık...

Feyzâ, kalbi tarif edilmez bir saadet ve huzur yüklü olarak bir çocuk itaatiyle kalktı, dadının ıslak yanaklarını öperek, kapıya doğru yürüdü:

– Allah rahatlık versin dadıcığım...

– Sana da yavrum.. sana da...

Ertesi sabah Selim, Feyzâ ve dadı sofrada oturuyorlardı. Odada derin bir sessizlik hüküm sürmekteydi. Sessizliği ilk bozan Selim oldu:

– Senin nen var Feyzâ? Sabahtan beri durgun, tuhaf bir halin var. Adeta uykuda gezer gibisin. Biraz sonra Vedat'larda bulunmamız lâzım biliyorsun. Biraz neşeli olman lâzım, değil mi ya?

Feyzâ soğuk bir sesle:

– Ben bu akşam Vedat Beylere gidemeyeceğim galiba Selim,

dedi. Biraz başım ağrıyor...

– O da ne demek canım? Bir parça başın ağrıyor diye verilen sözden dönülür mü hiç?

– Sade başımın ağrısı değil Selim. Çocuk da geceleri durmuyormuş artık... Dadıyı pek fazla rahatsız ediyor. Sen git... Benim için özür dilersin...

– Hoppala... Bu mazeret de nereden çıktı şimdi? Çocuk dadıya alışkın... Dadı da onu seviyor... Bunlar, birer mazeret olamaz Feyzâ... Birlikte gideceğimizi biliyorlar... Haydi, haydi, bırak kaprisi de giyin çabuk. Hem bu gece çok şık ve çok güzel olmalısın. Seni yeni arkadaşlarımla tanıştıracağım...

Feyzâ, hiç sesini çıkarmadı. Yemeğini yer yemez giyinmek için yatak odasına geçti... Aradan beş–on dakika geçmişti ki giyinmiş olarak yatak odasının kapısını açtı...

Üzerine yakası ve kolu kapalı sade bir elbise giymişti... Saçlarını fırçayla dümdüz bir şekilde taramış, yüzüne de hiç makyaj yapmamıştı. Bu haliyle bir genç kız kadar sapsade bir görünüşü vardı. Dışarıya çıktı; Selim'e:

– Ben hazırım, dedi.

Selim, hayretle başını çevirdi ve:

– Nasıl olur? diye sordu. Daha ben hazır değilim.

Genç adam, Feyzâ'yı hayret ve şaşkınlıkla tepeden tırnağa sözmekteydi. Nihayet:

– Daha ne makyajını yapmış, ne saçlarına bir şekil vermişsin. Niye hazırım diyorsun?

Feyzâ, ciddî ve sert bir sesle:

– Ben böyle gideceğim. Yani hazırım!...

Diyerek dadıya seslendi:

– Dadı... Mantomu verir misin?

Dadı, mantoyu getirdi. Fakat Selim, hırsla dadının elinden kaparak divanın üzerine fırlatıverdi mantoyu. Sonra da sinirli bir şekilde Feyzâ'ya dönerek adeta emreder gibi haykırdı:

– Şakayı bırak da geç içeri yüzünü boya. Üstüne de şöyle insan içine çıkacak güzel bir şey giy. Delirdin mi sen.

Feyzâ gayet sakin:

– Bilâkis, dedi... Evvelceymiş o delilik... Şimdi aklım başıma geldi. Böyle gideceğim diyorum!... İşine gelirse!...

Selim, bir türlü Feyzâ'daki bu değişikliğe mânâ veremiyordu.

Bu defa alttan almaya çalıştı:

– Feyzâ, neler saçmalıyorsun sen kuzum? Sana daha biraz evvel söyledim. Bu gece bilhassa çok şık ve güzel olman gerektiğini...

– Ben artık satılık bir vitrin eşyası gibi süslenip püslenip teşhir edilmek istemiyorum, Selim. Benim güzelliğim, yalnız sana ait olmalı... Ayrıca arkadaşlarına güzel görünmek, kendimi beğendirmek mecburiyetinde değilim!...

– Bu sözler de nereden çıktı durup dururken canım? Bu akşam olmuş sana olanlar. Geç haydi, bırak şimdi mânasız sözleri de makyajını yap, saçlarını düzelt, üstüne de şu yeni diktirdiğin yeşil dekolte gece elbisesini giy de gel...

Feyzâ, içeri geçeceğine, yürüdü ve biraz ilerdeki bir koltuğa oturdu. Lâkayt, fakat kararlı bir ifadeyle:

– Beni böyle götürürsen gelirim dedi. Aksi halde evde oturup, seninle gitmemeyi tercih ederim...

– Yâ sabır. Sana olmuş bu gün olanlar dedim ya... Feyzâ'cığım anlamıyor musun? Bu halinle gelirsen beni arkadaşlarım içinde rezil edeceksin...

– İşine gelirse Selim. Ben böyle gelmek istiyorum... Boynumu kessen başka türlü gelemem...

Selim, mücadelenin faide vermeyeceğini görerek sinirli sinirli ceketini giydi. Feyzâ, nihayet onu mağlûp ettiğini anlamıştı. Dudaklarında belli etmemeye çalıştığı memnun bir gülümseme ile kalktı, divanın üzerindeki mantoyu alarak giydi...

Ve hiç konuşmadan kapıyı açarak birlikte çıktılar dışarıya. Fakat tam kapıdan çıkacağı sırada Feyzâ döndü, hayretle arkalarından bakakalan dadıya muzip bir ifadeyle "zafer benim" der gibi bir göz kırptı. Dadı, Feyzâ'nın bu kadar çabuk değiştiğine şaşırmış kalmıştı. Memnuniyetini ne şekilde ifade edeceğini bilemiyor, sadece arkalarından dua üstüne dua okuyordu...

❀

Mimar Vedat Bey'in villâsı, hemen her gece İstanbul sosyetesiyle dolup taşardı. Bu gece Vedat Bey'in güzel kızının 18 yaşına basması dolayısıyla Vedat Bey kızı şerefine bir kokteyl tertiplemişti. Pembe mermer sütunlu büyük salon, kadın-erkek davetlilerle daha erken saatlerde dolmuştu...

Kadınların kimi yakası dekolte uzun tuvalet giymiş, kimi ise

mikro-mini tabir edilen ve adeta blûz intibaını veren haddinden fazla kısacık etekli gece elbiseleri giymişti. Ellerindeki uzun saplı kadehleriyle küme küme toplanmış kadınlı erkekli gruplar, ayakta birbirleriyle şakalaşmaktaydılar...

İsmine sosyete denilen bu camianın içyüzü, mide bulandırıcı bir manzara arzetmekteydi. İnsanın, içyüzüne vakıf olduktan sonra "Dışardan baktım bir yeşil türbe, içine girdim estağfirullah tövbe" demesine imkân yoktur, bu sosyete denen nesneye. Sosyeteye mensup iki sınıf vardır. Birisi, manyaklık derecesinde bir nezaket budalalığıdır ki bu sosyeti tipi, kadın-erkek kim olursa olsun karşısındakine "Şeri, darling, canikom, cicikom" gibi sözlerle hitapta bulunurlar. Diğer sosyetik tipler ise bunlar da Tophane serserilerinin, küfürbaz arabacılarının konuşmalarını dahi gölgede bırakacak argo tabirler ve hatta galiz küfürlerle konuşurlar.

Vedat Bey'in şahane villâsı, bu gece işte bu iki sınıftan sosyetik tiplerle doluydu. Salonun en gözde yerine kurulmuş olan sahnede, taş devri insanlarını andıran, sırtlarında uzun tüylü postlar, ayaklarında kaba postallar, saçları enselerinden omuzlarına doğru karmakarışık bir halde sarkan, uzun favorili, acaib kılıklı gençlerden kurulu bir caz gurubu, yamyamların vahşi çığlıklarını andırır sesler çıkararak akıllarınca salona zevk ve neşe dolu bir hava katıyorlar. Ortadaki yumurta biçimindeki pist, bu çılgın müziğin ritmine uyarak çılgınca zıplayan, tepinen en son moda dansları yapan çiftlerle dolu...

Feyzâ, daha düne kadar kendisinin de içinde bulunduğu, çılgınca gülüp, eğlenip, dansettiği bu çılgın güruhu, oturduğu koltuktan ibretle ve nefretle seyretmekteydi. Halbuki daha düne kadar bu güruhun içinde bulunmaktan zevk alıyordu o... Şimdiyse evet, bu suni, bu yapmacık, bu gösteriş ve riya dolu hayat, onu sıkıyordu işte. Selim, yarım saate yakın bir zamandır kendisini yalnız bırakmış, salonun öbür ucunda bulunan neşeli bir grubun içine dahil olmuştu. Feyzâ, kalbinin demir bir mengene altında ezildiğini hissediyordu, adeta... Nihayet daha fazla dayanamadı, yerinden kalkarak terasa açılan cam kapıya doğru yürüdü. Kimse farketmeden yavaşça kapıyı açtı ve dışarıya süzüldü...

Oh... Dışardaki hava salondakinden ne kadar farklı, ne kadar saf ve berraktı. Temiz havayı bol bol ciğerlerine doldurdu. Bahçede bulunan çiçeklerin kokusu terasa kadar çıkıyor, Feyzâ'nın genzini tatlı tatlı gıcıklıyordu. Gökyüzündeki ay, bütün haşmetiyle parıldamakta, ortalığı gündüz gibi aydınlatmaktaydı...

Feyzâ, arkasından teras kapısının açıldığını ve dışarıya birinin çıktığını farketmemişti bile. Bu Selim'in arkadaşlarından Murat'tı. Terasın parmaklıklarına dayanmış, gecenin güzelliğini seyre dalmış olan Feyzâ, elinde bir içki kadehi ile kendisine iyice yaklaşan genç adamı, hâlâ farketmemişti. Murat, Feyzâ'nın tam arkasına gelince durdu ve adeta fısıltı gibi bir sesle:

– Feyzâ Hanım, dedi...

Feyzâ, fena korkmuştu. Birden arkasına döndü... Karşısında elinde içki kadehiyle kendisine gülümsemekte olan Murat'ı görünce ne söyleyeceğini şaşırdı. Fakat Murat zaten onun bir şey söylemesine meydan bırakmamıştı:

– Sizi korkuttum galiba Feyzâ Hanım, özür dilerim, dedi. İçeride sıkıldınız her halde. Ama doğrusu Selim'in yerinde ben olsam, bu kadar güzel bir kadını değil yalnız bırakmak, gölgesinden dahi ayrılmam onun. Üstelik böylesine güzel bir kadın!...

Feyzâ'nın ağzı diline dolaşmıştı:

– Şey... Murat Bey... Siz Selim'in en yakın arkadaşıydınız değil mi? dedi...

– Olabilir... Ama bu, size olan hislerimde hiç bir şeyi değiştirmez ki... Beni anlayın, ne olur? Sizi seviyorum Feyzâ Hanım...

– Bu sözleri evli bir kadına söylediğinizin farkında mısınız?

Murat, gayet pişkin bir tavırla:

– Evet, dedi. Farkındayım. Selim gibi bir erkekle evli bulunmak bahtsızlığına uğramış bir kadına hem de...

– Feyzâ, bu küstah adamın yüzüne olanca hırsıyla tükürmemek için kendini zor tuttu ve güçlükle cevap verdi:

– Ya sizin gibi âdi bir gönül avcısı, bir ayyaşla evli bulunmak bahtsızlığı daha mı az görünüyor size?

Murat, sarsılmıştı... İncinen gururunu tamir etmek üzere tam ağzını yeniden açmak üzereydi ki terasın kapısı açıldı ve Selim, gülerek dışarı çıktı. Yanlarına yaklaşırken neşeyle:

– Dışarısı cidden harika. Ne romantik bir gece değil mi çocuklar? dedi.

Feyzâ'nın burun delikleri sinirden açılıp açılıp kapanıyordu. Selim'e doğru dönerek:

– Evet, bir erkeğin evli bir kadına ilân-ı aşk edebileceği kadar romantik bir gece!... Ama bu romantiklik beni sıkmaya başladı artık, anlıyor musun? Beni eve götür Selim...

Selim, Feyzâ'nın omuzundaki şalı eliyle düzelterek:

– Daha geleli ne kadar oldu Feyzâ? dedi. Yine anormalliğe başladın sen...

– İster anormallik de ister delilik de... Bu hava artık beni boğuyor Selim. Başım çok ağrıyor. Lütfen beni eve götür artık...

Murat, durumunu idare etmek için:

– Feyzâ Hanımın sinirleri iyice zayıflamış Selim. Ne diyorsa onu yapsan, daha akıllıca hareket edersin...

Feyzâ dönüp hırsla Murat'a baktı. Sonra hızlı adımlarla teras kapısından içeri girdi. Selim de bir şey anlayamayan, daha doğrusu anladığı halde anlamak işine gelmeyen bir halle ellerini iki yana açarak Feyzâ'nın arkasından salona girdi...

Alelacele Vedat Bey ve kızıyla vedalaşarak köşkten ayrıldılar.

Arabaya bindikleri zaman ikisinin de yüzünden düşen bin parça oluyordu sanki. Selim, burnundan soluyarak gaza bastı. Araba karanlıkların içinde süratle yol almaya başladı...

Feyzâ, geçirmiş olduğu o kâbuslu geceyi hayatının dönüm gecesi olarak kabul ediyordu. O geceden sonra hemen hemen bütün vaktini çeşitli dinî eserler okumakla geçirmekteydi. Kütüphanesinde ne kadar roman v.s. lüzumsuz kitap varsa, hepsini atmış, yerine yeni almış olduğu dinî eserleri, faideli fikir kitaplarını, Kur'an tefsirlerini, hadis kitaplarını ve lüzumlu ilmihalleri koymuştu...

Bir çok İslâmî meseleleri dadısından sorup öğreniyordu ama tabiî kültürlü bir insan için bu malumat, tatmin edici sayılmazdı... Dadı, nihayet oldukça cahil bir kadındı. Bunun için Feyzâ, tatminkâr bir bilgiye sahip olabilmek için kâh ilmihal sahifelerini karıştırıyor, kâh kitaplarındaki hadislere müracaat ediyor ve kâh Kur'an tefsirlerinin içine adeta gömülüyordu...

Tefsirleri okuyup, kitapları karıştırdıkça bundan evvel gafletle geçirmiş olduğu senelere yanıyor adeta bu geçen zamanı telâfi etmek istercesine İslâm hakkında daha çok şeyler öğrenmek için gece demiyor, gündüz demiyor, mütemadiyen eser okuyordu.

Bunların arasında en ziyade ilgisini çeken eser, hanımlarla ilgili küçük b.ir kitaptı. Bu kitabı kendisine, dinî eserler almak için girdiği bir kitabevinde tezgâhtar olarak çalışan nur yüzlü temiz ve asil bir genç hediye olarak vermişti. Ücretini vermek için ne kadar direttiyse de genç, "Sizin gibi bir hanımın dinî eserlere karşı merak

duymasından duymuş olduğum memnuniyetten dolayı bu eser benim size bir hediyemdir. Lütfen kabul buyurun" diyerek para almamıştı. Tezgâhtar gencin bu jesti, Feyzâ'yı bir cihetten memnun etmekle, bir cihetten de yaralamıştı. Zira gencin "Sizin gibi bir hanım" derken, açık-saçık kıyafetini imâ ettiğini anlamıştı. Ama gence gücenmedi, bilâkis takdir etti. Açık-saçık kıyafetinden dolayı kabahatli olan kendisiydi...

Eserin ilk sahifelerini adeta yutar gibi okudu. Gerçi lisanı biraz ağdalıydı. Eserde Arapça ve Farsça kelimeler sık sık geçmekteydi. Ama yine de içindeki hakikatlerin parlaklığı ve üslûbun güzelliği ile söylenilmek istenen her şey fevkalâde anlaşılmaktaydı. Sonra yeni almış olduğu Osmanlıca-Türkçe lügat da bu mevzuda kendisine yardımcı olmaktaydı...

İşte şimdi de gözleri, aynı eserin aile hayatında erkek ve kadının davranışları ile alâkalı kısımlarında heyecanla gezinmekte... Esasen kendisine en ziyâde lâzım olan bahis de bu... Eserde aynen şunlar yazmaktaydı:

"Bahtiyardır o adam ki: Refika-i ebediyesini kaybetmemek için saliha zevcesini taklit eder, o da salih olur. Hem bahtiyardır, o kadın ki: Kocasını mütedeyyin görür, ebedî dostunu ve arkadaşını kaybetmemek için o da tam mütedeyyin olur, saadet-i dünyevîyesi içinde saadet-i uhreviyesini kazanır...

Bedbahttır o adam ki, Sefahate girmiş zevcesine ittiba eder, vazgeçirmeye çalışmaz, kendisi de iştirak eder. Bedbahttır o kadın ki: Zevcinin fıskına bakar, onu başka bir surette taklid eder. Veyl o zevce ve zevceye ki: Birbirini ateşe atmakta yardım eder. Yani: Medeniyet fantaziyelerine birbirini teşvik eder...

Hemşirelerim! Daire-i meşruadaki keyfle iktifa ediniz ve kanaat getiriniz. Sizin hanenizdeki mâsum evlâtlarınızla mâsumane sohbet, yüzer sinemadan daha ziyade zevklidir. Hem katiyyen biliniz ki: Bu hayat-ı dünyeviyede hakiki lezzet, iman dairesindedir. Ve imandadır. Ve âmal-i sâlihanın her birisinde bir manevi lezzet var. Ve dalâlet ve sefahatte dahi gayet acı ve çirkin elemler bulunur."

Eseri bir müddet kapattı, düşünceye daldı. Okudukları arasında bir cümle zihnine takılıp kalmıştı... Kitabı tekrar açtı, o cümleyi tekrar okudu:

"– Bedbahttır o kadın ki: Zevcinin fıskına bakar, onu başka surette taklid eder."

Sanki kendisi için yazılmıştı bu cümle...

Öyle ya, şimdi kendisi bu durumda değil miydi? Kocası içkiyi, kumarı ve sefahat âlemlerini seven, hatta yeri gelince dine, imana küfreden bir adamdı. Ve kendisi de yıllarca, içinde bulunduğu gaflet dolayısıyla kocasıyla aynı hayatı sürdürüp durmuştu...

Ama şimdi, şimdi her şey, evet her şey değişmişti. Kocasına uyduğu zamanlar hakikatlerden bihaber bulunuyordu. Ve bunun için aynı hayattan kendisi de büyük bir zevk duyuyordu. Şimdi ise öğrendiği hakikatler karşısında kocasının hayatına ayak uydurmasına artık imkân yoktu. Feyzâ, eserde belirtilen sefahat ve dalâlette kocasını taklid eden bedbaht kadın mevkiine düşmekten şiddetle korkuyordu. Fakat bu işi nasıl halledecekti? Biliyordu ki Selim, bu sefihane hayattan ölürdü de vazgeçmezdi. Bunun için Feyzâ'nın, ya Selim'den ayrılması veya birlikte yaşayabilmek için mutlaka o sefih hayata uyması lâzımdı. Fakat kararlıydı. Boşanmak pahasına da olsa, artık günden güne iğrenmekte olduğu o iğrenç hayata ayak uydurmayacaktı. Bu kararı verince derin bir nefes aldı... Ferahlamıştı...

Feyzâ, girişmiş olduğu bu nefis mücadelesi harbinin yanında her gün muntazam dadıdan Kur'an dersi de almaktaydı. Kısa bir müddet içinde zekâsı sayesinde pek güzel sökmüştü Kur'an'ı...

Bu sabah da yine Selim'i kapıdan uğurlar uğurlamaz doğruca banyoya koşup, abdestini aldı ve sabahlığını giyip, namaz örtüsünü takarak geldi. Dadının önünde diz çöküp, önünde açık duran Kur'an-ı Kerim'i heceleye heceleye okumaya başladı. Küçük Hilâl, yerde, halının üzerinde tatlı sesler çıkararak emeklemekteydi... Dadı, arasıra yanlışlarını düzeltmekle beraber Feyzâ'nın zekâ ve kabiliyetine hayran kalmaktan kendini alamıyordu...

Bu esnada Feyzâ'nın okuyuşunu mutfaktan duyarak içi dolan emektar ahçı kadın Hatice içeri girdi... Bir müddet bembeyaz örtüleri içinde Kur'an okuyan Feyzâ'yı hayretle seyretti; sonra kendini tutamadı ve:

– Ah benim tatlı hanımım dedi, Daha evvel de güzeldin amma, namaz kılıp Kur'an okumaya başladığından beri daha bir güzel oldun. Yüzüne bir nur geldi ki görme...

Feyzâ, "sadakallahül aziym" diyerek Kur'an'dan başını kaldırdı... Memnuniyetle gülerek:

– Sağol Hatice, dedi. Sahi becerebiliyor muyum biraz?

– Becerememek de ne demek hanımcığım? Maşaallah bu gidişle yakında gürül gürül okuyacaksın Kur'an'ı. Ah ne mutlu, ne mutlu böyle genç yaşta... Allah senden de razı olsun dadı hanım!...

Dadı, mütevazi bir şekilde başını yana eğerek:

– Ben de ne var ki, Hatice? Allah onun için de vermiş. Baksana Kur'an'ı sökmesi bir yana, Feyzâ şimdi örtünmeye de karar verdi.

Hatice kadın heyecanlanmıştı:

– Sahi mi diyor hanımım? Bir kaç ay içinde ne güzel öğrendin müslümanlığı. Peki, bey ne dedi buna?

– Daha beye söylemedim. Ama bey ne derse desin, Hatice... Ben kararımı verdim bir kere. Bu mevzuda bir çok eser de okudum. Kur'an tefsirlerini tetkik ettim. Benim için artık, Allah'ın emirleri, beyin emirlerinden çok daha mukaddes ve üstün.

– Allah senden razı olsun hanımım. Hani bu bir kaç aydır kavgasız gürültüsüz bir günümüz geçmiyor da... Yine kavga edersiniz diye söylemiştim...

– Sen kendini üzme Hatice... Her şey Allah'ın dilediği gibi olur...

Hatice kadın mutfağa doğru yürürken bir yandan da tülbendiyle gözyaşlarını kurulamaktaydı. Feyzâ, kaldığı yerden devam etmek üzere yeniden başını Kur'an-ı Kerim'e eğmişti ki salonda telefonun zili acı acı çalmaya başladı. Feyzâ koştu, telefonu açtı ve duyduğu ses karşısında gözleri sevinçle parladı:

– Oh... Babacığım sen misin? Ama o ne? Niçin sesin öyle bitap, baba? Ne?... İflâs mı ettin? Doğru söyle, babacığım. Ama Selim'le beraber yürütüyordunuz o işi? Anlamadım. İflasına sebep Selim mi oldu? Şaka etmiyorsun ya babacığım? Demek kayınpederinin dâhi gözünün yaşına bakmayacak kadar hain ve alçakmış öyle mi? Yok, yok!... Sen benim için üzülme, babacığım!... Zaten son zamanlarda çekilmez oldu... Tabiî, tabiî, sabrediyorum. Nihayet inceldiği yerde kopar... Olur, olur babacığım... Yalvarırım beni habersiz bırakma. Anneme de selâm söyle... Kendinizi fazla üzüp hırpalamayın sakın. Allah ne takdir etmişse o tecelli edecektir... Güle güle... Güle güle babacığım...

Telefonu kapattı. Dudakları üzüntü ve sinirden alabildiğine büzülmüştü... Neredeyse ağlayacaktı. Evet, babası iflas etmişti ve bu iflasın müsebbibi de kendi kocasıydı... Selim'e olan nefretinin kalbinde bir kat daha büyüdüğünü hissediyordu. Bir müddet salonun içinde ne yapacağınız bilemez bir halde bir aşağı bir yukarı dolaştı... Sonra kendini büyük bir gayretle toplamaya çalışarak tekrar dadının yanına geldi. Dadı da konuşulanları duymuştu. Feyzâ'yı daha fazla üzmemek için ağzını açıp, bir şey söylemedi. Feyzâ'da hiç konuşmadan yeniden Kur'an-ı Kerim'in başına diz çöktü

ve kaldığı yerden okumaya devam etti.

O gün akşama kadar Feyzâ kendisini hiç bir şeyle avutamadı. Şimdi ailesi ne yapacaktı! Ellerinde ne var, ne yoksa tabiî hepsi alınacaktı... Dışarıdaki yağmur sesi büsbütün asabını bozmaktaydı. Sabahtan beri hiç dinmecesine yağan yağmur, şimdi büsbütün şiddetlenmişti. Salondaki şömineye bir kaç odun daha attı ve karşısındaki koltuğa gömülerek üzüntülü bir şekilde odunların yanışını seyretmeye, tatlı çıtırtılarını dinlemeye koyuldu. Bu vaziyette kimbilir ne kadar zaman geçmişti. Feyzâ ancak sokak kapısının dışardan anahtarla açılışıyla kendine gelebildi...

Gelen Selim'di... Selim, kendisini karşılamaya kimsenin gelmediğini görünce yine evde bir şey olduğunu anlamıştı... Işığı yanmakta olan salona doğru yürüdü... Feyzâ'nın asık bir çehreyle oturuşu neşesini kaçırmıştı... Sordu:

– Yine ne var? Neden somurtup duruyorsun, öyle?

Feyzâ başını kaldırıp, Selim'e bakmadı bile, sadece:

– Hiiç dedi. Biraz evvel babamla konuştum telefonla... İflâs etmiş...

– Eee? Para mı istiyor yoksa?

Feyzâ adeta tükürür gibi:

– Senin gibi karaktersiz bir erkekle nasıl evlendim, hâlâ hayret ediyorum, dedi. Babamın iflâsının müsebbibi sen olduğun halde, utanmadan bir de hakaret ve alay ediyorsun değil mi?

– Ne alayı canım? Babanın kendi kabahati... Kafasını kullansaydı, bu günkü hale düşmezdi...

– Demek hâlâ kendini suçsuz görüyorsun?

– Öff... Kes kızım... Uzattın artık...

Selim, hırsla oradan bir gazete alarak, Feyzâ'nın yanındaki koltuğa oturdu ve gazeteyi okumaya başladı. Bir müddet sonra, birden hatırlamışçasına başını kaldırdı ve hiç bir şey yokmuş gibi Feyzâ'ya döndü:

– Ha, hatırlamışken söyleyeyim, Pazar gecesi Şerafettin'ler, Vedat'lar ve Fikret'lerle birlikte Kulüp Reşat'a gideceğiz... Haberin olsun...

Feyzâ:

– Ne yazık ki ben sizinle gelemeyeceğim, Selim, dedi...

Selim, küstah bir tavır takındı:

– Neden? Yoksa babanın iflâsına matem mi tutacaksın?

– Yoo düşünmedim bile... Hem bugün alan Allah, yarın vermesini de bilir. Bu bakımdan fazla üzülmüyorum bile... Benim gelemeyişimin sebebi daha başka...

– Neymiş bu sebepler?

– Ben artık müslüman bir kadına yakışır bir şekilde mazbut bir kıyafete girmeye karar verdim Selim...

– Şuna, aklımı kaçırdım desen daha iyi olmaz mı?

– Sen nasıl kabul edersen öyle olsun... Ama bilirsin, ben bir şeye karar verdim mi, eğer o iş doğruysa ve mantığıma uygun gelirse mutlaka yaparım. Yani bunu da yapacağım!...

– Ya, ben, müsaade etmezsem?...

– Sen (hâşâ) Allah'tan üstün değilsin ya.

– Ne demek istiyorsun yani?

– Basit... Bu hususta seni dinlemem. Beni karın olarak görmek istiyorsan, ya bunu kabul eder, bana istediğim gibi mazbut bir hayat yaşatırsın, veya...

– Evet veya?

– Veya boşanırız!

Selim, fena halde bozulmuştu... Sakin görünmeye çalışarak:

– Ya, demek kararın bu kadar kati? dedi. Peki, daha bu yaşta nineler gibi örtünmeye ne sebep var? Hele bir elli-altmış yaşına gel... O zaman istediğin gibi giyin, değil mi ya?...

Feyzâ omuz silkti:

– Yanlış bir felsefe seninki... Değil elli-altmış yaşına kadar, yarına kadar yaşayacağıma dair bana bir teminat bir senet verebilir misin? Hem Allah'ın bu örtünme emri yalnız yaşlı kadınlar için değildir. Hattâ Cenab-ı Hakk, Kur'an-ı Kerim'de, yaşlı kadınların örtünmeseler dahi bir günaha girmeyeceklerini bildiriyor. Demek ki örtünmek 12-13 yaşından itibaren bütün genç kızlara ve kadınlaradır. Bu yaşlardan itibaren bütün kadınlar, eğer hakikaten müslümanlarsa, örtünmeye mecburdurlar. Bu, Allah'ın emri... Üzerinde münakaşa edilmez!

Selim, aniden yerinden fırladı. Ellerini pantolonunun cebine koyarak Feyzâ'nın karşısına geçti:

– Kızım, ben seni şöyle ele-güne karşı yüzümü ağartasın diye modern, ileri görüşlü bir kız olarak aldım. Sen kalktın benim başıma hoca kesildin. Son zamanlarda, hani ağzından Allah, Bismillâh kelimelerinden başka söz dökülmez oldu... Yoo... Ben böyle yobazlıklara gelemem, bak!...

Feyzâ artık boşanmıştı bir kere... Bu yüzsüz ve imansız adama karşı daha fazla susamazdı. Sert bir sesle:

– Demek insan, yaradanının emrini yerine getirince yobaz oluyor, öyle mi? Diye bağırdı. Bana bak Selim! Artık hristiyanlar gibi bir hayat yaşamak istemiyorum ben, anladın mı? Kaldı ki, biz, onlar kadar bile olamıyoruz. Onlar hiç değilse pazar günleri kiliseye giderek Allah'a ibadet ederler. Bizler ki, Hak dinin mensupları olan müslümanlarız. Sorarım sana; bizim hangi hareketimiz uyuyor müslümanlığa? Abdest alırım, alay edersin... Namaz kılarım, alay edersin... Kur'an okurum, yine alay edersin... Bu mu senin müslümanlığın?

Selim bu gibi sözlerle yola gelecek cinsten bir insan değildi:

– Ben, şunu bunu bilmem Feyzâ, dedi. Yanımda yaşlı nineler veya hizmetçi kadınlar gibi giyinmiş bir kadın taşıyamam ben.

Feyzâ bu defa alaylı bir sesle:

– Neden? Çünkü erkek arkadaşların, vücudumu açık saçık görmeyince, "Selim'in karısı bir içim su! Ne enfes, ne güzel kadın!" diyerek, etrafımda pervane olamayacaklar da ondan değil mi? dedi. Benim bildiğim, erkek olan karısını kıskanmalı Selim! Kıskanan erkek de onu açık saçık teşhir etmek yerine, çirkin nazarlardan muhafaza etmek ister. Ben, bütün güzelliklerimle yalnız sana ait, yalnız senin karın olmak istiyorum. Anlayacağın, beni bütün gözlerden kıskanmanı istiyorum. Böyleyken sen beni gururla binbir kişinin gözüne, gönlüne peşkeş çekiyor ve iftiharla teşhir ediyorsun.

Selim gülerek cevap verdi:

– Unutma ki güzele bakmak sevaptır.

– Ya o güzel, bir erkeğin namusu olan karısı olursa?

– Bir şey değişmez... Eğer o kadın, hakikaten güzelse, helâl olsun derim.

Feyzâ:

– Nasıl tuhaf? dedi. Hayvanlar bile dişilerini kıskanırlar halbuki!..

Bu söz, Selim'i bir anda yerinden hoplattı:

– Yani beni hayvan yerine mi koyuyorsun?

Feyzâ gayet sakin:

– Seni, ben değil, senin kendin koydun hayvan yerine; ben ne diyeyim? dedi.

Selim, öylesine köpürmüştü ki bu söz üzerine kendine hakim olamadı ve Feyzâ'nın yüzüne şiddetli bir tokat attı. Feyzâ tokatın şiddetiyle bir an odanın ortasında sendeledi, sonra ellerini yüzüne

kapayarak boğazında düğümlenen hıçkırıkları bıraktı.

Selim evvelâ yumrukları hırsla sıkılmış bir vaziyette bir müddet sinirinin geçmesini bekledi...Sonra yüzünde şeytâni ve hileli bir ifadeyle sanki yaptığına pişman olmuşçasına Feyzâ'ya yaklaştı ve elini genç kadının omuzuna koyarak yumuşak bir sesle:

– Affet Feyzâ, dedi. Elimde olmadı, inan. Kendimi kaybettim birden.

Feyzâ boşanmıştı bir kere... Sarsıla sarsıla ağlayarak:

– Ah, dedi. Keşke bana bir yerine bin tokat vursan da, yeter ki hatanı anlayabilsen.

Selim'in sesinde yine sahtelik vardı:

– Bak Feyzâ, dedi. Bu örtünme meselesini Pazar gecesinden sonra görüşürüz, ha?

– Hayır, hayır, Selim gelemeyeceğim Pazar günü sizinle işte... Hem hiç, hiç bir zaman da gelmeyeceğim anlıyor musun?

– Canım, niçin bu kadar inat ediyorsun, anlamıyorum... Sana ne dedim, Pazar gecesi gidelim... Sonra yine devam ederiz mevzuumuza... Haydi Feyzâcığım, sil gözlerinin yaşını da bırak inadı... O gün için mutlaka geleceğimize dair söz verdim. Gitmezsek Vallahi çok ayıp olur.

Feyzâ, çöktüğü koltuğa biraz daha gömülerek hıçkırıklar arasında çaresizlik içinde çırpınıyordu. Nihayet kararını verdi: Son bir defa daha gidecek, fakat bundan sonrakiler için direnecek, icabederse herşeyi göze alacaktı Selim'in "Ayıp olur" sözü üzerine dayanamayıp haykırdı:

– Ona ayıp, buna ayıp... Her seferinde bir şey çıkarıyorsun. Peki, bu sefer de geleceğim ama beni kararımdan hiç bir kuvvet döndüremez. Bunu bil!...

❀

Nihayet Pazar gecesi gelip çatmıştı...

Gece kulübünün salonu bu gece her zamankinden ziyade kalabalıktı... Herkesin yüzü heyecanla sahnede ateşli İspanyol dansları yapmakta olan bir İspanyol çiftine çevrilmişti... müzik coşup, kastanyetlerin işleyişi hızlandıkça salon yüzlerce ağızdan çıkan "ole! ole!..." sesleriyle inliyordu adeta...

Salonun dip tarafında kalın kadife perdelerle ayrılmış ikinci bir bölüm bulunmaktaydı... Burası da aşağı yukarı eğlence salonuna yakın büyüklükteydi. Tam orta yerde uzun bir kumar masası bu-

lunmaktaydı... Masanın etrafı, smokinli, kodaman tipli erkekler, son derece açık ve şatafatlı giyimli koket sosyete kadınlarıyla çevrilmişti. Kadın ve erkek bütün yüzlerde çirkin bir hırs ve heyecan ifadesi okunmaktaydı... Ortada büyük paralar dönüyordu.

Selim, kumar masalarının kurdu olarak isim yaptığı için bugün de sosyetik kumarbazların gözleri Selim'in üstünden hiç ayrılmıyordu... Fakat Selim'e ne olduysa olmuştu bu akşam, hiç mi hiç kazanmıyor, mütemadiyen kaybediyordu. Heyecanlı ve sinirli bir halde ortaya yeni paralar sürüyor, fakat bütün kurnazlığını kullandığı ve bütün hilelerini sırasıyla tecrübe ettiği halde sürekli olarak üst üste kaybediyordu...

Kadife perdenin arkasından iç salondaki müzik ve kahkaha sesleri yükseliyor, masadaki kâğıt tutan eller hızla işliyordu... Herkesin sinirleri son derece gergindi. Selim'in alnında iri ter taneleri birikmişti.

Feyzâ ise, biraz ötede bulunan geniş bir koltuğa oturmuş, kumar masasındakilerin yüzlerini teker teker incelemekteydi. Yüzünde yine en ufak bir makyaj izi yoktu... Üzerindeki elbise sade, mazbut ve zarifti... Sararan yüzü adeta hissiz ifadesizdi. Fakat içinde fırtınalar, kasırgalar kopuyordu. Daha dün denilebilecek kısa bir zaman öncesine kadar bu tiksinilecek insanların içinde nasıl bulunduğuna, bu gözü paradan ve hayvancasına eğlencelerden başka bir şey görmeyen haris, maddeci ve ruhsuz insanlardan nasıl zevk alabildiğine şaşıyordu şimdi. O böyle hisler içindeyken Selim'in her kaybedişinde onunla şakalaşan arkadaşı Muzaffer, Feyzâ'yı işaret ederek Selim'i dürttü ve:

– Azizim, dedi. Senin şansın bugün ters dönmüş anlaşılan. Ben senin yerinde olsaydım, bana uğur getirsin diye Feyzâ Hanımı da çağırırdım masaya.

Bu söz üzerine uzun çubuk ağızlıkla sigara içen, aşırı makyajlı, plâtin saçlı bir kadın olan ve "şen dul" diye adlandırılan Suzan, sandalyesini yan döndürerek Feyzâ'ya seslendi:

– A... Vallahi Feyzâ'cığım, sana ne oldu böyle anlamıyoruz. Şekerim masamızın uğuru sendin ayol!

Bankacı Hâdi Beyin koket karısı Şermin ise, Feyzâ'ya bakmaya tenezzül bile etmeyerek:

– Bırak Allahaşkına Suzan, dedi. Son zamanlarda Feyzâ, nedense hepimize üstten bakar oldu... Seni beni beğenmiyor baksana...Allah Selim Beyciğime sabırlar versin... Büyü mü yapmışlar nedir kızcağıza?... Aaa!... Okutmalı vallahi Selim Beyciğim, okutmalı bu kızı...

Feyzâ, konuşulanları duymamış gibi, hiç cevap vermedi. Şermin'in sözleri, masadakilerin kahkahayla gülüşmelerine yol açmıştı. Şimdi bütün gözler, alaylı bakışlarla, köşede koltuğa büzülmüş olan Feyzâ'ya dikilmişti... Esasen kaybetmenin hırsı içinde bulunan Selim, alay konusu olmanın tesiriyle büsbütün çılgına dönmüştü. Birden hırsla Feyzâ'ya seslendi:

– Feyzâ!... Söylenilenleri duymuyor gibisin. Gelsene masaya!.

Feyzâ hiç istifini bozmadan gayet sakin:

– Ben burada çok rahatım... Aranıza girmekle size uğur yerine uğursuzluk getireceğimden şüpheniz olmasın, dedi.

Selim, bu söz üzerine daha ziyade köpürmüştü... İyice küstah ve sert bir tavırla emreder gibi bağırdı:

– Sana ne söyleniyorsa onu yap dedik! Orada öyle kukumca kuşları gibi oturup düşünmekle düştüğün ve beni de düşürdüğün durumu görmüyor musun? Kalk yukarı, şu boş iskemleye otur diyorum... Yoksa elimden bir kaza çıkacak, haberin olsun!...

Feyzâ kalktı, muti bir şekilde, fakat hissiz, bir robot gibi, denileni yaptı. Selim'in gösterdiği yere, "şen dul" Suzan'la, Vedat Beylerin kokteylinde kendisine ilân-ı aşk eden Murat'ın ortasına sessizce oturdu.

Ortada son derece gergin bir hava vardı. Selim:

– Al oyna!

Diyerek Feyzâ'nın önüne de iskambil kâğıtlarını sürdü. Fakat Feyzâ, uzatılan kâğıtlara sadece alaylı bir gülümseme ile bakmakla iktifa etti. Onun bu meydan okur şekilde alaylı lâkaydisi karşısında Selim yerinde duramayacak kadar sinirlenmişti. Arkadaşlarının arasında bu derece mahcup düşmeyi bir türlü hazmedememekteydi. Fakat etrafındakilerin teskin edici sözleriyle yatışarak tekrar oyuna başladı.

Vakit ilerledikçe, oyun da hararetlenmeye başlamıştı... Kaybetme endişesi ve kazanma hırsı içinde kendi alemlerine dalmış olduklarından herkes Feyzâ'yı unutmuş, onu kendi iç dünyası ile başbaşa bırakmışlardı.

Feyzâ ise, yüzünde saklayamadığı bir tiksinti ifade ile masada kumar oynayan bu riyakâr tavırlı muhteris insanları seyrediyor; kumarbazların herbirinin yüzünü ayrı ayrı inceliyordu... Ruhlarının, kalblerinin karanlığı, sanki yüzlerine vurmuştu bu insanların. Feyzâ, vakit ilerledikçe bu boğucu atmosfer içinde fenalaştığını hissediyordu... Bir müddet sonra başı dönmeye, gözleri kararmaya baş-

ladı, içinde fırtınalar, boralar kopmaktaydı sanki...

Geldiğine geleceğine bin kere pişman olmuştu. Neden, neden sanki aldanıp da gelmişti? Benliği derin bir nedamet duygusu ile kavrulmaktaydı... Bir ara sanki gözlerinin önünde bir sahife açılır gibi oldu... Sahifede yalnız: **"Bedbahttır o kadın ki; kocasının fıskına bakar, onu başka surette taklid eder"** cümlesi yazılıydı sanki... Evet evet, işte şimdi kocasının fıskına ve sefahatine alet olmak ve ona uymakla o da bedbaht kadınlar zümresine dahil olmuştu...

Şimdi artık yalnız masa ve masanın üzerindeki işleyen elleri görmekteydi... Daha sonra masanın üzerine atılan iskambil kâğıtları, oradan oraya yığınla sürülen paralar ve tekrar teker teker oynayanların yüzünde gezindi gözleri... Gittikçe daha ziyade fenalaştığını hissediyor, fakat ağzını açıp kimseye bir şey söylemiyordu... Gözlerini hırs bürümüş kibar (!) kumarbazların masadaki heyecanlı konuşma ve münakaşaları ile iç salondan taşan müzik ve kahkahaların gürültüsü arasında Feyzâ, masada şiddetli bir ruhî buhran geçirmekteydi... Hayır, hayır!... O, artık böyle bir hayatın kadını olamazdı... Bu, ne insanca ve hele hele ne de İslâm'ca bir yaşayıştı... Peki, ne işi vardı onun böyle bir yerde?... Niçin, evet niçin kabul etmiş, niçin gelmişti bu sefil yere Ya Rabbi?...

Yüzünde tahammül edilmez bir ızdırab izi vardı... Alnında iri ve soğuk ter damlacıkları birikmişti. Bayılacakmıydı, neydi? Bir ara müzik sesi kulaklarını adeta sağır edecekmişçesine yükseldi... Beyninin içi çın çın ötmekteydi sanki... Masadaki konuşmalar, heyecanlı sesler büyüdü.. büyüdü.. büyüdü... Feyzâ, çıldıracak gibiydi... Şiddetli bir asabî kriz geçirdiği belliydi. Nihayet beklenmedik bir şey oldu. Feyzâ, ânî bir hareketle ayağa fırladı ve kendini bilmez bir şekilde:

– Hayır!.. hayır!... İstemiyorum!... Tahammül edemiyorum artık. Bırakın beni.. bırakın diyorum!... Dağıtın bunları!.. Görmek istemiyorum!..İstemiyorum!..

Diye canhıraş bir feryadla haykırarak bir eliyle masanın üzerindeki oyun kâğıtlarını ve paraları yere savurmaya, diğer eliyle de içki dolu kadehleri kapıp fırlatarak arkası arkasına kırmaya başladı... Evet Feyzâ, tipik bir sinir krizi geçirmekteydi...

Bir yandan bunları yaparken bir yandan da etrafın şaşkın bakışları arasında, orada bulunanların hepsine hitaben hıçkırıklarla sarsılarak isyanla bağırmaya devam ediyordu:

– Yeter!.. yeter artık!... Nefret ediyorum hepinizden... Size de bu hayata da lânet olsun!...

Birden bir karışıklık oldu masada. Bir çılgın gibi yerinden fırlayan Selim'i, kimse zaptetmeye muvaffak olamamıştı. Masanın etrafını dolaşarak bir çırpıda Feyzâ'nın yanına gelen Selim, Feyzâ'yı saçlarından tuttuğu gibi yandaki duvara doğru fırlattı. Sonra tekrar üzerine atılıp:

– Al sana!... Al sana!... Kahbe karı!...

Diye bağırarak yüzüne gözüne herbiri ardına şiddetli tokatlar indirmeye başladı. Masa bir anda karışmıştı. Kadınlar yerinden fırlamış, Selim'in küfürler yağdırarak Feyzâ'yı dövmesi karşısında çığlık üzerine çığlık koparıyorlardı.

Nihayet şiddetli bir darbeyle Feyzâ yere, taş zemin üzerine yıkılıverdi... Selim bu defa da, onu tekmeleyerek dövmeye başlamıştı... Onun elinden, Feyzâ'yı kimse kurtaramamaktaydı... Selim bir yandan tekmelerle Feyzâ'yı yerden yere yuvarlıyor, bir yandan da ağzından köpükler saçarak:

– Yeter.. yeter ha?... Asıl beni arkadaşlarım arasında rezil, kepaze ettiğin yeter, uğursuz kadın! Al işte!... Al işte!... İstediğin buydu, değil mi?... Geber!...

Diye gürlemekteydi. Nihayet yüzü gözü kan revan içinde kalmış, hıçkırıklarla sarsılan Feyzâ'yı saçlarından tutup yerlerde sürükleyerek sokağa açılan kapının yanına getirdi ve boş eliyle kapıyı açıp, pis ve galiz küfürler arasında "Defol! Defol!..." diyerek tekmelerle dışarı fırlattı. Sonra şiddetle yüzüne kapıyı kapayarak içeriye, dehşet içinde kendisini seyreden arkadaşlarının yanına döndü.

Feyzâ, bir kaç basamak mermer merdivenden yuvarlanmış, narin vücudu merdivenlerin dibinde karların içinde upuzun serilmişti. Hıçkırıkları, bembeyaz karlarla örtülü gecenin sinesinde içli ve derin akisler bırakmaktaydı...

Şayet o sırada kulüpten çıkan genç bir Alman karı koca onu orada görmeseydiler, kimbilir kaç saat böyle karların içinde kalacaktı... Alman çift, yarım yamalak Türkçeleriyle vaziyeti Feyzâ'dan öğrenince, durumunun çok fena olduğunu görerek onu evine bırakmaya karar verdiler. Yol boyunca genç kadın hiç konuşmuyor, dinmeyen hıçkırıklarla sarsılıyordu.

Feyzâ, sokaklarının başına gelince evinin kapısına kadar götürmek istemelerine rağmen Alman karı-kocaya teşekkürlerini bildirerek indi arabadan. Üzerinde mantosu da bulunmadığı için soğuk iliklerine kadar işliyor, karların içine gömülen ayakları, vücudunu güçlükle taşıyordu. Villânın bahçe kapısından içeri girince, artık büsbütün yürümesini kaybetmişti, bir sarhoş gibi yalpalaya yalpala-

ya kapının önüne gelebildi.

Villâ, gecenin ilerlemiş saatinde derin bir sessizlik içindeydi... Üst üste basılan zilin acı sesi, gecenin karanlığını yırtarcasına devamlı olarak villânın içinde çınladı durdu. Nihayet dadı, uyku sersemliğiyle:

– Hayırdır inşaallah... Hayırdır inşaallah... Gecenin bu saatinde kim ola?

Diye söylenerek örtüsünü kaptı ve kapıya koştu... Fakat kapıyı açmasıyla ağzından acı bir çığlığın kopması bir oldu. Dadı, gördüğü manzaya karşısında hayretten dona kalmıştı...

Feyzâ, yüzünden gözünden kanlar sızarak saçları darmadağınık, duvara dayanmış, başı önüne düşük vaziyette elini hiç kaldırmamacasına zile basmaktaydı. Kapı açılır açılmaz, bir külçe gibi dadının ayaklarının dibine yıkıldı. Bayılmıştı...

Dadı, şaşkınlıktan ne yapacağını şaşırmıştı. Sadece:

– Aman Allah'ım!... Feyzâ'm... Feyzâ'm, n'oldu sana bir tanem?

Diye dizlerini döverek ağlayıp duruyordu. Nihayet biraz kendini toparlayınca sesi çıktığı kadar içeriye seslendi:

– Hatice!... Haticeee... Koş, çabuk bana yardım et!...

Hatice, bir şey anlamayan bir halle uyku sersemliği içinde koşa koşa kapının yanına gelip de Feyzâ'yı taşlar üzerinde yığılmış bir vaziyette görünce, o da dehşetle bir çığlık attı. Ve ikisi birden ağlaşarak Feyzâ'yı yerden kaldırıp kucaklayarak içeri aldılar. Güçlükle bir koltuğa yerleştirip arkasını yastıklarla beslediler. Feyzâ'nın başı arkaya doğru düşmüştü. Burnundan ve patlayan dudağından ince şeritler halinde kan sızmaktaydı...

Dadı, göz yaşları arasında: "Vah yavrucak... Vah zavallı yavrucak!" diye söylenerek alkolle ıslattığı pamukla Feyzâ'nın yüzündeki kanları sildi... Açılması, kendine gelmesi için kolonyalarla göğsüne ve bileklerine masajlar yapıp, yüzünü gözünü bol bol kolonya ile yıkadı. Ve üzerini battaniye ile örterek, karşıdaki pencerelerden birini açtı...

Kolonyanın tesiri ve havanın serinliğiyle Feyzâ nihayet bir müddet sonra kendine gelmeye başlamıştı... Genç kadının ağlaya ağlaya açılmakta olduğunu gören dadı ile Hatice, ne olduğunu öğrenmek için yavaştan yavaşa:

– Söyle kızım, ne oldu? Nasıl düştün bu hale Selim Bey nerede?

Diye sualler sorarak meraklarını gidermeye çalışmaktaydı. Feyzâ, uzun müddet bu suallere cevap veremedi. Bütün dünyanın

ağırlığını beynini oturtmuşlar gibi başının ağırlaştığını hissetmekteydi. Korkunç bir kâbus yaşamıştı şu bir kaç saat içinde... Ve hâlâ kâbusun dehşet verici atmosferinden kurtaramamıştı kendisini... Artık ağlamıyordu da... Gözlerini yerdeki halının bir noktasına dikmiş, sabit nazarlala o noktaya bakıyordu.

Fakat dadının konuşması, anlatması için ağlayıp yalvarmaları karşısında nihayet güçlükle kendini toparladı ve onlara, başından geçenleri yorgun bir sesle kısaca anlattı. Dadı, inanamıyordu bir türlü kulaklarına. Bir müddet hiç bir şey konuşmadılar. Sonra dadı, sordu:

– Peki şimdi ne yapmak niyetindesin?

Feyzâ, dadının bu sorusuna kati ve kararlı bir sesle cevap verdi:

– Derhal çocuğumu hazırla, dadı... Sen de çabucak giyin... Evi terkedeceğiz. Bir dakika daha durmak istemiyorum artık burada...

– Kızım, deli misin sen? Böyle kavgalar olur karı-koca arasında... Sabret biraz, zamanla belki o da hatasını anlar, düzeliverir.

– Sen ne diyorsun dadı? Onunla artık değil bir gün geçirmek, yüzünü dahi görmek istemiyorum. Hemen... Hemen dadı, o eve gelmeden çıkmalıyız bu evden. Sen, ne diyorsam onu yap!... Çocuğu da hazırla, sen de hazırlan!...

– Peki, ama gecenin bu saatinde nereye gideceğiz, kızım?

– Yabancı yere değil, merak etme.. Annemlerin yanına gideceğiz.

Feyzâ'nın ağzından bu söz çıkar çıkmaz dadı da Hatice kadın da bir ağızdan:

– Ne, annenlere mi?

Diye küçük bir çığlık kopardılar.

Feyzâ:

– Bunda şaşılacak ne var canım? dedi. Annem ve babamdan başka kimim var ki, bu dünyada?

Dadı ve Hatice her ne kadar bir kadının koca evinden tekrar anne ve babasının yanına dönmesinin çok zor olduğunu ve bu hareketin çeşitli sebeplerle mahzurlu olacağını belirterek onu bu hareketinden caydırmaya çalıştılarsa da Feyzâ'yı fikrinden vazgeçirmeye bir türlü muvaffak olamadılar. İki kadının kalması için devamlı ısrar ve yalvarmaları Feyzâ'yı iyice sinirlendirmişti... Nihâyet hırsla ayağa kalktı ve dağınık saçlarını eliyle düzelterek dadıya:

– Ben, çocuğumu alıp gidiyorum. Canın burdan ayrılmak istemiyorsa, sen kalabilirsin dadı... Sana söyledim, beni verdiğim karardan hiçbir kuvvet döndüremez.

Dedi ve kızını almak için içeri doğru yürümeye başladı... He-

nüz bir kaç adım atmıştı ki, dadı ağlayarak önüne geçti ve:

– Dur kızım dur, dedi.

Bütün gün senden köşe bucak sakladım gazeteyi... Acı haberi öğrenmeyesen diye... Ama artık saklayacak tarafı kalmadı bu işin...

– Ne demek istiyorsun, dadı? Açık konuş? Ne gazetesi, ne haberi?

Dadı, burnunu çeke çeke ağlamaktaydı:

– Daha yeni geçirmiş olduğun şu büyük sarsıntı üzerine söylemek istemezdim ama kızım, ama... Ah!... Nasıl söyleyeyim Allah'ım?...

– Allahaşkına konuş, dadı... Nedir ağzında gevelediğin bakla?

– Şey... Yavrucuğum... Önce kendine hâkim ol da, al oku şu gazeteyi!...

Dadı, hıçkırıklarla sarsılarak, sakladığı gazeteyi yerinden çıkarıp uzattı Feyzâ'ya. Feyzâ, gazeteyi elleri titreyerek aldı fakat daha baş sahifesine göz atar atmaz kalbine bir hançer saplanırcasına acıyla gözleri iri iri açıldı.

Gazetenin baş sahifesinde büyük puntolarla şu manşet atılmıştı: "FECİ KAZA: BİR KAMYONLA BİR TAKSİ ÇARPIŞTI..." Manşetin altında İmpala marka otomobilin, tamamen parçalandığı ve üç kişilik ailenin derhal öldüğü haberi yer almakta, onun da altında Feyzâ'nın babası Necmeddin Beyin, annesi Emel Hanımın ve küçük kardeşi Teoman'ın resimleri bulunmaktaydı...

Feyzâ, gözleri hep öyle iri iri açılmış vaziyette ayakta bir heykel gibi duruyordu... Vücudu kaskatı kesilmişti... Gözünden bir damla bile yaş akmıyordu artık... Adeta katılıp kalmıştı... Ağzından güçlükle sadece bir tek kelime dökülebildi:

– Ölmüşler?...

Feyzâ'nın öyle ayakta taştan bir heykel gibi kaskatı kalması, dadıyı da, Hatice'yi de fena halde korkutmuştu. Dadı, ağlayarak geldi; Feyzâ'nın sabit nazarlarla baktığı gazeteyi elinden bir hamlede çekerek, kendine gelmesi için genç kadının yüzüne kuvvetlice iki tokat attı... İşte ancak Feyzâ'yı bu tokatlar kendine getirebilmişti... Birden dadının göğsüne kapanarak hıçkırıklarla sarsılmaya başladı:

– Dadı!... Dadıcığım... Annem... Babam... Teoman'ım... Ah! Gitmişler... Hepsi... Hepsi ölmüşler dadıcığım!...

Dadı, bir yandan Feyzâ'nın saçlarını okşuyor, bir yandan da ağlayarak onu teselli edecek sözler söylüyordu.

Feyzâ kendini tam olarak topladığında vakit sabaha yaklaşıyor-

du... Nihayet âni bir kararla, saatlerce gömülüp oturduğu koltuktan kalkarak tekrar dadıya döndü:

– Haydi hazırlan dadı, gidiyoruz... Hilâl'i de hazırla çabuk...

Dadı, bu sefer büsbütün şaşırmıştı:

– Evlâdım, delirdin mi sen?... Hâlâ mı gitmekten bahsediyorsun?

Evet dadıcığım... Burada artık bir saniye daha duramayacağımı hissediyorum. Hem annemle babamın ve biricik kardeşimin son yolculuklarında üzerime düşen vazifeyi yerine getirmeliyim... Sonra...

– Evet sonra?...

– Sonra da iflâsından sonra babacığımın elinde kalan yegâne mal olan ve bugün benim üzerine kalan apartman dairesine yerleşir, derhal bu uğursuz ve karaktersiz adamdan boşanma faaliyetine geçerim. Ne yapalım, kader böyle imiş, dadıcığım.. Kira vermeden oturur, temiz bir iş bulup çalışarak rızkımızı temin etmeye bakarım.

Dadı, gözyaşlarını silerek:

– Yani, yine Huzur Sokağı'na mı dönüyoruz?...

– Evet, dadı... Oraya dönüyoruz...

Hatice kadının ağlayıp sızlamaları ve yalvarmaları arasında dadı, Feyzâ'ya asla söz geçiremeyeceğini anlayarak kalktı ve yine Feyzâ'nın arzusu üzerine bir küçük valizden başka bir şey almamak şartıyla çabucak hazırlandı; küçük Hilâl'i de giydirdi ve salona döndü:

– Ne yaptın, yaptın; dediğini yürüttün yine kızım; haydi, ben hazırım...

Feyzâ, hiç cevap vermeden kalktı gardorobundan kalın bir manto alarak üzerine giydi... Başına da bir başörtü takarak Hilâl'i kucağına aldı... Dadı da elinde valizi ile hazırlandı. Fakat en mühim iş Hatice kadını teselli ve teskin edebilmekti. Saf ve temiz Anadolu kadını iki gözü iki çeşme durmamacasına ağlıyor ve Feyzâ'nın ellerine kapanarak:

– Gitmeyin ne olur, gitmeyin. Ben sizsiz ne yaparım hanımcığım? Duramam gayri artık burada diyordu...

BİRKAÇ AY SONRA, küçük bir mahkeme salonunda beş sene müddetle devam eden müşterek bir evlilik hayatının son bağları da kopmak üzereydi.

Salonda oldukça büyük bir meraklı topluluğu vardı. Mahkeme heyetinin karşısındaki uzun sıranın bir ucunda Selim, bir ucunda ise Feyzâ bulunmaktaydı...

Kalabalığın ekserisini Selim'in sosyetik çevresi teşkil etmekteydi... Ve, herkesin gözü büyük bir hayretle müşterek bir noktaya, Feyzâ'nın üzerine çevrilmişti... Feyzâ'nın üzerine sâde ve zarif bir mevsimlik pardüsü bulunmaktaydı. Başı, bir tel saçını dahi göstermeyecek şekilde boyun çevresinde dolanarak zarif ve değişik bir biçimde bağlanmış, kibar desenli, güzel bir başörtüsü ile örtülüydü... Bacağında ise tenini göstermeyen kalın çoraplar vardı... Hasıl şu anda tam bir İslâm hanımefendisi hüviyetinde hakim huzurunda bulunan Feyzâ'nın eski hoppa, şımarık ve çıtkırıldım, sosyetik Feyzâ ile arasında dağlar kadar fark vardı...

Mahkemede bütün şahitler hazırdı... Hâkim önce Selim'in şahitleri olan "şen dul" Suzan'la, bir gece partisinde Feyzâ'ya ilân-ı aşk eden Selim'in en yakın arkadaşı Murat'ı dinledi... Sonra Feyzâ'nın şahitleri olan dadı ile aşçı Hatice kadın dinlendi... Her iki tarafta, ailece şiddetli geçimsizlik olduğunu ileri sürüyordu... Hakim son defa bir kere daha Selim ve Feyzâ'ya kati olarak boşanmak isteyip istemediklerini sordu... Her ikisinin de derhal boşanmak istediklerini bildirmeleri üzerine Hâkim, Selim'e hitaben:

– Kızınız küçük olduğu için kanunen anneye düşmektedir. Kızınız için ne kadar nafaka verebilirsiniz? dedi...

Selim, yüzünde donuk bir ifadeyle cevap verdi:

– Annesini de, kızını da ömrüm boyu istediğim yok, sayın reis. Gördüğünüz gibi şiddetli geçimsizlikten anlaşarak ayrılıyoruz. Nafakaya gelince; kendilerine sorun. Arzu ettikleri miktarı vermeye hazırım.

Hâkim bu defa Feyzâ'ya döndü:

– Eşinizin sözlerini işittiniz kızım, nafaka tayinini size bırakıyor; ne kadar nafaka taleb ediyorsunuz?...

Feyzâ, başı dimdik, vakar içinde, kesin ve sert bir lisanla:

– Çocuğumu haram yoldan kazanılmış bir parayla büyütmek istemediğimden, nafaka istemiyorum Hâkim Bey!.. Dedi.

Hâkim, meslek hayatında ilk defa böyle bir boşanma davası ile karşılaşıyordu... Adam zengin olacak, ne kadar tayin edilirse edilsin istenilen nafakayı vermeye hazır olacak ve karısı bu paraları reddedecek!... Olur şey değildi doğrusu... Yaşlı Hâkim, şaşkın bir halde tekrar Feyzâ'ya hitab etti:

– Kızım, delilik yapma... Hissî hareket ettiğinin farkında mısın? Kızını yetiştirebilecek geniş imkânın var mı bari?

Feyzâ, yine vakarını muhafaza ederek cevap verdi:

– Hissî hareket etmiyorum Hâkim Bey, kızımı kendim çalışıp büyüteceğim. Tekrar ediyorum: Nafaka istemiyorum efendim...

Artık her iki taraf için de söylenilecek bir söz kalmamıştı. Beş dakika sonra, Hâkimin bildirdiği kararla Selim ile Feyzâ, resmen boşanmış oluyorlardı...

❦

Huzur Sokağı'ndaki yegâne apartmanın ikinci kat zili uzun uzun çaldı. Feyzâ, üzerine çabucak basma sabahlığını geçirip namaz örtüsünü taktı ve koşarak kapıyı açtı. Gelen, Huzur Sokağı'ndaki kedilerin sevgilisi olarak isim yapmış olan Sayacı Hayri Dede'ydi. Feyzâ, bu güleryüzlü ihtiyarı her görüşünde içinde ona karşı derin bir muhabbet duyardı. Kapının eşiğinde duran Hayri Dedeyi görünce:

– Oh... Siz miydiniz Hayri Dede?

Diyerek sevincini belirtti... Hayri Dede:

– Benim evlâdım, dedi. Bir istediğin var mı diye soracaktım.

– Çok teşekkür ederim Hayri Dedeciğim. Hiç bir ihtiyacım yok, elhamdülillah. Çok teşekkür ederim.

Hayri Dede, babacan bir tavırla parmağını sallayarak:

– Bak, eğer var da söylemiyorsun, günahım boynuna olsun. Sen artık dul ve yalnız bir kadınsın. Ne emredersen, yerine getirmek bizim boynumuzun borcudur, ha?...

– Sağol Hayri Dede. Emir ne demek? Yalnız evvelce de rica ettiğim gibi, bana temiz ve iyi bir evde yapabileceğim bir iş temin edebilirseniz çok makbule geçecek.

– Sen onu hiç merak etme kızım... Bütün mahalleli, bu iş için seferber olduk... İnşaallah yakında tam istediğin gibi, gönülceğizine göre bir iş buluruz. Haydi bana müsaade kızım.

Feyzâ:

– Güle güle Hayri Dede, hakkını helâl et!...

Diyerek yaşlı adamı uğurladı... Kapıyı kapatıp üzerinden sabahlığını henüz çıkarmıştı ki kapının zili tekrar çaldı... Sabahlığını yeniden üstüne geçirip kapıyı açtı. Bu defa gelen, başı örtülü, yaşlı bir kadındı... Elinde üstü bez örtülü yuvarlak bir tepsi vardı. Feyzâ, elinde tepsiyle kapıda duran yaşlı kadına derin bir mahcubiyetle:

– Ah Hanife Teyzeciğim, dedi. Yine mi bu zahmet? Yalvarırım artık bir son verin şu yemek getirmeye...

Hanife Teyze bir yandan tepsiyi bırakmak için içeriye girerken bir yandan da Feyzâ'ya cevap yetiştiriyordu:

– Amma da ayıbettin be yavrum... Şuracıkta hep beraber anaevlâd gibiyiz. Bir kaç kap yemeğin sözü mü olur? Gücenirim vallahi... Hem bak, bir tarhana çorbası yaptım ki ağzına lâyık.

Her zaman olduğu gibi bir kere daha gözleri yaşarmıştı Feyzâ'nın:

– Allah razı olsun Hanife Teyze, dedi. Zaten sizler de olmasaydınız, ben burada tek başıma ne yapardım? Eski evime yeniden döner dönmez, apartmandaki eski samimi dostlarımız hariç, bütün sokak sakinleri beni ne sıcak bir şefkatle bağrınıza bastınız. Size ne kadar minnettarım bilseniz...

Hanife Teyze sitemli sitemli Feyzâ'nın yüzüne baktı:

– Bir kere daha böyle konuştuğunu duyarsam, gücenirim, inan... Minnettarlık da ne demekmiş? Biz sadece vazifemizi yaptık yavrum. Müslüman, müslümanın kardeşidir. Her türlü ihtiyacına koşması gerekir. Apartmandakilere gelince: Seni böyle karşılarında, depdeğişik, ağır, mazbut, abdestli-namazlı, kapalı kıyafetli bir müslüman hanımcığı görünce kan beyinlerine sıçradı elbette haspaların, kızım...

Feyzâ, içini çekerek başını eğdi ve:

– Bir zamanlar, ben de o haspalardandım ya, Hanife Teyze, dedi.

Hanife Teyze iki elini yana doğru açarak:

– Eeee... Allah onları da ıslah etsin, hakikatı gösterip, hidâyetine eriştirsin yavrum, dedi. Hem ne dedim sana... Sen, onlarla onların sana tepeden bakışlarıyla filân kendini üzeyim deme... Bak bütün sokak, hep bir elden seni nasıl memnun edelim diye çırpınıyoruz. Zaten sokağımızın medâr-ı iftiharı Bilâl Beyler buradan taşındıktan sonra, sokağın tadı tuzu kalmamıştı... Ama şimdi onun yerine seni gönderdi Allah bize...

Feyzâ, yaşlı kadının tatlı tatlı konuşması karşısında içinin bu kadına karşı bir kat daha sevgi ve muhabbetle dolduğunu hissetti... Tatlı tatlı gülümseyerek içten gelen bir arzuyla Hanife teyzenin boynuna sarıldı:

– Ah, ton ton Teyzeciğim benim. Bana annemin yokluğunu dahi hissettirmediniz burada, dadım ve sizler olmasaydınız halim nice olurdu benim?

Ha, sahi dadım dedin de aklıma geldi. Dadı nasıl; hiç bir düzelme yok mu durumunda?

– Sorma Hanife Teyzeciğim, ayaklarına felç indi ineli hep öyle, bildiğin gibi, durgun ve sessiz... Eski neşesi, eski canlılığı, kalmadı dadıcığımın...

Hanife Teyze, bir yandan gitmek üzere daire kapısına doğru ilerlerken, bir yandan da Feyzâ'yı teselli etmeye çalışıyordu:

– Hiç merak etme kızım, zamanla düzelir inşaallah. Neşesi de gelir yerine, canlılığı da... Ne dersin. Kader-i İlâhi işte... Önüne geçmek kimin haddi? Ey, haydi ben gideyim de siz de yemekleri daha fazla soğutmadan yiyiverin... Hadi Allahaısmarladık, kızım...

– Güle güle Hanife Teyzeciğim, ellerine sağlık. Ben, tepsiyi ve kapları sonra kapıcıyla gönderirim...

Feyzâ, dışarı çıkan yaşlı kadının arkasından kapıyı kapatıp döndü; masanın üzerinde duran tepsiye bir müddet baktı... Sonra yanaklarından süzülen iki damla yaşı, beyaz örtüsüyle kurularken içinden şöyle söylüyordu: "Allah'ım, meğer müslümanlık ne güzel, ne ulvi şeymiş."

Tepsinin üstündeki örtüyü kaldırdı. Beyaz çinko bir kâsenin içinde mis kokulu buharlar yükseliyordu. Diğer bir bakır kapta da bol etli taze fasulye vardı.

Anne ve babasının evine döndüğü ilk günden itibaren Huzur

Sokağı sakinleri, Feyzâ'yı öylesine büyük bir sevgiyle bağırlarına basmışlardı ki ona hizmet edebilmek, onu memnun edebilmek, yüzünü bir parça güldürebilmek için herkes birbirleriyle fazilet yarışına giriyorlardı adeta...

Bu sevgi ve alâka, muhakkak ki Feyzâ'nın kara kaşına ve gözüne değildi. Sokaklarından hoppa, züppe ve havai bir genç kız olarak gelin çıkan Feyzâ'nın, yine aynı sokağa kocasından sırf kendisine İslâmî bir hayat yaşatmadığı için ayrılıp abdestinde namazında, örtülü, mazbut bir müslüman hanımı olarak dönüşü bu dindar ve muhafazakâr insanlara çok tesir etmiş ve onu hakikî bir evlât, bir kardeş gibi bağırlarına basmışlardı...

Üstelik ayrıldığı kocasından tek kuruş dahi nafaka almadığı ve ölen anne ve babasından da oturduğu daire ve eşyalarından başka hiç bir mülk ve para kalmadığı halde, onun dışarda çalışmayı asla doğru bulmayıp sağladığı kazanç çok az da olsa evde çalışmayı tercih etmesi, sokak sakinlerini Feyzâ'ya bir kat daha hayran bırakmıştı...

İlk zamanlar Feyzâ bir iş buluncaya kadar evin eşyalarını satarak geçinmeyi düşünmüştü. Babasının iflâsından bütün mal ve mülkleri haczedilmişti. Fakat babası, her zaman için tedbiri seven bir insandı. Bunun için herhangi bir maddî tehlikeye karşı apartman dairesini ve eşyalarını Feyzâ'nın üzerine yaptırmıştı. Feyzâ, babasının ne kadar isabetli hareket ettiğini şimdi çok iyi anlıyordu...

Eşyaların hepsi nadide ve kıymetli şeylerdi... Feyzâ, uzun müddet iş bulamasa dahi, bu eşyaları sattığı takdirde rahatlıkla geçinebilirdi. Bu düşünceyle kıymetli bir halıyı satmak için bir kaç kere kapıdan geçen eskicileri çağırmıştı, fakat fırsat düşkünü adamlar, çok düşük fiat veriyorlardı. Onun eskiyi çağırıp eşya gösterdiği, bir anda bütün sokakta duyumuştu. Ve o andan itibaren de Feyzâ'nın evi dolup dolup boşalmıştı...

Sokak sakinlerinin Feyzâ'yı öyle bir protesto edişleri vardı ki... İlle de ille Hayri Dede... Ağzından çıkanı kulağı duymuyordu adeta Hayri Dedenin...

– Yazıklar olsun kızım sana. Yazık, yazık. Biz de seni hakiki kızımız bilmiştik şuracıkta. Eşya satmak da ne demekmiş? Düpedüz hakaret bu bize; düşünmüyor musun hiç? Biz bu sokaktan eskici filân geçirtmeyiz kızım. Yani kimseye bir şey sattırmayız... İhtiyacın mı var bir şeye? İşte anan, baban, deden, kardeşlerin, burası bir sokak değil, bir aile yuvasıdır kızım.

– Ama Hayri Dedeciğim, bu yardımlar nihayet üç gün olur, beş gün olur... Aylarca böyle devam edemez ki...

– Aması maması yok bu işin kızım. İster aylarca, ister yıllarca. Sen gönlüne göre bir iş buluncaya kadar geçimin, ihtiyacın, her şeyinin temini bizdendir. Bir daha öyle eskici filân çağırdığını duyarsam bozuşuruz bak...

– Hayri Dedeciğim, hiç değilse bir kısmını satayım. Size bu derece yük olmak istemiyorum.

Hayri Dede, alaycı alaycı güldü:

– Bak sen hele; yük olmakmış... Kızım senin gibi paha biçilmez binlerce yük olsa, bizim gibilere yine zor gelmez. Hadi hadi sen işine bak. Kafanı da böyle lüzumsuz şeylerle yorma... Bak bir daha söylüyorum: Bu evden satmak için iğne çıkarttığını duymayacağım. Tamam mı?

– Peki, peki, dedeciğim... Söz... İstersen söz verme. Bir halı satmaya kalktım, bütün sokak başıma dikildiniz. Nasıl öderim ben sizin hakkınızı bilmem ki?

– Kolayı var kızım, bir daha böyle lüzumsuz sözler almazsın ağzına, ödenir biter bu hak...

Bir kaç ay sonra Hayri Dedenin vasıtasıyla temiz bir iş bulunmuştu Feyzâ'ya. Gerçi ücreti şimdilik pek az sayılabilirdi ama Feyzâ'nın canına şu bir kaç aylık işsizlik öylesine tak etmişti ki, o, bundan daha azına bile razıydı. İşi oldukça basitti. Makinede ipekli ve kışlık yünlü başörtülerin kenarlarını bastıracaktı. Hayri Dede malların getirip götürme meselesini halletmişti. Malları aldığı toptancının yanında çalışan 13-14 yaşlarındaki bir çocuk, haftada 2 defa mal getirecek ve giderken de dikilen malları alacaktı.

Feyzâ, kısa zamanda işine alışmıştı. Malları tam zamanında teslim ettiği için patronu da kendisinden çok memnundu.

Zaman su gibi akmakta, seneler birbiri ardınca geçmekteydi. Hilâl beş yaşını doldurmuştu. Yaramaz ele avuca sığmaz, tatlı mı tatlı, şeker mi şeker, sevimli ve çok güzel bir kız çocuğu olan Hilâl, Huzur Sokağı'nın cıvıl cıvıl şakıyan bülbülüydü adeta... Altın renkli bukle bukle saçları, kaşlarına değen upuzun kirpikleri, hâreli, yeşil gözleri ve kiraz gibi minicik dudakları ile kutu içindeki güzel taşbebeklerden farksızdı...

Feyzâ, biricik kızına belki hiç bir annenin duyamayacağı kadar büyük bir sevgi, şefkat ve titiz bir alâka göstermekteydi. Bütün emeli, kızını tam bir İslâm ahlâkı ve terbiyesi içinde yetiştirmekti. Ailesi tarafından kendisine verilmeyen dini bilgileri, ilerde kendi durumuna düşmemesi için, o şimdi büyük bir titizlikle kızına öğretmeye çalışmaktaydı.

Feyzâ, çocuk yetiştirme mevzuunda, dinî bilgiler ve İslâmî yaşayış bakımından çocukların çok küçük yaştan başlanarak yetiştirilmesi icabettiğini düşünmekteydi. Bunun için daha Hilâl konuşmaya başlar başlamaz ona öğrendiği bir kaç kelimenin arasında Allah kelâmını da öğretmişti...

İki buçuk, üç yaşlarına geldiği zaman ise, ona İslâm'ın 5 şartını ezberletmişti. Çocuğun yaşına uygun küçük masallarla kızına, iyilik yapanların, iyi müslüman olanların cennete gireceğini, kötülük yapanların ve Allah'ın emirlerine sırt dönenlerin ise cehennemde yanacaklarını anlatıyor ve küçük Hilâl de bunları büyük bir hayranlıkla dinliyordu. Hele aldığı şeyleri başkalarına satması görülecek şeydi. Bazen kapıda Hayri Dedeyle uzun uzun şakalaşırlardı. Hayri Dede, onun konuşmasına bayılırdı, Hilâl. Hayri Dedenin dizi üstüne oturur ve başlardı tatlı tatlı anlatmaya:

– Senin de cici müslüman kısın vay mı? Ben anneciğimin cici müslüman kısıyım, ya... ama bööle mini etek iyelsem, başöytü tatmassam, namasımı dılmassam, kaka müslüman olulum. Sonra Allah beni sevmes. Cennetine doymas. Beni ateşe atay...

Feyzâ, bazı müslüman ailelerin yaptığı gibi kızının yalnız dinî bilgilerle yetişmesini istemiyordu. O, kızını daha küçük yaşından başlayarak İslâm'ın emirlerine riayete de alıştırmaktaydı. Hilâl'i çok güzel ve çok zevkli giydiriyordu. Her elbisenin altına ya aynı kumaştan veya elbiseye uygun renkli bir başka kumaştan mutlaka güzel bir pantolon dikiyordu... Başörtüye de küçükten alışması için sokağa çıkarken başını muhakkak elbisesinin veya pantolonunun kumaşından kenarlarına ince firfirlar veya küçük ponpon sütajlar geçirdiği minik bir eşarb bağlamaktaydı.

Hilâl'in böyle daha iki buçuk, üç yaşlarında kapalı kıyafetler giymesi apartmandakilerin nihayet alenî feveranına sebep olmuştu. Hatta bir gün Feyzâ, kızını elinden tutmuş, pazardan aldığı ötebelerle apartmanın merdivenlerinden çıkarken, o sırada dışarıya çıkmakta olan, kırmızı saçlarından dolayı kendisine Alev Leylâ diye hitabedilen eski apartman komşusuyla karşılaşmış ve bu yüzden sonu tatlı biten bir münakaşaya girişmişti. O güne kadar bu kadın kendisiyle adeta küs gibiydi. Tabiî bu daha ziyade Feyzâ'ya kıyafetinden dolayı yüksekten bakmasından, ileri geliyordu. O gün Feyzâ'nın yanında küçücük haliyle Hilâl'in de kapalı olduğunu görünce dayanamadı ve tam karşılarında durarak:

– Kuzum, artık sabrım kalmadı, vallahi... Haydi seni bir derece anladım. Nereden bulaşmışsa bir yobazlık bulaşmış... Fakat şu kü-

çücük yavrudan ne istersin?...

Feyzâ hiddetle yüzüne karşı bağıran eski arkadaşına hafif bir tebessümle mukabele ederek:

– Kızımın kıyafetinin sizleri bu derece tedirgin ettiğini bilmiyordum Leylâ'cığım, dedi. Üstelik hiç de öyle antipatik bir kıyafeti yok...

Alev Leylâ hemen atıldı:

– Yoo.. öyle demek istemedim. Bilâkis, kıyafeti hepimizin çocuğuna taş çıkartacak kadar şık, zarif ve güzel. Doğrusu gıpta edilecek kadar zevkli giydiriyorsun kızını.

– Peki, o halde? Kızımın size batan nesi var?...

– Nesi olacak şekerim? Başörtüsüyle, şu bacağından hiç bir an çıkartmadığın pantolonu... Bu kadarı da yobazlık doğrusu...

Feyzâ, yere bıraktığı fileyi tekrar alarak:

– Bu iş böyle merdiven üstünde halledilecek bir mesele değil Leylâ'cığım. Şayet burnunu biraz kırar da, tenezzül edip eskisi gibi oturmaya gelirsen bir gün, sana bunların esas sebeplerini uzun uzun izah etmeye çalışırım.

Alev Leylâ, merdivenleri inerken:

– Sen istemesen de geleceğim, merak etme. Zira şu esas sebepleri ben de pek merak ediyorum. Yarın akşam sendeyim, tamam mı?

Ertesi akşam Leylâ ile Feyzâ, karşı karşıya oturmuşlar, derin bir mevzuun içine dalmışlardı. Feyzâ'nın üzerinde kısa kollu ve açık yakalı zarif bir pembe elbise vardı. Güzel dalgalı saçlarını itinayla tarayarak yine omuzlarından aşağıya salmıştı. Bu haliyle Feyzâ'nın evlenip ayrılmış, üstelik çocuk sahibi bir kadın olduğunu hiç kimse ihtimal veremezdi. Sanki yıllar geri dönüp gelmişti. Ve sanki Feyzâ, yine o neşeli, hayat dolu, taptazecik genç kızdı. Hilâl'in de üzerinde çok cici, dantelli bir kadife elbise vardı. Sarı ipek saçları bukle bukle alnına dökülmüştü... Bacağında her zaman giydiği pantolon yoktu...

Leylâ, eski arkadaşını ve kızını karşısında böyle açık ve modern bir kıyafet içinde görünce hayretini gizleyememiş ve merakla sormuştu:

– Senin işine bir türlü akıl sır erdiremiyorum. Dışardaki kıyafetinle içerdeki kıyafetin arasında dağlar kadar fark var...

Feyzâ:

– Bunu mu merak ediyorsun, izah edeyim, diye cevap verdi. Benim bütün gayretim, dinimin emrettiği şeyleri yerine getirmek, yasakladığı şeylerden ise kaçınmaktır. Dinimizce kadın, vücudunu

kendisine nikâh düşmeyen baba, koca, erkek kardeş, dayı, amca ve Kur'an'da belirtilen mahremlerinden başka diğer bütün erkeklerden gizlemek mecburiyetindedir. İşte ben de bunun için dışarda örtünüyor, evde ise hiç bir namahrem bulunmadığı için örtünmeye lüzum görmüyorum.

– Ama şekerim, benim tanıdığım bazı müslüman hanımlar var ki bunlar evde tek başlarına bile bulunsalar başlarındaki örtüyü, bacaklarındaki çorapları çıkartmıyorlar. Şimdi bunların hangisi doğru söyler misin?

– Senin söylediğin hanımlar, müslümanlığın takva mertebesine ulaşmış çok muhterem insanlardır. Fakat evin içinde örtülü bulunmak farz değildir. Bazı kimseler kadının evde açık başlı olmasının da günah olduğunu söylerler. Bu çok yanlıştır. Kadının ev içinde de örtülü bulunması, takvaya ulaşması bakımından faidelidir, fakat başı açık olması da hiç bir zaman günah değildir.

– Bu hususu iyi ki izah ettin Feyzâ, yoksa bayağı bozuluyordum ev içinde dahi başını örtenlere. Demek dinimiz kadını bu hususta serbest bırakmış. Yani ister örter, ister açar öyle mi?

– Elbette...

– Peki ama, merak ettiğim bir şey var. Sen evde açık başlı ve kısa kolla elbiselerle gezdiğini söylüyorsun. Halbuki ne zaman kapı çalınsa bakıyorum açtığında üzerinde uzun sabahlık, başında ise beyaz namaz örtüsü var, bu nasıl iş?

Feyzâ gülerek:

– Basit, dedi, daire kapısının hemen yanıbaşındaki askıya, sabahlığımı ve namaz örtümü asıyorum. Kapı çalınır çalınmaz başımı örtüp sabahlığı da üzerine geçiriveriyorum. İşte bu kadar. Nasıl, iyi usul değil mi?

– Evet, doğrusu çok pratik bir usul...

Ne var ki Leylâ'nın asıl öğrenmek istediği husus, küçük Hilâl'in kıyafetiydi. Feyzâ arkadaşını ikna edebilmek için bu meseleyi uzun ve teferruatlı olarak anlatmak istiyordu. Bu düşünceyle kendisini büyük bir tecessüs ve merak içinde dinleyen Leylâ'ya Hilâl'i niçin böyle küçük yaştan kapalı olarak yetiştirdiğini anlatmaya başladı:

– Hilâl'i ele almazdan evvel, sana biraz kendimden bahsetmek isterim Leylâ'cığım. Biliyorsun, son derece liberal görüşlü bir ailenin el-bebek, gül-bebek edilmiş ve şımartılmış bir kızıyım ben. Küçük yaşımdan evlenip de bu evden ayrılıncaya kadar geçen zaman

içinde her istediğimi, her arzu ettiğimi ailem tereddütsüz yerine getirdi. İstediğim her şeye kolaylıkla malik olacak imkâna sahiptim. Fakat, din ve mâneviyat hakkındaki bütün bilgilerden mahrumdum. Çok hareketli bir hayatın içinde olduğumdan bendeki bu eksikliğin farkına varamıyordum tabiî... Nihayet evlendim ve seneler geçti. Ve ben, seneler sonra bir vesile ile çok acı bir gerçeği öğrenmiş oldum. Meğer benim bir dinsizden, bir hristiyan madam ve matmazelinden farksız bir şekilde yetişmemin yegâne müsebbibleri rahmetli annem ve babammış. Dadım, ben daha küçükken kendilerine, bana dinî bilgiler verip Kur'an okumayı öğretmek istediğini söylemiş. Fakat Allah taksiratlarını affetsin, annemle babam feci şekilde kızarak: "Kızımızın zihnini böyle saçma şeylerle doldurma" diye kadıncağızın gözünü öylesine korkutmuşlar, ondan sonra da bu hususta her ağız açışta öylesine katiyetle susturmuşlar ki dadıcığım, içi yanıp kavrulduğu halde bana dinim hakkında hiç bir şey öğretememiş. Şayet mesut bir tesadüfle evliliğimde yıllar sonra bu dinî hakikatlere kavuşmasa idim, bu gün hâlâ öyle dinsiz insanların vurdumduymazlığı içinde yaşayıp gidecektim. Halbuki şimdi dinimin emirlerini yerine getirdiğim için ne kadar bahtiyarım bilemezsin...

Leylâ, hafifçe dudak büktü:

– Şekerim, yani bunları öğrenip yapmazdan evvel, daha doğrusu örtünüp namaz kılmazdan evvel sanki müslüman değil miydin?

Feyzâ, büyük bir anlayışla cevap verdi:

– Öyle şey olur mu? Elbette müslümandım. Ama bu gün pek çoklarının olduğu gibi müslümanlığım, yalnız nüfus kağıdının sahifeleri arasında gizliydi o zamanlar...

– A.. a.. a!... O da nasıl şeymiş?

– Nasıl olacak, Leylâ'cığım. Her müslümanın nüfus kâğıdında İslâm kaydı vardır... Ve buna göre nüfusunda İslâm kaydı olan her insan da tabiatıyla müslümandır. Ancak, insanın hal rahatlığı, vicdan huzuru ve alın akı ile göğsünü gere gere "Müslümanım" diyebilmesi için nüfusunda kaydı bulunan İslâm dininin yani Müslümanlığın bütün şartlarını ve vecibelerini yerine getirmesi icabeder. Memleketimiz öyle bir hale getirilmiştir ki sevgili kardeşim, çeşitli iç ve dış tesirlerle halkımız bu gün iki, hatta üç kutuba ayrılmış durumdadır. Bir kısmı, müslüman olduğu halde kendi dinine düşman olmuş, bütün dinî emirleri reddedip Kur'an'a, Peygamberimize ve hâşâ Allah'a küfreden dinsiz azınlıklardır. Bunlar, her fırsatta mâneviyatla milletin tanıdığı bütün mukaddes mefhumlarla saygısızca

alay eder ve ecdadlarının kemiklerini kabirlerinde sızlatacak her türlü çirkin hareket ve ahlâksızlığı mübah görüp bunları alenen irtikâptan kaçınmazlar. Diğer ikinci kısım müslümanlara gelince, bunlar da müslümanlığın hemen hiç bir icabını yerine getirmezler. Ancak Allah'a, Peygamberimize ve Kur'an'a inanırlar. İslâm dininin yüceliğini kabul ederler, dini meselelere hürmetkârdırlar... Ve İslâm'ın vecibelerini yerine getirmediklerinden dolayı içlerinde daimi bir huzursuzluk ve üzüntü duyarlar. Üçüncü kısma ayrılan müslümanlar ise, hareketleri, kıyafetleri, hususi ve içtimai hayatlarındaki yaşayışlarında dinlerinin emirlerine riayet eder, İslâm'ın yasakladığı her şeyden şiddetle kaçınırlar ki işte aslında hepsi de nüfus kâğıdına göre müslüman sayılan bu üç zümrenin içinde göğsünü gere gere, alın akıyla "Müslümanım" diyebilecek gerçek müslümanlar bunlardır.

Leylâ, Feyzâ'nın anlattıklarına içinden hak vermiyor değildi. Ancak hakiki bir müslüman gibi yaşamaya ve giyinmeye kalktığı takdirde, kendisine çok cazip gelen ve nefsinin hoşlandığı bugünkü renkli hayatını tamamen değiştirmek icabettiğini düşünerek böyle riski göze alamayacağını hissediyordu. Fakat bu düşüncelerini arkadaşına açamadı. Ve işi tevile dökmeye kalktı:

– Feyzâ'cığım, bütün söylediklerin doğru, hoş şeyler; lâkin senin söylediğin hakiki müslümanlık geçmiş devirlere ait bir şeydi. Halbuki şimdi devir değişti. Medeniyetin hızla geliştiği, insan oğlunun Ay'a ulaştığı bir devirde, müslümanlığın icaplarını yerine getirmeye imkân var mı?

Feyzâ, bu felsefeye gülerek cevap verdi:

– İlâhi kardeşim, seni çok iyi anlıyorum... Zira daha önceleri ben de aynı gülünç felsefelerle durumumu tevile kalkışır, hakikatlerin üzerine sünger çekmekle kendimi manevi mesuliyetten kurtaracağımı zannederdim. Böylece hakikatlerden kaçmakla, tevil ve itirazlara sapmakla ancak kendimi aldattığımı, ne yazık ki, uzun seneler sonra anladım. Yegâne temennim aynı hakikatlere, benim gibi maneviyattan mahrum yetişmiş bütün genç kardeşlerimin de bir an evvel kavuşmaları ve dinimizin icaplarını yerine getirmenin müstesna lezzetini tadabilmeleridir. Şimdi gelelim sualinin cevabına: Bu hususta şu birkaç senedir, öyle çok kitap okudum ki... Bu kıymetli eserlerden öğrendiğim hakikatler, benim medeniyet ve İslâmiyet hakkındaki çürük felsefelerimi kökünden yıktı. Ve anladım ki dinsiz bir medeniyet düşünmek, en büyük divaneliktir. Bu gün dünyanın en medeni ülkesi ünvanını kazanmış bulunan Amerikalılar dahi ba-

tıl bir dinin mensupları olmalarına rağmen, Allah'ın ismini pul ve paraların üzerine yazmak suretiyle dini her şeyin üstünde görmekte olduklarını bütün dünyaya açıkça ilân ve isbat etmektedirler. Kaldı ki Ay'ı fethedecek kadar medeniyetin zirvesine ulaşmış olan Amerika ile diğer Avrupa milletlerinin mensup oldukları dinler, evvelce de belirttiğim gibi batıldır. Fakat ne acı bir hakikattir ki, onların batıl dinlerine vermiş oldukları ehemmiyetin belki milyonda birini, biz, hak dini olan kendi yüce dinimize, yani İslâmiyet'e, gösteremekteyiz... Ah Leylâ'cığım, bizler müslüman olarak kendi dinimizi küçümser ve onu geçmiş devirlere ait bir nizam, bu günse medeniyetimize mani bir unsur olarak görüp dinimize sırt çevirirken, Garplıların İslâmiyet hakkındaki görüş ve düşüncelerini bilsen, eminim en az sen de benim kadar bu günkü gayr-ı İslâmî yaşayışımız ve düşüncelerimizden hicap ve elem duyarsın.

– Anlamadım, yani İslâmiyet'i Garplılar mı methediyor?

– Elbette Leylâ'cığım, bir kaçının bu hususta sözleri gerçi ezberimde. Fakat daha ziyade emin olabilmen için sana büyük Batılı âlim, yazar ve tanınmış şahsiyetlerin İslâmiyet hakkında söylemiş oldukları sözleri ihtiva eden bir kitaptan bazı parçalar okuyayım istersen.

– Sahi çok memnun olurum. Biliyor musun ben böyle ciddi mevzularla meşgul olmayı seven bir insan değilim. Fakat bu akşam ki konuşmaların beni öylesine memnun etti ki anlatamam. Halbuki bu akşam benim niyetim seninle iyice bir çekişmekti. Sözüm ona sana biraz da nasihat edecek ve bu yoldan dönmeni, yeniden eski renkli hayatına dönüş yapmanı isteyecektim senden. Vaziyetin gidişine bakılırsa durum tersine oluyor gibi... Her neyse şekerim, sen okumana bak şimdi... Zira adamakıllа meraklanmaya başladım.

– Bak buna memnun oldum işte. Bir insanda müsbete doğru bir merak başladı mı, onun sonunda mutlaka hayır vardır. İstersen kitabın rastgele bir yerini açayım. İşte, Fransız Müsteşriki Gaston Kar diyor ki:

"Yüz milyonlarca insanın dini olan Müslümanlık, dünyanın kıvamı olan bir dindir. Bu aklî dinin menba'ı ve düsturu olan Kur'an, cihan medeniyetinin istinad ettiği temelleri muhtevidir. O kadar ki bu medeniyetin İslâmiyet tarafından neşrolunan esaslarına imtizacından vücud bulduğunu söyleyebiliriz.

Filhakika bu âli din, Avrupa'ya dünyanın imarına lazım olan en esaslı kaynakları temin etmiştir. İslâmiyet, yer yüzünden kalkacak ve bu suretle hiç bir müslüman kalmayacak olur-

sa yer yüzü cehenneme döner. Barışı devam ettirmeye imkân kalır mı? Hayır, buna imkân yoktur."

Bu da "Kur'an ve Hazreti Muhammed" adlı mühim eserin yazarı tanınmış alim John Davenport'un yüce Kur'an'ımız hakkındaki sözleri:

"Kur'an-ı Kerim, Allah'a inanmayı, O'nun iradesine itaat etmeyi, iyilik ve hayırhahlığı, itidali, içkiden kaçmayı, tolerans, din uğruna ölenlere hususi bir hürmet beslemeyi emreder."

Kur'an emirleri yalnız dini ve ahlâki vazifelere münhasır değildir. Giban der ki:

"Kur'an, Büyük Okyanus sahillerinden Ganj'a kadar yalnız ilâhiyatın değil, medenî, cezaî ahlâkın anayasası addolunmakta, insanların bütün hal ve hareketlerini nizama koyan kanunlar, Allah'ın bozulup değişmesine imkân olmayan emirleriyle perçinleşmiş bulunmaktadır. Başka bir tabirle Kur'an, müslümanların dinî, içtimaî, ticarî, askerî, kazaî kitabıdır. Kur'an, hêt şeyin, dinî vazifeden günlük vazifeye, ruhun necat ve felâhından bedenin sıhhatine, umumun hukukundan ferd hukukuna, ferdin menfaatinden toplumun menfaatine, dünya hayatının cezalarından, âhiret hayatının ceza ve taltifine kadar her şeyin nâzımıdır."

Feyzâ, kitaptan başını kaldırdığında Leylâ'nın gözpınarlarında iki damla yaşın titreştiğini görünce, kitabı heyecanla sehpanın üzerine bırakıp koşarak arkadaşının boynuna sarıldı:

– Leylâ'cığım... Leylâ'cığım... Ağlıyorsun değil mi? Canım kardeşim benim... Daha bunlar bir şey değil... Hakikatlerin içine girdikçe insan, benliğini manevî bir câzibenin tesirinden kurtaramıyor. Sahi.. Sahi Leylâ'cığım, duygulanabiliyor musun, bir nebze olsun...

Leylâ, duyduğu hakikatlerin güzelliğinden başka, Feyzâ'nın da kendisine gösterdiği bu derece kardeşane bir yakınlık ve anlayış karşısında öylesine büyük bir memnuniyet duymuştu ki nihayet müşfik bir halle boynuna dolanan kollar arasında içinde biriken hıçkırıklarını daha fazla zaptedemedi. Ve başını Feyzâ'nın göğsüne dayayarak:

– Of... Of... Feyzâ'cığım... Beni mahvettin... İnan ki zihnim altüst oldu. Bunca senelik hayatımı düşünerek kendimi neye benzettim, bilir misin?... Devekuşuna kardeşim... Evet, hakikatleri görmemek için başını kuma sokmuş, ahmâk bir deve kuşuna benziyo-

rum ben... Yalnız ben mi? Benim gibi olan dininden bihaber, bütün gafil müslümanlar, bugün birer devekuşundan farksız değiller midir?

Feyzâ, Leylâ'nın boynundan kollarını çözerek kalktı ve tekrar yerine, Leylâ'nın karşısındaki koltuğa oturdu. Bir müddet karşısında aşırı bir süs ve şatafat içinde oturan arkadaşının hıçkırıklarının dinmesini bekledi. Nihayet ağlaması oldukça seyrekleşince tatlı ve yumuşak bir sesle:

– Bedbahtlığımıza zavallılığımıza ne kadar ağlasak azdır Leylâ'cığım, dedi. Bizler, insanlığın ve ahlâksızlığın muteber sayıldığı, tarihin yüz karası olarak addedilebilecek zulmetli bir devirde gözlerini dünyaya açmış, cidden bahtsız bir nesiliz. Bizi, medeniyet ve ilericilik teraneleri altında dinsiz, mâneviyatsız, bütün mukaddes değerlerimizi geriliktir diyerek hor görüp çiğneyen, benliğine sırt dönmüş bir nesil olarak yetiştirenlerden bu nesil bir gün elbette hesap soracaktır. Senin bu saf ve acı gözyaşların aslında bu neslin gözyaşlarıdır. Ah!... Bu hayatın, bu İslâmî hayatın tadını bir tadabilsen kardeşim...

– Yapamam, yapamam Feyzâ'cığım. Alışmışım bir kere bu hayata. Nasıl, nasıl dönebilirim ki?

– Karşında en güzel örnek benim işte... Niçin yapmayasın? İnsan azmettikten sonra yapamayacağı hiç bir şey, yenemeyeceği hiç bir kuvvet yoktur. Değil mi ki damarında müslüman kanı var, elbette ve muhakkak yaparsın.

Leylâ, adeta uykuda sayıklar gibi cevap verdi:

– Doğru, insanın azmettikten sonra yapamayacağı hiç bir şey yoktur, bu dünyada. Azmetmek... Lâkin azmetmek için insanın kuvvetli bir iradeye sahip olması icabeder. Benim gibi zayıf iradeli bir insan, bu işi nasıl başarır bilmem ki?

– Kendine böyle kötü telkinlerde bulunma Leylâ... Sen, hiç de iradesiz bir insan değilsin. Unutma ki, bu apartmanda hepimiz müşküllerimizi sana danışır, senden akıl ister ve senin nasihatlerine göre hareket ederdik. Bu, senin hepimizden daha iradeli bir insan olduğunu göstermeye yetmez mi?

– Evet, evet ama bu bambaşka bir şey. Çelik gibi bir irade isteyen bir iş bu... Ama yapacağım Feyzâ, daha doğrusu yapmaya gayret edeceğim. Sana bir teklifim var: Her gece bu saatlerde sana geleyim. Bu mevzularda uzun uzun konuşalım. Okuduğun kitapları birlikte okuyalım. Öyle zannediyorum ki, bu takdirde zamanla kuvvetlenip dinî emirlere riayette muvaffak olabileceğim.

– Memnuniyetle, canım kardeşim. Sen yeter ki böyle bir şey

iste benden. Gecelerim değil, bütün günlerim feda olsun sana. Sana bu hususta elimden gelen hiç bir yardımı esirgemeyeceğime emin olabilirsin, Leylâ...

Feyzâ, birden aklına aklına bir şey gelmişçesine güldü... Ve lâfı değiştirerek:

– Sözde bu akşam Hilâl'i niçin küçük yaştan böyle yetiştirmek istediğimi izah edecektim sana, değil mi? dedi. Halbuki biz, mevzuu nelerele getirdik.

Leylâ adamakıllı kendine gelmişti:

– Artık bunu izah etmene lüzum kalmadı Feyzâ'cığım. Hilâl'i niçin küçükten bu şekilde yetiştirmek istediğini bu akşamki konuşmalarımızdan sonra, çok iyi anlamış bulunuyorum. Evet, çocuklarımızın da bir gün bu ızdırabı tatmalarını istemiyorsak ve yavrularımızın dünya ve ahiret saadetlerini düşünüyorsak, onları elbette küçücük yaşlarında İslâm terbiyesi ile ve ahlâkı ile yetiştirmeye mecburuz. Biliyor musun Feyzâ, apartmana yeniden dönüşünden sonra sana tepeden baktığım ve küçümseyerek alâkayı kestiğim için şu anda ne büyük bir pişmanlık duyuyorum. Şimdi ise karşında nasıl ezildiğimi, küçüldüğümü ve ne büyük bir aşağılık duygusuna kapılmış olduğumu anlatamam sana...

– Seni çok iyi anlıyorum, Leylâ. Fakat kendini artık bu düşüncelerden kurtarmalısın. Biz, bundan sonra seninle iki arkadaştan çok, iki kardeş gibi olmalıyız.

Leylâ saatine baktı:

– Madem ki öyle gel seninle bir kere de kardeşçe kucaklaşıp ayrılalım, canım kardeşim. Yoksa bu gidişle neredeyse sabahı edeceğiz.

İki arkadaş, gözpınarlarında titreşen yaşlarla manevî beraberliğin meydana getirmiş olduğu derin bir sevgi ve muhabbet atmosferi içinde birbirlerine sarıldılar. Leylâ, yüzünde alaycı bir ifadeyle girmiş olduğu bu kapıdan şimdi başı önünde, zihni bir yığın ciddi düşünce ile dolu olarak çıkmaktaydı.

O günden sonra Leylâ, sözünde durarak her gece Feyzâ'ya iniyor ve gece geç vakitlere kadar aşağıda kalıyordu. Feyzâ'dan öğrenmiş olduğu şeyler, onu günden güne değiştiriyor ve bu sayede Leylâ için hayat yaşanmaya, ama insanca yaşanmaya değer yepyeni bir şekil alıyordu. Bir müddet sonra namaza başlamıştı. Zamanla giyiminde de gözle görülür bir şekilde değişiklikler meydana gelmişti. Feyzâ'dan sonra Leyâ'da husûle gelen bu değişiklik, apartmandakileri büsbütün şaşkına çevirmişti. İlk önce bazıları bunu alaya almak istemişlerdi. Fakat Leylâ, Feyzâ gibi çekingen davran-

mamış, hepsine gereken cevapları yerli yerinde vermişti. Apartmanın bütün darelerini kapı kapı geziyor ve Feyzâ'dan duymuş olduklarını, kitaplardan öğrenmiş bulunduklarını tatlı ve yumuşak ifadelerle diğer arkadaşlarına da anlatmaya, onları da içinde bulundukları gafletten uyandırmaya çalışıyordu. Önceleri arkadaşları onu da Feyzâ gibi alaya almak istemişlerdi. Fakat sonradan sonraya Leylâ'nın heyecanla, çok zaman da gözyaşları içinde anlatmış olduğu hakikatler, onları da sarmaya başladı. Ve aralarında karar verdiler: Leylâ ile birlikte her akşam onlar da Feyzâ'ya gelecekler, din mevzuunda merak etmiş oldukları ve zihinlerinde çöreklenen meseleleri soracaklar, tartışacaklar ve sözlerini mantıkî buldukları takdirde bütünüyle olmasa dahi zamanla kısmen hareket, yaşayış ve kıyafetlerine bir çeki-düzen vereceklerdi. Apartmandaki genç kız ve hanımların bu kararından en ziyade Feyzâ memnun olmuştu. O, bu neticeyi Allah'ın bir lütfu olarak kabul ediyor ve bunu, İslâmî yaşayışını istihza ile karşılayıp kendisiyle alâkayı kesen eski komşularının bu hareketlerine karşı gösterdiği sabrın bir mükâfatı olarak görüyordu. Ve hanımlar Feyzâ'nın genç kızlık günlerinde olduğu gibi, hemen her akşam Feyzâ'ların dairesinde toplanmaktaydılar. Yalnız bir fark vardı ortada; o da evvelce çeşitli iskambil oyunlarının ve küçük kumarların oynandığı bu evde, bugün zaman zaman tartışmalı da geçse, saatlerce süren faideli dinî sohbetlerin yapılmış olmasıydı.

Feyzâ'nın sözleri daima kuvvetli delillere dayandığı için, itiraz etmeye kimse cesaret ve teşebbüs edemiyordu. Bir kaç ay içinde Feyzâ, yalnız Huzur Sokağı sakinlerinin değil, bilâistisna apartmandakilerin de sevgi ve muhabbetle üzerine titredikleri kıymetli bir varlık haline gelivermişti...

Aradan seneler geçmesine rağmen Feyzâ, işini değiştirmemişti... Ücreti belki azdı ama işin temizliği, iş sahiplerinin dürüst ve imânlı kimseler olması, götürüp getirme külfetinin kendisine ait olmayışı gibi sebeplerle başka bir iş aramaya lüzum görmemişti bu güne kadar.

Ne var ki yükü bir hayli ağırdı... Dadısı eskisi gibi ev işlerinde kendisine yardımcı olamıyordu artık... Ayaklarına fenç indiğinden beridir o Feyzâ'ya değil, Feyzâ ona bakıyordu... Kendisine annesinden ziyade emeği geçen ve bu günkü hidayetine sebep olan bu yaşlı, cefakâr kadının her ihtiyacını öz evlâdı gibi hiç zorsunmadan ve yüksünmeden görmekteydi Feyzâ. Bir yandan makinede iş yetiştirmek için gayret etmek, bir yandan dadının bakımı ile meşgul ol-

mak, bir yandan da ev işlerini yürütmek, sabahtan akşama kadar onu adamakıllı yıpratıyordu.

Üstelik beş yaşına basmış olan küçük Hilâl de afacan mı afacan, yaramaz mı yaramaz bir çocuk olmuştu. Fakat bütün maskaralıklarına rağmen Feyzâ'ya her türlü yorgunluğunu küçük ve tatlı yavrusu Hilâl unutturmaktaydı.

Yaramaz, her gün bir başka muziplikle, bir başka maskaralıkla bu üç kişilik çileli ve yalnız aileye renk, hareket ve neşe bahşediyordu... Hattâ Feyzâ, zaman zaman kızının bir hareketi ve sözü karşısında elindeki işini bırakır, dakikalarca gözünden yaş gelinceye kadar güler, neşelenirdi.

Yine bir gün Feyzâ, oturmuş, o gün teslim edeceği işleri makinede acele acele dikip bitirmeye çalışıyordu. Dadı ise holdeki divanın yanında, ayaklarında kalın bir battaniye örtülü olduğu halde tekerlekli iskemlesinde oturmuş elindeki şişlerle küçük Hilâl'e bir yün kazak örmekteydi... Zaman zaman başını örgüsünden kaldırıp, yanaklarına kadar indirdiği tel çerçeveli gözlüklerinin üstünden sevgi ve muhabbetle makine başında harıl harıl çalışan Feyzâ'yı seyre daldığı oluyordu...

İkisinin de önlerindeki işe iyice dalmış oldukları bir sırada, duvarın dibinden baştan ayağa kadar beyaz bir örtüye sarılmış olan küçük bir siluet süzüldü geçti... Dadı ile Feyzâ arkalarını evin iç tarafına dönük olduğu için hiç bir şey görememişlerdi tabiî...

Esrarengiz insan, dadının arkasına düşen sedirin altına giriverdi... Aradan bir iki dakika geçmemişti ki, dadı birden "Ay!" diye bağırarak korkuyla adeta yerinden hopladı... Feyzâ heyecanla:

– Ne oldu dadı?

Dadı, tekerlekli arabasını eliyle arkaya çekerek düzeltmeye çalışırken, bir yandan da cevap yetiştirmeye uğraşıyordu:

– Hiiç... Arkamdan biri örtümü çekti sanki...

Dedi ve tekerlekli arabasını eliyle arkaya doğru çevirip baktı ama hiç kimseyi göremeyince:

– Yok kızım, bana öyle gelmiş...

Diyerek tekrar arabayı öne çevirdi ve yeniden işine daldı... Feyzâ da:

– İlâhi dadı, korkuttun beni. Hilâl içerde uyumasa, onun maskaralığı diyeceğim ama daha yeni uykuya daldı...

Dedi ve o da makinedeki işinin üzerine eğildi. Bir müddet öyle sessiz geçti. Odada işleyen makinenin madeni ve monoton sesin-

den başka hiç bir ses çıkmıyordu... Dadı işine öylesine dalmıştı ki namaz örtüsünün arkadan hem bu defa daha hızlı çekilişi ile birden tekrar arkasına döndü... Sağa sola bakındı, kimseler yok...

– Fesübhanellah... Rüya da görmüyorum ya, birisi basbayağı çekiyor işte örtümü...

Diye söyleniyordu ama bu sözleri makinenin gürültüsünden Feyzâ duymamıştı... Dadı inat etti ve bu defa arabasını tekrar öne doğru döndürmedi... Öylece, sedirle karşı karşı oturmaktaydı şimdi... Epeyi bir müddet işiyle alâkadarmış gibi görünüyordu ama aslında tetikteydi...

Bu sefer gafil avlanmayacaktı... Böylece uzun müddet geçti... Etrafta ne ufak bir ses ve ne de şüphe verici herhangi bir hareket yoktu... Nihayet dadı, her şeyi unutarak yeniden örgüsüne daldı... İşte dadının böyle dudaklarını sarkıtarak adamakıllı işine daldığı bir sırada divan örtüsünün etekleri hafifçe kımıldadı... Ve bir an içinde dadının ayağındaki terlikler hızla çekilerek sedirin altında kaybolu-vermişti... Dadı:

– A... Aaa!... Üstüme iyilik sağlık... Ecinniler mi bastı nedir? diye bağırarak altında ne var diye sedire doğru eğilmişken, birden sedir örtüsü açıldı ve dışarıya simsiyah, korkunç yüzlü küçük bir baş uzandı... Dadı, neredeyse küçük dilini yutacaktı... Korkuyla bağırdı:

– Aman Allah'ım, Feyzâ!...

Dadının bağırmasıyla birlikte, bu simsiyah korkunç yüzünden başka bir yeri görünmeyen beyaz örtülü insan da sedirin altından ok gibi fırladı ve acaip sesler çıkararak, korkudan ödü patlamış gibi olan dadının üstüne doğru yürümeye başladı:

Feyzâ önce endişeyle şöyle bir bakmış, sonra da kahkahalarla gülmeye başlamıştı... Nihayet dadının vaziyeti karşısında yine gülerek bağırdı:

– Hilâl... Hilâl diyorum... Çıkart çabuk o üstündekileri... Seni hain maskara, seni!...

Zaten küçük Hilâl de dadının fena halde korktuğunu görünce üstündeki beyaz örtüyü fırlatıp atmış, bıçakla kertmek suretiyle iri kazma dişler şekli verdiği ağzındaki soğan parçasını da çıkartarak, kızartma tavasının siyah isinden sıvama boyadığı simsiyah yüzüyle dadının boynuna atılmış ve yaşlı kadını şapur şupur öpücük yağmuruna boğmaya başlamıştı... Dadı, vaziyeti anlayınca rahat bir nefes aldı:

– Seni küçük yaramaz!... Ödümü koparttın ayol... Nereden geldi bu şeytanlık aklına?

Diye bir yandan söyleniyor, bir yandan da öz torunu gibi bağrına bastığı Hilâl'in öpücüklerine mukabelede bulunuyordu... Hilâl, büyük işler başarmış insanların edâsıyla adeta uçuyordu. Dadının kucağından fırlayıp yüzünü yıkamak için banyoya doğru seke seke koşarken kuş cıvıltılarını andıran tatlı sesiyle "Tra lây lom... tra lây lom..." diye şakımaktaydı...

Feyzâ, kızının arkasından gülerek ve sevgiyle bakarken, birden aklına saat geldi. Saate bakınca telâşla yerinden fırladı:

– Ooo!... Vakit ne de çabuk geçmiş, dedi. Çocuk neredeyse malları almaya gelir. Şunları çabucak toparlayıvereyim bari...

Dikilmiş malları aceleyle toplayıp, büyükçe bir bavula yerleştirmeye henüz başlamıştı ki kapının zili çaldı... Feyzâ, başını örtüp kapıyı açtı... Gelen 13-14 yaşlarında temizce yüzlü bir çocuktu:

– Tamam mı abla? dedi...

– Bir dakika Osman, şunları da koyayım da... Şimdi getiriyorum...

Feyzâ, içeri dönerek alelâcele geri kalan malları da bavula doldurup, ağzını kapatarak kapıya geldi:

– Beklettim Osman, hakkını helâl et... İşte al kardeşim, hazır mallar...

Osman, elinde getirdiği yeni malları içeri koyduktan sonra, cebinden çıkarttığı zarfı Feyzâ'ya uzattı:

– Patron haftalığınızı gönderdi abla... Selâmı var... İşinizden çok memnun olduğunu, haftalığınızı artırdığını söyledi.

– Sen de Mustafa Bey'e hürmetlerimi söyle... Çok teşekkür ettiğimi bildir, kardeşim...

– Allahaısmarladık, abla...

– Güle güle Osman...

Feyza kapıyı kapattıktan sonra elindeki zarfla bir müddet odanın ortasında dalgın ve hüzünlü durdu. Sonra dadının meraklı bakışları arasında vaziyetini düzeltip zarfı açtı ve paraları saymaya başladı. Dadı:

– Ne kadar evlâdım? diye sordu:

– 150 lira dadıcığım... Haftalığıma 25 lira zam yapılmış... Yani buna göre ayda 500 yerine 600 lira geçecek elimize... 100 lira fark... Fena sayılmaz değil mi dadıcığım?...

Bu sırada dadının cevap vermesine fırsat dahi vermeden, yüzünü gözünü güzelce yıkamış, temizlemiş olan Hilâl, pırıl pırıl parla-

yan taş bebek gibi güzel yüzünde açan bahar tomurcukları misali şipşirin bir gülüşle aynı çıkışında olduğu gibi, girişinde de yine "Tra lây lâm... tra lây lâm..." diye cıvıldayarak odanın kapısında belirdi... Fakat annesinin elindeki bir tomar kâğıt parayı görünce küçük bir çığlık atarak sevinçle Feyzâ'nın boynuna atıldı ve başladı yine o ardı arkası kesilmez sual yağmuruna:

– Söyle bakalım, benim lokum anneciğim... Bana bu paralarla ne alacaksın?...

Feyzâ, gülerek cevap veriyordu:

– Lokum alacağım, benim tatlı kızım...

– Ah benim çikolata anneciğim, bu paralarla bana ne alacaksın?...

– Çikolata alacağım, benim dilbaz kızım...

– Peki... Benim bal anneciğim, bana bu paralarla ne alacaksın?...

– Koca bir kutu bal da alacağım, benim şımarık kızım...

Ve bu sual-cevaplar, daha böyle uzadı uzadı... Hilâl bu minval üzere sevdiği şeyleri bir bir sıralayıp durmakta, Feyzâ'da hiç bıkmadan bunları cevaplandırmaktaydı. Nihayet Hilâl, birden bire gücenmiş bir tarzda annesinin kucağından sıyrıldı ve dudaklarını büzerek:

– Hıh!.. dedi... Her seferinde, her şey alacağım diyorsun ama ancak bi tane iki tane bir şey alıyorsun...

Sonra minik kollarını kavuşturarak ayaklarının üzerinde bir kaç kere yaylandı:

– Ama sen, almazsan alma!... Bekir Ağa, her akşam bana istediğim şeyleri getiriyor... Benim tatlı Bekir Ağacığım o, ya...

Feyzâ'da, dadı da onun bu tatlı sitayişlerine gülüşürken sokaktan çocukların o her akşam âşinası oldukları tatlı çığlık ve bağrışmaları duyuldu... Hilâl, seslere kulak kabarttı ve:

– İşte geliyor Bekir Ağam!...

Diye sevinçle bağırarak pencereye koştu. Sokakta çocuklar, Bekir Ağanın elindekileri kapışmak için yarış ederlerken Hilâl de pencerenin camına vurarak çığlık çığlığa bağırıyordu:

– Hey!... Hepsini bitirmeyin... Benimkine dokunmayın sakın.. Karışmam ha!...

Biraz sonra kapının zili çaldı... Annesinin açmasına meydan bırakmadan bir ok gibi fırlayarak bir çırpıda açıverdi yumurcak kız kapıyı... Bekir Ağa, bir elinde büyük bir kırmızı balon, bir elinde güzel bir çikolata paketi ile kapıda çömelmiş vaziyette tatlı tatlı gülmekteydi... Hilâl'i karşısında görünce neşesi bir kat daha arttı. Elindekileri uzatarak:

– Al bakalım gözümün nuru, dedi. Bak sana yarın daha neler getireceğim... Ama sen, bana hele bir kere daha sayıver bakayım; İslâm'ın şartları nelerdir?

– Hilâl elindeki balonla çikolatayı, tutması için tekrar Bekir Ağaya vererek alışkın bir edayla beş parmağını açıp teker teker saymaya başladı:

– Bir, namaz kılmak... İki, oruç tutmak... Üç, zekât vermek... Dört, Hacc'a gitmek... Beş, kelime-i şahadet getirmek... Tamam mı? Annem bana daha çok şeyler öğretecek ya... Haydi ver artık benim cicilerimi...

O sırada Hilâl'in arkasında beliren Feyzâ, Bekir Ağaya:

– Her akşam bu zahmetlerinle bizi çok mahcup ediyorsun Bekir Ağa, dedi...

Çocukların göz bebeği, iyi kalbli, tok sözlü Bekir Ağa her zamanki kalenderliğiyle:

– Yok be yenge, dedi. Asıl her akşam bu sözlerinde sen beni rahatsız ediyorsun. Bir söz vardır: "Kırk yıllık Kâni, olur mu yani?" derler halk arasında. Benim bunca yıllık huyumu sen mi değiştireceksin? Sen tatlı canını boşa üzme yenge!...

– Ama Hilâl, iyice şımarmaya başladı.

– Ne kadar şımarsa da helâl olsun be yenge. Bu gün koca koca adamlar bile dinlerinin icaplarını nah şu minik yavru kadar bilemiyor, ne dersin? Senin çocuğun bu gidişle cemiyetin yüz akı olacak inşaallah, bunu iyi bil! Haydi Allah'a emanet olun...

– Siz de Bekir Ağa, güle güle...

Hilâl, annesinin kapıyı kapatmasına fırsat vermeden Bekir Ağanın ceketine yapıştı:

– Sen annemin sözlerine bakma Bekir Ağacığım. Yarın bana kâğıt helva getir, olur mu?

Feyzâ, bir yandan Hilâl'i içeriye çekmeke uğraşırken, bir yandan da:

– Ah.. ah.. küçük yaramaz seni... Gir bakayım içeri alacağın olsun senin...

Diye söylenmekteydi. Merdivenleri inmekte olan Bekir Ağanın yüzünde ise, ancak dünyadaki en büyük, en erişilmez saadete nail olmuş olanların yüzünde görülebilecek mesut bir gülümseme vardı.

Ertesi günü Feyzâ, her hafta yaptığı gibi, haftalık yiyeceklerini temin etmek üzere dışarı çıkmıştı... Evde kendisini bekleyen işinin başına bir an evvel oturabilmek için acele acele dükkânların birin-

den çıkıp birine giriyordu... Alacaklarının listesini evde hazırladığı için bir saat sürmeden alış verişi bitmişti.

Eli kolu paketlerle dolu olduğu halde acele adımlarla eve dönerken birden kalabalığın arasında, gazete satan bir çocuğun heyecanlı sesi ile irkildi ve durakladı. Gazeteci çocuk avaz avaz bağırmaktaydı:

– Yazıyoor! Silâh kaçakçılarını yazıyor!... Çete reisi Selim Taner'in yakalanışını yazıyooor!...

Feyzâ bir an kalbinin duracak gibi olduğunu hissetti:

Heyecanla:

– Gazeteci.. gazeteci!... Ver bin tane!...

Diye seslenerek cüzdanından sinirden parmakları titreyerek para çıkarıp çocuğa uzattı. Aldığı gazeteyi koltuğunun altına sıkıştırdığı gibi adımlarını sıklaştırarak eve doğru yöneldi.

Dairelerinin kapısını anahtarla açıp içeri girer girmez:

– Dadı, dadıcığım!... Neredesin?...

Diye ağlamaklı bir sesle içeriye doğru seslendi... Dadı, tekerlekli sandaylesini süre süre heyecanla hole girdi:

– Ne oldu yavrum? Buradayım. Niye öyle heyecanlısın?

– Yalvarırım sual sorma dadı... Hilâl nerede?

– İçerde, odasında kızım.

Feyzâ, derin bir "oh" çekerek, elindekileri masaya bırakıp, gazeteyi alarak dadının karşısındaki bir koltuğa gömüldü. Gazete ikiye katlanmış vaziyetteydi... Üst kısmında büyük punto harflerle "AZILI SİLAH KAÇIKÇILARI NİHAYET ELE GEÇTİ" yazılıydı... Manşetin hemen altında Selim'in büyük bir resmi bulunmaktaydı. Resmin altında ise yine iri harflerle: "Çete reisi Selim Taner, polisin büyük gayreti ile nihâyet yakalandı" ibaresi yazılıydı...

Feyzâ, bir müddet elindeki gazeteye boş ve dalgın gözlerle baktı... baktı... Dadı iyice sinirlenmişti:

– Kızım, okusana ben de anlayayım ne var? dedi. Meraktan çatlayacağım.

Feyzâ:

– Dinle öyleyse dadıcığım...

Diyerek yüksek sesle haberi okumaya başladı:

"Uzun zamandan beri polisin bütün gayretlerine rağmen bir türlü ele geçiremediği silâh kaçakçıları, nihayet dün yakalanmış ve tevkif edilerek cezaevine gönderilmişlerdir.

Çete reisi yüksek inşaat mühendisi Selim Taner ise yurt dışına kaçmak için uçağa binmek üzere iken emniyet mensupları tarafından tutuklanarak cezaevine, arkadaşlarının yanına gönderilmiştir.

İstanbul sosyetesinde büyük isim yapmış olan Selim Taner'in, bundan evvel de bazı kirli ve karanlık işlerle meşgul olduğu yapılan tahkikat neticesinde anlaşılmıştır. Suçluların davasına yakında başlanacaktır."

Feyzâ, dalgın dalgın:

– İşte böyle dadıcığım, dedi. Bir zamanlar kocam olan adamın iç yüzü... Ondan vaktinde ayrıldığımdan dolayı meğer ne büyük isabet etmişim. Yoksa kimbilir benim de akıbetim ne olacaktı?...

Dadı da hayretler içinde kalmıştı:

– Allah Allah!.. dedi. Aradan şunca zaman geçti, demek hâlâ akıllanıp uslanmadı ha? Eeh, kızım üzme tatlı canını... Ne derler: "Su testisi su yolunda kırılır."

Dadı, böyle konuşa dururken Feyzâ da haberin diğer tafsilat kısmını okumak üzere gazeteyi boylu boyunca açtı. Fakat o ne?... Feyzâ'nın ağzında birden insiyakî bir şekilde küçük bir hayret çığlığı yükseldi:

– Aman Allah'ım!... O!... İnan ki, o dadı...

– O dediğin kim kızım?

– Bilâl, dadı... İnan ki, Bilâl... Bilâl'in resmi de var gazetede...

Hakikaten de, gazetenin alt kısmında Bilâl'in evvelkinden daha olgunlaşmış bir halle uçaktan inerken çekilmiş bir resmi vardı. Feyzâ'nın elleri titriyor, gözleri kararıyordu. Dadı, heyecanla sordu:

– Peki onun ne işi var gazetede yavrum? Hadi çabuk okusana...

Feyzâ, bir müddet yutkundu... Boğazı kupkuru olmuştu.. Nihayet haberi heyecanla okumaya başladı. "BİLÂL YALÇIN İSTANBUL'DA" başlığının altında gazetede şunlar yazılıydı:

"– Memleketimizin tanınmış iş adamlarından ve büyük zenginlerimizden Yüksek Kimya Mühendisi Bilâl Yalçın, büyük ve geniş damarlı, kıymetli bir gümüş madeni keşfetmiştir. İlgililer haberi sevinçle karşılamış ve bu madenin memleketimiz iktisadiyatı için büyük bir önem taşıdığını belirtmişlerdir.

Aynı zamanda geniş çapta hayırseverliği ile de tanınan kıymetli iş adamımız Bilâl Yalçın, şehrimizde Anadolu'dan yüksek tahsil için yeni gelmiş fakir üniversite talebelerinin barınmalarını sağlayacak büyük ve konforlu bir yurt binası kur-

mak, gayesiyle ilgililerle temasa geçmek üzere dün uçakla İstanbul'a gelmiştir.

Resimde hayırsever zengin Bilâl Yalçın, Yeşilköy Havaalanı'nda uçaktan inerken görülmektedir."

Feyzâ'nın gazete tutan elleri, kucağına düştü... Bir anda birbirine zıd iki haber, zihnini allak bullak etmişti... Fakat şu anda biraz evvelki hiddet ve üzüntüsünden eser bile kalmamış, yüzüne tatlı bir pembelik yayılmıştı... Heyecanlıydı... Kalbi deli gibi çarpıyordu. Dudaklarında sevinç ve heyecanını dile getiren bir tebessüm belirmişti. Gözlerini kaldırdı, dadıya baktı:

– Biliyor musun dadı, dedi... Ne kadar heyecanlıyım?...

Dadının gözleri yaşarmıştı... Başındaki tülbendin ucuyla yanaklarına doğru kayan yaşları kurularken kesik kesik cevap verdi:

– Anlamaz olur muyum yavrum? Biz de gençtik bir zamanlar... Şimdi söyle bakayım bana... Onu hâlâ seviyorsun değil mi?...

– Hayır, dadı... Bu, sevgiden başka bir şey... Ama çok başka bir şey. Onu bugün sevmekten ziyade takdir ediyorum. Ne mükemmel bir insan... Ne temiz bir müslüman... Onun kılmış olduğu namazı ve dinine olan bağlılığını hafife aldığım, alaya kalktığım günleri zaman zaman hatırladıkça kendimden nasıl utanıyorum bilsen... Fakat Allah'a ibadetteki lezzet ve saadetten, o kadar habersizdim ki, o zamanlar... Hem sana bir itirafta bulunayım mı dadıcığım: İlk zamanlar onun karısını deliler gibi kıskanıyordum. Ama şimdi artık bu kıskançlığın zerresi dahi yok kalbimde... Evet kıskanmıyorum artık onun hanımını dadıcığım... Ve diyorum ki o, Bilâl gibi bir erkeğe sahip olduğundan dolayı belki dünyanın en bahtiyar kadınıdır.

Dadı, coştukça, anlattıkça yanakları pembeleşen Feyzâ'yı hayran hayran seyretmekteydi... Hele örtüsünün içinde büsbütün melekleşen yüzünü seyretmeye doyamıyordu, aniden ağzından şu sözler dökülüverdi:

– Bilâl Bey, seni şimdi bu halinde, yani böyle kapalı halinde bir görse Feyzâ'm, gözlerine inanamaz, emin ol!... Kim bilir... Belki de, ne bileyim!.. Ne de olsa ilk aşkısın değil mi ya?

Feyzâ'nın yüzündeki o tatlı tebessüm bir anda yok olmuştu. Kulaklarına inanamıyordu. Gözleri hiddetten çakmak çakmak dadıya baktı:

– Sen neler geveliyorsun dadı? "Kimbilir, belki de" ne demek? Ağzındaki baklayı çıkarsana, kuzum sen... Yani Bilâl beni böyle

tam istediği gibi kapalı bir kıyafette görüp, İslâmî bir hayat yaşadığımı öğrenirse, karısını bırakıp beni alır öyle mi? Dadıcığım, sen bendeki değişikliğin derecesini tam mânasıyla anlayamamışsın meğer. Ne kadar seversem seveyim, evli bir erkeğin hayatına karışmaktansa, ölmeyi tercih ederim. Ben Bilâl vasıtasıyla mecazî aşktan hakiki aşka kavuştum, dadıcığım. Yani Bilâl'in aşkı bana Allah aşkını buldurdu. Bugünkü Allah'a olan iman ve aşkımı ben, evvel Allah, sonra Bilâl'e borçluyum. Rabbim onu her türlü kötülüklerden korusun. Yuvasında hanımı ile iyi geçimler versin...

– Amin yavrum, amin... Söylediğime söyleyeceğime pişman ettin beni. Eh, gittikçe yaşlanıyorum tabiî... Ne de olsa senin gibi aydınlık düşünemem kızım. Sen şimdi duymamış ol bunu da merak ettim onu söyle: Bilâl Bey İstanbul'da değil mi ki, gazete İstanbul'a geldi diye yazıyor?...

– Herhalde değil ki öyle yazıyor, dadı... Yıllar geçti tabii. Kimbilir şimdi hangi memlekettedir? Her neyse... Ben yokken Hilâl ne yaptı?...

– Bir saat kadar beraber Kur'an'a çalıştık kızım. Biraz evvel de odasına girdi. Senin aldığın o resimli kitapları renkli kalemlerle boyuyor. Maşaallah görsen, Kur'an'ı pek güzel söküyor. Sesi de güzel mi güzel yavrucağın...

Hilâl'den söz açılınca Feyzâ'nın dünyası değişirdi bir anda. Gözleri sevinçle parlayarak:

– Sahi güzel okuyor, değil mi, dadı? Ah!... Allahım!... Sen ümitlerimi boşa çıkarma. Bütün çalışmalarım, bütün didinmelerim hep onun mazbut, iyi ahlâklı, maneviyata bağlı, kültürlü ve nezih bir genç kız olarak yetişmesi içindir, dadıcığım. İstiyorum ki, İslâmî kıyafeti, yaşayışı ve kültürü ile cemiyete örnek ve ibret olsun... Allah, emeklerini zayi etmesin, inşaallah...

Amin kızım... Göreceksin bak, Hilâl senin istediğinden de âlâ, her bakımdan mükemmel bir genç kız olarak yetişecek inşaallah.

– İnşaallah dadıcığım... Allah sapıttırmasın...

Feyzâ, yorgun argın yığıldığı koltuktan doğrularak saatine baktı... Vakit ne de çabuk geçivermişti. Gazeteyi tekrar eline aldı... Bilâl'in resmine bir kere daha, ama uzun uzun düşünceli baktı ve sonra katlayarak kütüphanenin üzerine koydu.

Daha ocağın üzerine yemek koyacaktı... Üstelik ertesi günün malları mutlak yetiştirmesi icabediyordu. Pardesüsünü ve baş örtüsünü çıkarak mutfağa doğru yürüdü...

Aradan bir hafta kadar geçmişti.

Feyzâ, her zamanki gibi diktiği malları bavula yerleştirdi... Hayret!... Malların teslim saati gelip geçtiği halde Osman görünürlerde yoktu... Halbuki bu malların mutlaka bu güne yetişmesi için mal sahibi Hacı Mustafa Bey, haber gönderip ricada bulunmuştu. Feyzâ, bir müddet daha bekledi... Saatler geçiyor, Osman'dan haber çıkmıyordu bir türlü...

Feyzâ, iyiden iyiye meraklanmaya ve huzursuzlanmaya başlamıştı. Mal fazla olmasına rağmen bütün gece oturmuş, uykusuz kalmış, sabaha kadar malları bitirmişti... Dadı da merakından tekerlekli iskemlesini pencerenin önüne çekmiş, yolu gözlemekteydi. Feyzâ:

– Allah, Allah... Nerede kaldı bu çocuk? Şimdiye kadar çoktan gelmesi lâzımdı, dedi.

Dadı, her zaman olduğu gibi onu teskin etmeye çalışmaktaydı:

– Belki hasta filân olmuştur kızım, dedi. Dur bakalım, hele biraz daha bekle de, gelmezse sen götürüverirsin...

– Kendim götürmeyi hiç arzu etmiyorum, dadı. Elimde bavulla o handan içeri girmek nedense pek ağırıma gidiyor. Zenginlik ve lükse alışmış bir kimse için meğer çalışmak ne kadar zormuş. Sakın halimden şikâyet sanma bu sözleri. Ne derler, "Düşmez, kalkmaz bir Allah"tır... Çok şükür nafakamı namusumla temin ediyor kimseye muhtaç olmuyorum.

– Allah bu günleri aratmasın kızım... Çok şükür alnının teriyle para kazanıyorsun. Bavulu eline alıp dükkâna gitmek de hiç ağırına gitmesin. Hacı Mustafa Bey, halden anlayan bir adam... Mükemmel bir müslüman. Hiç çekinme. Kaç senedir işini yapıyorsun. Ancak bir iki sefer böyle aksaklık oldu da sen götürdün malları... Yoksa neme lâzım, ne yapıp yapıp birini gönderip seni darda koymuyor...

Dadı, bir an durdu, sonra çekinerek sordu:

– Ha.. şey... Bugün hafta sonuydu hem, değil mi? Yani haftalığı da alman lâzım...

– Ah dadıcığım, ah... Ömürsün sen... O mesele aklımın ucundan bile geçmedi benim. Hem bilmez misin ki kendileri verseler de dükkâna gittiğim zaman elime para almam ben. Ama merak etme, elimizdeki para pazartesiye kadar idare eder bizi. Her neyse, ben ocaktaki yemeğe bakayım. Sen de yolu iyi gözle. Belki bir aksilik olup gecikmiştir çocuk...

Toptancıların bulunduğu "Çarşılı Han"ın sokağı... Tertemiz kıyafetli, genç ve yakışıklı bir adam, köşeyi kıvrılıp, sakin adımlarla Çarşılı Hana doğru ilerlemekteydi. Handan içeri girdi ve merdivenleri ağır ağır çıkarak birinci katta bulunan büyük bir toptancı mağazasının kapısına doğru ilerledi. Daha dükkânın kapısında belirmişti ki, içerden tezgâh başındaki bembeyaz sakallı, nur yüzlü bir ihtiyar sevinçle adeta yerinden fırladı...

– O... Bakın hele şu yiğide... Ah benim arslan oğlum. Hoş geldin... Safalar getirdin Bilâl Bey oğlum!... Gel hele, gel içeri, durma öyle kapıda...

Evet temiz kıyafetli bu yakışıkla genç adam, Bilâl'in ta kendisiydi. Hacı Mustafa Bey tezgâhı dolandı geldi ve bir anda yaşlı adamla Bilâl, bir baba-oğul kucaklaşması gibi hasretle kucaklaştılar... Sarmaş dolaş oldular... Bilâl:

– Niye öyle şaşırdın birden Hacı Amca? Yoksa beni, baba dostunu unutacak kadar hayırsız mı sandın?

Diyerek pardesüsünü çıkarıp tezgâhın üzerine koydu. Bu sitem, Hacı Mustafa Bey'i bayağı üzmüştü:

– Amma yaptın be evlâd, dedi. Ben o kadar nankör müyüm? Allah razı olsun, hemen her İstanbul'a gelişinde tenezzül eder de, bu fakiri sevindirirsin... Gel, gel.. haydi otur bakayım şöyle... Hatır gönülden önce çay, kahve, ne istersin söyle bakalım... Ha, ha, sahi bak, her seferinde unuturum işte... Dokunurdu sana onlar değil mi....

Hacı Bey dışarıya doğru seslendi:

– Hey oğlum.. kahveci! Buraya bir ayran... Yok yok, iki ayran getir. Çabuk tarafından evlâd! Öyle ya, küçük beyimiz eskiden beri ayran hastasıdır.

– Bırak ayranı filân da, işler nasıl gidiyor Hacı Amcacığım?...

– Elhamdülillâh iyi gidiyor Bilâl'ciğim. Allah'ın verdiğine şükredip geçiniyoruz işte... Seninki nasıl diyeceğim ama lüzum yok, nasılsa gazeteden haberini aldık. Doğrusu bütün kalbimle tebrik ederim. Allah muvaffak eylesin oğlum... Bana rahmetli babanın çalışkanlık ve yüksek ahlâkını hatırlatıyorsun da seninle göğsüm kabarıyor inan. Hah işte ayranlar da geldi. Al bakalım, şu senin, şu da benim... İç de ömrün uzasın...

Hacı Mustafa Bey, tezgâhın başında oturmuş, gözleri sevinçten pırıl pırıl Bilâl'le sohbet etmekteydi... Bilâl'in sırtı kapıya doğru dönüktü. Tam bu sırada her zamanki zarif ve İslâmî kıyafetiyle ka-

pıdan elinde bavul olduğu halde Feyzâ girdi... Karşıda oturduğu için, Feyzâ'nın girişini Hacı bey görmüştü. Feyzâ:

– Kusura bakmayın Hacı Amcacığım, biraz geciktim ama, bu vakte kadar çocuğu bekledim. Gelmeyince ben getirdim.

Bilâl, aşinası olduğu bu ses üzerine büyük bir hızla arkasına döndü... Ve hayretle gözlerine inanamaz bir halde elinde bavul, içeri girmekte olan Feyzâ'ya baktı. Bir anda göz göze geldiler. Feyzâ da hiç ummadığı bir anda ve yine hiç ummadığı bir yerde karşısında Bilâl'i görünce yerinde adeta çivilenmiş gibi kala kalmıştı...

Hacı bey, bu hale hiç mana verememişti. Ortadaki gerginliği gidermek için, elinde bavul, kaskatı kapı eşiğinde duran Feyzâ'ya cevap verdi:

– Vah vah! Sana pek çok zahmet oldu be kızım. Osman bugün dükkâna da gelmedi. Hasta mıdır, nedir? Hakkını helâl et yavrum, yoruldun.

Feyzâ, güç halle kendini toparladı. Bavulu getirip tezgâhın üzerine bıraktı. Ve Hacı Mustafa Beyin evvelce hazırlamış olduğu içinde haftalığı bulunan zarfı, yaşlı adamın ısrarla vermek istemesine rağmen:

– Yarın Osman'la gönderirsiniz. Allah'a ısmarladık efendim...

Diyerek aceleyle, adeta kaçar gibi mağazanın kapısına doğru yürüdü. Tam çıkmak üzereydi ki, Bilâl bir ok gibi yerinden fırladı ve heyecanlı bir sesle:

– Feyzâ hanım!...

Diye seslenerek Feyzâ'nın yolunu kesti...

Feyzâ, bu hiç beklenmedik hareket karşısında heyecandan bayılacak gibi olmuştu... Fakat insanüstü bir kuvvet ve gayretle kendini yeniden topladı... Heyecanını belli etmemek için tırnaklarını bütün kuvvetiyle avuçlarının içine gömüyordu. Sakin görünmeye çalışarak ciddi ve sert bir ifadeyle:

– Yanlışınız var beyefendi... Benzetmiş olacaksınız!

Dedi ve hızlı adımlarla arkasına bakmadan mağazadan çıkıp, uzaklaştı...

Bilâl, öylece olduğu yerde şaşkın ve hayret içinde kalakalmıştı... Hacı Mustafa Bey yanına geldi:

– Ne oldun evlâd? Tanıyor muydun yoksa tazeyi?...

Bilâl cevap vermedi... Dünyası başına yıkılmıştı sanki... Yavaş yavaş dönerek, tekrar yerine oturdu. Dirseğini tezgâha dayayarak başını elleri arasına aldı... Şuuru altüst olmuştu bir kere. Başını ya-

vaş yavaş kaldırarak, yüksek sesle kendi kendine adeta sayıklar gibi konuşmaya başladı:

– Hayır, hayır!.... Yanılmış olamam!... İmkânı yok!... Bu ses!... Bu gözler!...

Sonra birden perişan bir halde Hacı Mustafa Beye döndü ve sordu:

– Hacı Baba... Söyle, kim bu kadın?... İsmi ne?... Niçin buraya bavulla geldi?...

O koskoca vakur insan, şimdi sanki bir çocuk gibi oluvermişti... Birden Hacı Beyin ellerine sarıldı:

– Yalvarırım Hacı Baba... Cevap ver, anlat...

– Dur oğlum, dur!... Anlatayım ama, ismiyle hitabettiğine göre demek sen de tanıyorsun.

Bilâl, bir kat daha heyecanlanmıştı:

– Yani ismi Feyzâ mı, Hacı Baba?

– Evet evlâdım, ta kendisi... Feyzâ Hanım!... Nerden tanıyorsun?

– Sadece ismini biliyorum. Hacı Baba... Kim?... Neyin nesi? Niçin buraya geliyor? Bunları, hatta hayatı hakkında ne kadar bildiklerin varsa hepsini bana izah et!... Sebebini sonra söylerim Hacı Baba...

– Peki evlâdım, peki... Anladığıma göre senin için çok mühim... Öyleyse dur, sana baştan itibaren anlatayım: Hani şu eskiden, talebelik sıralarında oturduğunuz Huzur Sokağı'ndaki Hayri Efendi var ya?...

– Yani Sayacı Hayri Dede... Eee?

– İşte birkaç sene evveldi... Dur bakayım... Beş sene var, aşağı yukarı... O geldi bana. Evde yaptıracak işim olup olmadığını, fakir ve genç bir dulcağızın çalışmaya ihtiyacı olduğunu söyledi. Kadının mazbut filân da olduğunu öğrenince hiç tereddüt etmeden verdim tabii iş... O gün bu gündür, maşaallah hiç aksatmadan verdiğim malları dikip gönderiyor... Sonradan hatuncağızın hazin hikâyesini Hayri Efendiden öğrendim...

Bilâl'in heyecandan boğazı kurumuştu... Her şeyi bir anda çabucak öğrenmek istiyordu. Sesi titreyerek:

– Çabuk anlatıver şunu kuzum amcacığım.. dedi... Neymiş?... Nasılmış Feyzâ Hanımın hayat hikâyesi?

– Dur oğlum, dur... Fesübhanallah! Anlatıyorum işte, dinle... Efendim, Feyzâ Hanım, o sokağa geldiğinde çok asrî, açık bir kızmış... Sonra zengin bir mühendisle evlenmiş ve ayrılmış sizin so-

kaktan... Velâkin o mühendis olacak adam, zirzobun biriymiş. Bunlar, hemen her gece, o salon senin, bu kulüp benim, danslarda, balolarda dolaşırlarmış önceleri... Fakat sonradan ne olmuş, nasıl olmuşsa, bir hikmet-i İlâhi, Feyzâ Hanım bu hayattan nefret etmeye başlamış. Gün geçtikçe içinde İslâmiyet'e karşı bir sevgi, bu asrî mi, ne zıkkımsa işte, o hayata karşı nefret hisleri çoğalmış. Nihayet namaz kılmaya ve Kur'an okumaya başlamış... Artık gece kulüplerine, o danslara filân da gitmek istemiyormuş... Ama kocası zındık mı zındık! Ailede bir kavga, bir geçimsizlik başlamış. Üstelik adamın bazı karanlık işleri de varmış galiba. Anlayacağın, uzun lâfın kısası, biri Allah'ın nurlu yoluna girmiş, öteki şeytanın murdar yoluna... Hasılı anlaşamamışlar... Bir gece Feyzâ Hanım, yine kocasının zorla götürdüğü bir gece kulübünde, kumar masasının başında fena bir sinir krizi geçirmiş ve herkesin yüzüne karşı avazı çıktığı kadar: "Hepinizden nefret ediyorum... Bu hayata lânet olsun!" diye bağırmış. Bunun üzerine, kocası olacak o namussuz herif de kadıncağızı tekme tokat, yüzünü gözünü kan revan içinde bırakıncaya kadar döverek kulüp kapısından dışarıya karlar içine fırlatıp atmış... İşte o günden sonra Feyzâ Hanım, evini terketmiş. Kocasından da bir celsede boşanıvermiş... Ve işte böyle kapalı giyinmeye ve hakiki bir müslüman hanımı gibi yaşamaya başlamış.

Bilâl işittiklerine inanamıyordu bir türlü... Gayri ihtiyarî derin bir iç çekti:

– Ya... Demek böyle Hacı Amcacığım, dedi... Peki şimdi nerede oturuyor, adresini biliyor musun?...

– Yine sizin o eski sokaktaki apartmanda oturuyormuş. Annesini, babasını ve kardeşini bir trafik kazasında kaybetmiş. Tabiî daire, Feyzâ Hanımın üzerine kalmış. Anlayacağın tazecik hayatta yapayalnız kalmış... Yaşlı bir dadısı varmış. Onun da ayaklarına felç inince hayat yükü büsbütün omuzlarına binmiş. Neyse ki, kadıncağızın kira mira derdi yok... Rızkını da işte böyle evinde hanım hanımcık oturup çalışarak temin ediyor, kızına ve felçli dadısına bakıyor.

Bilâl artık öğrenmek istediklerinin hepsini fazlasıyla öğrenmiş bulunuyordu:

– Çok teşekkür ederim Hacı amca... Şimdi artık onu bulmaya gitmeliyim... Seninle sonra görüşürüz... Allahaısmarladık...

Diyerek kalkmaya davrandı. Fakat Hacı Mustafa Bey, sert bir hareketle onun omuzuna vurarak yeniden yerine oturmaya mecbur etti... Sesi de sertleşmişti... Hâkimane bir ses tonuyla:

– Evlâd, dedi... Söz böyle mi verilir?... İşte ben sana bütün bil-

diklerini anlattım. Hani sen de bana bu halinin sebebini anlatacaktın? Onun yeri yurdu belli nasılsa... Otur şöyle de anlat şu meselenin sırrını bakayım? Bak yüzün de limon gibi sarardı... Biz gün görmüş insanız evlâd... Sen daha leb demeden ben, leblebiyi anladım... Çıkart şu ağzındaki baklayı bakalım. Bu kadını seviyorsun değil mi?

Bilâl, ne söyleyeceğini şaşırmıştı... Çaresiz tekrar oturdu... artık işin kaçınılacak tarafı kalmamıştı. Hacı Mustafa Bey, hayatında gönül sırrını bilen rahmetli annesinden başka yegâne insan olacaktı... Heyecanından titreyen sesiyle anlatmaya başladı:

– Evet Hacı Amcacığım.. Senden saklamaya çalışmayacağım... O benim, daha fakülte sıralarında iken sevdiğim, ama bütün kalbimle sevdiğim kızdı... Fakat açık ve serbest bir kız olduğu için ilerde hayatımı alt üst eder düşüncesiyle onunla evlenmedim...

– Peki o da seni seviyor muydu?

– Evet, Hacı Amca... Seviyordu... Hem eminim, benim onu sevdiğimden daha büyük, daha şiddetli bir aşkla seviyordu beni...

– Çok yanlış davranmışsın sen de evlâdım... Seven insan, sevdiği için her şeye katlanır, razı olur. Belki o da, sen ona evlenme teklif etseydin, senin şartlarını kabul eder, namaz kılar, kapanırdı...

– Hakikati bilsen, böyle düşünmezdin Hacı Amca... Evet, Feyzâ Hanım beni seviyordu... Lâkin sadece beni... Anlıyorsun değil mi? Aslında evlendikten sonra değil, kendisi namaz kılmak, örtünmek, bana bile namazı terkettireceğini ve açılıp saçılacağını söyleyip duruyormuş. Böyle bir tehlikeyi bile bile göze alabilir miyim ben? Şu geçici dünyada ne kadar seversem seveyim, bir fâniye duyulan aşk ve sevgi uğruna koskoca, ebedî bir hayatı, yani ahiret hayatımı mahvetmek, elbette divanelikten başka bir şey değildir... Karım, yanımda açık-saçık gezecek, bütün erkekler onun vücudunu ve güzelliklerini iştahlı nazarlarla seyredecekler ve ben de onun yanında bir koca olarak bulunacağım... Bu nasıl erkekliktir, sorarım sana Hacı Amcacığım? Doğrusu karısını kızını açık saçık gezdirip vücutlarını teşhir ettiren erkeklere şaşıyorum. Bunlarda erkeklik duygusu kalmamış, inan... Her neyse... İşte bu düşüncelerle nihâyet ben, Bursa'daki büyük halamın torunu olan bizim rahmetli hanımla evlendim. Feyzâ Hanım da, işte o bahsettiğin mühendisle... Yalnız, hayret ediyorum... Halbuki o mühendis tam onun istediği gibi, erkek arkadaşlarının arasında karısının sigarasını yakmak için, çakmağına davranan centilmen (!) bir salon erkeğiydi... Ve Feyzâ Hanıma arzu ettiği lüks ve eğlenceli hayatı fazlasıyla vermişti. Hâl

böyle iken Feyzâ, nasıl oldu da İslâmiyet'e bu derece bağlandı, dinî uğruna kocasını terkedecek kadar büyük bir İslâmî şuura sahip oldu ve böyle hakikî bir müslüman hanımefendi kıyafetine girerek kapandı?... Hayret! Aklım almıyor bir türlü... Hâsılı şimdi onu mutlaka bulmalıyım Hacı Amca... İşte sen de her şeyi öğrendin...

– Peki bulup ne yapacaksın evlâdım?...

Bilâl, gözlerini tatlı pırıltılar dolaşarak, yine titremesine mani olamadığı heyecanlı bir sesle:

– Kendisiyle evleneceğim Hacı Amca... Eşimi kaybettikten sonra biliyorsun bunca yıldır bir daha evlenmedim... Zira Feyzâ, her şeye rağmen kalbime bütünüyle sahip olan yegâne kadındı... Bu bakımdan kimseyle evlenemezdim... Ama şimdi kararım kati Allah'ın izniyle onunla evleneceğim... Yıllar önce kurmuş olduğum hayaller, nihayet çok şükür hakikat olacak... Hayatımı onunla birleştirdiğim takdirde hem onu bu sıkıntılı ve bu muzdarip durumdan kurtarmış olurum, hem de yıllar sonra da olsa en saf duygularla birbiri için çarpan iki kalbin, hiç değilse bundan böyle birleşmesini sağlarım... Böylece temeli İslâmî esaslar üzerine kurulmuş sağlam bir yuvada, her ikimiz de mesud ve bahtiyar oluruz, inşaallah... Şimdi tamam mı Hacı Amcacığım?... Haydi artık, bana müsaade...

Hacı Bey yine kızmıştı:

– Dur be evlâdım... Otuz beşe merdiven dayamışsın ama seni gören, henüz on sekizinde toy bir çocuk sanır. Biliyor musun, bu güne kadar seni hiç böyle yerinde duramaz bir halde görmedim ben... Evet, aşk, gözü kör edermiş, bilirim amma velâkin biraz da bu işin istişaresini, muhakemesini yapalım evlâdım... Değil mi ya?...

– Bunun artık istişarelik, muhakemelik bir tarafı kaldı mı, Hacı Amca?...

– Kaldı ya oğlum, kaldı... Bak, hele otur da biraz güngörmüş bir büyük sözü dinle...

Bilâl, hakikaten yerinde duramaz bir haldeydi. Saadetinden yere göğe sığamıyor, heyecanını zapdetmeye muvaffak olamıyordu bir türlü... Tek emeli, derhal gidip, Feyzâ'yı bulmak ve ona evlenme teklif etmekti... Fakat Hacı Mustafa Beyin sözleri onu ister istemez bir kere daha yerine mıhladı... Bu güngörmüş yaşlı zâtın fikirlerine hürmet göstermesi icabediyordu... Yeniden yerine otururken:

– Affedersin Hacı Amcacığım, kabahat ettiğimin farkındayım. Fakat halimi mâzur görürsünüz herhalde, dedi...

Hacı Bey gülerek onun sırtını sıvazladı ve babacan bir ifadeyle:

– Otur evlâd, otur... Dedik ya, aşkın gözü kördür... Sağı solu farketmez. Şimdi söyle bakalım bana. Farzedelim ki gittin ve onu buldun. Ne olacak yani?...

– Nasıl ne olacak Hacı Amca?... Söyledim ya, her ikimizin hayatı da değişecek. Evleneceğim onunla...

– Evlâdım, âni kararlar bizi ekseri yanıltır. Salim kafa ile düşünüp ondan sonra hareket tarzını tesbit etmen daha doğru olur benim kanaatimce... Kadıncağızın seni görünce nasıl hiç tanımamazlıktan geldiğini görmedin mi? Üstelik hem de sert bir ifadeyle **"Yanlışınız var efendim. Birisine benzettiniz!"** diyerek kendini de tanıtmak istemediğini farketmedin mi?

Bilâl, beynine bir balyoz yemiş gibi sersemleşti... Öyle ya, o işin hiç bu taraflarını düşünmemişti. Birden omuzları çöktü, ümitleri yıkılır gibi oldu!

– Peki, niye böyle davrandı dersin, Hacı baba?...

– Ne bileyim oğlum?... Kadın kalbi, kadın aklı. Kimbilir bir düşündüğü vardır tazeciğin.

Bilâl, bir müddet ciddî düşünceler içine gömüldü, kaldı. Sonra yavaş yavaş başını kaldırarak gözlerini dalgın bir ifadeyle Hacı Beyin küçük siyah gözlerine daldırdı:

– Feyzâ'nın bu hareketi cidden çok hayret verici Hacı Amca... onu böyle davranmaya sevkeden saik ne olabilir ki?... Olsa olsa diyorum, kendisini sevdiğim halde bir başka kızla evlenmemi bir izzet-i nefis meselesi haline getirmiş olabilir... Belki de benden bunun hıncını alıyor böylece... Ama böyle de olsa, onu ikna edip, bu sıkıntılı hayattan kurtarmalıyım. Üstelik değil mi ki her ne sebeple olursa olsun, Feyzâ da nihâyet hidâyete erdi ve hak yola gönül verdi; onun bana karşı kırılmış olan kalbini yeniden kazanmak için hayatımı verebilirim...

– Doğru söylüyorsun evlâd... Böyle pür kıymet bir kadına ne yapsan, hattâ onu bu dünyanın hazinelerine garketsen yine azdır... Ancak, dediğim gibi aceleci olma Dedim ya, kadının yeri belli, yurdu belli... Sen şimdi hiç gitmeye filân kalkma. Hele şöyle bir, aradan üç dört gün zaman geçsin... O da, belki bu müddet zarfında yaptığının yanlış bir hareket olduğunu düşünür, pişman olur... O zaman gidersin... Aksi halde, ikinci bir defa bozulmayı göze alman lâzım... Sen, en iyisi dediğim gibi şimdi hiç o taraflara uğrama... Nasılsa İstanbul'da bir müddet kalacaksın değil mi?

– Hayır, Hacı Amca, kalmayacağım ama şimdi durum değişti...

– O halde mesele yok.

Bilâl, Hacı Beyin fikrini makul bulmuştu. Nihayet Hacı Beyi memnun edecek kararını açıkladı:

– Değil mi ki, sen benim büyüğümsün, sözünü dinlemek elbette üzerime borçtur, Hacı Amca, dedi. Sözlerini dinleyeceğim ve benim için beklemek çok güç de olsa, bir kaç gün bekleyeceğim...

Mustafa Bey'in neşesi yerine gelmişti. Gülerek:

– Ha şöyle.. dedi. Yola gel biraz, bakalım. Bak, bak, yine ayranın yarım kaldı... Öteden beri adetindir... Bir türlü tamamen bitirip kalkmazsın... Haydi, iç şunu bitir de, bu akşam yemeğe bize gidelim... Teyzen de seni bir özledi ki sorma gitsin...

Hacı Amca gülerek konuşuyordu ama Bilâl artık onu duymuyordu bile... O şimdi başka, bambaşka âlemlerin derinliklerine dalmıştı...

❀

Feyzâ, apartman merdivenlerini soluk soluğa çıktı. Heyecan ve sinirden titreyen parmaklarıyla anahtarı çıkarıp, daire kapısını açtı... İçeri girdiğinde dadıyı tekerlekli koltuğunda, Hilâl'i de holdeki divanın üzerinde uyumuş buldu...

Sessizce manto ve eşarbını çıkarıp astı... Sonra o da kendisini holdeki divanlardan birinin üzerine attı... Kalbi, deli deli çarpıyordu... Boğazında düğümlenen hıçkırıklar, boşanmak için bir yol arıyordu adeta. Feyzâ, ağlamamak için kendini bütün sıkmasına ve dudaklarını kanatırcasına ısırmasına rağmen, nihayet içinde coşup çağlayan hıçkırıklarına mani olamadı...

Dadıyı ve Hilâl'i uyandırmamak için elindeki mendille ağzını kapıyor, hıçkırıklarını boğmaya çalışıyordu...

Tek kelime ile perişandı Feyzâ... Bütün benliğiyle alt üst olmuştu... Karmakarışık hisler içinde uzun zaman sessiz sessiz ağladı... Gözyaşları sıcaktı. Ve aka aka yastığın üzerinde küçük bir göl meydana getirmişti... Feyzâ, gözyaşlarının hayatında kendisine bu derece büyük bir ızdırapla beraber, böylesine derin bir haz verdiğini hatırlamıyordu... Mesut muydu, bedbaht mıydı?... Bunu da kestirememekteydi bir türlü... Sadece bir tek şey alâkadar ediyordu şimdi onu... Evet, yıllarca aşkların en temizi, sevgilerin en büyüğüyle sevdiği adamı görmüştü... Onunla karşı karşıya gelmişti. Ve

onun ağzından buram buram sevgi dolu bir sesle kendi adını işitmişti...

Feyzâ yanaklarından süzülen yaşları mendiliyle kurulayarak yavaşça ayağa kalktı ve insiyakî genç kızlık günlerinde olduğu gibi hafifçe tül perdeyi araladı. Yaşlı gözleri karşıdaki o âşinası olduğu eski, küçük ahşap eve takıldı... Karşı evin pencereleri sıkı sıkıya kapalıydı...

Gözlerinin önünde, birden on sene evvelki hatıralar canlanmaya başlamıştı... On sene evvel de bu pencerelerin perdeleri böyle sıkı sıkı kapalı dururdu... Yalnız bu günkü düz bordo keten perdelerin yerinde o zamanlar yıkana yıkana yıpranmış, kenarları kanaviçe işlemeli, esmer, Amerikan bez perdeler vardı. Ve bu perdeler, zaman zaman bu gün kendisinin yaptığı gibi böyle ürkek ve çekingen bir şekilde aralanır ve orada ciddi yüzlü bir erkek başı uzanırdı.

Feyzâ birden içinin alev alev yandığını hissetti... Perdeyi âniden kapatarak tekrar içeriye doğru döndü. Fakat henüz iki adım atmıştı ki başının fena halde döndüğünü hissetti... Kendini güçlükle yanıbaşındaki koltuğa attı...

İçindeki yangın hararetlenmiş ve bütün benliğini sarmıştı... Şimdi sanki varlığının her zerresi tutuşuyordu... Bu, bir pişmanlık ve nedamet nöbetinden başka bir şey değildi aslında... Filhakika Feyzâ'nın hıçkırıkları arasında, dudaklarından şu sözler dökülmekteydi:

– Allahım!... Allahım! Niçin saçma bir kapris uğruna hayatımı, istikbalimi mahvettim?... Eğer bu günkü halim ve İslâmî yaşayışım on sene evvel olsa idi sevdiğim ve tarafından sevildiğin erkeği de kaybetmeyecektim... ama şimdi.. çok, çok geç artık.

Kocasından ayrıldığından bu yana Feyzâ'nın sinir krizlerinden eser kalmamıştı... Fakat bu gün, Bilâl'le karşı karşıya gelişi ve Bilâl'in arkasından koşup kendisine ismi ile hitab edişi ile genç kadın yeniden alt üst olmuştu. Ellerini yüzüne kapamış, hıçkıra hıçkıra, katılırcasına ağlıyordu... Artık ne dadıyı, ne de Hilâl'i düşünecek hali kalmamıştı...

Feyzâ'nın bu yüksek sesle ağlayışı ile gözlerini açan dadı, uyku sersemliğiyle önce hiçbir şey anlamadan bir müddet Feyzâ'ya öyle baktı, durdu... Sonra şaşkın şaşkın tekerlekli iskemlesini eli ile süre süre Feyzâ'nın yanına geldi... Onu kendine getirmek için yüzünü hafif hafif tokatlamaya başladı:

– Feyzâ!... Feyzâ!... Kızım!... Ne oldu sana söylesene yavrucuğum?... Allah, Allah... Kim ne yapmış olabilir ki?...

Feyzâ'nın cevap vermeden sürekli olarak ağlayışı dadıyı büsbütün telaşa vermişti...

Tekerlekli arabasını sürerek ortadaki masanın üzerinden su dolu sürahiyi aldı ve tekrar Feyzâ'nın yanına geldi... Yüzüne, boynuna hafif su serpti, bileklerini ovmaya başladı... Bir yandan da hâlâ söyleniyordu:

– Kızım, canım kızım... Haydi, konuş bakayım, biraz ay! merakımdan çatlayacağım inan... Sana ne yaptılar?... Yoksa yoksa başına bir felâket filân mı geldi?

Feyzâ, ancak katıla katıla ağlayıp içini boşalttıktan sonra biraz açılabilmişti... Dadı, onun bu halini çok iyi bilirdi... Onun için kendine geldikten sonra pek üzerine varmadı... Bütün merakına rağmen sessiz sedasız durarak onun kendiliğinden konuşmasını bekledi... Fakat bu sefer galiba kendiliğinden konuşacağı yoktu Feyzâ'nın... Nihayet dayanamadı ve sordu:

– Yavrum, anlatmayacak mısın dadına, ne olduğunu? Bak işte açıldın biraz. Hadi üzme beni de anlat niçin böyle ağladığını? Mustafa Bey işine filân mı son verdi yoksa?

Feyzâ, güçlükle gözlerini aralayarak meralsiz bir sesle cevap verdi:

– Yok dadıcığım, üzülme.. öyle bir şey yok...

– Ya peki.. nedir bu gözyaşlarının sebebi?

– Onu gördüm, dadı...Bilâl'i...Hacı Mustafa Beyin dükkânındaydı...

– A.. a!... Ne arıyormuş o dükkânda o?...

– Bilmiyorum, dadıcığım... Kimbilir?...

– Kızım yanlışın filân olmasın?... Belki o değildir de, benzetmişsindir... Emin misin, o olduğuna?

– Emin misin ne demek dadıcığım?... Seslendi bana... Hem de ismimle!...

– Eee?... Sonra?... Dur hele meraktan öleceğim... Sonra ne oldu?...

– Hiiç!... Sert bir şekilde yüzüne bakarak: "Yanlışınız var beyefendi, benzetmiş olacaksınız!" dedim ve arkama bakmadan hızla oradan uzaklaştım.

– Kızım sen aklını mı kaçırdın Allah aşkına?... İnsan sevdiği adama böyle muamele eder mi hiç?...

Feyzâ'nın gözleri yeniden dolmuştu:

– Etmez dadıcığım, etmez tabiî... Ben de biliyorum, ama... Bunu, bile bile yaptım işte bu kabalığı... Hem de ona öyle sert bir şekilde çıkışırken nasıl alev alev yandı bir bilsen...

– Peki, niçin böyle davrandın ona yavrum?

– Mecburdum dadıcığım... Ne olursun, anla beni biraz... Mecburdum buna... Görsen, bana "Feyzâ Hanım!" diye seslenirken sesi nasıl heyecanlı, nasıl sevgi doluydu. Her neyse, şimdi bunları bırakalım da dadıcığım, sana verdiğim kararı açıklayayım.

– Hayırdır inşaallah kızım, ne kararı bu?

Feyzâ, kati ve kesin bir ifadeyle, kararını tek cümleyle bildirdi:

– Buradan taşınacağız, dadı!...

Dadı bir anda şok olmuştu adeta... İnanmaz bir halle Feyzâ'nın yüzüne baktı:

– Şaka etmiyorsun ya kızım?...

Fakat Feyzâ'nın yüzünde şakayı andıran en ufak bir iz dahi yoktu. Yüz hatları, her kati karar verdiği zaman olduğu gibi gergin ve ciddiydi. Aynı sakin ifadeyle dadıya cevap verdi:

– Hayır, dadı... Şaka filân değil... Söylediğim gibi, burayı derhal terketmemiz gerekiyor.

– Kızım, aklını başına al... İyi ama, niye terkedeceksin burayı?... Burası senin kendi evin... Bir Bilâl Beyi gördün diye yerini yurdunu terketmenin alemi var mı?

Feyzâ, yaşlı kadını fazla üzmemek için onu iyice ikna etmek istiyordu... Dadının direndiğini görünce ellerine sarıldı ve:

– Ah dadı, ne diyorsun bana... Beni karşısında görür görmez yüzü bir sonbahar yaprağı gibi sarardı. Damarlarındaki bütün kan çekildi vücudundan adeta... Hele, hele o "Feyzâ Hanım!.." deyişindeki sıcak ifade?... Beni hâlâ aynı aşkla sevdiğinin delilidir bu dadı! Bu seste, her türde deliliği yapabilecek bir ahenk vardı... Biliyorum ki bugün, yarın olmasa bile, üç beş gün sonra gelip bizi bulacaktır.

– Eh ne yapalım yavrum, gelip bizi bulacak diye rahat yerimizden olacak değiliz ya?...

– Dadıcığım, anlamıyor musun? O bugün Türkiye çapında isim ve şöhret yapmış bir insan... Nereye gitse, gazeteciler onun peşini pek kolay bırakmazlar... Evli bir erkek olarak, dul bir kadının peşinde koşturmasının aleyhinde ne büyük yaygaralara sebebiyet vereceğini ve memleket çapındaki prestijinin nasıl sarsılacağını düşünebilir misin? Yoksa onun beni arayıp bulmasından başka hiç bir korkum yok... Gelir de benimle konuşmak isterse, elbette gereken cevabı vermesini bilirim kendisine... Ama dediğim gibi, Bilâl'in bu hareketi, hem aile saadetini sarsacak hem de şöhretini lekeleyecek-

tir... Anlayacağın, evvelce de söylediğim gibi, yuva bozan bir kadın durumunda olmayı asla kendime yakıştıramam dadıcığım...

Dadı, bir müddet bir şey söylemedi.

Feyzâ, bu yaşlı kadının elinde büyümüştü. Dadı, onun her kahrını, her çilesini çekmiş, her derdinin ortağı olmuştu... Feyzâ da onu öz annesinden çok severdi. Buna rağmen verdiği herhangi bir karardan onu dadı bile döndüremezdi. Bu, Feyzâ'nın yegâne kötü huyu idi... Ama dadı, bu sefer pek kolay kolay ikna olacağa benzemiyordu. Direteceketi... Sonuna kadar direnecek, kâr etmediği takdirde mecburen yine küçük hanımın arzusuna boyun eğecekti. Şimdi lâfı uzatmaya bakmalı ve onun sinirinin yatışmasını temin etmeliydi... O anda aklına gelen bir şey, gözlerini parlattı ve genç kadına bakarak:

– Hiç düşündün mü Feyzâ, dedi... Belki bu adam eşinden ayrılmıştır... Olur ya...

Feyzâ, sadece acı acı gülümsedi... Sonra başını iki yana sallayarak:

– Hayır dadıcığım, dedi... Böyle bir şey olamaz... Çünkü onun karısı her bakımdan Bilâl'e lâyık bir kadındı... Çok iyi eminim ki Bilâl, onu sevmese bile, yuvasında mesuttur... Her ikisi de birbirine uygun, birbirinin dengi insanlardı... Bu bakımdan ayrılmaları için bir sebep yoktu... Ama şimdi var, dadı. Beni bu İslâmî kıyafette görmesi, Bilâl'e en umulmayacak hareketleri yaptırabilir... Korkuyorum... Onun yuvasının ağız tadını bozmaktan, şerefini haleldâr etmekten korkuyorum...

– Niçin şerefini haleldâr edecekmişsin kızım?... Farzedelim ki geldi, seni buldu ve her şeye rağmen seninle evlenmek istediğini bildirdi... Kabul etmeyecek misin yani?...

– Dadıcığım, bekâr veya dul bir erkek olduğunu bilsem, Bilâl'den gelen böyle bir teklifi saadetten uçarcasına kabul ederim. Ama bugün onun halen evli olup olmadığını dahi araştırmaya vaktim yok... Hanımından ayrılmış olması ise, çok zayıf bir ihtimal. Herhangi bir dedikoduya meydan vermemek için fedakârlık yapmaya, izimizi kaybetmeye mecburuz dadı... Hem de bir an evvel.

– Dur, dur, kızım... Yine başlama, gitme sözü etmeye, Allah'ını seversen... Gel otur yanıma da sâkin sâkin konuşalım biraz şöyle... Ama öyle birden alevlenmek, parlamak yok, tamam mı?... Ben sana bazı şeyler soracağım, sen de bana akıllı uslu cevap vereceksin... Böyle olursa anlaşırız seninle ancak...

Feyzâ, bir yandan dadının yanındaki koltuğa otururken, bir yandan da gizleyemediği hayreti ile sordu:

– Hayırdır inşaallah... Beni ahiret sualine mi tutacaksın yoksa? dedi... Sor bakalım dadıcığım...

Dadı, önce derin bir nefes aldı, sonra ciddî bir ifadeyle konuşmaya başladı:

– Bak kızım, Allah'a binlerce hamd ve senâ olsun ki sana hidâyet devletini bahşetti... Eh, bu halinle sen, bugün değil beni, okuduğun o koca koca dinî eserler ve tefsirlerle nice âlim geçinen kimseleri dahi İslâmiyet mevzuunda cebinden çıkarırsın. Bilâl Bey de seni ikinci hanımı olarak alamaz mı?

Feyzâ, yaşlı dadısının böyle saf görünüşlü suallerini cevaplandırmaya bayılırdı... Ne hayret verici tecelliydi ki, bir zamanlar din mevzuunda sorduğu suallere karşı kendisine uzun uzun malûmat vererek hidâyetini kolaylaştıran bu yalı ve iyi kalbli kadına, şimdi kendisi aynı mevzularda, fakat tabiatıyla daha derin ve sıhhatli olarak izahat vermekteydi...

O, bunları düşünürken dadı da kendisinden merakla sualinin cevabını bekliyordu. Feyzâ:

– Dadıcığım, dedi... Bırak ki, ben öyle bir şeyi düşünmüyorum, fakat düşünsem, Bilâl Bey de böyle bir teklifte bulunsa dahi, bu gün için böyle bir şeyin olmasına çeşitli sebepler manidir.

– Ne gibi sebepler meselâ?...

Erkek, ancak kadının, zevcelik vazifelerini yerine getirmemesi, bu vazifelere mani müzmin bir hastalığa yakalanması ve çocuk yapmaması gibi hallerde, bir de savaşta ölen erkeklerin dul kalan kadınlarını sıkıntıdan, kimsesizlikten ve kötü yola düşmekten korumak için bir ikinci hanım almak selahiyetine sahiptir. Ve bunu da yaparken behemal ilk hanımının gönlünü almaya, rızasını temin etmeye mecburdur.

Dadı, hâlâ anlatılan mevzu içinde bir açık kapı aramakla meşguldü... Nihayet dayanamadı ve sordu:

–Peki kızım, ne biliyorsun, belki Bilâl Bey'in de böyle bir durumu vardır...

– Şu anda tahminlerle iş görecek durumda değilim, dadı... Yalnız ortada bilinen açık hakikatler var. Bilâl, tam kendisine uygun bir kadınla evlendi. İlk senelerde öğrendiğime göre, çocukları da varmış... Ortada ikinci defa evlenmesini icap ettirecek bir durum yok...

– Niye olmasın kızım, senin de kocan gerçi savaşta ölmüş filan değil ama yine de dulsun işte... Onun vazifesi, bir mü'min olarak, senin gibi dul bir kadını nikahı altına alması değil midir?

– Dadıcığım, keşke her dul kalan kadın, benim gibi kalsa... Allah'a şükür neyimiz eksik?.. Ev kendimizin, kira derdi yok... Üstelik çarşıya diktiğim mallardan da geçimimizi temin ediyorum. Evde çalıştığıma, dışarda erkeklerle haşır-neşir olmadığıma göre, ahlaken bir tehlikeye düşmem mevzu bahis değil... Çok iyi biliyorum ki, Bilâl benimle evlenmek istese bile, bunu her hangi bir şer'i kayda istinaden değil, benimle evlenmeyi, sırf sevdiği kadın oluşumdan dolayı yapacaktır ki, bu da işte en büyük haksızlıklardan, adaletsizliklerden biri olur... Yani anlıyacağın bu iş Allah rızası için olmaktan çıkar, nefsin arzusuna tabi olunur. Her neyse Dadıcığım, uzun lafın kısası, biz burada kendi kendimize gelin-güveyi olmaktayız. Bilâl'in ne düşündüğünü, niçin arkamdan öyle heyecanla seslendiğini bilmiyorum. Ama onun beni bulmak için mutlaka buraya geleceğini biliyorum... İçimdi bir korku var, Dadıcığım... Onun şerefi, aile saadeti ve çeşitli dedikoduların sarsacağı meslek prestijini düşünüyorum... Belki bizim için pek zor olacak bu iş ama, ne olursa olsun fedakarlık yapmaya, burayı derhal terketmeye mecburuz!..

Dadı, her ne yaparsa yapsın Feyzâ'yı verdiği karardan kıl payı olsun döndüremeyeceğini büyük bir katiyetle anlamıştı artık. Daha fazla üzerine düşmenin hiç iyi olmayacağını düşünerek mütevekkil bir tavırla başını yana eğdi:

– Peki, ne yapmayı, nasıl hareket etmeyi düşünüyorsun?

– Yol boyunca ben de hep bu mevzuu düşündüm, dadıcığım. Ve şuna karar verdim: Hani ne zamandan beri daireyi kendisine satmam için ısrarda bulunan Vedat Bey var ya... İşte hemen ona telefon edip dairesi kendisine satmaya karar verdiğimi bildireceğim... Birkaç gün içinde muameleleri tamamlanır. Bu arada, ilerde daha münasip bir yer bulmak üzere, şimdilik başımızı sokabileceğimiz bir ev bulur, derhal taşınırız...

– Yani böylece Bilâl Bey seni bulamayacak, öyle mi? A kızım. Hacı Mustafa Beyin yanındaki Osman, mal götürüp getirdiği için yeni adresi nasılsa öğrenecek... Bilâl Bey oradan temin edemez mi adresini?

– Hayır, dadı... Taşındığım yeri ne Osman, ne Hacı Mustafa Bey, ne de Bilâl bilecek. İşten ayrılacağım... Ve yerimi hiç belli etmeyecek yeni bir iş bulmaya çalışacağım.

Dadı bir kere daha yıkılmıştı. Adeta inlercesine:

– Ne diyorsun kızım? Dedi... Evi elden çıkarttığın yetmiyormuş gibi, bir de işinden gücünden mi olacaksın? Kızım, ne olursun dinle beni, aklını başına al.

– Merak etme benim tatlı dadıcığım, aklımı filan kaçırmış değilim... Yerimi, izimi belli edecek olduktan sonra, evi satmanın ne manası kalır? İnşaallah Cenab-ı Hak daha hayırlı bir rızk kapısı açar...

Dadı, tekrar boynunu büktü:

– İnşaallah kızım... Allah bu günümüzü de... Eh artık madem ki, illa böyle olsun diyorsun, ne yapalım yavrum, olsun bari... Sen nasıl bilirsen, öyle hareket et.

Konuşma, bu minval üzere kimbilir ne kadar daha devam edecekti. Hilâl'in ağlayarak uyanması üzerine mevzu, ister istemez kesildi...

❀

Güzel bir Mayıs sabahı idi. Havaya bahar çiçeklerinin lâtif kokusu yayılmıştı... Göz alabildiğine uzanan denizin meltemli havasını ciğerlerine dolduran Bilâl, oturduğu kayanın üzerinde mâziyi, yıllar öncesini sanki yeniden yaşamaktaydı..

Bu kayalar... Bu sahil... Bu renk renk çakıl taşları... On sene önceki, bir film şeridi gibi akıp gitmekteydi gözlerinin önünden.

Sanki aradan on sene geçmemişti de yeni yaşıyordu o unutulmaz günleri... Ve sanki öyle hissediyordu ki, o anda arkasından çakıl taşlarını şakırdata şakırdata yaklaşan ayak sesleri ile irkilecek ve başını arkaya çevirirse, on sene evvel bir akşam üstü olduğu gibi karşısında bütün haşmetli güzelliğiyle Feyzâ'yı bulacaktı...

Bu his, içine tuhaf bir ürperti verdi. İnsiyaki bir hareketle başını arkaya çevirdi... Lâkin heyhat!..

Büyük bir inkisar-ı hayalle, başını tekrar denize doğru çevirdi... Bu kadar gülünç bir hayale kapıldığından dolayı kendini affedemiyordu bir türlü...

Öyle ya... Feyzâ artık on sene evvelki kafasına estiğince hareket eden, serbest ve havai Feyzâ değildi...

Bilâl'in de zihnini en ziyade kurcalayan mevzu buydu işte... Bu on sene zarfında nasıl olmuştu da Feyzâ'da bu derece büyük değişiklikler hasıl olmuştu. O hoppa-zıppa zamane kızını, gerek kıyafet ve gerek hareketleriyle bu derece örnek bir İslâm hanımefendisi olmaya sevkeden saik ne olabilirdi? Fakat bu sebep ve saik ne olursa olsun, neticeyi değiştiremezdi... Değil mi ki Feyzâ, bugün her haliyle İslâmî yaşayan bir kadındı... Ve hele hele değil mi ki,

kendisine İslâmî bir hayat yaşatmadığı için kocasından ayrılmayı göze alacak kadar İslâmî bir şuura sahipti... Bilâl için mühim olan hususlar bunlardı.

Bilâl, denizden esen serin rüzgârı ciğerlerine doldururken, 18 yaşındaki bir delikanlının heyecanını içerisinde hissediyordu kendisini... Nasıl heyecan duymasındı ki?... On senedir, kalbinin mutena bir köşesinde kıymetli bir mücevher gibi sakladığı biricik temiz aşkı Feyzâ'sına kavuşacaktı bir kaç gün sonra... Ve bu kavuşma her ikisi için de yeni, yepyeni, saadet dolu bir hayatın başlangıcı olacaktı...

Bilâl, gözleri denizin derinliklerinde, şimdiden bu yeni hayatın projelerini kafasında tasarlıyor, Feyzâ'ya lâyık olduğu saadet ve refahı temin edebilmek için neler yapmak icabettiğini enine boyuna düşünüp duruyordu...

Allah'ın kendisine büyük bir lûtuf ve ihsanı olarak Bilâl, kısa bir zaman içinde, helâl yoldan, büyük bir servet sahibi olmuş, memleketin tanınmış iş adamlarından biri durumuna yükselmişti... Geniş imkânları sayesinde istediği yerde, istediği hayatı temin edebilecek bir durumu vardı... Bu bakımdan şâyet Feyzâ, İstanbul'da oturmayı tercih ederse, derhâl iş yerini İzmir'den İstanbul'a nakledebilirdi...

"O zaman Boğaziçi'nde güzel bir yalı alır, yaz aylarını Boğaz'ın o muhteşem manzarası ve müstesnâ havası içinde geçirir, kışın da şehrin temiz bir semtinde konforlu ve güzel bir evde otururuz" diye düşünmekteydi Bilâl...

Düşünce zinciri böyle akıp giderken bir anda bu güzel ve tatlı hayallerini bölen bir başka düşünce ile kalbi yanmaya başladı...

Ya Feyzâ, evlenme teklifini reddedecek olursa?...

Bu aksi ihtimâl, Bilâl'in bütün ümit ve hayallerini altüst etmeye kâfi gelmişti... Olur muydu bu? Feyzâ yapar mıydı bunu?... Bilâl'in izdivaç teklifini reddedebilir miydi Feyzâ?...

Elinde olmadan başın ıavuçları arasına alarak yüksek sesle: "Hayır, hayır!... Olamaz!" diye inledi. Sonra daha yavaş bir sesle kendi kendine konuşurcasına mırıldanmaya başladı:

"İmkânı yok... Feyzâ beni seviyor... Teklifimi reddetmesi için hiç bir sebep yok... Hem niçin, niçin reddetsin?..."

Bilâl, bu birbirine zıd hisler içinde çırpınıp duruyordu ki, kulaklarında çınlayan bir ses, onu bir anda hakikatin gerçek yüzüyle karşı karşıya getirdi... Bu, Feyzâ'nın sesiydi:

"– Yanlışınız var beyefendi... Birisine benzetmiş olacaksı-

nız!!!"

Bilâl, kayanın üzerinde taştan bir heykel gibi, sessiz ve hareketsiz... Düşünceleri darma dağınık... Bir araya toplamaya, bir şeyler düşünmeye çalışıyor. Lâkin imkânsız... Bütün saf ve temiz ümitleri, duyguları hayalleri kırık cam parçaları gibi parça parça, ufam ufam olmuştu...

Feyzâ neden böyle hareket etmişti acaba? Üstelik niçin kendisine böyle sert ve haşin davranmıştı?

Zihninde kıvrılan bir yığın suale cevap bulması imkânsızdı... İçinden koşa koşa o âşinası olduğu sokaklardan geçerek Huzur Sokağı'na gitmek ve Feyzâ'nın kapısına dayanıp bu niçin ve nedenlerin cevabını ondan istemek geliyordu... Git gide kuvvet bulan bu hissi, güçlükle yatıştırabildi. Hayır, hayır!... Her şeyden önce çocukca ve hissî bu gibi hareket ve düşüncelerden sıyrılmalı, meseleyi salim bir kafa ile düşünmeye çalışmalıydı...

Bu kararı verdikten sonra biraz rahatladı ve çeşitli ihtimaller üzerinde çekindiği için mi kendisini tanıtmaktan kaçınmıştı?... Yoksa Bilâl'e karşı, çalışan bir kadın durumuna düştüğünü göstermek mi istememiş, bunu bir gurur meselesi mi yapmıştı?... Veya Bilâl'in kendisiyle değil de, bir başka genç kızla evlenmesinden dolayı uğradığı inkisar-ı hayal mi onu böyle sert ve haşin davranmaya sevk etmişti?...

Bilâl, bu ihtimallerin her biri üzerinde ayrı ayrı duruyor, fakat bunların hiç birini de Feyzâ'nın sert davranışı ve kendini tanıtmak istemeyişi hususunda haklı bir sebep olarak göremiyordu.

Bu düşünceler arasında vakit öğleye yaklaşmış, berrak bir güneş, tam tepeden denizin sularını ışıl ışıl parlatmıştı. Bilâl, parmaklarını dalgalı saçlarının arasından geçirerek yavaş yavaş doğruldu... Tam oradan ayrılmak üzereydi ki, birden aklına gelen on sene evvelki bir hâtıra, onu yeniden yerine mıhladı... İçinden Arşimed gibi "BULDUM!" diye haykırmak geliyordu.

On sene evvel, bir gece yine bu deniz kıyısında, aynı kayanın üzerinde oturuyordu... Mehtap, bütün haşmetli güzelliğini denizin lâcivert sularına sermişti... O sıralarda Feyzâ ile evlenip-evlenmeme hususunda büyük bir kararsızlık kasırgası içinde bulunuyordu. Her gece, bu sahile iner isabetli bir karara varmak için saatlerce denizin mavi suları karşısında derin düşüncelere dalardı... Serin akşam rüzgârı, şefkatli bir el gibi saçlarını okşarken, arkasından duyduğu musikî nağmesi gibi lâtif bir sesle iliklerine kadar ürperdiğini hissetmişti:

– Bilâl Bey!

Bu tatlı, bu yumuşak hitab, birden kalbini yerinden hoplatmaya yetmiş ve Bilâl yerinden sıçrayarak sesin geldiği tarafa doğru yürümüştü.

Evet, karşısında, parıldayan Ay'dan daha cazip güzelliğiyle Feyzâ duruyordu. Buraya nasıl gelmişti. Onun burada olduğunu nasıl bilmişti, burası Bilâl'in meçhulüydü ama mühim olan Feyzâ'nın o anda karşısında oluşuydu...

Neler söylememiş ti ki o akşam Feyzâ... "Birbirimizden saklamayalım Bilâl Bey... İkimiz de birbirimizi seviyoruz. O halde niçin kendimize işkence edelim?" demişti... Ve daha buna benzer bir sürü şeyler söylemişti...

Bilâl ise, bütün varlığıyla ve en güzel duygularla bağlandığı, sevdiği genç kızın bu sözlerine karşı ancak oldukça sert ve soğuk bir ifadeyle cevap vermişti...

"Gece vakti bir genç kızın, böyle tenha yerlerde tek başına bir erkekle başbaşa kalması, hiç doğru bir hareket olmasa gerek. Feyzâ Hanım" demişti. "Ben sizin mazbut bir genç kız olduğunuzu tahmin ediyordum. Meğer ne kadar yanılmışım... Sizin içen en doğru hareket, burayı derhal terkedip, evinize dönmenizdir" demişti... ve daha bunun gibi kırıcı ve incitici bir takım şeyler söylemişti...

O geceyi, bugün gibi hatırlıyordu... Feyzâ'nın yüzünün Ay ışığında büründüğü ifadeyle ömrü boyunca unutmasına imkân yoktu... Sevdiği erkek tarafından bir çocuk gibi azarlanması ve hareketinin küçük görülüşü karşısında âdeta büyük bir şok geçirmişti. Bu, hayatında izzet-i nefsine indirilmiş belki en büyük darbeydi.

Bu darbenin tesiriyle, serin havada üşümemesi için Bilâl'in uzattığı pardesüyü dahi elinin tersiyle bir kenara fırlatmış ve hıçkıra hıçkıra ağlayarak arkasını dönüp koşa koşa oradan uzaklaşmış, karanlıklara karışmıştı...

On sene evvelki bu hatıra, bugün Bilâl için çok büyük bir ehemmiyet taşımaktaydı. Bilâl, Hacı Mustafa Beyin mağazasında Feyzâ'nın niçin kendilerine o şekilde muamele ettiğini, şimdi çok iyi anlıyordu... Demek Feyzâ: "Yanlışınız var Beyefendi. Birisine benzetmiş olacaksınız" şeklinde sert ve soğuk sözleriyle on sene evvelki izzet-i nefis darbesinin acısını çıkarmak istiyordu...

Bilâl, Feyzâ'nın kendisinden yıllar önceki bir gurur meselesinden dolayı intikam almak isteyişini bir bakıma haklı buluyor, bir bakıma da genç kadına bu hareketi yakıştıramıyordu... Öyle ya, nihayet aradan yıllar geçmişti ve hepsinin mühimi, Feyzâ artık o eski

havai genç kız değildi. Aradan geçen seneler onu hem yaş bakımından, hem de fikren olgunlaştırmıştı. O halde böyle küçük bir meseleyi lüzumsuz yere büyütmek doğru olmasa gerekti.

Fakat, daha derin düşündükçe, her şeye rağmen onu haklı buluyor, her şeyden önce Feyzâ'nın bir kadın kalbi taşıdığını düşünerek önceki fikirlerinden vazgeçiyordu. Sevdiği erkek tarafından reddedilmek, hakarete maruz kalmak bir genç kız, bir kadın için muhakkak ki, en büyük darbe, en büyük yıkım sayılırdı... Bunun için ne yapıp yapıp, Feyzâ'nın gönlünü almaya, kırılan gururunu temin etmeye çalışması lâzımdı. Bu, kolay olmayacaktı muhakkak. Ama Bilâl kararlıydı... İcabederse bir kaç ay İstanbul'da kalacak Feyzâ'yı yeniden kazanmaya çalışacaktı.

O günün hayaliyle kalbi heyecanla çarpmaya başladı... Ve dudaklarından gayri ihtiyarî fısıltı halinde tek bir kelime döküldü:

– Feyzâ!...

Bilâl, ondan sonraki günlerini kâh küçük bir kır kahvesinde, kâh deniz kenarında, kâh sabahtan akşama kadar otel odasında boş ve âvare bir şekilde geçirdi. İstanbul'da yapması icabeden işlerle alâkalanmak aklına bile gelmiyordu... Gecesi gündüzü, Feyzâ ile, Feyzâ'nın bugünkü masum hayaliyle doluydu. Bâzen bütün gün otelden dışarı çıkmıyor, namaz vakitleri müstesna, yatakta sırtüstü yatıp akşama kadar gözleri tavana dikilmiş vaziyette düşünüyor, düşünüyordu...

Bir kır kahvesine, kuru bir tahta iskemlenin üzerinde sabahtan akşama geç vakitlere kadar oturuyor, karşı karşıya geldikleri zaman Feyzâ'yla neler konuşacağını düşünüyor, karşılaşacakları ânı hayal ederek tatlı hülyalar içine gömülüyordu.

Feyzâ'yı düşünmek, artık Bilâl için hava gibi, su gibi mübhem bir ihtiyaç halini almıştı. Feyzâ onun hayatına öylesine sağlam bir adımla girmişti ki, çıkmasına imkân ve ihtimâl yoktu artık. O, Bilal için müstesna bir varlıktı... Hayatının kadınıyla Feyzâ onun...

Bu âvare günlerden birinde, aklına eski arkadaşı Necati geldi... Acaba Necati ne yapıyordu?... Bilâl, her İstanbul'a gelişinde Necati'yi ziyaret eder, onunla uzun uzun sohbet etmekten apayrı bir zevk duyardı. Fakat bu günkü kadar Necati'ye açılmak, onunla dertleşmek ihtiyacıyla dolduğu vâkî değildi...

Günlerden Pazar olduğu için Necati herhalde evde olmalıydı. Hemen bir taksi çevirdi... 15-20 dakika sonra Necati'lerin kapısındaydı... Taksiye parasıyı ödeyerek indi, zili çaldı ve beklemiye başladı. Kapıyı başı tertemiz bir tülbentle örtülü genç bir hanım açtı.

Genç kadının üzerinde sade, uzun bir sabahlık vardı... Bu, Seval'di...

Seval, Bilâl'i karşısında görünce hafifçe geriye doğru çekildi ve ancak duyulacak kadar hafif bir sesle:

– O!... Bilâl Ağabey!... dedi...

Bilâl, tuhaf bir çekingenlikle kapının yan tarafında duruyordu... Gözlerini yerden ayırmadan sordu:

– Necati evde miydi acaba?

– Tabii, evde... Buyurun...

Seval, müsaade isteyerek geri çekilirken, iç taraftan Necati'nin neşeli sesi duyuldu:

– Nerelerdesin azizim, seni gören ne olur?... Sesine bile hasret kaldık yahu!...

Bir ân sonra iki arkadaş sarmaş dolaş oldular... Bilâl, Necati'nin evine her gelişinde bir tuhaf olurdu. Birbirlerini severek evlenen bu çiftin saadeti, bir yandan kalbini en ulvî iftihar duyguları ile doldururken bir yandan da bedbahtlığının katmerleşmesine yol açardı...

Evet, Necati şanslı bir erkekti doğrusu... Sevmişti... Bütün kalbiyle sevmişti ve neticede sevdiğine nail olmuştu... Seval de Necati'nin sevgisine lâyık olabilmeyi en güzel şekilde başarmakla bu nezih Müslüman yuvasına saadet ve huzur bahşetmişti...

Misafir odasında oturup Necati'nin üstünü değiştirerek yanına dönmesini beklerken kalbinden gayri ihtiyarî şöyle bir his gelip geçti: "Ah, ne olurdu Feyzâ da o zamanlar Seval'in gösterdiği anlayış ve fazileti gösterebilseydi. O zaman biz de işte böyle mesut ve bahtiyar bir yuva sahibi olurduk..."

Fakat hemen bu düşüncenin ardından, kendi kendisini teselli mahiyetindeki bir duygu ile: "Geçenin ardından yanmak faidesiz... Benim için hayat, bundan sonra başlıyor... Yarın yeni, yepyeni bir gün olacak... Ve bu gün, Feyzâ ile başlayıp Feyzâ ile devam edip Feyzâ ile son bulacak..." diye kalbi ümitle dolup, ümitle çarpmaya başladı...

Niyeti, Necati odaya girdiği zaman, ona bütün kalbiyle açılmak ve Feyzâ'ya olan hissî alâkasını başından itibaren anlatarak bugünkü içinde bulunduğu müşkül durum karşısında ne yapmak, ne şekilde hareket etmek icabettiği hakkında ona akıl danışmaktı...

Fakat Necati, pür neşe odaya girip arkadaşını görmekten mütevellit gözleri ışıl ışıl karşısında geçip oturunca, bir ânda bütün cesareti kırıldı. Bir kaç kere söze başlamak için yutkundu... Fakat sonra garib bir hisle bundan vazgeçti...

Necati, Bilâl'deki bu gayrî tabiî hali derhal anlamıştı... Sordu, ısrar etti, sıkıştırdı, dilinin altındaki baklayı çıkartmak için uğraştı, lâkin heyhat!...

Bilâl'in ağzından söz almak mümkün değildi... Necati'nin ısrarları karşısında sadece:

– Yok... İnan ki, yok bir şeyim... Sana öyle geliyor.

Diyerek ketumiyette ısrar ediyordu. Necati, Bilâl'i konuşturamıyacağını anlayınca, arkadaşını daha fazla üzmemek için mevzuu değiştirdi... Eski okul sıralarındaki hatıralarından bahsederken sanki yeniden o günleri yaşamaktaydı... Ne var ki Bilâl, Necati'nin anlattıklarını duymuyordu bile... O yine kendi iç âlemine gömülmüş, Feyzâ'yı düşünüyordu...

İşte artık Hacı Mustafa Beyin söylediği gibi aradan bir kaç gün geçmişti... O halde pekâlâ yarın gidebilirim Feyzâ'ya... diye düşündü. Bu karar bile Bilâl'i değiştirmeye, ona hayat gücü ve ümit vermeye kâfi gelmişti. Nitekim bu kararı verdiği ândan itibaren âdeta yerinde oturamaz olmuştu. Necati'nin bütün ısrarlarına rağmen akşam yemeğine kalmadı... Mazaretler beyan edip özür dileyerek arkadaşının evinden ayrıldı...

Canı bir türlü otele girmek istemiyordu... Açıklık, havadar yerlerde sabaha kadar avare bir şekilde gezip dolaşmak istiyordu... Hava bir hayli serin olmasına rağmen Köprü'den Adalar vapuru için bir gidiş-dönüş bileti aldı... Vapurun üst katındaki güverteye çıktı. Güvertede kendisinden başka kimseler yoktu. Ayakta, kollarını küpeşteye dayayarak akşamın alaca karanlığında denizin koyu renkli sularını seyre daldı...

Uzun bir müddet sonra, kendisini dalmış olduğu düşüncelerden kalın bir erkek sesi sıyırdı:

– Hey beyim, bura son iskele... Uyuyon mu?

Döndü, arkasından seslenen kaba yapılı adama dalgın dalgın bir müddet baktı. Sonra:

– Sen işine bak kardeşim, ben yine geldiğim yere döneceğim, dedi...

Adam, oldukça ukalâ bir şeydi... Arkasını dönüp giderken ters ters bağırdı:

– Allah Allah... Böylesini de ilkin gördüm... Tımarhanelik misin, nesin? Neye geldin, neye gidiyon?.. Pöh!..

Bilâl, hiç cevap vermeden adamın arkasından uzun uzun baktı... Sonra tekrar kollarını küpeşteye yaslıyarak kendi âlemi içine

gömüldü... Şimdi bütün düşüncesi, ertesi sabah Feyzâ'ya gideceğiydi... Bunun tahayyülü dahi, ruhuna tatlı, garip ürpertiler veriyordu...

Bu tatlı hülya içinde Köprü'ye döndü... Temiz deniz havası, moralini de bir hayli düzeltmiş ve düşüncelerine salim bir istikamet vermişti... Evet Feyzâ'ya ertesi günü mutlaka gitmeliydi... Daha fazla vakit geçirmek, doğru olmazdı...

Otele döndüğünde, vakit gece yarısına yaklaşıyordu... Abdestini aldı, yatsıyı kıldı... Ve göz kapakları uykudan ağırlaşmış bir şekilde soyunup pijamalarını giyerek yatağına yattı... Yorgunluktan bitap düştüğü için, gözlerini yumar yummaz derin bir uykuya daldı...

Sabah ezanı okunurken gözlerini açtığında, benliğini alt üst eden bir rüyanın tesiri altındaydı... Rüyasında, Feyzâ'yı görmüştü...

Feyzâ üzerinde tıpkı Seval'inki gibi uzun sade bir sabahlık, başında bembeyaz bir namaz örtüsü, kucağında ise çocuğu olduğu halde, kendisinden ürkercesine arka arka geriliyor ve iki parmağını ileriye doğru uzatarak, boynu bükük bir vaziyette kendisine:

– İki gün daha... İki gün daha sabredin...

Diye âdeta yalvarıyordu...

Bilal, yatağının içinde doğrulduğu zaman, Feyzâ'nın yalvaran sesi, hâlâ kulaklarında çınlamaktaydı:

– İki gün daha... İki gün daha sabredin!...

Kalktı, pencerelerin kanatlarını açtı... İçeriye ezan sesi ile birlikte tertemiz, saf ve berrak bir sabah meltemi doldu... Rüyanın tesirinden kurtulmak için bir müddet ciğerlerine bu temiz havayı çekti. Sonra, banyoya geçerek abdest aldı ve büyük bir huşû içinde namaza durdu...

Alelacele giyindi ve kendini sokağa attı... Şimdi ne yapacaktı?... Daha doğrusu ne yapması icabediyordu? Zihni bir yığın düşünce ile karmakarışık bir vaziyetteydi...

Gördüğü rüya Bilâl'i yeniden alt üst etmişti. Gece yatarken, ertesi günü için Feyzâ'ya gitmek kararı katiydi... Fakat bu rüya, onu bir kere daha gidip gitmeme mevzuunda tereddüde düşürmüştü. Evet, ne yapmalıydı? Gitmeli miydi, gitmemeli miydi?...

Bir kaç vasıta değiştirerek, kendini bir kere daha aşinası olduğu deniz kenarına attı... Çakıl taşlarını çıtırdata çıtırdata, kendisine kollarını açmış gibi bekleyen büyük kaya parçasına doğru yürüdü... Denizin dalgaları kayayı ıslatmıştı... Buna rağmen Bilâl, sırtındaki pardesüyü çıkararak kayanın üzerine serdi ve her zamanki gibi de-

nize dönük vaziyette oturdu...

Deniz bu gün söz dinlemez yaramaz bir çocuk gibi huysuz ve hırçındı... Koca koca dalgalar, bazen Bilâl'in ayaklarına kadar geliyor, ayakkabılarını ve pantolununun paçalarını ıslatıyordu.

Sabaha karşı görmüş olduğu rüyanın sersemliği hâlâ üzerindeydi... Zaman zaman denizin dalgaları arasında, kucağında çocuğuyla Feyzâ'nın hayali beliriyor, iki parmağını uzatıp, boynunu yana bükerek:

– İki gün daha... İki gün daha sabredin!...

Diye yalvaran sesi kulaklarında çınlıyordu.

Acaba bu rüya neye delâletti?... Feyzâ'nın iki günden kasdi ne olabilirdi?... Ne olursa olsun, diyerek gitmeye kalkmak, belki aksi bir neticeye yol açabilir, diye düşünerek iki gün daha sabredip beklemeye karar verdi...

Bu sırada arkasında duyduğu ayak sesleriyle kalbi deli deli çarpmaya başladı... İşte çakıl taşları birbirlerine tokuşuyor ve ayak sesleri, git gide arkasından yaklaşıyordu...

Karşısında duran, dilini dışarı sarkıtmış, sık sık soluyan kocaman bir Buldok köpeğiydi...

Köpek, kuyruğunu bir sağa bir sola hızlı hızlı sallıyor ve Bilâl'in yüzüne âdeta yalvaran bir ifadeyle bakıyordu... Bilâl, köpeğin hiç de görünüşü gibi azılı bir şey olmadığını anlayarak oturduğu kayanın üzerinden indi ve köpeğin karşısına geçti...

İşte ancak o anda köpeğin durumunu farkedebildi... Köpeğin üstü başı kan revan içindeydi... Arka bacaklarından biri fena halde parçalanmış, etlerinden aşağıya doğru kanlar süzülmekteydi... Belliydi ki, başka köpeklerle arasında ciddi bir boğuşma geçmişti.

Bilâl, onu okşaya okşaya deniz kenarına kadar getirdi... Tuzlu deniz suyu ile kan sızan yaralarını yıkadı, temizledi... Daha sonra da, cebinde bulunan iki mendilden biriyle yaralı arka bacağını, diğeriyle de parçalanmış bulunan kulağını güzelce sardı...

Yaralı hayvan, kendisini büyük bir teslimiyetle Bilâl'in eline terk etmişti... Yaraları temizlenip sarılınca minnet duygusuyla Bilâl'in elini yalamak istedi ama Bilâl buna mâni oldu.

Sadakatli köpek, Bilâl oradan ayrılıncaya kadar, saatlerce ayakları dibinde bekledi... Bilâl kalkınca, o da kalktı... Ve Bilâl'i minnet dolu gözlerle bineceği vesaite kadar teşyi etti.

Aradan geçen bu iki gün, Bilâl'e iki yıl kadar uzun gelmişti... Bilâl sevginin, beklemenin ne demek olduğunu en ziyade bu iki gün içinde öğrenmişti...

Ama işte nihayet beklediği an gelmişti... Huzur Sokağı'na girer girmez etraftan tanınma ihtimalinin kuvvetli olduğunu düşünerek Feyzâ'yı gece ziyaret etmeyi daha münasip bulmuştu...

O gece havada insanın içine kasvet veren bir sıkıntı vardı... Bilâl'in ayakları, Huzur Sokağı'na yaklaştıkça sanki geri geri gitmek istercesine kısılıyordu... İçinde sebebini bilemediği bir çekingenlik uyanmıştı aniden... Halbuki daha iki saat evveline kadar, Huzur Sokağı'na adımlarının koşa koşa ilerleyeceğini ve bir çırpıda kendisini Feyzâ'nın karşısında bulacağını ümit ve hayal ediyordu...

Peki, ya şimdi ne olmuştu?... Bu an, günlerdir beklediği, hayal ettiği müstesnâ an değil miydi?..

Tam sokağın başlangıcı olan köşe başına gelince, başını yukarı doğru kaldırarak kabzımal Sedat Beylerin evinin üzerindeki sokak tabelâsına baktı... Üzerinde "Huzur Sokağı" yazılı tabelâ, bir hayli eskimişti... Boğazına birden bire yumru tıkandı... Biraz sonra Feyzâ ile karşı karşıya olacağı aklına gelmeseydi, neredeyse ağlayacaktı... Kendine güçlükle çeki düzen vererek, yavaş yavaş ilerledi...

Sokak, ıssız ve sessizdi... Her evin kapısı kapalı, perdesi örtülüydü... Bilâl, kendini bildiğinden beri, bu sokak böyleydi... Geceleri herkes evine çekilir, sokakta kimseler kalmazdı...

Hayri Dedenin tek katlı, minik evinin yanından geçerken: "Ah sevimli ihtiyar... Acaba hâlâ hayatta mı?" diye düşündü... Sonra teker teker Bekir Ağanın, Marangoz Halil'in, Simitli Sadık'ın, Manav ibrahim'in evlerinin önünden geçti...

Son olarak 5-6 sene evvel gelmişti bu sokağa. O zaman, eski komşularının, sâdık dostlarının herbirinin evine ayrı ayrı ziyarette bulunmuş, herbiriyle ayrı ayrı hasretle kucaklaşmış, saatlerce sohbet etmişti... Mütevazi ve engin gönüllü insanlar... Adeta bütün sokak bayram yapmıştı... Medine'ye hicretinde Resul-ü Ekrem'i (S.A.V.) evlerinde misafir etmek için Müslümanların gösterdiği tarihî fazilet yarışı misali, Huzur Sokağı'nın mü'min ve müttaki sakinleri de Bilâl'i âdeta kapışmışlar ve: "Bizde... Hayır, bizde kalacak..." diyerek çetin bir yarışa girişmişlerdi...

O günden bu güne kadar bir daha bu sokağa gelmek, uğramak, bu faziletli insanlarla görüşmek nasip olmamıştı... Şimdi ise bu âlicenap insanların evleri önünden, âdeta yakalanmaktan korkan bir hırsız çekingenliğiyle geçmekteydi... Bir kapı açılıp da, âşina bir

çehreyle karşılacak diye bayağı korkuyordu...

Adımlarını biraz daha sıklaştırdı... İşte nihayet vâsıl olmak istediği kapının önündeydi. Apartmanın kapısına gelince, bir an durdu... Başını kaldırarak karşıdaki iki katlı, saçakların kapı üstleri oymalı, pencereleri pancurlu küçük bir konak yavrusunu andıran ahşap evi seyre koyuldu...

Evin üst katında ışıklar yanmaktaydı... Acaba kendi odasında şimdi kim oturuyordu?... Birden içini tahammül edilmez bir kıskançlık hissi kapladı... Sakın sakın?..

Off!... Hayır!... Hayır!... Orada, Feyzâ'nın penceresine karşı olan o odada, Feyzâ'ya âşık, Feyzâ'ya gönlünü kaptırmış kendinden başka bir erkek düşünemiyordu... Bu olabilir miydi?... Böyle bir şeyin ihtimali dahi ruhunu kasıp kavurmaya yetti Bilâl'in...

...Ve zihninde yeni bir şimşek daha çaktı... Yoksa Feyzâ'nın kendisine karşı haşin muamelesinin sebebi bu muydu?.. İçinde, iki adımda eski evleri olan karşı ahşap evin kapısına varıp zili çalarak:

– Bu evde kim oturuyor?... Şu odada kim kalıyor?...

Diye sormak geldi... Fakat bu arzusunu çabuk yendi. Feyzâ, yoksa gönlünü şimdi de bir başkasına mı kaptırmıştı?.. Yapar mıydı bunu, yapabilir miydi?...

Bilâl, apartmanın kapısında, gözleri karşı evin ışıklı pencerelerine dikilmiş, şüpheler içinde kıvranıyordu...

Aşk gözü kör eder derler... Feyzâ'nın aşkı da Bilâl'in gözünü görmez etmişti âdeta... Ona bakan her gözü kıskanıyordu şimdi... Nasıl olmuştu da, onu beş sene bir erkeğin sahip olmasına tahammül edebilmişti, hâlâ hayret ediyordu... Ancak Hacı Mustafa Bey, Feyzâ'nın evliliği müddetince kocasını sevmediğini söylediği zaman bir derece teselli olmuştu...

Ama şimdi vaziyet başkaydı... Feyzâ, dul bir kadındı... Serbesti... Hürdü... Karşı evde oturan bir erkeğe gönlünü kaptırmış olamaz mıydı?...

Kalbi sıkıştı sıkıştı... Kıskançlık, bütün benliğini bir alev gibi yakıp kavuruyordu şimdi... Nefes almakta dahi güçlük çektiğini hissetti. İçine bu yakıcı şüphe düştüğü andan itibaren yıkılmış, omuzları çökmüş, sanki on yıl daha yaşlanmıştı... Bir çocuk gibi haykıra haykıra ağlamak, feryât etmek istiyordu. Feyzâ, kendi eski evinde oturan bir başka erkeğe âşık olsun?.. Kabil miydi bu?..

Fakat ne oluyordu?.. Niçin hep ters istikametten düşünüyordu?.. Kalbinde hâsıl olan kıskançlık nöbetinde ruhu isyan ediver-

mişti birden... Nasıl, nasıl, Feyzâ hakkında böyle saçma sapan şüphelere kapılabilirdi?... Her şeyden evvel Feyzâ, artık eski Feyzâ değildi... Bir zamanların hoppa, havai Feyzâ'sı, bugün olgun, ağırbaşlı, muhafazakâr ve iffetli bir Müslüman hanımefendi olmuştu...

Bilâl, aşkların en temiziyle sevdiği bu iffetli kadın hakkında bu kadar çirkin bir şüpheye kapıldığı için kendi kendinden utandığını hissetti. Onun Feyzâ'sı, her önüne gelene gönlünü kaptıracak düşük kadınlardan değildi... Nasıl olmuştu da böyle bir şüpheye şu en kritik anda moralini alt üst etmişti? O, hayatında erkek olarak yalnız kendisini sevmişti... Ve bundan sonra da yine yalnız kendisini sevecekti...

Bu düşünce ile kalbinin bir tüy gibi hafiflediğini hissetti... Fakat, gözlerini bu çok muazzez hatıralarla dolu küçük eski evden ayıramıyordu bir türlü... Sanki şu anda perdelerden biri aralanacak ve sevgili annesi, başının beyaz tülbentiyle, nur gibi parıldayan ışıl ışıl güzel çehresiyle belirecek, o, insanın içine ferahlık ve neşe veren gülümsemesiyle Bilâl'i sıcak ve müşfik gözlerle kucaklayacaktı...

Rahmetli annesinin nurlu hayali, bir an gözlerinin önünde canlandı.. Aynı anda, Bilâl'in dudaklarından yanık bir feryât gibi fısıltı halinde şu sözler döküldü:

– Annem!... Oğlunun saadeti için dua et!... Şu anda oğlun, her zamandan ziyade daha muhtaç...

Sonra birden arkasını dönerek, apartmanın kapısından içeriye daldı... Merdivenleri çıkarken, geniş omuzları yeniden kuvvetle gerilmiş, başı dikleşmişti. Şu anda, eski çekingenliğinden eser dahi kalmamıştı üzerinde... Azimli ve kuvvetliydi... Esasen Feyzâ'nın karşısında da böyle olması icabetmez miydi?

Son bir kaç basamağı da ağır ağır çıktı... İşte nihayet Feyzâ'nın daire kapısı önündeydi. Heyecanından bir an kalbi duracak gibi oldu. Üzerinde Feyzâ'nın ismi yazılı olan şu zil, onu bir kaç saniye içinde hayatının biricik kadını sevgili Feyzâ'sıyla yüz yüze getirecekti...

Heyecanını yatıştırmak için bir an durdu... Elini, tahammülü güç gümbürtülerle çarpan kalbinin üzerine bastırdı... Ve bütün metanet ve cesaretini toplayarak, parmağını zile dokundurdu..

Zil, sanki evin iç taraflarına doğru "Feyzâââ!!!" diye seslenmekteydi... Bilâl: "Onun sesi bile ne kadar heyecanlı..." diye düşündü...

Fakat hayret... Bütün ruhuyla kulak kesilmesine rağmen, içerden, kapıya doğru yaklaşan en hafif bir ayak sesi bile işitilmiyordu...

Belki namaz kılıyordur, düşüncesiyle bir müddet bekledi... Sonra bir daha çaldı... Ses yine yok... Bir daha... Ve daha pek çok defalar... Fakat heyhat...

Peki ya dadısı?

Hacı Mustafa Beyin söylediğine göre dadının ayakları felçliydi... Ve evin içinde ancak tekerlekli iskemleyle dolaşabiliyordu... O halde dadı hiç bir yere çıkamazdı... Hiç değilse onun evde olması icabetmez miydi? Fakat dadı evde bulunsaydı, mutlaka tekerlekli iskemlesiyle kapının önüne kadar gelerek "Kim o?..." diyerek seslenirdi... dadıdan da ufak bir ses çıkmadığına göre, acaba bu insanlara ne olmuştu?...

Apartman içindekilerle temas etmek istemiyordu. En iyisi şayet hayattaysa sayacı Hayri Dededen sorup malûmat almaktı.

Büyük bir şevk, cesaret ve ümitle çıktığı merdivenleri, ümitleri kırılmış, omuzları çökmüş, me'yus ve mükedder bir halde indi... Elektrik direğinden süzülen ölfün ışık altında, sokakta ilerlerken, sanki âniden Feyzâ'yla karşılaşacakmış gibi bir his içindeydi. Fakat Hayri Dedenin kapısına gelinceye kadar değil Feyzâ, tek bir fertle dahi karşılaşmadı...

Hayri Dedenin küçük evinin kapı eşiği, saçakları ve pencere içleri, her zaman olduğu gibi yine boy boy, renk renk çiçeklerle doluydu... İçerde hâlâ ışık vardı. Kapıyı çaldı, bekledi...

İçerden çok iyi tanıdığı terlik sesleri gelmekteydi. Nihayet kapı, ince bir gıcırtıyla açıldı... Ve sevimli ihtiyar, gözlüklerini yanaklarının üzerine düşürmüş haliyle kapıya belirdi...

Haydi Dede, on sene içinde bir hayli çökmüştü. Evvelce gergin ve parlak olan yanakları kırışmış, yüzünün canlı rengi solmuş ve esasen beyaz olan saçları, büsbütün aklaşmış, âdeta pamuk gibi olmuştu...

Karşısında duran Bilâl'i önce tanıyamadı... Gözlüklerinin üstünden bakarak:

– Buyur evlâd, dedi... Kimi aradınız?...

Bilâl, büyük bir hayretle neşeli görünmeye çalışarak, elini dostça Hayri Dedenin omuzuna koydu:

– Aşkolsun Hayri Dede, ne çabuk unutuldum? Ben Bilâl!... Hâni şu...

Sözünü tamamlamaya kalmadı ki, Hayri Dede, sevinç ve hayretle haykırdı:

– Oooo!... Evlâd... Hangi rüzgârlar attı seni buraya yahu?...

Gel içeri, gel... gözümün nuru... Hey Bilâl'im, hey!...

Hayri Dede, bütün yaşlanmasına rağmen, yine aynı Hayri Dedeydi... Aynı şakacı, aynı güler yüzlü, neş'eli ve sevimli Hayri Dede...

Bilâl, kapının ağzında ayakkabılarını çözdü... Hayri Dedenin, sevinçten büsbütün titrekleşen eliyle uzattığı terlikleri giydi...

Yıllardır hasret kalmış bir dede-torun gibi birbirlerine sarıldılar. Hayri Dede ağlıyordu... Kaybettiği bir hazineye kavuşanların sevinç ve heyecanı ile buruşuk yanaklarından süzülen yaşları, elinin tersiyle sildi... Sonra, burnunu çeke çeke:

– Haydi evlât, haydi, dedi... Sen bana bakma... Gel girelim şu odaya da, oturup konuşalım biraz... Eh, ihtiyarlık işte... çocuktan farkı kalmıyor insanın.

İçinde bir tek divan bile bulunmayan fakirâne, fakat tertemiz bir odaya girdiler... Yerlere serpiştirilmiş, yer minderleri, Bilâl'e bir daha maziyi yaşattı...

Fakat Bilâl, o anda ne mâziyi, ne de istikbâlini düşünecek halde değildi...

Hayri Dede, Bilâl'in üzüntülü halini hissettiği için neş'eli hareket ve konuşmalarla ona üzüntüsünü unutturmak istiyordu... Önce bir müddet havadan sudan konuştular... Sonra Hayri Dede âdeti veçhile üst üste ibreli, fakat gülünç fıkralar anlatmaya başladı.

Fakat hissediyordu ki, Bilâl kendisini zoraki dinliyordu... Bu defa Hayri Dede, Bilâl'e üzüntüsünü unutturmak maksadiyle, işleri ve hususi hayatıyla ilgili çeşitli sualler sormaya başladı... Bilâl, ihtiyarın bu suallerini de kestirme ve kısa olarak cevaplandırmaktaydı. Bir an evvel sadede gelmek istediği belliydi. Nihayet bir söz arasında, çekingen bir ifadeyle:

– Hayri Dede, dedi... Senden bir şey soracaktım...

Hayri Dede:

– Sor evlât sor, dedi gülerek...

– Bir iş için Feyzâ Hanımı aramam icabetmişti de... Zillerini çaldım, evde yoklar. Halbuki, dadısı felçli olduğu için toplu olarak bir yere gitmelerine imkân yok... Acaba durumundan malûmatın var mıydı?

– Şu sokağımızın nazar boncuğu apartmandaki Feyzâ mı? Ah evlâd, ah!... Onu ne sen sor, ne ben söyleyeyim... Onun için bütün sokak, perişan olduk. Daha düne kadar gelseydin, bulurdun Feyzâ'yı, ama...

– Neden?... Yani şimdi artık bulamayacak mıyım demek istiyorsun, Hayri dede?..

– Bulamazsın ya evlât, bulamazsın... Onu artık ne sen bulabilirsin, ne de biz... Ne oldu kadıncağıza birden bire anlayamadık ki... Dün sabah bir de baktık ki, ne görelim?.. apartmanın kapısına koskoca bir kamyon dayanmış, eşyalar taşınıyor... Merakla gittik, meğer taşınan Feyzâ değil mi? Sokak sanki fokur fokur kaynadı evlâd...

Bilâl'in başı, fena halde dönmeye başlamıştı... Kendini güçlükle toplarak:

– Peki, taşınma sebebi neymiş, söylemedi mi? diye sordu...

– Hepimiz sebebini sorduk; ben de, o kadar ağzından lâf almaya çalıştım... Ne mümkün? Hiç kimseye sebebini söylemiyor. "Sonra görüşürüz, sonra anlatırım" diyor, başka bir şey demiyor. Söyleyemeyecei çok mühim bir şeymiş... Kaç kere taşındığı evin adresini sordum. "Şimdilik bazı sebeplerden dolayı veremeyeceğim Hayri Dede, ne olur bana gücenmeyin" diye üzgün ve ağlamaklı bir sesle cevap verdi her seferinde de... Fakat sokaktan ayrılırken hepimizle ayrı ayrı vedâlaşıp "Sizlerin hakkını ömrüm boyunca ödeyemem, hakkınızı helâl edin" diyerek, hanımlarla da sarmaş dolaş öyle bir hıçkırarak ağlayışı vardı ki, ciğerlerin parçalanırdı inan.

Bilâl, yıkılmış ve perişan bir vaziyette sadece:

– Hayret!...

Diyebildi, o kadar... Feyzâ'nın böyle birden bire, hiç bir adres bırakmadan, âdeta kaçar gibi evini değiştirmesinde ne gibi bir sebep olabilirdi?... Fakat şimdi, neden-niçinden ziyade, onu nerede ve nasıl bulabileceği mühimdi. Bir ara hatırına gelen bir ihtimalle gözleri ümitle parladı ve:

– Hayri Dede, Feyzâ Hanımın yerini öğrenmek yine de mümkün, dedi...

– Yok evlâdım, yok... Nereden bulacaksın?

– Evi boş duracak değil ya... Elbette birine kiraya verecek. Taşınan kiracıdan, adresini ve nerde oturduğunu öğrenebiliriz.

Hayri Dede, üzgün başını salladı:

– Çok geç evlât, çok geç... Feyzâ, onu da düşünmüş.

– Nasıl yani?

– Nasıl olacak? Bu sabah kalktık ki, bir de ne görelim? Perdeleri çıkarılmış boş pencerelerin camları üzerinde kocaman bir "SATILMIŞTIR" ibaresi yazılı kâğıt yapıştırılmamış mı?... Nasıl yaptı, nasıl becerdi?... Kaşla göz arasında daireyi de satmış anlayacağın...

Oğlum, bu işin içinde bir sır var ma, anlayamadık gitti. Görsen bütün sokak âdeta matem içinde. Kocasından ayrılıp, örtülü, mazbut, ciddî ve dürüst bir kadın olarak tekrar bu sokağa döndüğünden beri, yıllarca hepimiz ailemizden biri olarak sevip bağrımıza basmıştık onu... Ama neye yarar?... Bir bulduk, bir yitirdik işte.

Bilâl, oturduğu yerden ızdırapdan bir heykel kesilmişti sanki... Hayri Dede'nin anlattıkları, onun son ümitlerini de söndürüvermişti birden... Son derece perişan bir halde, başını avuçları arasına aldı... Artık hiç bir şey konuşacak, bir kelime dahi sarfedecek hâli kalmamıştı...

Esasen artık bütün konuşmalar değerini kaybetmişti... Feyzâ'yı kaybettikten sonra en güzel sözler dahi neye yarardı?..

Hayri Dede, gözlüklerinin üstünde, anlayışlı bir bakışla ona bakmaktaydı... Nihayet:

– Onu niçin aradığını biliyorum evlâd, dedi...

Bilâl için artık saklanacak bir şey kalmamıştı... Bulutlanan gözlerini, yerdeki kilimden ayırmadan konuştu:

– Evet, anladığın gibi Hayri Dede... Onunla evlenmek, temiz bir yuva kurmak istiyordum.

Hayri Dede, samimi bir üzüntüyle, elini dizine vurdu:

– Bir kaç gün evveline kadar neredeydin be evlâd? Taze için de ne iyi olurdu... Namusuyla geçimini temin etmek için ne sıkıntılara katlanıyordu kızcağız... Nasib işte, ne denir?...

Hayri Dede, yaşaran gözlerini parmaklarının uçlarıyla kuruladı... Bir müddet ikisi de konuşmadı... Bilâl için artık oradan ayrılmaktan başka yapacak bir iş yoktu...

Müsaade isteyerek kalktı... Kapının orada ayakkabılarını giyerken parmakları titremekteydi. Hayri Dede'yle helâlleşerek son bir defa sarmaş dolaş oldular.

Kapıdan çıkacağı sırada Bilâl:

– Bir tek ümidim kaldı Hayri Dede, dedi... O da, Hacı Mustafa Bey'in dükkânı... Senelerden beri oraya iş yaptığına göre, bilse bilse, Feyzâ'nın yeni adresini o bilir...

– Öyleyse hiç vakit kaybetme evlâd... Yarın, sabah git dükkâna bakalım. Ne olur, ne olmaz?... Ümit dünyası bu... Bilâl, omuzları düşük, kapıdan çıktı. Dışarıda inceden inceye bir yağmur başlamıştı. Pardesüsünün yakasını kaldırarak Feyzâ'ların penceresine doğru tuttu... Fenerin aydınlığını kestiremez bir halde kararsız durdu... Sonra tekrar adımlarını apartmana doğru yöneltti.

Apartmanın önüne gelince, cebinden cep fenerini çıkarak Feyzâ'ların penceresine doğru tuttu... Fenerin aydınlığında, "SATILMIŞTIR" ibareli kâğıt okunmaktaydı... Fener elinden düşecek gibi oldu... Söndürdü ve tekrar cebine koydu...

Bir kaç dakikanın içinde yağmur iyice hızını arttırmıştı... Koşar adımlarla Huzur Sokağı'nı geçerek diğer ara sokaklara daldı...

Otele döndüğü zaman yorgunluktan bitap düşmüştü. Temiz havada yürümek ihtiyacıyla her hangi bir vasaite binmemiş, arada epeyi mesafe bulunmasına rağmen, yağmur altında yürüyerek dönmeyi tercih etmişti...

Üzerindeki ıslak pardesüyü çıkarttı. Saçlarını havlu ile iyice kuruladı... Pijamalarını giyip abdest aldı ve yatsı namazını kılmak üzere kıbleye yöneldi...

Namaza durduğu zamanlar, zihnindeki bütün düşünceler, kalbindeki bütün acılar, bir anda eriyip yok olurlardı... Allah'ın huzurunda, yüce Yaradan'ın divanında el bağladığı andan itibaren, kendisini bambaşka âlemlerde, bambaşka iklimlerde buluverir, namazın sonuna kadar derin bir vecd ve engein bir huşû içinde dünya ile bütün alâkasını keserdi...

Namazı bitirince, biraz olsun dinlenmek ümidiyle yatağına uzandı... Fakat heyhat!... Ruhunda kopan fırtınanın şiddeti, buna mâni oluyordu...

Zihninde düşüncelerin biri yanıp biri sönmekteydi. Feyzâ'nın böyle birden bire evini satıp bilinmeyen bir semte taşınmasının sebebi ne olabilirdi? Bütün ısrarlarına rağmen komşularına evinin adresini niçin vermek istememişti?.. Yoksa Feyzâ, kendisinden mi kaçmıştı?... Şayet öyleyse niçin lüzum görmüştü?..

Bilâl, Feyzâ'nın bu esrarengiz davranışına bir türlü mânâ veremiyordu..

Kalbini birden büyük bir pişmanlık duygusu kapladı. Niçin, biraz daha önce harekete geçmemişti?... Feyzâ bu sabah taşındığına göre demek ki, dün gece gitseydi onu bulacaktı...

Derin bir iç çekerek, "kader!" diye mırıldandı ama, kabahati kadere yükleyip aradan çekilmek de doğru olmuyordu... O anda Resulullah'ın çok güzel ve isabetli bir hadisi geldi aklına... Bu hadisinde Resul-u Ekrem, şöyle buyuruyordu: "Hayırlı işlerinizde acele edin. Tâ ki, bir şer gelip ona mâni olmasın" Ah, neden daha evvel aklına gelmemişti, bu hadis?... İşte ancak bu sualden sonra, şu son bir kaç gündür üzerinde hâsıl olan tuhaf ve garip halin farkına varabildi...

Evet hakikat meydandaydı... Feyzâ'yı Mustafa Bey'in dükkânında gördüğü günden beri, farkında olmadan mâneviyatı zayıflamıştı...

Evvelce her mevzuda, her mesele rehberi Kur'an ayetleri ve Peygamber hadisleri olurdu. Onlara müracaat etmeden hemen hemen hiç bir işe kalkışmaz, hiç bir karar vermezdi...

Halbuki şu birkaç gündür, beş vakit namazın haricinde mânevi olan hemen her şeyle alâkasını kesmiş gibiydi... Kaç gündür, her gece okumak itiyadında olduğu Kur'an-ı Kerim'i bile eline alamaz olmuştu.

Yoksa?...

Yoksa Feyzâ'nın sevgisi onu mâneviyatından alıkoyacak kadar büyük bir tehlike mi arz ediyordu, kendisi için? Bu düşünce ile kalbi titredi...

Ama hayır, o Feyzâ'yı sadece nefsanî bir duyguyla sevmiyordu... Bâhusus bu günkü sevgisi, o talebelik sıralarındaki ilk gençlik çağlarında duymuş olduğu sevgiden, çok pek çok ayrı bir mânâ ve mâhiyet taşımaktaydı... Bilâl, Feyzâ'yı bu gün yalnız nefsi için değil, daha ziyade Allah için seviyordu. Hatta bu, sevgiden de öteye bir hisli onun için... Gaflet ve delâletin zirvesinden dönüş yaparak İslâm'a gönül bağladığı ve bu uğurda yuvasını dahi terkedecek kadar İslâmî bir şuura sahip bulunduğu için Feyzâ'ya karşı sonsuz bir saygı ve hürmet hissiyle doluydu şimdi Bilâl. Zira Feyzâ, bu günkü haliyle cidden takdire şâyan ve ebedî hayat arkadaşı olmaya lâyık bir kadındı...

Fakat ne olursa olsun, mütemadiyen, onu düşünmekten, zihnini onunla meşgul etmekten, kaç gündür eline Kur'anı almak nasip olmamıştı işte bir türlü... İçinden: "Allah'ım beni senden uzaklaştıracak sevgiyi kalbimden sök al... Beni sana bağlayacak, beni sana yaklaştıracak sevgiyi ver kalbime" diye dua ederek yerinden doğruldu; başına beyaz yün takkesini geçirdi. Kur'an-ı Kerim'i eline aldı ve kıbleye doğru bağdaş kurarak Kur'an okumaya başladı.

Okudukça içinin ferahladığını, zihninin açıldığını, kalbinin hafiflediğini hissediyordu. Bakara sûresini baştan sonuna kadar okudu... Duasını yaptı ve Kur'an'ı tekrar aldığı yere koyarak, karyolasına uzandı... Ve kaç gecedir ilk defa, müsterih, sâkin bir uyku uyudu...

Okunan sabah ezanlarının ulvî sesleri arasında gözlerini açtığı zaman, kalbinde taptaze bir ümit duygusu belirmişti...

Bu gün Hacı Mustafa Bey'in dükkânına gidecek ve Feyzâ'nın nereye taşındığını oradan öğrenecekti...

Havada kar soğuğu vardı... Bilâl, buz gibi sularda abdestini aldı, namazını kıldı.. O, bâhusus sabah namazlarında çok uzun dua ederdi... Bilirdi ki: "Duanız olmasa ne ehemmiyetiniz var?" diyen cenab-ı hâk; herhangi bir sebep ve hikmete binaen bir takım dilek ve isteklerini yerine getirmese bile, dua eden ve dileyen kulunu çok sevmektedir...

Dua ve tesbihattan sonra, giyindi... Ve otelin merdivenlerini inerek sokağa çıktı. Caddeler ve sokaklar sessiz ve ıssızdı... Etrafta, erken saatlerde iş başı yapacak bir kaç kişinin ayak seslerinden başka ses duyulmuyordu...

Kepenklerini yeni açmakta olan sütçü dükkânından içeriye girdi... Otelde de kahvaltı edebilirdi ama, bu gün nedense canı otelde bir dakika dahi kalmayı istemiyordu...

Üst üste içtiği iki bardak sıcak süt, içini ısıtıvermişti... Yanıbaşında odunları çatırdayan sobanın sıcaklığıyla vücudu da ısınmaya başlamıştı...

Bu sabah erken saatte Çarşılı Han açık olmazdı, her halde... Pardesüsünün cebinde taşıdığı bir kitabı çıkartarak, rastgele bir yerini açtı ve okumaya başladı:

Kur'an'ın tecellisiyle o rabıtalar kesildi, o hakikatler yıkıldı. Onlara bedel, yeni yeni neviler, hakikatler teşekkül etti...

Evet, Zaman-ı Cahiliyete bak. O zamanda bütün neviler millî rabıtalar üzerine teşekkül ettiği gibi, içtimaî hakikatler de taassub-u kavmi üzerine bina edilmişti.

Kur'an'ın tecellisiyle o rabıtalar kesildi, o hakikatler tahrib edildi. Onlara bedel, dini rabıtalar üzerine yeni neviler ve hakikatler ihdas edildi.

Evet, Şema-i Kur'an'ın tulûu ile bazı kalbler, onun ziyasiyle tenevvür etti. Ve mü'minlerin nevini temyiz ve tayin eden bir hakikat-i nuraniye meydana geldi. Kezalik, o keskin ziya karşısında mezbeleye benzeyen bazı pis kalpler de yanıp kömür oldular..."

Bilâl, bütün dert ve üzüntülerini okumakla gidermeye alışmış bir insandı. Bazıları, müzik ruhun gıdasıdır, derler. Bilâl için ise, ruhun gıdası okumaktı. Bunun için hemen her fırsatta, bilgisini artıracak, ilmini yükseltecek ve imanını kuvvetlendirecek eserler okur, boş geçen her ânını, kendisi için bir kayıp sayardı...

Fakat İstanbul'da geçen şu bir kaç gün içinde, yanında bulunan kitapların tek sahifesini dahi açıp okuyamamıştı. Bunda bir de-

rece haklı sayılabilirdi... Zira bu günler, hayatının dönüm noktası olacaktı... Bir yuva kurmak, İslâmî bir aile ocağının temelini atmak üzere bulunduğu şu günlerde bazı itiyad ve prensiplerinden feragat etmek mecburiyetindeydi...

Böyle anlarda hep aklına annesi gelirdi. O muhterem ve mübarek varlık, hayatta olsaydı, Bilâl, böyle mühim mevzularda bu kadar sıkıntı çekmiyecekti, şüphesiz. Annesinin bir kaç sözü, derdine adeta derman olurdu. Onun yokluğunu şimdi, her zamankinden ziyade hissetmekteydi. Her aklına gelişte yaptığı gibi, içinden annesinin ruhuna bir Fatiha okudu...

Saat 9'a yaklaşıyordu... Kalktı, yediklerinin parasını ödedi ve caddedeki kalabalığın arasına karıştı...

Yarım saat sonra, "Çarşılı Han"da, Hacı Mustafa Beyin dükkanındaydı. Hacı Beyle karşılıklı oturmuş konuşuyorlardı...

Hacı Mustafa Bey, Bilâl'in anlattıklarını dinleyince son derece üzülmüştü...

– Ah be oğlum, dedi. Böyle olacağını bilseydim mani olurmuydum hiç sana? Yaşlıyız, tecrübeliyiz diye akıl vermiye çalıştık sözde ama, meğer insanlar böyle de yanılabiliyormuş. Ben de çocuğu bu gün gönderdim de, ondan öğrendim taşındıklarını. Ama sen merak etme. Nasıl olsa iş almak için bir kaç gün sonra yine gelecektir buraya...

Bilâl:

– Hiç zannetmem ya, bekliyelim bakalım, dedi...

Ertesi günü Bilâl, yine Çarşılı Han'daydı... Dükkâna girer girmez, Hacı Bey, üzüntüsünü belli eder tarzda, omuzlarını yukarı doğru kaldırıp ellerini iki yana açarak:

– Yok be canım evlâdım, yok!.. Gelmedi, hâlâ dedi...

Bilâl, geceyi tamamen uykusuz geçirmişti. Sabaha kadar elinden Kur'an düşmemiş, bütün üzüntüsünü Kur'an okuyarak gidermeye çalışmıştı...

Mütevekkil bir edayla, bir sandalye çekerek oturdu. Sesi kısık ve mecalsizdi:

– Artık iş için de olsa buraya gelmeyeceğinden emindim... Ama, yine de bir ümitle geldim işte Hacı Amca, dedi...

Hacı Mustafa Beyin de Bilâl'den kalır yeri yoktu:

– Kendini bu kadar kaptırma be evlâdım. Bak kaç gündür perişansın. Günah değil mi? İnan, yüzünde renk kalmamış!..

– Kader-i İlahî'nin tecellisi bu olduğuna göre üzülmek, dö-

vünmek ne fayda verir Hacı Amca? Ben, bugün İzmir'e gidiyorum. Sana Allahaısmarladık demeğe geldim... Hakkını helâl et!..

– Sen, helâl et oğlum, sen helâl et!.. Senin bedbahtlığına istemedende olsa sebep olduğum için, sen affetsen de ben kendimi asla affedemeyeceğim...

– O ne biçim söz Hacı Amca? Allah murat etmedikten sonra, sen mani olmasaydın da bu iş yine olamazdı değil mi ya?..

– Öyle evlâd, öyle ama sen o gün Feyzâ hanımın arkasından hemen evine gidiverseydin, onu mutlaka bulacaktın. Bu işler böyle olmayacaktı.. Allah bize akıl vermiş, fikir vermiş. Sen, o aklı kullanma veya yanlış kullan, sonra da fena netice alınca, kalk buna "Allah'ın muradı" de... Bal gibi ahmaklıktı işte benimki... Bıraksana be adam, gidiversin dulcağızın ardından da her ikisi de sıcak bir yuvaya kavuşsunlar...

– Ama Hacı Amca?..

– Yok evlâd yok. Beni teselliye kalkışma.. Teselliye muhtaç olan sensin. Şu yuva kurulsaydı, hem sen yıllardır süren bu bekarlık hayatından kurtulacak, üstelik öteden beri gönül bağladığın hanım hanımcık müslüman bir hanıma sahip olacaktın, hem de öz kızım gibi sevdiğim ve her bakımdan takdir ettiğim Feyzâ hanım, dul yaşamaktan, kendi maişetini kendi temin etme sıkıntısından kurtulup sevdiği bir erkeğin nikahı altında bulunmak saadetine nail olacaktı. Ah yavrum, ah!.. İnan ki, şu kalbim alev alev yanıyor... Ömrümün sonuna kadar bu acıyı, bu pişmanlık duygusunu kalbimden atamayacağım...

Hacı Mustafa Bey, hakikaten büyük bir suçluluk ve pişmanlygusu altında eziliyordu. Konuşurken gözlerinden taşan yaşlar, sakalını ıslatıyordu...

Bilâl, bu saf ve temiz ihtiyarın, bir küçük hatalı hareketten dolayı kendisini helâk etmesine tahammül edemedi...

Karşısındaki nihayet yaşlı bir insandı... Ve her insan gibi, o da bir noktada yanılabilir, yanlış düşünebilirdi...

Bilâl, kendisi teselliye muhtaçken, Hacı Mustafa Beyi bu suçluluk hissinden kurtarmak için bir iki saat ona dil döktü. Nihayet oldukça ikna edebildi...

Yaşlı adam, Bilâl'in kendi üzüntüsünü kalbine gömüp kendisini teselliye kalkışı karşısında ona bir kat daha takdir hisleriyle bağlanmıştı... Yerinden kalktı, bir babanın oğlunu kucaklayışı gibi sevgi ve muhabbetle Bilâl'i kucakladı ve:

– Senin gibi bir evlada sahip olmak için nelerimi feda etmezdim ki oğlum, dedi...

Bilâl, zoraki bir neşeyle güldü:

– Aşkolsun Hacı amca, dedi... Bir de evlat, evlat der, dururşun bana... Ben senin evladın değil miyim?...

– Orası öyle evlat... Sen benim öz yavrumdan da ilerisin bugün... Ama gönül isterdi ki... Her neyse, deşme derdimi şimdi... Söyle bayıkım, helallaştık değil mi?..

– Elbette Hacı Amca, siz de hakkınızı helâl edin bana... Ve bu meseleleri artık unutun. Bilirsiniz "Kaderi tenkit eden, başını örse vurur." Haydi Allahaısmarladık... Biraz daha kalırsam uçağı kaçıracağım.

– Sağlıcakla git yavrum, haydi güle güle!... Allah her işinde yardımcın olsun...

Bilâl, Çarşılı Han'dan bütün ümitleri kırılmış vaziyette çıkar çıkmaz, bir taksi çevirdi... Evvela otele uğrayıp bavulunu alması icabediyordu... Fakat bu takdirde uçağı mutlaka kaçıracaktı. Her şeyde bir hayır vardır diyerek o gün gitmekten vazgeçti.

Esasen üzerinde günlerin yorgunluğu ve perişanlığı vardı... Feyzâ'yı hiç ummadığı anda ve hiç ummadığı bir fevkaladelikte bulmasıyla kaybetmesi bir olmuştu... Bu, küçümsenecek bir yıkım değildi...

Taksiye, otele çekmesini söyledi... Başı fena halde ağrıyor, vücudu alev alev yanıyordu sanki. Biraz yatıp istirahat etmekle, baş ağrısının geçeceğini, sinirlerinin yatışacağını hissediyordu...

Nitekim odasına girip, yatağına uzanır uzanmaz gözkapakları büyük bir yorgunlukla kapandı... Günlerdir ilk defa böyle derin bir uyku uyuyordu...

Bir müddet sonra kapının ısrarla çalınması üzerine güçlükle gözlerini açtı... "Kim o?" diye seslenmek istedi... Fakat ne mümkün? Ağzı, dili, boğazına kadar kupkuruydu... Doğrulmak istedi... Lakin başını yastıktan oynatmak dahi mümkün değildi. Elini alnına götürdü. Alnı kızgın bir kor gibiydi...

Kapı şimdi daha hızlı çalıyordu. Bütün gücünü toplayarak güçlükle seslendi:

– Kim o?

– Benim açar mısınız?

Bu ince kadın sesi?.. Bu ince kadın sesi?.. Aman Allah'ım!.. Olabilir miydi?...

Vücudu külçe gibi yatağa çakılmışken, çevik bir hareketle bir ok gibi yerinden fırladı... Alelacele pardesüsünü geçirdi pijamalarının üzerine ve heyecanla odanın kapısına koştu...

Kulpu çeviren eli, heyecandan titremekteydi... Kapıyı yavaşça araladı... Dışarda kapının önünde, başı beyaz bir yün atkıyla örtülmüş genç bir kadın ve yanında 5-6 yaşlarında bir kız çocuğu durmaktaydı...

Birden başının döndüğünü, gözlerinin kardığını hissetti. Sanki ayaklarından boşluğa doğru çekiliyor, aşağılara doğru kayıyor, kayıyordu... Ağzından, kendisinin dahi, tanıyamadığı kısık ve boğuk bir sesle şu sayha döküldü:

– Feyzâ Hanım!...

Evet gelen, Feyzâ ile küçük kızı Hilâl'di... Neden gelmişlerdi, niçin gelmişlerdi, nasıl gelmişlerdi? Bilâl için mühim olan bunlar değildi. Mühim olan, o anda Feyzâ'nın karşısında bulunmasıydı...

Bütün metanetini toplayarak kapıyı ardına kadar açtı... Adeta kekeleyerek:

– Buyurun!.. Buyurun, içeriye, dedi...

Feyzâ, tek kelime konuşamadan, kızını elinden tutarak sessizce içeriye süzüldü. Bilâl, kapıyı kapayıp döndüğünde, Feyzâ ile karşı karşıya geldi...

Bilâl, bir türlü gözlerine inanamıyordu. O anda kalbi durabilir, o anda ölebilirdi Bilâl. Feyzâ da, ayakta taştan bir heykel gibi durmaktaydı. Gözleri yerde, önüne bakıyor, hiç konuşmuyordu...

Neden sonra Bilâl'in aklına ona yer göstermek geldi... Feyzâ, çekingen bir tavırla, kızıyla beraber gösterilen yere oturdu...

Bilâl ise ortada şaşkın ve ne yapacağını, nasıl hareket edeceğini bilmez bir halde kalakalmıştı. Aslında yandaki banyo dairesine geçip üzerini değiştirmesi, pijamalarını çıkartıp elbiselerini giyinmesi icap ediyordu... Ama Feyzâ'nın aniden çıkıp gelişi, onu kaybettiğini zannettiği bir anda karşısında buluşu üzerine öyle büyük bir şok tesiri uyandırmış ki yerine getirilmesi icabeden bu gibi mühim icabları dahi düşünemiyordu...

Ortadaki sessizliği ilk defa Feyzâ'nın titrek ve çekingen sesi bozdu... Gözlerini yerden kaldırmadan:

– Sizi rahatsız ettim, özür dilerim, dedi. Biliyorum buraya gelmem, her bakımdan mahzurluydu, fakat...

Sözünün arkasını getirmedi... Boğazına bir yumruk tıkanmıştı sanki... Aynı anda gözlerinden fışkıran yaşlar, bir yağmur seli gibi

yanaklarından aşağıya süzülmeye başladı... Ellerini yüzüne kapayarak kesik hıçkırıklar arasında sözüne devam etti:

– Fakat mecburdum buna... Her ne pahasına olursa olsun sizi bulmam, sizinle konuşmam lazımdı... Belki beni, bu hareketimden dolayı, yıllar önce sahilde sizinle konuşmaya geldiğim geceki gibi azarlayacak ve otelde kalan yalnız bir erkeğin odasına girmek cüretinde bulunduğum için, bu gün bana o geceden daha ağır hakaretlerde de bulunacaksınız. Dün olduğu gibi bu gün de haklı olan sizsiniz, muhakkak. Fakat buna rağmen buraya, tarafınızdan kovulma ihtimalini dahi göze alarak geldim ben, Bilâl Bey...

Feyzâ, daha devam edecekti... Fakat Bilâl'deki gayri tabii hal karşısında sustu ve başını yerden kaldırarak karşısında, ayakta duran Bilâl'e baktı...

Bilâl, kendisini dinlemiyor gibiydi... Eliyle tutunmak için yanında bir yer arıyordu. Yüzünün bütün kanı çekilmiş, benzi sapsarı olmuştu... Esasen yataktan kalkarken fena halde hastaydı... Bu ânî karşılaşma ve geçirdiği büyük heyecanla büsbütün fenalaşmıştı...

Güçlükle yandaki masaya doğru bir kaç adım attı. Düşecek gibi olduğu bir anda masanın kenarına tutundu... Başı fırıldak gibi dönüyordu ayakta duracak hali yoktu...

Feyzâ, mendiliyle gözyaşlarını kurulayarak:

– Siz hastasınız, dedi...

Bilâl, kendini zorlayarak, ilk defa konuştu:

– Zarar yok... Siz üzülmeyin. Lütfen devam edin anlatmanıza...

– Hayır, hayır!.. Siz bu durumdayken ben nasıl konuşurum? Ayakta duramıyorsunuz... Neredeyse düşeceksiniz...

Bilâl, belki bu sözlere karşı direnebilirdi... Fakat direnmenin daha ziyade kendi aleyhine olacağını biliyordu... Zira, bir iki dakika daha ayakta dursa, şiddetli bir baygınlık geçireceği muhakkaktı...

Feyzâ'nın karşısında böyle bir duruma düşmek istemediğinden masaya tutuna tutuna yatağa doğru ilerledi...

Feyzâ, onun pardesüsünü çıkarıp, yatağa girişini görmemek için yüzünü çevirmişti. Onun yatağa yatıp yorganını üzerine çektiğine kanaat getirdikten sonra yüzünü döndürebildi... Sonra endişeli bir sesle:

– Siz çok hastasınız, dedi. Doktor çağırmak lâzım. İzin verirseniz ben gidip getireyim...

Bu sözler, Bilâl'in beynine bir çekiç darbesi gibi inmekteydi... Ne olursa olsun, doktor çağırmak için dahi olsa, Feyzâ'nın oradan

bir an için ayrılığına tahammülü yokta artık... Sonra, ya gider degeri gelmezse?.. Onu tekrar bulmuşken kaybetmek korkusu ile bütün vücudu titredi... Göz kapaklarını zorlukla aralıyarak...

– Hayır, Feyzâ Hanım, dedi. Benim şifa bulmamı istiyorsanız, doktor çağırma fikrinden vazgeçin ve kaldığınız yerden konuşmanıza devam edin lütfen...

– Ama bu vaziyette beni dinleyemezsiniz...

– Bütün mevcudiyetimle sizi dinlediğimden emin olabilirsiniz...

Feyzâ, ısrar etmedi... Bilâl'in arzusu üzerine yeniden ve aynı üzgün sesle konuşmaya başladı:

– Evvela sizden, Hacı Mustafa Beyin mağazasındaki kaba hareketimden dolayı özür dilerim. Size niçin o şekilde muamele ettiğimi sonra izah ederim. Yalnız şu kadarını söyleyeyim ki bu hareketimden dolayı günlerce uyuyamadım. Fakat pişmanlık duygusu bütün benliğimi sardığı halde, bir türlü size gelmeyi gururuma yediremedim. Sonra felaketler birbirini takip etti. Dadım vefat etti. Aynı gün evimiz yandı. Ben ve kızım zor kurtulduk. Fakat aç ve bilaç kalmıştık. Her şeyi göze alarak bana yardım elini uzatması için Hacı Mustafa Beyin dükkânına gittim... Ben, sizin halen evli olduğunuzu zannediyordum. Hanımınızın yıllar önce vefat etmiş olduğunu ve sizin hâlâ bekâr bulunduğunuzu Hacı bey söyledi. Ancak o zaman bana seslenişinizin gerçek sebebini anlayabildim... Ve Hacı Amcanın sizi bulup, hatalı hareketimden dolayı af dilemem hususunda tavsiye ve ısrarları ile size geldim işte!.. Bilmem beni anlayabiliyor musunuz?..

Bilâl, tatlı bir musiki nağmesi gibi ruhuna yayılan bu özlediği sesi, gözleri kapalı soluk almadan dinliyordu... Yine gözleri kapalı, halsiz ve kesik kesik cevap verdi:

– Sizi anlamam için, bütün bunları anlatmanıza lüzum yoktu, Feyzâ Hanım. Şu anda mühim olan bir tek şey var... Sizin burada olmanız... Bana dönmeniz, bana gelmeniz.. Bunun dışında her şey, manasız ve sönük kalıyor...

– Size çektirdiğim acıdan dolayı beni affettiğinizi ağzınızdan duymak istiyorum, Bilâl Bey... Söyleyin lütfen, beni affedebilecek misiniz?..

– Affetmek!... Ne garib bir söz bu... Size kırılmak mümkün müdür; affetmemi istiyorsunuz!... Şimdi beni dinleyin. Görüyorsunuz şu anda çok hastayım ama bu halim, çok sürmez zannederim... İyileşir iyileşmez derhal nikah muamelelerine başlamak istiyorum... Düşünün Feyzâ Hanım, Allah'ın izni ile hayatımızı birleş-

tirdiğimiz zaman siz ve ben, yalnız ebedî hayat arkadaşı değil, bir fikir, ideal bir dava arkadaşı da kızınızı da, birlikte örnek bir İslâm terbiyesi ile yetiştirip annesinin bu günkü iffet, ahlâk ve fâziletine sahip kılarız, inşallah.. Ateşim gitgide yükseliyor... Bana vad edin... Beni artık hiç bırakmayacaksınız değil mi, Feyzâ Hanım?.. Bu saadet hep böyle ebediyyen devam edecek, söz veriyorsunuz değil mi?

Bilâl, bu sözlerine hiç bir cevap alamadı... Kulaklarında yalnız Feyzâ'nın içli içli hıçkırık sesi çınlıyordu... Bilâl gözlerini açamıyordu bir türlü. Bir daha seslendi:

– Feyzâ Hanım, niçin cevap vermiyorsunuz?..

Şimdi kulağına çarpan hıçkırık sesleri de gitgide hafiflemekteydi... Bir müddet sonra bunlar da tamamen kesildi... Bilâl, delice bir arzuyla Feyzâ'nın sesini duymak için bir kere daha bütün gücüyle haykırdı:

– Feyzâ Hanım!!!...

Biraz bekledi... Odada en ufak bir ses ve hareket duyulmuyordu... Göz kapaklarına sanki demirden ağırlıklar konulmuştu... Açamıyordu bir türlü... Birden başucundaki telefonun zili, kulaklarını çınlatırcasına çalmıya başladı...

Son bir gayretle gözlerini açmaya çalıştı... Yavaş yavaş göz kapaklarını araladı ve Feyzâ'nın oturmuş olduğu koltuğa baktı... Koltuk boştu... Gözlerini yavaş yavaş odanın her yanına gezdirdi... Yoktu, Feyzâ odanın hiç bir yerinde yoktu!..

Kalbi hançerlenmiş gibi, büyük bir acıyla yatağın içinde kıvrandı... Feyzâ bir anda nereye gitmiş olabilirdi?

Telefon ısrarla çalmaya devam ediyordu. Yerinden doğrulmasına imkan yoktu. Vücudu ateş gibi yanıyordu. Zorlukla, kolunu yorganın altından çıkarttı ve telefona uzanarak, ahizeyi kaldırdı, kulağına götürdü... Mezalsir bir sesle:

– Alo, buyrun? dedi...

– Beyefendi, bendeniz otel müracaat memuruyum... Sizi bir kaç kere telefonla aradık, ses alamadık. Vakit bir hayli geç oldu... Acaba rahatsız mısınız? Gerçi yemek vakti geçti ama, arzu ederseniz derhal servis yapalım...

Bilâl, cevap verecek halde değildi... Adamın söylediklerini hiç duymamış gibi bitkin bir sesle sordu:

– Biraz evvel odama çıkan ziyaretçi hanım ve çocuğun nereye gittiğini biliyor musunuz?

Müracaattaki memur şaşırmıştı:

– Siz odanıza girdiğiniz andan itibaren, odanıza sizden başka kimse çıkmadı beyefendi... Esasen bildiğiniz gibi, otelimizin prensibi itibariyle ziyaretçileri daima otelin misafir salonunda kabul ederiz.

– Fakat nasıl olur, biraz evvel benim odama bir genç hanımla bir çocuk geldiler... Sizden rica ediyorum. Diğer arkadaşlarınıza da sorunuz... Yanında küçük bir kız çocuğu, başında beyaz bir yün atkı bulunan bu hanımı giderken görmemişler mi?

– Hayır, beyefendi, katiyyen. Ben her an için burada, kapının yanındayım. Girip çıkanı mutlaka görürüm; böyle bir kimse, otelimize ne girdi, ne de çıktı. Beyefendi, şey.. biraz rahatsızsınız... Acaba rüya görmüş olmayasınız?

– Rüya mı? Fakat nasıl olur? Şimdi, şimdi buradaydı daha!...

Bilâl daha fazla konuşamadı... Elleri titreyerek ahizeyi yerine bıraktı...Tekrar gözlerini kapadı. Vücudu hummalı bir ateşle yanıyordu... Beyninin içinde sadece şu tek kelime, ard arda çınlamaktaydı: Rüya!.. Rüya!.. Rüya!..

Tekrar kendinden geçmişti.

Kendine gelip gözlerini açtığında, minarelerden yanık yanık ezan sesleri duyuluyordu... Kalkıp, abdest almak için gayret etti... Lâkin kıpırdayacak takadi dahi yoktu.

Telefonun ahizesini kaldırdı... Aynı anda memurunun sesi duyuldu:

– Buyurun efendim, emriniz?..

– Bana bir doktor çağırınız lütfen...

– Hay hay efendim, emredersiniz, derhâl...

Aradan bir hafta geçmişti... Hastalığını 3-4 gün içinde atlatmaya muvaffak olan Bilâl, bu bir hafta içinde; geri kalan günleri adım adım İstanbul'u dolaşmakla geçirmişti...

Fakat koca İstanbul... Öyle bir kaç gün taban tepmekle, insan aradığını bulamazdı ki, bu baş döndürücü şehirde?.. Yürürsün, yürürsün, bir de arkana dönüp bakarsın ki bir arpa boyu yol gitmişsin...

İşte Bilâl'in hesabı da böyleydi... Saatlerce yol yürüdüğü oluyordu... Fakat bir de bakıyordu ki, daha bir semtin dörtte birini ya dolaşmış, ya dolaşmamış.

İyileşip, ayağa kalktığı günden beri Bilâl'de vazgeçilmez bir arzu belirmişti... Kararlıydı: Feyzâ'yı bulacaktı...

Ama nasıl bulacaktı?..

Bu koskoca şehirde, insan kendini kaybetmekten korkarken, kaybolmuş, izini kaybetmiş bir insanı arayıp bulmak, hemen hemen imkansız bir şeydi...

Fakat Bilâl kararlıydı... İcabederse aylarca İstanbul'da kalacak, onu bulacaktı... Bu uğurda her türlü fedakarlık ve cefayı göze almıştı bir kere.

Karıncaya sormuşlar:

– Ne yapıyorsun öyle harıl harıl?..

– Dağı kazıyorum.

– Dağı kazıp ne yapacaksın?...

– Bir tünel açacağım ve dağın arkasında bulunan Kabe-i Muazzamaya varacağım.

– Ama bu muazzam tüneli açmaya senin ömrün yetmez ki...

Karınca cevap vermiş:

– Olsun... Hiç değilse onun yolunda ölürüm, ya!..

Bilâl'de böyle düşünüyordu işte... Belki Feyzâ'yı bulamayacaktı. Belki ona kavuşmak nasip olmayacaktı... Fakat onun yolunda, onu bulmak için çırpınıp didinecekti hiç değilse...

Feyzâ nereye gitmiş olabilirdi ki? İstanbul'u adım adım dolaşarak aramakla onu bulmanın hemen hemen imkansız olduğunu ilk anda düşünen Bilâl, bu sırrı yine ancak Huzur Sokağı'nda çözebileceğini ve hiç değilse onun izini bulmaya yarayacak bir delil elde edebileceğini ummuştu...

Bu ümitle iyileşip ayağa kalkar kalkmaz ilk iş olarak yine Huzur Sokağı'na gitmişti. Fakat bu defaki gidişi, evvelki gibi hiç kimseye görünmemek düşüncesi ile gecenin karanlığında değil, Huzur Sokağı'nın en hareketli zamanı olan akşama yakın bir saatte olmuştu.

Sokak sakinleri, onu daha sokağın başında gördükleri an büyük bir bayram sevincine kapılmışlardı. Gören görmeyene, duyan duymayana bir anda sevinçli haberi duyurmuş, bütün pencereler ve kapı önleri, sevgi ve dostluk duyguları ile gözleri yaşlı küçük büyük insanlarla dolmuştu, bir anda...

Bilâl, Huzur Sokağı'na adımını atar atmaz, kendisini sıcak bir aile yuvasında hissetmişti. İşlerinden evlerine henüz dönmüş olan erkekler gözyaşları arasında onu kucaklıyor, derin bir hasret ve muhabbetle bağırlarına basıyorlardı.

On sene evvel Bekir Ağa'nın iş dönüşü dağıttığı çikolata, ciklet, elma şekeri ve balon gibi şeyleri sevinç çığlıklarıyla kapışan çocukların her biri, bugün yetişkin birer genç olmuşlardı. Genç kız-

lar, "Bilâl ağabey! Bilâl ağabey!.." diye heyecanla koşup Bilâl'in boynuna atılan, ellerine sarılıp öpen yaşıtları genç erkeklere gıpta ile bakıyorlardı. Bir zamanlar kendilerine hakiki bir ağabey sevgi ve muhabbeti gösteren bu iyi yürekli, engin gönüllü insanın ellerini minnetle öpmek ve ona karşı sevgi ve bağlılıklarını gösterebilmek, hepsinin de müşterek arzusuydu. Lakin onları bu temiz ve ulvî zevkten mahrum eden bazı mühim sebepler vardı bugün ortada. Herşeyden evvel, artık dünkü saçı okşanacak çocuklar değillerdi. Büyümüşler, serpilmişler ve her biri gelinlik çağında birer genç kız olmuşlardı. Üstelik almış oldukları İslâmi ahlâk ve terbiye dolayısıyla bu çok sevdikleri ağabeylerini dahi, ancak tül perdelerin arkalarından görebilmekteydiler...

Bu durumu farkeden Bilâl, hemen hemen bütün dert ve üzüntülerini unutur gibi olmuştu... Demek aradan oldukça uzun yıllar geçmesine rağmen Huzur Sokağı, asil İslâmî veçhesini kaybetmemişti... Huzur Sokağı, babadan oğula intikal eden kıymetli bir yadigar gibi bütün hususiyetleriyle sakinleri tarafından ihtimamla muhafaza edilmiş aynı Huzur Sokağı'ydı...

Bilâl'in sevinç ve memnuniyetten gözleri yaşarmıştı... Etrafını çevreleyen dost halka içinden Bilâl'in bu duygu ve düşüncelerini hisseden ve öteden beri ince bir anlayışa sahip bulunan Kabzımal Sedat Bey, elini dostça genç adamın omuzuna vurarak:

– Ne düşündüğünü biliyorum dustum, dedi. Meraklanma, senin gidişinden bugüne kadar sokağımızda menfiye doğru en ufak bir değişme olmadığı gibi, Allah ömür verse de, yüz sene sonra bu sokağa gelsen, evvel Allah'ın izni ile bu sokağı yine böyle aynı fazilet ve aynı İslâmî karakteri içinde bulursun. Bu sokak inşaallah şu bozulmuş, çürümüş, ahlâken ve mânen tefessüh etmiş cemiyet ve memleket içinde, el değmemiş bir bâkir kızın iffet ve saffeti ile hiç bir zaman ve devirde bozulmayacak ve asli hüviyetini kaybetmiyecektir...

Bilâl:

– İnşaallah, Sedat Bey Amca, inşaallah dediğin gibi olur, dedi. Ancak merak ettiğim bir husus var: Sokağımıza dikilen şu apartman sakinlerinin, aradan geçen bunca zaman zarfında yaşayış ve ahlâk bakımından menfî cihlette hiç bir tesirleri görülmedi mi?..

Bu sözün cevabını, sokak sakinleri arasından heyecanlı ve telaşlı konuşmalarıyla tanınmış Simitçi Sadık verdi. Sadık, ters çevrilmiş kasketi, kırmızı yanaklı, gürbüz ve sıhhatli yüzü ile kalabalığın içinden yüksek sesle Bilâl'e doğru seslendi:

– Sen gam yeme be abiciğim... O apartmanın bizi bozması

şöyle dursun, bugün o apartman, bu sokağa irfan saçıyor.

Bilâl şaşırmıştı. Merakla sordu:

– Peki nasıl olur? Bu insanların hemen hepsi asrî, züppe ve bizlere tepeden bakan, gururlu, kibirli kimselerdi benim hatırladığıma göre... Yoksa bugün içindekiler değişti mi?

Simitçi Sadık:

– Değişti ya abiciğim, değişti.

– Yani bugün apartmanda mü'min ve mazbut kimseler mi oturuyor?

– Bir daire müstesna bütün apartman beş vakit namazında, kadınları kızları örtülü, mazbut ailelerle dolu abiciğim...

Sözü Simitçi Sadık'ın ağzından tekrar Kabzımal Sedat Bey aldı:

– Sadık'ın sözleri seni yanıltmasın Bilâl'ciğim. Evet apartmandakiler değişti ama bu değişme sadece mânevi bir değişme. Yoksa şahıslar aynı bildiğin şahıslar.

Bilâl:

– Sözlerinizden hiç bir şey anlıyamıyorum dostlarım, dedi. Nasıl oldu bu iş?..

O gür sesiyle yine Simitçi Sadık atıldı ileriye:

– Anlıyacağın apartmana sihirli deynek dokundu abicim, sihirli deynek.

Öteden her zamanki tatlı gülüşüyle Bekir Ağa karıştı söze:

– Daha doğrusu apartmana bir iyilik ve hidayet meleği konuverdi evladım.

Bilâl heyecanlanmıştı. Fakat durumunu etrafındakilere belli etmemesi lâzımdı. İşi şakaya dökmeye çalışarak:

– Kimmiş bu apartmandakilerin ve bütün sokağın kalbini fetheden melek? Dedi.

Bu sual üzerine etrafını çevreleyen küçüklü büyüklü herkesten aynı cevap yükseldi:

– Feyzâ Hanım!.. Feyzâ Hanım!..

Bekir Ağa kendini tutamamıştı. Göz yaşları yağmur gibi yanaklarından yuvarlanmaktaydı. İçli bir sesle konuşmaya başladı:

– Aslında Bilâl'im, ah!.. Burada olup da gözlerinle görecektin, senin zamanında, açık mı açık, asrî mi asrî, kendini beğenmiş bir genç kız olan Feyzâ Hanım, evlenip ayrıldıktan ve tekrar buraya baba evine döndükten sonra öyle bir hanım oldu ki inan cümlemizin hanımlarına ve kızlarına taş çıkarttı. Hepsinden mühimi, Feyzâ

Hanım ibadetteki üstünlüğü ve İslâmî kıyafetinin güzelliğiyle hanımlarımıza ve kızlarımıza örnek olduktan sonra apartmandaki ailelerin hemen hepsini irşad etti. O sosyetik züppe kadın ve kızların hepsi topu topu bir ay içinde nasıl örtündüler, nasıl dinlerine bağlı hanım hanımcık hatunlar oluverdiler bir bilsen...

Bilâl hayretle:

– Allah, Allah!.. Peki nasıl oldu bu iş? diye sordu.

– Nasıl olacak evladım; Feyzâ Hanım orasını bir ilim irfan mektebi haline getirmişti. Hemen her gece apartmandaki o hoppa zıppa kızlar ve kadınlar, Feyzâ Hanımın dairesinde toplanırlar, geç vakitlere kadar onun dini sohbet ve telkinlerini dinlerlerdi. Nihayet neticede birbirlerin göre göre hepside hayatlarını ve keyiflerini değiştirerek erkeklerine dâhî tesir edecek duruma geldiler.

Bekir Ağa, sözünün burasında tekrar içli içli ağlamaya başladı:

– Fakat neye yarar oğlum, neye yarar, dedi... Hepimizin gönlüne taht kurduktan sonra izini dahi belli etmeden aniden terkediverdi bizleri... Reva mıdır bu yani, reva mıdır?

Bekir Ağa'nın ağlayarak yapmış olduğu bu serzeniş üzerine sokakta, Bilâl'in etrafını çevreleyen halka içinden ekserisi kendilerini tutamamış ve onlar da sevdiklerini kaybedenlerin hüznü içinde gözyaşı dökmüşlerdi.

Bilâl, durumunu belli etmemek ve soğukkanlı görünmeye gayret ederek sordu:

– Peki, giderken nereye taşındığını hiç birinize söylemedi mi?

Bu sualin cevabını da sokağın en sessiz ve en ağır başlı siması olarak tanınan Marangoz Halil Efendi verdi:

– Yok beyim, yok... Bütün sokak başına üşüştük, yalvardık, yakardık da, yine diyivermedi gideceği yeri... Mübarek kadıncağızın ağzından kerpetenle laf sökmek mümkün değil...

– Canım, siz de hanımlarınızın, kızlarınızın ağzını arasaydınız bir kere de... Öyle ya, ne de olsa onlarla hemcinsdir... Size söylemediğini, onlara sır olarak fısıldayıvermiştir belki...

– Biz de öyle demiştik ama hiç de sandığımız gibi değilmiş beyim... Hepimiz yokladık kadınımızın, kızımızın ağzını ama hiç birine söylememiş nereye gittiğini, niçin gittiğini... Bu işte bir sır var ya, çözemedik gitti...

Bilâl, artık öğreneceğini öğrenmişti... Fakat öğrendikler daha önce bildiklerine bir şey eklemiş değildi... Artık çok iyi biliyordu, kiminle konuşursa konuşsun, bildiğinden daha değişik bir malumat

edinemeyecekti.

Sokak sakinleri, onun iç alemindeki fırtınalardan habersiz, Feyzâ mevzuunu kapatmış, Bilâl'e yeniden sevgi tezahüründe bulunmaya başlamışlardı.

Herkes onu kendi evinde misafir etmeyi istiyor, ısrarlar ve ricalar birbirini takip ediyordu...

Bilâl, bu vefakâr, dost insanlarınelinden kolay kolay kurtulamayacağını anlamıştı. Etrafını çevreleyen eski ve sâdık dostlarına hitaben:

– Size makul bir teklifim var, dedi. Hepinizi ayrı ayrı ziyaret edip hoşnut etmeme imkan olmadığına göre bu gece Sedat Beylerin geniş salonlu evinde hep beraber toplanıp sohbet edelim, ne dersiniz?

Bu fikri herkes tasviple karşıladı...

O gece yemekten sonra Sedat Beyin geniş evinde toplanan sokak sakinleri, geç saatlere kadar Bilâl'in güzel ve faideli bir vaazı andıran sohbetini dinlediler. Memleketin tanınmış simalarından biri olduğu halde, onun aynı eski günlerde olduğu gibi tevazu ile aralarında yere diz çökmesi, bu fakir fakat gönlü yüksek insanları nihayetsiz derecede memnun etmekte, kalblerini takdir hisleriyle doldurmaktaydı.

Gecenin geç saatlerinde ayrılırken sokağın genç-yaşlı bütün erkekleri sevgi ve muhabbetle onu bağırlarına bastılar. Yandaki büyük odada toplanmış olan kadınlar ise, her türlü kötülükten korunması için ona dua ediyorlardı.

İstanbul'a geleli 15 günü geçmişti. Fakat bu 15 gün içinde kendisine ait hiçbir işle meşgul olmamış, gerek iş mevzuunda ve gerekse fakir üniversiteli talebelerin barınması için yaptıracağı modern yurt binası hakkında görüşmesi icabeden kimselerle henüz temasa bile geçmemişti... Feyzâ'yı bulmak, onunla İslâmî bir yuva kurmak gayesi ön plânda gelmekteydi şimdi onun için. Diğerleri nasıl olsa yapılır, nasıl olsa eninde sonunda temin edilebilirdi.

Günlerden Cumartesiydi. Bir kaç gündür Beşiktaş muhitini sokak sokak dolaşan Bilâl, aradığını orada da bulamamanın üzüntüsüyle yorgunluğunu gidermek için otele dönmek üzere ana caddeye çıktı. Otobüs durağına doğru henüz bir kaç adım atmıştı ki gözleri orada kaldırımdan karşıya, yani kendi bulunduğu kaldırıma doğru vesaitlerden dikkatle korunmaya çalışarak hızlı adımlarla ilerleyen ince, narin ve genç bir kadına takıldı kaldı.

Evet yanılmıyordu... Ve bu bir rüya da değildi... Vasıtaları kollaya kollaya kendi tarafına doğru gelen bu genç kadın, günlerdir bulmak ümidiyle uğruna taban teptiği Feyzâ'dan başkası değildi!...

Feyzâ'nın üzerinde, Bilâl'in onu Hacı Mustafa Beyin dükkânında ilk defa gördüğü aynı sade ve zarif İslâmî kıyafet vardı. O, Bilâl'in kendisini gördüğünden tamamen habersizdi.

Bilâl, kalbi çarparak içinden: "İşte beklediğim an!... Sana sonsuz hamd ve senâlar olsun Rabbim!" diye geçirdi...

Bir iki saniye sonra Feyzâ, kendi bulunduğu kaldırıma geçecek ve Bilâl tekrar terslenmek ihtimalini dahi göze alarak onunla karşı karşıya gelecek ve ne yapıp yapıp Feyzâ'dan bu hareket ve davranışının sebeplerini öğrenmeye çalışacaktı.

İşte nitekim Feyzâ, 5-10 metre ilerisinde kaldırıma ayak basmıştı.

Bilâl, metanetini muhafaza etmeye çalışarak ağır ağır ona doğru yürümeye başladı.

Fakat ne aksilik... Feyzâ o anda önünden geçmekte olan bir dolmuşa:

– Aksaray...

Diye seslendi ve aynı anda şoförün başıyla yaptığı müsbet işaret üzerine taksiye atladı. Araba Feyzâ'yı alır almaz yerinden hareket ederek, süratle uzaklaşmaya başlamıştı.

Bilâl, bir an olduğu yerde kalakaldı. Sanki vücudu taşlaşmıştı. Fakat üzerindeki şaşkınlığı derhal yenmesi ve bir an önce harekete geçmesi lâzımdı...

Ani bir hareketle yanından geçmekte olan boş bir taksiyi durdurdu ve çevik bir hareketle içine atlayıp heyecanlı bir sesle şoföre:

– Derhal çok çabuk hareket et. İlerde göstereceğim bir arabaya mutlaka yetişmemiz icabediyor. Parayı düşünme... Eğer söylediğim arabayı bulur, kaçırmadan takip edebilirsen seni tahmin edemeyeceğin kadar memnun ederim, dedi...

Şoför hiç cevap vermedi. Gaza bastı ve arabayı büyük maharetle kullanarak önündeki, sağındaki ve solundaki arabaları teker teker geçmeye başladı...

Bilâl, bütün dikkatiyle önündeki ve yanlarındaki arabaları kontrol etmekteydi. Feyzâ'nın bindiği arabanın yalnız rengini hatırlıyordu. Bu, kırmızı bir arabaydı. Yanından geçtiği her kırmızı arabanın içini gözleriyle dikkatle taramaktaydı.

Araba Dolmabahçe'yi, Kabataş'ı geçmiş Tophane'ye doğru yaklaşmaktaydı. Tam önlerinde, üç araba ötelerinde yol almakta

olan bir kırmızı araba, Bilâl'in kalbini bir anda sevinçle doldurmuştu. Şoföre:

– Gayret dostum, galiba aradığımızı bulduk, dedi.

Öndeki kırmızı araba, şimdi yolun sağ kanadından gidiyordu. Bilâl, aralarında bir kaç arabalık mesafe bulunduğu halde, arka kanepede oturan Feyzâ'yı başörtüsünen tanımıştı.

Her ihtimale göre cebinden not defterini çıkarttı ve kırmızı arabanın plâka numarasını kaydetti: "34 AH 318".

Şoför de kırmızı arabayı gözden kaybetmemek için büyük bir dikkat ve gayret sarfetmekteydi. Arada bir aralarında mesafe bir hayli açılıyor, bazen de arka arkaya yol aldıkları oluyordu.

Araba tam Tophane'ye gelmişti ki, trafik polisinin (dur) ve (geç) işaretleri, Bilâl'i bir kere daha Feyzâ'dan koparmaya ve ümit dünyasını bir kere daha paramparça etmeğe kâfi bir sebep olmuştu. Trafik polisi Feyzâ'nın bulunduğu araba da dahil olmak üzere, Bilâl'in bindiği araba sırasına kadar önde giden bütün arabalara (geç) işaretiyle yol vermiş, diğerlerini ise (dur) işaretiyle durdurmuştu. Bilâl:

– Hay aksi şeytan!...

Diye söylendi ve aynı anda şoföre:

– Cezadan korkma kardeşim, parayı ben vereceğim, bas gaza, dedi...

Esasen en önde bulunan araba bir ok gibi yerinden fırladı ve trafik polisinin ihtar düdüklerine aldırmadan karşı tarafa geçti. Fakat biraz sonra etrafları motorsikletli trafik polisleri tarafından sarılmıştı. Şoför, mecburen arabayı bir kenara çekerek durdurdu.

Durumu polislere izah etti. Aceleci davranışıyla şoförü şaşırttığını ve meydana gelen bu üzücü durumdan kendisinin kabahatli olduğunu, ne kadar ceza gerekiyorsa, derhâl ödeyeceğini belirterek, polislerden kendilerini fazla oyalamamalarını ve anlayış göstermelerini çok nazik bir ifadeyle rica etti.

Bilâl, polisler üzerinde hareket ve konuşmalarıyla iyi bir tesir uyandırmış olacaktı ki fazla bir zorluk çıkartmadan ceza makbuzunu keser kesmez onları serbest bıraktılar...

Araba, tekrar yola koyulmuştu ama kırmızı araba çoktan uzaklaşıp gözden kaybolmuştu. Şoför:

– Artık yetişmemize imkân yok beyim, dedi. Aradan epeyi zaman geçti. Takibettiğimiz araba şimdi çoktan varacağı yere varmıştır.

Bilâl sakin ve mütevekkil olmaya çalışarak:

– Allah'dan ümit kesilmez dostum... O murad etmişse, biz nasıl olduğunu anlamadan karşımıza çıkarıverir arabayı. Yok eğer murat etmediyse işte böyle binbir mâni ile burnumuzun ucundaki arabayı bir an içinde kaybettiriverir bizlere, dedi...

Bundan sonra bütün yol boyunca ikisi de konuşmadılar. Bilâl, yine tek tük gördüğü kırmızı arabalara dikkatle bakmaktaydı. Fakat bunların hiç birisi Feyzâ'yı taşıyan değildi...

Araba Aksaray'a doğru yaklaşırken Bilâl şoföre:

– İşte, dedi heyecanla. İşte orada. Arabayı sağa çek ve durdur...

Şoför, itaatle denileni yaptı. Bilâl, taksinin kapısını açtığı gibi dışarı fırladı.

"34 AH 318" plâkalı kırmızı araba, Pertevniyal Lisesi'nin kaldırımının kenarına park etmişti. Bilâl koşar adımlarla arabaya doğru ilerledi... Fakat heyhat!... Arabanın içi bomboştu...

Direksiyonun başında tabancı şeklindeki bir çakmakla sigarasını yakan şoföre sordu:

– Biraz evvel indirdiğiniz yolcular arasında kapalı kıyafetli genç bir kadın vardı. Acaba indikten sonra ne tarafa doğru gittiğinin farkında mısınız?...

Şoför kaba ve alaylı bir kahkaha savurdu:

– Öyle kapalı kadınlarla bizim ne alış verişimiz olur ki, ne yöne gittiğini bilelim be ağabey? Anlarım sorduğun yakası paçası açık bize göre parçalardan olsaydı neyse...

Bilâl, hiç cevap vermeden arabanın yanından uzaklaştı. Bindiği arabanın ücretini fazlasıyla ödeyerek, omuzları çökük bir halde kalabalığın arasına karıştı.

Yürüyor, fakat nereye gittiğini bilmeden, düşünmeden yürüyor. Artık vücuduna hâkim olan kafası değil, ayaklarıydı. Ayakları, kendisini nereye, hangi istikâmete sürüklerse, vücudu o tarafa yöneliyordu.

O gece vakitlere kadar perişan bir vaziyette sokaklarda dolaştı. Sonra otele döndü. Ancak yatsı namazını kılıp, yatağına yattığı zaman hâdiseleri normal bir şekilde düşünüp değerlendirmeğe başlamıştı.

Aslında büyük bir divanelikten başka bir şey değildi bu yaptığı... Gece geç vakitlere kadar sokaklarda dolaşıp, kendini böylesine harap etmenin ne âlemi var? Gündüz şoföre kader mevzuunda ders vermeye kalkışan kendisi değildi sanki. Şoförün: "İmkânı yok, artık önümüzdeki arabaya yetişemeyiz beyim" demesi üzerine söylemiş

olduğu sözler, kulaklarında çınlamaktaydı şimdi:

"Allah'tan ümit kesilmez dostum...O murat etmişse, biz nasıl olduğunu anlamadan karşımıza çıkarıverr arabayı. Yok eğer murat etmediyse, işte böyle binbir mâni ile burnumuzun ucundaki arabayı, bir an içinde kaybettirir bizlere!"

Bu sözleri söyleyen kendisi olduğu halde, nasıl olmuştu da kendisini böyle derin bir yes'e ve ümitsizliğe kaptırabilmiş, gece yarılarına kadar sokaklarda yeni yetişen genç âşıklar gibi boş ve âvare dolaşabilmişti?... Bu hareketi, bir nevi kaderi tenkit veya isyan manâsı taşımıyor muydu?..

Öyle ya, değil mi ki kadere inanıyordu; o halde kaderin zorlanmayacağını da bilmesi lâzımdı...

Madem ki, her türlü imkânı kullandığı halde, birbiri ardınca önüne çıkan bin bir türlü mâni ile Feyzâ'yı kaçırmış gözden kaybetmişti; bu işte bir hikmet olduğunu düşünmesi ve tevekkülle kadere boyun eğmesi icap etmez miydi?

Bir çocuk gibi hıçkıra hıçkıra ağlamak geliyordu içinden... Gözleri tavana dikili vaziyette uzun bir müddet öylece kaskatı kaldı... Sonra yüzünde perişan bir ifadeyle âdeta rüyadaymış gibi kendi kendine:

– Ne oldu bana böyle, bana ne oldu, Allah'ım?...Diye mırıldandı...

Yüzü gitgide ızdırapla geriliyordu. İçindeki fırtınayı dindirebilmek için yine her zamanki gibi Rabbine sığındı:

– Allah'ım diyordu... Feyzâ'yı senin rızan dairesinde seviyor ve yine rızan dairesinde onunla mesut ve örnek İslâmî bir yuva kurmak istiyordum... Beni nefsimin kölesi yapma!.. Nefsimin hilesinden, nefsimin şerrinden korkuyorum!.. En üstün aşk, senin aşkındır... Senin aşkına gölge düşürecek aşkdan beni koru Rabbim!...

Kalbi biraz ferahlar gibi olmuştu. Hele o anda aklına gelen bir hadis-i şerif, üzüntüsünü bütün bütün yok edecek kadar içine su serpmişti. Peygamber Efendimiz, bu hadisinde diyordu ki:

"Kim âşık olur, iffetini muhafaza eder ve aşkını gizleyerek ölürse, şehiddir."

Bu, ne güzel bir müjdeydi...

Bilâl, mecbur kaldığından dolayı Hacı Mustafa Bey'le Hayri Dede'ye, Feyzâ hakkındaki temiz hislerinden, yani aşkından bahsettiği için, bu aşkla şehadet mertebesine ulaşamayacağını biliyordu... Şehadet gibi ulvî bir mertebe şöyle dursun, o şimdi aşkın, Cenab-ı Hak indinde sakil ve hakir görünmeyişi karşısında duymuş

olduğu derin tehassüs ve sevincin tadını çıkarmak istiyordu...

Demek bir mü'minin âşık olması ayıplanacak bir şey değildi... Üstelik gizli tutulduğu takdirde bu aşk, insanı şehadet gibi en yüce mertebeye de çıkartmaktaydı.

Sonra aklına bir başka hadis geldi... Bu hadisinde de Peygamber Efendimiz: **"Dünya bir metadır. Dünya meta'ının hayırlısı da iyi kadındır"** demekteydi.

Bütün üzüntülerini bir çırpıda unutarak, yatağından sıçradı... Pencerenin kanatlarını ardına kadar açarak, gecenin temiz havasını ciğerlerine doldurdu... Yüzünde biraz evvelkinin aksine mes'ut bir ifade vardı...

Evet, mesuttu... Zira bu güne kadar Feyzâ'ya duymuş olduğu büyük aşktan ve onu bulmak için günlerdir derbeder bir şekilde sokak sokak dolaşmasından dolayı Cenâb-ı Hakk'a karşı, içinde gizli bir suçluluk hissi taşımaktayken ardı ardınca aklına gelen bu iki hadis-i şeriften sonra, bu suçluluk hissinden tamamen kurtulmuş, vicdanî bir huzura kavuşmuştu.

Böylece çok iyi anlamıştı ki Feyzâ'ya duymuş olduğu bu temiz his, dinen de meşru kabul edilmekteydi... Ve bütün kalbiyle sevip ideal bir yuva kurmak için talip olduğu Feyzâ da, hadiste "iyi kadınlar" olarak bahsi geçen dünya metaının en hayırlısıydı.

Mehtaplı bir geceydi... Gökte ay, bütün haşmetiyle parıldamakta, yıldızlar gecenin siyahlığında simden nakışlar gibi ışıldamaktaydılar. Temiz havanın tesiriyle Bilâl şimdi, her şeyi ve bütün hareketlerini daha berrak bir şekilde tahlil edebiliyordu...

Evet, Feyzâ'ya karşı duymuş olduğu sevgi meşruydu... Bir yuva kurmak üzere onu bulmak için aramaya kalkışı da bir dereceye kadar mâkul addedilebilirdi.

Ancak, hatalı olduğu bir taraf varsa, O da, bu arama mevzuunda son derece ifrata varmıştı... Meselâ, bu işi çok daha emeksiz ve kolay bir yoldan yürütmesi mümkündü... Belki bir sokak arasında, belki bir köşe başında, bir pencerede, bir vesaitte rastlarım düşüncesiyle günlerini ve sıhhatini bir ümit uğruna heba etmesi doğru muydu? Hem bu sokaklarda âvare dolaşmalar, şahsiyet ve haysiyetine de halel düşürmekteydi ki; Bilâl, şaşkınlık, üzüntü ve perişanlığından bunun dahi farkına varamamaktaydı...

Evet, bu işi daha olgun ve daha vakarlı bir şekilde halletmek mümkün olabilirdi...

Nasıl mı?..

Sokakları teker teker dolaşmaktansa, giderdi her semtin mahalle muhtarına ve bu 8-10 gün içinde mahalleye taşınan olup olmadığını sorup, öğrenebilirdi pekâlâ..

Hem şimdi elinde oldukça kuvvetli bir ipucu da vardı... Feyzâ, Aksaray'da indiğine göre, bu semti baştan başa sıkı bir taramadan geçirerek muhtarlar ve mahalle aralarındaki bakkal, kasap ve manavlardan istediği bilgiyi edinebilirdi...

Ne var ki, bu işte her şeyden önce Allah'a teslimiyet şarttı... "Mutlaka bulacağım" hırsıyla hareket etmenin neticesi, muhakkak hüsran oluyordu zira...

Feyzâ'yı takip için bindiği arabanın şoförüne tevekkül ifade edici o sözleri söylerken bile, kalbinde mutlaka onu bulma hırsı yok muydu? Kendi kendine yapmış olduğu bu itiraf, kalbini derinden sızlattı...

Evet, gerçek şuydu ki, bu güne kadar Feyzâ'yı bulmak, ona kavuşmak hususunda farkında olmadan hırsa kapılmıştı... Halbuki her işinde ve her hareketinde "Hırs, sebep-i hüsrandır" sözünü kendisi için bir düstur addederdi o...

Pencerenin yanından ayrılıp, tekrar yatağına uzandığı zaman, kati olarak kararını vermişti... Feyzâ'yı en çok bir hafta daha arayacaktı... Ama bu arayışı evvelkinin aksine tam bir tevekkül ve Allah'a teslimiyet dairesinde olacaktı. Bir hafta zarfında onu bulamadığı takdirde, İstanbul'da yapacağı işlerle ilgili temaslarda bulunacak ve bütün işlerini hallettikten sonra İzmir'e dönecekti.

Hem orada, kendisini dört gözle bekleyen birisi vardı... Hayatını göz kırpmadan uğruna vakfedeceği kıymetli varlık...

Birden içi sevgi ve hasret duyguları ile dolup taştı: Oğlunun hayali gözlerinin önünde canlandı...

İşlerinin çokluğundan, kendisi hakkıyla meşgul olamadığı için, oğlunu yatılı bir koleje vermek mecburiyetinde kalmıştı Bilâl... Gerçi haftada bir, baba-oğul beraber oluyorlardı ama yine de bu, her ikisi için de tatmin edici olmuyordu tabiî. Üstelik sık sık vuku bulan iş seyahatleri, görüşmelerini daha da aksatıyordu...

Bilâl, oğlunun daha dördüncü sınıfta küçücük bir çocuk olmasına rağmen, büyük bir insan olgunluğu ve anlayışı göstermesini çok takdir etmekteydi... Çocuk, yetim olduğu halde, gerek kendisine, gerek çevresine karşı bir günden bir güne annesizliğini belli edecek en ufak bir harekette bulunmuş değildi...

Bilâl, oğlunun hislerini ancak, okuldan izinli olarak geldiği cu-

martesi geceleri, uyku esnasındaki sayıklamalarından anlayabiliyordu... Biçare yavrucak, uykusunun içinde içli içli ağlayarak konuşmaktaydı:

– Anneciğim... Anneciğim!... Niçin beni yalnız bırakıp gittin?.. Herkesin annesi var... Ama benim yok, n'olur, gel artık anneciğim... anneciğim!...

Ama ne yapabilirdi ki? Oğlunun bu ızdırabını dindirebilmek için elinden ne gelirdi?..

Hatırı sayılır dostlarından bir çoğu, onu yeniden evlendirmek için büyük gayretler sarfetmişlerdi... Hattâ zengin müslümanların bazıları, açıktan açığa kendi kızlarını teklif etmişlerdi Bilâl'e... Fakat Bilâl bu tekliflerin hepsini de çeşitli bahanelerle atlatıyor ve evlenme fikrine yanaşmıyordu bir türlü...

Esasen evlense, oğlu için, oğlunu anneli-babalı büyütmek için evlenecekti... Lâkin çok iyi biliyordu ki öz annenin yerini hiçbir kadın tutamazdı... Belki oğlu, üvey annesini sevebilir, hattâ pek çok da sevebilirdi... Ama o, hiç bir zaman öz annesinin yerini tutamazdı...

Değil mi, evlense bile, oğlunun öz annesine karşı olan hasretini ve onun yokluğundan duyduğu ıstırabı dindiremeyecekti, o halde niçin evlensindi?... Sonra üstelik, gelecek üvey annenin çocuğunun yarasına tuz-biber ekip ekmeyeceği de malûm değildi.

Ama şimdi durum bambaşkaydı. Şayet Feyzâ'yı bulur ve onunla bir yuva kurmaya muvaffak olursa Feyzâ'nın, oğluna annesini aratmayacak bir eş olacağından emindi...

Bu düşünceler arasında yavaş yavaş göz kapakları kapandı... Tatlı ve derin bir uykuya dalmıştı...

❦

İstanbul, her mevsimde ayrı bir güzelliğe sahiptir. Onun, soğuk karlar içinde bile sıcak, sımsıcak bir sevimliliği ve şirinliği vardır...

Bugün de her yanını bembeyaz karlar kaplamış güzel İstanbul'un...Bu haliyle İstanbul, beyaz gelinliği içinde tülden duvağını sürüyen nazlı bir gelin gibi güzel mi güzel, şirin mi şirin....

Bilâl, bir yolun noktalaşan kısmında solan ümitleriyle birlikte gözden kayboluyor, sonra yeniden filizlenen taptaze ümitlerle diğer bir yolun başlangıcında beliriveriyordu... Bu, istisnasız her sokak başında ve her sokağın sonunda (çıkışında) böyle oluyordu.

Fakat bu gün son gündü... Biraz sonra akşam olacaktı... Ve bu akşamla birlikte, Feyzâ'yı arayış müddeti de sona erecekti.

Evet, bir hafta sona ermişti.

Ama nasıl sona ermişti, nasıl geçmişti bu bir hafta, Bilâl bir türlü anlayamamıştı bunu.

İşin en acı tarafı ise bu bir hafta zarfında göstermiş olduğu bütün gayretlere rağmen, Feyzâ'ya ait en küçük bir ip ucu dahi ele geçirememiş olmasıydı...

... Ve bugün son gündü.

Biraz sonra akşam olacaktı...

Ve bu akşamla birlikte, Feyzâ'yı arayış müddeti de sona erecekti...

Kar lâpa lâpa yağmaktaydı. Artık bu muhitte ne girmediği bir bakkal ve ne de dolaşmadığı bir sokak kalmıştı...

Belki derli toplu bir başka semt olsaydı, aradığını elde etme ihtimali mevcut olabilirdi. Ama Aksaray o kadar dağınık ve öyle acaib bir semtti ki, ne ucu var, ne de sonu denilse yeriydi. Bir tarafı Beyazıt'a, bir tarafı Saraçhane'ye, bir tarafı Yenikapı'ya, bir tarafı Cerrahpaşa'ya, bir tarafı Haseki'ye, bir tarafı Samatya'ya, bir tarafı Vatan ve Millet caddelerine uzanıyordu...

Feyzâ, bu yollardan birine sapmış olamaz mıydı? Ama bu yol hangisiydi.

Yürüye, yürüye Valide Camii'nin önüne kadar geldi. Kapının ağzında bir müddet içeri girip girmemek hususunda tereddüt etti. Bu muhitten artık bir an evvel uzaklaşmak istiyordu. Fakat biraz sonra nasılsa akşam ezanı okunacaktı. Üstelik yorgunluktan ayaklarında yürüyecek mecal kalmamıştı...

Kararını verdi ve camiin karlı avlusundan geçerek ayakkabılarını çıkarıp içeriye girdi. İlerde mihrâbın yan kısmında, yaşlı, sakallı bir adam diz çökmüş dua ediyordu. Bilâl, adamın yan tarafından biraz daha ilerleyip yaklaşınca, sevinçle ona doğru yürüdü.

Bu, Çarşılı Handaki Hacı Mustafa Beyden başkası değildi. Hacı Mustafa Bey, kendisinden öyle geçmişti ki, yanına yaklaşmakta olan Bilâl'i farketmedi bile. Gözlerinden akıp yanaklarından yuvarlanan yaşlar, kır sakallarının üzerinde titreşmekteydi. Sanki büyük bir günah işlemişti de, nedamet gözyaşları içinde affını dilemekteydi...

Neden sonra hemen yanıbaşında, ayakta durmuş, kendisini seyretmekte olan Bilâl'in mevcudiyetini hissedebildi. Bir müddet gözlerine inanmaz bir halde, genç adama baktı, baktı. Sonra Bi-

lâl'in yavaş bir sesle:

– Esselâmü aleyküm Hacı Amca, demesi üzerine yerinden doğruldu ve:

– Aleykümselâm canım evlâdım, nerden çıktın böyle? diyerek Bilâl'i kucakladı. Islak sakalları Bilâl'in yüzünü ıslatmıştı.

Beraberce camiinin kuytu bir köşesine çekildiler. Namaz vaktine daha bir müddet vakit olduğu için cami tenhaydı...

Hacı Mustafa Beyin sorgu sualine karşı Bilâl, olanları anlattı. Feyzâ'yı bu muhitte gördüğünden dolayı bir müddettir Aksaray'ın her tarafını adım adım dolaştığını bildirince, Hacı Mustafa Beyin gözyaşları içinde çağlamaya başladı. Bilâl, yaşlı adamın omuzunu okşayarak:

– Hislerini anlıyorum Hacı Amcacığım, lâkin sana evvelce de söylediğim gibi bu mevzuu kendine dert edinmeye lüzum yok, dedi...

Mustafa Bey:

– Yok, evlât yok, diye cevap verdi. Vaziyet bildiğin gibi değil... Hani senden sonra geçen zaman içinde yaram biraz küllenir gibi olmuştu. Lâkin bugün, daha biraz evvel şahit olduğum bir manzara beni yeniden alt üst etmeye kâfi geldi.

– Hayırdır İnşallah Hacı Amca, yoksa Feyzâ dükkânına mı geldi?

– Dükkâna mükkâna gelmiş değil yavrum, biraz evvel yolda gördüm tâzeyi... Elinde büyücek bir çantayla bir dolmuştan indi... Ben de arkasından inip yetişmek için davrandım ama, bizim arabanın şoförü, orada durmanın yasak olduğunu bildirerek gaza basınca, ötelerde inmek zorunda kaldım tabiî... Her ne kadar geriye dönüp, oraya buraya koştumsa da nafile... Kimbilir tâzecik, hangi sokak arasına girip kayboldu gözden...

Fakat, Bilâl müsterihti... Hacı Beyin verdiği bu haber, kendisini oldukça heyecanlandırmakla beraber, bu ve bu gibi halleri, artık üzerinde durulmaması icabeden bir mevzu olarak kabul ettiğinden gülerek tekrar Hacı Beyin omuzunu sıvazladı:

– İlâhi Hacı Amca, demek bunca gözyaşlarının sebebi buydu öyle mi?..

– Elbette yavrum, elbette buydu... Nasıl üzülmem oğlum, boş yere teselli edip durma beni... Hem yanlış tavsiye ve nasihatlerimle senin kuracağın yuvaya mâni oldum... Hem Feyzâ Hanıma, yıllardır istifade ettiği rızık kapısını kapamış oldum... Hem de, kalbi senin için çarpan ve hâlâ bütün kalbiyle seni sevmekte olan bir kadının, yanlış zan ve şüphe içinde senden kaçarak, dert ve ızdırap için-

de yaşamasına sebep oldum... Bir müslüman için bütün bunlar ne büyük bir vicdan azabı meselesidir. Bilmez misin oğlum, söyle şimdi, ben tövbeye gelip nedâmetle ağlamıyayım da kim ağlasın?

Bilâl, soğukkanlılığını bozmamaya gayret ederek:

– Şimdi senin için birer vicdan azabı olarak sıraladığın hususları tek tek ele alalım istersen Hacı Amca, ne dersin, dedi... Bir kere şu "Senin yuva kurmana mâni oldum..." şeklindeki sözü, bir daha tekrarlama rica ederim. Zira hatırlarsan bu mevzuda sana dükkânda oldukça uzun bir konferans vermiştim.

Aynı sözleri tekrarlamaya lüzum görmüyorum... Feyzâ'nın rızkına gelince, inanmış bir mü'min olarak bâhusus bunu, bir üzüntü mevzuu yapmaman icabeder. Zira sen de çok iyi bilirsin ki bir serçenin, bir karıncanın dahi rızkını düşünüp gönderen Halak-ı Âlem yüce Rabbimiz, üstelik kalbi iman nuru ile aydınlanmış mü'min bir kulunun da ihtiyacını görür ve rızkını temin eder. Gelelim son olarak söylediğin üçüncü meseleye: Bugün senin dilinin altında bir şey var gibi geliyor bana, Hacı Amca. Dükkâna gelişlerimin hiç birinde Feyzâ'nın da kalbinin benim için çarptığından ve hâlâ bütün kalbiyle beni sevdiğinden bahsetmiştin bana. Bugün bu sözler neden icabetti? Kuzum Hacı Amca söyle nereden öğrendin Feyzâ'nın beni hâlâ sevdiğini, yalvarırım gizleme...

Hacı Mustafa Bey, bir iki defa yutkunduktan sonra anlatmaya başladı:

– Dün dükkâna, senin hâlâ Hayri Dede diye hitap ettiğin, eski komşunuz Sayacı Hayri Bey geldi oğlum... Oturduk, uzun uzun senin meselelerini konuştuk. Bana gelişinin sebebi neymiş, biliyor musun?

– Beni meraklandırdın doğrusu Hacı Amca... Neymiş sebebi?

– Dur, dur... acele etme, anlatıyorum işte... Efendim, mâlum, adamcağız, bir hayli yaşlandı artık. Yaşlılar her şeyi çabuk unutuyorlar... Dün, sabah namazı için camiye giderken birden aklına gelen bir şey onu doğru benim dükkânıma koşturmuş. İhtiyarcık, senin ve Feyzâ Hanımın derdinden kaç gündür hasta gibiymiş zaten. Hele Feyzâ Hanımın Huzur Sokağı'nı terk edişi ona öyle dokunmuş ki, "Onu öz evlâdım gibi seviyordum... Dünya âhiret kızım yerine koymuştum" diye bir söylüyor, on ağlıyor zavallı. Sen ona her şeyi anlatmışsın. Ama sen anlatmadan evvel meğer o herşeyi zaten biliyormuş...

– Biliyor muymuş? Ama nasıl olur? Yoksa Feyzâ'mı söylemiş?

– Değil evlâdım, değil, Feyzâ Hanım değil... Onun sana olan

temiz aşkını, Dadıdan ve Allah'tan başka bilen kimse yokmuş. Hayri Beye de, dadı anlatmış...

– Peki mâdem kalbden hâlâ bana bağlıymış da, neden beni görünce öyle haşin ve sert davrandı; niçin "Yanlışınız var... Birisine benzetmiş olacaksınız" diyerek ters yüzü dönüp gitti ve en mühimi, niçin evini dahi satıp izini belli etmeyecek şekilde benden kaçtı Hacı Amca? Seven bir insan olarak niçin lüzum gördü bunlara?

– Hah, işte ben de onu anlatacağım oğlum, sabret... Dinle de bak, sen de benim gibi öğrenirsin bütün bunları niçin yaptığını hatuncağızın. Senin, Feyzâ Hanımla, bizim dükkânda karşılaştığın o malûm gün Hayri Bey de bir ihtiyaçları olup olmadığını sormak için Feyzâ Hanımlara gitmiş. Tabii Feyzâ Hanım evde olmadığı için tekerlekli iskemlesini sürüye sürüye kapıyı Dadı Hanım açmış. İşte, meğer o gün, Feyzâ Hanımın yokluğundan bilistifade iki ihtiyar, kapı ağzında bir hayli dertleşmişler... Söz senden açılınca Dadı Hanım, ağlamaya başlamış. Hayri Bey, niçin ağladığını eşip deşince, ne de olsa kadın kısmı işte, üstelik de bir hayli ihtiyar, başından sonuna kadar Feyzâ'nın sana karşı olan hislerini anlatmış. Meğer tazeciğin hidayetine de vesile senmişsin, ya oğlum...

– Ben miymişim? Ama nasıl olur, Hacı Amca?..

– Ne bileyim ben, bayağı olmuş işte evlâdım... Senin yüksek tahsilli münevver bir genç olarak üstelik kendisini sevdiğin halde tutup başı örtülü, kapalı bir kızla evlenişin ona öylesine dokunmuş ki, bütün evliliği boyunca kafasını bunun sebebini bulmak için yormuş taze...

Geceleri sabahlara kadar bunu düşünür, "Niçin benim gibi bir kıza öyle başı örtülü bir mahalle kızını tercih etti?" diyerek ağlayarak sabahlarmış. Nihayet halini dadıya açmış. Dadıdan öğrendiği hakikatler günden güne ona öylesine tesir etmeye başlamış ki, kadıncağız, ancak ondan sonra, yaşadığı hayatın süfliliğini anlayarak bu hayattan nefret etmiş. Esasen kocasıyla arasının açılmasına ve boşanmalarına sebep de, Feyzâ Hanımın, tam İslâmî bir hayat yaşamak istemesiymiş...

Hacı Bey, bir an durup nefes aldı, sonra cebinden saatini çıkarıp baktı ve anlatmasına devam etti:

– Daha on dakika var namaza. Cemaat gelmeye başlamadan usulca şu meselenin esas son bölümünü de bir çırpıda bitirivereyim bari evlâdım. Hayri Beyin sabah namazına giderken aklına gelen mevzu ise şuymuş: O gün yaşlı adam, dadıyla konuşurken dadı, ona masanın üzerinde duran, senin İstanbul'a gelişinle ilgili gaze-

teyi göstermiş ve Feyzâ'nın bu resmi görünce nasıl heyecanlandığını, sonra Feyzâ ile aralarında geçen bir konuşmayı anlatmış. Dadı, lâf arasında "Bilâl Bey seni bu günkü halinde görse, kimbilir ne kadar beğenir Feyzâcığım... Belki de... belki de... Ha, ne dersin?.." gibi mânâlı bir lâf edecek olmuş. Bunun üzerine Feyzâ Hanım müthiş öfkelenmiş ve "Ne demek istiyorsun, Dadı? Ne kadar seversem seveyim, evli bir erkeğin iş dünyasını alt-üst edip, aile hayatına halel düşürmektense ölmeyi tercih ederim" diye çıkışmış... Dadı, ne kadar "Kızım, belki şimdi evli değildir. Hanımından ayrılmıştır" filân dediyse de, "Hayır, onlar örnek bir müslüman aileydi. Hanımı ise tam ona göre ideal bir eşti. Ayrılmaları için hiç bir sebep yok. Hem hiç bir zaman belkilerle hareket etmek doğru değildir..." diyerek dadının ağzına kilit vurmuş...

– Peki, bunun üzerine Hayri Dede söylememiş mi dadıya benim şimdi evli olmadığımı, eşimin yıllar önce vefat ettiğini?

– İşte bütün mesele burda ya evlâdım. Görsen adamcağız nasıl dövünüp, nasıl ağlıyor. Onun da halin pişmanlık içinde göz yaşı dökmekte benden farkı yok. Efendim, o gün dadının anlattıkları kendisine o kadar dokunmuş ki ihtiyarcığım sanki dili tutulmuş. Üzüntüden ne söyleyeceğini şaşırmış. "Hay aksi şeytan diyor... Nasıl da gaflete düşürdü beni? Bilâl evlâdımın bugün hâlâ bekar olduğunu söylemiş olsaydım, hiç bunlar böyle olmayacaktı. Nasıl, nasıl unuttum ya Rabbi?" diyor ve o da benim gibi bir türlü bu hatasından dolayı kendisini affedemiyor. Dün sabah camiye giderken, Feyzâ'nın niye böyle durup dururken evini satıp kimseye adres bırakmadan kaçar gibi Huzur Sokağı'nı terketmiş olabileceğini düşündüğü sırada, birden Feyzâ'nın dadıya: "Evli bir erkeğin his dünyasını alt üst edip, aile hayatına halel düşürmektense ölmeyi tercih ederim" şeklinde söylemiş olduğu sözler hatırına gelmiş... İşte o zaman Hayri Bey anlamış ki Feyzâ Hanım, sırf seni evli bildiği için o gün dükkânda sana öyle davranmış ve aile yuvanın selâmeti düşüncesiyle bunca sıkıntıya katlanarak evini satıp orayı terketmiş.. İşte böyle oğlum. Anlıyacağın kadıncağız, senin saadetin uğruna kendi bedbahtlığını hazırlamış... Ne büyük feragat ve fazilet Allah'ım!.. Fesübhanallah!...

Bilâl, bir müddet hiç konuşmadan, mihrabın zarif oymalarına gözlerini daldırdı. Konuşmadı. Sonra gözlerini yerdeki halıya doğru indirerek, yine dalgın dalgın konuştu:

– Evet, Fesübhanallah, Hacı Amcacığım. Ne büyük bir tevafuktur ki, sana gördüğümden bahsettiğim, ama anlatmadığım ge-

çen akşam ki rüyamda, bunları bana bizzat Feyzâ anlatmıştı... Rüyamda o da bana "Sizin hâlâ evli olduğunuzu zannetmiştim... Onun için sizden kaçtım" diyordu...

– Velhasıl evlâdım, gerek senin, gerek Feyzâ Hanımın bedbahtlığında istemiyerek de olsa Hayri Beyle benim, yani biz iki ihtiyarın, çok büyük dahlimiz var. Bundan böyle bize ibret olmalı...

– Sen, ne dersen de, amcacığım, kader kaleminin çizdiğini hiç bir kuvvet bozamaz... Bunda muhakkak ki, Cenab-ı Hakk'ın büyük bir hikmet ve muradı var. İmtihan için geldiğimiz şu geçici dünyada, Rabbimizin tâbi tuttuğu imtihanı kazanmak o kadar kolay mıdır sanıyoruz?

– Orası öyle tabii yavrum, amennâ... Ancak bu hakikatleri de öğrendikten sonra Feyzâ Hanımı aramaktan vazgeçmekte hâlâ kararlı mısın? Onu ne yapıp yapıp arayıp bulmalısın evlâdım. Kimbilir dertli kadıncağız, yaşlı dadısı ve yavrusu ile şimdi ne haldedir?..

– Hayır, onu aramaya devam etmiyeceğim, Hacı Amca... Kararım kati... Artık işlerimin başına döneceğim. Ben elimden gelen bütün imkânı kullandım... Günlerimi, hatta pek çok gecelerimi onu aramaya hasrettim. Nihayet onu buldum. Bir iki saniye sonra kendisiyle yüz yüze konuşabilecek iken gözlerimin önünden bir anda kaçırıverdim onu. Fakat anlattığım gibi peşini bırakmadım. Bir başka araba ile arkasından son süratle takip ettim... Ondan sonraki çıkan mânileri hep biliyorsun. Buna rağmen Aksaray'a kadar geldim... Ve onu bindiği arabada bulamayınca, işte bu güne kadar bu semti adım adım, karış karış taradım. Fakat nafile... Sonra onu sen gördün. Ve senin de önüne çıkan mâniler, ama bulmanı imkânsızlaştırdı. Sen, bunlardan hiç bir netice çıkaramıyor musun Hacı Amca? Bu işte Rabbi'mizin bir hikmeti, bir tasarrufu var muhakkak... Ben, şahsen vicdanî bir huzur içinde hissediyorum kendimi. Her zaman söylediğim gibi bir kere daha söylemek isterim ki kaderi zorlamak doğru değildir... Eğer onun da, benim de nasibimizde varsa, bu gün olmasa, yarın mutlaka Cenab-ı Hakk bizi karşılaştırır ve arzu ettiğimiz neticeye vâsıl eder. Sen kendini daha fazla bu mesele için üzme Hacı Amcacığım, Hayri Dede'ye de selâm söyle, ömrünün ahirinde böyle şeyleri dertedinmesin kendine... Hadiselerin zincirleme olarak hep aleyhte tezahür etmesinin, bizim aklımızı başımıza getirmeye yeter bir sebep olduğunu düşünelim de, Allah'a şekva yerine hamd ve senâda bulunalım. Haydi, Hacı Amcacığım, at bu değersiz dünya düşüncelerini de, artık kalkalım namaza... Bak, cemaat fazlalaşmaya başladı. Ezan da okunuyor...

Hacı Mustafa Bey, Bilâl'deki bu eşsiz irade ve imana hayran olmuştu. Tek kelime dahi söylemeden ağrıyan dizlerini oğuştura oğuştura yerinden doğruldu... Cemaat arasında yan yana imamın arkasına durdular.

Bilâl, ötedenberi namazı hep aynı vecd ve huşû içinde kılardı. Hayatının hangi safhasında olursa olsun en üzücü, en kahredici hâdiseler akabinde dahi namazını hiç bir şey olmamışçasına derin bir vecd ve huşû içinde edâ etmekteydi. O namaz hususunda, sırtındaki okun ancak namaza durduğu sırada çıkarabildiği Hz. Ali'yi, kendisine örnek edinmişti. Namaz anlarında dünya ile olan bütün ilişkisi keser, kendisini yalnız Allah'a verir; yalnız O, yüce ezel ve ebed Sultanını düşünürdü...

Namazdan sonra Hacı Mustafa Beyin, akşam yemeğini birlikte yemeleri için eve dâveti hususundaki bütün ısrarlarına rağmen, Bilâl kendisini mazur görmesini isteyerek bunu reddetti. Sarılıp, vedalaşarak cami kapısından ayrıldılar.

Dışarda yumuşak bir hava vardı. Yağan kar, günlerdir süregelen soğuğun şiddetini kırmış, şehre mutedil bir hava hâkim olmuştu...

Lâpa lâpa yağan karlar, havada nazlı birer kelebek gibi uçuşuyor, insanın gönlüne bir çocuk neşesi ve hazzı veriyordu. Ortalık kararmış halde, karın beyazlığı, her tarafı âdeta gündüz gibi aydınlatmaktaydı...

Bilâl, elleri cebinde, kalın paltosunun yakasını kaldırmış olduğu halde, gece geç saatlere kadar tenha sokaklarda geniş meydanlarda dolaştı durdu. Her bir adımda ayakları bileklerine kadar karlar içine gömülüyordu...

Bazen, büyük bir neşe ve sevinç içinde ilk karın tadını çıkarmak birbirleriyle kar topu oynayan sokak çocuklarını seyre koyuluyor, uzun bir müddet oradan ayrılamıyordu...

Geçtiği bir çok yerlerde büyükler bile kendilerini karın sevincine kaptırmışlar, kartopu oynamaktaydılar...

Kaldırımın kenarında bir köşe başını henüz dönmüştü ki boyundan büyük bir kardan adamla burun buruna geldi... Önce sahiden korkup gerilemişti. Zira onu yapanlar, öylesine özenmişlerdi ki, bu bir kardan adamdan ziyade, giyim ve kuşamıyla iri yarı cüsseli sahici bir insanı andırıyordu. Üzerine eski, fakat büyük bir pardesü giydirilmiş, başına bir kasket geçirilmiş, boynuna uzun bir yün atkı dolanmış gözlerine ise iri camlı siyah gözlükler takılmıştı... Burnundaki ileriye doğru uzanmış koca havuç olmasa, gecenin karan-

lığında, kimse onun bir kardan adam olduğuna ihtimal vermezdi.

Onun köşe başından dönerken kardan adamdan korkusu, içerlek bir kapı eşiğine gizlenmiş beş on yumurcağı öylesine keyiflendirmiş ki, çocuklar dayak yemek korkusuyla tabana kuvvet kaçmayı dahi düşünemiyorlar, birisini korkutmanın verdiği zafer sevinciyle karlar içinde takla üzerine takla atıyorlardı.

Yaramaz afacanların bu hali, Bilâl'i de neşelendirmişti. Öyle ki, o da bütün dert ve kederlerini karların üzerine fırlatmış; üzüntülerini unutmuşcasına, çocukların karşısına geçmiş, katıla katıla gülmekteydi... Kısa bir müddet sonra çocuklar ve Bilal, samimi birer arkadaş gibi birbirlerine kaynaşmışlardı...

Bilâl onlarla birlikte bir kapı eşiğinde oturdu. Hepsinin ayrı ayrı isimlerini, kaçıncı sınıfa gittiklerini, babalarının işlerini ve ailevi durumlarını sorduktan sonra:

– Söyleyin bakalım, bu kardan adama en çok emeği geçen, ona bu şekli veren hanginiz? dedi.

Çocuklar hep bir ağızdan:

– Ali efendim, Ali yaptı kardam adamı... Biz karları yuvarlayıp getirdik. Ali şeklini verip giydirdi, diye bağrıştılar.

Ali, eserinin beğenilmesinin verdiği bir sevinç ve gurur içinde ışıl ışıl gözlerle Bilâl'e bakmaktaydı... Bilâl, bu altın gibi sarı saçlı, çakır gözlü çocuğu pek sevmişti... Sırtını okşayarak:

– Bravo doğrusu Ali, seni tebrik ederim... Doğrusu değme heykeltraşlara taş çıkartırsın sen, dedi...

Çocuk, biraz daha gururlanarak, sevinçle:

– Teşekkür ederim efendim, diye cevap verdi.

İşte Bilâl'in, beklediği ân, bu ândı, gülerek hepsine birden:

Çocuklar, dedi. İster misiniz sizinle biraz da ciddi bir amca gibi konuşayım?..

– Çocuklar, bu söz üzerine:

– İsteriz... isteriz...

Diye bağrışarak, büyük bir merakla, Bilâl'in etrafındaki çemberi daralttılar. Şimdi hepsi soluk almaktan korkarcasına onu dinliyorlardı...

Bilâl, çocukların sevgi ve itimadını kazanmıştı bir kere... Artık ne derse, sözüne güveneceklerini ve sözünün dışına çıkmıyacaklarını biliyordu...

Onlara, tatlı ve münasip bir lisanla, dinimizce heykel yapmanın günah sayıldığını anlattı... Bunun sebeplerini, onların anlıyaca-

ğı bir dille izah etti. Bu izah, en çok Ali'ye tesir etmişti. Ağlamaklı bir sesle:

– Ben, bunun günah olduğunu bilmiyordum, amcacığım, dedi. Ama söz veriyorum... Bundan sonra ne kardan ne de başka bir şeyden bir canlı şekli yapmıyacağım.

Bilâl memnundu... Cebinden, Fransa'dan getirdiği çok güzel ve kıymetli bir dolmakalemi çıkartarak Ali'ye uzattı:

– Al bakalım, küçük dostum... Bu, her ne kadar verdiğin sözün değeri ile boy ölçüşemezse de, yine de senin gibi zeki ve çalışkan bir çocuğun işine yarar. Yazdıkça, beni hatırlarsın olmaz mı?

Ali şaşırmıştı:

– Ama amcacığım, diye kekeledi... Nasıl olur, bunu bana mı veriyorsunuz?

– Elbette yavrum... Niçin şaştın bu kadar?.. Görüyorsun ki, dünyada yaptığın her hangi bir iyi hareket dahi mükâfatsız kalmıyor... Ya bir de, dünyadaki iyi hareketlerimizden dolayı, Allah'ın ahirette bize vereceği mükâfatları düşünsek, o zaman bizi yoktan var eden Rabbimizin, bir an dahi emri dışına çıkmayız.

Mevzu bir kere açılmıştı... Bilâl de coşmuş, anlatıyor, anlatıyor... O yaramaz çocukların her biri şimdi sanki birer melâike olmuşlardı.

Mâsum yavrucaklar...

Nasıl da iman hakikatlerine muhtaçlar. Belliydi ki, dinledikleri bu hakikatleri, şimdiye kadar hiç kimse kendilerine anlatmamıştı.

Diğerlerinin boynu bükük kalmasın diye, Bilâl, ayrılırken çocukların her birine içinden gelen bir duyguyla onar lira verdi... Teker teker hepsinin saçlarını şefkatle okşayarak, biricik oğlunun hasretini dindirmek istercesine yine hepsini ayrı ayrı bağrına bastı... Çocuklar bir türlü ondan ayrılmak istemiyorlardı. Ama artık bir hayli geç olmuştu.

Bilâl sokakta gözden kayboluncaya kadar küçük dostları arkasından el salladılar. Bilâl sokağın bitiminde köşeyi kıvrılırken arkasına baktığında, sokak lâmbasının ölgün ışığı altında minik minik eller, ardınca sallanmaktaydı...

Nihayet kaldığı otelin kapısı önündeydi işte... Bütün gün ve gece geç vakitlere kadar dolaşmak vücudunu adamakıllı yıpratmıştı.

Yorgundu... Bir ân evvel odasına çıkıp yatağına uzanarak, yorgunluğunu giderebilmek için can atıyordu.

Tam otelin kapısından içeri girmek üzereydi ki, karanlıklar içinden ince bir hıçkırık sesi çarptı kulağına... Geri döndü otelin bulunduğu geniş sokağın ilerileri bir hayli karanlık olduğu için ağlayanın kim olduğunu seçemedi...

Fakat merak etmişti... Gecenin bu saatinde ağlayan bir kadın sesi, hiç de hayra alâmet bir şey değildi. Yavaş yavaş ilerilere doğru yürümeye başladı. Cebinden küçük cep fenerini çıkararak etrafını taramaya başladı.

Gecenin ilerlemiş bir saati olduğu için sokakta kimsecikler yoktu. Biraz daha ilerleyince, kaldırımın kenarına, karlar içine oturmuş bir genç kızın, perişan bir halde ağlamakta olduğunu gördü:

Önce yanına yaklaşıp durumunu sormaktan çekindi. Çünkü her hangi bir düşük sokak kadınının erkek avlamak için değişik bir numarası olabilirdi bu...

Fakat genç kızın ağlayışı, hiç de böyle bir numaraya benzememekteydi. O kadar mâsum, o kadar içli ve perişan bir ağlayıştı ki bu, Bilâl dayanamadı, yanına yaklaştı genç kızın...

Kız, üzerinde dolaşan fenerin ışığından ürkerek korkuyla başını kaldırdı... 18 yaşında ya var, ya yoktu... Fakat gözyaşlarıyla ıslanmış yüzü, küçük bir çocuk yüzü gibi mâsumdu. Simsiyah uzun saçları, omuzlarından taşıp beline doğru dökülmüştü...

Bilâl, kızın kendine bir korkuyla baktığını görünce müşfik bir sesle sordu:

– Size bir yardımım dokunabilir mi?

Genç kız bu sual üzerine büyük bir panik içinde:

– Siz kimsiniz? Dedi. Niçin saklıyorsunuz, bir sivil polissiniz değil mi?... Ne olur, ne olur, beni emniyete götürmeyin!..

Kız, daha konuşacaktı... Ama onun neredeyse korkudan bayılacak bir hale geldiğini gören Bilâl, kızın lâfını kesti:

– Hayır küçük hanım, zannettiğiniz gibi polis filân değilim ben... Size samimi olarak yardım etmek isteyen bir ağabeyiniz var karşınızda... Korkmayın ve güvenin bana...

– Hayır, hayır!... Ne size ve ne de dünyadaki erkeklerin hiç birine inanıp güvenemem ben... Lütfen beni yalnız bırakın.

Bilâl, genç kızın bir felâkete kurban gitmiş olduğu ihtimaliyle bütün hırçınlığına rağmen, onu gecenin o vaktinde yapayalnız sokakta bırakmanın doğru olmıyacağını düşündü... Ne yapıp yapıp

genç kızın durumunu öğrenmeliydi. Tekrar kıza hitaben:

– Başınızdan geçeni öğrenmeden isteseniz de yanınızdan ayrılmayacağımı bilmelisiniz, dedi...

Genç kız adeta kekeliyerek:

– Yoksa siz, dedi, gazeteci misiniz? Yalvarırım gidin başımdan... Ben, gazetelere ismi geçecek bir kız değilim.

Bilâl ciddiyetle:

– İşte ben de, böyle bir kız olmadığınızı gördüğüm için sizi gecenin bu saatlerinde, türlü tehlikelerle başbaşa bırakmak istemiyorum ya... Hem artık inatçılığı bir kenara bırakında benim ne polis, ne gazeteci ve ne de ard niyetli her hangi bir kimse olmadığıma inanın... Sizin hıçkırıklarınız kulağıma çarpmasaydı, şu anda ben de herkes gibi sıcacık yatağımda bulunacaktım. Şimdi beni bir ağabey kabul edin de, anlatın niçin ağladığınızı... Kimbilir belki bir yardımım dokunur size...

Kız, bir müddet hiç birş ey söylemeden Bilâl'in yüzüne baktı... Hem sözlerinden hem de hafif ışık altında az çok belli olan yüz ifadesinden, onun hakikaten itimada şayan bir kimse olduğuna kanaat getirmiş olacaktı ki, nihayet içli içli ağlıyarak konuştu:

– Ama siz, bana hiç bir şekilde yardım edemezsiniz ki...

– Orası belli olmaz... Siz hele anlatın başınızdan geçeni bir defa... Ondan sonra düşünürüz bunları, dedi Bilâl.

Kız, masum bir şekilde başını yana doğru eğdi... Gözlerini yere, karlar üzerindeki ayak izlerine dikti. Karar vermişti: Anlatacaktı... Fakat kimbilir ne kadar zamandan beri orada karlar üzerinde oturmaktaydı ki, soğuktan olduğu yere büzüşmüştü, tiriltiril titremekteydi...

Bilâl, kızın biraz daha bu vaziyette kaldığı takdirde üşütüp fena şekilde hastalanacağını hissederek onu kaldığı otelin salonuna götürdü... Salonun sıcaklığı ve garsonun getirdiği çay, genç kıza iyi gelmişti. Gözlerini yerden ayırmadan başından geçenleri Bilâl'e ağır ağır, fakat gözyaşları arasında anlattı...

Kızın ismi Esin'di... Esin, bir vesileyle tanıştığı Rıfat isimli bir gence gönlünü vermiş... İki genç birbirlerini deli gibi seviyorlarmış. Fakat Rıfat, çok fakir bir genç olduğu için, genç kızı bütün ısrarlarına rağmen büyük ve tanınmış bir iş adamı olan babasından Esin'i istemeye cesaret edememiş! "Dünyada baban seni benim gibi fakir bir gence vermez" diye her seferinde kızı atlatan Rıfat, Esin'in kendisine karşı olan sonsuz ve vazgeçilmez sevgisine güve-

nerek başlamış diretmeye: "Nasıl olsa 18 yaşını doldurdun... Gel kaçalım... Hemen bir yıldırım nikahı yapar evleniriz seninle..." diye...

Önceleri Esin, bu teklifleri şiddetle reddetmiş ama sonradan Rıfat'ın gücenip kendisini terkedeceğinden korkarak kabul etmiş sevgilisinin teklifini.

Ve nihayet sözleşerek işte bu gece, hiç bir eşyasını almadan kaçıvermişti Rıfat'a Esin, Rıfat kendisini konforlu bir apartman dairesine getirince Esin şaşırmış haliyle... Fakat Rıfat, burasının bir arkadaşının evi olduğunu, yurt dışında seyahatte bulunan arkadaşının, durumu bildiğinden dolayı bir ay için anahtarlarını kendisine teslim ettiğini söyleyerek Esin'in şüphelerini gidermiş. Sonra genç kızı şahane döşenmiş bir yatak odasına götürmüş ve "nikahımız yapılıncaya kadar senin odan burası olacak... Ben bir başka odada yatacağım... Ve nikâha kadar ikimiz bir evin içinde kardeş gibi yaşayacağız. Nasıl beğendin mi?.." demiş...

Bu sözlerinden sonra Esin, Rıfat'a bir kat daha bağlanmış ve onu çok takdir etmiş.

Rıfat, ona hayırlı geceler dedikten sonra: "Bu gece bir hayli heyecanlandım. Hemen üzerindekileri çıkarıp yat ve istirahat et" diyerek kapıyı kapamış çıkmış odadan...

Karyolanın üzerinde giymesi için dekolte fakat çok güzel bir gecelik, bir de sabahlık varmış. Genç kız nihayet sevdiği erkeğe kavuşmanın verdiği sevinç ve heyecan içinde geceliği giyerek kendini yaylı yatağın içine atmış...

Aradan bir saate yakın zaman geçmiş, Esin tuvalete çıkmak ihtiyacıyla yatağından kalkıp sabahlığını giyerek kapıyı açmış ve yumuşak yol halısı döşeli koridordan tuvalete doğru ilerlemiş... Fakat o sırada kulağına çarpan sesler onu olduğu yerde kaskatı kesmiş... Rıfat, evde kendilerinden başka kimsenin olmadığını söylediği için biraz ilerdeki ışık yanan odadan gelen erkek sesleri Esin'i hayrete düşürmüş. İçinde zabtedemediği merak duygusuyla seslerin geldiği kapının yanına yavaşça yaklaşmış ve konuşulanları dinlemiş...

Fakat duydukları karşısında çığlık atmamak için kendisini zor tutmuş genç kız... Zira içerde Rıfat, bir başka yabancı erkekle kendisi için hararetli bir pazarlık üzerindeymiş... Esin, Rıfat'ın son olarak adama: "Sen bilirsin... Ben sana koklanmadık bir güzel gül hediye ediyorum, oğlum" demekteymiş. "Bu işler o kadar ucuza dönmez. Ya verirsin dediğimi veya sen bilirsin, dedik ya... Etrafımda bu gülün kıymetini bilecek zevk sahibi kodamanlar çok..."

Sonra birden sesler kesilmiş... Esin kalbi korkuyla çarparak gözünü anahtar deliğine dayamış ki, ne görsün? Yüzünü pek iyi seçemediği iri yarı adam, Rıfat'ın eline tomar tomar para saymıyor mu?..

Genç kız başına gelecek felâketin büyüklüğüne kulakları ve gözleri ile şahit olunca neredeyse oraya kapının yanına düşüp bayılacakmış... Fakat insan üstü bir gayretle tekrar yatak odasına dönmüş... Elbiselerini alelacele giydiği gibi ses çıkarmayan yol halılarının üzerinden koşa koşa daire kapısını yavaşça açarak deli gibi merdivenleri inmiş ve perişan bir halde hıçkıra hıçkıra ağlayarak sokaklarda çılgıncasına koşmaya başlamış.

Bunları anlatırken genç kızın sinirden bütün vücudu zelzeleye tutulmuşcasına titriyor ve gözlerinden akan yaşlar yanaklarından aşağıya âdeta bir şelâle gibi iniyordu... Yaşlı gözleri hep öyle yerde:

– İşte böyle, başka ne anlatayım size? dedi ve bir solukta.. Sanki bütün dünyası yıkılmıştı genç kızın...

Bilâl, Esin'in bütün anlattıklarını sinirli bir şekilde, başı avuçlarının içinde, dinlemişti... Genç kız sözlerini bitirdiği halde, o öyle başı elleri arasında hâlâ hiç konuşmadan durmaktaydı.

Esin, Bilâl'in kendisine cevap vermediğini görünce büsbütün perişan olmuştu. Tekrar ellerini yüzüne kapıyarak hıçkırmaya başladı:

– Görüyorsunuz ya, ben ne âdi bir kızım... İşte öğrendiniz öğreneceğinizi... Bırakın artık beni!.. Bırakın!.. Ah!.. Ölmek istiyorum Allah'ım, ölmek istiyorum!..

Bilâl, kalbinin kızgın bir şişle dağlandığını hissetti. Önünde sarsıla sarsıla, hıçkıra hıçkıra ağlıyan bu genç kız, düşüncelerini tâa yıllar önceki acı bir hatıraya doğru sürükledi. Gözlerinin önünde sınıf arkadaşı Zeynep'in güzel yüzü canlanır gibi oldu...

Fakültenin bahçesinde hıçkırarak başından geçen fecî ve utanç verici hâdiseyi anlatırken o da böyle "Ölmek istiyorum, ölmek istiyorum!.." diye haykırmıyor muydu? Ve nitekim, aynı gece, Sarayburnu'ndan kendisini denize atarak, bu arzusuna kavuşmuştu Zeynep... Ama onun durumu başkaydı, çok başkaydı... O, hayatta en kıymetli varlığı olan namusunu ve iffetini kaybetmişti... Halbuki Esin, bu hususta çok büyük bir şansa sahipti. Yüz kızartıcı bir fecî akibetten kendisini bir mucize kabilinden kurtarmıştı o... Birden, sinirli bir şekilde hızla ayağa kalktı ve sert bir dille, âdeta emredercesine genç kıza hitabetti:

– Haydi, çabuk kalkın... Gidiyoruz!..

Genç kız şaşırarak, korkuyla onun yüzüne baktı:

– Beni nereye... nereye götüreceksiniz?..

– Sual sormayın.. Kalkın diyorum, size..

– Ama şey!.. Hani ben polis değilim, demiştiniz?.. Niye yaptınız bana bunu?.. Ne olur, yalvarırım, emniyete götürmeyin beni...

– Budalalığı bırakın... Tekrar ediyorum, polis filân değilim...

– O halde beni nereye götüreceksiniz?..

– Evinize!.. Babanıza teslim edeceğim!..

Esin'in gözleri iri iri açılarak:

– Yo!... yo!.. Hayır.. Olamaz!... Ben artık eve dönemem. Öldürür beni babam!.. İnanın öldürür!... Ah!.. Nerden rastladım size?

Diye ağlayarak, kendisini bırakması için Bilâl'e yalvarmağa başladı... Bilâl:

– Siz, benim gibi iyi niyetli bir insana, size samimi bir ağabey koruyuculuğuyla sahip çıkan bir erkeğe rastgeldiğiniz için, gece gündüz Allah'a hamd ve şükür etmelisiniz. Bir felâketten kaçıp kurtulmuşken, daha büyük felâketlere düşecektiniz, ben sizi görmeseydim. Sokaklar hele bu semtin sokakları, gecenin bu saatlerinde, kadın tellâllarıyla doludur. Anladınız mı, Esin Hanım?.. Bu bir! Sizin için en doğru hareket, her türlü cezayı göze alarak evinize dönmektir... Yoksa sizin gibi kuzuları midelerine yem yapmak için pusu kurmuş aç kurtların tuzaklarına düşmek tehlikesiyle her ân karşı karşıya olduğunuzu bilmelisiniz. Bir genç kız için, aile yuvasından daha emin bir yer olamaz. Bu iki!.. Sizi babanıza ben götüreceğim... Ve vaziyeti kendisine ben anlatacağım... Kati olarak eminim ki, siz affedecektir.. Bu da üç!.. Tamam mı, küçük hanım?.. Haydi, şimdi itirazı bırakın da, kalkın gidelim!..

Esin, şimdi korkudan bir yaprak gibi titremekteydi. Titrek bir sesle:

– Ama siz babamı bilmezsiniz, dedi. O öyle sert ve sinirli bir insandır ki... imkânı yok... imkânı yok... affetmez beni!..

Bilâl, sesini yumuşatarak genç kızın korkusunu dağıtmak istedi:

– Nihayetsiz derece azamet sahibi olan Rabb'imiz dahi, kullarının işlemiş oldukları en büyük günahı bile samimi tövbe edildiği takdirde bağışlayıp affediyor... Sizin babanız, hâşâ Allah'tan daha mı üstün ki, af dilediğiniz takdirde sizi bağışlamasın?..

Esin, nihayet mağlup olmuştu... Sessizce yerinden kalktı ve minnetle Bilâl'e bakarak:

– Size güveniyorum, dedi... Doğru ve dürüst bir insansınız... Diğer erkeklere hiç benzemiyorsunuz.

Sonra içini çekerek devam etti:

– Ah... ne olurdu Rıfat da sizin gibi olsaydı!...

Beraberce otelden çıktılar... Dışarda kar, daha da yükselmişti... Güçlükle ilerleyerek ana caddeye çıktılar... Bilâl, bir pavyon önüne parkedilmiş bir arabanın, içerde uyuya kalmış şoförünü uyandırıp ne isterse vereceğini söyleyerek kızla beraber atladı içeriye. Aksi halde bu havada ve gecenin bu saatinde boş araba bulmak imkânsız bir şeydi.

Kız şoföre:

– Levent!..

Dedi ve hareket ettiler... Arabanın tekerlekleri zincirli olduğu için süratle yol alabiliyorlardı... Yol boyunca hiç konuşmadılar. Esin, sessiz sessiz devamlı ağlıyordu.

Levent'e yaklaştıkları sırada üzüntülü bir sesle ilk defa konuştu:

– Kimbilir, annem ve babam ne haldedirler şimdi, dedi...

Bilâl:

– Sizinle aynı fikirde değilim, diye cevap verdi. Onlar şimdi kimbilir kaçıncı uykularındadırlar... Sizin kaçtığınızın farkına bile varmamışlardır. Ancak sabahleyin kalktıklarında...

Esin, Bilâl'in sözünü kesti:

– Ben kaçtığımda onlar evde yoklardı... Gelince görmeleri için kaçtığımı bildirir ve bundan dolayı ben affetmelerini rica ettiğim yazılı kağıdı, kapıdan girer girmez karşılarına gelen büyük orta masanın üzerine bırakmıştım. Görmemelerine imkân yok...

Bilâl, hiç bir şey söylemedi... Kız korkmakta haklıydı... Çünkü her şey, kızın aleyhineydi... "Bakalım, bu işin içinden nasıl çıkacağız?" diye düşünerek dışarısını seyretmeye başladı... Genç kızın şoföre tarifi üzerine bembeyaz karlarla kaplı sokak aralarından geçe geçe, iki katlı büyücek bir köşkün önünde durdular...

Önce Bilâl, arkasından da Esin, indi; Bilâl şoföre borcunu ödeyerek yarım saat kadar beklemesini söyledi. Ve demir parmaklıklı bahçe kapısını iterek Esin'le beraber köşke doğru ilerlemeye başladı...

Köşkün bütün ışıkları yanmaktaydı. Bilâl de en az genç kız kadar heyecanlı olduğunu hissetti. Büyük kapının önüne gelince, Esin'e:

– Siz şöyle görülmeyecek şekilde kapının yan tarafında filan durun.. Ben işaret edince çıkarsınız, dedi...

Esin, küçük bir çocuk gibi her denilene itaat ediyordu... Kapı

önünü aydınlatan ışık altında yüzü, korkudan bir ölününki gibi sarı-yeşil bir renk almıştı. Bilâl, parmağını zile dokundurdu... İçerde telaşlı konuşmalar oldu. Biraz sonra kapı açıldı... Hizmetçi oldukları belli olan iki kadın, Bilâl'i görünce heyecanla:

– Buyurun bey... Kimi istiyorsunuz?

Diye sordu. Esin, yolda babasının ismini söylemişti:

– Arif Bey'i rica edecektim, diye cevap verdi. Münasebetsiz bir saat ama çok mühim, mutlaka görmem lazım.

– Şeyy... Emme, nasıl olur ki?.. Bey çok hasta kalb krizi geçirdü...

Bilâl, kadınlara doğru eğilerek kulaklarına fısıltı halinde Esin'i getirdiğini söyledi. İki kadın, şaşkınlıktan neredeyse dillerini yutacaklardı... Bilâl, onların pek inanmadığını görünce kıza işaret etti. Hizmetçi kadınlar, Esin'i karşılarında görünce çığlık atmamak için kendilerini zor tuttular. Genç kızı kucaklayıp bağırlarına bastılar.

Bilâl, onlara, Esin'i göstermeden içeriye bir odaya saklamalarını, kendisini de Arif Bey'in yanına götürmelerini söyledi. Kadınlardan biri, sevinçle kızı yan taraftan içerilere doğru kaçırırken, diğeri de kendisinin önüne düşüp, yol gösterdi...

Arif Bey, salondaki lüks divanlardan birine uzanmış, hanımı da başında ağlayarak kolonyayla onun bileklerini ovuyordu. İçeri girdiklerini farketmediler bile. Hizmetçi:

– Hanımefendi, dedi... Bu Bey, Arif Beyle görüşeceğim diyor..

Kadın, başını kaldırdı... Karşısında yabancı bir erkek görünce, mendiliyle göz yaşlarını kurulayarak:

– Kimsiniz siz?.. diye sordu ve ilave etti:

– Bu saatta Arif'i aramanızın sebebi nedir?

– Kızınız Esin Hanım hakkında konuşmak istiyordum, Hanımefendi...

Bilâl'in bu sözü, sanki odanın içinde bir bomba gibi patlamıştı... Arif Bey, güçlükle yerinden doğrularak:

– Kimmiş bu küstah? Esin adında bir kızım yok benim!

Diye gürledi... Bilâl, karşısındaki sinirli adama dikkatle bakınca hayretler içinde kaldı... Karşısında sinirden tir tir titreyen bu adam, Bilâl'in İstanbul'daki müşterilerinin en ileri gelenlerinden Arif İpek Bey değil miydi?.. Hususi hayatını pek bilmezdi ama, Bilâl bu müşterisini pek severdi.

Arif Bey de, bir anda onu tanımıştı.. Bu defa siniri, derin bir şaşkınlık ve hayrete döndü. Sonra hürmetli bir şekilde:

– Bilâl Bey!.. Siz!.. diyebildi, o kadar... Kalbine vuran sancılar,

konuşmasına mani olmaktaydı...

Bilâl, onu teselli edip sükunete kavuşturmak için koşarcasına yanına geldi... Esin'in annesinin gösterdiği yere oturarak:

– Siz, lütfen konuşmayın... Ve rica ederim, sinirlenmeden, sakin olarak size anlattıklarımı dinleyin dostum, dedi...

Adamı tekrar divana yatırdılar... Bilâl gözü yaşlı anne ile kalb sancıları içinde kıvranan ızdıraplı babaya o gece Esin'i gördüğü andan itibaren olanları ve kızlarının başından geçen hâdiseyi bütün teferruatıyla anlattı...

Arif Bey, yine kendini unutarak:

– Bilâl Bey!.. Bilâl Bey!.. Şimdi nerede o kahbe?..

Diye haykırdı ve devamla:

– Sürüm sürüm sürünsün sokaklarda da, aklı başına gelsin sürtüğün, dedi... Sakın, sakın gözüm görmesin! Ayağımın altında pestil gibi ezerim namussuzu!..

Bilâl, ancak bir satten fazla dil döktükten sonra Arif Beyi yumuşatıp ikna edebildi... Bu kabahati kızlarının cahilliğine bağışlamasını, aslında esas kabahatin, Esin'in yetişmesi bakımından kendilerinde, yani anne ve babada olduğunu, bir genç kıza aşırı bir serbestlik tanındığı takdirde işte böyle sonu felaketle bitebilecek neticeler hasıl olduğunu söyleyerek nihayet onun ağzından, af dilediği takdirde Esin'i affedeceği vadini almıya muvaffak oldu..

Arif Bey şimdi iyice kendine gelmişti. Kızının böyle bir felaketi ustalıkla atlatıp Bilâl gibi temiz, dürüst ve çok takdir ettiği kimseye rastlaması, içine büyük bir sevinç ve ferahlık vermişti. Tekrar sordu:

– Peki, şimdi nerede Esin?..

– Emredersen aziz dostum, onu şimdi görebilirsin... Esin burada... Odasında... Beraberimde onu da getirmiştim...

Sonra hizmetçiye işaretle:

– Söyle küçük hanıma, gelsin buraya, dedi.

Kadın çıktı; biraz sonra salonun kapısında Esin belirdi.. Genç kızın yüzü ağlamaktan şişmişti... Koşa koşa geldi, babasının ayaklarına kapandı ve ağlıyarak:

– Döv beni baba!.. Öldüresiye döv!.. Hakkındır bu senin... Ama sonra ne olur affet beni... Affedin, ne olur anneciğim, babacığım!.. Ben, çok... çok fena bir kızım!..

Arif Bey, ayaklarının dibinde hıçkıra hıçkıra ağlıyan kızının saçlarını büyük bir şefkatle okşadı... Esin'in annesi, bu manzaraya tahammül edemediğinden hıçkırıklarını boğmak için ağzına mendili-

ni tıkayarak salondan dışarıya kaçtı...

Bilâl şoförün gür sesiyle gözlerini açtı. Şoför hem gülüyor, hem soruyordu:

– Ağabey, nereye gideceğiz, şimdi?...

Bilâl, şaşkınlıkla etrafına bakındı... Esin'le birlikte arabayı tuttukları pavyonun önünde durmuşlardı... Demek dönüşte bütün yol boyunca uyumuştu... Hakkı da yok değildi hani... Büyük bir savaştan çıkmış gibi yorgun ve bitkindi bu akşam. Başı zonk zonk zonkluyor, vücudunun her yanı, fena halde ağrıyordu. Elini cebine atıp yüzüne bakarak cevap bekleyen şoföre parasını uzattı ve:

– Nasıl olsa gideceğim yer yakın, kardeşim... Sen beni burada indir... Temiz havada yürürsem, biraz açılırım belki. İyi geceler!..

Diyerek, arabadan indi... Ayakları karların içine gömüle gömüle kendisini otele götürecek olan yollarda ilerlemeye başladı...

Lâpa lâpa yağan karlar, onu bir-iki dakika içinde âdeta bir kardan adama benzetmişti.

Bilâl birden yıllar, yıllar öncesi bir günü hatırladı... O gün de böyle elleri cebinde, paltosunun yakası kalkık, lâpa lâpa yağan karlar altında sokak sokak dolaşmış, dolaşmıştı...

Ama o günkü Bilâl gençti, gencecikti. Karlı sokaklarda dolaşırken sevinç ve saadetini bütün âleme haykırmak için yanıp tutuşan bir genç adamdı o gün, o...

Evet, o gün... oğlunun doğum günü... Bilâl'in baba olduğu müstesnâ gün... Neşe, saadet baş döndürücü bir sevinç ve arkasından şükürler, dualar, Allah'a hamd ve senâlar... Ne güzel bir gündü, o gün...

Bilâl, kalbi ezik, başı önde, ayaklarıyla karları eşeliye eşeliye yürürken: "O gün ve bu gün... Aralarında ne de çok fark var!.." diye geçirdi içinden...

Gerçekten de öyleydi. On sene evvelki o pür saadet günü yaşıyan Bilâl'le, bu günkü yaralı ve bedbaht Bilâl arasında ne kadar çok farklar vardı!.. O gün bir evlâda sahip olmuştu... Bu gün ise, bütün kalbiyle sevdiği, hayatının kadınını, -büyük bir ihtimalle- bulmamasıya kaybetmişti...

Akşam namazından sonra, Feyzâ'yı artık düşünmemeye, onu artık aklından çıkarmaya dair kendi kendine kati söz vermişti halbuki...

Feyzâ'yı belki aklından çıkarmaya muvaffak olabilirdi bir zaman için... Nitekim akşamdan bu âna kadar geçirdiği zaman içinde buna kısmen de muvaffak olmuştu... Ve önüne çıkan oyalayıcı hâ-

diseler de ona bu yolda yardım etmişti...

Lâkin gönül ferman dinler miydi hiç?.. Evet, bir zaman için sevdiğini aklından çıkarabilirdi belki... Ama kalbinden aslâ!...

Feyzâ'nın sevgisi gönlüne öylesine hâkim olmuş, benliğine öylesine dal budak salmıştı ki, onu oradan çıkarmanın imkân ve ihtimali düşünülemezdi.

Acaba bir gün gelip birleşebilecekler miydi? Kimbilir?..

Allah'ın takdiri ne ise, o olacaktı şüphesiz.

Evet, evet... Bilâl, zaman zaman bocaladığı bu his fırtınalarından kurtulmak için, işte böyle hemen her zaman çareyi Allah'a iltica da bulur, Yüce Yaradan'ına sığınır, O'na sığınınca da bütün dert ve üzüntülerini bir ânda unutuverirdi...

İşte o zaman gözleri önündeki her şey, nazarındaki dünyevî her kıymet, değerini kaybeder ve Bilâl, büyük bir istiğfar nöbeti içinde gözlerini âleme yumarak kalben coşar. "Her şeyin sahibi, her şeyin mâliki ve her şeyin Hâlik'i, sensin, Allah'ım!.. Seni buldum. Sana geldim, ulu dergâhına yöneldim... Artık bütün dünyayı da kaybetsem gam yemem" diye ruhen yanıp kavrulurdu...

Sokaklar yine öyle ıpıssızdı... Bilâl, bu sözleri bu defa kalben değil hâlen de haykırmayı ne kadar isterdi... Fakat ancak kendisini bilmez sarhoşların nâra savuracağı bu saatlerde, Allah'ın adını anarak coşmak, bir nevi delilikti...

Nihayet kati karar verdi: aklına ve kalbine hükmedemezse de her türlü güçlüğü göze alarak iradesine hükmedecek, Feyzâ'yı düşünmemeye, zihnini onunla meşgul etmemeye gayret gösterecekti...

Aklına önce Yunus'un:

"Yaradılanı sevdim, Yaradan'dan ötürü" mısra ı geldi... Sonra derin bir nefes aldı ve "Oh!.." dedi ilk defa rahatlamıştı...

Biraz ileride, otelin kapısı belirmişti... Bir kaç dakika sonra sıcacık odasında olacak, nihayet bütün yorgunluklarının acısını çıkartacaktı.

Ve hayatının bir sahifesi de böylece dürülmüş, böylece kapanmış olacaktı... Otelin kapısı önüne gelince bir ân durdu... Feyzâ'ya ait bütün düşünceler, bu ândan itibaren artık kendisini terketmeliydi ki huzur içinde salim bir kafayla yarınki güne çıkabilsindi...

Bunun için de her dert, her üzüntü, her elem ve her düşünce, bu otel kapısının dışında kalmalıydı... Bu da, yine her zamanki gibi, ancak Allah'a sığınmakla mümkündü.

Âniden, nasıl ve nereden geldiğini bilemedi; aklına bir İlâhiyatçı gencin "ALLAH'IM" başlıklı şu güzel mısraları takıldı:

Benim hakikî sevgilim,
Gerçeklerin hepsi sende,
Ebedi aşk, sonsuz sevgi...
İyilerin hepsi sende..
Bir kuluna tutulmuştum,
Geçici olmayanlar sende:
Bu yolu doğru bulmuştum,
Doğruların hepsi sende.
Her şeyinle tek, eşsizsin,
Rahmetlerin hepsi sende.
Yoluna düştüm güzelin.
Güzellerin hepsi sende...

Kalbi, sevgilerin en büyüğü ve en ilâhisiyle dolu olarak karanlıkları arkasında bıraktı... Ve otelin kapısını açarak ışıklı salonun sonlarında gözden kayboldu...

MODERN BİR İLKOKUL binasının, aydınlık ve ferah sınıflarından birinde genç bir öğretmen hanım, tatlı ve yumuşak bir sesle, okuttuğu 5'inci sınıf talebelerine, söyle hitab ediyordu:

– Yavrularım, dersimiz din dersi olduğuna göre, isterseniz sizinle bu hususta sohbet edelim... Ne dersiniz ister misiniz?..

Çocuklar hep bir ağızdan bağrıştılar:

– İsteriz öğretmenim isteriz.

– Güzel... Peki, şimdi soracağım suale cevap verin bakayım... Biraz evvel tahtaya kaldırmış olduğum arkadaşınızın din dersi kitabından okuduklarına inandınız mı?

– Evet öğretmenim, inandık!..

Öğretmen sesini biraz daha tatlılaştırarak:

– Çocuklarım, dedi... Size, bir öğretmen nasihatı olarak şunu söylemek isterim ki; hayatta her okuduğunuz kitaba inanmayın... Ve zannetmeyin ki her okuduğunuz kitap doğruyu yazıyor... Hayır yavrularım... Kitapların kiminin yazdığı doğru, kiminin yazdığı yanlıştır... Meselâ ders kitabı olarak okuduğunuz Tarih-Coğrafya, Yurt Bilgisi, Tabiat v.s. gibi ders kitapları doğru olduğu halde, Din Bilgisi adlı bu kitapta, maalesef yıllardır bize yanlış öğretilen bir sürü safsata vardır...

Çocukların biri ayağa kalktı ve sordu:

– Peki öğretmenim, yani şimdi Din Bilgisi kitabının yazdıklarına inanmayacak mıyız?..

Öğretmen hanım, âni bir çıkış yapmaktan sakınıyordu... Lâstikli bir cevapla mukabele etti:

– Şimdi ben size bazı şeyler soracağım. Siz de bana cevap vereceksiniz. Böylece bu kitabın doğru mu, yanlış mı yazdığını siz kendi kendinize bulmuş olacaksınız...

Ve genç öğretmen hanım, zehirini yavaş yavaş zerketmiye çalışan zehirli bir yılan sinsiliği ile konuşmasına devam etti:

– Yavrularım, bu kitapta, Allah'ın varlığı ve her müslümanın Allah'ın varlığına inanması icabettiği yazıyor, değil mi?

– Evet öğretmenim!...

– Peki. Söyleyin bakiyim. Bu güne kadar içinizden hiç Allah'ı gören oldu mu?... Gören parmak kaldırsın.

– .....!

Sınıfta bütün çocuklar şaşkındır. Hiç kimse parmak kaldırmamaktadır. Kısa bir sessizliği müteakip, ince, narin, uzun siyah saçlı bir kız çocuğu ayağa kalktı ve cevap verdi:

– Ama öğretmenim. Allah görünmez ki.

Öğretmen, istediği cevabı almıştı.. Memnun, gülümsedi:

– Çocuklar; arkadaşınız Hilâl, Allah'ın görünmediğini söyledi. Siz de aynı fikirde misiniz?

Çocuklar hep bir ağızdan:

– Evet efendim. Allah hiç bir yerde görünmez.

– Güzel.. Peki Allah'ın sesini duyan parmak kaldırsın.

– .....!

Yine aynı kız çocuğu ayağa kalktı. Öğretmen:

– Söyle Hilâl dedi.

– Efendim, Allah'ın sesi de duyulmaz. O ne görünür, ne de bizimle konuşur.

– Siz de arkadaşınız Hilâl gibi mi düşünüyorsunuz çocuklar?

– Evet öğretmenim!..

– Yani Allah'ın ne kendisi görünür, ne de sesi duyulur, öyle mi?.

– Evet öğretmenim...

– Şimdi sualime cevap verin bakiyim: Görmediğiniz ve sesini duymadığınız bir şeye nasıl inanıyorsunuz?

– .....!

– Peki, bana iyi bakın ve cevap verin:

Beni görebiliyor musunuz?

– Evet efendim.

– Sesimi duyabiliyor musunuz?

– Evet öğretmenim!

Hep bir ağızdan bana seslenin bakiyim...

– Öğretmenim!.. Öğretmenim!..

– Bakın size cevap veriyorum: Efendim yavrularım, ne var?.. Şimdi bir de Allah'a seslenin bakiyim.

Çocuklar gülüşerek hep bir ağızdan başlarını yukarı doğru kaldırarak seslendiler:

– Allah'ım!.. Allah'ım!..

– .....!

Sonra sustular. Sınıfta hiç bir ses duyulmuyordu. Öğretmen hanım, muzaffer ve şeytani bir edayla:

– Gördünüz mü çocuklarım, Allah cevap vermiyor size, dedi.

Öğretmen hanım, Stalin Rusyasında tatbik edilen metodu andıran soru ve hareketleriyle çocukların zihinlerini bir anda allak bullak etmeyi yarı yarıya başarmış sayılırdı... Şimdi iş, çocukları katî olarak Allah'ın (Hâşâ) yok olduğuna ikna etmeye, onları bu zor inanılır fikre inandırmaya kalıyordu.

Sesini daima yumuşak ve tatlı tutmaya son derece gayret etiği her halinden belliydi. Tekrar konuşmaya başladı:

– Benim can yavrularım... Size aile çevrenizde bazı fikirler son derece yanlış öğretiliyor. Meselâ Allah fikri... Siz istikbalin aydın kafalı kişileri olacaksınız... Bunun için bazı köhne fikirleri kafanızdan atmanız lâzım... Bakın, beni görüyorsunuz, ama Allah'ı göremiyorsunuz... Bana seslendiğiniz zaman ben size cevap veriyorum... Allah'a seslendiniz, hiç bir cevap alamadınız. Beni gördüğünüze, sesimi duyduğunuza göre, demek ki ben varım. Halbuki gördünüz ki, Allah ne görünüyor, ne konuşuyor, ne de sesinize bir cevap veriyor... Peki o halde kendisini görmediğiniz, sesini duymadığınız bir şeye nasıl inanıyorsunuz?

Bütün çocuklar şaşkınlık içindeydi.. Biraz evvelki ince, narin ve güzel kız çocuğu ayağa kalktı. Öğretmen:

– Söyle Hilâl, dedi...

Hilâl, kendisinden emin bir halle:

– Öğretmenim, benim anladığıma göre siz, Allah yoktur, demek istiyorsunuz, değil mi?

– Evet Hilâl...

– Peki, yeryüzündeki bütün bu dağları, taşları, gökleri, deniz-

leri, ağaçları, ırmakları, hayvanları, insanları yaratan kimdir öğretmenim?

– Bütün bu senin saydıklarının hepsi tâbiattır Hilâl...

– Peki tabiatı kim yarattı öğretmenim?

– Tabiat Ana yarattı yavrucuğum...

– Ya Tabiat Ana'yı yaratan kimdir?

Öğretmen fena bozulmuştu... Verecek bir cevap bulamadı... Sert ve kaçamak bir dille:

– Tabiat, tabiattır işte... Yoksa beni sorguya mı çekmeye kalkacaksın?

– Hayır efendim, ama söylediklerinizle hepimiz de çok şaşırdık tabiî... Çünkü evlerimizde ailelerimiz bize Allah'ın var olduğunu ve ondan çok korkmamızı söylüyorlar.

– Evlâtlarım bu söylediklerimi evinizde anlatmaya kalkmayın sakın... Ama şunu çok iyi bilin ki, size bu yanlış fikirleri öğretenler, geri kafalı, beyinleri örümcek kaplı cahil insanlardır...

Hilâl:

– Öğretmenim, benim babam yok, dedi... Ama annem lise mezunu, çok kültürlü bir kadındır. Bana küçük yaşımdan beri her gün Allah'ın var olduğunu, kâinatı ve kâinat içindeki canlı cansız bütün varlıkları O'nun yarattığını annem söylüyor.

Hilâl'in bu sözleri diğer çocuklara da cesaret vermişti. Sınıfta mütemadiyen parmaklar kalkmaya ve kızlı erkekli çocuklar, arka arkaya bağrışmaya başladılar:

– Benim babam da mühendis efendim, o da öyle söylüyor...

– Benim babam doktor, annem eczacı öğretmenim. Cahil değiller... Onlar da öyle söylüyorlar!...

– Benim babam kimyager...

– Benim de mimar efendim... O da Allah'ın var olduğunu söylüyor...

Sınıf hararetlenmiş ve hareketlenmişti. Öğretmen, bu gidişle mağlûp olacağını hissederek bağırdı:

– Durun, durun... Yetişir!... Dinleyin beni. Ben anne ve babalarınıza cahil demek istemedim... Onlar kültürlü insanlar olabilirler. Fakat onların eski kafalı nineleri ve dedeleri de, işte böyle Hilâl'e küçükten öğretildiği gibi aklı hiç bir şeye ermezken öğretmişlerdir bu yanlış fikirleri... Kendileri belki kültürlüdürler. Fakat küçükten, olmayan şeylere inanmışlardır. Halbuki yavrularım siz, istikbalin Türkiye'sini kuracak olan bir nesilsiniz. Kafanızı böyle boş,

lüzumsuz ve aslı olmayan şeylerle doldurmanız doğru değildir... Siz bana cevap verin: İnsan görmediği ve sesini duymadığı bir şeye inanabilir mi? Görünmeyen ve duyulmayan bir şey var olabilir mi?

Hilâl yeniden ayağa fırlamıştı:

– Olabilir efendim!..

Öğretmen, bu son derece çalışkan ve zeki talebesi karşısında zor duruma düşmekten çekiniyordu. Sert bir dille bağırarak:

– Müsade almadan, parmak kaldırmadan konuşma terbiyesizliğine ne zamandan beri başladın? dedi.

Hilâl ağlamaklı bir sesle:

– Afedersiniz, öğretmenim... Biraz heyecanlanmıştım da, dedi...

– Peki söyle bakayım, sualimi nasıl izah edeceksin?.. Madem ki ille de Allah vardır diyorsun, o halde bana onun var olduğunu ispat etmen lâzım...

Hilâl, zekâ fışkıran gözlerini öğretmeninin yılan gibi soğuk bakışlı gözlerine daldırdı ve:

– Yalnız bunun için, sizin de benim bazı suallerime cevap vermeniz lâzım efendim, dedi.

– Peki, sor bakalım?...

– Öğretmenim, sizin aklınız, fikriniz ve ruhunuz var mı?

– Elbette var, ne olacak?

– Yani bunların var olduğuna mutlaka inanıyorsunuz ve inanmazsanız, akılsız, fikirsiz ve ruhsuz bir insan olmanız icabettiğini biliyorsunuz değil mi? O halde lütfen öğretmenim, o var olan aklınızı, fikrinizi ve ruhunuzu görülen ve sesini duyacağımız bir şekilde çıkarıp şu masanın üzerine koyar mısınız?

Öğretmen hanım, bir an ne söyliyeceğini kestiremedi. Ne desindi, nasıl cevap versindi? Talebesinin sorduğu sual öyle dehşetliydi ki... Gayri ihtiyarî içinden: "Bu kız şeytan mıdır, nedir?..." diye geçirdi... Fakat kendini toparlaması kısa sürdü. Haşin bir tavırla:

– Farzet ki aklımı, fikrimi ve ruhumu çıkarıp dediğin masanın üzerine koydum bu neyi ifade eder?...

– Pek çok şeyi öğretmenim. Şayet siz akıl, ruh ve fikrinizi madde halinde çıkarıp bize gösterebilirseniz, ben de size Allah'ı gösteririm.

Sınıfta, "öğretmen fena yakalandı" gibisinden kıkır kıkır gülüşmeler başlamıştı. Evet, öğretmen hanım cidden mağlûb olmuştu. Fakat bunu bir türlü hazmedememekteydi... Yüzü gözü hırstan mosmor kesilmişti... Yumruklarını sıkıp, ayakkabısının topuğunu

hızla döşemeye vurarak, kurtuluşu yüksek sesle bağırmakta buldu:

– Otur yerine utanmaz küstah!... Bacak kadar boyuyla kalkmış beni sorguya çekiyor.. Otur... Otur dedim!...

Hilâl, ayakta taş gibi kalmıştı... Bu ummadığı ağır hareketler karşısında adeta kekeleyerek:

– Ama öğretmenim, dedi... Sizden müsaade almıştım...

– Daha hâlâ konuşuyor.. Otur dedim sana, duymadın mı?... Terbiyesiz!... Sizin adam olacağınız yok zaten.. Bir şeyi insanın annesi babası mı daha iyi bilir, yoksa öğretmeni mi? Madem anne ve babanızın söylediklerine daha çok inanıyorsunuz, niçin okula geliyorsunuz?...

Sınıfta ses seda kesilmişti... Yalnız perişan bir halde yerine oturan Hilâl'in hıçkırıkları duyulmaktaydı. Öğretmen hâlâ hırsını alamamış olacaktı ki bir yandan titreyen parmaklarıyla not defterini açıyor, bir yandan da Hilâl'e hitaben bağırıyordu...

– Diğer derslerde bülbül gibi şakımak marifet değildir... Asıl bu derste anlattıklarımı aklına yerleştireceksin küçük hanım! Şimdi öğretmenine karşı gelmenin cezası olarak din dersinden al 1 numara, otur aşağıya da aklın başına gelsin...

Hilâl, eve dönünce annesine hiç bir şeyden bahsetmedi... Sınıfta olanları anlatsa, annesinin çok üzüleceğini ve mutlaka okula gelip, öğretmenine çıkışacağını biliyordu... Bunun için bu meseleyi bir sır gibi küçük kalbine gömüp sakladı. Ancak geceleri sık sık sınıfta geçen bu hadiseyi düşünüyor, öğretmeninin nasıl bu derece dinsiz bir kimse olduğuna hayret ediyordu... Sonra da başından geçen bu hadiseyle annesinin uzun kış gecelerinde kendisine anlatmış olduğu tarihî hâdiseler arasında bir bağ kuruyordu.

Mesleâ Bilâl-i Habeşî... O bir zenci köle iken peygamberimize inanmış ve Allah'a iman etmişti... Bunun üzerine Allah düşmanı kâfirler, Allah'a inanmaktan vazgeçmesi için ona akla gelmez işkenceler yapmışlardı... Ama Hazreti Bilâl gövdesi tonlarca ağırlığındaki taşlar altında pestil gibi ezilirken yine de bütün gücüyle: "Lâ ilâhe illallah..." diye bağırmıştı...

Ya annesinin ağlıyarak anlatmış olduğu Hazret-i Sümeyye Hatun'un da kâfirler tarafından şehid oluşunun sebebi Allah'a inanması değil miydi?...

Işte bütün bunlar aklına gelince, bir kuş gibi hafiflediğini hissediyordu. Çünkü annesi anlatırken, Hilâl daima bu kahraman ve cesur insanlara hayranlık besler ve: "Ne kahraman insanlarmış" diyerek onlara karşı büyük bir gıbta hissi duyardı içinde...

O günden sonra Hilâl de kendisini bu kahraman ve cesur insanlara benzetmeye başlamıştı... Öyle ya, dinsiz öğretmenine karşı o da Allah'ın var olduğunu haykırmış ve ispat etmişti... Belki Hz. Bilâl ve Hz. Sümeyye kadar işkence çekmemişti ama, Allah'a inanmanın cezası olarak Din dersinden kırık not almış ve arkadaşları içinde bir sürü hakarete maruz kalmıştı. Ama bundan dolayı artık en ufak bir üzüntü duymuyordu içinde. Bilâkis, küçük çapta da olsa, bu küçük yaşında Allah yolunda mücadeleye girişti̇ği ve bu mücadeleyi zaferle kazandığı için sevincine pâyan yoktu Hilâl'in...

Aradan bir ay kadar zaman geçmişti... Okulların kapanmasına iki ay vardı... Aynı genç öğretmen, elindeki cetveli masaya vurarak bağırıyordu:

– Susun... Konuşmayın!... Bu gün son defa tekrar ediyorum... Söylediklerimi annenize, babanıza güzelce anlatacaksınız. İçinizde söylediklerimi anlamayan var mı?

– .....!

– Kalk bakayım Leylâ, söylediklerimi aynen tekrarla.

– Peki öğretmenim... 23 Nisan'da sınıfımız, Vatan Caddesi'ndeki büyük törene katılacak... Bunun için hepimiz yeni formalar diktireceğiz... Erkeklerin kıyafeti gri kısa pantolon, lâcivert ceket, kızların ise gri kısa etek lâcivert ceket ve başımızda büyük kırmızı ponponlu kırmızı kasket olacak... Kumaşlar okuldan alınacak... Kıyafet paraları en geç Cumartesi gününe kadar getirilecek... Fakir ve zengin ayırımı yoktur... Bu kıyafeti diktirmeye mecburdur.

– Aferin, otur Leylâ... Bir kere de arkadaşınızın ağzından duydunuz çocuklar... Ben başka bir şey söylemeyeceğim. Hiç bir itirazı da kabul etmiyorum, anlaşıldı mı?...

Bu sırada sınıfın kapısı çalındı... Öğretmenin

– Giriniz!

Cevabı üzerine açılan kapıdan içeriye zarif bir İslâmî kıyafet içinde bulunan Feyzâ girdi... Öğretmen hanım, canı sıkılmış bir halde Feyzâ'nın elini sıkarak:

– Hoş geldiniz, buyrun dedi.

Feyzâ:

– Sizinle Hilâl'in kıyafeti hakkında konuşmak istiyorum efen-

dim dedi...

Öğretmen masanın üzerinde bir şeylerle meşgulmüş gibi görünerek kayıtsızca cevap verdi:

– Yani yeni diktirilecek formalardan mı bahsediyorsunuz?..

– Evet efendim, ancak...

– Kumaşlar, aşağıda kooperatifte satılıyor hanımefendi... Orada ölçü alacak adamımız var... Götürün Hilâl'i, ne kadar lazımsa parasını yatırıp, kestirin kumaşı...

– Teşekkür ederim efendim... Ancak, bir hususta fikrinizi almak istiyorum

– Ne gibi!

– Kızımın anlattığına göre eteklik gri, ceket lâcivert kumaştan olacakmış... Ben bir pantolonluk fazla kumaş almak istiyorum... Etekliğin altından giydireceğim pantolon lâcivert kumaştan mı, yoksa griden mi olsun?... Siz hangisini münasip görürseniz, o rengi alacağım.

Öğretmen hanım birden başını hırsla yukarı kaldırdı ve:

– Pantolon da ne demek oluyor diye bağırdı. Forma: etek, ceket ve kasketten ibarettir. Kızınız bunu söylemedi mi size?..

– Söyledi hoca hanım.. Fakat biliyorsunuz ki Hilâl, küçükten beri mazbut kıyafette yetişmiş bir kızdır. Elbise veya formasının altından yazın ince kışın kalın olmak üzere mutlaka bacağına pantolon giyer.

– Biliyorum Feyzâ hanım, biliyorum ve bundan dolayı, bu son derece zeki ve çalışkan çocuğa yazık ediyorsunuz diyorum... Gri pantolona asla müsaade etmiyeceğim ama, farzedelim ki Hilâl, törene etekliği altından pantolon giyerek katıldı... Kızınızın arkadaşları arasında ne büyük bir aşağılık duygusuna kapılacağını düşünebiliyor musunuz?

Feyzâ, öğretmenin bu sözüne cevap vermek için tam ağzını açmıştı ki Hilâl ani bir hareketle ayağa kalkarak öğretmenine hitaben:

– Hayır öğretmenim, dedi... Ben, kapalı kıyafetimden dolayı hiç bir zaman arkadaşlarım arasında aşağılık duygusuna kapılmam... Bilâkis, bacaklarımın örtülü oluşuyla iftihar ederim...

Bu meydan okuyuş, öğretmen hanımı fena halde sinirlendirmişti. Öfkeyle bağırdı:

– Sana geçen günkü ders kâfi gelmedi galiba Hilâl... Otur yerine çabuk... Tek kelime dahi söylersen, tutar kulağından atarım dışarıya...

Sonra hışımla tekrar Feyzâ'ya döndü:

– Hanımefendi son sözüm budur. Pantolon dikilmiyecek. Ve etekler de son derece kısa olacak tamam mı?...

Feyzâ'nın karşılığı da sert olmuştu:

– O halde ben de kızıma forma diktirmiyorum efendim!

– Ne demek diktirmiyorum.. Mecbursunuz!... İstisnasız herkes diktirecek formayı.

– Ya fakirler?..

– Fakir makir dinlemiyorum. Ne yapıp yapıp herkes yaptıracak formayı...

Feyzâ, öğretmenin konuşmasını dinlerken, böylelerine nasıl öğretmenlik vazifesi verilebildiğine hayret ediyordu. Nihayet sakin görünmeye çalışarak, oldukça yavaş bir sesle:

– Hoca hanım... Kızımın anlattığına göre sınıfınızda Rıza isminde bir çocuk varmış, dedi. Bir gün içinde hem annesini, hem babasını ve hem de kardeşlerini kaybetmiş... Açıkta kalan zavallı yavrucuğa, komşuları bakıyormuş... Şimdi söyleyin lütfen... Bu çocuktan nasıl forma isteyeceksiniz ?

– Basbayağı efendim. Komşuları nasıl bakıyorlarsa, formasını da öyle yaptırsınlar.

– Doğrusu hayret etmemek elde değil... Hem okulların kapanmasına iki ay kala, talebelerden böyle masraflı bir forma istemek, doğrusu çok abes... Basma değil, pazen değil. İyi cins yünlü kumaş bu... Bir kıyafet, yüzlerce liraya mal oluyor... Nasıl olur fakir zengin ayırdetmeden herkesi bu masrafı yapmaya mecbur tutarsınız?...

Öğretmen, Feyzâ'nın sözünü kesti:

– Rica ederim hanımefendi... Bu hususta ne sizinle münakaşa edecek, ne de size izahat verecek durumda değilim... Bu formayı bütün talebelerin yapmaları mecburidir, o kadar!

Fakaz Feyzâ, öğretmenden daha sinirliydi. Buna rağmen mutedil olmaya gayret ederek:

– Hayatta en ziyade sevmediğim şey münakaşadır hocahanım, dedi. Lâkin bu gibi haksızlık ve adaletsizlikler karşısında insan, arzu ettiği gibi sakin olamıyor... Bunları da bir yana bırakalım... Size kendi durumumu izah edeyim... Biliyorsunuz, ben dul bir kadınım... Hilâl'i babasız olarak büyütüyorum. Üstelik evde bir de bakıma muhtaç yaşlı ve felçli dadım var... Bu üç kişilik aileyi tek başıma çarşıya iş yapmak suretiyle çalışarak, fakat kıt kanaat ve türlü güçlüklerle geçindirmek mecburiyetindeyim. Buna rağmen bu güç

şartlar ve imkânsızlıklar içinde dahi, formayı yaptırmayı kabul ettim. Hattâ herkesin formasından daha pahalıya mal olacağını da bildiğim halde, fedakârlık göstererek bir pantolonluk fazla kumaş almak kararındayım. Anlıyacağınız, bütün bu fedakârlıkları sizin kapris ismini verebileceğiniz arzunuzu yerine getirebilmek için göze aldım hocahanım. Ancak şunu iyi bilin ki, çıplak bacak ve kısacık etekler ile törene okulun kapanma tarihine kadar aynı kıyafetle okula gidip gelmesine müsaade etsem, Hilâl'e bunu kabul ettiremiyeceksiniz.

Öğretmen, sanki söylenilenlerin hiçbirisini dinlememişti. Oturduğu yerden kalkarak:

– Uzun lafın kısası, siz şimdi formayı benim istediğim gibi pantolonsuz olarak diktiriyor musunuz, diktirmiyor musunuz? dedi.

– Diktirmediğim takdirde ne olacak, söyler misiniz lütfen?..

– Ne mi olacak? Çatır çatır sınıfta bırakırım yumurcağı... İmtihanda da perişan ederim. Anladınız mı?..

– Çocuğumu sizin gibi meslek ve mevkiini istismar eden bir öğretmende okutmaktansa okutmamayı tercih ederim hoca hanım! Allah'a ısmarladık!..

Sınıfta en ufak bir ses yoktu... Öğretmen hanım, Feyzâ'nın çarpmış olduğu kapının arkasından bir müddet hırslı, fakat alaycı nazarlarla baktı... Sonra Hilâl'e hitaben:

– Meğer ne de çok bilmiş annen varmış senin Hilâl! dedi... Mübarek sanki kurulmuş makine!...

Hilâl başı önünde, hiç sesini çıkartmıyordu. Fakat dokunulsa ağlayacak gibi bir hali vardı. Arkadaşları, onun üzüntüsünün annesine yapılan hakaretlerden ileri geldiğini anlamışlardı... Hepsi de içlerinden: "Ah bir zil çalsa da, Hilâl'i teselli edebilsek..." diye geçiriyordu... Onu sınıfta sevmeyen bir tek kişi yoktu... Çalışkanlığı, güzelliği, terbiyesi ve nezaketi ile sınıfta, hattâ okulda dahi en çok sevilen talebe, Hilâl'di. Hilâl'i okulda bir tek sevmiyen, kendi öğretmeniydi... Buna da sebep Hilâl'in dindar oluşuydu.

Öğretmen hanım tekrar yerine oturdu. Önündeki kâğıtlarla bir müddet oyalandı... Sonra, sanki biraz evvel bağırıp çağıran hiç o değilmiş gibi son derece tatlı ve yumuşak sesle yeniden Hilâl'e hitab etti:

– Hilâl yavrucuğum.. Üzüntünü anlıyorum. Ama niçin sen üzülüyorsun? Bu işte senin kabahatin yok yavrucuğum. Bütün kabahat sana bu köhne fikirleri aşılayanlarda ve seni böyle geri fikir-

lerle yetiştirmek isteyenlerdedir. Halbuki sen bu okulun hem en çalışkan, hem de en zeki ve akıllı talebesisin Hilâl. Ben seni seven bir öğretmen olarak senin bu yanlış fikirlerle, bu üstün zekânı körletmeni asla istemem. 20. asır gibi medeniyet asrında te.. yüz yıllar gerisinin fikir ve kıyafetini senin gibi akıllı ve güzel bir kızın benimsemesi doğrusu insanı hayrete düşürüyor.

Öğretmen bu minval üzere sinsi telkinlerine uzun müddet devam etti. Yüzünde sahte bir tebessüm sesinde donuk ve kuru riya ifadesi vardı. Hilâl, öğretmenin konuşması müddetince, içi isyan duygularıyla dolup taştığı halde ağzını açıp tek kelime ile dahi bir cevap vermedi ve hiçbir mukabele de bulunmadı.

Fakat öğretmen sözlerinde nihayet öyle bir raddeye geldi ki, artık Hilâl ağlamamak için kendini güç zaptediyordu. Onun yerinde bir başka çocuk olsa idi çoktan öğretmenin söylemiş olduğu bunca tatlı ve okşayıcı sözlerinin tesiri altında kalırdı. Fakat Hilâl'deki İslamî şuur büyüklerde dahi ender rastlanacak kadar sağlamdı. Nitekim öğretmenin sözlerinin son kısmında sarf etmiş olduğu bir söz bu hakikati teyit etmekteydi. Bu söz Hilâl için bardağı taşıran son damla olmuştu.

Öğretmen aynı riyakâr ifade ile:

– Sana yazık oluyor yavrucuğum, dedi. Sen bugün belki anlıyamıyorsun... Fakat bilmiş ol ki, ailen, seni zehirliyor.

O âna kadar susmakta olan Hilâl, işte bu söz üzerine yayından fırlamış bir ok gibi yerinden doğrularak parmağını ileriye doğru uzatıp, var gücüyle öğretmenine haykırdı:

– Hayır öğretmenim!... Beni ailem değil, en zararlı fikirlerle siz zehirliyorsunuz!

Ve öğretmenin cevap vermesine meydan bırakmadan Hilâl, hıçkıra hıçkıra ağlıyarak kapıya doğru koştu ve kulpu çevirdiği gibi kendini sınıftan dışarı attı.

Hilâl, o günden sonra, tam bir hafta hasta yattı... Okuldan kaçıp hıçkıra hıçkıra ağlıyarak eve geldiği zaman kendisini doğruca yatağa atmış ve yatışı o yatış olmuştu.

Ateşi sık sık 40'a kadar yükseliyor, mütemadiyen sayıklıyordu... Feyzâ, kızının hastalığına duymuş olduğu üzüntüyle bu bir hafta içinde adeta on yaş daha ihtiyarladığını hissediyordu. Hele Hilâl zaman zaman:

– Hayır öğretmenim, beni ailem değil, siz zehirliyorsunuz... Ne olur... Ne olur anneciğim, beni göndermeyin o okula... İstemi-

yorum... İstemiyorum!...

Şeklindeki sayıklamaları karşısında bütün tahammül gücünü kaybediyor ve dadının teselli mahiyetindeki sözlerine rağmen bazen kızının başucunda saatlerce ağlıyordu...

Nihayet Hilâl, iyileşip ayağa kalktı... Fakat ne büyük hayrettir ki aradan geçen bu bir hafta zarfında ne okul idaresi, ne de öğretmen hanım, bir mektup veya talebe göndererek Hilâl'in niçin okula gelmediğini sorup araştırmadılar.

Buna rağmen Feyzâ, Hilâl'i hiç bir şey olmamış gibi okula gitmesi için günlerce iknaya çalıştı... Fakat bütün gayretleri beyhudeydi.. Hassas yavrucak öylesine şiddetli yaralanmıştı ki, annesinin ellerine sarılıp öpüyor, seviyor; "beni öldür, ama o okula gönderme anneciğim..." diye çırpınıp ağlıyordu...

Belki Feyzâ, yine de ne yapar yapar onu iknâ edebilirdi sonunda... Fakat tam o sıralarda dadının aniden hastalanışı buna mani oldu. Zaten bakıma muhtaç olan yaşlı kadın, bu ağır hastalıkla büsbütün çökmüş ve bakımı küçük bir çocuğun bakımından çok daha ağır hale gelmişti.

Feyzâ bir yandan yetiştirmesi icabeden malları harıl harıl makinede dikip hazırlıyor, bir yandan evin bütün işlerini muntazaman görüyor, bir yandan da artık en mübrem ihtiyacı dahi yataktan kalkamayan dadısının bitmez tükenmez hizmetine koşuyordu... Genç yaşında zayıf omuzuna pek ağır yükler yüklenmişti... Evin hem erkeği, hem kadını olmak zannedildiğinden de zor bir meseleydi... Ama Feyzâ zar zor demeden her şeye seve seve katlanmaktaydı...

Huzur Sokağı'ndan ayrılıp bu bahçe içindeki tek katlı küçük ve mütevazi evi satın alarak, yerleştikten sonra Feyzâ'ya müteaddit evlenme teklifleri vaki olmuştu... Bunların hepsi de iyi ve varlıkla kimselerdi. Fakat Feyzâ bu tâliplerin hiç birini kabul etmedi... Bir başkasıyla evlenmekle, Bilâl'in kalbindeki tertemiz sevgisine ve hatırasına leke düşüreceğini zannediyordu... Sonra Hilâl... Sevgili yavrusu... biricik kızı Hilâl ne olacaktı? Ne kadar iyi bir kimse olursa olsun, Feyzâ kızını katiyyen üvey baba elinde büyütmek istemiyordu...

Dadının iyileşeceği yerde gitgide hastalığın artması ve durumunun ağırlaşması, Hilâl'e bir senesini kaybettirmişti... Aslında hakkını arasa ve imtihanlara girse idi, sınıfını mutlaka geçer ve bütün kösteklemelere rağmen ilkokuldan iyi bir dereceyle mezun olabilirdi. Fakat teşebbüs etmediler, uğraşmadılar... Daha doğrusu ne teşebbüs etmeye, ne de öyle uzun uğraşmalara vakitleri ve durum-

ları müsait değildi...

Fakat Hilâl okumaya, Feyzâ da kızını okutmaya, bilgili ve tahsilli bir genç kız olarak yetiştirmeye azimli idiler...

Dadının hastalığı aylarca devam etti... Felç, ayaklarından sonra bütün vücudunu kaplamıştı. Abdestini güç halle teyemmümle alıyor, namazını yattığı yerde ima ile kılabiliyordu... Yatağının içinde o kadar erimiş bitmişti ki 70 yaşında olduğu halde, en azından 85'inde gösteriyordu. Bilhassa son aylarda bakımı çok güçleşmişti... Tuvalete kalkamadığı için, Feyzâ sabah akşam demeden sürüyle ihtiyacını gidermek mecburiyetinde kalıyordu...

Tabiî dadı, bu duruma çok üzülüyor, yıllarca emek verip hizmetinde bulunduğu bu vefakâr insanın bu gün kendisine hem de en ağır şartlarda hizmet etmesi karşısında gözyaşlarını tutamıyor, mütemadiyen ağlıyordu...

Nihayet Temmuz ayının bunaltıcı sıcak bir gecesinde dadının durumu birden ciddileşti.

Feyzâ, makinede dikilecek malları bitirmiş, Kur'an okuyordu... Birden Hilâl'in sesiyle irkildi:

– Anneciğim... Anneciğim, bak.... dadıcığıma bir şeyler oluyor... Seni çağırıyor, çabuk anneciğim, çabuk!...

Feyzâ, Kur'anı kapattığı gibi heyecanla yerinden fırladı.. Dadı, hâlâ fısıltı gibi bir sesle:

– Feyzâ... Feyzâ!...

Diye sesleniyordu. Feyzâ, onun ellerini avuçları içine alıp öpmeye başladı:

– Ne var dadıcığım?... Söyle bak, geldim işte... Yanındayım...

– Eğil biraz daha bana eğil kızım... Duyuyor musun sesimi?... Sakın... sakın korkma emi?... Bak... dinle şimdi beni...

– Dinliyorum dadıcığım, heyecanlanma... yavaş yavaş konuş...

– Ama konuşamam ki yavrum.. Sen ağlıyorsun!...

– Sen bana bakma dadıcığım... Bilirsin ben, sulu gözlünün biriyim...

– Feyzâ, benim vadem yetti artık kızım. Bana hakkını helâl et...

– Sana benim ne hakkım olabilir ki dadıcığım?... Asıl sen helâl etmelisin bana hakkını... Sen benim üzerimde belki annemden çok daha hak sahibisin... Ama kuzum, şimdi bu sözlerin sırası mı?

– Hem de tam sırası yavrucuğum... Bırak dilim dönerken konuşayım biraz... Hilâl... Hilâl nerede?...

– Burada, o da yanımda bak...

– Onu biraz öbür odaya gönder... Sana söyliyeceğim mühim bir şey var!...

– Peki dadıcığım... Hilâl, sen biraz yan odaya geçiver kızım, yine çağırırım ben seni...

Hilâl, sessizce ağlayarak yan odaya geçti... Dadının göz pınarları, yaşlarla dolmuştu...

Feyzâ yatağın ucuna usulca ilişerek, merak ve heyecanla dadının yüzüne baktı ve:

– Seni dinliyorum dadıcığım, dedi... Bayağı meraklandırdın beni...

– Sana şu son anlarımda, beni yıllarca vicdan azabı içinde yaşatan bir sırrımı açacağım.. Evet, bu meseleyi yıllarca senden sakladım... Ama şimdi söylemek istiyor ve senden af diliyorum.

– Estağfurullah dadıcığım...

– Evet... evet... Beni affetmelisin yavrum. Çünkü senin saadetine ben mani oldum... Yani bugünkü bedbahtlığının esas müsebbibi benim.

– Ne demek istiyorsun dadıcığım, sen...

– Sus!... Sus ve dinle yavrum: Birbirinizi çılgınca sevdiğiniz o gençlik çağlarında Bilâl Beyin seninle evlenmesine ben mani olmuştum! Şimdi anlıyor musun niçin yıllardır vicdan azabı içinde kıvrandığımı?...

Feyzâ elinde olmayarak içini çekerek, hayretle ufak bir çığlık attı.

– Dadı!!!!...

Gözyaşları, dadının şakaklarından sızmaktaydı... Feyzâ'nın avucu içinde olan elini güçlükle kıpırdatarak:

– Evet yavrum, dedi... Seni öz evlâdı gibi seven, senin her zaman mesut olmanı isteyen ben, sana istemeyerek de olsa en büyük fenalığı yaptım. Ve Bilâl Bey seninle evlenmeye kararlı iken, buna ben mani oldum.

Feyzâ, bütün vücudundan buz gibi terler boşandığını hissediyordu... Olabilir miydi?... Olabilir miydi bu?... Canı gibi sevdiği dadısı bunu yapabilir miydi? Bir türlü duyduklarına inanamıyordu... Titrek ve perişan bir sesle:

– Dadı, inanayım mı duyduklarıma?...

Diye inledi ve devam etti:

– Ama niçin, niçin mani oldun evlenmemize?... anlat n'olur

dadıcığım... Nasıl oldu niçin yaptın bunu?...

– Dinle kızım... Anlatacağım her şeyi... Gözlerim kapanmadan her şeyi bilmeni istiyorum. Hatırlıyor musun, hani bir gece bana ne yapıp yapıp Bilâl'i elde edeceğini, bunun için de önce ona namazlı abdestli, imanlı bir kız gibi görüneceeini, onu elde edip evlendikten sonra ise, dizginleri tam eline alıp, Bilâl Bey'i namazdan vazgeçirdiğin gibi onu bir toplulukta sigaranı yakacak centilmen bir salon erkeği haline getireceğini söylemiştin?...

– Evet, Allah affetsin... Aynen söylemiştim bunları dadıcığım... Peki sonra?

– İşte senin bu sözlerin bana pek dokunmuştu yavrucuğum... Evet, seni hakiki bir evlâd sevgisiyle seviyordum... Elimde yetişmiştin... Sevdiğin bir erkekle yuva kurmanı belki her şeyden çok isterdim. Ama Allah'tan korkan mü'min bir kadın olarak tertemiz, imanlı, abdestli namazlı bir gencin de böyle bir tuzağa düşmesine vicdanım katiyyen râzı olmazdı. Gerçi önceleri senin bu sözlerine pek ehemmiyet vermemiş, gelip geçici bir şeytanlık deyip geçmiştim. Ama sonraları biraz takip edince, durumun hiç de böyle olmadığını anladım... O kapıcı kadına verdiğin paralar, onu Bilâl beylerin evine gönderip, delikanlıya söylemesi için lâf öğretmeler, hele hele gece vakti evden kaçıp, Bilâl Bey'in bulunduğu sahile gidip onu baştan çıkartmak istemeler... İşte bunların hepsi benim gözümü korkuttu... Senin sahile, Bilâl beyin yanına gidip de ağlayarak eve döndüğün gecenen hemen ertesi günü, gecenin karanlığında ben de sahile gittim...

– Allahaşkına doğru mu söylüyorsun dadıcığım?...

– Elbette yavrum... Gittim ve senin Bilâl bey hakkındaki bütün planlarını ve bana söylemiş olduğun sözleri anlatarak: "Olmaya ki onun sözlerine ve hareketlerine kanasın. Kendini yakmak istemiyorsan, onu unut evlâdım..." dedim. Tabiî çok şaşırdı, çok üzüldü ve kendisini düşünüp, ikaz ettiğim için bana çok minnettar kaldığını söyledi... İşte böyle yavrucuğum... Bilâl bey o günden sonra, senin aşkının galip gelme ihtimali ile korkarak, derhal bir başka kızla evlendi... Tabiî sen de ona inat olsun diye Selim'le... Şimdi anladın mı, bugünkü bedbahtlığına benim nasıl sebep olduğumu?... Ah ne kadar, ne kadar pişmanlık çektim sonraları bilemezsin Feyzâ'm...

Dadının anlattıkları karşısında Feyzâ rahatlamıştı:

– Bilâkis dadıcığım dedi... Sen Bilâl'in ve benim saadetimle oynamış değil, her ikimizi de büyük bir tehlikeden kurtarmış bir insansın, buna emin ol... Şayet o zamanlar Bilâl, hislerinin tesiriyle

bana inanıp, benim gibi bir kızla evlenmeye kalksaydı, dünyanın belki en bedbaht insanı olacaktı... Biliyorsun canım dadım, ben o zamanlar cin gibi, şeytan gibi hoppa mı hoppa bir zamane kızıydım...

– Feyzâ'm, belki evlenseydin diyorum, sen onu değil, o seni çeviriverirdi kendi yoluna! Sen de hem sevdiğin erkekle evlenmiş olur, hem de tâ o zamanlardan Allah'ın yoluna girmiş olurdun.

– Orası hiç belli olmazdı dadıcığım... Bir de aksi ihtimali düşün... Ya Bilâl beni değil de ben onu kendi yoluma çevirmeye muvaffak olsaydım? O zaman hem o yolundan çıkıp şeytanın yoluna sapmış olacaktı, hem de ben belki bu günkü İslamî yaşayışa sahip olamayacaktım... Her şeyde bir hayır vardır dadıcığım... Bilâl'in bana çektirdiği ızdırab olmasaydı, ben bugün böyle olabilir miydim? Demek her şey hikmet programı dahilindedir... Kader-i İlâhiye teslim olmaktan daha güzel şey var mı şu dünyada?

Feyzâ, sözleriyle gitgite sıkışan kalbine su serpmişti... Bütün ızdırabına rağmen yaşlı kadının dudaklarında mesut bir tebessüm belirmişti. Gözlerini yumdu, bir müddet hiç bir şey söylemedi. Sonra yavaş yavaş yaşlı kirpiklerini araladı ve:

Çok hafif bir sesle:

– Sen bir meleksin Feyzâ, dedi. Senin ağzından bu sözleri duyduktan sonra artık rahatça ölebilirim... Biliyor musun yavrum, sanki göğsümün üstünden tonlarca ağırlıkta bir taş kalktı. İçimde kuş gibi bir hafiflik var... Hilâl'i çağır artık içerden... Doya doya son defa öpmek, koklamak istiyorum onu da...

– Ne kadar tuhaf konuşuyorsun dadıcığım. Son defa ne demek?... Kendi kendine kuruntular yapma öyle yalvarırım... İnşaallah daha çok seneler yaşıyacaksın. Benim saadetimi göremedin ama, Hilâl'imizin saadetine şahit olacaksın...

Dadının gözlerinden yine yaşlar dökülmeye başlamıştı.. Feyzâ'yı fazla üzmemek için:

– İnşaallah yavrum, inşaallah, dedi. Ama yine de sen çağı Hilâl'i... İkinizi de doya doya seyretmek, doya doya öpmek istiyorum.

Feyzâ içeriye doğru seslendi:

– Hilâl... Hilâl, gel yavrum... Bak dadın seni görmek istiyor.

Hilâl odadan çıktı... İçerde sessiz sessiz ağlamış olacaktı ki, gözleri kıpkırmızı olmuş, göz kapakları şişmişti. Annesi dadıya farkettirmeden ona, "sakın ağlıyayım deme" gibisinden bir işaret yaptı. Hilâl geldi, tam dadının baş ucunda yere diz çöktü ve onun rengi çekilmiş yüzüne bakarak:

– Buyrun dadıcığım, geldim işte, dedi.

Dadının yüzü, biraz evvelkinin aksine, bir kaç dakika içinde pembeleşmiş ve güzelleşmişti. Bu haliyle âdeta bir genç kız kadar taze ve güzeldi. Gözlerini güçlükle Hilâl'e doğru çevirdi ve:

– Biliyorsun ben doğrulamıyorum yavrum, dedi. Eğil... Biraz sen eğil bana ki o gül yüzünü öpeyim...

Hilâl, yanağını dadıya doğru uzatınca, her ikisinin gözyaşları birbirine karışıverdi... Annesinin ikazına rağmen hassas çocuk, dayanamamış, ağlamıştı... Dadı, Hilâl'in ıslak yanaklarını öperken, onun taze yüzünü bir çiçek gibi içine çeke çeke kokluyordu.. Hilâl'in hıçkırıkları sıklaşınca Feyzâ onu güçlüke dadının göğsünden ayırdı ve yatıp uyumasını tembih ederek, odasına gönderdi...

Şimdi odada dadı ile Feyzâ yalnızdı... Dadının birdenbire böyle bir gelinlik kız gibi güzelleşmesi, Feyzâ'ya biraz hayret, biraz da korku vermişti. Dadı, yine çok hafif bir sesle, genç kadının yüzüne bakarak:

– Sen de yaklaş Feyzâ'm, dedi... Seni de içime çeke çeke koklayayım, öpeyim yavrum... Ama sakın Hilâl gibi ağlama sen de...

Feyzâ usulca eğildi, dadıyı yavaşça kucakladı ve beyaz tülbent altından kınalı saçlarını şefkatle okşamıya başladı... Dadı artık ağlamıyordu... Feyzâ da sâkin ve mütevekkil görünüyordu... Dadının yüzünü öperken durmadan ondan helâllik istiyordu... Nihayet dadı:

– Yeter yavrum, dedi... Senin şu tükettiğin nefes kadar hakkım olsa senden daha ne isterim ben? Üzerindeki bütün haklarım helâl olsun... Zaten şu hastalıkla geçirdiğim seneler zarfında bana geçen hakkın, benim hakkımın yüz mislinden fazladır. Onun için mühim olan, senin bana hakkını helâl etmendir.

Feyzâ, dadının saçlarını okşamıya devam ederek cevap verdi:

– Eğer varsa, benim de sana bütün haklarım helâl olsun canım dadıcığım. Haydi artık biraz istirahat edip dinlensen, ne dersin? Bir hayli konuştun ve yoruldun...

Dadı, denileni yaptı... Gözlerini yumdu... Fakat bir müddet sonra Feyzâ, uyuduğuna kanaat getirerek yerinden doğrulmak isteyince, yeniden açtı gözlerini ve duyulamıyacak kadar bir sesle:

– Feyzâ'm, bana Kur'an oku...

Feyzâ koşup, bıraktığı yerden Kur'anı aldı geldi ve dadının başucuna oturup yavaş sesle Kur'an okumaya başladı...

Aradan ne kadar zaman geçti, bilmiyordu. Saatlerdir dadının başında Kur'an okumaktaydı... Bir ara yaşlı kadının dudaklarının

kıpırdadığını farkederek, onun kendisinden bir şey istediğini zannetti... üzerine eğilip soracakken, dadının yeniden uyuduğunu görerek bundan vazgeçti...

Nihayet minarelerden sabah ezanı duyulmaya başlamıştı. Feyzâ, duasını bitirip, Kur'anı kapıyarak ayağa kalktı.. Abdestini tazelemeden önce bir kere daha dadısının yüzünü seyretmek için yavaça eğildi...

Fakat o ne?!!...

Dadının yüzü sarı, yeşil bir renge bürünmüştü. Gözleri kapalıydı... Dudaklarında mesut bir gülümseme vardı...

Feyzâ, yavaşça dadının elini eline aldı... Ve aynı anda vücudunu garib bir ürperme kapladı. Evet, artık avunun içindeki el, bir ölünün eliydi. Soğuk, hissiz, rengi çekilmiş lâstik bir bir el...

❀

Güneşli ılık bir Mayıs sabahı idi...

Hilâl, annesinin yanında modern bir ilkokul binasının merdivenlerini çıkarken, heyecandan bir yaprak gibi titremekte idi. Üzerinde gri kareli ince yünlü bir kumaştan elbise ve pantolunu takım zarif bir kıyafet vardı. Yolda onu annesiyle birlikte başı örtülü olarak gören herkes hayretler içinde kalıyordu.

Fakat başörtüsü, güzel bağlanış şekliyde ona o kadar yakışıyordu ki ister istemez kıyafetiyle herkes üzerinde derin bir hayranlık uyandırıyordu Hilâl.

Nihayet geniş bir koridordan geçerek müdürün kapısı önüne geldiler. Feyzâ kapıyı vurarak Hilâl'le beraber içeriye girdi... Tam karşısında geniş bir çalışma masasının başında, önündeki evraklarla meşgul olan müdür bey, 50-55 yaşları arasında gözlüklü, beyaz saçlı kibar görünüşlü bir insandı. Feyzâ içeri girince başını kaldırdı ve:

– Buyurun hanımefendi.

Diyerek oturması için yer gösterdi. Feyzâ, gösterilen koltuğa teşekkür edip oturduktan sonra:

– Kızımı okulunuzun 5. sınıfına kaydettirmek istiyorum efendim, dedi.

Müdür, yanaklarına doğru indirmiş olduğu gözlüklerinin üzerinden, annesinin yanında ayakta duran Hilâl'i tepeden tırnağa şöyle bir süzdü. Sonra yan tarafta bir zile bastı. İçeriye orta yaşlı son derece sevimli ve güleryüzlü bir hanım girdi.

– Buyurun müdür bey?

– 5. sınıfların kadrolarında boş yer var mı muavin hanım?

Muavin hanım, müdüre cevap vermeden önce gözlerini Feyzâ ile Hilâl'in üzerine çevirdi ve yarı hayret yarı takdir hisleriyle ikisini de tepeden tırnağa kadar süzdükten sonra Hilâl'e yaklaştı, yüzünde tatlı bir tebessümle çenesini okşayarak:

– Yoksa bu güzel bahar çiçeğini mi kaydedeceğiz? dedi. Vallahi hiç yerimiz yok ama, bu papatya gibi cici, çıtı-pıtı yavruyu alalım Müdür Bey.

Sonra Feyzâ'ya dönerek:

– Küçücükten hafiz mi yetiştirdiniz hanımefendi, dedi.

– Hayır efendim, kızım hafiz değildir. Size bu zanni veren kıyafetine sebeb, doğrudan doğruya dinî emir ve prensiplerine küçük yaştan alıştırmak istememdir.

Muavin hanımın gözleri bir anda buğulanmıştı. Hüzünlü bir sesle:

– Ah... ne olurdu bizi de büyüklerimiz böyle yetiştirseydi. Bugün biz de böyle sözde müslüman olmazdık herhalde...

Diyerek ani bir hareketle müdür beye döndü:

– Tamam Müdür bey, küçüğü alabiliriz. Derhal kaydını yapalım, dedi.

Feyzâ'nın içi rahatlamıştı. Fakat söyliyecekleri vardı. Her ikisine hitapla:

– Anlayışınızdan ve fedakârlığınızdan dolayı teşekkür ederim efendim, dedi... Yalnız bu arada sizinle biraz kızımın durumu hakkında görüşmek istiyorum. Ki, bunları mutlaka peşinen söylemem icabeder.

Müdür, alâka ile:

– Buyrun sizi dinliyoruz hanımefendi, dedi.

Feyzâ yanıbaşındaki Hilâl'i işaret ederek söze başladı:

– Görüyorsunuz, kızımın kıyafeti İslâmîdir, efendim. Yani diğer kız talebelerin kıyafetinden fazla olarak önlüğünün altında pantolonu ve bir de başörtüsü vardır. Ben çocuğumu bu kıyafetle okula göndermekteyim.

Müdür, şaşırmış bir vaziyette sordu:

– Nasıl yani, okulun içinde, sınıfta böyle başörtüsü ile mi oturacak?

– Hayır efendim. Okulun bahçe kapısına kadar böyle gelecek,

okulda çıkaracak örtüsünü. Esasen henüz dinen başörtme çağında değildir. Fakat evvelce de arzettiğim gibi, ileride örtünmek hususunda güçlük çekmemesini istediğim için onu böyle yetiştirdim.

Muavin hanım ileri atıldı:

– Canım okulda ve sınıfın içinde başını örtmedikten sonra, istediği gibi gidip gelsin okula, değil mi müdür bey?

– Elbette efendim... Çocuğun okul dışı kıyafeti bizi ilgilendirmez.

Müdür ve muavinin bu ümit verici sözleri üzerine Feyzâ geçen sene Hilâl'in okulda başından geçen ve okuldan ayrılmasına sebep olan hadiseyi anlattı... Her ikisi de hayret etmişti... Muavin hanım:

– Ama nasıl olur hanımefendi, dedi. Okulun mecburi forması olsa istenilen, anlarım... Fakir zengin herkes yapacaktır onu... Fakat, hem son sınıf olan 5. sınıfta üstelik okulun kapanmasına bir-iki ay kala ve böyle pahalı bir forma mecbur tutulamaz. Bilhassa bayramlar için arzu eden talebe hususî kıyafet diktirir, istemiyen diktirmez. Keşke diretse idiniz...

Feyzâ, üzüntüsünü örtmeye çalıştığı bir sesle:

– Anlattığım gibi, çok direttim muavin hanım, dedi. Fakat öğretmen hanımı, iknâ etmek mümkün olmadı... Üstelik, ben sınıftan çıktıktan sonra, kendi yavrumu benim aleyhime çevirmek için gayret sarfedip, olmadık şeyler telkin etmeye çalışıyor. Hâsılı bu hareketler, kızımın bir sene kaybına sebeb oldu... Benim, size bunları anlatmamdaki sebeb, her şeyi peşinen konuşup, kızımın okulunuzdaki kıyafetinden dolayı bu ve benzeri hareketlere maruz bırakılmaması hakkında teminat almak içindir.

Müdür güldü:

– Desenize, sütten ağzınız yandı da, yoğurdu üfleyerek yemek istiyorsunuz...

Muavin hanm söze karıştı:

– Siz merak etmeyiniz hanımefendi müsterih olunuz, kızınız, elimizde emniyettedir dedi.

Feyzâ müdür beye teşekkürlerini bildirdikten sonra, müdürün sözü üzerine muavin hanımla birlikte yan odaya geçerek, Hilâl'in kayıt muamelesini yaptırdı...

Okulun merdivenlerinden inerlerken, anne-kızın, her ikisinin de kalbi bir tüy kadar hafiflemişti, sanki.

Okullar açılmış, Hilâl yeni okuluna başlamıştı...

Yeni öğretmeni 35-40 yaşları arasında güler yüzlü tatlı sözlü, şirin ve sempatik bir kadındı.

Daha ilk görüşünde Hilâl'i çok sevmiş, hele onun güzelliği, inceliği, zerafet ve yüksek terbiyesinin yanında ince bir zekâya ve kuvvetli bir natıkaya sahip oluşu büsbütün hayret ve takdirini mucib olmuştu...

Hilâl, kısa zamanda kendisini sınıf arkadaşlarına da çok sevdirmişti. Hele bir kaç kız arkadaşı vardı ki, ders dışında, teneffüslerde onu bir an dahi yalnız bırakmıyorlardı.

Kendi sınıfından veya diğer sınıflardan kız talebelerle sık sık şöyle konuşmalar geçiyordu aralarında:

– Niçin dışarıda başörtü takıyorsun?

– Bir müslüman kızı olduğum için.

– Peki biz müslüman değil miyiz?

– Ben size değilsiniz demedim ki... Siz de Müslümansınız tabiî... Ama size anne ve babanız müslümanlığın ne demek olduğunu, bir müslüman kızının nasıl giyinmesi icabettiğini öğretmemiş... Benim annem ise, bütün bunları bana daha küçücük yaşlarımda öğretti...

– Yani insan başını örtmeyince, çıplak bacaklarla dolaşınca müslüman olmaz mı?

– Yo, öyle demek istemedim... Elbette müslüman olur... Ama, Allah'ın sevdiği değil, sevmediği müslümanlardan olur. İyi bir müslüman, kendi dininin icaplarını bilir ve onları yerine getirir.

– Sen namaz da kılıyorsun, değil mi Hilâl?

– Tabii...

– Ama namazı yaşlı insanlar kılmaz mı?... Meselâ benim babaannemle dedem kılıyorlar ama, annemle babam "biz de yaşlanınca kılarız" diye kılmıyorlar namazı.

– Peki, siz hiç sordunuz mu babaannenizle, dedenize, namazı yaşlanınca mı kılmaya başlamışlar?...

– Benim babaannem de, dedem de daha yedi yaşlarındayken namaz kılmaya başlamışlar...

– Benim de...

– Benim anneannemde küçük yaşından beri namaz kılıyormuş...

– Gördünüz mü, demek ki, annemizi, babamızı dünyaya getiren büyüklerimiz, namazı yaşlanınca kılarız dememişler, küçük yaş-

ta başlamışlar namaza. Zaten dinimiz, çocukların 7 yaşında namaza başlamalarını emrediyor.

– Sen de 7 yaşında mı başladın namaza Hilâl?...

– Tabiî... Bugüne kadar da hiç bırakmadan kıldım.

– Ah ne güzel... ne güzel... Sana ne mutlu Hilâl...,

Teneffüslerde, arkadaşlarıyla yaptığı konuşmalar, bu minval üzere uzayıp giderdi.

Birgün din dersinde öğretmeni sordu:

– Çocuklar, bana içinizde Fatiha sûresini kim okuyacak?...

Sınıfta Hilâl'in parmağından başka havaya kalkan parmak görünmüyordu. Öğretmen, ısrarla gözlerini talebelerin üzerinde gezdirdi ve tekrar sordu:

– Hilâl'den başka, Fatihâ sûresini bilen yok mu içinizde?...

– .....

Çocukların hepsi, suçlu bir ifadeyle başlarını önlerine eğmişlerdi. Susuyorlardı.

Hilâl ayağa kalktı:

– Öğretmenim, müsaade ederseniz ben okuyayım.

– Oku Hilâl. Oku da yüzleri kızarsın biraz arkadaşlarının.

Hilâl, "Eüzü Besmele" çekerek, makamlı olarak okudu Fatihâ'yı. Güzel sesi, sınıfın içinde dalga dalga yükseldikçe, öğretmenin gözlerine yaşlar hücum ediyor, Hilâl'e karşı olan sevgisi bir kat daha artıyordu... Nihayet "Amin" diyerek sûresi bitirince:

– Aferin yavrum, senin gibi evlâda sahip olan o anneye ne mutlu, oturabilirsin artık, dedi.

Ve hiç bir şey söylemeden, bir müddet elleri kavuşmuş vaziyette üzgün ve düşünceli, sınıfta bir aşağı yukarı gezindikten sonra, ağlamaklı, titrek bir sesle:

– Yazık... yazık, diye söylendi. Demek ki içinizde Hilâl'den başka annesinin, babasının ardından bir Fatihâ okuyacak kimse yok öyle mi?... Siz nasıl müslümansınız peki çocuklar?... Şunu bilin ki, Hristiyan çocukları kendi dinlerini sizden daha iyi biliyorlar. Onlar kadar bile olamadınız, yazık!...

Hilâl, arkadaşlarının işitmiş olduğu azardan pek müteessir olmuştu... Ruhu bu azaba tahammül edemedi. Tekrar ayağa kalkarak:

– Öğretmenim, dedi... Bana kalırsa, sevgili arkadaşlarım bu işte suçlu değildirler. Esas suçlu olan, onlara hiç bir dini bilgi vermeyen anne ve babalarıdır. Şayet benim de annem, küçük yaşımda bunları öğretmeseydi, bugün ben de aynen bu başları öne eğik arkadaşlarımın durumunda olacaktım.

Hilâl'in bu sözleri çocukların kalbine ferahlık vermişti... Fakat içlerinde çok hisli ve hassas olanları utanç ve üzüntüden, gözyaşlarına mani olamamıştı... Birkaç kişi, sıraların üzerine kapanmış, hıçkırarak ağlamaktaydı...

Bir başka gün...

Öğretmen hanım:

– Hilâl yavrum, dedi... Yemek tatilinde, öğle teneffüslerinde yemekten sonra seni hiç arkadaşlarının arasında göremiyorum. Neredesin, ne yapıyorsun o vakitler sen?...

Hilâl, her zamanki terbiyesi ve ince, nazlı güzelliğiyle ayağa kalkarak cevap verdi:

– Biliyorsunuz öğretmenim, tek tedrisatlı olduğu için derslerimiz akşama kadar devam ediyor. Bu arada, evimiz biraz uzak oldu ğu için arkadaşlarının bazıları gibi öğle tatilinde evime gidemiyo rum. Yemeğimi burada yiyiyorum ve daha sonra aşağıda tuvalet çeşmelerinden abdest alıp öğle namazımı kılıyorum.

– Öğle tatillerinde namaz mı kılıyorsun sen?...

– Evet öğretmenim.

– Peki, nerde kılıyorsun namazını?

– Okul hademesinin alt kattaki odasında efendim. Hademe teyzeciğim, bana müsaade ediyor. Ben de evden getirdiğim bir seccadeyi yayarak orada, hademenin odasında kılıyorum.

Öğretmen bir an duraladı... Alt üst olduğu yüzünden belliydi. Yutkunarak:

– Bak Hilâl, ben de namaz kılarım kızım, ama, öğle namazlarını mecburen kazaya bırakıyorum, yatsıda kılıyorum. Sen de öyle yapsan daha doğru olur kızım...

Öğretmen hanım, aslında doğru söylemiyordu. Sınıfta kendisiyle ailece yakın dostluğu olanlar vardı... Bunlar öğretmenlerinin namaz kılmadığını çok iyi biliyorlardı. Dine saygısı vardı, dinini çok sever ve Ramazan ayında oruç tutardı, o kadar...

– Hilâl, bu durumu bilmediği için, öğretmeninin de kendisi gibi namaz kıldığını öğrenince çok sevinmişti. Cevap verdi:

– Öğretmenim, yemeğimi yedikten sonra namaz kılmak için vakit azalıyor. Kazaya bırakmaktansa, vaktinde kılmak daha iyidir düşüncesiyle bu artan vaktimi değerlendirmeye çalışıyorum...

– Yavrucuğum, ben sana niçin kılıyorsun demiyorum. Fakat arkadaşların açık havada oynarken, sen bu oyunlardan mahrum kalıyorsun diye üzülüyorum. Öyle ya, akranların gibi senin de hakkındır oynamak zıplamak.

– Beni düşünmenizden dolayı çok teşekkür ederim öğretmenim. Ama, kalbiniz rahat olsun... Çünkü ben namaz kılmayı öyle çok seviyorum ki, inanın bir tek rekât namazıma dünyanın bütün güzel ve eğlenceli oyunlarını değişmem. Bunun için üzülmenize lüzum yok efendim.

Öğretmen hanım:

– Evet ama evlâdım, dedi... Kazaya bırakmak mümkünken neden kendini zora koyasın?... Sana daha evvel de söylediğim gibi ben de öğle namazını kazaya bırakıyorum.

– Efendim ben de, kazaya bırakmak değil, bırakmak mümkünken niçin bir iki oyun için namazımı geçireyim, diye düşünmekteyim. Size gelince; siz de pekâlâ kazaya bırakmayabilirsiniz namazınızı... Bu söz belki benim haddim değildir ama öğretmenim, sizi çok seviyorum... Allah'ın da çok sevmesini arzu ediyorum.

Bu sözler üzerine, öğretmen hanım lâfı değiştirmek istedi:

– Sağol yavrum... Neyse, sen yine bildiğin gibi hareket et. Şimdi gelelim dersimize...

Ertesi gün, öğle tatilinde Hilâl, yine her günkü gibi annesinin küçük sefertasına hazırladığı kuru yiyecekleri yemiş, karnını doyurduktan sonra aşağıda abdestini alıp, hademe kadının mütevazi odasına gelmişti. Saf ve imanlı Anadolu kadını, türlü rezaletlerle dolu şu memlekette, böyle küçücük yaşta Allah'ını bilip, namaz kılan bir çocuk görmenin sevinciyle Hilâl'e bir anne muhabbeti besliyordu âdeta. O gün de her zamanki gibi eli ayağına dolaşarak:

– Hoşgeldin benim sultanım. Haydi gel, gel seriyereyim seccadeni.

Diyerek, tahta kerevetinin altına sakladığı seccadeyi çıkarıp,

kıbleye doğru serdi. Küçük basma parçalardan eklenerek yapılmış eski, fakat temiz bir bohçanın içinden dantelli, bahar gibi bir namaz örtüsü çıkararak:

– Haydi benim gözümün nuru dedi. Duruver hakkın divanına da bu biçare, günahkâr teyzen için de dua ediver... Senin gibi sübyanların duası, Allah indinde makbuldür.

Hilâl, hademenin uzattığı namaz örtüsünü başına takarken, bir yandan da tatlı tatlı gülümsiyerek:

– Sana dua etmiyeceğim de kime edeceğim canım teyzem, dedi... Sen bana odanı açmasaydın, ben nerelerde namaz kılacaktım.

İmanlı kadın, Hilâl'in sırtını okşarken ağlıyordu:

– Ben sana odamı açmasaydım da, sen de bu büyük akıl, bu iman olduktan sonra sen, okulun kömürlüğünde bilem kılardın namazcığını, benim gözümün nuru...

Hilâl, başka bir şey söylemedi, seccadesine doğru yürüdü. Tam namaza başlamak üzereydi, hemen kulağının arkasında kendisine hitap eden bir sesle irkildi.

Yüreği hoplayarak bir anda arkasına döndü baktı... Gelen öğretmeniydi... Öğretmen hanımın kolları sıvalıydı.. Elindeki mendiliyle ıslak kollarını ve yüzünü kurulamaktaydı. Tatli bir sesle:

– Hilâl yavrum, benim yukarda acele işim var. Müsaade et, önce ben kılayım, sonra devam edersin sen namazına...

Hilâl, o an ne söyliyeceğini bilemedi. Gözlerine ve kulaklarına inanamıyordu. Başındaki örtüyü çıkartıp öğretmenine uzattı:

– Buyurun öğretmenim...

– Teşekkür ederim yavrum. Merak etme çabuk kılarım.

Birkaç saniye sonra, Hilâl'in belki de hayatında ilk defa namaza durmuş bulunuyordu..

Hademe kadın da gözlerine inanamıyordu bir türlü. Çünkü o da çok iyi bilirdi ki, Hilâl'in öğretmeni Sabahat hanım, namazsız bir kadındı.

O günden sonra bu durum, her gün böyle devam etti... Öğretmeni Hilâl'den önce namazını kılıp yukarı çıkıyor. Hilâl de arkadan edâ ediyordu namazını.

Bir gün, sınıflarından iki kız, bir erkek arkadaşı, Hilâl'in hademenin odasında namaz kılışını kapı aralığından gizlice seyretmişlerdi.

Hilâl, namazını bitirip, duasını yaptıktan sonra, tam seccadesinin üzerinden kalkmak üzereydi ki, çocuklar gizlendikleri yerden çıkıp, odaya daldılar ve Hilâl'in karşısına dikildiler. Kızlardan biri:

– Hilâl, dedi. Bize de namaz kılmasını öğretir misin? Bak bu arkadaşlarım da çok istiyorlar. Ne olur kırma bizi.

Hilâl'in sevinçten dili tutulmuştu âdeta... Heyecanlı bir sesle:

– Sahi mi söylüyorsunuz çocuklar? dedi. Alay etmiyorsunuz ya benimle?..

– Aaa... a... a!... Aşkolsun Hilâlciğim... Billâhi alay filan değil. Hem niye alay edeceğiz? Sana hepimiz imreniyoruz. Ve biz de senin gibi olmak istiyoruz. Şimdi söyle öğreteceksin bize de namazı değil mi?

– Elbette... Tabiî... Hem de çok sevinerek. Ah çocuklar ne iyi, desenize siz de başlıyacaksınız namaza? Ne güzel burada hep beraber kılarız.

Hilâl, o gün ve ondan sonraki birkaç gün içinde, arkadaşlarına namazın nasıl kılınacağını öğretmişti... Ayrıca evde ezberlemeleri için "Sübhaneke" gibi "İhlâs" sûresi gibi kısa ve küçük sûreleri ayrı ayrı kâğıtlara yazarak onlara vermişti...

Çocuklardaki o şevk, o neş'e görülecek şeydi doğrusu.. Hilâl'in yazdığı sûreler, bir-iki gün içinde ezberlenmiş ve temiz kalbli hademe kadının odasında namaz kılan çocuk sayısı birden, dörde yükselmişti.

Daha sonraki günlerde bu sayı, gitgide artmaya başladı. Onların hep birlikte namaz kıldığını duyan, bilen diğer arkadaşları da küçük kalblerinde beliren büyük arzu ile üçer beşer hademenin odasında, arkadaşlarının safına katılmaktaydılar...

Kadıncağız, odasına giren bu çocuklardan değil rahatsız olmak, onların herbirini teker teker öperek, yaşlı gözlerle bağrına basmaktaydı.

Fakat bir aya kalmadı, hademenin odası namaz kılan çocukları içine almaz bir hale geliverdi... Evet, bir ay içinde, sınıfın hemen hemen yarısı, namaza başlamıştı... Ne var ki sayı çoğaldıkça, odada namaz kılmak imkânsız bir hal alıyordu...

Hademe kadın her ne kadar:

– Ah benim gözümün nurları... Can yavrularım... Hayatım, ruhum, her şeyim size fedâ olsun...

Diyerek ne kadar temiz çarşafı ve battaniyesi varsa yerlere sermekte ise de, yerler yine de ellerini açıp dualar ediyordu:

Nihayet hademenin aklına parlak bir fikir geldi. İki kişilik karyolası ve pencerenin yanındaki divanı bomboş ne güne duruyordu?..

Hemen harekete geçti. Onların da üstlerine temiz örtüler yaydı ve:

– Haydi benim minik müslümanlarım, isteyen burada kılsın namazı, dedi.

Çocuklar bu işe dünden razı olacaklar ki, bir anda ince minderli tahta divanın ve yaygıları gevşemiş geniş nikel karyolanın üzeri, sıvama doluverdi.

Manzara cidden görülmeye değerdi. Önde erkek çocuklar, arka saflarda kız talebeler olduğu halde hakkın yüce divanında el bağlayıp diz çöken hınca hınç bir oda dolusu çocuğun namaz kılışı, gökteki melekleri dahi ağlattıracak ulvî bir tabloydu...

Hademe kadın, bu eşsiz tabloyukapının eşiğinden yaşlı gözlerle seyrederken, bir yandan da ellerini açıp dualar ediyordu:

– Ey Rabbim!... Bana bu günleri gösterdin ya, artık ölsem de gam yemem. Sana binlerce şükür Allah'ım... Sen bu sübyanların her birinin defterine yüzer şehit sevabı yaz!.. diye.

Fakat bu saadetli günler, ne yazık ki uzun sürdürülmedi... Durumu haber alan okul idaresi şiddetli bir yasakla okulda namaz kılınmasına manî oldu...

Okulda aşırı kısalıktaki mini eteği, aşırı makyajı ve aşırı lâubali, hafif hareketleri ile dikkati çeken yılan gibi soğuk bakışlı Ayten isimli sarışın bir kadın öğretmen vardı...

Ayten öğretmen, okula her gün değişik bir saç biçimi ve değişik bir kıyafetle gelirdi... Esasen okul saatlerinin dışında bütün saatleri kuaför ve terzilerde, poker partilerinde, eğlence yerlerinde geçerdi Ayten öğretmenin.

İşte o uğursuz gün ne olmuşsa, bu uğursuz öğretmenin yüzünden olmuştu.

O gün, öğle tatilinde çocuklar gurup gurup okul bahçesinde çeşitli oyunlar oynamaktaydı. Bir ara Ayten öğretmen, okul binasından çıkarak bahçeye, çocukların arasına karıştı. Bir yandan yürüyor, bir yandan da çocuklara:

– İçinizde 5-A'dan kimse var mı?... Diye soruyordu.

Nihayet arkadaşları ile top oynayan, yüzü gözü toz içinde bir erkek çocuğu:

– Ben varım efendim diye bağırdı.

– Sizin sınıftaki annesi terzi olan Kâmuran'ı çabuk bul bana.

– Öğretmenim, Kâmuran aşağıda namaz kılıyor.

Ayten öğretmen, bu sözle yüzüne kamçı yemiş gibi irkildi.

Ateş saçan gözlerle çocuğun yakasına yapışarak:

– Ne dedin, ne dedin? diye haykırdı... O da ne demek oluyor öyle? Kâmuran mı namaz kılıyor?

Çocuk korkmuş ve şaşırmıştı. Adeta kekeliyerek:

– Evet öğretmenim, dedi. Yalnız o değil, sınıfımızın yarısına yakın bir kısmı aşağıda hademe kadının odasında namaz kılıyorlar.

– Bak sen hele!... Ne zamandan beri devam ediyor bu durum?

– 10 gün kadar oluyor efendim. Arkadaşlarımın çoğu, 10 gündür yemeklerini çabucak yiyip, aşağıya koşuyorlar ve abdest alıp, birlikte namaz kılıyorlar.

Ayten öğretmenin yüzünün o andaki aldığı hali görenler, onu kız ve erkek talebelerin aşağıda ahlâksızlık yaptıklarını, fena vaziyette bulunduklarını haber alan mazbut, ahlâklı ve muhafazakâr bir öğretmen zannederlerdi muhakkak. Yüzü hiddetinden saçlarının dibine kadar kızarmıştı.

Bir pençe gibi kavradığı çocuğun yakasını hırsla bırakarak, koşar adımlarla okula doğru yürüdü. Alt kata giden merdivenleri koşa koşa indi. Sinirinden hızlı hızlı soluyarak loş koridorda ilerlemeye başladı.

İşte nihayet hademe odasının kapısı önündeydi. Büyük bir ahlâksızlığı, suçüstü yakalamak isteyenlerin tavrı içinde bir hamlede kapının kulpunu çevirdiği gibi, kapıyı ardına kadar açtı...

Gördüğü manzara karşısında bir anda şuurunu kaybettiğini zannetti. Evet, doğruydu. Yerler, karyolanın üstü, divanın üstü yan yana, arka arkaya namaza durmuş yirminin üstünde kız-erkek talebeyle doluydu. Gözleri yuvalarından fırlamış bir şekilde, tiz ve çırtlak bir sesle:

– Sizi alçaklar!... Sizi namussuzlar!... Demek böyle ha?...

Diye haykırdı. Hilâl'den başka bütün çocuklar korkularından namazlarını bozmuşlar, arkalarına dönünce, ellerini beline dayamış, bir barut fıçısı gibi kapı eşiğinde duran Ayten öğretmenle yüz yüze gelmişlerdi.

Ayten öğretmen, hepsini ayrı ayrı ateş saçan gözlerle bir süzdü... Sonra gözleri hâlâ hiç bir şey olmamış gibi namazına devam eden Hilâl'e takılarak, ona doğru ilerledi... Ve başı secdede olan Hilâl'i, ensesinden tuttuğu gibi:

– Sen, sözlerimi duymadın mı bakiyim?

Diye hırsla arkaya doğru çekti... Ve Hilâl'in arka üstü düşmesine aldırmadan avaz avaz bağırıp çağırmaya devam etti:

– Söyleyin bakayım nedir sizin yaptığınız bu rezalet?

Bu suali, arkadaşları arasında hazırcevaplığı ve medeni cesareti ile tanınmış olan Hilâl cevaplandırdı:

– Namaz kılmak, efendim! Ne var ki, namaz kılmak bir rezalet değil, bir fazilettir.

Ayten öğretmen, böyle bir cevap hiç beklemediği için sırtına şiş yemiş bir boğa gibi ileriye atıldı ve Hilâl'in uzun örgülü saçını yakaladığı gibi bütün hırsıyla şiddetli bir tokat indirdi.

– Utanmaz küstah!... Alâ akıl hocası olurmuşsun meğer sen.

Hilâl, ellerini yüzüne kapıyarak hıçkıra hıçkıra ağlamaya başlamıştı. Ayten öğretmen artık zincirinden boşalmış bir deliyi andırıyordu. Bir yandan bağırıp çağırıyor, bir yandan da sağa sola saldırarak, kız talebelerin namaz örtülerini çekiştire çekiştire başlarından topluyordu.

Nihayet sordu:

– Söyleyin çabuk bana... Bu işin elebaşısı kim? Söyleyin çabuk, yoksa hepinize haddinizi bildiririm şimdi.

Odanın içinde büyük bir sessizlik oldu. Kimse ağzını açıp tek kelime söylemiyordu. Bu dayanışma, bu işbirliği; Ayten öğretmeni büsbütün çileden çıkartmıştı. Sualine hiçbir cevap alamayınca, bu defa erkek çocukların tek tek kulaklarını çekmeye; uzun manikürlü tırnaklarıyla kanatırcasına memelerini ezmeğe başladı. Bir yandan da dişlerinin arasından ıslık gibi sesle söylenip duruyordu:

– Söyleyin... söyleyin diyorum size; cevap verin hain yumurcaklar... Kimin başının altından çıktı bu herze?...

Hilâl daha fazla bu duruma tahammül edemedi ve haykırdı:

– Lütfen arkadaşlarıma eziyeti bırakınız efendim! Şayet, sizce namaz kılmak bir herze ve bir suç ise, hâşâ o herzeye arkadaşlarımı teşvik eden suçlu benim!...

Gözlerinden akan yaşlar, yağmur gibi yanaklarından yuvarlanmaktaydı Hilâl'in... Koyu bir din düşmanı olduğunu artık açıkça belli eden öğretmen, bu itiraf karşısında tekrar Hilâl'in üzerine yürüdü. Ve arkadaşlarının korkulu, şaşkın bakışları arasında:

– Seni gidi küçük k.....!

Diye çirkin küfürlerle evire çevire dövmeye başladı. Hilâl'in kendi yüzlerinden dayak yeyişi karşısında, talebeler ağlaşıp yalvarmaya başladılar:

– Ne olur öğretmenim, bırakın arkadaşımızı...

– Onun hiç bir suçu yok inanın öğretmenim...

... – Hayır, bizi o teşvik etmedi efendim, biz kendimiz ona yalvardık bize namaz öğretmesi için.

– Arkadaşımız bizi kurtarmak için suçu üzerine alıyor öğretmenim, ne olur dövmeyin, yeter!

Fakat Ayten öğretmenin gözü dönmüştü bir kere... Talebelerin yalvarıp yakarmalarına aldırış dahi etmeden vuruyor, vuruyor, vuruyordu...

Bu ağlama ve feryatlara, koridorun dibindeki tuvaletleri temizlemekle meşgul olan hademe kadın da koşa koşa geldi. Öğretmenin Hilâl'i kıyasıya dövdüğünü görünce; kadıncağız neredeyse küçük dilini yutacaktı şaşkınlıktan:

– Aman, öğretmen hanım... Allah aşkına durun, insaf edin... Ne yaptı, ne kabahat etti bu yavrucaklar? Diye hayretle sordu:

Ayten öğretmen, karşısında hademeyi görünce, Hilâl'i bıraktı ve ona döndü. Hırsla âdeta kekeliyerek:

– Sen... sen, dedi... Sen yok musun? Sen de vereceksin bunun hesabını elbet. Bu küçük yobazlara odanı açmanın cezası neymiş, görürsün sen.

Ve Ayten öğretmen, aynı hırsla burnundan soluyarak çıkıp gitti...

❀

Ders zili çalıp, sınıfa girdikten sonra Hilâl, bütün ders boyunca ağladı...

Vaziyeti gerek Ayten öğretmenden ve gerekse Hilâl ve arkadaşlarından öğrenen öğretmen hanımın ağzını bıçak açmıyordu... Nasıl açsındı ki, "yukarı tükürsen bıyık, aşağı tükürsen sakal" misali, bir yandan Ayten öğretmenden taraf çıkan okul idaresi, diğer yandan ise namaz kıldıklarından dolayı canı gibi sevip takdir ettiği talebeleri vardı...

En iyisi susmak olacaktı... O da öyle yaptı.

Feyzâ okuldan dönen sevgili kızının gözlerini ağlamaktan kızarmış ve şişmiş bir halde görünce büyük bir endişeye kapıldı.

Fakat ne olduğunu, niçin ağlamış olduğunu anlamak için bütün sıkıştırmalarına, olmayınca, tatlı tatlı sorup araştırmasına rağmen Hilâl'den olanları öğrenmek asla kabil olmamıştı.

Yavrucak, sanki hiç bir şey olmamış gibi dersinin başına oturdu ve harıl harıl verilen ödevleri yapmaya koyuldu.

Yalnız makinede dikiş diken Feyzâ'nın gözünden, Hilâl'in zaman zaman gözlerini sabit bir noktaya daldırıp uzun müddet öyle

dalgın ve düşünceli duruşları kaçmıyordu.

Nihayet dayanamadı ve kalktı, dalgın kitabının üzerindeki resimleri seyreden kızının yanına gitti. Bir sandalye çekip, usulca yanına oturdu... ve uzun örgülü saçlarını derin bir şefkatle okşamaya başladı. Sonra onu göğsüne çekip, sımsıkı bağrına bastı.

Annesinin bu müşfik hareketi, Hilâl'i öylesine duygulandırmıştı ki, artık ondan saklamıya çalıştığı göz yaşlarını daha fazla gizleyemeyeceğini hissetti... İçli kırık bir sesle hıçkırıyor, annesinin göğsü üzerinde sarsıla sarsıla, ağlıyordu şimdi...

Feyzâ sevgi dolu bir sesle:

– Söyle benim melek yavrum, söyle anacağım.. ne oldu bu gün sana? Kim ne yaptı kim getirdi seni bu hale? diye sordu.

Hilâl sanki annesinin bu sualini duymamıştı. Sığındığı müşfik kucakta yaralı bir kuş gibi çırpınıp, ağlıyor ve inlercesine haykırıyordu:

– Anneciğim, anneciğim!... Ne olursun bu memleketten gidelim biz.

Feyzâ güldü:

– Nereye yavrum, nereye gidelim?

– Çok çok uzak memleketlere anneciğim. Öyle bir memlekete gidelim ki hiç kimse, kimseyi namaz kıldığından, Allah'a inandığından dolayı, ayıplamasın, sövmesin ve dövmesin o memlekette...

Feyzâ'nın kalbine çelikten bir hançer saplanmıştı sanki o an. Hilâl'i biraz daha bastırdı göğsünün üstüne. Hilâl, kesik hıçkırarak devam etti:

– Söyle, anne, söyle... böyle bir ülke var mı dünyada?

Feyzâ'nın yanaklarından yuvarlanan yaşlar Hilâl'in dalgalı saçlarını ıslatıyordu... Bir müddet kızının sualine cevap veremedi...

Feyzâ'nın bütün korkusu, bu baskı ve hakaretlerin, kızının ruhunda aksi tesir uyandırması idi. Nitekim olgun yaşlı insanlar dahi, çevrelerinden, âmirlerinden görmüş oldukları hakaret, baskı ve alaylardan dolayı nice koca koca insanlar dahi dinî vecibelerini terketmiyorlar mıydı?

Eliyle Hilâl'in çenesini tutup, yüzünü kendine doğru kaldırdı. Yaşlı gözlerinin içine endişeyle bakarak sordu:

– Peki şimdi ne yapmayı düşünüyorsun yavrum? Bana kalırsa, bundan sonra öğle namazlarını gece evde kazâ edersin.

Hilâl'in gözleri birden çakmak çakmak oldu. Sitemli olduğu kadar celâlli bir sesle:

– Bunu sen mi söylüyorsun anne? Dedi. İmansız bir öğretme-

nin öğle namazıma mani olmasına tahammül gösterip, boyun eğeceğimi mi zannediyorsun yoksa?...

– Peki ne yaparsın ne yapabilirsin ki yavrucuğum? Görüyorsun her şey onların elinde.

– Her şey hiç de onların elinde değildir anneciğim. Elbet yapacaklarının yanında yapamıyacakları da vardır. Onlar benim öğle namazıma mı mâni olmak istiyorlar?.. Benki okulda kılmam ama, mutlaka bir yerde kılarım namazımı...

– Evimiz okula bir hayli uzak... Onun için öğle tatilinde eve gelemezsin kızım. Peki başka nerede kılarsın?

– Okulumuza yakın bir sokak içinde küçük bir camii var. Ya oraya giderim veya başımın örtüsünden ve namaz kıldığımdan dolayı her gördüğü yerde beni kucaklayıp, bağrına basan bir hocaanne var. Ne zamandır yalvarıp duruyordu, "ne olur kızım, gel namazlarını bizde kıl" diye. Ona gider orda kılarım anneciğim...

Feyzâ artık içinde biriken sevinç hıçkırıklarını tutamıyordu. Kızının İslâmî şuur derecesini ölçmek için bu sualleri sormuştu. Fakat ondan bu derece kuvvetli cevaplar alacağını ummamıştı.

Demek ki muvaffak olmuştu... Kızına sağlam bir iman aşısı verebilmişti. Ve bu gün Hilâl daha bu yaşında, Allah'a şükürler olsun ki tam istediği gibi hattâ arzu ettiğinin de çok üstünde bir İslâmi şuura sahipti...

Göğsü iftihar duyguları ile dolu olduğu halde Hilâl'i yeniden büyük bir sevgiyle bağrına bastı... Ve gözyaşları arasında, ipek gibi saçlarını öpüp koklamaya başladı... Bir yandan da kesik kesik mırıldanıyordu:

– Benim küçük mücahidem... Sen bu halini muhafaza ettikçe, hayatım sana kurban olsun biricak yavrum... Bu sözlerinde beni ne kadar sevindirdiğini bir bilsen... Korkma yavrucuğum korkma... Sen Allah'ın yolundan gidip, O'nun ipine sarıldığın müddetçe kimseden korkun olmasın... Allah'ım seni her türlü kötülükten muhafaza etsin İnşaallah...

Anne kız uzun bir müddet öyle, gözyaşları birbirine karışarak sarmaş dolaş kaldılar.. Artık ikisi de konuşmuyordu. Fakat bu halleri, konuşmak istediklerinden de büyük bir mânâ taşımaktaydı.

❀

İki gün sonra Feyzâ'ya Okul Müdürlüğünden bir davetiye geldi.

Dâvetiyede: "Bir mühim mesele dolayısıyla, kızınız hakkında görüşmek üzere, yarın saat 10'da Okul Müdürlüğüne teşrifiniz rica olunur" denilmekteydi.

Feyzâ, davetiyeyi Hilâl'e göstermedi...

Ertesi günü Hilâl'i okula yolcu ettikten bir müddet sonra giyinip, başını örttü ve verilen saatte okulun kapısı önünde bulundu.

Merdivenleri çıkarken son derece soğukkanlı görünmeye gayret ediyordu. Müdürün kapısı önüne gelince bir an durup, derin bir nefes aldı ve kapıyı vurdu.

Müdür Bey odada yalnızdı...

Önündeki işlere kendisini öylesine daldırmıştı ki, gelenin kim olduğunu anlamak için başını dahi kaldırmadı.

Feyzâ, yumuşak yeşil halının üzerinden ilerliyerek, müdür beyin tam önünde durdu ve:

– Beni çağırtmışsınız efendim, geldim... dedi.

Müdür, ancak o zaman yüzün karşısındakine çevirdi ve gözlüklerinin üstünden Feyzâ'yı dalgın bir bakışla şöyle bir süzdükten sonra:

– Ha... Evet... evet. Sizi çağırtmıştım... Buyurun, oturun lütfen.

Diyerek, Feyzâ'ya yer gösterdi. Sonra sordu:

– Sizin kızınızın ismi Hilâl di değil mi?

– Evet efendim...

– Doğrusu güzel bir isim. Fakat bayrağımızdaki hilâl ne kadar aydınlıksa kızınız Hilâl'in o derece karanlık bir iç âlemi var hanımefendi...

Feyzâ, bu beklenmedik çirkin benzetiş ve hakaret karşısında adeta şok olmuştu.

– Anlıyamadım Müdür bey, dedi... Hilâl'in mi fikri karanlık.

– Evet, evet... Yumurcak, bacak kadar şey ama, boyu gibi bir boy daha varmış meğer yerin altında. Fakat doğrusunu söylemek icabederse, kabahatin bütününü onda bulamıyoruz. Esas suçlu, küçük yaşında ona böylesine gerici ve yobaz bir zihniyet aşılayandadır.

Feyzâ, soğukkanlılığını muhafaza etmeye çalışıyordu:

– Sizi bu derece değiştiren sebebi öğrenebilir miyim beyefendi? Ne demek istediğinizi lütfen açık anlatınız. Sizin vazifeniz, durup dururken bir veliye hakaret etmek değil, kızımın bir suçu varsa, onu münasip bir lisanla bildirmektir. Söyleyin kızımın suçu nedir?

– Bunu siz de biliyorsunuz... Fakat bir de benden duyun. Kızınızın suçu, ilerici ve aydın bir okulda namaz kılmak ve arkadaşlarını da teşvik etmektir. Nasıl, sizce bu kadarı kâfi değil mi?

– Demek siz namaz kılmayı bir suç olarak kabul ediyorsunuz beyefendi?

– 20. asır gibi bir medeniyet asrında, üstelik bir okul talebesinin namaz kılışı, elbette af edilmez bir suçtur. Biz çocuklarımızın zihinlerinden bu gibi geçmiş ve köhne şeyleri silmeye gayret ederken, bir sınıfın yarısına yakın talebe, bu aydın binada namaz kılacaklar... Olacak şey mi bu, sorarım size?

– Beyefendi siz müslüman mısınız?

– Elbette ne olacak?

Feyzâ müdürün suallerine cevap vermeden sormaya devam etti:

– O halde Allah'ın varlığına inanmanız icabeder, değil mi?

– E... elbette...

– Peki, Kur'an'a da inanır mısınız beyefendi? Kur'an'ın Allah kelâmı olduğuna ve içindeki emirlerin Cenab-ı Hakk'ın emirleri olduğuna da inanır mısınız?

– Canım, ne demek istiyorsunuz, biz gâvur muyuz? Elbette Kur'an'a da inanırız, Peygambere de... Yalnız...

– Müdür bey, istirham ederim bir lâhza düşünün. Düşünün ve ne derece bir fikri tezat içinde bulunduğunuzu kendiniz görün. Bu nasıl iştir ki, hem Kur'an-ı Kerim'e inandığınızı söylüyor, hem de Allah-ü Teâlâ'nın yüce emirleri olan Kur'an hükümlerini talebelerin zihinlerini bulandıran (hâşâ) geçmiş ve köhne şeyler olarak isimlendiriyorsunuz.

Müdür bir an ne diyeceğini bilemedi. Fena yakalanmıştı. Fakat büyük bir ustalıkla durumunu belli etmemeye çalışıyordu. Kuru kuru bir iki defa öksürdükten sonra:

– Hanımefendi dedi. Siz yanlış anlamış olacaksınız. Kur'an'a elbette inanırım. Ancak bu kitap insanların cehalet içinde bulunduğu medenî bir hayat vasatından uzak bulundukları bir devir için gönderilmiştir. Bu gün ise 20. asır insanları bilgi ve medeniyet bakımından son derece yükselmiş bulunmaktadırlar. İnsanoğlunun aya ayak bastığı ileri ve medeni bir devirde artık bu emirler elbette geçerli değildir ve olamaz. Üstelik insanlığı geriye götürür.

Feyzâ kendine hâkim olmak için büyük bir gayret sarfetmese neredeyse kalkıp kâfirliğini alenen ifadeden çekinmeyen bu nursuz ve küstah adamın üzerine atılacaktı. Sinirden kasılmış parmaklarıyla

çantasını sımsıkı kavrayarak soğuk ve nefret dolu bir sesle:

– Bu derece zıt fikirlerle sizinle anlaşmamıza ne yazık ki imkân yok efendim. Bunun için fikrî münâkaşayı bir yana bırakarak kızım hakkında görüşmek isterim sizinle.

Müdür:

– Esasen ben de sizi bunun için çağırmıştım dedi. Öğretmeni, Hilâl'in derslerinden son derece memnun... Ayrıca kızınız için okulumuzun en zeki talebesi de desem yanlış olmaz. Ne var ki bu derece zeki ve çalışkan bir talebenin böyle gerici fikir ve davranışlarla yetişmesinden büyük üzüntü duymaktayız... Ve biliyoruz ki, çocuğunuz sizin tesiriniz altında kaldığı için böyle yetişmiş bulunuyor. Bu bakımdan okul müdürü olarak sizden rica ediyorum. Çocuğunuzu bu yaşta gerici fikir ve görüşlerle zehirlemeyiniz.

Feyzâ, söylenenleri büyük bir metanetle dinliyordu. Aynı soğukkanlılığını muhafaza etmeye çalışarak:

– Söyliyecekleriniz bundan ibaret mi müdür bey? dedi.

– Evet, şimdilik bu kadar... Bundan sonrakiler ise, sizden alacağım cevabın mâhiyetine bağlı..

– Pekâla efendim. O halde lütfen dikkatle dinleyiniz. Evvelâ sözlerinizi başından itibaren şöyle bir tahlilden geçirmek icabedecek. Öğretmeninin, Hilâl'den çok memnun olduğunu, kızımın, okulun en zeki ve çalışkan talebesi olduğunu ifade etmeniz, peşinen söyliyeyim ki, bir anne olarak benim için hayatta duyabileceğim en büyük iftihar vesilesi olmuştur. Ancak kendimi hayretten kurtaramıyorum bir türlü müdür bey. Demek sizce zeki ve çalışkan bir talebenin, mutlaka dinî vecibelere sırt çevirmiş olması şart...

– Hanımefendi, unutmayın ki, Atatürk Türkiyesinde yaşıyoruz.

– Çok garip bir mütalâa... Sorarım size müdür bey. Atatürk Türkiyesi dinsizlik temelleri üzerine mi inşa edildi? Müslüman Türk Milleti'nin kendi dinine sırt çevirmesiyle mi yaşıyacak ve pâyidar olacaktır, Atatürk Türkiyesi?... Bu husus sizin gibi yaşlı bir zâtın ağzından bu kabil sözleri işitmek hayret ve esef veriyor doğrusu insana. Kızımın benim tesirim altında kalarak yetişmesi hususuna gelince, bu tahmininiz tamamen doğru olmakla beraber, şu hususu çok iyi bilmenizi isterim ki Hilâl, oniki yaşındaki bir genç kızın olgunluğu ve mantığı ile iyi ile kötüyü, güzelle çirkini, doğru ile yanlışı birbirinden tefrik edecek kabiliyet ve yaratılışa sahiptir. Bu bakımdan körü körüne benim tesirim altında kalması düşünülemez. Kaldı ki, öyle olsa dahi bir annenin evlâdını okuldaki bilgi ve görgüsünün yanında dinî ve millî bir terbiye ile yetiştirmesi ve bu hu-

susta çocuğuna tesir etmesi kadar tabiî ve faideli bir şey olamaz.

Feyzâ artık kendine hâkim olamıyordu... Sesi titreyerek sözlerine devam etti:

– Beyefendi karşınızdaki cahil bir veli değil, lise mezunu kültürlü bir kadındır konuşan. Üstelik, evliliğimin beşinci senesine kadar maalesef sizin ileri sürdüğünüz son derece yanlış ve zavallı fikirlerin müdafii olmuş bir kadın. Evet müdür bey, yirmidört yaşıma kadar diğer bütün gençler gibi batılaşmak, medenileşmek teraneleriyle uyutulup kandırılmış, hayatının en güzel çağlarını gaflet bataklıkları içinde, delâlet karanlıkları içinde geçirmiş bir insanım ben. Fakat Rabbime şükürler olsun ki, yuvarlanılmak istendiğim uçurumun dehşetini geç de olsa farkederek, kendimi ebedi bir felâket ve helâketten kurtarmaya muvaffak oldum. Lâkin bütün hayatım boyunca beni böyle kendi dinimden bihaber olarak yetiştiren anne ve babamı affedemedim. İşte bunun içindir ki, kızımın da ileride aynı ızdıraplan tatmasını ve beni ebediyyen lânetle anmamasını arzu ederek, onu imanlı ve kültürlü bir insan olarak yetiştirmek istemekteyim... Bilmem söylemek istediklerimi anlatabildim mi?...

Feyzâ, her şeyi en güzel ve en anlaşılır şekilde ifade etmişti ama, mâneviyat düşmanı materyalist fikirli müdür bey de bunu anlayacak kabiliyet yoktu... Hoş anlasa bile, dile gelen hakikatler işine gelmezdi zaten. Nitekim o sırada çalan telefona cevap verdikten sonra, sanki anlatılanların hiç birini duymamış gibi, soğuk ve kesin bir ifadeyle:

– Hanımefendi, dedi... Uzun lâfın kısası, kızınız evinde barkında ne çeşit hareket ederse etsin, fakat okulda ölçülü olmaya, okul prensiplerine uymaya mecburdur. Size son olarak söyliyeceğim şudur: Kızınız bundan böyle okulda namaz kılmayacaktır.. Ayrıca hiç bir suretle arkadaşlarına tesir ve telkinde bulunmayacaktır. Bu yasaklara riayet etmediği takdirde şiddetle cezalandırılacağını bilmenizi isterim. Şimdi gidebilirsiniz efendim.

Feyzâ, müdürün bu son sözleriyle alenen kovulduğunu anlamış, bu küstah adama bir kaç söz ile haddini bildirmek isteğiyle ağzını açmışken, böyle bir kimseyi kendisine muhatap kabul edemiyeceğini hissederek âniden ayağa kalktı ve müdürün yüzünde kamçı gibi şaklayan nefret dolu ıslık gibi sesle:

– Gidiyorum müdür bey, dedi... Siz çağırdınız geldim, siz kovuyorsunuz, şimdi de gidiyorum... Ancak, şunu bir kere daha anlamış bulunuyorum ki, yetişen mâneviyatsız, biçare nesillerin yegâne müsebbibleri sizlersiniz. Ve bundan dolayı tarih sizi utançla ana-

cak, sizden yetişen nesiller ise, istikbalde kavuştukları hakikat nurları karşısında, sizi lânet ve nefretle yâdedecektir. Allaha ısmarladık efendim.

Ve Feyzâ, müdürün ağzını açıp, tek bir kelime dahi cevap vermesine meydan vermeden hızla kapıya doğru yürüdü, kapıyı açtığı gibi, dışarıya fırladı... Aşağıya indiğinde çocuklar teneffüsteydi...

Gözleri bir müddet, koşup oynayan çocuklar arasında Hilâl'i aradı... Sonra onu gördü...

Hilâl, sırtını bahçedeki iri gövdeli ağaçlardan birine dayamış, üzgün ve mahzun bir ifadeyle başı önünde, dalgın, ayağıyla yerdeki toprakları sağa-sola doğru eşmekteydi. Etrafında üç-dört kız arkadaşı vardı... Arkadaşlarından biri kolunu samimi bir sevgiyle Hilâl'in boynuna dolamış, belliydi ki, teselli mahiyetinde bir şeyler söylemekteydi...

Onlara görünmemeye çalışarak, uzaklaşmak üzereydi ki, biraz ileride Hilâl'in öğretmeninin bir talebeyle konuştuğunu görerek, durup bekledi... Çocuk, yanından ayrılınca öğretmen hanımın uzaklaşmasına vakit bırakmadan yanına yaklaştı ve seslendi:

– Hoca hanım, bir dakikanızı istirham edeceğim, dedi.

Öğretmenin yüzü, Feyzâ'yı görünce bir tuhaf olmuştu... Feyzâ onun kulaklarına kadar kızardığını farketti... Fakat, daima güler-yüzlülüğü ile tanınan öğretmen, derhal kendini toparladı ve:

– Buyrun hanımefendi, hoş geldiniz, dedi ve devamla; müdür beyle görüştünüz mü? diye sordu.

– Evet efendim, görüştüm. Fakat itiraf edeyim ki, bir eğitim müessesesinin böyle bir şahsın âmirliği altında bulunuşundan dolayı büyük bir esef içindeyim...

Bu hususta öğretmen hanımın da içinin yanık olduğu belliydi. Bunu, durumu icabı açıktan açığa söyleyemiyordu tabiî... Yalnız, etraftan duyulmamasına gayret ettiği bir sesle:

– Canım kardeşim, dedi... Hasan Ali Yücel gibi bir mâneviyat düşmanının vaktiyle yetiştirmiş olduğu bir eğitim kadrosundan, Eğitim Enstitüleri adı altında bir ahlâksızlık ve dinsizlik yuvasından, bundan daha fevkalâde şahıslar, idareciler ve öğreticiler yetişmesini ummak doğru olmasa gerek. Bunlar, yetişmiş oldukları zihniyet icabı mazur görülmesi icabeden ve ne yazık ki idare etmek mecburiyetinde olduğumuz kimselerdir.

Feyzâ dalgın ve düşünceli bir tavırla:

– Doğru, diye cevap verdi... Hakikatleri acı da olsa görüp, ka-

bul etmek mecburiyetindeyiz.

– Çok mu ağır konuştu sizinle?

– Mühim olan bu değil, hoca hanım... Ben müdür beyden dinimizi ve dinimizin yüce emirlerini küçümseyerek hakir gören ve bu emirler mucibince yaşıyan insanların gerici, yobaz olarak tavsif eden böylesine mülhidâne sözler işitmektense, inanın kızımın, şımarık ve pespâye bir öğretmenden yemiş olduğu şiddetli dayak misali sille tokat kapı dışarı edilmeyi tercih ederdim...

İnanamıyorum doğrusu, nüfusunda İslâm kaydı olan insanların, kendi dinlerinde bu derece müfritâne düşman olabileceğine inanamıyorum hoca hanım.

Öğretmen hanım, sevgiyle elini Feyzâ'nın omuzuna koydu:

– Öyle bir devirde yaşıyoruz ki, Feyzâ hanım, bu gün hak sahibi mazlumların ahları ve eninleri semâları titretirken, zâlimler baş köşelerde itibar görmekte... Bu itibarla ben şahsen, ne kadar haklı olursak olalım, hayatta geçirmiş olduğum ve hâlen de geçirmekte olduğum çeşitli hadiselere istinaden bu gibi kimselerle uğraşmanın fayda yerine, bize zarar getireceğine inanmaktayım.

Feyzâ:

– Her halde beni yanlış anlamış olacaksınız hoca hanım, dedi... Bu insanlarla uğraşmak diye bir düşüncem yok asla... Fakat bu derece büyük haksızlıklar karşısında susmak zilletine de katlanamam...

– Sizi çok iyi anlıyorum Feyzâ Hanım... Siz, yalnız çocuğu için çırpınan fedakâr bir anne değil, aynı zamanda dinî ve millî hisleri son derece kuvvetli hakikî bir müslümansınız. Yalnız sizi ve kızınız olan talebem Hilâl'i son derece sevdiğimden sizleri fenalıktan korkuyor ve çekiniyorum... Bunun için sizce kabulü ve tatbiki her ne kadar zor ise de rica ve istirham ediyorum... Hilâl, okullar tatil oluncaya kadar öğle namazlarını kazâya bırakın... İnşallah Cenab-ı Hak, bunun da ecrini fazlasıyla verir sizlere... Fakat çok rica ediyorum, talebem çok çalışkan... sınıfımızın değil, okulumuzun medarı iftiharı örnek bir talebe. Düşmanlıkları daha ziyade üzerimize çekmeyelim.

– Anlıyorum hoca hanım, siz merak etmeyin. Bu mesele burada kapanmıştır. Anlayış ve hassasiyetinizden dolayı size ne kadar teşekkür etsem azdır. Kızımın sizin gibi bir öğretmenin koruyucu kanatları arasında bulunduğunu bilmek, bana ne büyük bir sevinç bahşediyor, bilemezsiniz.

Öğretmen hanımla ayaküstü biraz daha dertleştikten sonra Feyzâ, müsaade istiyerek ayrıldı ve icabeden evde oturan komşu hanım, heyecanlı fakat tuhaf ve mânâlı bir sesle:

– Feyzâ hanım, sizi bekleyen iki hanım misafiriniz var... Yarım saattir bizdeler... Sizi görmek istiyorlar, diye seslendi...

Feyzâ, hiç bir şey anlamamış gibi:

– Buyursunlar, teşrif etsinler efendim, kendilerini evinizde kabul ettiğinizden dolayı minnettarım, dedi.

Ve alelacele içeriye girip elindeki öteberileri mutfağa bırakarak, pardesüsünü çıkardı, misafirleri karşılamak üzere kapıya koştu...

Karşı komşunun evinden çıkan hanımlardan biri altmışbeş hatta yetmiş yaşlarında ihtiyar ve topuklarına kadar uzanan pardesüsü ve başındaki siyah kreptomor başörtüsüyle tertemiz giyimli bir eski İstanbul hanımefendisiydi...Diğeri ise kırkbeş yaşlarında şık giyimli, yarım başörtülü olgun bir hanım... Karşı komşu hanıma teşekkür ederek, kapının hemen biraz ilerisinde duran son model bir hususi arabaya doğru yürüyerek direksiyonda bekleyen şöföre bir şeyler söylediler ve kapıda kendilerini bekleyen Feyzâ'ya gülümseyerek, açık duran kapıdan içeriye girdiler.

Feyzâ, bu hiç tanımadığı insanların ziyaret sebebini derhal anlamıştı.. Nitekim, hatır-sual faslından sonra, hanımlar niyetlerini açıkladılar. Evet doğrudan doğruya, resmen Feyzâ'yı istemeye gelmişlerdi.

Aile İstanbul'un en tanınmış ve köklü ailelerinden biriydi... Feyzâ'ya talip olan şahıs ise Ortopedi mütehassısı bir doktormuş.

Feyzâ'yı bir müddet evvel yolda görmüş. Gerek mazbut İslâmi kıyafeti, gerek olgun ve mânâlı güzelliği ve gerekse ciddî hanımefendi tavrı, doktor bey üzerinde çok müsbet bir tesir bırakmış...

Annesi hem ağlıyor, hem anlatıyordu :

– Bütüm emelim, dünya gözü ile oğlumun mürüvetini görmekti yavrucuğum. Fakat ne gezer. kırkiki yaşına geldiği halde kendisini ikna edebilmek bir türlü mümkün olmadı... Aklına takmış biri evlenmeyeceğim diye... Kendisine ağlayıp yalvardığım zamanlar bana: "Anneciğim beni anlamıyorsunuz, bu güne kadar aradığım kadına rastlamadım.. Şu bozuk cemiyet içinde rastlayacağımı pek ummuyorum... İnanın ki, karşıma idealime uygun bir kadın çıktığı takdirde bir an bile tereddüt etmiyecek ve sizi memnun edeceğim" der...

Sözü annesinin ağzından doktor beyin ablası aldı. Ve devam etti.

– Efendim, dört yaş küçüğüm olan kardeşim çok sıkı prensipleri olan bir insandır. Kendisi, lise son sınıftan itibaren beş vakit namazını kılmakta ve bütün dinî vecibeleri dikkat ve titizlikle yerine getirmektedir. beş sene müddetle Fransa'da kaldığı halde, bir vakit olsun namazını geçirmemiş... iki sene evvel de hac farizasını yerine getirdi... Kendisine göstermiş ve teklif etmiş olduğumuz bütün genç kızları reddetti! Annemin de belirttiği gibi o, idealindeki kadını arıyordu. Bu hanım hem dinimizin icabına göre mazbut ve kapalı giyinecek, namaz, oruç vs. gibi İslâmi emirleri şuuruna ererek yerine getirecek, hem de tahsilli, kültürlü ve görgülü bir kimse olacaktı.. Başımı tamamen örtmediğim için, ince çorap giydiğim için ablası olduğum halde sık sık benimle münakaşaya girişir ve beni tenkid eder. Hâsılı kelâm efendim, bir müddet evvel sizi tam arzu ettii bir kıyafet ve asalet içinde yolda görür görmez, hiç tereddüt etmeden "İşte benim yıllardır aradığım kadın!" diyerek belli etmeden sizi takip etmeye başlamış.. Bâhusus parmağınızda alyans bulunmayışı, cesaretini kuvvetlendirmiş ve evinizin civarında gerekli tahkikata girişmiş.

Aşağı yukarı hakkınızda hemen hemen her şeyi biliyor... Teklifimi kabul ettiği takdirde kızını elbirliğiyle en güzel şekilde yetiştiririz... Bu bakımdan hiç endişeleri olmasın, diyor.

Doktorun ablası sözü bitirdiğinde Feyzâ, nasıl cevap vereceğini, bu asil ve kibar insanlara karşı ne şekilde davranacağını bilemez bir haldeydi... Onun bu düşünceli ve çekingen halini gören yaşlı hanım:

– Kızım, dedi... Bu gibi işlerde elbette bir anda karar verilmez... Bir hafta on gün... Düşün, taşın... Biz sabırla beklemeye çalışacağız... Cevabınız müsbet olursa bizleri nasıl sevindirip ihyâ edeceğinizi bilemezsiniz.

Feyzâ mahcubiyetle, fakat büyük bir minnetle gülümsedi:

– Anlayışınızdan dolayı ne kadar teşekkür etsem azdır efendim, dedi. Malûmuâliniz bu gibi hayati meselelerde çabuk karar vermek oldukça zor... Fakat Doktor beye selâm ve hürmetlerimi bildiriniz bazı sebeblere binaen cevabım menfi dahi olsa bu âcizi hayat arkadaşlığına lâyık gördükleri için kendilerine şükranlarım sonsuz olacaktır.

Misafirleri ağırlamak üzere mutfakta ikram hazırlığına henüz geçmişti ki, okuldan Hilâl geldi...

Hilâl, bu tanımadığı insanlara karşı nedense, yaradılışının aksine çok kaba ve soğuk davranmıştı.. Kızının bu hali Feyzâ'nın gö-

zünden kaçmadı... Hilâl'i mutfağa çağırarak:

– Kızım, misafirlerin ellerini bile öpmedin... Ayıp değil mi?.. Sonra seni terbiyeden mahrum yetişmiş bir kız zannederler... Geç bakayım, bir şey belli etmeden ellerini öp teyzelerinin ve hatırlarını sor... dedi...

Hilâl'in yüzü asıktı:

– Ne olur ısrar etme anneciğim, içimden gelmiyor, dedi.

– Ne demek içimden gelmiyor, kızım?... İnsan bilhassa, böyle yaşlı ve asil misafirlerine gayet nazik davranmalı ve hürmette kusur etmemelidir, değil mi ya?... Benim sana verdiğim terbiye, bunu icabettirir... Haydi geç içeri, dediğim yap, sonra gel mutfakta bana yardım et.

Hilâl, mahzun bir şekilde başını önüne eğdi... Hiç ses çıkarmadan arkasını dönerek içeri girdi... Feyzâ onun isteksiz bir şekilde misafirlerin elini öptüğünü aralık duran kapıdan görmüştü. Sonra kızının, misafirlere hatır sorduğunu işitti... Fakat sesi âdeta ağlamaklıydı Hilâl'in.

Feyzâ, acaba okulda yeni bir hadise mi geçti başından diye düşündü... Aksi halde konuşmalarda bulunmadığı için, misafirlerin kendisini istemiye geldiklerini bilmesine imkân yoktu...

Biraz sonra Hilâl'de annesiyle beraber içeriye misafirlere çay ve bisküvi taşımaktaydı. Ama ne kadar gayret ettiyse de, yüzündeki asık ifadeyi değiştirmeye muvaffak olamamıştı bir türlü...

Misafir hanımlar bir müddet oturduktan sonra müsaade istediler. Yaşlı hanım, çıkarken Feyzâ'nın elini tuttu ve samimi bir sesle:

– Yavrucuğum sabırsızlıkla cevabınızı bekliyeceğiz, dedi. Oğlum Celil'in bizim de yegâne arzumuz, bu cevabın kısa zamanda ve müsbet olmasıdır. Bizi çok bekletmeyin evlâdım...

Feyzâ, elini avuçları içine bahseden ve âdeta yalvarırcasına yüzüne bakan bu sevimli yaşlı hanımı daha fazla üzmemek için kestirmeden cevap verdi:

– Siz merak buyurmayınız, canım teyzeciğim bir haftaya kalmaz cevabımı mektupla bildiririm size...

– Yok yok evlâdım... Mektup çok resmi vasıta... En iyisi bize birgün verin... Altımızda araba olduktan sonra ne olacak, yine biz gelir, öğreniriz cevabınızı...

Feyzâ, bir an tereddüt etti. Ve:

– Gelecek Cumartesi günü sizce münasipse, buyurun o halde efendim...

– Sağ ol kızım, bil ki Cumartesi'yi iple çekeceğiz. Bütün temennim kararınızla bizleri sevindirmenizdir. Haydi Allaha ısmarladık yavrum.

– Güle güle efendim, saadetle.

Misafirler, kendilerinin kapı önünde bekleyen arabaya binip gitmiş, nihayet anne-kız evde yalnız kalmışlardı.

Feyzâ, akşam yemeğini hazırlamak için mutfakta çalışırken, Hilâl de ders kitaplarını masasının üzerine yaymış, fakat dakikalar geçtiği halde ne tek kelime okuyabilmiş ne de yazabilmişti.

Odaya girip çıktıkça Feyzâ'nın gözünden kızının bu hali kaçmamaktaydı. Üstelik, farkettiği bir başka husus da, her içeri girişinde Hilâl'in kendisini derin derin tetkik ettiği annesinin yüzünde ısrarla bir mânâ aradığıydı...

Feyzâ, ne zaman bir şey için ona seslense daima kestirme ve kırık bir sesle tek kelimelerle cevap almaktaydı.

Nihayet birlikte iki kişilik sofralarını kurdular ve akşam yemeğine karşılıklı oturdular... Feyzâ, zihni binbir düşünce ile dolu çorbasını yudumlarken Hilâl'in eline kaşık alıp, bir lokma bile bir şey yemediğini ve devamlı olarak kuşkulu nazarlarla yüzünü tetkik ettiğini farkederek sordu:

– Niçin yemiyorsun yavrum?... Bak çorban soğudu.. Neyin var senin bugün, hasta mısın yoksa?...

– Hayır, hasta değilim.

– O halde niçin öyle somurtup duruyorsun? İçsene çorbanı.

– Hayır içmiyeceğim.

– Niçin kızım?

– Hiç!... Canım istemiyor...

Feyzâ, elindeki kaşığı bırakarak, kızına dikkatle baktı. Hilâl neredeyse dokunulsa ağlayacak bir haldeydi. Onun bu hali Feyzâ'ya çok dokunmuştu.

– Okulda müdür veya öğretmenlerinden birinin fena bir hareketine mi maruz kaldın yoksa yine Hilâl?

– Hayır, okulda hiç bir şey olmadı bu gün.

– Öyleyse bu durgunluğunun sebebi ne? Söyle bakalım anacığına yavrum, seni üzen bir şey mi var?...

Hilâl cevap vermedi... Başını eğmiş susuyordu. Bir ara birşey söylemek için ağzını açacak gibi oldu... Sonra tekrar dudaklarını ısırarak bundan vazgeçti...

Feyzâ'nın bütün ısrarlarına rağmen Hilâl o gece ağzına bir tek lokma koymadı... Onun bu hali karşısında tabii Feyzâ'nın da iştahı kaçmıştı... Anne-kız, beraber kurdukları sofrayı hiç bir yiyeceğe dokunmadan yine beraber kaldırdılar...

Yemekten sonra her akşam olduğu gibi Feyzâ, çarşı işlerini yetiştirmek üzere makinesinin başına, Hilâl de dersine geçti... Fakat hassas kızın üzüntüsü öyle derin olmalıydı ki, saatler ilerlediği halde ne okuyabiliyor ve ne de öğretmeninin vermiş olduğu ödevleri yapabiliyordu.

Nihayet yatma zamanı gelince, her ikisi de birbirlerine hayırlı geceler dileyerek, yataklarına çekildiler..

Hilâl, buzlu camlı kapılarla ayrılmış bitişik odada yatmaktaydı... Feyzâ onun içerden kesik kesik, sessiz sessiz hıçkırdığını duyarak kulak kabarttı. Allah Allah!... Ne olmuştu birden bire bu çocuğa böyle? Yerinden doğrulup yan odaya, kızının yanına gitmek istedi ama, üzerine daha fazla düşmenin doğru olmayacağını düşünerek bundan vazgeçti.. Bir kaç saat onun da gözüne uyku girmedi... Fakat bütün günün yorgunluk ve heyecanı ile göz kapakları bir müddet sonra kendiliğinden kapanmış, Feyzâ derin bir uykuya dalmıştı...

Uyuyalı ne kadar olmuştu bilmiyordu. Saçlarının üzerinde iki küçük elin dolaştığını ve hemen yanıbaşında içli içli bir ağlayış sesi duyduğunu hissederek korkuyla gözlerini açtı.

Küçük gece lâmbasından odaya yayılan hafif ve loş kırmızı ışık altında, Hilâl yanıbaşına diz çökmüş, saçlarını okşayarak ağlıyordu. Uzun beyaz geceliğinin içinde, omuzlarından aşağıya bir şelâlenin çağlayışı gibi dalga dalga dökülen uzun ve gür kumral saçlarıyla bir peri kızı kadar güzeldi...

Annesinin gözlerini açıp, korku ve endişeyle kendisine baktığını görünce, onun yatağı içinde doğrulmasına dahi fırsat vermeden, yüzünü annesinin boynuna gömerek hıçkıra hıçkıra yüksek sesle ağlamaya başladı...

Feyzâ, o anda bayılacak gibi olduğunu hissetmişti... Ne olmuştu bu çocuğa?... Kendini içten içe bu derece harab edişinin sebebi neydi?

Sormaya fırsat kalmadan Hilâl, başını annesinin omuzundan kaldırarak, yaş dolu gözlerini onun gözlerine daldırdı ve:

– Söyle anne.. söyle, dedi... O adamla evlenmeyeceksin değil mi?

Mesele nihayet anlaşılmıştı. Feyzâ, bir anda kalbinin dağlandığını hissederek hayretle sordu:

– Demek geldiğinden beri seni üzen içlendiren sebep buydu öyle mi? Peki söyle bakayım yavrum, sen nereden öğrendin bu meseleyi? Biz her şeyi sen gelmezden önce konuşup görüşmüştük. Yani senin duymana imkân yok.

– Okuldan dönerken, karşı komşunun oğlu söyledi.

– Hangi karşı komşunun oğlu kızım?

– Misafir hanımlar seni evde bulamayınca, Ahmetlerin evinde beklemişler...

– Peki Ahmet nereden biliyor bu meseleyi?

– Bilirsin ya anneciğim, onun annesi çok dedikoducu bir kadın... Ağızlarını aramış misafirlerin... İşte seni istemeye geldiklerini söyledikleri zaman Ahmet de odadaymış, duymuş... Beni okuldan gelirken görünce, "Senin annen zengin bir doktorla evlenecek" diyerek anlattı her şeyi...

Hilâl, yeniden sarsıla sarsıla ağlamaya başlamıştı... Feyzâ, yattığı yerden elini uzatarak, analığının olanca şefkatiyle kızının ipek gibi saçlarını okşamaya başladı... Bir yandan da sesi titreyerek:

– Peki yavrum, bu mesele seni neden bu kadar üzdü, söyler misin? diye sordu.

Hilâl'in bu söze verdiği cevap çok mânâlıydı...

– Çünkü ben biricik anneciğimin yalnız bana ait olmasını istiyorum da ondan.

Ve annesinin gözlerinin içine bakarak devam etti:

– Söyle anne... Yalvarırım söyle... evlenmeyeceksin o adamla, kabul etmeyeceksin teklifini değil mi?

Feyzâ'nın kararı esasen katiydi... Ölünceye kadar evlenmemeye and içmişti o... Fakat bu vesileyle kızını biraz tartmak istemekteydi. Sordu:

– Bir başkasıyla evlenirsem, seni ihmal mi edeceğimden korkuyorsun yoksa?... Bunu benden umar mısın Hilâl?...

Hilâl bu söze cevap vereceği yerde yaşlı gözlerle annesinin yüzüne hayretle, şaşkın şakın bakmaktaydı... Yüzünde feci bir sukut-u hayâle uğramışların perişan ifadesi okunmaktaydı. Dili dolanarak ve âdeta kekeleyerek:

– Yani onunla evlenmek mi istiyorsun anne? dedi: Yoksa bu teklifi kabul edecek misin? Peki ben.. ben... Ben ne olacağım?...

Feyzâ, soğukkanlı görünmeye son derece gayret göstererek cevap verdi:

– Ben bu teklifi kabul edersem, senin için, daha doğrusu senin istikbâlinin selâmeti için kabul edeceğim kızım. Bunda üzülecek ne var?...

– Benim istikbâlim mi?... Yani benim için mi o adamla evleneceksin anne?...

– Yavrucuğum ağlama.. sakin ol... Elbette senin iyiliğin için... Seni, çarşıya dikiş dikip para kazanarak bin bir türlü sıkıntı ve mahrumiyet içinde yetiştirmek bana çok acı geliyor. Halbuki bu doktor beyin teklifini kabul edersem sana istediğim rahat hayatı temin edebileceğim. O zaman arkadaşlarının yanında ezilip büzülmekten kurtulacaksın, sen de başını dik tutabileceksin...

Şimdi Hilâl, daha şiddetle ağlıyordu:

– Anneciğim, canım anneciğim benim, diye hıçkırdı... Demek sen kızını bugüne kadar anlayamamışsın.. Ben durumumuzdan memnunum anneciğim. Bir günden bir güne ağzımdan şikâyet işittin mi? Ben zenginlik istemiyorum... Hayatımıza bir başkası girmeden yalnız seninle beraber olup, peynir ekmek yemek, bana en büyük zenginliklerden daha büyük rahatlık ve saadet verir... Hem nerden çıkarttın arkadaşlarımın yanında ezilip büzüldüğümü?... Benim başım Allah'ıma şükürler olsun her zaman için arkadaşlarımın yanında dimdiktir, bunu bilirsin anneciğim...

Sen annelerin en iyisi, en fedakârısın... Kendini binbir türlü sıkıntılara ve mahrumiyetlere sokarak, kendin az ve ucuz giyindin, bana her şeyin en iyisini aldın... Arkadaşlarımın yanında mahcup düşmemek için gece yarılarına hattâ bazan sabahlara kadar otururak fazla mal dikerek her türlü okul masrafımı fazlasıyla karşıladın. Fakat belki yıllarca süren bu yorucu çalışmalar seni çok hırpaladı... Artık dinlenmek, rahat etmek senin de hakkın biliyorum ama anneciğim, sen evlenirsen inan ki yaşayamam ben... Ne olur, yalvarırım anneciğim kabul etme bu teklifi.. Göreceksin bak, biraz büyüyeyim, ben seni nasıl rahat ettireceğim...

Kızının hıçkıra hıçkıra ağlayarak yanık bir feryâd halinde söylediği bu sözlerin her biri Feyzâ'yı sanki ciğerinden vuruyordu. Fakat anaydı o!... Kızının, gözünün nuru, ciğerparesi biricik yavrusunun daha ziyade fuzuli yere acı çekmesine gönlü katlanabilir miydi hiç?

Birden yatağının içinde doğrularak, kollarını Hilâl'in boynuna doladı ve onu hızla göğsünün üzerine çekerek, olanca kuvvetiyle

bağrına bastı... İçi bir volkan gibi yanıyor, gözlerinden yağmur gibi boşalan yaşlar, Hilâl'in ipek saçlarını ıslatıyordu... İnlercesine:

– Affet yavrum, anacığını affet, dedi. Haydi sil o güzel gözlerini de, at üzüntüyü gönlünden artık... Benim faziletli, kahraman kızım müsterih ol... Bütün söylediklerim, seni denemek, düşüncelerini öğrenmek içindi... Anladın mı şimdi? Haydi sus artık, ağlama...

Hilâl yaşlarla ıslanmış yüzünü, annesinin yüzüne doğru öyle bir hayret ve şaşkınlıkla kaldırdı ki, bu haliyle kulaklarına inanmadığı belliydi:

– Anneciğim, sahi mi söylüyorsun? dedi... Yani teklifini kabul etmeyecek misin o doktorun?...

– Benim melek yavrum, nasıl düşünebilirsin bunu? Benim hayatta yegâne varlığım sensin... Senin için yaşıyor, senin için çalışıyor, senin için nefes alıyorum bu dünyada ben.

Feyzâ, Hilâl'in saçlarını okşayarak devam etti:

– Ben daha, doktor beyin annesi ve ablası meseleyi açıp, teklifte bulundukları an kararlıydım red cevabı vermeye yavrucuğum... Seni, henüz karakterine kat'iyetle vâkıf olmadığım bir üvey babanın yanında boynu bükük yetiştirebileceğimi nasıl getirebilirsin aklına?

Bu sözler, sanki Hilâl'i yeniden dünyaya getirmişti. Sevinçliydi, mes'uttu artık... Fakat ilk andaki sevinci çok kısa sürdü.

Annesi sözlerinin sonunda kullandığı cümle ile acaba ne demek istemişti? Sesi titreyerek sordu:

– Anneciğim, "henüz karakterini katiyetle bilmediğim bir adamla evlenemem" diyorsun. Peki meselâ günün birinde her şeyini, bütün huy ve ahlâkını yakından bildiğin bir kimse çıkarsa onunla evlenir misin?

Feyzâ, bu sualle irkildi. Bir anda aklına Bilâl geldi... Öyle ya. Güzel ahlâk ve karakterin âdeta bir sembolü halinde hayallerini süsleyen, yılların, kalbindeki sevgisini küllendiremediği Bilâl, hanımından ayrılmış veya hanımı vefat etmiş bir kimse olarak günün birinde karşısına çıkıp, kendisine evlenme teklifinde bulunsa idi, onu da reddedebilecek miydi? Zihni allak bullak olmuş, ne cevap vereceğini şaşırmıştı...

Hilâl, annesinin sualine cevap vermeyip, uzun bir tereddüt hali geçirdiğini farkederek endişeyle tekrar sordu:

– Söylesene anneciğim, karşına böyle bir kimse çıktığı takdirde evlenir misin onunla?.. Niçin susuyorsun?..

Genç kadın, Hilâl'in sözlerine cevap vereceği yerde, onun ipek gibi saçlarını okşayarak:

– Haydi yavrucuğum, sen kafanı böyle şeylere yorma dedi... Bak vakit bir hayli geç oldu... Sabah erken kalkıp, okula gideceksin. Biraz olsun uykunu alman şart değil mi?

Sonra kızını yeniden kendine doğru çekerek, onu şefkatle alnından öptü. Hilâl, bu öpücükle konuşmalarının sona erdiğini anlamıştı... Evet, konuşmaları bitmişti... Fakat sormuş olduğu sual cevapsız kalarak...

Yavaşça ayağa kalktı, incecik, sülün gibi endâmıyla ağır ağır kapıya doğru ilerlerken, ardından yaşlı gözlerle kendisini seyreden annesine son bir defa dönüp baktı ve:

– İyi geceler anneciğim, dedi...

– Sana da yavrum... Yatar yatmaz uyumaya çalış emi?

Lâkin buna imkân var mıydı?... Hilâl, oniki yaşının çok üzerinde bir olgunlukla, zihnini kurcalayan bir sürü düşünce arasında bir an gözünü yummadan sabahı etti...

Cumartesi günü, doktor beyin annesi ve ablası, Feyzâ'nın münasip bir lisanla bildirdiği red cevabını alarak geri dönerlerken son derece üzgün ve perişan bir haldeydiler...

Koskoca yaşlı hanım, Feyzâ'yı iknâ edebilmek için dakikalarca türlü diller dökmüş, hattâ işi ağlayarak yalvarma derecesine kadar varmıştı... Yaşlı kadın:

– İnanın yavrum, oğlum bu haberi alınca çok müteessir olacak, diyor ve devam ediyordu: Bir haftadır çekmiş olduğu azab ve duyduğu heyecanın büyüklüğünü tahmin edemezsiniz. Şimdi bütün ümitleri yıkılacak yavrumun... Halbuki ne hayaller kurmuştu... Evlâdım bunca senedir hep sizin gibi imanlı ve kültürlü bir kadına tesadüf etmediği için evlenmedi... Şimdi de tam istediği arzu ettiği gibi birisini bulup evlenmeye karar verdi ama, ne yazık ki, bu defa da büyük bir hüsrana uğrayacak... Ah benim melek kızım, yalvarıyorum, rica ediyorum... Ne olur iyi düşünün, daha etraflı düşünün... Biz beklemesini ve sabretmesini biliriz... Yeter ki siz, bu işi böyle kat'i olarak kestirip atmayın birden... Bu cevabı götürürsem oğlum bedbaht olacak, anlıyorsunuz beni değil mi?...

Feyzâ, bu muhterem hanımefendinin, bu derece üzülüp ağlayarak yalvarmaları karşısında derin bir vicdani azab içinde kıvranmakta fakat buna rağmen kararında en ufak bir değişiklik husule gelmemekteydi... Bu bakımdan onları lüzumsuz yere oyalamanın

ve boş yere ümit besletmenin doğru olmayacağını düşünerek kat'i olduğunu ve hiç bir suretle değişmeyeceğini bildirmek lüzumunu hissetti.

Yaşlı kadın, yaşlı gözlerle kapıdan çıkarken, bir ana şefkati ile Feyzâ'yı yanaklarından öptü ve son derece samimi bir ifadeyle:

– Senin gibi bir gelinim olmasını ne kadar arzu ederdim bilir misin kızım?... Ama kaderde ne yazılmışsa o oluyor. Gelinim olmasan da seni hiç unutmayacağım yavrum... Çünkü seni daha ilk görüşümde öz kızım gibi sevdim, dedi.

Onlar gittikten sonra Feyzâ, kendisini yorgun bir halde divanın üzerine attı... Ellerini başının altında kenetlemiş, gözleri tavana dikili bir vaziyette arka üstü uzanmış ve derin düşünceler içine gömülüvermişti bir anda.

Üzerinden büyük bir yük kalkmış gibiydi. Ama dadısı hayatta olaydı, kimbilir ne kadar üzülür, ne kadar dövünürdü bu hâl karşısında... "Böyle büyük bir kısmeti bir daha nerden bulacaksın?... Hiç kaçırılır mı böylesi?..." derdi de, başka bir şey demezdi.

Feyzâ bir anda yüreğini kızgın bir ateşin yaktığını cefasına rağmen, haline hamd ve şükür ediyordu bir an. Bütün emeli, bütün düşüncesi, kızını İslâmî bir terbiye ve ahlâkla yetiştirebilmekti... Ve bunda Allah'ın lütfu sayesinde muvaffak da oluyordu. Hatta Hilâl yaradılış ve kabiliyeti itibariyle Feyzâ'nın istediğinden de mükemmel kuvvetli yetişiyordu.

Bilhassa iki yıldır üstüste öğretmenleriyle dini mevzularda yapmış olduğu çetin mücadele onun daha küçük yaşta, ileride ne büyük bir mücahide olacağına delil sayılabilirdi:

Feyzâ bir anda yüreğini kızgın bir ateşin yaktığını hissetti... Elinde olmayarak, "Ah, ne olurdu, vaktiyle gaflette olmasaydım da Hilâl, Bilâl'le benim çocuğum olsaydı.." diye geçirdi içinden... Fakat o en büyük şans, ayağının dibine kadar geldiği halde, gaflet sarhoşluğuyla onun kıymetini idrâk edememiş ve kendi eliyle tepmişti... Ve bunun acısını bu güne kadar çektiği gibi, bir ömür boyu da böyle çekecek, pişmanlık ve nedâmet duyguları içinde ızdırapla kıvranacaktı.

Şimdi Bilâl, yuvasında kimbilir ne kadar mesuttu... Fakat Bilâl'den çok karısı mesut olmalıydı.. Acaba bu talihli kadın Bilâl'in kadrini ve kıymetini hakkıyle bilebiliyor muydu? Onu lâyıkıyla mesut edebiliyor muydu?..

İçini ilk defa bir kıskançlık alevinin yaladığını hissetti. Evet, hidâyetinden bu yana bunca sene hep böyle yalnız kaldığı, kendi dü-

şünceleri ile başbaşa kaldığı halde, bir gün olsun kalbinden böyle bir his geçmemişti... Ama şimdi, ne olmuş nasıl olmuştu bilemiyordu... Bilâl'in hanımını bu dünyanın en şanslı ve bahtiyar kadınını delice bir hisle kıskanıvermişti işte.. Bu duyguyu içinden atmak için ne kadar gayret sarfettiysede, bunda muvaffak olamıyordu. Evet Feyzâ kıskanıyordu... Hem bütün ruhuyla, bütün mevcudiyetiyle delice bir hisle kıskanıyordu o kadını şimdi Feyzâ.

Bütün ruhu ve kalbiyle sevdiği ve bağlandığı erkeğe sahip olan kıskandığı bu kadının yıllar önce hayata vedâ ettiğini ve bu gün yaşamadığını nereden bilsindi?

Şayet Bilâl hakkında küçük çapta bir tahkikte bulunsaydı, kendisini ebediyyen mesut edecek hakikatı Bilâl'in yıllardır tek başına ve üstelik kalbinin kendi sevgisiyle yanıp tutuşarak yaşadığını hemen öğrenebilecekti.

Fakat o, sabit bir fikirle Bilâl'in hâlâ evli olduğunu düşündüğü içindir ki, değil onun hayatını öğrenmek için her hangi bir harekette bulunmak, sevdiği adamın haysiyet ve şahsiyetini olduğu kadar aile huzur ve saadetini de haleldar etmek endişesiyle daima ondan ve onunla ilgili olan şeyden kaçınmaktaydı...

Bütün bunların yanında kendisini menedemediği yegâne husus varsa o da, Bilâl'i düşünmek, Bilâl'i kalbinden ve hayalhanesinden çıkarıp, uzaklaştıramamıştı.. Çünkü ruhunun ve cisminin her zerresi, nakış nakış onun aşkı onun o tertemiz ve ulvi sevgisiyle dokunmuştu sanki.

Nerdeyse Hilâl okuldan gelecekti... Feyzâ, hâlâ uzandığı divanda kalbini gittikçe artan bir şiddetle kemiren kıskançlık ızdırapları içinde kıvranıp duruyordu.. Gözlerinden süzülen gözyaşları şakaklarından aşağıya doğru kaymaktaydı... Alnı ateşler içinde yanıyor, şakakları şiddetle zonkluyordu... Büyük bir savaştan çıkmış gibi yorgundu, bitkindi, halsizdi... Onu düşündüğü, hele böyle derinden düşündüğü her zaman böyle olurdu zaten.

Mendili ile gözyaşlarını kurularken, "acaba diye geçirdi içinden... O da beni hâlâ seviyor mu?" Sonra hemen ardından Bilâl'in, Hacı Mustafa beyin mağazasında kendisini gördüğü andaki durumu geldi hatırına... Başını döndürür döndürmez karşısında kendisini görünce, yüzünde beliren o ifadeyi ve sonra yerinden fırlayıp arkasından koşarak: "Feyzâ hanım!" diye nasıl büyük bir heyecanla sendelediğini ömrü boyunca unutması mümkün müydü?

Zaten Bilâl'in o günkü davranışı değil miydi ki, kendisine evini-barkını, işini ve eş dostunu tarkettirmiş ve onu yeni bir hayat

mücadelesine girişmeye mecbur bırakmıştı?...

Ama o bunlardan memnundu... Halinden bugüne kadar hiç şikayetçi olmamıştı... Çünkü sevdiği adamın iş selâmetini ve aile saadetini muhtemel bir tehlikeden kurtarmış, bu uğurda delice sevgisini dahi göz kırpmadan fedâ etmişti... O, her türlü ızdırabı çekmeye razıydı... Yeter ki Bilâl'e en ufak bir halel gelmesindi.. Hattâ, en şiddetli kıskançlık nöbetleri içinde kıvrandığı şu anda bile bir yandan Bilâl'in kendisini aynı büyük aşkla sevmesini deli gibi arzularken, bir yandan da tamamen buna zıt düşen bir hisle, aile saadeti namına onun karşısına aşkların en büyüğü ile bağlı olmasın, kendisini tamamen unutmuş olmasını dilemekteydi.

Bu, birbirine zıd his ve düşüncelerden ancak Hilâl'in okuldan dönüşü ile sıyırabildi kendini. Yerinden doğrulup, kapıyı açtığı zaman Hilâl, karşısında yüzüne mütecessis nazarlarla bakmaktaydı.

Feyzâ gözlerini ondan kaçırıp; içeriye mutfağa doğru yürüdü... Fakat Hilâl merak içindeydi.. Sabırsızdı... Bu gün gelecekleri-ni bildiği doktor beyin anne ve ablasına annesinin verdiği cevabı ölesiye merak ediyordu.. Bütün gün okulda da bu merak içinde erimişti âdeta...

Üzerinden önlüğünü çıkarıp, annesinin arkasından o da girdi mutfağa... Her gündü âdetiydi.. Okula giderken ve okul dönüşü mutlaka annesinin elini öperdi... Lâkin bugün buna fırsat bırakmadan Feyzâ, ters yüzü dönmüş mutfağa girmişti... Bu hal, küçük kızın kalbinde derin bir şüphe uyandırdı. Acaba kat'i olarak red cevabı vereceğini söylediği halde, annesi çok cazip vaadlerin tesiri ve karşısındakilerin ısrarlarına dayanamayıp doktor beyin teklifine "evet" mi demişti, şimdi kızının yüzüne bakmaya cesaret edemiyordu...

Böyle düşünen Hilâl, kalbi endişeyle çarparak anesinin yanına gitti... Feyzâ ağır ağır ve düşünceli bir halle akşam yemeği için salata hazırlamaktaydı. Hilâl, ürkek bir ceylân gibi ona sokularak:

– Anneciğim, bu gün elini vermeyecek misin bana? Dedi...

İşte Feyzâ'yı kendine getiren söz bu oldu... Birden kendini toparlayarak elindeki bıçağı bıraktı ve gülümsemeye çalışarak elini kızına uzattı:

– Oh... Canım yavrum benim... Dalgınlığımdan farkında bile değilim, dedi... Gel şimdi de ben seni doya doya öpeyim.

Ve anne kız, sevgiyle birbirlerine sarıldılar... Feyzâ kalbinin üzerinde heyecanla gümbürdeyen, bu küçücük kalbin atışlarını dinlerken, ızdırapla ürperdiğini hissetti... Yavrucak, bu meseleye

karşı ne büyük bir hassasiyet göstermekteydi...

Nitekim, endişeli gözlerini annesinin gözlerine daldırdı ve çekinerek sordu:

– Bugün yine o misafir hanımlar geldiler mi anne?

– Geldiler yavrum... Biraz evveline kadar buradaydılar.

– Şey... Anneciğim... Ne cevap verdin?... Kabul etmedin doktor beyin teklifini değil mi?

Feyzâ, sâkin ve yumuşak bir sesle:

– Elbette yavrum, dedi... Hem bütün ısrar ve yalvarmalarına rağmen red cevabım değişmedi...

Hilâl, rahat bir nefes almıştı nihayet...

Fakat ya annesinin gözleri niçin böyle ağlamaktan kıpkırmızı olmuştu?

– Ama sen ağlamışsın anne, dedi... Hem çok ağlamışsın?

Feyzâ cevap vermedi...

Bu sükût, Hilâl'e çok mânâlı gelmişti... Biraz daha annesine sokularak:

– Söyle anne, dedi... Yoksa sonradan pişmanlık mı duydun?... Eğer öyle ise, yalvarırım, daha önceki bütün yalvarmalarımı unut ve kabul et doktor beyin evlenme teklifini...

Feyzâ, bir yandan kızının örgülü saçlarını okşuyor, bir yandan da sessiz sessiz ağlıyordu... Fakat kızı hiçbir zaman bilmemeliydi bu göz yaşlarının hakiki sebebini... Belki ilerde, çok ilerde öğrenirdi hakikati.. Ve o zaman anacığının ne için, kimin için gözyaşı döktüğünü anlardı... Ama şimdi asla!

Hilâl, onun bu düşüncelerinden habersiz sabırsızlıkla bir cevap bekliyordu annesinden... Sualinin cevabını...

Feyzâ, ıslak yanaklarını mendili ile kuruladı ve zoraki, fakat tatlı bir tebessümle:

– Hilâl'ciğim, canım yavrum benim, dedi. Sana kaç defa söyledim sen böyle şeylere yorma kafanı diye? Fakat müsterih olman için sana cevap vereceğim. Hayır kızım doktorun teklifini reddettiğim için en küçük bir pişmanlık duygusu yok içimde... Bilâkis bu işi tatlılıkla atlatabildiğim için bir kuş kadar hafif hissediyorum kendimi. Çünkü sana daha evvelden de söylediğim gibi doktorla evlenmek istemeyişimin sebebi senin ağlaman, üzülmen ve yalvarmaların değildir. Sen isteseydin de, ben arzu etmiyordum evlenmeyi... Benim gözyaşlarımın sebebi ise tamamen başka yavrum... Sen kendini bunun için üzme... Bu gözyaşları benim hayatımın aşı ve katı-

ğı... Anlaştık mı?

– Benim canım... canım anneciğim... Sen annelerin içinde bir taneciksin... Söz veriyorum melek anneciğim söz... bir daha böyle sözlerle seni üzmeyecek ve zihnimi böyle şeylere takmıyacağım...

Hilâl kollarını annesinin boynuna dolamış bir yandan annesinin yanaklarını minnetle öpüyor, bir yandan da bir kuş gibi cıvıldıyordu.

Aradan bir aya yakın zaman geçmişti... Hilâl, okuluna muntazam devam ediyor, derslerine görülmemiş bir gayret ve şevkle çalışıyordu...

Zaman zaman Ayten öğretmenin kin ve nefret dolu yılan gibi soğuk bakışlarının haricinde, artık ne namaz ile ne niyazı ile uğraşan vardı... Fakat biliyordu ki Helâl namazını şayet yine okulda kılmaya devam etseydi durum asla böyle olmazdı...

Okul müdürünün annesine bildirmiş olduğu sert ve kat'i yasaktan sonra Hilâl, namazlarını okulun tam karşısındaki evde, kendisini hakiki bir torun muhabbetiyle seven Hacı Hanife teyzenin evinde kılmaktaydı...

Yalnız o mu?..

Ayten öğretmenin dayağı ve müdürün yasağından sonra korku ile namazı bırakan çocuklardan bir kısmı da Hanife teyzenin kapısını çalıyor ve bu yaşlı, mübarek hacı hanımın evinde öğle namazını yine sevgili arkadaşları Hilâl'le birlikte kılıyorlardı.

Hacı hanım, evinde saf saf namaza duran bu minik Müslüman yavrulara ne türlü ikramda bulunacağını bilemiyor, gözleri yaşararak durup durup: "Ah benim melek yavrularım... Sizler bu zamanda gökten inmiş birer Cennet hurisisiniz sanki..." diyerek onları tek tek bağrına basıyordu. Hanife teyze, hayatta hiç torun sahibi olamamış bir hanım olduğu için Hilâl'i ve arkadaşlarını birer öz torun olarak kabul ediyordu.

Okulla evleri arasında oldukça uzun bir mesafe olduğu için Hilâl'i okuldan almaya ekseri zamanlar Feyzâ geliyordu...

Yine böyle müsait günlerinden birinde, okul bahçesinde son ders zilinin çalmasını bekliyordu... Bahçenin karşı tarafında, kendisi gibi çocuklarını almaya gelmiş olan erkek ve kadın, sekiz-on kişi daha vardı... Esasen her okula gelişinde aynı simalarla karşılaırdı... Ve her zaman da, bu insanların ısrarlı bakışlarını üzerinde, kıyafetinde hissederdi...

İkisi müstesnâ, diğer veliler, Feyzâ'ya sevgi, hayranlık ve en ziyade gıpta hisleri ile bakmaktaydılar... Hattâ içlerinden birkaç ha-

nım Feyzâ ile samimi bir dostluk da kurmuşlardı... Bunlar açık, makyajlı asrî kadınlar olmakla beraber Feyzâ'nın bu derece şahane bir güzellikle genç yaşında böyle kapalı, İslâmî bir kıyafet içinde oluşuna takdir ve hayranlık hisleriyle karışık derin bir hayret ve onun yanında iken kendilerinden utandıklarını samimi olarak itiraf etmekteydiler.

Müstesnâ olan iki kişiye gelince; bunlardan biri, saçlarını değişik renklerde boyatan, göz alıcı makyajıyla etrafın dikkatini çeken mini etekli genç bir kadın, diğeri ise ağzından pipoyu hiç eksik etmeyen dazlak kafalı kırk yaşlarında bir erkekti... Her ikisinin de Feyzâ'ya bakışları, sırtına şiş yemiş, kırmızı görmüş boğanın bakışından farksızdı...

Şayet Feyzâ, eski püskü mantosnun altından allı basit postallar bulunan, salkım saçak, düzensiz, intizamsız güllü bir basma yahut bazen elbise sarkan, ayaklarında giyinmiş, süklüm püklüm pısırık bir kadın olsaydı, bu iki insanın ona karşı tepkileri bu şekilde olmayacak ve "Cahil bir Anadolu kadını veya basit bir mahalle kadını" diyerek en ufak bir infial duymayacaklardı...

Fakat, sık sık okul bahçesinde kendileri ile birlikte çocuğunu bekleyen bu genç kadın, şıklık ve zerafet bakımından bu günün en modern ve zevkli giyinen kadınlarından farksızdı. İşte maneviyattan bihaber bu zavallı iki insanı en ziyade sinirlendiren ve huylandıran husus da buydu. Bu kadın bir kere çok genç ve yüzünde hiçbir makyaj olmadığı halde o sapsade yüzüyle insanı çarpacak bir güzelliğe sahipti... Sonra son derece mazbut, örtülü bir kıyafet içinde olduğu halde, zamana aykırı düşmeyen çok zarif bir şekilde giyimini düzenlemişti... Hepsinden mühimi cahil, bilgisiz, süklüm püklüm bir kadın değil, aksine gerek ilk görünüşteki hali ve gerekse etrafındaki şahıslarla olan konuşmalarından anlaşıldığına göre kültürlü, ince zevkli, genç ve güzel bir kadın makyajlı, mini etekli olması icabederken böylesine dindar ve örtülü olabiliyordu?...

Feyzâ, kendi dinlerinin icablarından bihaber, üstelik mensup oldukları dinin emirlerine düşman olduklarını her halleriyle belli eden bu iki biçare insanın kendisi hakkındaki his ve fikirlerini yüzlerinden okuyordu ama, bunu kendisine asla dert edinmiyordu... Onların karşısında öylesine rahat, öylesine asil ve öylesine vakarlı bir duruşu vardı ki, onun bu hali, karşısındaki hasımlarını bütün bütün çileden çıkartmaktaydı...

Nihayet zil çalmış, çocuklar ellerinde çantaları ile gülüşüp şakalaşarak sınıflardan boşalmaya başlamıştı...

Hilâl, annesini uzaktan farkederek sevinçle yanına koştu ve boynuna sarıldı.. Bir yandan mantosunu giymeye çalışıyor, bir yandan da nefes nefese anlatıyordu:

– Anneciğim, bu gün sınıfa müfettiş geldi... Sorduğu bütün suallerin en doğru cevabını benden alınca, öğretmenime ne dese beğenirsin?...

– Ne dedi yavrucuğum?...

– Söyliyeceğim anneciğim... Ah... nasıl heyecanlıyım bilsen. Müfettiş bey sırtımı okşayarak öğretmenime dedi ki: "Lütfen okul idaresi olarak bu çocuğun ailesine bir tebrik mektubu gönderin... Ve çocuklarının üstün bir zekâya sahip olduklarını bildirin!" Nasıl, müjdem beğendin mi anneciğim?...

Feyzâ, kızının mantosunu giymesine yardım etmeye çalışırken, birden gözlerine sevinç yaşlarının doluştuğunu hissetti... Hilâl'i her zamanki gibi göğsüne doğru çekerek:

– Benim biricik evlâdım, dedi... Sen yalnız üstün zekânla değil, üstün ahlâkın, üstün terbiyen ve üstün imânına da arkadaşlarının ve akranlarının içinde bir mücevher gibisin. Allah'ım seni her türlü kötülüklerden korusun...

Hilâl, hemen sözü deiştirerek elindeki puanlı eşarbı Feyzâ'ya uzattı:

– Sen daha güzel bağlıyorsun anneciğim... Başörtümü bugün de sen bağlar mısın?

Feyzâ, bahçe kapısının yanında kızının başını örterken, ancak ikinci sınıf talebesi olacak yaşta küçük bir kız talebe, yanlarına yaklaştı. Bir an, saçlarını tamamen örten başörtüsüyle bir nur gibi parlıyan Hilâl'in yüzüne baktı... Sonra Feyzâ'ya dönerek:

– Teyzeciğim, dedi. Bu abla niçin başını böyle örtüyor:

Feyzâ, sevgiyle küçük kızın çenesini okşayarak cevap verdi:

– *Müslüman kızı* olduğu için yavrum.

– İyi ama, o daha çocuk? Sizin kadar olunca örtse başını olmaz mı?...

Feyzâ, tatlı tatlı gülerek:

– Olmaz yavrum, olmaz dedi...

Sapsarı uzun saçları, bir başak demeti gibi omuzlarından, aşağı dökülmüş olan küçük kız, Feyzâ'nın anlattıklarını büyük bir dikkatle dinlemekteydi... Feyzâ, sözünü bitirince bir müddet hiç bir şey söylemedi... Sonra minnetle Feyzâ'ya bakarak:

– Çok teşekkür ederim teyzeciğim, dedi... Müsaade eder misi-

niz elinizi öpeyim?

Uzanan eli öperken, küçük kızın gözlerinde tuhaf bir ışıltı yanıp sönmüştü... Feyzâ, bu garip pırıltının sebebini ancak ertesi günü öğrenebildi.

Bir gün sonra, aynı saatte okulun bahçesinde Hilâl'in dersten çıkmasını bekliyordu... Zil çalıp, çocuklar ellerinde çantalarıyla sınıflardan boşanmaya başlayınca, gözleri biraz ileride dün konuşmuş olduğu o meraklı, sarı saçlı güzel yüzlü küçük kıza ilişti... O, Feyzâ'yı görmemişti... Çocuklar arasından sıyrılarak bahçenin bir köşesinde, elindeki çantayı yere bıraktı... Mine mavisi gözleriyle aynı renkte olan mavi mantosunu giydi... Sonra çantasını açarak, içinden yine mavi çiçekli desenli bir baş örtü çıkartıp, tam mânâsıyla beceremekle beraber, başını örttü...

Tam çantasını alıp yürüyeceği sırada, hareketlerini büyük bir hayretle seyreden Feyzâ'yı gördü... Gözleri sevinçle parlayarak koşa koşa yanına geldi ve soluk soluğa:

– Teyzeciğim nasıl, şimdi ben de tam bir müslüman kızına benzedim mi?... Diye sordu...

Feyzâ, hayretinden ne diyeceğini şaşırmıştı... Eğildi, eliyle küçük kızın çenesini tutarak, yüzünü kendisine doğru kaldırıp, bir an onun berrak bir mavi pınarı andıran saf ve temiz ifadeli gözlerin· baktı... Konuşurken, sesinin titremesine mani olamıyordu:

Hilâl dayanamayıp, Başak'ın boynuna sarıldı ve onun taze birer gül yaprağını andıran pembe yanaklarını öpmeye başladı:

– Ah benim biricik kardeşim, dedi... Desene bundan sonra koskoca okulda yalnız başıma kalmayacağım?

En ulvî hislerle birbirlerine sarılmış olan bu iki saf ve temiz kalpli yavru, bu asil hareketlerinden dolayı bir müddet sonra başlarına neler geleceğini, başlarında sevinç ve iftiharla taşıdıkları örtülerin kendilerine ne büyük çileler çektireceğini nereden bilebilir, nasıl tahmin edebilirlerdi?...

Günler geçiyor, Hilâl arkadaşları arasında fikir, kıyafet ve davranışları ile etrafına nurlar saçmaya devam ediyordu. Bilhassa bir kaç kız arkadaşı vardı ki, okul içinde Hilâl'in etrafında pervâne gibi dolaşıyorlar, bir an ondan ayrılmıyorlardı...

Onlar teneffüs vakitlerini diğer arkadaşları gibi oynayıp zıplamakla geçirmiyor, oyunlara çok ender olarak katılıyorlardı.

Teneffüslerde bu altı-yedi arkadaş, kolkola girerler ve bahçede bir aşağı bir yukarı dolaşarak, Hilâl'den bir şeyler öğrenmeye çalı-

şırlardı...

Nitekim, bu devamlı beraberliğin neticesi, kısa bir müddet sonra meyvelerini vermeye başladı.

Hilâl hiç birisine "örtünün, örtünmeniz şarttır" gibi sözlerle baskıda bulunmadığı halde, kendisini seven kız arkadaşları, kısa aralıklarla teker teker örtünmeye başladılar... 15 gün içinde Hilâl'e arkadaşlık yapan kız talebelerin hepsi, aynen Hilhal gibi başlarını örtmüşler, kısacık önlüklerinin altından görünen çıplak bacaklarına birer pantolon geçirmişlerdi.

Tabii bu, ancak okul dışı mümkün olabiliyordu... Pantolonu içerde rahatlıkla giyebiliyorlardı fakat, okul dahilinde yasak olduğu için başörtülerini yalnız okula giderken ve gelirken takabiliyorlardı başlarına.

Hilâl, arkadaşlarından her birinin örtünüp namaza başlayışı karşısında ayrı bir sevinç ve sürur duyuyor, okuldan çıkıp evin kapısından girer girmez Feyzâ'nın boynuna atılarak:

– Anneciğim.. anneciğim... Bu gün bir arkadaşım daha başını örttü... Eğer böyle giderse, sınıfımızda belki bir tek açık başlı kız talebe kalmayacak.

Diye büyük sevincini ifade etmeye çalışıyordu... Fakat Feyzâ'nın içinde mahiyetini çözemediği garib bir his vardı... Kızının arkadaşları üzerindeki tesiri ve muvaffakiyeti onu ziyadesiyle memnun etmekle beraber yine de zaman zaman bu durumdan endişe duymuyor değildi... Nitekim sık sık Hilâl'e öğütte bulunmaktaydı:

– Bak kızım, diyordu... Biliyorsun, namaz meselesinden dolayı zaten okul idaresi tarafından şimşekleri üzerine çekmiş bulunuyorsun... Şimdi senin hemen her hareketinin göz hapsinde olduğundan şüphen olmasın... Geçen sene bu yüzden araya gitti... Bu sene, Allah'ın izniyle mutlaka 5. sınıfı bitirip mezun olmalısın... Zira senin de farkettiğin gibi, yaşın henüz oniki olduğu halde, boyun birdenbire uzadı ve sen, yaşından daha fazla geliştin... Bu sene de bu gibi meseleler yüzünden seni kasden sınıfta bırakırlarsa bir dahaki seneye onüç yaşında koskoca bir kız olarak ilkokula nasıl devam edebilirsin?...

Hilâl, annesinin bu sözleri karşısında her seferinde ayrı bir üzüntü duymaktaydı... Bir keresinde, annesinin bu endişelerini şöyle cevaplandırmıştı:

– Anneciğim, bana dinimi sen öğrettin. Hakiki bir müslüman nasıl olur, senden öğrendim ben. Bana daima:

"Kızım, yalnız kendini düşünme, daima etrafındakilerle meşgûl ol. Onların da doğru yolu bulmasına yardım et..." diye nasihat eden sendin. Böyle olduğu halde, bu gün bir kaç arkadaşımın namaza başlayıp, başlarını örtmelerine vesile olmam seni bayağı üzmüşe benziyor... Sınıfta kalmam ihtimali, seni düşündürmemeli bile anneciğim... Sen her zaman demez miydin; "Her şeye kadir olan Allah'dır" diye?.. O istemedikten sonra, kimse bir şey yapamaz. Ama eğer O böyle diliyorsa ne diyebiliriz ki?..

– Kızım, yanlış anlama... Ben senin bu halinle iftihar ediyorum. Ancak bu hizmetlerini okulunu bitirdikten sonra yap, diyorum... Çünkü bu adamlar açıktan açığa dine ve dindarlara cephe almışlar, görüyorsun.

– Ama anneciğim, benim başka türlü olmama imkân yok ki... Arkadaşlarıma hiç bir gün kendiliğimden bir şey söylemedim... Ben sadece onların bana merakla sorduklarını cevaplandırdım. Söyle anne, yoksa bu da mı bir suç?..

Kızının vermiş olduğu bu cevaplar karşısında Feyzâ, âdeta kendi kendinden utanmıştı. Allah'ım! Bu çocuk ne büyük bir iman, ne büyük bir şuur ve ne sarsılmaz bir irâde ve cesaretle yetişiyordu...

Feyzâ, kızı ile aralarında geçen bu nevî konuşmalardan sonra daima "AĞAÇ YAŞKEN EĞİLİR" sözünü hatırlar ve bu güzel sözün doğruluğuna her gün biraz daha yürekten inanırdı.

Ilık bir Nisan günüydü...

Feyzâ çarşıdan alınması lüzumlu bir kaç öteberiyi elindeki ince naylon fileye koymuş ve dönüşü Hilâl'in çıkış saatine rastladığı için, kızını almak üzere okula uğramıştı...

Her zaman olduğu gibi, diğer velilerle birlikte bahçede kızının çıkmasını bekliyordu... Kendisine dik dik düşmanca bakan o iki ilerici (!) bay ve bayan yine oradaydı... Alaylı bakışlarla yüzüne bakarak, aralarında bir şey konuşuyorlardı.

Biraz sonra zil çaldı ve çocuklar güle oynaya sınıflarından fırladılar... Kısa bir müddet içinde bütün veliler çocuklarını alıp gitmişler, diğer çocuklar da bahçe kapısından birbirlerini ite kalkışa sokağa dökülmüşler, bahçe bomboş kalmıştı...

Fakat hayret... Hilâl, hâlâ görünürlerde yoktu... Feyzâ'nın kal-

bi demirden bir mengene içinde sıkışır gibi oldu... Merak ve heyecandan nefesi kesilecekti neredeyse...

Hilâl'e ne olmuş olabilirdi?... Çıkarken görmemesine imkân yoktu... Bulunduğu yer, bahçenin yüksekçe bir yeri olduğu için çıkanların hepsini rahatlıkla görebilecek durumdaydı...

Gözleri, okul binasının bahçeye açılan kapısında, bir müddet daha bekledi... Ortada görünürlerde kimsecikler yoktu hâlâ... Kalbini kavuran acı bir hisle, koşarcasına okul binasına doğru yürümeye başladı... Bahçenin yarısını katetmişti ki, Hilâl, okulun çıkış kapısında belirdi... İçli içli ağlıyordu... Yanında bir müddet evvel Hilâl'den imrenerek başını örten 2. sınıf talebesi Başak vardı... Başak da ellerini yüzüne kapamış, hıçkıra hıçkıra, sarsıla sarsıla ağlıyordu...

Feyzâ, kalbinin duracak gibi olduğunu hissetti... Ne olmuştu bu yavrucaklara?... Neden birbirlerine sarılmış böyle ağlıyorlardı?...

Koşarak yanlarına gitti... Hilâl birden annesini karşısında görünce şaşırdı, fakat koşup onun boynuna sarılacağı yerde, Başak'a biraz daha sokulup ve daha çok ağlamaya başladı.

Feyzâ, birbirlerine sarmaş-dolaş ağlayan iki yavruyu omuzlarından tutarak merak ve heyecanla sarsmaya başladı:

– Hilâl, Başak... Niye ağlıyorsunuz yavrularım?... Ne oldu size, kim ne yaptı, konuşun Allah aşkına...

Hilâl, başını arkadaşının omuzundan kaldırarak, yaşlı gözlerle annesine cevap verdi:

– Başak, dayak yedi anneciğim... Öğretmeni dövdü... Ama çok.. çok fena dövdü anneciğim... Baksana neredeyse bayılacak...

Feyzâ, eğilerek Başak'ın sarı saçlı başını iki eli arasına alıp, bağrına bastı ve:

– Vah benim melek yavrucuğum, nasıl kıydılar senin gibi bir ipeğe?... Haydi bırak artık ağlamayı da, söyle bakayım, öğretmenin kim senin Başak'cığım?...

Küçük kız, hıçkırıklarının arasında güçlükle duyulan nefes gibi bir sesle:

– Ayten öğretmen, efendim, dedi...

Feyzâ'nın yüzüne birden bir sonbahar yaprağının sarılığı ve hüznü çöktü. Küçük kızın başını şefkatle avuçlayan elleri, cansız birer cisim gibi iki yana düştü... Acı hakikat, kafasına zalim bir tokmak gibi inmişti:

– Ya... Demek Ayten öğretmenin sınıfındasın öyle mi yavrum? Dedi ve yutkundu.

Hilâl, kendi sınıfında olmadığı halde namaz kılışından dolayı ona kuduz canavarlar gibi saldıran pavyon kadını kılıklı din ve mâneviyat düşmanı bu meymenetsiz kadın, ya elindeki kendi talebesine neler yapmazdı ki? Endişeyle Başak'ın yüzüne bakarak sordu:

– Söyle yavrucuğum, anlat bakayım, ne oldu, niçin dövdü seni öğretmenin?

Başak, ütülü mendiliyle ıslak yanaklarını silerek cevap verdi:

– Başörtü taktığım için teyzeciğim.

– Peki, başörtüyü sınıfın içinde mi takıyorsun sen?

– Yo, hayır... Sınıfın içinde başörtü takmanın yasak olduğunu biliyorum ben...

– Peki o halde?...

– Anlatacağım teyzeciğim... Bu gün, her günkü gibi, son ders zili çalınca, arkadaşlarımla birlikte okul koridorundaki portmantoya koştum... Mantomu aldım, giydim... Ve okulun bahçeye açılan çıkış kapısından çıkarken, mantonun cebinde bulunan eşarbımı çıkartarak, aynı Hilâl ablam gibi başımı örttüm... Tam yerden çantamı alıp, kapıdan dışarı adımımı atacağım an, o sırada koridordan geçmekte olan öğretmenim beni gördü...

Başak, ağlayarak anlatmasına devam etti:

– Ah o an orada olup da görecektiniz teyzeciğim... Beni görür görmez öğretmenimin yüzü öyle bir hâl aldı ki, korkumdan orada bayılacak gibi oldum. Sonra birden yırtıcı bir aslan gibi üzerime atıldı... Bir yandan başımdaki örtüyü hırsla çekiştirip dururken, diğer yandan da "Seni gidi küçük yobaz seni... Kimden öğrendin bu paçavrayı başına bağlamayı?... Söyle... Söyle diyorum sana" diyerek kafama, gözüme, belime, nereme gelirse şiddetli şekilde vurdukça vuruyordu... Nihayet örgülü iki saçımı öyle bir kavrayıp eline öyle bir dolayış doladı ki, acısından yerimde duramıyordum. Ellerine doladığı saçlarımı yukarı aşağı çekiyor, başımı duvarlara vuruyordu. Öyle bir an geldi ki teyzeciğim, saçlarımın kökünden koptuğunu, beynimin yerinden oynadığını, dağıldığını zannettim... Fakat o, bir türlü hıncını alamıyor ve: "Söyle... Bir daha takmayacaksın bu paçavrayı değil mi? Bir daha görürsem bunu başında, o beynini patlatırım senin" diye avaz avaz bağırıyordu... Arkadaşlarım mantolarını alıp dağılmışlardı... Ortalıkta kimsecikler yoktu... Öğretmenin beni taşların üzerine fırlatarak uzaklaşıp, gözden kaybolduğu zaman, bir hıçkırık sesi duyarak etrafıma bakındım... Koridorun bir ucunda, köşede bir yere saklanmış Hilâl ablamdı bu... Ellerini yüzüne kapatmış, ağlıyordu... O zaman anladım ki, Hilâl ablam bütün olan-

ları görmüş, öğretmenim gidince, koşa koşa yanıma geldi... Beni yerden kaldırdı ve aşağıya musluklara indirip, yüzümü yıkadı...

Feyzâ, Hilâl'in niçin bu derece geç çıktığının sebebini çok iyi anlamıştı artık... Anlamıştı ama, elinden ne gelirdi?... Yavrucağız mahvolmuştu, bitmişti... Elleri ile saç kökenlerini tutarak acı ve ızdırabla ağlayan Başak'ı kendi öz yavrusu gibi bağrına bastı... Sonra küçük kızın ellerini saçlarından çekerek, saçlarının bittiği ense köküne baktı...

Aman Allah'ım!...

Ne korkunç bir cinayetti bu...

– Evet, cinayet... Diye mırıldandı kendi kendine...

Başak'ın saç dipleri kıpkırmızı olmuş ve adamakıllı şişmişti... Üstelik yanağından çenesine doğru da ince iki tırnak izi vardı...

Feyzâ, ne diyeceğini, ne söyleyeceğini nasıl hareket edeceğini şaşırmıştı. Gördüğü manzara karşısında kendisini güçlükle toplayarak sordu:

– Şimdi annene, babana ne söyleyeceksin Başak?

– Yalan söyleyeceğim efendim...

– Yalan mı? Sakın sakın yavrum... Ne olursa olsun, dilini yalana alıştırma... Doğruyu anlat onlar...

– Yalan söylemeyi ben de hiç istemem ve hayatta hiç yalan söylemem efendim... Ama doğruyu söylersem biliyorum ki, başörtü takmama mani olacaklar.

– Peki, bu halini nasıl izah edeceksin onlara, ne diyeceksin evlâdım?...

– Yolda sokak çocukları üzerime saldırarak beni dövdüler derim... Eğer bu yalanı söylemezsem inanın başımı örttürmezler bana...

Feyzâ, sevgi ve şefkat dolu bir ifadeyle küçük kızın çenesini okşadı ve:

– Bak evlâdım, dedi... Senin yaşın daha çok küçük... Şimdilik eşarp örtmesen de olur... Dinimiz, kız çocuklarının onbir-oniki yaşlarda örtünmesini emrediyor...

Sen de bu yaşlara gelince tam olarak örtünürsün...

Başak'ın o anda yüzünün aldığı şekil görülecek şeydi doğrusu... Yaşlı gözleriyle Feyzâ'nın gözlerinin içine hayretle bakarken, yüzünde büyük sükut-u hayale uğramışların acı ve teessüf dolu ifadesi vardı... Nitekim:

– Bunu siz mi söylüyorsunuz, teyzeciğim? Dedi... Şayet siz

Hilâl ablamı küçük yaşta böyle örtülü giyinmeye alıştırmasaydınız, acaba bu gün o böyle olabilir miydi? Ben de aynı Hilâl ablam gibi tam bir Müslüman kızı olarak yetişmek istiyorum. Şimdiden örtünmeye kendimi alıştırmazsam, ilerde belki de hiç örtünemem... Ne olur teyzeciğim, haklı değil miyim?

Artık söyliyecek bir şey kalmamıştı Feyzâ için... Bu çelik iradeli, ince zekâlı küçük kız, her şeyi en güzel şekliyle dile getirmişti. Kalbinde tarifi imkânsız tatlı çırpıntılar vardı... Demek istikbâl zannettiği gibi karanlık olmacaktı, demek istikbâlde küfrün, imansızlığın karşısına dikilecek ve kurtuluş mücadelesine bütün varlığıyla katılacak bir nesil bulunacaktı.

Aklına yüceler yücesi Rasûl-ü Zişan'ın bir Hâdis-i Şerifi geldi.

"Ümmetimden bir cemaat, kıyâmet kopuncaya kadar hakkı tutmaya bakacaktır!"

Ümitlerini tazeleyici bu büyük müjdenin ulvî heyecanı içinde bir Başak'a, bir Hilâl'e baktı... Bu iki küçük yavru, sanki karşısında koca koca birer iman âdibesi gibi durmaktaydılar. Gözlerinden yaşlar boşanarak iki koluyla iki küçük kızı kucaklayarak, başlarını göğsünün üzerine bastırdı ve titreyerek:

– Benim küçük, asil, çileli ve kahraman mücahidelerim. Allah sizi bu yoldan ayırmasın... Her türlü kötülükten muhafaza etsin.

Dedi ve ayağa kalkarak:

– Haydi artık gidelim dedi... Daha fazla oyalanıp dikkat çekmeyelim burada...

Ve, gözleri nemli, yanakları ıslak, kalpleri kırık üç insan bahçe kapısına doğru ağır ağır ilerlediler... Gelecek günlerin kendilerine neler hazırladığını bilmeden, bilemeden...

❀

Onbeş gün sonra bu defa da Feyzâ, muavin hanımın odasında bulunuyordu...

Muavin hanımın masasına doğru ilerlerken, vücudunun bütün sinirleri bir yay gibi gerilmiş olduğu halde gayet sakin görünüordu.

– Buyurun efendim, beni istemişsiniz...

Müdür Muavini, samimi ve candan bir hamleyle gülümseyerek yerinden doğruldu ve:

– Oh... Evet hanımefendiciğim...Sizi bekliyordum, buyrun, dedi...

Feyzâ, gösterilen rahat meşin koltuğa otururken, heyecanını

zerrece belli etmemek için büyük bir gayret sarfediyordu. Samimiyetle sorulan hal-hatıra cevap verdikten sonra:

– Muavin hanım, dedi... Tahmin edersiniz ki, şu anda büyük bir merak içindeyim... Acaba bu defaki çağrılış sebebim nedir?

Muavin hanımın yüzü bir anda mahzunlaşmıştı... Şaşkın ve üzgün bir şekilde bir anda yutkundu... Ve sonra cevap verdi:

– Vallahi Feyzâ hanımcığım, ne söyleyeceğimi söze nasıl başlayacağımı, vaziyeti size nasıl izah edeceğimi bilemiyorum... Bu, bilhassa benim için çok müşkül bir iş... Bugüne kadar devam eden meslek hayatımda sizin kadar takdir ettiğim bir veli olmamıştır... Lâkin?...

– Evet lâkin?...

Muavin hanım, gözünden gözlüklerini çıkararak, elindeki mendille bir müddet onu kuralamak ve temizlemek için oyalandı... Her haliyle müşkül bir durumda olduğu belli oluyordu... Fakat sorulan bu "lâkin" in cevabını vermesi lâzımdı... Müşkül de olsa bu, ona verilmiş bir vazifeydi zira...

Nitekim, gözlüklerini tekrar gözüne yerleştirerek Feyzâ'ya baktı ve konuşmasına devam etti:

– Evet Feyzâ hanımcığım, lâkin bazı acı mecburiyetler beni bir vazifeli olarak, sizin gibi çok sevip takdir ettiğim bir insana üzücü ve şüphesiz ki izzet-i nefis zedeleyici bir tebligatta bulunmaya memur kılmakta...

Feyzâ dayanamadı, sordu:

– Anlayamadım, çalışkan ve üstün terbiyeli bir talebe velsine nasıl olur da üzücü ve izzet-i nefis zedeleyici bir tebligat yapılabilir muavin hanım?

– Sormakta yerden göğe kadar haklısınız Feyzâ hanım... Fakat bu haklı sualinize benim esasen pek müşkül olan bu vazifemi büsbütün ne derece güçleştirdiğinizi tahmin edebilir misiniz?... Sizi daha ziyade merakta bırakmak istemiyorum... Bunun için size, müdür beyin şahsınızla alâkalı bir emrini arzedeceğim.

– Buyrun dinliyorum efendim.

Muavin hanım, bir kere daha üzüntüyle yutkundu:

– Hanımefendiciğim, müdür bey sizin bundan böyle hiç bir suretle okul bahçesinden içeriye adım atmamanızı emretmiş bulunuyor... Bu emri tebliğ etmek ve bu yasak emrinin kat'i ve kesin olduğunu bildirmek görevini de bütün karşı direnmelerime rağmen bana verdiler.

Feyzâ'nın başı döndü, döndü, döndü...

Başına sanki koca bir balyoz yemişçesine beyni sarsıldı bir an... Ayakta olsaydı, mutlaka olduğu yere yığılır kalırdı...

Fakat kendini toparlaması çok sürmedi... Bütün metânetini toplayarak karşısında suçunun büyüklüğü altında ezilen bir insan tavrıyla koltuğa büzülmüş ve yerinde âdeta küçüldükçe küçülmüş olan muavin hanıma baktı.. Sesinin titremesine mâni olamayarak;

– Bu acaip, acaip olduğu kadar komik ve gayri mantıki emrin sebebini öğrenebilir miyim efendim, dedi.

Muavin hanım:

– Feyzâ hanımcığım, dedi... Bu emrin sebebini öğrenmemeniz sizin için daha iyi olacak. Ben sizden rica etsem, merakınızı içinize gömün ve sebep sormadan, sizin için tahammülü hiç de kolay olmayacak bu emre riayet ediniz.

Sonra, muavin hanımın tamamiyle samimi olduğuna inanıyor ve onun içinde bulunduğu müşkül durumu anlıyordu:

– Peki hanımefendi, dedi... Bu yasak emri veliler içinde yalnız benim için midir? Yani çocuklarını eve götürmek için bahçede bekleyen diğer veliler de bundan böyle bahçeye girmeyecekler mi?... Yoksa evvelce de sorduğum gibi, okul bahçesine girmek, yalnız benim için mi yasak?

– Maalesef öyle Feyzâ hanım... Bu yasak emri yalnız senin için... Diğer veliler için değişen bir şey yok... Onlar, eskiden olduğu gibi bahçede çocuklarını bekleyebilecekler...

Feyzâ'nın kan tepesine çıkmıştı... Artık öfkesini yenecek hali de kalmamıştı... Israrlı bir ifadeyle ve sert bir sesle:

– Maalesef ricanızı yerine getiremeyeceğim muavin hanım, dedi... Böyle sapık bir yasak emrinin sebebini öğrenmek, takdir edersiniz ki, en tabii hakkımdır... Siz, benim üzüleceğimden lütfen endişe etmeyiniz. Ve tekrar rica ediyorum, söyleyiniz bu emrin sebebi nedir?... Diğer bütün velilere bahçeye girme serbestisi varken, benim bahçeye girmem hangi sebebe istinaden yasaklanıyor?

Muavin hanım, başını önüne eğerek âdeta fısıltı gibi bir sesle cevap verdi:

– Başörtülü oluşunuzdan efendim.

Feyzâ'nın bütün kanı vücudundan çekilmişti sanki... Gözleri hayretten iri iri açılmıştı.. Başı dönüyor, gözleri kararıyor ve kulaklarında muavin hanımın fısıltı halinde söylediği sözler gitgide yükselerek çınlıyor, çınlıyordu:

"– Başörtülü oluşunuzdan... Başörtülü oluşunuzdan... Başörtülü oluşunuzdan... Başörtülü oluşunuzdan... Başörtülü....."

Ses, yükseldikçe yükseliyor, odadaki bütün eşyalar fırıl fırıl dönüyordu sanki etrafında.

Feyzâ'nın hafif bir fenalık geçirdiğini gören muavin hanım, sesinde gizleyemediği bir hüzünle seslendi:

– Feyzâ hanım, rica ederim kendinize geliniz... Sakin olunuz lütfen... Hayatta bazen öyle acı ve katı gerçekler vardır ki, isteseniz de istemeseniz de gelir sizi bulur yakanıza yapışırlar.

Feyzâ, kulaklarına derinden derine gelen bu sözler üzerine büyük bir gayretle kendini topladı ve:

– Peşinen söylemiştim ya size. Benim üzüleceğimden endişe duymamanızı.. Evet endişe etmeyiniz muavin hanım, İslâmiyet'in muhafaza ve müdafaası için... Kadınların namusu, iffeti ve örtüsü için düşmanlarla asırlar boyu kıyasıya çarpışmış olan kahraman ecdâdımızın, şehadet kanları ile sulayarak bize yadigâr olarak bıraktıkları bu vatan topraklarında şehitler yatağı bir İslâm beldesinde dinin emirlerin riayet ettikleri için, başı örtülü, kalbi imanlı müslümanlar olarak Moskof mezalimine eş bir zulüm ve hakarete mâruz tutulup, kendi öz diyarlarında, birer esir, birer üvey evlât muamelesi görmeye alışacağız çaresiz.

– Çok acı konuşuyorsunuz Feyzâ hanım.

– Evet, acı, lâkin gerçektir konuştuklarım muavin hanım. Siz dememiş miydiniz biraz evvel, hayatta bazı acı ve katı gerçekler vardır... Ve bu acı gerçekler siz isteseniz de, istemeseniz de gelir sizi bulur, yakanıza yapışır diye İşte şu anda ben de, bu acı gerçeklerin en acısı ve en katısı ile karşı karşıya bulunuyorum. Dinine, vatanına, milletine bağlı bir müslüman kadın olarak, kapalı-mazbut bir kıyafette bulunduğum, vücudumu açık saçık kıyafetlerle teşhir etmediğim için okul kapısından dışarıya kovulmak!... Sorarım size, hayatta mânâ itibariyle karşılaşacak bundan daha acı ve daha zalim bir darbe olabilir mi?...

– .....

– Susuyorsunuz muavin hanım, susuyorsunuz... Çünkü, içinde bulunduğunuz gayri İslamî kıyafet ve hayat şartlarına rağmen siz de bir müslüman evlâdı, bir müslüman hanım olmak itibariyle biliyorum ki bu haksız muamele karşısında vicdanınız titremekte, azab ve ızdırap içinde kıvranmaktasınız...

Sizin bu susuşunuz tam bir teslimiyetle hakkın karşısında en

güzel bir susuş olduğu gibi, ne yazık ki alçakca icra edilen bir haksızlığın karşısında da o haksızlığa boyun eğen susuştur. Bunu bana değil, belki kendi kendinize dahi itiraf edecek durumda değilsiniz muhakkak şu anda. Fakat kabul edin ki, gerçek olan budur ve bu gerçek de sizin evvelce bahsetmiş olduğunuz hayattaki bazı acı ve katı gerçeklerden biridir.

Muavin hanım, yıkılmış bir vaziyette, âdeta inler gibi:

– Yalvarıyorum, benim vazifemi güçleştirmeyiniz Feyzâ hanım, dedi.

Feyzâ acı acı gülümseyerek cevap verdi:

– Peki, sizi sitemlerimde daha fazla rahatsız etmeyeceğim.. Yalnız buna mukabil, size soracağım suale samimi ve doğru cevap vermenizi isteyeceğim.

– Buyrun... Ne gibi bir sual?...

– Müdür bey, bu emri hangi sebebe istinaden verdi?

– İzahı biraz müşkül ama anlatayım Feyzâ hanımcığım... Efendim müdür bey bu kadar sebepsiz yere ve kendi kendine vermiş değildir.

– Tuhaf... Peki ne sebeple ve kimler tarafından verilmiştir böyle gülünç bir karar?

– Geçen gün yapılan öğretmenler toplantısında öğrendim ben de meselenin esasını... Kısaca mevzu şu: Talebelerin çıkış saatinde bahçede çocuklarını bekleyen veliler, sizin mevcudiyetinizden rahatsız olmaktaymışlar... Nihayet aralarında karar verip, vaziyeti müdür beye bildirmişler ve sizi şikayet etmişler...

Feyzâ, bu şikayetçilerin kimler olduğunu derhal anlamıştı. Bunlar, kendisini her görüşte kırmızı görmüş kızgın boğa gibi, üzerine saldıracak derecede hain bakışlı, dazlak kafalı o mâhut adamla, bir pavyon kadınından farksız giyinişli sosyete bozuntusu kadından başkası değildi şüphesiz...

Esasen son sıralarda bir araya gelerek, kendisine dik dik bakıp, hararetli bir şeyler konuşuşlarından şüphelenmeye başlamış ve "bunun altından bir şeyler çıkacak gibi ya, bakalım zaman ne gösterecek..." diyerek beklemeye başlamıştı...

Demek o bakışların ve o gizli konuşmaların neticesi buydu... Okul müdürüne şikâyette ve tesirde bulunmak suretiyle, okuldan kovulmak!

Olur şey değildi bu... Ama olmuştu işte.

Muavin hanıma:

– Benim mevcudiyetim, bu şahısları acaba hangi cihetten ra-

hatsız etmekteymiş, öğrenebilir miyim? Diye sordu.

– Evvelce de belirttiğim gibi, efendim, başörtülü oluşunuz, bu derece kapalı oluşunuz ve bu kıyafetinizle sık sık okul bahçesinde görünüşünüz, bu şahısların sinirlerine tesir etmekteymiş... Ben görüşmeler esnasında sonuna kadar sizi müdafaa ettim toplantıda... Ama ne yazık ki, gerek benim ve gerekse kızınızın öğretmeninin bütün çırpınma ve diretmeleri, çoğunluk menfii fikrin karşısında hiç bir şey ifade etmedi.

– Desenize şu koskoca okulda sizden ve kızımın öğretmeninden başka hakşinas kimse yokmuş.

– .....

– Ayrıca şu anda aklıma şöyle bir husus da geldi muavin hanım... Bahçede, benimle bekleyen veliler arasında iki tane daha örtülü hanım var... Dışarı çıkarılışımın sebebi örtülü olmam olduğuna göre, onların da benimle aynı muameleye tâbi tutulması icâbeder. Bu böyle olmuş mudur?

– Hayır efendim, şikayet yalnız sizin için vârit...

– Sebeb?

– Diğerleri niçin örtündüklerini dahi bilmeyen, görenek diye örtünmüş cahil kadınlarmış. Siz ise, açık hanımları dahi kıskandıracak şık ve güzel kıyafetler içinde, üstelik tahsilli ve kültürlü bir hanımmışsınız. Dedim ya, sizi gördükçe rahatsız oluyorlarmış. Aramızda kalsın, fakat maalesef müdür bey de bu şahıslarla aynı fikirde. Sizin böyle gerici bir kimse olarak bahçede bulunmanız, bir çok talebeler için zararlı olabilirmiş... Hattâ şimdiden etrafınızda size saygı duyan bazı kız talebeler varmış ki, bunlar yavaş yavaş sizin ve kızınızın dış kıyafetinin tesirinde kalmaya başlamışlar. Müdür bey "bu böyle giderse diyor, sene sonuna kadar belki bütün talebeler, gerici fikirlerle zehirlenebilir..." Ne yazık ki, yanlış olmakla beraber, müdürün kanaati bu Feyzâ hanımcığım.

Feyzâ bu sözlerin kanını damarlarında dondurduğunu hissetti. Demek örtülü oluşundan değil de, temiz ve kültürlü oluşundandı bu haksız muamele...

Zavallı muavin hanım, karşısında teessüründe ağlıyacak hale gelmişti... Bu ağır vazifenin yükü altında ezilmekteydi âdeta... Gözlerini medet uman bir insanın haliyle Feyzâ'ya çevirmişti. Feyzâ bu yalvaran bakışları elbette mahzun edemezdi. Durdu... Yutkundu... Ve her zamanki vakarla konuştu.

– Muavin hanım. Bu meselenin sizi ne derece üzdüğünü gö-

rüyorum. İnanın sizin şu müşkül durumunuz dolayısıyla bu izansızca verilen emre riayet edeceğim. Yoksa arada siz olmasaydınız, bu emre verilecek cevabı suratlarına çarpardım.

Muavin hanım Feyzâ'nın anlayış göstererek kendisini bu müşkül durumdan kurtarması karşısında gözlerinde titreşen yaşların taşmasına mâni olamadı.

– Gösterdiğiniz anlayışa çok teşekkür ederim Feyzâ hanım. Beni çok güç bir vazifenin ağırlığından kurtardınız.

Feyzâ acı acı gülerek:

– Rica ederim. Benim yüzümden sizi ne derece hırpaladıklarını tahmin ediyorum. Daha fazlasına vicdanım el vermez.

Konuşmanın burasında odaya Ayten öğretmen girdi. Feyzâ'yı odada görünce birden rengini değiştirip saçlarının dibine kadar kıpkırmızı oldu. Hiddetinden âdeta burnundan soluyordu. Hırsla Feyzâ'ya dönerek damdan düşer gibi haykırdı:

– Kızınızı bir daha başında örtüyle görmeyeceğim aksi halde çok fena şeyler olur...

Feyzâ şaşkındı. Nasıl cesaret edebiliyordu da bu derece fütursuzca düşmanlığını ortaya atabiliyordu. Nasıl, nasıl oluyordu da başlarındaki örtüye böyle kuduz köpekler gibi ağızlarından salyalarını saçarak saldırıyordu? Nasıl, nasıl olurdu da Rabbinin yüce emrine bu derece düşman olup o yüce emri yerine getirenleri bu derece hor görüp, bütün kin ve nefretini böyle açıkça kusabiliyordu?

Bütün bu nasıllar birleşip Feyzâ'nın kulaklarında büyüdü... Sonra bir kere daha gözlerinin önünde bütün eşyalar, oda, tavan, muavin hanım, Ayten öğretmen her şey her şey dönmeye başladı. Daha sonra her şey durdu, duruldu. Feyzâ gözlerini Ayten öğretmene dikmiş öylece bakıyordu. Boğazından çıkan sesini kendisi de tanıyamadı:

– Kızımı her zaman başındaki örtüsüyle göreceğinize göre, ne gibi fena şeyler olacağını merak ettim doğrusu?

– Bu okulun yüz karasıdır o. Bacak kadar çocuğa baş örtü takmak da neymiş?

– Sualimin cevabı bu olmasa gerek. Size ne gibi fena şeylerin olacağını sormuştum.

– Olduğu zaman görürsünüz!

Feyzâ'nın sinirleri bir yay gibi gerilmişti. Bu iman ve ahlâk fukarası kadına haddini bildirmeliydi artık. Soğukkanlılığını muhafaza etmeğe gayret ederek konuştu:

– Bir şey öğrenmek istiyorum Ayten hanım. Şu imtihan sıralarında mektebin bir takım hazırlıkları ve problemleri varken, neden kızımın örtüsü ile bu derece ilgileniyorsunuz? Bu aleni düşmanlığınıza sebep nedir?

Ayten öğretmen, o yılan ıslığını andıran sesiyle, kin ve nefretine menba olan sebebi, dişlerinin arasında haykırdı.

– Neden mi? Çünkü siz Nurcusunuz!...

Bu söz Feyzâ'nın kulaklarında bir bomba gibi patladı. Demek, bütün bu haller başlarındaki örtüden ziyade Nurcu zannedilmelerindendi. Ve bu peşin hükümlü insanların elinde okuyordu Hilâl. Bütün sinirleri boşalmıştı Feyzâ'nın, sesindeki titremeyi onlara belli etmemek için büyük gayret sarfediyordu:

– Nazarınızda örtülü ve dindar olmak Nurculuksa, evet biz Nurcuyuz. O halde Rabbini seven ve emirlerini yerine getiren herkes Nurcudur. Yarasa misali zulmette yaşayanlar ancak o Nur'dan mahrum olurlar.

Feyzâ bu sözleri ayakta ve gayet vakur bir edâ ile söylemişti. Onun bu vakur hali ve sert tavrı karşısında Ayten öğretmen verecek cevap dahi bulamamış, ancak basit bir tarzda arkasını Feyzâ'ya dönerek söylenmeğe başlamıştı.

– İyi vallahi. Okulu gerici yuvası haline getirdiler. Biraz daha meydanı boş bırakırsak ellerinde tesbihlerle ayin yapacaklar neredeyse. Tekke zannettiler okulu.

Feyzâ, bu hakikaten acınacak durumda olan imansız ve izansız mahlûku kendine muhatap kabul edemezdi artık. Muavin hanıma dönerek:

– Müsaadenizle efendim... Dedi ve odadan çıktı.

Yol boyunca kulakları uğuldayan ve şakakları zonklayan Feyzâ yürüyor muydu. Bastığı yeri görüyor muydu. Hayır, görmeden ve bilmeden insiyakî bir hareketle uçuyordu âdeta, rüzgâra kapılmış bir yaprak gibi...

Dar sokağı kıvrılarak, ana caddeye çıktı... Geniş kaldırımlardaki kalabalık insan yığınlarının arasına karışınca başı daha şiddetle dönmeye başlamıştı...

Vesaitlerin gürültüsü, sanki kulağında bir gök gürültüsü gibi şiddetli akisler uyandırıyordu...

Bir müddet kendisini kalabalığın akıntısına kaptırdı. Neden sonra eve gidebilmek için mutlak karşı tarafa geçmesi icabettiğini anlayarak, kaldırımdan indi ve kendini âniden caddenin ortasında,

vesaitlerin arasında buldu. Ve aynı anda ortalığı acı bir fren sesi ve bir kadın feryâdı kapladı...

Evet bir kaza olmuş ve bütün vesaitler durmuştu... Feyzâ caddenin ortasında, yerde kanlar içinde upuzun yatıyordu. Etrafındaki koşuşmaları konuşmaları, trafik polisinin acı düdüklerini hiç bir şeyi, hiç bir şeyi duymuyordu...

Arabalarından ve vesaitlerinden inenler yerde yatan Feyzâ'nın etrafını çevirmişlerdi. Herkes bir şey söylüyordu. Kimi öldü, kimi bayıldı diyordu...

Bu sırada siyah, uzun bir hususi arabanın direksiyonunda bulunan orta yaşlı, uzun boylu ve iyi giyimli bir adam, arabasından inerek halkı yardı ve yerde yatan yaralı veya ölüyü görmek için öne geçti. Ve aynı anda dudaklarından şu sözler döküldü:

– Aman Allah'ım!... O!... Feyzâ Hanım!...

Feyzâ'yı, kendisine çarpan arabanın içine koymak ve acele olarak hastaneye kaldırmak için bir kaç kişiyle birlikte yere eğilmek üzere olan trafik polisi, orta yaşlı beyin ağzından dökülen sözler üzerine başını ona doğru kaldırdı ve sordu:

– Kendisini tanıyor musunuz beyefendi?...

Adam sadece:

– Evet polis bey, tanıyorum...

Dedi ve eğilerek, Feyzâ'nın bileğini eline aldı. Sonra derin bir nefes alarak âdeta fısıltı gibi bir sesle:

– Oh... Çok şükür yaşıyor.

Diyerek, cebinden hüviyetini çıkarttı ve polise döndü:

– Polis bey, buyurun hüviyetimi... Ben doktorum. Yaralıyı lütfen acele olarak benim arabaya alalım. Derhal hastahaneye kaldırılması icabediyor.

Doktor bey ve iki şahıs Feyzâ'yı hemen ikinci sırada bulanan arabaya bindirdiler.

Arabanın arka kanapesine boylu boyunca yatırdıktan sonra, hadiseye şahit olan iki kişi de öne, direksiyon başındaki doktorun yanına oturdular... Ve araba, yıldırım hızı ile ileriye fırladı...

On dakika ya geçmiş, ya geçmemişti ki, geniş ve çiçekli bahçe içinde iki katlı, modern, temiz ve şirin bir hususi kliniğin önündeydiler...

Binanın kapısındaki beyaz tabelâda iri siyah harflerle "CELİL EROĞLU KLİNİĞİ" ibaresi okunmaktaydı...

Evet, garib bir tecelliydi ki Feyzâ, bir müddet evvel kendisine

evlenme teklifinde bulunan operatör doktorun elinde ve hususi kliniğinde bulunmaktaydı şu an...

Dr. Celil, arabadan iner inmez, içeriye acele sedye getirmelerini söyleyerek arka kapıyı açtı... Feyzâ, hâlâ baygın bir vaziyetteydi... Getirilen sedyeye aktarılırken, genç hemşirelerden biri, gayri ihtiyari doktora bakarak:

– Ne kadar da güzel.. Tıpkı bir melek gibi doktor bey, dedi...

Fakat Dr. Celil'in kulakları hiç bir sözü duyacak halde değildi o an... Bir yandan etrafa emirler yağdırıyor, bir yandan da klinikten içeriye doğru koşar adımlarla ilerliyordu.

Çok kısa bir müddet sonra, beyaz doktor gömleğini giymiş olduğu halde, ilk yardım odasında, Feyzâ'nın yatırıldığı ayaklı sedyenin başındaydı.. Diğer doktorlar, asistanlar ve hemşireler ve etrafını çevrelemişler, merakla onun hareketlerini takip ediyorlardı...

Muayene çok kısa sürmüştü.

Muayene neticesi, Dr. Celil bey, derin bir nefes a ldı... Mühimsenecek hiç bir şey yoktu çok şükür... Yalnız arabanın çarpması tesiriyle uzunca süren bir baygınlık hali vardı ki üzerinde, bunun da izalesi çok kolay ve basitti... Yüzüne ve yerlere akan kanlar ise, yine çarpışmanın, yere düşmenin tesiriyle burnundan bol miktarda boşanmış olan kandan başka birşey değildi.

Doktor bey, hemşirelere dönerek:

– Şimdi lütfen incitmeden, hastanın yüzündeki kanları temizleyin, dedi.

Kendisi de, ellerini yıkamak için lâvobaya doğru yürüdü. İşini bitirip döndüğü zaman gördüğü manzara karşısında bir an durakladı...

Hemşireler, baygın yatan Feyzâ'nın başındaki örtüyü çıkarmışlar ve bir ipek yığınını andıran gümrah saçlarını açıkta bırakmışlardı.

Dr. Celil, bir an başının döndüğünü hissetti. Aman Allah'ım!... Bu ne büyüleyici bir câzibe ve güzellikti?...

Fakat bu hali çok kısa sürdü. Büyük bir güçlükle kendini toparladı ve ellerinde pamuklarla Feyzâ'nın yüzündeki kan lekelerini silmeye çalışan hemşirelere hırsla bağırdı:

– Hastanın başörtüsünü ne hakla çıkardınız?...

Hemşireler hayretle Celil Bey'e baktılar. Onu hiç bu derece heyecanlı ve hiddetli görmemişlerdi. İçlerinden birisi çekingen bir sesle:

– Kan lekelerini rahatlıkla temizlememiz için çıkartmamız icabetti efendim, dedi.

– Bu işi yapmanız için mutlaka örtüyü açmak şart mıydı?...

– Efendim, esasen başörtü de kana bulanmış. Yüzünden sızan kanlar, başörtüye akmış. Arkadaşımız, yıkamaya götürdü.

Hemşireler haklıydı... Üstelik bu insanlar, İslâmî şuurdan da mahrum bulunuyorlardı. Dr. Celil, belli etmeden arkasını hastaya döndü ve hemşirelere:

– O halde lütfen içerden temiz beyaz bir tülbent getirerek tekrar aynı şekilde hastanın başını örtünüz, dedi...

❀

Feyzâ gözlerini açtığı zaman, kendisini duvarları bembeyaz, zevk ve itinayla döşenmiş küçük şirin bir odada bulunca, evvelâ rüya gördüğünü zannetti.

Fakat başını hafifçe yan tarafına çevirip de, başucunda oturan genç ve güzel hemşireyi görünce, bunun bir rüya olmadığını anladı.

Hemşire, hastanın gözlerini açtığını görünce:

– Geçmiş olsun efendim, dedi... Kendinizi nasıl hissediyorsunuz?

Feyzâ bir anda büyük bir paniğe kapılmıştı. Ne olmuştu?... Burada ne işi vardı... Hiç bir şey hatırlamıyordu. Nihayet güçlükle:

– Ben neredeyim?... Burada ne arıyorum?... Lütfen... Lütfen izah ediniz!...

Diye inledi.

Hemşire ayağa kalkmış, sıcak bir tebessümle kendisine bakıyordu:

– Merak etmeyiniz hanımefendi; endişelenecek hiç bir şey yok, dedi... Ufak bir kaza geçirdiniz ve mucize kabilinden mutlak bir ölümden kurtuldunuz. Şimdi emniyettesiniz. Burası, şehrimizin en temiz ve modern hususî kliniklerinden biridir.

Hemşire kız, hiç bir şey anlamayan gözlerle kendisine bakan güzel hastasına doğru eğilerek, avucunun içiyle şöyle bir ateşini yokladı ve kapıya doğru yürüyerek:

– Sizi bir saniye yalnız bırakacağım, kendinize geldiğinizi doktor beye haber vermem lâzım, dedi ve çıktı kapıdan.

Feyzâ'nın başı fena halde ağrıyordu... Büyük bir gayretle zihnini toparlayıp olanları düşünmeye çalıştı...

Okul... Muavin hanım... Ayten öğretmenin hakaretleri... Sonra dar ve geniş sokaklar... Ve nihayet cadde...

Eve gidecekti... Karşıya geçecekti... Ve nitekim geçmek üzereydi de. Peki sonra?... Sonra ne olmuştu?... İşte bundan sonrasını hatırlayamıyordu bir türlü Feyzâ.

Hemşire "kazâ" demişti... "Ölümden kurtuldunuz" demişti... Nasıl olmuştu bu?... Buraya nasıl gelmişti?... Zihninde biriken suallerin cevabını bir an önce öğrenmek için sabırsızlanıyordu... Neredeyse yatağından fırlayıp, hemşirenin çıktığı kapıdan koridorlara koşacak ve önüne gelene bu sualleri soracaktı...

Fakat değil doğrulmaya, kolunu kıpırdatmaya dahi mecali yoktu...

Yeniden kalkamayacağını hissedince, yüzü acı ile gerildi... Ve başı mütevekkil bir şekilde yana doğru eğildi.

Şimdi gözleri, hemşirenin biraz evvel çıkmış olduğu kapıda sabitleşmiş, kapı toknağının çevrileceği anı beklemekteydi.

İşte tokmak, hafif bir gıcırtıyla yana dönmüş ve kapı açılmıştı... İçeriye beyaz doktor gömleğiyle Celil Bey girdi... Kapıyı örtüp, ağır adımlarla Feyzâ'ya doğru yaklaşarak, müşfik ve nazik bir sesle:

– Geçmiş olsun hanımefendi, dedi.

– Teşekkür ederim doktor bey...

Feyzâ, büyük bir merak içinde gitgide sabırsızlanıyordu. Doktor beyin tekrar konuşmasına fırsat vermeden sesi titreyerek:

– Yalvarırım doktor bey, dedi... Anlatınız bana... Meraktan öleceğim... Ben niçin buradayım?... Beni kim getirdi buraya?... Hemşire hanımın söylediği kazâ nedir?... Bilmek, öğrenmek istiyorum.

Dr. Celil, biraz evvel hemşirenin kalktığı iskemleyi Feyzâ'nın karşısına çekerek oturdu... Evet, bu genç kadını dışarıda bir kere görmüş, onun idealindeki kadın olduğunu anlayarak derhal annesini ve ablasını gönderip talip olmuş ve red cevabı aldığı günden bu yana hep bu vakur, imanlı, genç ve güzel kadının hayaliyle yaşamış, yani onu sevmişti... Fakat bir gün gelip külleneceğini zannettiği bu büyük ve temiz sevgi, Kader-i İlahi'nin garib bir tecellisi olarak, onunla yeniden karşılaşıp bu derece yakınında bulunduktan ve üstelik onun en tatlı bir musiki nağmesini andıran, ruhlara ferahlık veren billûr gibi sesini duyduktan sonra daha ziyade alevlenmişti. Kendisini olgun bir yaşta olmasına rağmen, yirmi yaşındaki âşık bir genç gibi hissetmekteydi...

Fakat bu hislerini karşısındakine hissettirmemesi icabediyordu... Zira Feyzâ henüz kendisini tanımıyordu ve kim olduğunu bilmiyordu.

Yalvaran ve biran evvel cevap bekleyen gözlerle kendisinean Feyzâ'nın yüzüne bakmadan, güvendirici bir sesle konuştu:

– Müsterih olunuz hanımefendi, dedi. Geçirmiş olduğunuz kazaya bizzat şahit olmuş bir kimse olarak üzülmenize mahal yok... Size arzu ettiğinizden fazlasını anlatarak merakınızı izaleye çalışacağım.

Feyzâ gayri ihtiyarî hareketle başını hafifçe doğrulttu:

– Nasıl geçirdiğim kazayı gördünüz mü siz?

– Evet hanımefendi, müsaade ederseniz anlatayım... Her zamanki gibi hastahanede vazifeme gelmek üzere evden çıkmış, arabamla normal trafik seyri takip ediyordum... Bir ara acı bir fren sesi ve bunu takiben bir anda yükselip bir anda kaybolan bir feryat, bir kadın sesi duyuldu... Trafik polisinin işaretiyle trafik durmuş, ortalık bir anda karışmıştı... Ben derhal arabamı üçüncü sırada boş olan yere sürerek en ön sıraya geçtim ve arabadan inip kalabalığı yardım. Yerde yüzünüz kanlar içinde olduğu halde siz yatıyordunuz... Nabzınızı yokladım baygındınız... Sonra trafik polisine doktor olduğumu söyliyerek sizi iki kişiyle birlikte arabama taşıdım. Ve doğru kendime ait bulunan bu kliniğe getirdim...

Feyzâ, minnetle doktora baktı:

– Desenize size hayatımı borçluyum doktor bey?...

Dr. Celil, tekrar gözlerini kaçırmaya gayret ederek:

– Yok... Hayır... Bana hiç bir şey borçlu değilsiniz hanımefendi, dedi ve ilâve etti... Aslında çok ufak bir araba kazası geçirdiniz... Fakat şoförün bir saniye daha geçikmesiyle mutlak ölümünüze sebep olabilirdi. Bunun için dua ediniz... Sizi sıkı muayene ettim. Endişe edilecek hiç bir şeyiniz yok... Sadece sademe neticesi burnunuzdan oldukça fazla kan boşanmış... Bir de uzun bir baygınlık devresi geçirdiniz... Hepsi bu kadar.

Uzun bir baygınlık devresi... Uzun bir baygınlık devresi... Bu söz, Feyzâ'yı bir anda kendisine getirdi. Şimdi o bir çılgından farksızdı. Kalbi tahammül edilmez bir sancıyla sıkıştıkça sıkıştı... Nihayet kendini toplayarak boğuk bir sesle:

– Ben... Ben ne zamandan beri buradayım doktor bey?... Saat kaç lütfen söyler misiniz?

– İstirham ederim kendinize hakim olunuz, hanımefendi... Heyecan sizin için şu anda zarardır...

– Ama söyleyin bana, ne kadar zamandır ben buradayım?... Şimdi saat kaç?... Mutlaka... Mutlaka bilmem lâzım...

– Saat şu anda yirmibiri gösteriyor. Yani gecenin dokuzu... Bu hale göre siz, aşağı yukarı...

Feyzâ doktorun sözünü tamamlamasına fırsat vermedi... İnsanüstü bir kuvvetle yerinden fırlamak istedi... Bir yandan da ağlayarak:

– Hilâl'im!... Hilâl'im... Yavrum benim!...

Diye haykırıyordu. Dr. Celil, ayağa kalkarak onun önüne geçti ve karyoladan inmesine mani olmaya çalıştı:

– Sakin olunuz Feyzâ hanım, izah edeceğim...

Fakat Feyzâ, söz dinleyecek gibi değildi. Ellerini yüzüne kapayarak hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı:

– Zavallı... Zavallı yavrum benim... Gecenin bu saatinde yapayalnız, ne haldedir kimbilir?... Yalvarıyorum Doktor bey... Allahaşkına bırakın beni... Elbiselerimi verin... Yavrucuğumun benden başka kimsesi yok... Kimbilir şimdi ne haldedir?...

Doktor, Feyzâ'nın söz dinlemediğini görünce, sert ve yüksek bir sesle bağırdı:

– Size sakin olunuz, dedim... Sakin olun ve beni dinleyin... Bir yere de kıpırdıyayım demeyin!...

Feyzâ, karşısındaki bu centilmen adamın birden bire değişen otoriter tavrı karşısında birden bire munis bir kedi gibi sakinleşivermişti. Şimdi onu, yüzünde beliren derin bir şaşkınlık ifadesiyle dinliyordu. Dr. Celil, genç kadının birden durgunlaştığını görünce, yeniden sesini alçaltarak devam etti:

– Kızınızı merak ederek, kendinizi üzmeyiniz. O, şu anda son derece emniyette ve size çok yakında bulunmaktadır.

– Ama nasıl olur?... Hilâl mi emniyette?... Ah... hiç bir şey anlamıyorum, lütfen açık konuşun doktor bey, yavrum nerede?...

– Haydi artık siliniz gözlerinizin yaşını da rahat bir nefes alarak tekrar arkanıza yaslanınız. Kızınız, şu anda burada, benim hususi odamda bulunuyor.

Feyzâ büsbütün şaşırmıştı:

– Ciddi mi söylüyorsunuz doktur bey, Hilâl şimdi burada mı?... Nasıl.. nasıl geldi buraya?...

– Sizin pansuman ve tedavinizi bitirir bitirmez eve, anneme ve ablama telefon ettim. Kızınızı okuldan çıkış saatinde evinizin önünden alıp getirmelerini söyledim... Yumurcak önce inanmamış, biraz direnmiş gelmemek için ama, uslu uslu içerde sizinle görüşeceği anı bekliyor.

Feyzâ, hâlâ işittiklerine inanamıyordu... Fakat doktorun son

sözleri üzerine yüzüne kan gelmeye başladı. Karşısındaki doktor, artık ona güven veriyordu. Heyecanlı bir sesle:

– Onu şimdi görmem mümkün mü?... İstirham edeceğim doktor bey, dedi.

– Tekrar yerinize yatıp, arkanıza yaslanmanız şartıyla derhal Feyzâ hanım.

Ve Dr. Celil bey, arkasını dönerek kapıya doğru yürüdü... O, kapıyı açıp dışarı çıkar çıkmaz, Feyzâ'da, tekrar yatağına uzandı, üstüne örtüsünü çekip arkasına yaslandı...

Şimdi gözleri merak ve hayretle kapıya dikilmiş heyecanla Hilâl'in gelmesini bekliyordu... Bu arada hadiselerin şekli ve hızla gelişmesi karşısında doktorun Hilâl'i nereden tanıdığını, nasıl olup da buraya getirttiğini soracak, hattâ düşünecek vakti dahi bulamamıştı.

Aradan henüz bir-iki dakika geçmişti ki, kapı tekrar açıldı ve Hilâl, ağlamaktan şişmiş, kızarmış gözlerle koşarak odaya girdi... Bir yandan karyolaya doğru koşuyor, bir yandan da ağlayarak haykırıyordu:

– Anneciğim!... Anneciğim!...

Anne kız gözyaşları içinde birbirlerine sarılırken, Dr. Celil de, yanında biri yaşlı, diğeri ise orta yaşlı iki hanımla karyolanın ayak ucunda bu dramatik manzarayı seyretmekteydi.

Feyzâ, göz yaşları arasında kızını göğsüne bastırarak, başını kaldırıp, minnetle doktora baktı. Kendisine teşekkür etmek için tam ağzını açacaktı ki, doktorun yanındaki iki hanımı gördü.Hanımları derhal tanımıştı... Fakat onların ne işi olabilirdi burada?... Sual dolu bakışlarla onlara bakarken Dr. Celil Bey:

– Feyzâ hanım, bilmem takdim etmeye lüzum var mı? dedi. Annem ve ablam.

Feyzâ bütün hakikati o anda anladı. Artık kendisi için her şey aydınlığa çıkmıştı. Hayreti o derece fazlaydı ki konuşurken âdeta kekeler gibiydi:

– Şey... Yani siz... Siz o halde Dr. Celil Eroğlu bey olacaksınız öyle değil mi?

Feyzâ'nın sualini, doktor beyin annesi cevaplandırdı:

– Evet yavrucuğum... Biz kullar istesek de istemesek de, Allah Teâlâ dileyince karşılaştırıyor işte. Bizler için bu karşılaşış hem acı bir tesadüf hem de Allah'ın büyük bir lütfu. Oğlum telefon edip haber verince inanın çok üzüldüm. Neyse sizi böyle sıhhatte görünce biraz içim rahatladı. Şimdi nasıl hissediyorsunuz kendinizi?

– Teşekkür ederim teyzeciğim... Oh.. o kadar şaşkınım ki. İnanın ne diyeceğimi bilemiyorum. Hepinize çok teşekkür ederim. Hepinize o kadar eziyet verdim ki...

Odada garib bir gerginlik vardı... Dr. Celil bey, pencerenin önünde, ellerini kavuşturmuş, dışarıya bakıyordu... Hilâl ise, annesinin göğsünden başını kaldırmış, ağlamaktan kızarıp şişmiş gözlerini bir müddet endişeyle annesinin gözlerine dikiyor, onun yüzündeki ifadeyi tetkik ediyor, hemen sonra ise, gözlerini Dr. Celil'e ve annesiyle, ablasına çevirerek onları düşman nazarlarla süzüyordu.

Doktor beyin ablası da nezaketle "geçmiş olsun" diyerek hatır sordu ve iki kadın ziyaretine geleceklerini bildirerek ayrılmak istediler... Fakat giderlerken Hilâl'i de kendilerine götürmek istiyorlardı.. ki, Hilâl'i buna iknâ etmek imkânsızdı.. yaşlı kadın:

– Siz söyleyin Feyzâ hanım, çocuklar annelerini kırmak istemezler her halde, dedi. Bu gece kızınız bizde kalsın, yarın sabah hastahaneye getiririz...

Feyzâ bir an düşündü... Yani bu gece burada mı kalacaktı?... Evine dönmeyecek miydi?... Hayır, hayır!... Buna imkân yoktu... Hüviyeti anlaşıldığı andan beri ayakta, pencere önünde bir heykel sessizliğiyle arkası dönük duran Dr. Celil beye ilk defa, fakat çekingen bir sesle seslendi:

– Doktor bey... Benim bu geceyi hastahanede geçirmem şart mı?... Durumum fazla ağır olmadığına göre istirham ederim beni kızımla birlikte evime götürünüz...

Celil bey, ağır ağır arkasına döndü... Bir an söylenilenleri duymamış gibi bir Feyzâ'ya bir de kendisine kinle bakan kızına baktı... Yüzünde taşlaşmış bir ızdırap ifadesi vardı.. Hisleri o derece belliydi ki Feyzâ gayri ihtiyarî başını önüne eğdi... Duruşu, suçlu bir insanın duruşundan farksızdı.

Dr. Celil yavaş yavaş ilerleyerek karyolanın ayak ucunda annesinin yanında durdu ve hislerini gizlemeye gayret ettiği bir sesle:

– Sizi burada istediğiniz hilâfina tutmak istemem Feyzâ hanım dedi. Ancak geçirdiğiniz kazâdan her ne kadar kolay kurtulmuş olsanız da, durumunuzun zannettiğiniz kadar fevkalâde olmadığını söylemek mecburiyetindeyim. Vücudunuz esasen adamakıllı hırpalanmış. Bir de üstelik hazırlanmak, arabaya bindirmek ve indirmek gibi hareketlerle sarsılsanız, kendinizi pek kolay toparlayamazsınız. Anlayacağınız aslında bir kaç gün fakat en azından hiç olmazsa bu akşam emrinize tahsis edeceğim hemşirenin ihtimamı altında mut-

lak bir istirahate ihtiyacınız var.

Doktor haklıydı. Zira Feyzâ, vücudundaki ağrı ve sızıların gitgide arttığını ve tahammülü güç bir hâl aldığını hissetmekteydi...

Bu vaziyette değil eve gitmesi, bir adım atması dahi mümkün değildi. Fakat böyle nazik ve kritik bir durumda burada kalması ne dereceye kadar doğru olacaktı?...

Dr. Celil Bey, Feyzâ'nın zihninde geçenleri okumuşçasına tekrar konuşmak lüzumunu duydu:

– Siz müsterih olunuz Feyzâ hanım, şâyet düşünceniz kızınız ise, onu da burada, sizin odanızda yatırabiliriz. Ben, prensip itibariyle geceleri hastahanede bulunmam. Şimdi annem ve ablamla gideceğim. Yalnız size, devamlı hizmetinizde bulunması için bir hemşire tayin edeceğim... Nasıl.. kabul mü?...

Bu sözlere en ziyade sevinen Hilâl olmuştu... Annesinden ayrılmayacağını düşünerek içine su serpilmişti sanki. Feyzâ, kızının yüzünün güldüğünü görünce kararını verdi ve:

– Kabul, doktor bey, dedi... Bize göstermiş olduğunuz yakı alâkaya minnettarım... Ayrıca vermiş olduğunuz bunca zahmetten dolayı da özür dilememe lütfen müsaade edin...

Dr. Celil, annesi ve ablasıyla birlikte iyi geceler dileyip, müsaade isteyerek odadan çıktı... Şimdi anne-kız odada yalnız kalmışlardı... Fakat Hilâl'in gözü, hâlâ kapanan kapıdan ayrılmamıştı... Feyzâ, kızının bu derece kin ve nefret dolu bakışlarını ilk defa görüyordu. Bu bakışlarda aynı zamanda büyük bir kıskançlık ifadesini okumak da mümkündü...

Evet Hilâl kıskanıyordu... Annesini, biricik annesini her şeyden ve herkesten kıskanıyordu... Onu elinden alacaklar, kendi sevgisini onun kalbinden koparıp çalacaklar diye ödü kopuyordu... Kapıdan çıkan fazilet timsali bu iki kadına ve annesinin hayatını kurtaran bu asil ve vakur doktora karşı duymuş olduğu kin ve nefret hissi de buradan geliyordu işte.

Birden, gözlerini kapıdan ayırarak, annesine döndü ve onun muzdarip gözlerinin içine derinlemesine, âdeta içini okumak istercesine bakarak sordu:

– Söyle anne, bu adamla evlenmeyeceksin değil mi? Verdiğin sözden dönmezsin değil mi sen anne?...

Feyzâ, kızının küçük elini avucunun içine aldı ve dalgın dalgın, bu ufak ve yumuşak eli okşayarak cevap verdi:

– Sen de bilirsin değil mi bunu yavrum?... Anneler, evlâtları

için yaşarlar.

Hilâl zeki bir kızdı... Bu sözdeki mânâ ve büyük müjde onu bir anda âdeta göklere, bulutların üzerine çıkarmıştı... Yüzündeki ters ifade ansızın kayboldu ve:

– Oh... Benim melek anneciğim... Sen annelerin en iyisi, en güzelisin...

Diyerek sevinçle annesinin boynuna atıldı...

Bu sırada içeriye orta yaşlı, olgun bir hemşire girdi... Hemşirenin arkasından iki hademe, tek kişilik bir somya getirerek, Feyzâ'nın karşısındaki duvarın yanına somyayı yerleştirdiler... Taşınan yatak, battaniye, çarşaf, yastık vesaire ile kısa zaman içinde Hilâl'in yatağı hazırlanmıştı...

Hademeler gittikten sonra hemşire hanım, doktorun talimatı üzerine Feyzâ'ya ilaçlarını verdi, iğnesini yaptı ve bir şey lâzım olduğu takdirde, kat'iyyen yerinden kalkmamasını rica ederek, başucundaki zile basmasını söyleyip, iyi geceler diledi ve odadan ayrıldı.

Gecenin geç saatleri olmasına rağmen Feyzâ, bir türlü uyuyamıyordu. Yapılan iğneye ve verilen ilâçlara rağmen vücudunun ağrısı dinmemiş, bilâkis gittikçe şiddetini arttırmıştı... Ateşi de mütemadiyen yükselmekteydi. Bir ara zile basıp hemşireyi çağırmayı düşündü, fakat Hilâl'i uyandırmak endişesiyle vazgeçti.

Halbuki aynı saatlerde, yüzü duvara dönük olan Hilâl de uyumamaktaydı... Annesinin geçirdiği kaza, hassas kıza öylesine tesir etmişti ki yavrucak âdeta üzüntüsünden hasta olmuştu... Annesinin uyumakta olduğunu zannederek, uyandırmak endişesiyle o da öksürmekten dahi çekinmekteydi... Nihayet sabaha yakın saatlerde göz kapakları ağırlaştı ve derin bir uykuya daldı.

Yan odada bulunan hemşire hanım ise, bütün gece Feyzâ'nın kendisini aramayışına hayret etmiş ve şöyle bir yoklamak için merakla odaya girmişti.

Önce Feyzâ'nın uyuduğunu zannetti... Fakat biraz dikkat edince, gece lâmbasının loş ışığı altında, genç kadının yüzünün ızdırapla buruştuğunu farketti... Derhal yanına geldi ve yavaşça fısıltı gibi bir sesle:

– Hanımefendi, bir ızdırabınız mı var?.. dedi...

Feyzâ, gözlerini açıp, baş ucunda hemşireyi görünce ilk anda şaşırdı... Ama sonra zor duyulacak hafif bir sesle, güçlükle fısıldadı:

Her tarafım ağrıyor... Tahammül edemiyorum. İstirham ederim, bir şeyler yapınız...

Hemşire, derecesini ölçütü... 39,8... Tekrar ayaklarının ucuna basarak odadan çıktı ve yazıhaneden Dr. Celil'in telefon numarasını çevirdi... Doktor bey, telefonun başında, sanki onun çalacağı anı bekliyormuş gibi oturmaktaydı. Hemşire hanım heyecanlı bir sesle:

– Efendim, hastanın durumu hiç iyi değil, dedi. Ateş 39,8. İğne ve ilaçlar tesir etmedi... Emirlerinizi bekliyorum...

Dr. Celil bey, tek kelimeyle cevap verdi:

– Geliyorum!

Aradan 10-15 dakika geçmemişti ki, Celil Bey yanında hemşire hanım olduğu halde Feyzâ'nın başucundaydı... Feyzâ, öyle bitkin bir vaziyetteydi ki, elinde şırınga ile kendisine doğru eğilen Dr. Celil beyin yüzünü hayal meyal seçiyor, her şeyi kalın bir sis perdesi arkasından görüyordu...

Dr. Celil, elindeki şırıngayı, genç kadının kolundaki ince damara saplarken, sanki, bütün ruhunu, kalbini ve gönlünü de içindeki hislerle birlikte o damara zerketmekteydi...

Evet, şakaklarına kır düşmüş bu olgun ve yakışıklı adam, seviyordu... Hem bütün ömrünce kadınlara kapadığı, sevgiye kilitli tuttuğu kalbinin her zerresinde aşklardan en büyüğünü ve en ulvîsini duyarak, hissederek seviyordu karşısındaki bu meleksimâ kadını...

Feyzâ, damarına saplanan iğnenin acısıyla bir an hafifçe kıvrandı... Sonra bütün vücudu tatlı bir rehavetle gevşedi, uyuştu ve kısa bir müddet sonra derin bir uykuya daldı.

Hemşire, tecrübeli ve anlayışlı bir kadındı... Gerek meslek ve gerekse hususi hayatında etrafındaki bütün kadınarşı son derece kırıcı ve sert bir erkek olan Celil beyin, bu genç kadına göstermiş olduğu ihtimam ve yakınlığın sebebini daha ilk anlarda sezmişti.. Evet, doktor bey âşıktı... Fakat bu aşk, hafife alınır cinsten bir aşk değil, doktor beyin olgunluğuna ve ciddiyetine uygun, olgun ve ciddî bir aşktı... Ve hiç şüphesiz ki böyle temiz bir aşk, her şeyden evvel saygı ve hürmete lâyıktı...

Dr. Celil, hemşirenin odadaki varlığını dahi unutmuştu. Feyzâ'nın başucundaki iskemlede, karmakarışık hisler içinde derin düşüncelere dalmıştı...

Evlenme teklifine karşı Feyzâ'nın verdiği red cevabı, aylardır hayatını alt üstü etmişti. Celil Bey bu müddet zarfında o derece yıkılmış ve sarsılmıştı ki, üzüntü ve kederinden sanki on yaş daha ihtiyarlamıştı...

Peki şimdi ne olacaktı? Daha doğrusu ne olmalı, ne yapmalıy-

di?... İlahi kader, en temiz hislerle sevdiği ve fakat tarafından reddedildiği bu mümtaz, bu saygıya lâyık muhterem kadını işte bir kere daha karşısına çıkarmıştı.

Acaba teklifini bir kere daha tekrarlarsa, yine refüze edilir miydi?... Hem sonra bu teklif, Feyzâ'nın o andaki âciz ve kritik durumunu bir nevi istismar olmaz mıydı?

Fakat genç kadın bu derece yakınındayken Allah'ın bir lûtfu olan bu güzel fırsatı değerlendirmemesi de büyük bir akılsızlık değildi de neydi? Hayır hayır... Buna bir istismar gözüyle bakmak asla doğru değildi... Öyle ya, onu bir daha nerede görecek, onunla karşı karşıya konuşabilmek bütün samimiyetiyle hislerini ve kalbini ona açabilmek imkânını nerede ve nasıl bulabilecekti?... Esasen bu iş artık annesinin ve ablasının halledebileceği bir iş de değildi... Şansını son bir defa kendisi deneyecek, Feyzâ ile karşı karşıya bizzat kendisi konuşup, teklifini tekrarlayacaktı...

Birbirine zıd hislerden sonra vermiş olduğu bu karar Dr. Celil Bey'i bayağı ferahlatmıştı... Şimdi tek mesele, Feyzâ ile yalnız olarak konuşma fırsatını elde etmekti...

Bu fırsatı, en mükemmel şekliyle kendiliğinden zuhur etti...

Henüz sabah olmamıştı... Celil Bey, ellerinin içine gömdüğü başını bir ara kaldırdığında, hemşire hanımın sandalyesinin boş olduğunu hayretle gördü... Etrafına bakındı, hemşire hanım odanın hiç bir tarafından yoktu... Yerinden ne zaman kalkmış ve odadan ne zaman çıkmıştı bu kadın?... Dr. Celil Bey, ancak o zaman kendisini ne derece düşüncelerin tesirine kaptırdığını anlayabildi...

Bir ihtiyacı için dışarıya çıkmış olabileceğini düşünerek bir müddet bekledi... Fakat hemşire hanım görünürlerde yoktu... Olgun kadın sanki onun zihninden geçenleri anlamış, iç dünyasını okumuş gibi ortadan kaybolmuştu...

Celil Bey içinden: "Fakat neye yarar?... O kadar derin uyuyor ki... Onunla konuşamadıktan sonra?..." diye geçiriyordu ki, birden beklenmedik bir şey oldu... Celil Bey, kulağına çarpan meltem gibi hafif bir ses üzerine Feyzâ'ya baktı. Genç kadının gözleri kapalıydı... Fakat dudakları hafif hafif kıpırdıyordu... Ne söylediğini işitmek için ona doğru biraz daha eğildi:

– Su.. su.. hemşire hanım.. lütfen.. biraz su...

Hayır sayıklamıyordu Feyzâ... Kendisine gelmiş, su istiyordu. Celil Bey, hemen yanıbaşındaki sürahiden bardağa su boşaltarak, tekrar yatağa doğru eğildi ve onun duyacağı bir sesle:

– Feyzâ hanım... Feyzâ hanım. Lütfen gözlerinizi açınız, diye seslendi. Yalnız yavaş yavaş, dinlene dinlene içmeniz lâzım...

Feyzâ, gözlerini aralayıp da karşısında elinde bardakla Dr. Celil Bey'i görünce, önce rüya gördüğünü zannetti... Fakat hayır, rüya filân değildi... Dr. Celil Bey, gerçekten su bardağı ile başucunda duruyor ve ona sesleniyordu.

Feyzâ şaşırdı, doğrulmak istedi, fakat Celil Bey:

Yok yok... Öyle birdenbire doğrulmak olmaz. Yavaş yavaş... Sakin olun lütfen...

Diyerek ona mani oldu... Genç kadın bir anlık uyku sersemliğinden sonra tamamen açılmıştı... Etrafına bakındı... Hayret! Odada Dr. Celil Bey'den başka kimse yoktu... Hilâl yatağında derin nefeslerle uyuyordu... Şaşkın ve birşey anlayamayan gözlerle doktora bakarak, yavaş yavaş başını doğrulttu ve elini uzatıp, su bardağını onun elinden aldı, ağzına götürdü...

Bardağı geri verirken, hayret ve heyecandan elinin titremesine mani olamıyordu bir türlü. Fısıltı gibi bir sesle:

– Teşekkür ederim doktor bey, dedi...

– Bir şey değil Feyzâ hanım...

– Nasıl hissediyorsunuz kendinizi?... Vücut ağrılarınız hâlâ devam ediyor mu?...

Feyzâ gözlerini yumup, bir an kendini dinledi... Herhangi bir yerinin ağrıması şöyle dursun, kendini bir kuş gibi hafif hissediyordu... Tekrar gözlerini açıp cevap verdi...

– Şu anda o kadar iyi ve o kadar rahatım ki, izin verseniz derhal ayağa kalkıp evime gidebilirim doktor bey...

– Gece bir hayli ateşiniz vardı. Ve ağrılarınız çok şiddetliydi... Hemşire hanım telefon ederek durumunuzu bildirince hemen arabaya atlayıp geldim... Şu andaki rahatınız gece damardan zerkettiğin iğnenin tesiriyledir... Bu tesir bir iki saat daha sürebilir...

– Yani ağrılarım yeniden başlayabilir mi?...

– Muhtemel... Fakat endişe etmeyin... Size acı vermemek için bütün gayretimizle çalışacağız...

Şimdi ikisi de susmuşlardı... Sanki ikisi de tek kelime söylemeye cesaret edemiyorlardı... Celil Bey, yanıbaşındaki gece lâmbasının loş ışığı altında bir heykel gibi sessiz ve hareketsiz durmaktaydı... Feyzâ'nın ılık bir meltem gibi ruhunu saran sesi, zihnindeki bütün düşünceleri alt üst etmişti... Kafasında tasarlamış olduğu sözler, bir anda silinip gitmişti... Ona ne söyleyecekti? Teklifini nasıl tek-

rarlayacaktı, hislerini nasıl açacaktı?

Feyzâ, odadaki bu derin sessizlikten korkmaya başlamıştı.. Doktorun acı ve ızdırabla gerilmiş yüzünü görmemek için başını belli etmeden duvara doğru çevirdi. Aslında yanıbaşındaki adamın ne büyük bir his fırtınası içinde olduğunu çok iyi biliyor ve biraz sonra onun ağzından dökülecek olan sözleri, tahmin ediyordu...

Nitekim Celil Bey'in kararlı fakat çekingen sesi, beklediği ve tahmin ettiği sözlerle kendisine hitap etmeye başlamıştı işte:

– Feyzâ hanım...

Feyzâ, heyecandan ölecek gibiydi... Başını çevirmeden:

– Buyurun efendim, dedi...

– Sizi şu durumunuzda, hasta yatağınızda ciddî meselelerle meşgul edip yormak istememekle beraber bahsin ehemmiyeti bakımından buna mecbur kalmış bulunuyorum. Sizinle hususi ve ciddi bir mevzuda konuşacağım. Bilmem sizin için bir mahzuru var mı?...

Feyzâ başını çevirmeye cesaret edemeden cevap verdi:

– Sizi dinliyorum doktor bey.

– Bana bu imkânı tanıdığınız için size müteşekkirim. Açacağım bahse yabancı sayılmazsınız... Her ikimizin de bilmiş olduğumuz bir mevzu bu... Feyzâ hanım, ikinci defa hayat arkadaşlığı teklifinde bulunmazdan evvel, şayet sıkmazsam size biraz kendimden bahsetmek istiyorum.

– Estağfurullah, buyrun efendim.

Dr. Celil, gözlerini odanın en karanlık noktasına dikmiş anlatıyordu:

– Çocukluğum, gözlerimi dünyaya açtığım Konya'da, bin bir sıkıntı ve mahrumiyet içinde geçti... Bir müessese sahibi olan babam, birbirini kovalayan şanssızlıklar dolayısıyla iflâs etmiş ve bütün maddî varlığını kaybetmişti. Bir müddet sonra kederinden amansız bir hastalığa yakalayarak, kısa bir zaman içinde vefat etti... Doktorların babamı kurtarmak için ölesiye çırpınmaları ve maddi, manevi en olmayacak fedakârlıkları göze alışları, bende çocuk yaşımda doktor olma fikrini doğurmuştu... Bu fikir, zamanla sabit bir karar halini almaya başladı ve ben, bu azimle hayata atıldım. Babamın ölümünden sonra annem, ablam ve ben hayatta tutanaksız, yapayalnız kalmıştık... Bir katı kirada olan küçük bir evimizden başka elimizde bir şeyimiz yoktu. Yaşım küçük olmasına rağmen ailede tek erkek ben olduğum için evimizin geçimi ister istemez

zayıf omuzlarıma yüklenmişti. Sabahleyin okula gidiyor, okuldan çıkınca akşama kadar da bir işte çalışıp para kazanıyordum... Buna rağmen okuyup, doktor olma azmim o kadar kuvvetliydi ki, her sene sınıfımı en üstün dereceyle geçiyor ve ismimi iftihar listelerinin başına geçiriyordum... Nihayet süratle geçen yıllardan sonra İstanbul'daki tıp fakültesinden mezun oldum... Aynı gün, üzerimde unutulmaz emeği bulunan tıp fakültesi profesörlerinden çok muhterem bir hocamı kaybettim... Hayatta yapayalnız beş vakit namazında bir adamdı... Her vakit, zengin olduğu halde kimsesiz oluşundan yakınır, dururdu... Ölümünden bir kaç saat evvel beni çağırtmış... Gittiğimde son anlarını yaşadığı belliydi.. Yanında noter ve bazı şahıslar vardı. Güçlükle imzaladığı bir kâğıdı, noter vasıtasıyla bana uzattı. Ve okumama fırsat vermeden kendi ağzıyla bütün varlığını, bütün servetini bana bıraktığını, bütün arzusunun, hastaları şefkatle bağrına basacak büyük bir klinik açılması olduğunu ve bu hususta öz evlâdı gibi sevdiği bana güvendiğini söyledikten sonra, yine ağzını açıp bir söz söylememe fırsat kalmadan gözlerini kapadı ve ruhunu teslim etti... Hayret ve şaşkınlığımı tahmin edersiniz tabii... Beni fakülte hayatımda koruyucu bir melek gibi koruyan iman ve ahlâkımı yükselten bir insanı kaybetmiş ve aynı anda bir servet sahibi olmuştum. Hocam bana hitaben evvelce yazıp, hazırlamış olduğu mektubunda bu servete fazlasıyla hak kazandığımı, bu serveti, bir hocanın bağışı ve hediyesi olarak değil, Cenab-ı Hakk'ın kendisine lâyık, sağlam imanlı ve amelli bir kuluna sunmuş olduğu bir lütfu ve ihsanı olarak kabul etmem icabettiğini bildiriyordu.

Artık sevgili anneciğime ve ablacığıma rahat bir hayat hazırlamam mümkündü... Onları geniş imkânlar içinde bırakarak, kendim Avrupa'ya staja gittim. Ve yıllar sonraki dönüşümü müteakip hocanın vasiyeti üzerine işte görmüş olduğunuz bu şirin kliniği açtım.

Dr. Celil Bey sözlerinin burasında biraz durduktan sonra:

– Buraya kadar anlattıklarım, belki sizin için lüzumsuz şeyler olarak görülebilir, dedi.

Feyzâ, insiyaki bir hareketle başını yeniden doktora doğru çevirdi... Fakat cevap verirken, yine de yüzüne bakmıyordu. Gözleri, üzerini örten battaniyenin bir köşesinde olduğu halde:

– Bilâkis, ibretli hikâyeniz beni çok duygulandırdı doktor bey, diye cevap verdi.

Celil Bey, yüzünde aynı ciddi ifadeyle derin bir nefes aldı ve:

– Alâkanıza teşekkür ederim, dedi. Aslında size söylemek iste-

diklerim, bunlar değildi... Ancak nedendir bilmem, kısa da olsa hayat hikâyemi ilk olarak bir insana anlatmak ihtiyacını duydum... Fakat benim size açmak istediğim ana mevzu ile alâkalı olarak anlatacaklarım henüz dile gelmiş değil... Bu geceyi harcadığım takdirde sizinle bir daha böyle yakından ve yalnız olarak konuşabileceğimi zannetmiyorum Feyzâ hanım. Bunun için söyleyeceklerimin hepsini bu gece söylemeliyim.

Feyzâ, karşısındaki adamın fırtınalı bir ruh hâleti içinde bulunduğunu anlıyor, bir yandan ona karşı kalbinde derin bir acıma ve merhamet hissi duyarken, diğer yandan da bu yalnızlıktan ürküyor, endişe ediyordu... Hemşire hanım, hâlâ görünürlerde yoktu... Hilâl derin nefeslerle uyumaya devam ediyordu...

Elinde olmadan bir an içten içe bir paniğe kapıldı. Fakat, her şeyden evvel bütün hareket ve konuşmalarıyla takdire lâyık bir doktor, insana güven ve itimad telkin ediyordu... Bu düşünceyle kalbi ferahlamıştı...

Celil Bey, onun bu düşüncelerinden habersiz, gözleri odanın yine aynı karanlık noktasında, konuşmasına devam etti:

– Gerek çocukluğumdan itibaren devam eden tahsil hayatımda ve gerekse Avrupa'daki staj senelerim zarfında bir gün, hattâ bir vakit olsun namazımı, ibâdetimi terketmedim... Bunun yanında gerek tahsil çağlarımda, gerek Avrupa'daki yıllarca süren ikametim sırasında ve gerekse kliğini açışımdan bu güne kadar gecen uzun seneler içinde garip bir hisle hiç bir hisle hiç bir genç kız ve kadına alâka duymadım, Feyzâ hanım... Bu belki ilk nazarda insana tuhaf bir şey olarak görünebilir... Fakat izahı halinde, bana hak vereceğinizden eminim... Rahmetli babacığım, daha küçücük yaşlarımda bana öylesine kuvvetli ve sarsılmaz bir iman aşısı yapmış ki, vefatından sonra, hafiz-ı Kur'an olan annemin de takviyesiyle bu aşı beni hiç bir harama, hiç bir gayrî meşrûya el uzatmadan tam bir inanış ve saffet içinde tâ üniversite sıralarına kadar getirdi... Tıbbiye sıralarına oturduğum günden itibaren ise, maddî, manevî bugünkü durumumu kendisine borçlu olduğum fakültenin en ziyade sevilen profesörü cennetmekân hocam, benim ahlâkım ve imanım üzerinde adeta ince bir nakış gibi işleyerek bana müslüman olmanın, ama gerçek manâda müslüman olmanın haz ve lezzetini tattırdı... Tıbbiyedeki ilk senemde, rahmetli hocam, bir gün bana demişti ki: "Oğlum, Yüce Peygamberimizin de buyurduğu gibi kadın üç şey için nikâh edilir. 1- Malı, 2- Güzelliği, 3- Diyâneti, yani dini... Sen bu üçüncüsüne itibar etmelisin: Dindar bir kadınla evlenmelidir.

Aksi takdirde, dünyası da, ukbâsı da cehennem olur. Yalnız, seni evlâdı gibi seven bir hocan olarak sana tavsiyem; dindar da olsa, cahil bir kadınla evlenme... Dili, zevki, düşünce, fikir ve hareketi sana uymadığı, daha doğrusu senin seviyende, senin dengin olmadığı için dünyan zindan olur... İşte karşında sana bu öğüdü veren bu bahtsız hocan, dünyasını öyle bir cahille zindan etmiş bir kişidir... Yani karşında canlı bir örnek var... Sakın, sakın... Karşına kültürlü, hiç değilse fitrî kültürü, zevki, düşünce, fikir ve hareketleri ile sana denk, dindar bir hanım çıkmadıkça evlenme... Zira, işte böyle hallerde bekârlık sultanlıktır." Hocamın bu sözleri, sanki bu gün söylenmiş gibi ezberimdedir Feyzâ hanım... Ve bu sözler, benim izdivaç meselesinde hayat rotamı tâyin eden birer kanundu âdeta.

Yüksek tahsil çağlarından başlayıp gençlik yıllarım müddetince ve bu güne kadar devam eden bekârlık hayatımda etrafımda, çevremde kültür ve ince zevk bakımlarından seviyeme uygun pek çok genç kıza tesadüf ettim... Fakat bunların hiç birisinin fikir, düşünce ve hareketleri, hele dine karşı tutum ve bağlılıkları arzu ettiğim evsaf ve seviyede değildi... Bunların her biri yıllarca tahsil yapmalarına rağmen, sağlam bir fikir ve düşünceden mahrum, içi bomboş, dışı süslü cansız ve ruhsuz birer taş bebekten farksızdı benim nazarımda... Halbuki benim arzu ettiğim, ebedî bir hayat arkadaşı olarak idealimde yaşattığım kadın, yıllar önce hocamın tarif ettiği gibi, fikir ve düşünceleri benim fikir ve düşüncelerime uygun, kültürlü, mazbut ahlâklı, İslâmî kıyafeti ve dinî inanışları ile İslâm bilfiil, şuuruna ererek yaşayan her haliyle saygı ve hürmete lâyık asil ve mümtaz bir kadın, daha doğrusu gerçek ifadesiyle muhterem bir hanımefendiydi... Ve ben, evlenmeyi tamamen aklımdan çıkarttığım bir sırada, ancak kırkiki yaşımda ilk defa böyle bir kadına, idealimdeki muhterem hanımefendiye rastladım... İdealimdeki bu kadın ve bu asil hanımefendi sizdiniz Feyzâ hanım...

Feyzâ, yüzünün âlev âlev yandığını hissediyordu. Adeta inler gibi:

– Rica ederim doktor bey, dedi...

– Sizi sözlerimle üzdüğümü biliyorum Feyzâ hanım... Fakat düşününüz ki, bu an benim için hayatımın dönüm noktasıdır. Ve ben istiyorum ki aynı anlar, sizin de hayatınızın dönüm noktasını teşkil etsin... Size annemleri gönderip de, bir hafta sonra red cevabınızı öğrendiğim zaman, hayatımın belki en şiddetli darbesini yemiş bulunuyordum... Sarsıntım o derece şiddetli olmuştu ki, aradan geçen şu birkaç ay içinde ne yaptığımı bilmeyen, dünyaya küs-

müş bir insan gibi yaşadım. Sizden merhamet dilenmiyorum Feyzâ hanım... Fakat yalvarıyorum, rica ediyorum, hislerinizle değil, mantığınızla hareket ediniz. Belki sizi maziye bağlayan bir şahsın, hatırasına hürmet etmek fikri, bir mecburiyet halinde sizi izdivaç yapmaktan uzak tutuyor... Veya daha kuvvetli bir ihtimalle, genç yaşınızda bekâr yaşama fedakârlığına, biricik kızınızın üvey baba himâyesinde yetişmesine rıza göstermediğinizden katlanmaktasınız... Sebep ne olursa olsun, sizin gibi genç ve en mükemmel hayata lâyık bir kadının, bâhusus bu günkü bozuk cemiyette ve en zor şartlar altında, çalışıp, çarşı işleriyle kendini yıpratarak yalnız başına yaşaması ve çetin bir hayat mücadelesi içinde bulunması çok acı ve üzücüdür...

Feyzâ, Celil Bey'in sözünü burada keserek vekarla:

– Ben, durumumdan şikâyetçi değilim doktor bey, dedi. Müsterih olunuz, her türlü meşakkate severek katlanıyorum.

– Beni yanlış anlamayınız Feyzâ hanım... Ben size durumunuzdan hoşnut olmadığınızı söylemek istemedim. Fakat severek de olsa niçin meşekkat diyorum... Düşününüz, görünüz ve anlayınız ki Feyzâ hanım, bugün karşınızda kalbi sizin için çarpan ve gâyesi sizin en kıymetli varlığınız olan kızınızı mesut etmek olan, tertemiz duygularla size bağlı bir insan var... Ve bu insan, maddî manevî cihetlerden size ve kızınıza refah içinde aydınlık bir hayat vadediyor... Kurulacak olan İslâmi yuvada, Allah'ın emirleri ve Peygamberlerin sünnetleri dairesinde sürdürülen bir yaşayışın âhenk güzelliğini ve letafetini düşünebiliyor musunuz Feyzâ hanım?... Kızınız hakkındaki endişelerinize gelince, değil bir üvey evlât muamelesi göstermek, kızınızı kendi öz kızımdan daha ziyade sevecek, koruyacak ve ona bir öz babayı asla aratmayacak, göreceksiniz kısa zamanda ona da kendimi Allah'ın izniyle sevdirmeye muvaffak olacağım. Size kabul etmenizi bütün kalbimle dileyerek, ikinci bir defa daha izdivaç teklifinde bulunurken, bu teklif üzerinde ciddiyetle durmanızı, mâkul bir şekilde düşünmenizi rica ediyor ve sizi düşüncelerinizle başbaşa bırakıyorum Feyzâ hanım.

Dr. Celil Bey, sözlerinin burasında ayağa kalktı ve kapıya doğru yürüdü. Feyzâ, onun loş odada kapıya doğru ilerleyen silüetin karmakarışık hisler içinde bakakalmıştı. Fakat tam kapıyı açacağı sırada, insiyaki bir hareketle ona seslendi:

– Doktor Bey, bir dakika...

Celil Bey, elini kapının kulpundan çekerek geri dönüp, sual dolu bakışlarla Feyzâ'ya baktı:

– Buyurun?

– Sizi bir takım ümitlerle oyalamak istemiyorum Doktor Bey. Bâhusus sizin gibi en yüksek takdire şayan bir muhterem zâta karşı mutlaka dürüst olmak isterim. Bunun için cevabımı geciktirmeden, şu anda...

Dr. Celil, sinirli bir hareketle Feyzâ'nın sözünü kesti:

– Hayır! Hayır! Düşününüz Feyzâ hanım. Hem çok iyi, uzun uzun ve derin derin düşünerek cevap veriniz bana... Bana gelince, geçirdiğim türlü hayat tecrübeleri ile sabırlı olmayı öğrenmiş bir kimseyim, cevabınızı bekliyeceğim.

Dedi ve Feyzâ'nın başka bir söz söylemesine meydan bırakmadan tekrar döndü. "Allahaısmarladık" diyerek, odadan çıktı.

Feyzâ, kapanan kapının ardından bir müddet şaşkın ve üzgün baktı. Kalbi deli deli çarpıyordu. Elini kalbinin üzerine bastırarak, heyecanını yatıştırmaya çalıştı...

Bu adamın karşısında bu derece heyecan duyuşunun sebebi neydi? Feyzâ, kendi kendine bu sualin cevabını bulmaya çalışıyordu...

Acaba onu seviyor muydu?...

Sevmek!...

Bu fikir zihninden geçer geçmez, acı ve perişaniyet içindeki ellerini yüzüne kapadı.

Sevmek!...

Buna imkân var mıydı?...

Hayatının erkeği olarak kalbine taht kuran Bilâl'den sonra bir başka erkeği sevmesine imkân var mıydı?...

Bilâl'i tanımazdan evvelki genç kızlık yıllarında yazmış olduğu bir şiir geldi aklına. Şiiri içinden terennüm etmeye başladı... Hâlâ unutmamıştı. Yazdığı gün gibi hatırındaydı bu küçük şiir:

KALBİM

Bir misafir odası benim küçük kalbim,
Lâkin her misafiri hemen kabul eylemez.
Biraz hırçın ve mağrur, bu esrarlı mâbedin
Kapalı kapıları, her gelen pek giremez.
Öyle bir oda ki bu, hiç bir eşya yok, bomboş.

Yalnız bir köşesinde vuran küçük bir saat,
Kapıları kapalı, üstelik bir hayli loş.
Bu kasvetli odaya verir bir parça hayat.
Bu misafir odası, bir misafir bekliyor.
Köşede duran saat vuruyor tik tak-tik tak.
Gelecek diye her an günlere gün ekliyor,
Öyle bir misafir ki, bir daha çıkmayacak!

Evet, o zamanlar, bu şiiri kaleme aldığı o hareketli genç kızlık günlerinde etrafında fir fir dolanan gençlere rağmen kalbi henüz boştu... Sımsıkı kapılarını açıp, içine buyur edeceği bu esrarlı odaya girebilecek erkeği ne büyük heyecanlarla bekliyordu o zamanlar.

Ne olmuştu... Nasıl olmuştu?...

Namaz kıldığı için "gerici ve yobaz" diye alay ettiği bir kenar mahalle çocuğuna çılgınca âşık olmuş ve onu bir anda kalbinin tâ içinde buluvermişti.

Halbuki o kalbi elde etmek için çevresindeki erkekler ne hilelere başvuruyor, ne büyük emekler sarfediyorlardı... Üstelik bunların ekserisi de o zamanki ideallerine uygun, kendisine arzu ettiği modern ve hareketli hayatı yaşatacak yakışıklı zengin çocuklarıydı. Buna rağmen Feyzâ'nın hırçın ve mağrur kalbine girebilmeyi hiç biri başaramamıştı.

Nihayet günlere gün ekleyerek gelmesini beklediği o büyük misafir, bir gün âniden çıkagelmişti... Bu öyle bir misafirdi ki, yazmış olduğu şiirde de dile getirdiği gibi ömrü boyu bir daha kalbinden çıkmayacak kadar sevilmeye ve uğruna bir hayat harcanacak derecede hürmete lâyık mümtaz bir insan...

Bilâl'i görüp ona bütün kalbiyle bağlandıktan sonra eline kalemi almış ve o günkü hislerini bu defa "KALBİMİN PENCERESİ" isimli bir başka şiirle dile getirmişti. Feyzâ ruhunun tatlı çırpınışlarını bu şiirde şöyle ifade etmişti:

Sen kalbimin aşk penceresinden
Bütün sıcaklığınla süzüldün girdin.
Sabah Güneşi gibi aydınlık berrak
Girdin kalbime iyice gör bak.
En temiz duyguyu aşılayan sensin
Sensiz karanlık dünyamı aydınlatan

Baharda açan çiçekleri, öten kuşları
İlk defa sensin bana gösteren.
Sen bütün berraklığınla kalbime dolan
Karanlık olmadığını dünyanın
Sensin bana anlatan.
Sen o pencereden süzülüp giren
Sen bana yaşama arzusu veren
Seninle beraber bir şey daha süzüldü içime
Kalb penceremden...
Seni kaybetmenin korkusu doldu içime
Bir korku ki beni perişan eden
Bu korkuyu kalb penceremden sen fırlat
Yalnız seninle dolsun kalbim
Ve o pencereyi sen kapat!

Bilâl gerçi derin bir aşkla sevdiği halde kendisiyle evlenmemiş ve bir başka kızla yuva kurmuştu... Ama herşeye rağmen Feyzâ'nın kalbine öyle bir süzülmüş ve genç kızın bir esrarlı oda diye adlandırdığı bu küçük kalbin bütün kapı ve pencerelerini öylesine sımsıkı kapatıp onun içine yerleşmişti ki, Feyzâ'nın artık o içinden sürmelenmiş kapıları açıp onu dışarı atarak oraya bir başka kimseyi yerleştirmesine imkân yoktu...

Bu insan hatta, hayatta çok ender rastlanılacak tip, karakter, ahlâk ve iman üstünlüğüne sahip bir erkek olan Dr. Celil Bey'de olsa.

O halde Celil Bey'in karşısında duymuş olduğu heyecan bir sevgi tezahürü değil, olsa olsa kendini tertemiz bir aşkla seven ve idealindeki kadını bulduktan sonra kaybetme ihtimalinin ızdırabıyla yanan bu asil ve muzdarip insana karşı duymuş olduğu takdir ve acıma hislerinin bir tezahürü olmalıydı...

Fakat ne olursa olsun bütün bu takdir ve acıma hislerine rağmen Dr. Celil'in teklifini kabul etmesine aslâ imkân yoktu. Zira o öylesine Bilâl'in sevgisiyle doluydu ki, bu büyük bir erişilmez ulvî sevgiyi kalbinde taşıdığı müddetçe bir başka erkeği mesut etmesine imkân yoktu...

Feyza'nın kalb yarası yeniden kanamış ruhunda zaptedilmez fırtınalar kopmaya başlamıştı. İçinden gayrî ihtiyari sessiz ve acı bir feryat koptu:

"Ah Bilâl... ne olurdu... ne olurdu, sana sahip bulunan o bahtiyar kadının yerinde ben olsaydım!..."

Kalbindeki yangın gitgide büyüyor zaptedilmez fırtınalar ruhunu alt üst ediyordu...

Kendisini bu karmakarışık hâletten yavaş fakat içli bir ses uyandırdı:

– Anne!...

Feyzâ ellerini yüzünden çekti; yan tarafta yatağının içinde kendisini seyreden kızına döndü:

Hilâl, tek dirseğin üzerinde hafifçe doğrulmuş, endişeyle kendisine bakıyordu:

– Ağlıyor musun anne?...

Feyzâ, gülümsemeye çalışarak:

– Hayır yavrum, ağlamıyorum, dedi...

Fakat aynı anda gözleri, biraz evvel yüzüne kapattığı ellerine ilişti... Ellerinin üzeri sırılsıklamdı... Sonra tülbentinin ucunu yanağına götürdü. Yanağına temas eder etmez tülbent ıslanmıştı. Hiç farkına varmamıştı ama, demek ağlamıştı...

Hilâl'e ne cevap vereceğini düşünürken, Hilâl sordu:

– Anneciğim, doktor beyi seviyorsun değil mi?...

Feyzâ, bu beklenmedik sual karşısında şaşkına dönmüştü... Hayret ve hiddetle iri iri açılmış gözlerini kızına çevirerek:

– O ne demek Hilâl?... Dedi... Yaşına yakışmayan böyle bir soruyu bana nasıl sorabilirsin?...

– Şey... anneciğim... ne olursun affet... Ama ben senin niçin üzülüp, neden ağladığını çok iyi biliyorum.

– Hilâl!...

– Yalvarırım bana kızma anneciğim... Ben seni üzmek değil, seni üzüntüden kurtarmak istiyorum. Biraz evvel doktor beyin seninle konuşmasının son kısımlarını istemeyerek duydum... Sana tekrar evlenme teklif etti... Seni sevdiğini söyledi... İkimizi de rahat ve mes'ut bir hayata kavuşturacağını söyledi... Ve iyice düşündükten sonra cevap vermeni söyleyerek senin cevap vermene fırsat vermeden, çıktı gitti... Ancak o gittikten sonra, sen ellerini yüzüne kapıyarak çaresizlik içinde ağlamaya başladığın zaman senin de onu ne kadar sevdiğini anladım... Sana doktor beyin ilk teklifinde söylediklerimi ve yalvarmalarımı unut ve ne olur anneciğim, onun teklifini kabul et!...

Feyzâ âdeta inler gibi:

– Sen neler saçmalıyorsun Hilâl?... Dedi.

– Saçmalamıyorum anneciğim... Doktor bey seni, benden daha çok başka, hiç bir kimsenin sevemeyeceği kadar çok seviyor... Bu gün anladım ki, sen de onu çok seviyorsun... Ama ben istemediğim için, beni üzmemek düşüncesiyle bütün sevgine rağmen onun teklifini kabul etmiyorsun...

– Hilâl!... Bu sevmek sözü senin ağzına yakışmıyor... Hem nerden çıkarıyorsun bunu... Doktor beye karşı böyle bir his beslemiyorum ben.

– Peki o halde niçin o gittikten sonra öyle içli içli ağladın?... Sevmeyen bir insan, hiç böyle göz yaşı döker mi?... Bak anneciğim, ne olursun... Tekrar yalvarıyorum, onunla evlen... Hem doktor bey o kadar iyi bir insan ki... Önceleri, sana sahip olacağı için ona çok kızıyordum, hattâ kendisinden nefret ediyordum. Ama onu görüp tanıdıktan sonra ona karşı hislerim değişti... Şimdi ben de onu çok seviyorum anne... Söyle, kabul edeceksin, değil mi?...

Feyzâ ne diyeceğini, ne cevap vereceğini bilemiyordu... Kızı, durumu son derece yanlış olarak anlamıştı... Şimdi meseleyi ona nasıl anlatacak, nasıl izah edecekti?... "Evet seviyorum ama, doktor beyi değil, bir başkasını" diye nasıl söyleyebilirdi kızına?...

Hilâl, annesinin dalgınlaştığını görünce, yatağından indi ve Feyzâ'nın yatağının kenarına ilişerek, başını onun göğsüne yasladı. Bir yandan da içli içli ağlıyarak konuşuyordu:

– Benim için bu kadar büyük fedakârlık yapmana imkân yok dayanamam anneciğim... Benim için kendini artık üzme ve beni affet... Demek seni aylardır böyle içten içe üzdüm ben... Meğer ben ne kötü bir insanmışım... İnsan hiç annesinin saadetini istemez mi?... Canım... canım anneciğim benim.

Feyzâ, kızının göğsüne yaslanmış başını her zamankinden daha büyük bir sevgi ve şefkatle okşuyordu şimdi. Onun da gözlerinden yaşlar akmaktaydı... Kızına Dr. Celil Bey'in teklifini niçin kabul edeceğini düşünüyor, fakat hiç bir şey gelmiyordu aklına... Bilâl'den bahsetmesi imkânsızdı... Kızı henüz oniki yaşındaydı, bu doğru olmazdı...

Kızının başını, avuçları arasına alarak, hafifçe kendisinden uzaklaştırdı... Sonra çenesini tutup, başını kaldırdı ve göz yaşlarıyla ıslanmış yüzünü kendine çevirerek şefkat yüklü bir sesle:

– Bak yavrum, dedi... Bırak artık ağlamayı da, beni biraz dinle. Doktor Beyin çıkışından sonra benim ağlayışımı çok yanlış mânalandırdığın için her şeyi o ölçüyle değerlendirmeye

kalkıyorsun... Fakat şunu bil ki, doktor beyin ardından benim duyduğum üzüntü ve ağlayışım, asla senin anladığın mânâda değildi... Düşün ki, onu daha ilk defa görüyorum... Nasıl olur da, ilk defa gördüğüm bir insanı, senin söylediğin gibi, hem de derinden sevebilirim? Hayır yavrum... Ben doktor beye sevgi değil, ancak takdir ve merhamet duyuyorum... Çünkü kendisiyle evlenmeme asla imkân yok.

– Niçin anneciğim?... Benim yüzümden, ben istemiyorum diye, beni üzmemek için, beni üvey baba elinde yetiştirmemek için ona acıdığın ve takdir ettiğin halde evlenmiyorsun onunla değil mi?...

– Ah... Hilâl... Anlamıyorsun beni yavrum... Değil... İnan ki söylediklerinin hiç biri değil... Onun teklifini kabul etmeyişimin sebebi yalnız seninle ilgili değil...

– Peki, başka ne sebep olabilir ki anneciğim?

– Bunu sana şimdi izah edemem yavrucuğum... Her şeyden evvel yaşın buna müsait değil... Belki bir gün gelir, öğrenirsin... Ama bil ki, bu teklifi kabul etmeyişimin çok, ama benim için pek çok mühim bir sebebi var.

Hilâl, bu sözler üzerine annesinin gözlerinin içine baktı... Bir müddet gözlerini onu gözlerinden ayırmadı... Sanki bu söylenemeyen sebebi Feyzâ'nın gözlerinin içinden okuyacakmış gibi, orda bir şeyler aradı durdu. Lâkin o gözlerde derin bir elem ve ızdırap ifadesinden başka bir şey göremedi...

Annesinin kendisinden sakladığı ne gibi bir sırrı, bir üzüntüsü olabilirdi acaba... Ah.. bir öğrenebilseydi bunu... Ama annesi bunun için daha yaşının küçük olduğunu söylemişti ve belki bir gün öğreneceksin, demişti. Demek ki belki büyüyünce öğrenebilirdi annesinin bu elemli sırrını.

Fakat biricik, fedakâr annesinin gizli bir derdi olduğunu öğrenmek, küçük kızın hassas kalbini fena halde yaralamıştı. Şimdi annesini daha çok sevdiğini hissediyordu... Birden tekrar onun göğnüse yasladı başını ve:

– Söz veriyorum anneciğim, dedi... Seni üzen bu sebebi hiç sormayacağım... Ama bu sebebi, senin bu büyük sırrını öğreneceğim günü nasıl büyük bir sabırsızlıkla bekleyeceğim, bilemezsin...

Feyzâ, her üzüntülü ânında, başını göğsüne yaslamayı âdet etmiş kızını her zamanki gibi bağrına basarak olanca analık şefkatiyle:

– Benim canım, ruhum yavrum, dedi... Sen bana Rabbimin en emsalsiz hediyesi, en büyük ihsânısın... Seninle ne kadar iftihar etsem azdır... Benim temiz yürekli, hassas kalbli melek yavrum, hayatımın gâyesi biricik kızım...

Anne-kız, uzunca bir müddet, birbirlerine sarılmış vaziyette öylece kaldılar... Artık ikisi de konuşmuyordu. Sanki söyleyecek sözlerin hepsi bitmişti... Göz pınarlarındaki yaşlar kurumuş, fırtınalı hisler durulmuş, heyecanlar dinmişti... Şimdi odada, birbirinin üzerinde çarpan iki kalbin muntazam atışından başka bir ses duyulmuyordu.

Biraz sonra odayı dolduran yanık bir sabah ezanı, bu sesi de bastırmış ve bu şirin hastahane odası bir anda ulvi ve mânevi bir havaya karışmıştı...

Aradan on gün geçmişti... Feyzâ hastahaneden çıkıp evde ihtimamlı bir kaç gün süren bir tedaviden sonra, tamamen iyileşerek ayağa kalkmıştı...

Anne kızın hayatı, aynı akış ve tempo ile devam etmekteydi... Sene sonu yaklaştıkça Hilâl derslerine daha ziyade düşmüş, gece gündüz demeden çalışıyor, çalışıyordu... Feyzâ ise, iş yaptığı müessesenin ücretine yaptığı zamdan sonra daha büyük bir hız ve şevkle çalışıyordu, makinesinin başında kendisini eskisinden daha canlı ve zinde hissediyordu...

Fakat aradan on gün gibi uzun bir müddet geçmesine rağmen, daha hâlâ Dr. Celil Beye bir cevap verebilmiş değildi.

Cevabını hastahaneden çıkmadan evvel Celil Bey'e bildirmek için yaptığı bütün gayret ve teşebbüsler boşa gitmiş, Feyzâ bu hususta her ağız açışta doktor buna mâni olmuş ve her seferinde:

– Şimdi değil Feyzâ hanım... Bu gibi mevzular, öyle küçük meseleler gibi hakkında çabuk karar verilecek cinsten değildir... Ciddi ve hayatî mevzularda enine boyuna ve uzun zaman düşünmeden sıhhatli bir karara varmak imkânsızdır. Ben sabredeceğim... Lütfen uzun boylu düşünün ve ondan sonra bir cevap verin bana, demişti...

Feyzâ hastaneden çıkarken, bu vakarlı adamın gözlerinde hüzünlü bir yalvarış ifadesi vardı.. Onun o gün kendisini ablasının kullandığı arabaya bindirip, hastanenin kapısından el sallayıp uğurlarken yarı endişeli ve yarı ümit dolu duruşu, canlı bir hayal gibi hâlâ hatırından çıkmamıştı...

Ah!... Ne büyük bir vicdan azabı idi bu Yarabbi!. Omuzlarında tonlarca ağırlık varmış gibi muazzam bir yükün altında ezildiği-

ni hissediyordu Feyzâ.

Durumu o kadar müşküldü ki, böylesine faziletli, kültürlü, asil ve hassas bir insana red cevabını nasıl verecek, nasıl bildirecekti?...

Üstelik seven... hem bütün ruhuyla seven ve hayatında ilk defa seven bir adamdı karşısındaki insan!...

Dr. Celil Bey'in, kendisine düşünmek için uzun bir mühlet vermesi boşuna değildi... Aslında o, Feyzâ'nın kendisine vereceği cevabın ne olacağını, hastahanede kaldığı müddetçe ve hastahaneden ayrıldığı son gün, arabaya bininceye kadar genç kadının gözlerindeki ifadeden anlamıştı o...

Evet, Celil Bey'in Feyzâ'ya düşünmesi için uzun bir müddet vermesi boşuna değildi... İçinde az da olsa, bir ümit vardı... Belki genç kadın, bu zaman zarfında düşüncelerinin yanlışlığını anlıyabilir ve fikrini değiştirerek, kendisine arzu ettiği müsbet cevabı verebilirdi...

Feyzâ da doktor beyin bu düşüncesini anlamıştı... Hisleriyle başbaşa kaldığı zaman içinden; "zavallı adam, diyordu... Zamanın hiç bir şey değiştirmeyeceğini nereden bilsin?... Bu geçen zaman, onun heyecan ve ızdırabını artırıp, katmerleştirmekten başka bir şeye yaramayacak ki..."

O gece Hilâl, şiddetli bir baş ağrısıyla, dersini dahi çalışmadan, erkenden yatmıştı...

Feyzâ, omuzundaki büyük yükün ağırlığına ve günlerdir çektiği şiddetli vicdan azabına artık daha fazla dayanamayacağını düşünerek, Hilâl'in erken yatışından istifadeyle mektup bloknotunu aldı ve yazmaya başladı:

"Pek muhterem Celil Beyefendi,

Bu gün, sıcak bir aile ocağını andıran şirin ve sevimli kliniğinizden ayrılışımın onuncu günü...

Bu on uzun gün içinde, tavsiyenize uyarak ikinci bir defa vâki olan izdivaç teklifiniz üzerinde uzun uzun düşündüm...

Size, yüksek imanı, örnek ahlâkı, eşsiz fazileti, maddî ve manevî zenginliği ve asâlet yüklü pırıl pırıl kalbiyle herkesten ziyade hayatta mesut olmaya lâyık olan sizin gibi her haliyle mükemmel ve muhterem bir zât-ı muhtereme, bu teklifinizle ilgili olarak vereceğim cevapta "Evet" demeyi ne kadar isterdim...

Şu an size son ve kati cevabımı bildirirken, "Evet" yerine "Hayır!" ifadesini kullanmanın, benim için ne derece zor,

müşkül bir iş ve ne büyük bir vicdanî azab olduğunu bilmem tasavvur edebilir misiniz?...

Ancak şu hususu ehemmiyetle belirtmek isterim ki, bu menfi cevabım, ne kızımla ve ne de sizinle alâkalı bir sebebe bağlı değildir. Bu, size hiç bir zaman izah edemiyeceğim, şahsımla alâkalı hususi bir sebebe dayanmaktadır.

Sizin gibi mümtaz bi insan tarafından zevceliğe lâyık görülmenin, benim için büyük bir şeref olduğunu belirtirken, beni mâzur görmenizi ve mâkul karşılamanızı temenni eder, benim için yapmış olduğunuz büyük fedakârlıklarınız için de ayrıca şükran ve minnet hislerimi bildiririm.

En büyük arzum, dünyâda ve ukbâda lâyık olduğunuz saadete nail olmanızdır.

Sonsuz hürmetlerimle.
FEYZÂ"

Biliyordu, Dr. Celil Bey'in bu mektupla dünyası yıkılacaktı... Ama ne yapabilirdi?... Başka türlü hareket etmesine imkân yoktu... Cevabı geciktirmekle, onun heyecan ve ızdırabını daha ziyade artırmış olacaktı...

Kâğıdı alelacele katlayıp, zarfa koydu ve ertesi günü Hilâl'i okula bırakır bırakmaz, civardaki postahaneden mektubu attı. Böylece kendisi için uzun zamandır üzüntü mevzuu olan bu mesele de, hayatının unutulmaz safhalarından biri olarak kapanıp gitmişti...

Hilâl'in okuldan çıkış saati yaklaştıkça Feyzâ'nın her günkü heyecanı başlamıştı yine.

Ayten öğretmenle o günkü münakaşasından sonra ne okul idarecilerine ve ne de öğretmenlere imitadı kalmamıştı. Koskoca insan olduğu halde, kendisi bu derece büyük hakaretlere maruz kaldıktan sonra bu insafsız, izansız ve vicdansız kimseler o küçük yavruya neler yapmazlardı ki...

Evet, muavin hanıma okulun bahçesine bir daha girmeyeceğine dair önceleri söz vermişti... Fakat Ayten öğretmenin o küstah ve şantajcı hakaretlerinden sonra, muavin hanıma olursa olsun, her

zamanki gibi kızını okuldan almaya gidecek ve diğer veliler gibi bahçede çıkış saatini bekleyecekti.

Kararlı bir vaziyette giyindi ve okula gitti... Bahçe kapısından girerek okul binasının duvarlarından birine sırtını dayayıp beklemeye başladı.

Bahçede kendisinden başka ilerde durup, çocuklarını bekleyen iki hanımdan başka hiç kimse yoktu. Çıkış ziline daha onbeş dakika vardı...

Feyzâ bir ara arka taraftan gelen bir ayak sesi ile başını çevirdi. Ve aynı anda elinde dosyalarla, bahçe yönüne bakan sınıflardan birine doğru yürüyen Ayten öğretmenle göz göze geldiler.

Ayten öğretmen, onu karşısında görünce, hiddetten çılgına dönmüştü. Gözlerinden şimşekler çakarak Feyzâ'ya kin ve nefretle baktı ve koşar adımlarla tekrar gerisin geriye dönüp, okul binasından içeriye daldı.

Aradan bir iki dakika geçmemişti ki, aynı kapıdan, yüzü hiddetten kıpkırmızı ve gözleri yuvalarından fırlayacakmış gibi bir ifadeyle müdür bey çıkıp, sinirli adımlarla Feyzâ'ya doğru yürümeye başladı.

Feyzâ, müdür beyin kırmızı gören bir boğa hiddetiyle kendisine doğru yaklaştığını görünce, nâhoş bir hadisenin patlak vereceğini tahmin etmişti...

Müdür, birkaç basamaklı merdiveni inerek, bahçeye çıktı ve tam Feyzâ'nın karşısına geçerek durdu... Feyzâ ile müdürün aralarında bir adımlık mesafe vardı.

Müdür, gözlerini nefretle kısarak, kin dolu bakışlarla Feyzâ'ya baktı ve hiddetten boğuklaşmış bir sesle:

– Size bu bahçeye bir daha girmemeniz ihtar edilmişti, diye gürledi.

Feyzâ, sinirlerinin son derece gerilmiş olmasına rağmen, gayet sakin bir ifadeyle:

– Evet müdür bey, dedi. Fakat, bu ihtara rağmen ben bilâhare verdiğim sözün ne kadar gayri makul olduğunu düşünerek, yine girdim.

– Derhal dışarı çıkın... Size tekrar ihtar ediyorum... Bir daha buraya girmeyeceksiniz!...

Feyzâ ses tonundaki süküneti muhafaza etmeye çalışarak:

– Beyefendi, her ne kadar muavin hanımdan bu garip yasağın sebebini öğrendiysem de, bu sebep, benim için hiç de makul ve

mantıkî değildi... Bunun için müsaade ederseniz size sorayım. Bütün veliler, çocuklarını bahçede bekleme hakkına sahipken, okul idaresi tarafından benim için bahçeye girmeme kararı alınmasının içyüzü bir başka sebebe dayanmasa gerek... Söyleyin müdür bey, bu garib ve gayri mantıkî yasak kararının gerçek sebebi nedir?... Neden bu haysiyet kırıcı muameleye yalnız ben tâbi tutuluyorum?... Evet, neden... Niçin?...

Müdür beyin beklediği sual sanki buydu.

Başını uzatıp, Feyzâ'nın yüzüne yüzünü biraz daha yaklaştırarak, gözlerini bir kat daha kıstı ve yılan ıslığını andıran bir sesle cevap verdi:

– Neden mi?... Niçin mi?... Çünkü siz bir gericisiniz!...

Feyzâ, hayretle hafifçe irkilmekle beraber, istihzâ ile gülümsedi:

– Kendi sıfatımı öğrenmekten memnunluk duydum beyefendi... O halde demek oluyor ki, siz de bir ilericisiniz (!)...

– Evet... Evet... Evet... Ve ve sen, bir vatan hainisin!

Feyzâ'nın tebessümü dudaklarında donup kaldı. Hayretle mukabele ederken, sesinde yine aynı istihza ifadesi vardı.

– Oo!... Doğrusu bu da çok güzel... Başka beyefendi?...

Müdür bu defa, duvara iyice kıstırmış olduğu Feyzâ'nın yüzüne doğru işaret parmağını uzatarak bir müddet genç kadının yüzüne baktı ve birden ağzından köpükler saçarcasına haykırdı.

– Ve sen bir eşşeksin!

Feyzâ, bu hiç beklemediği kaba hitab karşısında âdeta şok olmuştu... İnsiyakî bir hareketle elini hayretten açılmış ağzına götürdü. Ve sadece:

– Aaa... a... a...!...

Diye kekeliyebildi... Nasıl olabiliyordu da, böyle kültürlü, yaşlı başlı, kodaman ve aydın kişi olmakla övünen koskoca bir müdür bey, bir kadının karşısında bu derece âdileşip, bu derece küçülebiliyor ve bir sokak çocuğu gibi kendisine bu tarzda hitab edebiliyordu?... O, böyle eli ağzında hayretler içinde müdür beye bakarken, müdür bey, gözlerinden ateşler saçarak biraz ona yaklaştı ve devam etti...

– Evet eşşeksin. Hem de eşşek oğlu eşşeksin!...

Feyzâ, gözlerinin kararddığını, başının döndüğünü hissetti. Suratına şiddetli bir kamçı yemişçesine irkildiği halde bu derece âdi hakarete verecek bir cevap bulamıyordu... Üstelik, gitgide kendisine yaklaşmakta olan müdürün yakınlığından kurtulmak için çaresiz

bir şekilde iyice duvara yapışmıştı... O anda düşüp bayılabilirdi... Bunu hisseden müdür, nihayet son darbesini indirmek üzere dişlerinin arasından bir kadına yapılacak küfürlerin en âdisini savurarak:

– Ve sen bir (Or.....)sun!

Feyzâ'nın gözleri önündeki her şeyi bir anda silindi... Başı döndü, döndü gözleri karardı ve aynı anda sesi, acı bir feryâd halinde ortalığı çınlattı:

– Alçak... alçak... alçak adam!...

Ve başı birden acı bir sayha ile arkaya düştü... Genç kadın bundan sonrasını hatırlamıyordu...

Kendisine gelmeye çalıştığı zaman, kulağına derinden sesler gelmekteydi:

– Biraz daha kolonya lütfen...

– Yahu Ahmet!... Sen geri dur... görmüyor musun müslüman hanım.

– Ne yapayım ağabey, kadının hali fena.

– Koş yan mağazadaki tezgâhtar kızı çağır. Gelsin, onun meşgul olması daha başkadır.

Feyzâ, bütün arzusuna rağmen göz kapaklarını kaldırıp etrafına bakamıyordu. Heyecanlı konuşmaları, koşuşaları duyuyor, fakat ağzının içinde dilini oynatıp tek kelime söyleyemiyordu.

Biraz sonra yüzüne küçük ve yumuşak bir el, serin serin kolonya sürmeye ve bileklerini kolonya ile ovmaya başladı... Feyzâ, yavaş yavaş kendini daha iyi hissediyordu.

Hafifçe gözlerini araladı. Karşısında elinde kolonya şişesiyle sarı saçlı, makyajlı bir genç kız duruyordu... Onun etrafında da tanımadığı bir kaç erkek, merak ve endişeyle kendisine bakmaktaydılar...

Zihnini toparlamak istedi... Fakat önce bir şey hatırlamadı... Gözlerini açtığını görünce, etrafındakilerde hafif bir kaynaşma oldu. Boğazı kupkuru olduğu halde güçlükle konuşabildi:

– Ben neredeyim?... Ne oldu bana?... Sizkimsiniz?... Lütfen, lütfen konuşun ne olur!...

Şişman ve yaşlı bir bey:

– Merak etmeyin kızım, dedi. Emin bir yerdesiniz. Burası bir züccaciye dükkânıdır.

– Peki beni buraya kim getirdi?... Nasıl oldu da burada bulunuyorum?...

– Kimse getirmedi sizi yavrum... Ben, mağazanın kapısında duruyordum. Karşıdaki okulun bahçe kapısından siz birden kendinizi bilmez bir halde hıçkıra hıçkıra ağlayarak çıktınız. Ve koşa koşa, doğru bu dükkâna girip oturduğunuz koltuğun üzerine yığılıp kaldınız. Şimdi müsaade edin de asıl biz size soralım... Size ne oldu böyle?... Kim ne yaptı, anlatır mısınız?...

Feyzâ'nın yanaklarından tekrar yaşlar boşanmaya başlamıştı. Şimdi olanlar, bir film şeridi gibi gözlerinin önünde canlanmaktaydı...

"Sen gericisin!... Ve sen, bir vatan hainisin!... Ve sen bir eşşeksin!... Ve hem eşşek oğlu eşşeksin!... Ve sen bir (Or.....'sun!...)"

Müdür beyin iğrenç sesi, kulaklarında çınlamaya başladı... Ses gitgide büyüyor ve sanki mağazadan dışarılara taşıyordu. Feyzâ:

– Aman Allah'ım, Aman Allah'ım!... Nasıl olur?... Nasıl olur?

Diyerek ellerini yüzüne kapatıp, hıçkırarak ağlamaya başladı... Etrafındaki insanlar da aldırmıyordu artık. Hem hadiseyi anlatsa, çok uzun sürerdi. Ve belki de kimse inanmazdı kendisine.

Nihayet biraz sakinleşince durumunu biraz izah etmek için sadece:

– Siz üzdüğüm ve merak içinde bıraktığım için çoközür dilerim efendim, dedi. Okul bahçesinde kızımı beklerken, birden fenalaştığımı hissettim. Sonrasını hatırlamıyorum.

Feyzâ, bir müddet daha oturduğu yerden kalkamadı... Sonra güçlükle doğrularak ayağa kalktı ve müsaade istedi... Zira bir saatten fazla bir zamanı burada geçirmişti... Bu arada Hilâl, çoktan eve gelmiş olmalıydı ve hassas yavru, kimbilir merakından şimdi ne haldeydi?

Genç kadın, mağazadan çıkmak üzere kapıya doğru yürürken, bir kaç defa sendeledi... Başı şiddetle dönüyordu... Bir müddet kapının pervazına tutunarak, baş dönmesinin geçmesini bekledi...

Fakat yan mağazadan çağrılan tezgahtar kız, onun bu haline o derece üzülmüştü ki, yanına gelerek:

– Siz bu vaziyette imkânı yok yalnız başınıza eve gidemezsiniz... Eğer müsaade ederseniz, bir taksi tutayım ve sizi evinize kadar götüreyim, dedi...

Feyzâ, genç kıza sevgiyle baktı:

– Minnettâr kalırım kardeşim! Dedi.

Hilâl, pencereden, kapının önünde duran taksiden bir kızın yardımıyla annesinin çıktığını görünce, deli gibi kapıya koştu... Bir

saatten beri sessiz sessiz akan gözyaşları, şimdi hıçkırık sesleri arasında yanaklarından yuvarlanmaktaydı:

– Anneciğim... Canım anneciğim... Ne oldu sana?...

Feyzâ boynuna sarılıp hıçkıran kızını teskin edecek söz bulamıyordu. Bütün ısrarlara rağmen oturmayan ve aynı taksiyle işine geri dönen genç kızın gidişinden sonra, Feyzâ, uzandığı divandan, başından geçenleri, bir hayli hafifleterek anlattı kızına...

Hilâl hem ağlıyor, hem de yalvarıyordu:

– Ne olur anneciğim, gelme bir daha okula... Korkma, bana Allah'ımın izni ile hiç bir şey olmaz. Kimse bir şey yapamaz. Seni böyle üzmektense, inan ki okumayıp, cahil kalmayı tercih ederim ben...

Feyzâ cevap verecek halde değildi... Bir müddet öyle sessiz ve dalgın yattıktan sonra, gözleri yavaş yavaş kapandı ve uykuya daldı...

Feyzâ, ertesi günü yine aynı saatte okulun bahçesindeydi... Herşeye rağmen, kızını bu hain, vicdansız insanların muhtemel şerlerinden korumak için gelmişti... Ve bundan sonra da gelmeye devam edecekti... Her şeyi göze almıştı... İcabederse işi kanuni yola dökecek, hakkını arayacak ve bu zalim, bu hak, hukuk, adalet, vicdan tanımayan insanlara suçlarının cezasını çektirecekti...

Bizzat kendi ağızlarından öğrendiğine göre, sınıflarında Hilâl'i görerek başını örten bütün kız talebelerin velilerine baskı yapılıp, zor kullanmak suretiyle başlarını açtırmaya muvaffak olmuşlardı bu dinsiz imansız insanlar. Kızların aileleri de korkularından evlâtlarının başlarını açmışlardı...

Fakat diş geçiremedikleri iki kişi vardı okulda. Bunlardan biri Hilâl, diğeri ise ikinci sınıfta, Ayten öğretmenin sınıfında bulunan sekiz yaşındaki küçük kız talebe idi... Bu yavru, Ayten öğretmenden defalarca dayak yemesine ve ailesinin bütün zorlamalarına rağmen katiyen sınıfının dışında başını açmıyordu. İşte onları da korkutan ve ürküten, bu azim, bu irade ve bu yüksek imandı ya...

Nihayet zil çaldı ve çocuklar bir anda bahçeye sonra da bahçe kapısından sokağa fırladılar. Hilâl, karşısında annesini görünce, bembeyaz oldu... Ağlamaklı bir sesle sordu:

– Niçin geldin anne?...

– Öyle icabediyordu da onun için yavrum. Haydi çabuk örtünü tak, gidelim... Bak, bahçede hemen hemen kimse kalmadı...

Hilâl çantasını yere bırakıp, başını örttü ve annesiyle birlikte bahçe kapısına doğru yürüdü... Kapı dar olduğu için önden Feyzâ çıktı... Aynı anda, henüz içerde olan Hilâl'in yakasına, arkadan çe-

lik gibi bir el yapıştı... Hilâl döndü baktı, bu Ayten öğretmendi...

Küçük kız, bir anda sapsarı kesildi... Ayten öğretmen gözlerinden kıvılcımlar saçarak, Hilâl'i tuttuğu gibi ileriye, tâ bahçe duvarının dibine fırlattı... Küçük kız, korkudan bayılacak gibiydi... Karşısında, kudurmuş gibi, çılgın gözlerle kendisine bakan ve üzerine doğru yürüyen canavar ruhlu bu kadın kendisinden ne istiyordu?...

Feyzâ, dışarı çıkıp, arkasından Hilâl'in gelmediğini farkedince, âniden tekrar gerisin geriye döndü... Fakat bahçe kapısından daha adımını atar atmaz, karşılaştığı manzara karşısında âdeta bayılacak gibi oldu.

Ayten öğretmen iki eliyle Hilâl'in yakasına yapışmış, zincire vurulacak bir delinin azgınlığı içinde küçük kızın başını, bahçe duvarının eğri ve çıkıntılı taşlarına kıyasıya vuruyor, vuruyordu. Bir yandan da cırtlak bir sesle avazı çıktığı kadar bağırmaktaydı:

– Allah kahretsin seni!... Allah kahretsin seni!... Aç diyorum başını. Aç diyorum... aç diyorum...

Hilâl ise, başının duvara şiddetle ve devamlı olarak çarpılmasına aldırmadan, o büyük can acısına rağmen Ayten öğretmenin bir hamlede açtığı başörtüsünü yeniden boynundan dolayarak örtmek için çırpınıyordu... Ayten öğretmen, onun bu hali karşısında büsbütün kudurmuştu... Bu defa boğazından örtüsüne yapışmış çekiyor, fakat o çektikçe Hilâl örtüsüne sımsıkı sarılıyordu...

Feyzâ, koşarak yanlarına gitti. Hâlâ kızının başörtüsünden tutmuş, başını duvara çarpan Ayten öğretmenin sağ koluna yapıştı ve:

– Hocanım, çocuğa bu şekilde vurmaya ve hırpalamaya ne hakkınız var?... Dedi.

Ayten öğretmen, koluna yapışanın Feyzâ olduğunu görünce, tiksinti ifade eden sert bir silkinişle, kolunu onun elinden kurtardı ve aynı cırtlak sesle:

– Sen sus!... Terbiyesiz kadın!... Terbiyesiz kadın! Çekil karşımdan... Çekil diyorum! Bu çocuğu zehirleyen sensin! Utanmaz kadın!...

– Rica ederim hoca hanım. Lütfen haddinizi bilin... Çocuk bana aittir. Nasıl oluyor da kendi talebeniz olmadığı halde bu şekilde davranıyorsunuz?

Ayten öğretmen, bu defa Feyzâ'nın üzerine doğru yürüdü... Hırstan gözleri çakmak çakmaktı.

– Sus dedim sana... Sus diyorum!... Halâ konuşuyor, terbiyesiz kadın!...

Tam bu esnada dışardan bu bağırmaları duyan iki üniversiteli genç talebe merakla bahçe kapısından içeriye daldılar... Ayten öğretmenin Feyzâ'ya saldırmak üzere olduğunu görünce, gençler insiyaki bir hareketle iki kadının arasına girdiler ve çiyan tipli öğretmene:

– Hanımefendi, sakin olunuz, dediler... Bu hiddetinizin sebebi nedir?

Ayten öğretmen, bu defa onlara döndü... Ağzından neredeyse köpükler saçılacaktı:

– Daha ne olsun efendim?... Bacak kadar çocuğun başını örtüyor... Atatürk Türkiye'sinde böylesine gerilik olamaz!...

Gençler durumu anlamışlardı... Suali soran genç, dudaklarında alaylı bir tebessümle:

– Demek Atatürk Türkiyesi, sizce dinsiz bir Türkiye öyle mi hanımefendi?... Demek Atatürk Türkiye'sinde bir müslüman kızı veya hanımı, dininin emrine uyarak başını örtmiyecek?... Doğrusu çok komik!...

– Aa... a... a!... Üstüme iyilik sağlık. Ayol siz, sözde üniversiteli olacaksınız yoksa sizde mi onlar gibi yobazsınız?

– Nazarlarınızı bitaraf olarak kendinize çevirirseniz, asıl yobazın kendiniz olduğunu görürsünüz hanımefendi!... Zaten bu millet çekiyorsa, sizin gibi devrim yobazı imansızların elinden çekiyor ya!...

Ayten öğretmen, sinirinden bayılacak raddeye gelmişti. Artık konuşacak, söyleyecek söz bulamıyordu. Birden onlara arkasını dönü, koşar adımlarla bahçe kapısından sokağa fırladı.

Hilâl, başını tutmuş, hıkırıklarla sarsılıyordu. Feyzâ:

– Benim çileli, melek yavrum...

Diye kızını şefkatle bağrına bastı... Gençlerden biri:

– Geçmiş olsun efendim, dedi.. Atlattığınız tehlike, küçümsenecek gibi değil. Dinsizliği bir yana, canavar gibi bir kadın bu..

– Allah razı olsun kardeşlerim, dedi Feyzâ. Tam zamanında yetiştiniz. Sizin gibi imanlı gençlerimiz göğsümüzü kabartıyor.

Ayten öğretmenle konuşan muzip genç güldü:

– İmanımızın sizin göğsünüzü kabartırken, gördüğünüz gibi o cırtlak sesli, canavar kadın gibilerinin de aklını başından alıyor. Çılgına çeviriyor. Ama müsterih olunuz. Yakın bir gelecekte istikbal bizlerin, yani imanlılarındır.

Ertesi gün Feyzâ, Hilâl'i okula bıraktıktan sonra, bütün günü-

nü çamaşır yıkamakla geçirmişti... Yorgun ve bitkin bir vaziyette çamaşırları bahçeye asıp, Hilâl'i okuldan almak üzere giyinmek için henüz odaya girmişti ki, sokak kapısının zili üst üste ve ısrarlı çalmaya başladı.. Feyzâ, kapıyı açtığında eşikte nefes nefese on-onbir yaşlarında bir erkek çocukla karşılaştı. Çocuk elindeki yazılı küçük bir kâğıda bakarak:

"– Hilâl'lerin evi burası değil mi teyze?" dedi.

– Evet yavrum, ben annesiyim. Kim gönderdi seni buraya?

– Ben Hilâl'le aynı sınıftayım efendim. Öğretmenimiz adresinizi yazıp, beni size gönderdi. Sizi çok acele okula çağırıyor... Muavin hanımın odasında görüşecekmişsiniz... Yalnız arka bahçe kapısından değil, okulun ön kapısından gelsin, dedi.

Feyzâ'nın zihni bir anda allak bullak olmuştu... Bir an içinde aklına bir sürü kötü ihtimal üşüştü ve gayri ihtiyari titrediğini hissetti. Yine ne vardı acaba?.. Güçlükle konuşarak:

– Peki yavrucuğum, dedi... Şimdi.. şimdi mantomu giyip geliyorum. Sen bir dakika bekle...

Ve ayakları birbirine dolanarak içeri girdi. Aceleyle mantosunu giydi, titrek elleriyle başörtüsünü örterek çantasını kaptığı gibi tekrar kapıya fırladı. Kapıyı üstünden kilitledikten sonra, kendisini bahçe kapısında bekleyen çocuğun yanına koşar adımlarla geldi, birlikte yürümeye başladılar.

Fakat Feyzâ, heyecanından öyle bir hale gelmişti ki, bir müddet hızlı yürüdükten sonra, bacaklarının takatinin kesildiğini, âdeta dizlerinin bağının çözüldüğünü hissetti. Biran evvel okula varmak, âdeta uçarcasına oraya ulaşmak istemesine rağmen, bacakları sanki geri geri gidiyor, yürümekte büyük zorluk çekiyordu.

Onun bu halini, yürüyüşlerinin yavaşlama temposundan anlayan mektepli çocuk:

– Efendim, müsaade ederseniz ben önden koşarak gideyim ve sizin yola çıktığınızı haber vereyim, öğretmenime dedi.

Feyzâ, çocuğun sırtını okşayarak:

– Peki yavrucuğum, dedi. Sana çok zahmet oldu.. Ben daha hızlı yürüyemiyorum. Haydi sen koş evlâdım.

Çocuk bir çırpıda sokağı kıvrılmış gözden kaybolmuştu bile...

Feyzâ, öğretmenin niçin kendisini ön kapıdan çağırttığını tahmin ediyordu. Çünkü kendisinin daima bahçe kapısından geldiğini bilen müdür ve Ayten öğretmen, herhangi bir nahoş hadiseye sebebiyet verebilirlerdi yine.

Okulun kapısına geldiği zaman yorgunluk ve heyecandan nefes nefeseydi. Muavin hanımın odasına çıkan merdivenleri ses çıkartmamaya gayret ederek çıktı. Feyzâ saatine baktı. Bu saatte talebeler son derslerinde olmalıydılar...

Muavin hanımın kapısını vurarak içeri girdi. Kadının gözleri, her zamanki gibi sevgi doluydu. Feyzâ'nın elini dostça sıkarak:

– Buyrun Feyzâ hanım, oturun, şöyle dedi...

– Teşekkür ederim efendim, öğretmen hanım yok mu?..

– Biraz evvel aşağıya indi... Derhal geleceğini söyledi... Şimdi gelir.

Nitekim, yavaşça açılan kapıdan, Hilâl'in öğretmeni girdi. Öğretmen hanım, samimi ve candan bir ifadeyle elini sıkarken, Feyzâ onun yüzüne büyük bir merak ve endişeyle bakıyordu:

– Hayırdır inşaallah hocanım... Beni bu vakitte çağırttığınıza göre, ortada mühim bir şeyler olmalı. Beni fazla endişe ve merakta bırakmamanızı rica etsem?

Öğretmenin yüzünde derin bir üzüntü ve mahcubiyet ifadesi vardı. Güçlükle cevap verdi:

– Merak etmeyin Feyzâ hanım, dedi... Ortada herhangi bir yeni hadise yok... Sizi bugün çağırışımın sebebi bambaşka.

– Ne gibi efendim?..

– İzah edeceğim Feyzâ hanım... Ancak daha önce, dün okuldan çıkarken başınızdan geçenler için size büyük geçmişler olsun, demek isterim. Hâdiseyi uzaktan bir talebem görmüş. Bu sabah bana anlattı. Bu üzücü hâdiseye gerek ben, gerekse okulda sizi benimle birlikte sevip takdir eden yegâne insan olan muavin hanım, fazlasıyla üzüldük...

Feyzâ'nın gözleri dolmuştu. Gayrî ihtiyari acı acı konuştu...

– Benim için göstermiş olduğunuz yakın ve samimi alâkaya çok teşekkür ederim hoca hanım dedi... Fakat ben bu hâdiseyi inanın ki fazla mühimsemiyorum. Bir millet için en başta gelmesi icabeden dini; en geri plâna atan ve hatta tamamen ona sırt çeviren, ona diş bileyen kimselerin makam ve söz sahibi oldukları bir cemiyette dinine bağlı kimselerin bu gibi muamelelere maruz kalması elbette tabii ve normaldir... Bu bakımdan sizler de, kendinizi lüzumsuz yere üzmeyin.

Muavin hanım da, öğretmen de susuyorlardı. Her ikisinin de başları acı bir mahcubiyetle önlerine düşmüştü.

Bu hususta ikisinin de verecek hiç bir cevap bulamadıkları belliydi.

Feyzâ, mevzuu değiştirdi:

– Bu meseleyi unutalım lütfen, dedi... İstirham etsem, beni çağırışınızın sebebini çok merak ettiğimi tahmin edersiniz herhalde.

Öğretmen hanım, bir an gözlerini muavin hanıma çevirdi. Sanki imdat bekler gibi bir hali vardı:

– Muavin hanım, hanımefendiye meseleyi siz izah etseniz, dedi...

Muavin hanım, gözlerini öğretmenin gözlerinden kaçırarak:

– Siz memura daha iyi vakıfsınız hocanım, dedi... Buyurun, siz anlatın...

Çaresiz kalan hocahanım, söze nasıl başlıyacağını bilemiyordu bir türlü... Birkaç kere yutkundu... Elindeki anahtarlığın zinciriyle bir müddet oynadı. Sonra merakla konuşmasını bekleyen Feyzâ'ya doğru başını kaldırarak, yumuşak ve âdeta yalvaran bir sesle:

– Şey.. Feyzâ hanımcığım. Diyecektim ki, kızınızı okuldan alsanız.. İmtihanlar henüz başlamamışken bir başka okula nakletseniz...

Bu, Feyzâ'nın hiç beklemediği bir şeydi. Konuşurken, sesinden hayretini gizleyemiyordu:

– Anlamadım hocanım, bunu siz mi söylüyorsunuz?.. Peki ama niçin?..

– Bilirsiniz sizi ne kadar severim, Feyzâ hanım... İnanın bunu sizin ve en çalışkan talebem olan kızınızın iyiliği için söylüyorum. Sebebini siz benden daha iyi bilirsiniz bunun...

– Evet, sebebin ne olduğunu anlamak güç değil. Ama hocanım, siz de biliyorsunuz ki, böyle bir şeyi hatırınız için kabul etsem bile, buna imkân yok... Zira okulların kapanmasına, imtihanların başlamasına bir ay kadar bile zaman yok.

– Biliyorum Feyzâ hanım, bu sizin için ve Hilâl için çok zor ve ağır bir şey olacak... Fakat istirham ederim beni anlayın... Çocuğu mutlaka okuldan almanız lâzım...

Feyzâ, öğretmenin bu şekildeki ısrarına bir mânâ verememişti:

– Sözlerinizden bir şey anlayamıyorum hoca hanım, dedi... Yoksa benim bilmediğim yeni bir şey mi var?

– Ne yazık ki evet, canım kardeşim... Sizi üzmek istemiyordum ama, ne yapayım ki, haklı olarak siz beni buna mecbur ettiniz. Yalnız istirham ediyorum, söyliyeceklerim, tamamen aramızda sır olarak kalsın... Aksi takdirde bu ifşaat, benim meslek hayatımın sonu olabilir..

Feyzâ heyecanla:

– Beni bayağı meraklandırıyorsunuz hoca hanım, dedi... Lüt-

fen nedir ifşâ edeceğiniz şey, söyleyiniz. *Sizi te'min* ederim ki, söyleyecekleriniz tamamen aramızda kalacaktır, emin ve müsterih olunuz.

Hoca hanım, sesini biraz daha alçaltarak:

– Efendim, dedi. Dün müdür bey, bütün öğretmenleri bir araya toplayarak, olağanüstü bir toplantı yaptı... Fakat ne büyük hayrettir ki, yalnız öğretmenlerin bulunması icabeden bu toplantıda, dışardan, şu sizi başörtülü oluşunuzdan dolayı bahçeye girmemeniz için şikayette bulunan bir kadın ve bir erkek, iki veli de bulunmaktaydı... Bu olağanüstü gizli toplantının tek sebebi, kızınız Hilâl'di... Hepimiz oraya, kızınızın malûm durumunu görüşmek üzere toplanmıştık. Bir hayli hararetli geçen bu toplantıyı size teferruatıyla anlatmayacağım... Yalnız alınan müthiş kararı açıklamakla yetineceğim.

– Buyrun, sizi dinliyorum efendim..

– Feyzâ hanım, ne kadar çalışırsa çalışsın ve ne kadar muvaffak olursa olsun, kızınız imtihanda geçirilmeyecek ve kat'i olarak sınıfta bırakılacak!

Feyzâ, elinde olmadan acıyla, fakat aynı zamanda istihzâyla güldü:

– Nasıl olur efendim?.. Her şeyden evvel, böyle bir şeye imkân yok... Zira malûmunuz olduğu gibi, imtihanlar test usulüyle yapılacak... Her çocuğun eline test soruları verildi.

Bu hale göre çalıştıktan sonra, kızımın sınıfta kalmasına asla imkân yok...

– Maalesef var Feyzâ hanım... Dün her şey en ince teferruatına kadar düşünüldü, tartışıldı ve en nihayet şekil kararlaştırıldı.

– Yani?..

– Yani kızınız, test usulüyle değil, bir başka usulle imtihan edilecek. Bütün talebeler arasında, son anda kızınız için ayrı bir sistem uygulanacak..

– Fakat.. fakat bu bir cinayet hoca hanım!..

– Evet, canım kardeşim... Hem de dünyada benzeri görülmemiş, duyulmamış bir cinayet... Bir görmeliydiniz... Gerek muavin hanım, gerek ben bu karar karşısında nasıl mücadele ettik, nasıl çırpındık... Fakat heyhat!.. O kadar kişinin arasında iki kişinin sözünü kim dinler?... Ekseriyet onlarda... O iki velide neyin nesiyse, toplantıda en ziyade söz sahibi olan kişilerden sayılınca, takdir edersiniz ki, bizim bütün çırpınmalarımız boşa gitti. Bilmem anlatabildim mi Feyzâ hanım?..

Feyzâ büyük şaşkınlığından ağzını açıp, tek kelime söyleyecek halde değildi... Bu, kendisi için öyle bir şok olmuştu ki, bu güne kadar maruz kaldığı hiç bir darbe, kendisini bu derece tesir etmemişti...

Kendisini güçlükle topladı ve:

– Anladım.. hem çok iyi.. fazlasıyla anladım hoca hanım, dedi...

Sonra yutkunarak devam etti.

– Peki, şimdi bu vaziyet karşısında benden ne yapmamı, nasıl hareket etmemi istiyorsunuz?

– Evvelce de söylediğim gibi, Hilâl'i daha fazla vakit geçirmeden derhal bir başka okula naklettiriniz, istirham ederim.

– Hoca hanım, böyle bir sözü söylemeye nasıl diliniz varıyor, anlamıyorum. Vakit geçirmeden ne demek?..

Sene sonu, üstelik imtihanlara bu kadar az bir müddet kala, çocuğumu bir başka okula nasıl nakledebilirim?..

– Ama ortada acı da olsa bir hakikat var Feyzâ hanım. Göz göre göre böylesine çalışkan bir talebenin sınıfta kalmasına gönlünüz razı olmaz zannederim..

Feyzâ başını vekarla doğrulttu ve:

– Müsterih olunuz hoca hanım, dedi... Kızım Allah'ın izni ile sınıfta kalmayacaktır!.. Bu derece adaletsiz ve gayri kanuni bir harekete tevessül edenler, kurdukları tuzağın içinde kendilerini bulurlar. Bu uğurda herşeyi göze alacağım hoca hanım... İcabederse maarife şikayette bulunup, ayrıca müfettişler getirir ve onların önünde tekrar imtihan talep ederim... Bu da bir netice vermezse, işi meclise kadar aksettirmeyi göze almış bulunuyorum.

Öğretmen hanımla muavin hanım, Feyzâ'nın bu sözleri karşısında gayrî ihtiyarî göz göze geldiler... Bu defa muavin hanım söze karıştı:

– Hanımefendi, dedi... Doğrusu sizdeki azim ve iradeye hayran olmamak mümkün değil... Sizi, hâdiseler karşısında metanetinizden dolayı bütün kalbimle tebrik ediyorum. Siz, sene başında çocuğu kayıt için getirdiğinizde bize, yani müdür beyle bana, çocuğun geçen seneki örtüsünden dolayı okuldan ayrıldığını söylemiş, burada böyle bir harekete maruz kalmayacağına dair bizden teminat ve söz almıştınız. Halbuki bugün...

Feyzâ, muavin hanımın sözünü kesti:

– Evet bu gün, bu sözde durulmadığı gibi, akıl ve havsalanın alamayacağı âdilik ve entrikalar dönüyor ortada değil mi muavin

hanım?.. Ancak şuna kat'iyetle inanınız ki, bu meselede size asla kırgın değilim... Zira bütün hâdiseler, sizin insiyatifiniz haricinde gelişti... Gerek sizin, gerekse öğretmen hanımın yakın alâka ve muhabbetiniz, her zaman için bana büyük bir destek oldu...

– Ama sizi bir türlü iknâ etmeye muvaffak olamadık... İnanın Feyzâ hanım, kızınız Hilâl'i en az sizin kadar seviyoruz... Ve onun içindir ki yavrucağızın sınıfta kalarak büyük bir darbeye maruz kalmasını istemiyoruz.

– Allah'ın izni ile ben kızıma güveniyorum efendim. Sınıfta kalsa bile, bunun niçin ve hangi sebeple olduğunu bildiği için pek fazla üzülmiyeceğinden eminim. Sonra, dediğim gibi hakkımızı aramak için her türlü çareye başvuracağım.

Öğretmen hanım, saatine bakarak ayağa kalktı ve gülerek:

– Ooo!.. Vakit de ne çabuk ilerlemiş... Son ders olduğu için ben artık sınıfa inmeliyim Feyzâ hanım... Yalnız gitmeden önce söylemek isterim ki, sizi çağırıp hakikatleri söylemekle, büyük bir vicdanî mesuliyetten kurtulmuş bulunuyorum.. Gerçi ben üzerime düşen vazifeyi yaptım... Ama Hilâl için duyduğum endişe, hâlâ izale olmuş değil. Her neyse, siz her şeyi en iyi şekliyle düşünen bir hanımsınız. İnşallah hüsrana uğramazsınız.

– İnşallah hoca hanım... İlâhi kaderi değiştirmek hiç birimizin haddi değildir. Şair boşuna demeniş: "Mevlâm görelim neyler... Neylerse güzel eyler" diye...

– Doğru Feyzâ hanım, tevekkül ve sabır çok güzel bir şey. Bana müsaade. Biraz sonra bayrak merasimi var. Siz gidiyor musunuz, yoksa yine bekliyecek misiniz Hilâl'i?...

– Bekleyeceğim hoca hanım...

– Siz bilirsiniz... Fakat çok rica ederim, dikkatli olun... Allaha ısmarladık!

– Güle güle efendim.

Öğretmen hanım odadan çıkınca, Feyzâ da ayağa kalktı. Muavin hanıma dönerek:

– Müdür beyin veya avenesinin beni burada sizinle başbaşa görmeleri doğru olmaz muavin hanım, dedi... Ben de müsaadenizi rica edeyim... Size az da olsa benim yüzümden bir fenalık gelmesini istemem.

Muavin hanım, Feyzâ'nın bu asil jestinden çok duygulanmıştı. Aslında hakikaten Feyzâ üstelik böyle kritik zamanda odasında bulunması, başına bir sürü iş açabilirdi. Minnetle genç kadına elini

uzatırken:

– Çok ince düşüncelisiniz Feyzâ hanım, dedi... Bu adamlardan cidden her şey beklenir... Peki ama bu saatte siz nereye gideceksiniz?

Feyzâ saatine baktı:

– Zile on dakika var... Her zamanki gibi bahçede beklemekten başka çarem yok...

– Fakat ya başınıza yine herhangi bir şey gelirse?..

– Allah kerimdir muavin hanım... Kızımın dün maruz kaldığı hali gözlerimle gördükten sonra, hayatım pahasına da olsa, bahçede onu beklemekten beni kimse alıkoyamaz...

– Doğru haklısınız... Allah yardımcınız olsun Feyzâ hanım.

– Teşekkür ederim efendim, müsaadenizle.

Feyzâ, merdivenlerden alt kata inerken, ortada arkası dönük, büyük akvaryumun camını silen hademe kadından başka kimse yoktu...

Bahçeye çıktığında, çocuklarını almaya gelmiş bütün velilerin gelmiş olduğunu gördü... Kendisini okul idaresine şikâyet eden iki veli de oradaydı... Feyzâ'yı görünce, her zamanki gibi bir araya gelerek hain hain bakışlarla fısıldaşmaya başladılar...

Feyzâ, hiç kimseye aldırmadan yürüdü, bahçeye inen merdivenlerin en alt basamağında, bir sütuna arkasını dayayarak zilin çalma ânını beklemeye başladı...

İçinde garip bir eziklik, acı bir hüzün vardı... Sanki moskof mezalimi altında inleyen esir bir Türk ilindeydi de, dinî inanç ve kıyafetinden dolayı bu derece eziyet ve baskıya maruz kalmaktaydı...

O böyle derin düşünceler içindeyken, zilin gür sesi ile birlikte, sınıfların kapıları tek tek açılmaya ve talebeler, ellerinde çantalarıyla güle oynaya bahçeye çıkmaya başladılar...

Biraz sonra öğretmenlerinin idaresinde bütün sınıflar, muntazam taburlar halinde İstiklâl Marşı için hazır vaziyette dizilmişlerdi. Her taburun başında, o sınıfın öğretmeni vardı... Ayten öğretmen, biraz ileride, sert hareketcikları sıraya sokuyordu...

Gayri ihtiyari onun hareketlerini takibeden Feyzâ'nın gözleri, bir an hayretle açıldı... Ayten öğretmen, Başak'ın yanında durmuş, küçük kıza bağırıp çağırıyordu... Uzak olduğu için Feyzâ, ne dediğini duyamıyordu ama, hareketlerinden Başak'a yine örtüsü için kızıp bağırdığı anlaşılıyordu... Nitekim, küçük kızın, çantasıyla birlikte elinde tuttuğu eşarbı hırsla kaptığı gibi, onun yanından uzaklaştı... Bir yandan sıranın başına doğru yürüyor, bir yandan da si-

nirli hareketlerle küçük eşarbı, üçgen vaziyette boynuna bağlıyordu...

Feyzâ'nın içinden koşup kadının boynundan Başak'ın eşarbını çekip almak geldi... Fakat hemen bundan vazgeçti... Çünkü biliyordu ki, bu hareketiyle hiç bir müsbet netice elde etmek mümkün olmayacaktı...

Müdür bey henüz görünürlerde yoktu... Herkes onu ve bayrağı bekliyordu. Bu arada, okulun iç kapısından, bahçeye dokuz-on yaşlarında bir erkek talebe çıktı... Yürürken halinde belirli bir acaiplik vardı. Muzib bir ifadeyle yavaş yavaş yürüyüp tam Feyzâ'nın yaslandığı sütunun arkasına gelince durdu ve oraya gizlendi... Feyzâ bunu farketmemişti...

Nihayet müdür göründü. Arkasından bayrağı taşıyan çocuk da gelip, yerini aldı. Ve müzik öğretmeninin işaretiyle hep bir ağızdan İstiklâl Marşı söylenmeye başlandı.

Feyzâ, saygı ile olduğu yerden İstiklâl Marşını dinlerken, benliğini mânevi bir havanın kapladığını hissediyordu... Hele: "Hakkıdır 'HAK'ka tapan milletimin istiklâl!" mısra ı ile kalbi acı ve buruk bir hisle burkuldu...

Evet istiklâl, hak'ka tapan bir milletin elbette hakkıydı... Lâkin o milletin kaderini elinde bulunduran kimseler, «HAK» yerine «HAKSIZLIĞA» taparlarsa, o millet için istiklâl gülünç bir hayal değil miydi?

İstiklâl Marşı henüz bitmişti ki, Feyzâ, bütün talebelerin, hattâ öğretmenlerin bir anda gözlerini kendi üzerine çevirdiklerini hissetti... Kalbi heyecanla çarpmaya başlamıştı.

Ne olmuştu, ne yapmıştı da bir anda bütün gözler üzerine çevrilmişti?.. O tam böyle düşünürken, birden arkasından sert bir hareketle başörtüsü çekildi... Ve saçları apaçık meydanda kaldı.

Feyzâ bir yandan şaşkın ve perişan bir halde omuzlarına doğru kayan eşarbını tutup, başını örtmeye çalışırken, bir yandan da bu işi kimin yaptığını öğrenmek için başını arkaya çevirdi, baktı... Biraz evvel Feyzâ'nın hemen arkasındaki sütunun arkasında saklanan küçük erkek çocuk, afacan bir muziplikle tabana kuvvet kaçmaktaydı.

Bu komik manzara karşısında okulun bütün talebeleri, bir kısım veliler ve bazı öğretmenler kahkahalarla gülmeye başlamışlardı...

Feyzâ, o an orada çıldırabilirdi belki... Fakat bunu kimin yapturmış olabileceğini çok iyi tahmin ettiğinden, bütün metanet ve irâdesini toplayarak, son derece soğukkanlı bir tavırla büyük bir ve-

karla başörtüsünü eskisi gibi bağladı... Merdiveni inip, bahçe kapısına doğru yürümek üzereydi ki önünü Hilâl'in öğretmeni kesti... Kadıncağızın gözlerinde yaşlar titreşmekteydi.. Feyzâ'nın ellerine sarılarak:

– Feyzâ hanım, her şey namına sizden nasıl özür dileyeceğimi bilemiyorum... Çok.. pek çok üzgünüm, dedi.

Feyzâ, öğretmenin yaşlı gözlerine bakarak, titrek bir sesle cevap verdi:

– Ne özür dilemenize, ne de üzülmenize mahal yok hocanım. Ben, bütün bu olanlar karşısında sadece Rabbıma iltica ediyor ve her şeyi O'nun yüce adaletine havale ediyorum.. Âkif tevekkeli söylememiş: "Ne gurbettir çöken İslâm'a, İslâm'ın diyarında?.." diye.

O sırada yanlarına Hilâl de gelmişti... Hilâl, yavru bir kuş gibi annesinin koltuğu altına sığınmış, içli içli ağlıyordu... Öğretmen bu dramatik manzara karşısında daha fazla dayanamadı ve göz yaşları arasında:

– Müsaadenizle Feyzâ hanım...

Diyerek koşarcasına yanlarından ayrıldı...

Feyzâ, kızıyla birlikte okuldan çıkarken, bir grup talebe, hâlâ arkalarından alaylı kahkahalarla gülüyordu...

Yol boyunca anne-kız, tek kelime konuşmadılar... Evde de aynı durum devam etti... Hilâl, dersinin başında olduğu halde çalışmıyordu... Gözleri, zaman zaman sabit bir noktaya dikiliyor, dakikalarca öyle, o vaziyette kalıyordu...

Feyzâ da evin içinde âdeta cansız bir cenaze gibiydi... Mutfağa girip çıkarken, sofra hazırlarken düşmemek için çok kere duvarlara, kapı pervazlarına tutunmak mecburiyetinde kalıyordu...

Akşam üzeri sofraya oturdukları zaman, ikisinin de içinden hiç bir şey yemek gelmiyordu... Birbirlerini üzmemek için kendilerini bütün zorlamalarına rağmen, yemekler tabağa konulduğu gibi sofradan kalktı.

Gece yatakta da değişen bir şey olmamıştı. Yan yana ayrı odalarda yatan anne-kızın gözlerine uyku girmiyordu bir türlü.

Feyzâ zihninde çeşitli plânlar tasarlıyor, bir takım hesaplar yapıyordu. Bu işi mutlaka halletmesi, ama en iyi ve isabetli şekilde halletmesi lâzımdı. Birbirini kovalayan hadiseler sinirlerini o derece yıpratmış, ruhunda öyle büyük yıkıntılar meydana getirmişti ki, onlar karşısında artık tahammül gücü kalmamış, sabrı gitgide tükenmeye başlamıştı.

Artık ağlayamıyordu da... Ruhunda en şiddetli fırtınalar esiyor, dini inanç ve yaşayışından dolayı, öz yurdunda mâruz kaldığı çirkin davranışlardan dolayı kalbinde açılan yaralar günden güne derinleşiyor, tahammül edilmez bir hal alıyordu.

Kapının hafif gıcırtısıyla başını yana çevirdi. Bembeyaz geceliği içinde, omuzlarından dökülen uzun ve gümrah saçlarıyla bir peri kızını andıran Hilâl, yavaş yavaş yatağına doğru gelmekteydi. Annesinin yanına gelince yatağın kenarına ilişti. Feyzâ endişeyle kızının yüzüne bakarak sordu:

– Ne oldu yavrum. Uyuyamadın mı?

Hilâl'in yanaklarından berrak yaşlar dökülüyordu. Dudakları büzülerek:

– Ben okula gitmek istemiyorum anne, dedi. Yalvarırım beni okula gönderme artık.

– Sen ne söylediğinin farkında mısın Hilâl? Niçin, neden gitmek istemiyorsun okula bakayım?

– Ben okumak için, her türlü zorluğa katlanırım anneciğim, benim yüzümden senin bu türlü haksız muamelelere mâruz kalmana ve üzülüp kendini harab etmene tahammül edemem.

Feyzâ yatağının içinde doğrulup, şefkatle kızının saçlarını okşamaya başladı.

Ruhunda esen fırtınalar şiddetlenmişti, ama bunu biricik yavrusuna hissettirmemek için bütün ızdırâbını içine gömerek en müşfik sesiyle konuştu:

– Benim canım yavrum. Sen niçin kendini böyle şeyler için üzüyor, zihnini bu meselelerle dolduruyorsun? Böyle meseleler senin okuma azmini kırmamalı değil mi ya? Bak yavrum, onların istediği zaten bu. Bizi türlü haksız muamelelerle yıldırıp kabuğumuza çektirmek istiyorlar. Kültürlü ve örtülü bir İslâm kızının yetişmesine mâni olmak istiyorlar. Eğer sen, bana ve sana yapılan haksızlıklara tahammül edemediğin için tahsil hayatından vazgeçecek olursan, onlar muzaffer olmazlar mı? Ve sen bir iki zındığa karşı mağlup olmuş olmaz mısın? Sonra en mühimi, "Senin yüzünden olan hadiseler için üzülüp kahrolduğunu" ve bunun için de okula gitmeyeceğini söylüyorsun. Evlâdım, bu senin yapmak istediğin fedakârlık bir anneye düşer ancak. Bir annenin evlâdının istikbâli için her türlü fedakârlığa katlanması kadar normal bir şey olabilir mi Hilâl, sorarım sana?

Hilâl annesinin haklı sözleri karşısında mahcup olmuştu. Fısıltı halinde:

– Haklısın anneciğim, dedi.

Feyzâ, Hilâl'i göğsüne doğru çekip sarıldı. Onun ıslak yanaklarından öperek:

– Haydi yavrum, öyleyse hemen git yat, zihnindeki her türlü düşünceyi de silk at. Göreyim seni, derslerinde her zamankinden ziyade muvaffak olmalısın. İmtihanlara zaten çok az bir şey kaldı. Haydi Hilâl'im, canım yavrum benim iyi geceler dedi. Hilâl de annesinin yanaklarından öperek çaresiz tekrar odasına çekildi.

Yan yana iki odada iki kalp aynı hislerle çarpıyor, yan yana iki odada iki baş aynı şeyleri düşünüyor ve yan yana iki odada iki ayrı göz sessiz sessiz gözyaşı döküyor, sabaha uykusuz olarak çıkıyordu.

Feyzâ, Hilâl'i her günkü gibi o gün de okula bırakmış ve eski arkadaşlarından Sevgi'ye rastlamıştı. Sevgi, Feyzâ'nın İslâmi hayata girişinden sonra ona büyük bir hayranlık duymuş, sözlerinin ve hakikatlerin tesirinde kalmasına rağmen bir türlü bu hayata ayak uyduramamış, fakülte mezunu ve mezun olduğu fakültede kütüphane memurluğu yapan bir arkadaşıydı.

Sevgi Feyzâ'yı büyük bir samimiyetle karşıladı. Bir müddet hâl hatır sorduktan sonra Feyzâ, kızının ve kendisinin başından geçenleri en ince teferruatına kadar anlattı ve arkadaşından bu duruma birlikte bir hâl çaresi bulmalarını rica etti. Sevgi, dalgın dalgın bir müddet düşünde ve gözlerinde titreşen yaşlarla bu canı kadar sevdiği ve nisbette hürmet beslediği arkadaşına döndü:

– Ah Feyzâ, bilemezsin ne kadar, ne kadar üzüldüğümü. Ben örtünüp, Allah'ın emirlerine uyamıyorum diye kendimi yiyip bitireyim de, bir kaç kendini bilmez çıkıp, İslâmi emirlere riayet ediyorsunuz diye size kadar bu çirkin hareketlere tevessül etsinler, inan, aklım durdu âdeta. Fakat sen hiç merak etme. Bak aklıma ne geldi. Bizim fakültede islâm Eserleri Araştırma Kürsüsü Doçenti Salih Bey var. Hilâl'in okulunda onun oğlu, benim de kızım var. Biz çocuklarımızı almak için bahçeye gireriz, sen de bize yakın bir yerde durup Hilâl'i beklersin. Nasıl olsa sen bahçeye girince yine sana bir şeyler yapmak isteyecekler. O zaman işte biz de duruma şahit olur, bir cürm-ü meşhutla haklarında dâvâ açabiliriz dedi ve ilâve etti:

– Haydi kalk. Vakit kaybetmeden hemen Salih Bey'e gidelim. Durumu ona da anlatıp, benim düşüncemi de söyleyelim. Belki o daha iyi bir çâre bulabilir.

Feyzâ dalgın dalgın gözlerle Sevgi'nin yüzüne baktı. Başını tevekkülle yana eğip:

– Allah yardımcımız olsun Sevgi.

Diyerek arkadaşıyla beraber Salih Bey'e gitmek üzere kütüphaneden ayrıldılar.

Sâlih Bey, gayet kibar, uzun boylu, gözlüklü, otuzsekiz yaşlarında, yüzünde İslâm'ın nûru parlayan imanlı bir zattı.

Onları büyük bir olgunlukla karşıladı. Meseleyi bütün teferruatıyla dinledikten sonra:

– Efendim, hâdiselerin şekli Sevgi hanımın düşüncesiyle hareket etmemizi icâb ettiriyor, ancak, bazı ilâveler lâzım. Meselâ benim bir gazeteci ve bir de emniyet mensubu tanıdığım var, bu hadiseyi dâvâ konusu yapabilmemiz için cürm-ü meşhut yaptırmak lâzım. O da ancak bir sivil polis ile yapılabilir. Yarın siz normal saatte bahçede bulunun. Biz de Sevgi hanım, ben, gazeteci ve polis arkadaş birbirimize yakın, fakat birbirimizle âlâkasız bir görünüş içinde meydana gelecek olayı takip edeceğiz. Tabii ondan sonrası Allah kerim, dedi...

Feyzâ ve Sevgi, Sâlih Bey'in yanından ayrıldıktan sonra bir müddet daha konuştular. Sonra Feyzâ, Hilâl'i almak üzere okula doğru yöneldi. Hilâl, henüz okulun kapısından çıkmıştı ki, annesiyle karşılaştı. Feyzâ dikkatle kızının yüzüne baktı. Hayır hiç bir şey olmamıştı bu gün. Çünkü Hilâl'in yüzündeki ifade bunu gösteriyordu. Hilâl annesinin elini tuttu, sıktı. Bu sıkışta çok mânalar gizliydi. Böylece elele beraberce evlerine doğru ilerlediler.

Feyzâ o gece de uzun müddet uyuyamadı... Yatağının içinde, huzursuz bir şekilde sağından soluna solundan sağına döndü durdu.

Evet, huzursuzdu... Çünkü her ne kadar arkadaşı Sevgi ve Doçent Salih beyle kararlaştırdıkları şekil, bugünkü mevcut şartlar karşısında kaçınılması imkânsız bir zaruret ise de, Feyzâ bu işin polise ve mahkemeye intikal etmesine kalben râzı olamıyordu bir türlü... Ama bir yandan da haksızlıklar karşısında susmanın hak aramamanın ve haksıza haddini bildirmemenin haksızların cüretini artıracağını düşünerek, "bunu çoktan hakettiler... Hak yerini bulmalı, haksızlar yaptıklarının cezasını çekmeliler." diye geçiriyordu içinden...

Böyle anlarda rahmetli dadısını öylesine arıyordu ki... Ne olurdu ömrü vefa etseydi de, daha bir müddet yaşasaydı... Dadısı, bütün hayatı boyunca onun sır ve dert ortağı olmuştu... Yaşlı kadın bu gibi üzüntülerinde ne büyük ustalıklarla onu teselli eder, dertlerine derman olurdu... Ama kader-i İlâhi değişmezdi... Ecel gelince, onu durdurmak, ona mani olmak mümkün değildi.

Gecenin ilerlemiş saatlerinde, göz kapakları kendiliğinden kapanmaya başlamıştı... Esasen kaç gecedir uykusuzdu... Ve ertesi

günkü plânlarının tatbik edilmesi için, uykusunu almış olması, zinde bulunması icabediyordu. Yüzünde, çektiği çilelerin izleri olduğu halde derin bir uykuya daldı...

Rüyasında bembeyaz bulutlar içinde uçuyordu Feyzâ... Sanki ruhu kanatlanmış, yükselmiş yükselmişti de, gök katlarında hızla yol alıyordu... Önce birinci, sonra ikinci, daha sonra üçüncü, dördüncü, beşinci, altıncı gök katına çıkmış ve nihayet, kendini bir anda gök yüzünün yedinci katında buluvermişti... Her tarafı bembeyaz bulutlarla kaplıydı... Birden önünde çok uzun ve geniş bir koridor belirdi... Koridordan sağ ve solunda, kabineleri andıran sıra sıra kapısız bölmeler vardı... Koridorun yarısına kadar olan kısmında, her bir bölgenin içinde Peygamberler, yarısından sonraki bölmeler içinde ise, sahabeler ve evliyaullah bulunuyordu..

Feyzâ bölmelerin içindekilerin yüzlerini ve kim olduklarını seçemiyordu... Üzerinde, başından topuklarına kadar uzanan bembeyaz bir örtü vardı... Ve bulutlar üzerinde perişan bir vaziyette ağlayarak hıçkırıp feryad ederek çılgın gibi koşuyordu... Bir yandan da avazı çıktığı kadar haykırıyordu:

– Yâ Ömer!.. Yâ Ömer!.. Neredesin?.. Koridorun yarısını, peygamberler bölgesini geçmiş, aynı haykırışlarla ve daha büyük bir hızla koşuyor, koşuyordu...

Hançeresinden hep aynı feryat dökülüyor, sesi, koridorun içinde derin akisler halinde çınlıyordu:

– Yâ Ömer.. Yâ Ömer! Neredesin?...

Koşarken, başındaki büyük, beyaz namaz örtüsü tatlı tatlı dalgalanıyordu... Nefesinin kesilip, takatinin tükendiği bir sırada, aniden O karşısına çıktı...

Evet, O'ydu.. Hazret-i Ömer'di karşısında beliren bu azametli, fakat o nisbette şefkatli duruşuyla nurdan bir heykel gibi duran mübârek zat...

Hz. Ömer, tepeden aşağı bembeyaz örtüler içindeydi. Feyzâ, kendisine yaklaşınca, onu şefkatle kucaklamak, bağrına basmak istercesine kollarını iki yana açtı... Feyzâ gözlerinden seller gibi yaşlar boşanarak koştu, koştu ve birden çılgın gibi kendisini Hz. Ömer'in ayakları dibine atarak, o mübârek zatın eteklerine sımsıkı barılıp, sarsıla sarsıla ağlamaya başladı... Bir yandan da hâlâ:

– Yâ Ömer!.. Yâ Ömer!.. Diye inleyip feryâd ediyordu...

Hz. Ömer, ayaklarının dibinde hıçkıra hıçkıra ağlayan Feyzâ'ya doğru eğildi.. Namaz örtüsünün üzerinden, kendisine güven

vermek ister gibi elini hafifçe gezdirdi.. Sonra Feyzâ'yı, örtülerinden hafifçe tutarak ayağa kaldırdı...

Genç kadın uyandığı zaman, yatağın içinde vücudu hâlâ içli hıçkırıklarla sarsılıyor ve ağzından aynı iniltiler dökülüyordu:

– Yâ Ömer... Yâ Ömer!...

Etraftan yanık sabah ezanları okunmaya başlamıştı... Feyzâ, uyanmış olmakla beraber, bir türlü görmüş olduğu bu mânâlı rüyanın tesirinden kendisini kurtaramıyordu. Sanki hâlâ Hz. Ömer'in mübârek eli, kendisine güven verici bir şekilde şefkatle hafif hafif başının üzerinde gezinmekteydi...

Nihayet, büyük bir gayretle kendini toparlayarak doğruldu ve yatağından inip banyoya doğru yürüdü, abdestini aldı, tekrar odasına dönüp namaza durdu... Namazda bütün vücudu, cereyan çarpmışcasına titremekteydi... Gözyaşları, iradesinin haricinde yanaklarından yuvarlanmakta, Allah'ın kelâmı ile kıpırdayan dudaklarının yanlarından sızarak, beyaz örtüsünü ıslatmaktaydı...

Sıra duaya gelince, büyük bir huşû ve mahfiyyet içinde ellerini Rabbına doğru kaldırdı... Ve gözyaşları arasında O'na şöyle yalvardı:

"Ey yerleri ve gökleri, dağları ve denizleri ile bütün kâinatın ve kâinatta bulunan bütün mevcûdâtın sahibi Yüce Rabbım... Huzurunda diz çöktüm, el açtım, boyun büküp Senden rahmet, senden merhamet ve sende lütuf ve ihsan dilemeye geldim... Bu âciz kulunun dualarını dergâh-ı izzetinde kabul eyle... Ve bu âcize merhamet eyle... Ey her şeye kadir olan Rabb-ı Rahimim... Ey ezel ve ebed sultânı yüce hâlıkım... Senin dergâhından daha büyük bir dergâh yok ki, oraya varayım... Senin huzurundan daha yüce huzur yok ki, oraya durayım... Ve senin kapından daha yüce kapı yok ki onu çalayım... Çaresizim bîtabım, âciz ve perişanım... Yâ Erhâmerrahimin!.. Sana sığındım, sana güvendim, sabır ve tevekkülle sana yöneldim. Beni şaşırtma... Beni yanlış yol ve hareketlere sapmaktan muhafaza eyle... Şerden uzak, hayra yakın eyle... Şerden uzak, hayra yakın eyle Allah'ım..."

Duasını gözyaşları arasında henüz bitirmişti ki, yan odanın ışığı yandı... Sonra oda kapısı gıcırdadı ve koridorda hafif terlik sesleri duyulmaya başladı... Hilâl, namaza kalkmış olacaktı... Yavrucak her sabah böyle ezanlarla birlikte uyanır; sessizce abdestini alır, namazını odasında kılar ve namazdan sonra bir müddet daha yattıktan sonra okula gitmek üzere kalkıp, hazırlanırdı...

Namaza başladığı günden beri Feyzâ, kızını bir kere dahi sabah namazı için uyandırdığını bilmiyordu. Hilâl sabah namazına

her gün kendiliğinden kalkmayı âdet edinmişti. Esasen bu çocuk, hiç bir emsaline benzemeyen çok üstün bir yaradılışa sahipti... Feyzâ, kendisine böyle her cihetçe kıymetli bir evlât bahşettiği için Ce nab-ı Hakk'a şükür ve senâlarda bulunarak, ışığı söndürüp, tekrar arka üstü yatağına uzandı..

Artık gözyaşları dinmiş, kalb fırtınaları durulmuştu. Gönlü, coşup coşup kabaran dalgalı bir denizin, fırtınadan sonraki durulmuş sakinliğine kavuşmuştu birden...

Evet Feyzâ, kısa bir zaman içinde değişivermişti.. Biraz evvel ağlayıp inleyen, feryâd edip, çaresizlik içinde çırpınan genç kadının yerinde şimdi hislerinden ziyade mantığı ile hareket eden sakin ve huzurlu bir kadın vardı... Şüphesiz ki, onun bu hale gelişinde, görmüş olduğu rüyanın büyük tesiri vardı...

Feyzâ, gün ışıyıncaya kadar hep bu rüyanın mânâsı üzerinde düşündü... Acaba rüyasında niçin başkasını değil de, yana yakıla Hazret-i Ömer'i aramıştı. Fakat bunun sebebini fazla düşünmeye lüzum yoktu. Zira biliyordu ki, gerek kızı ve gerek kendisi dinlerinin icabettirdiği şekilde hareket ettiklerinden dolayı, günden güne şiddetini arttıran bir haksızlık tufanı ile karşı karşıyaydılar. Hz. Ömer ise, adaletiyle ismini İslâm tarihinin altın sahifelerine geçirmiş ve bütün cihanın hayrankârlığını kazanmış adalet sembolü bir halife idi...

O heybetli, aynı zamanda şefkatli bakış ve duruşu, genç kadının hayâlinden gitmiyordu. Acaba, büyük halife, bu haliyle kendisine ne demek istemişti?.. O'nu öyle bir gecede görmüştü ki, muhakkak bu rüyada büyük bir hikmet vardı.. Çünkü ertesi gün, yani bu sabah, arkadaşı sevgi ve doçent beyle kararlaştırdıkları gibi, bir gazeteci ve bir sivil polise de haber vermek suretiyle, okul bahçesinde plânlarını tatbik edeceklerdi... İş basına ve mahkemeye intikal edecekti... Belki durum kendi lehlerinde tecelli edecek ve haksızlar cezalarını bulacaktı, fakat ne malûm?... Belki de işi yavuz hırsızlığa döküp, hileli usullere başvurarak, bu insanlar Feyzâ'yı suçlu çıkaracaklardı.. ki bu gibi iman ve faziletten mahrum karaktersiz insanlardan her şey beklenirdi...

Kahvaltıyı hazırlamak için yatağından kalktığı zaman, müsbetliğine inandığı bir takım kararlar almış bulunuyordu...

Nitekim Hilâl'i okula bıraktıktan sonra., bu kararlarını bir bir gerçekleştirmeğe başladı. Önce doğru Sevgi'ye gitti. Ve plânları mucibinde öğleden sonra okuldan gelmesi icabeden arkadaşına böyle bir şeye lüzum kalmadığını kararından tamamen vazgeçtiğii

söyledi...

Sevgi, arkadaşını her ne kadar fikrinden caydırmağa gayret ettiyse de muvaffak olamadı.. Feyzâ kararlıydı... Bu adamlarla uğraşmayacak, onları cenab-ı hakkın yüce âdâletine havale edecek, kendisi de sabır ve tevekkülle ulu yezdânın rahmet ve şefkatine sığınacaktı...

Ayrılırken, Sevgi'ye rica etti:

– Sen eğer vaktin müsaitse Doçent Salih Beye bu son durumu bildir... Boşuna zahmet edip gelmesinler... Kendisine yakın alâkasından dolayı minnettar olduğumu söyle... Artık gitmeliyim, daha yapılacak bir takım işlerim var.

Sevgi, merakla sordu:

– Peki, şimdi ne yapmayı düşünüyorsun?

– Şimdi anlatmak vakit alır, Sevgi'ciğim...Sana bilâhare haber getiririm.. Sen, yalnız bizim için bol bol dua et.. Zira bilhassas bu sıralarda her şeyden çok duaya muhtacız.. Haydi Allahaısmarladık...

– Güle güle canım kardeşim... Allah daima sizlerle beraber olsun...

Feyzâ, oradan çıkıp bir dolmuşa bindi ve Hilâl'in okuluna geldi... Hareketleri sakin ve ölçülüydü. Merdivenleri çıkıp, Muavin hanımın odasına doğru yürüdü. Aynı anda müdürün de oda kapısı açılmış ve dışarıya elinde bir takım kâğıtlarla Ayten öğretmen çıkmıştı... Fakat aceleyle arkasını dönüp uzaklaştığından Feyzâ'yı göremedi.

Feyzâ, kapıyı vurdu, içeri girdi... Muavin hanım karşısında onu görünce, memnun bir gülümsemeyle yerinden kalktı ve:

– Ooo!.. Hoş geldiniz Feyzâ hanım, dedi. Buyrun, oturun efendim...

– Teşekkür ederim muavin hanım, oturmayacağım...

– Niçin?.. Bir emriniz mi vardı?..

– Estağfurullah... Kızımı okuldan almaya geldim... Öğretmeninin söylediği gibi bir başka okula nakledeceğim...

Muavin hanımın yüzü bir anda kıpkırmızı olmuştu... Yanaklarının âlev âlev yandığı belliydi.. Hafifçe yutkundu, sonra:

– İnanın ne söyleyeceğimi bilemiyorum, Feyzâ hanım, dedi.. Bu, muhakkak ki sizin için pek zor bir şey olacak.. Fakat kat'iyetle söyleyebilirim ki, çok isabetli bir harekette bulunursunuz kızınızı bir başka yere nakletmekle... Zira biraz evvel müdür beyin odasında işittiğim sözler karşısında emin olsun kalbim sizler için yandı.. Ayten öğretmenle, dindar oluşunuzdan dolayı size son derece düş-

man olan bir başka öğretmen de müdür beyin odasındaydılar. Fikir bakımından anlaşan ve tam bir sacayak teşkil eden bu üç insan, konuşmalarından kat'i olarak anladığıma göre, kızınızı mutlak sınıfta bırakacaklar... Ayrıca sizin için de bazı çirkin komplolar hazırladıklarına bizzat kulaklarımla şahit oldum... Allah sizi inandırsın canım kardeşim, kendi insanlığımdan utandım.

Feyzâ, acı acı tebessüm etti ve:

– Demek öyle, dedi... Demek hâlâ babasız-yetim bir çocukla ve kimsesiz dul bir kadınla uğraşmakta devam ediyorlar... Bu durumdan yalnız siz değil, bütün insanlık utansa yeridir muavin hanım. Siz kendinizi üzmeyin... Kızımı okuldan almakla hem sizi ve öğretmen hanımı bizim için çektiğiniz üzüntü ve vicdan azabından kurtaracağım, hem de müdür ve Ayten öğretmen olmak üzere örtülerimize ve dinî inançlarımıza düşman olan diğer öğretmenlerin ve o iki velinin sevinçlerini kursaklarında bırakıp, onlara, bizi ezme, bize cevretme ve nihayet kızımı sınıfta bırakmak suretiyle kızıma ve bana darbe indirme zevkini tattırmayacağım.

– Peki, Hilâl'i hangi okula kaydettireceksiniz?..

– Henüz herhangi bir okul tesbit etmiş değilim ama, ne yapıp yapıp bir tanesine yerleştirmeye çalışacağım..

Muavin hanım, bir an düşünce, sonra:

– Gerçi müdürünün durumunu pek iyi bilmiyorum ama, size biraz uzak olmasına rağmen, imtihanlarında aynen bizim test usulünü tatbik eden bir okulda, benim, beşinci sınıfı okutan çok yakın bir öğretmen arkadaşım var, dedi.. Kendisi sizin gibi dinine son derece bağlı bir hanımdır... Gerek kız ve gerek erkek bütün talebelerine, önlükleri altından uzun pantolonlar giydirir. Muhakkak ki sizi ve Hilâl'i çok sevecektir... Benim selâmımı söyleyin, formalitede zorluk çıkartıldığı takdirde sizinle yakından âlakadar olur.

– Çok teşekkür ederim, muavin hanım... O halde artık Hilâl'i çağırtsak da vakit kaybetmeden müracaatta bulunsam...

– Evet, evet, derhal harekete geçmeniz lâzım.. Zira imtihanlara yirmi üç gün gibi çok kısa bir müddet kaldı... Allah yavrucuğun yardımcısı olsun.

Yanımdaki zile bastı.. Biraz sonra hademe kadın gelmişti. Muavin hanım Hilâl'i ve öğretmenini yukarı çağırmasını söyledi.. Kadın çıkınca:

– Hep ayakta durdunuz Feyzâ hanım, dedi... Buyrun biraz oturun... Şey... yüzünüze söylemek belki doğru değil ama sizi kısa

bir zaman içinde bir hayli zayıflamış gördüm. Muhakkak ki bunun sebebi, bizlerin size çektirmiş olduğumuz üzüntü ve acılardır...

Feyzâ, meşin koltuğa otururken:

– Yo hayır, diye cevap verdi. Benim üzüntüm yalnız okulla alâkalı değil, muavin hanım.. Biliyorsunuz dil bir kadınım.. Dadım da sizlere ömür vefat ettikten sonra hayatta kızımla yapayalnız kaldım.. Geçimimizi, ancak çarşıya makinede mal dikerek temin edebiliyorum ki, bu da tahmin edersiniz ki, büyük bir yük... Üstelik Hilâl'de çok hassas. En ufak üzücü bir şey, onu âdeta hasta ediyor... Kendi üzüntülerim bir yana, bu hassas ve içli yavruyu idare etmek o kadar güç ki...

Bu esnada Hilâl, öğretmeniyle birlikte içeri girdi... Karşısında annesini görünce, rengi bembeyaz oldu... Yine mühim bir şey olduğunu zannederek, bayılacak gibi olmuştu küçük kız... Fakat muavin hanım müşfik sesi, endişelerini bir anda yok etti.

– Gel yavrucuğum, korkma... Seni çağrışımızın sebebini annen söylesin sana...

Feyzâ, öğretmen hanımla selâmlaşıp kucaklaştıktan sonra, Hilâl'i elinden tutarak, yanına oturttu ve saçlarını okşayarak:

– Yavrucuğum, dedi, biliyorum, cereyan eden hadiselere, en az sen de benim kadar üzülüyorsun. Bunun için karar verdim, seni bugün başka bir okula kaydettireceğim.

Hilâl'in rengi, bir anda yerine geldi... Demek artık bu okuldan ve bu üzüntülerden kendisi de, annesi de kurtulacaktı.. Fakat ya öğretmeni?.. Ondan nasıl ayrılacaktı?.. Onu o kadar çok seviyordu ki... Birden gözlerine yaş hücum etti...

Öğretmen de aynı duygular içindeydi... O da Hilâl'in okul değiştireceğine, talebesi nâmına çok sevinmişti ama aynı zamanda da sevdiği ve takdir ettiği talebesinin ayrılışı, kalbini acı acı sızlatmıştı... Gözlerini Hilâl'in gözlerinden kaçırarak mendiliyle göz pınarlarında titreşen yaşları kuruladı...

Odada derin bir sessizlik, gergin bir hava vardı. Tam bu esnâda kapı, sert bir hareketle açıldı. Kapı eşiğinde Ayten öğretmen belirdi... Hain kadın, odanın içine şöyle bir göz gezdirdi ve alaylı bir gülüşle:

– O... Oooo!... Doğrusu mükemmel, dedi. Sofular meclisi toplantı halinde öyle mi?.. Söyleyin bakalım ne plânlar, ne komplolar hazırlıyorsunuz böyle baş başa?..

Muavin hanım, öğretmen hanım, Hilâl ve Feyzâ hiç biri sanki

önceden sözleşmişler gibi Ayten öğretmenin sözlerine tek kelime cevap vermediler. Hepsinin de gözlerinden, kendisine karşı duymuş oldukları nefret, açıkça okunuyordu..

Ayten öğretmen, sözlerine cevap alamayınca, daha da küstahlaşarak çıkıştı:

– A...a...a!... Ayol, dut yemiş bülbül gibi ne susuyorsunuz hepiniz de?..

Bu sualine de hiç bir cevap alamadığını gören Ayten öğretmen, sinirden deliye dönmüştü... Kapının ağzında bir müddet daha bağırdı, çağırdı, nihayet en hakaretâmiz sözlerine dahi en küçük bir karşılık alamadığını, sırarlı bir şekilde üzerine esefle çevrilen nefret dolu bakışları görünce, kapının ağzında bir müddet ne yapacağını bilemez bir halde şaşkın şaşkın durdu, sonra:

– Siz adamı çatır çatır çatlatırsınız.. Ama durun bakalım, bunun acısını çok feci çıkartacağım sizden. Görüşürüz!...

Diyerek, hırsla kapıyı çarpıp, gitti... Onun arkasından sessizliği ilk bozan, Feyzâ oldu:

– Câhil yaradılışlı nâdân insanlara, sükût ile, hezeyanlarını cevapsız bırakıp susmakla mukabele etmek kadar güzel bir cevap olmaz. Bunun için şair:

"Sükût etmek gibi nâdâna, âlemde cevâb olmaz!" demişti.

Muavin hanım, gülerek Feyzâ'yı tasdik etti:

– Cidden doğru Feyzâ hanım... Şayet mukabele etseydik, kimbilir bu kadın başımıza neler açardı?.. Demek bu gibi hallerde ve böyle kimseler karşısında onu cevapsız bırakmak, en tesirli silâhmış...

Hilâl'in okulundan ve öğretmeninden ayrılışı çok hazin olmuştu... Çantasını almak ve arkadaşlarıyla vedalaşmak için öğretmeniyle birlikte sınıfa girdiklerinde, sevgili öğretmeni sessiz sessiz ağlıyordu... Arkadaşları Hilâl'in etrafını çevirmişler, boynuna sarılarak hıçkıra hıçkıra ağlamaktaydılar.

Değil sınıfın, bütün okulun en sevilen ve çalışkan tâlebesine, nasıl oluyordu da, namazından ve örtüsünden dolayı böyle haksız muameleler revâ görülebiliyordu?... Küçük zihinlerde çeşit çeşit sualler uyanıyor ve fakat kimsenin elinden bir şey yapmak gelmiyordu...

Hilâl, arkadaşları ve öğretmeniyle sarmaş dolaş ağlayarak vedâlaşıp, sınıftan ayrıldıktan sonra, bahçe kapısında kendisini bekleyen annesine doğru yürürken arkasından hâlâ arkadaşlarının içli hıçkırıkları duyulmaktaydı...

Muavin hanımın tavsiye ettiği okulun önüne geldikleri zaman, anne-kız, ikisi de oldukça heyecanlıydılar... Hilâl sordu:

– Hayır yavrum. Müdürün seni böyle bir kıyafetle görmesi ve kabul etmesi lâzım... ki, sonradan başımıza iş açılmasın... Kaydolduktan sonra, yine eskisi gibi, okul dışında örtüp, okula girerken açarsın...

– Peki anneciğim. İnşallah iyi ve imanlı, anlayışlı bir müdüre rastlarız.

Feyzâ, kızının sözüne cevap verecek takati kendisinde bulamamıştı... O derece yorgun ve hastaydı ki, neredeyse bulunduğu yere yığılıp kalacaktı... Halbuki öğlene kadar pek bir şeyi yoktu... Fakat şimdi, nedense vücudunu şiddetli bir ateş kaplamış, başı fena halde ağrıyor ve dönüyordu.

Semtleri uygun düşmediğinden, Fatih semtinde bulunan okula nakil yaptırabilmek için, mutlaka Fatih semtinde oturan bir ahbabının adresini göstererek, ikamet almak icabediyordu... Feyzâ bir arkadaşı vasıtasıyla o işi de başardıktan sonra, ikametgâh alıp, okula gelmişti.

Müdür, odasına yalnızdı. Şişman göbekli pers suratlı bir adamdı... Feyzâ ikametgâhı uzatıp kızının naklini yaptırmak istediğini söyleyince, hayretle başını kaldırdı ve:

– Hoppala.. dedi. Kuzum senenin sonunda nakil olur mu hiç?.. Şurada imtihanlara kaç gün kaldı ki?..

– Müdür bey, mücbir sebep olmasaydı, böyle olmasını ben de istemezdim...

– Peki peki... Bir sebebi olmasa, elbette bu işe kalkmazdınız... Her neyse. Çocuk nerde?

Feyzâ, Hilâl'i göstererek:

– İşte, yanımda efendim, dedi...

Müdür, inanamayan gözlerle Hilâl'e öyle bir bakışla baktı ki, küçük kızın kalbi âdeta yerinden sökülecek gibi oldu... Adam hiddetle bağırdı:

– Bu mu?... Peki, bu ne böyle başındaki?..

– Eşarp efendim.

– Bu okula böyle mi gelecek yani?..

– Bahçenin kapısına kadar, evet efendim...

– Ben böyle talebe okutmam okulumda!

– Müdür bey, çocuk bahçenin kapısına kadar bu kıyafetle gelecek. İçerde elbet eşarp kullanmayacak... Kaldı ki, okulun dışındaki kıyafet, sizi ilgilendirmez.

Müdür bey hiddetle bağırdı:

– Ne demek ilgilendirmez? Okul talimatnamesi gereğince bu kıyafetle okula girmek yasaktır!

Feyzâ, ateşi bir hayli yükselmiş olmasına rağmen sakin görünmeye çalışıyordu.. Bu gibi insanlara hadlerini bildirmemek, onları daha azgın ve daha şımarık yapıyordu cemiyette... Bunun için kızının bu okulda yapamayacağını bildiği halde sonuna kadar mücadele etmeye karar verdi ve cevap olarak:

– Öyle mi beyefendi? Doğru... Ya okul talimatnamesine en az sizin kadar vâkıf olduğumu söylersem? Evet müdür bey, bir talebe veya öğretmenin okul içinde açık başla bulunmasını şart koşan ve örtülü olarak bulunmasını yasaklayan bir madde yoktur talimatnamede(*)

– Nasıl yok?.. Pekâlâ var.

– O halde müdür bey, lütfen bahsettiğiniz talimatnameyi gösterir misiniz bana?.

Müdür şaşırmıştı. Böyle bir taleble karşılaşacağını tahmin etmiyordu:

– Ne münasebet canım, dedi... Sözüme itimat etmiyor musunuz?

– Olmayan bir maddeyi, işinize öyle geldiğinden dolayı var gibi göstermek isteyen bir kimsenin sözlerine nasıl itimad edebilirim?.. Müdür bey, sonra şu var: Böyle bir maddenin bir an için mevcut olduğunu kabul etsek dahi, bu talimat ancak, talebenin okul içindeki örtüsüne karışabilir.. Yoksa okul dışındaki kıyafetine asla!

Müdür, belli etmek istemiyordu ama, bayağı mahcup olmuştu... Lâfi değiştirerek:

– Peki ama, siz neden şekil üzerinde bu kadar duruyorsunuz?..

Sonra sesini perde perde yükselterek, kaba bir ses tonuyla devam etti:

– Sen kalbe bak kızım, kalbe... İslâmiyet şekle önem vermez. Her şeyden evvel insanın kalbi temiz olmalı değil mi ya?..

– Yanılıyorsunuz müdür bey. Hakikî bir müslümanın kalbi zaten temiz hem tertemizdir... Çünkü o, kendisini yaratan, yoktan var eden Rabbine nankörlük etmeyip, yüce yaradanın emirlerine ri-

---

* Hadisenin geçtiği tarihlerde hakikaten okul yönetmeliklerinde böyle bir madde yoktu. Fakat bazı öğretmen hanımların İslâmi kıyafetleri ile derse girişleri karşısında yönetmeliğe yeni bir madde eklenerek, öğretmenlerin okul dahilinde başlarının açık olacağı bildirildi.

ayetle, ona lâyık kul olmaya gayret ediyor.. Şekle gelince cenâbı hak, Kur'an-ı Kerim'de muhtelif âyetlerle, kadın ve kızların bu şekil içinde olmalarını yani örtünmelerini emrediyor.

– Haydi canım... Kur'an'da öyle bir âyet yok.

Feyzâ, karşısındakinin zavallılığına bir yandan da acıyordu.

– Müdür bey, dedi... İnkârâ gidiyorsunuz. Kur'an'ı Kerim'deki bir harfi inkâr eden, tamamen inkâr etmiş olur ki, dolayısıyla kâfir olur. Siz ise koskoca âyetleri inkâr etmeye cüret ediyorsunuz.

– Yoo.. ben inkâr etmiyorum.. Yanlış anlamayın.. Ben çok güzel Arapça bilirim, Kur'anı başından sonuna kadar okudum, böyle bir âyete rastlamadım. Onun için sizin şekle, önem vermenize şaştım. Hanımefendi bakın.. Böyle bir âyet olsa bile, 20. asır gibi bir zamanda bunun hükmü kalmamıştır artık. İnsanın kalbi temiz olduktan sonra her şey boştur... Meselâ dini emir ve yasaklara riayet etmemekle beraber benim kalbim öylesine temizdir ki..

...Ve müdür bey devam ediyordu:

– Kimsenin hakkında bir kötülük düşünmem, kimseyi küçük görmem, düşkünlere yardım ederim, kimsenin hakkına göz dikmem.

Müdür daha da devam edecekti. Fakat Feyzâ'nın ateşi perde perde yükselmişti. Ayakta duracak hali yoktu. Fakat bütün gücünü toplayarak dudaklarında beliren alaylı bir ifadeyle gayri ihtiyari:

– Aman müdür bey, doğrusu çok marifetli bir kalbiniz varmış, dedi. Peki tertemiz dediğiniz kalbinizi hangi deterjanla temizlediniz, lütfen formülünü verir misiniz?... Belki saydığınız bu yüksek vasıflara biz de sahip olur, sizin gibi gerçek (!) bir müslüman oluruz.

Feyzâ, müdürün cevap vermesine meydan bırakmadan devam etti... Sesi, birden sertleşmişti.

– Müdür bey, dedi... Kimsenin hakkında kötü düşünmediğiniz, kimseyi küçük görmediğiniz, kimsenin hakkına göz dikmediğinizi söylemenize rağmen ne gülünç bir hakikat ki, bu vasıfları sayarak öğünen bir kimse olduğunuz halde kızımın, üstelik okul dışındaki örtüsüne dahi müdahale ederek, bu vaziyette okulunuzda okutamıyacağınızı söyleyen sizdiniz... Talimatnamede bulunmayan bir maddeyi, var olarak gösterip, yalan söylemeye tevessül eden sizdiniz... Sizi, bizi ve bütün âlemi yoktan var eden yüce Rabbimizin Kur'an-ı Kerim'deki açık âyetlerini inkâra cüret eden sizdiniz. Ve yine inanmadığınız halde "olsa bile" diyerek, o yüce âyetleri, yirminci asırda hükümsüz sayan ve tenakuzdan tenakuza yuvarlanan sizdiniz.

Feyzâ'nın gözleri ateş saçıyordu şimdi... Müdür, onun bu derece hiddetlendiğini görünce, dondu, kaldı âdeta... Ağzını açıp, tek kelime söyleyemedi... Feyzâ, sözlerini bitirir bitirmez, masanın üzerinden biraz evvel bıraktığı ikâmetgâhı hırsla aldı ve avucunda buruştururken, son söz olarak:

– İşte müdür bey, dedi... Kalbinin temiz olduğunu ve dolayısıyla en iyi müslüman olduğunu iddia eden ve fakat kendi yaradanını, yüce Rabbini, ulu hâlikını tanımaktan daha haciz bulunan bir münkirin ellerine emanet edecek bir yok benim... Varın siz yine kalbinizin temizliğiyle övüne ve avuna durun!

Ve, Hilâl'i omuzlarından tutarak, arkasına dönüp bakmadan odadan dışarı çıktı... Müdür bey arkalarından öyle bakakalmıştı...

Temiz havaya çıktıkları zaman, Hilâl, annesinin elinin ateş gibi yandığını görerek, onun yüzüne baktı... Ve aynı anda gözleri korkuyla açıldı... Annesinin rengi mosmor olmuş, yanaklarından yaşlar süzülmekteydi. Birden, sokakta önüne geçerek, onun önünü kesti ve durdurdu... Sonra endişeyle:

– Anneciğim neyin var? Dedi Sen hastasın... Ne olur hemen evimize gidelim...

– Hiç... Hiç bir şeyim yok kızım... Sen endişelenme Şimdi geçer...

Fakat geçeceğine, Feyzâ'nın ateşi gitgide yükselmekteydi... O sırada tam karşıdan gelen üç genç kız, ona doğru koştular. Bunlar Feyzâ'nın o civarda oturan samimi arkadaşlarıydı...

– Feyzâ, ne oluyorsun?... Neyin var?...

Feyzâ artık cevap verecek halde değildi... Gözlerinden aralıksız yaşlar yuvarlanıyordu. Dişleri sımsıkı birbirine kenetlenmişti.

Onun bu halini gören arkadaşları, kollarına girerek yürümesine yardım ettiler... Ve biraz ilerde bulunan evlerine götürüp, bir divanın üzerine yatırdılar.

Genç kadın harab bir vaziyetteydi. Arkadaşlarının merakla başında beklemelerini düşündüğü bile yoktu... Uzun bir zaman gözleri kapalı, sessiz sessiz gözyaşı dökerek bu vaziyette kaldı... Biraz açılınca güçlükle doğruldu ve arkadaşlarına başından geçenleri kısaca anlattı... Hepside olanlar karşısında öylesine şaşırmışlardı ki, söyleyecek söz bulmakta güçlük çekiyorlardı... Feyzâ, nihayet müsaade isteyip ayrılmak istedi. Fakat arkadaşları:

– İmkânı yok Feyzâ'cığım, bu vaziyette gidemezsin. Senin ateşin var ve bayağı hastasın... Bir kaç gün bizde kal, hem hastalığınla meşgul oluruz, hem de sen biraz huzura kavuşursun, ondan sonra,

Hilâl'e bir çare düşünürüz...

Diyerek, kendisini bırakmak istemiyorlardı... Ama o gitmeye kararlıydı. Kızını mutlaka derhal bir okula yerleştirmesi lâzımdı... Geçirecek dakikası dahi yoktu... Bunları izah ederek, arkadaşlarının bütün ısrarlarına rağmen kalktı ve vedalaşarak kızıyla birlikte evine döndü.

Hilâl'i eve bırakarak, kendisi bir kaç ev ötede oturan bir komşusuna geçti... Bu aile sokaklarından kendisinden başka islâmi hayatı yaşayan yegâne mümin aileydi... Onlar, bu civarın yerlileriydi... Belki civar okulların durumunu iyi bilirler, kendisine tavsiyede bulunurlardı... Evin hanımı elli-ellibeş yaşlarında bir hâfız hanımdı... Oğullarından biri bir kaç senedir arka sokaktaki okulda öğretmenlik yapmaktaydı...

Hâfize hanım Feyzâ'yı karşısında böyle bitkin bir vaziyette görünce bayağı telâşlanmış, sonra bunun sebebini öğrenince ağlayarak onun boynuna sarılıp:

– Ah benim çileli kızım... Demek böyle gencecik halinle, o zayıf omuzların, böyle ağır yüklerle dolu...

Diyerek yüzünden gözünden öpmeye başlamıştı Feyzâ'yı... Feyzâ ona geliş sebebini izah etti ve nihayet:

– İşte böyle teyzeciğim, dedi... Bu hale göre benim derhal kızımı kaydettireceğim bir okula ihtiyacım var. Acaba sizin veya oğlunuzun tavsiye edeceği bir okul var mıydı diye soracaktım...

Hâfize hanım bir müddet düşündü, sonra acı acı güldü:

– Ah kızım... Öyle bir yarayı deşiyorsun ki, ne desem bilmem... Bu gün memleketimizde okul çok... Etrafımız okul dolu... Ama doğdum doğalı bu mahalledeyim, fakat eski günler müstesnâ, uzun yıllardır bu okulların başında doğru dürüst, imanlı-namazlı bir müdürün yaşadığına şahit olmadım, kızım... Bir kaç kere böyle imanlı müdür ve öğretmenler geldiyse de, kısa bir müddet sonra tâyinleri çıkartılarak buradan uzaklaştırıldılar.

– Peki, oğlunuzun öğretmen olduğu okul nasıl?... Daha doğrusu okulun müdürünün fikriyatı ne merkezde?...

– Yavrucuğum, ne diyeyim bilmem ki... Müdür bey, aslında çok iyi bir insan. Nâzik, kibar ve terbiyeli... Ama fikir bakımından maazallah... Bu senin anlattıkların, imansızlık bakımından onun yanında hiç kalır.

Meselâ okulda, açık giyinmekle beraber beş vakit namazını muntazam kılan imanlı bir hanım varmış yakın zamana kadar...

Müdürün, kadına yapmadığı eziyet kalmamış. Ve nihayet, gerici davranışlarla çocukların körpe zihinlerini zehirlediğini, onlara kötü örnek olduğunu ileri sürerek maarife şikâyet edip, ne yapmış yapmış kadını okuldan uzaklaştırmış...

Feyzâ'nın gözleri yerdeki halının bir noktasına takılmış, kalmıştı... Nesillerin niçin böyle dinden imandan habersiz, başı boş, gâyesiz, idealsiz yetiştiklerini şimdi daha iyi anlıyordu. Nitekim kendisi, bunun en canlı misaliydi... Öyle serbest ve havai bir kız yetişmesine bir yandan ailesinin, bir yandan da liseden mezun olduğu âna kadar bütün tahsil hayatında okulun, dinî bilgileri kendisinden adeta bucak bucak kaçırışları değil miydi sebep? Şayet o tarzda yetişmeseydi, kendisini derin bir aşkla sevdiği halde Bilâl, kalbine taş basarak tutar bir başka kızla evlenir miydi hiç?... Bu yüzden hayatı yıkılmış, mahvolmuştu Feyzâ'nın... Bu güne kadar çekmiş olduğu bütün çileler, evet bir tek sebebe bağlanıyordu: Dini bilgiden mahrum yetiştirilmek ve hattâ dini meseleleri açıktan açığa alaya almak. Bu bakımdan Bilâl, hareketinde haklıydı ve kendisi bu acı neticeye fazlasıyla müstehaktı...

Hâfize hanım, onun adamakıllı üzgün ve derin düşüncelere kapıldığını görerek:

– Haydi benim melek kızım, dedi... Bu meseleler uzun uzun düşünmekle halledilmez... Sen işini Allah'a bırak... "Mevlâm görelim neyler, neylerse güzel eyler" değil mi ya?..

Feyzâ:

– Öyle, canım teyzeciğim... Kader-i ilâhi ne dersiniz....

Diyerek, vedâ edip ayrıldı...

Eve döndüğünde akşam olmak üzereydi... Hilâl sofrayı kurmuş, mutfakta salata hazırlamaktaydı...

Feyzâ, yanına gelince gözlerinin kızarıklığından onun ağlamış olduğunu anladı... Çenesini hafifçe tutarak başını yukarıya doğru kaldırdı ve:

– Sen ağlamışsın Hilâl, dedi...

Hilâl, gözlerini annesinin gözlerinden kaçırmaya çalışarak:

– Hayır anneciğim, dedi... Salata için biraz soğan doğramıştım da... Onun için yaşardı gözlerim...

– Ooo... farkında mısın, bana yalan söylemekle kabahatinin katmerleştiğinin?... Hani hayatta daima doğruyu söylemek şiarımız olacaktı?...

Hilâl bu sözler üzerine büyük bir utanç ve nedametle annesi-

nin boynuna sarıldı... Boğazına düğümlenen hıçkırıkları koyuvermişti artık. Sarsıla sarsıla ağlıyarak:

– Affet beni anneciğim, ne olursun affet, seni üzmek istememiştim... onun için yalan söyledim... ne olur, affettiğini söyle anneciğim, diye inlemekteydi.

Feyzâ, her zamanki gibi onun ipek saçlarını okşayarak:

– Biliyorsun, Allah'ın yasak kıldığı şeyi yaptığından dolayı, kuldan af dilemek olmaz yavrum, dedi... Sen Allah'a tövbe et. O'na yalvar ve bilki en büyük bağışlayıcı O'dur... Haydi bakiyim, sil artık gözlerinin yaşını da, sofraya oturalım...

– Peki anneciğim şimdi...

Anne-kız yemek müddetinde hiç konuşmadılar...

Yemekten sonra Feyzâ, işinin başına oturdu.

Elindeki malların, mutlaka yarına yetişmesi lâzımdı. Hem malları almaya gelecek çocuk aynı zamanda haftalığını da getirecekti.

Bütün vücudu ağrılar içinde bulunmasına rağmen Feyzâ, o gece geç saatlere kadar makinenin başından kalkamadı... Yaşamak için kazanmaya, kazanmak için mutlaka çalışmaya ihtiyaç vardı... Feyzâ bütün zorlukları yenerek bunu başarıyordu işte... Böyle bozulmuş bir cemiyet içinde bir kadın için evinin hem kadını, hem erkeği olmak kolay bir iş değildi.

Malları iş çantasının içine itina ile yerleştirdikten sonra ışığı söndürüp yattı... Fakat genç kadının ateşi yeniden yükselmişti... Tekrar kalkıp kuvvetli bir antibiyotik aldı...

Uykusuz bir gecenin sabahında yatağından kalkarken en az üç gün devamlı yatacak bir hastanın durumundaydı... Lâkin bilhassa şu en kritik günlerde, yatakta gericek vakti yoktu.

Hole çıktığı zaman, Hilâl'in mutfakta, ayaklarının ucuna basa basa tepsi içine kahvaltı hazırlamakta olduğunu gördü. Onun kalktığını nasıl da duymamıştı... Fakat gözleri kızının ayaklarına takılınca bunun sebebini de anlayarak içi doldu...

Hilâl annesini uyandırmak endişesiyle ayağından terliklerini çıkarmış, taşlar üzerinde çıplak ayakla dolaşmaktaydı... Hisli yavrucak, bu haliyle sanki annesinin fedakârlığına mukabil ona karşı minnet borcunu ödemek istiyordu.

Boğazına bir yumru tıkandı Feyzâ'nın. Hiç bir şey söylemeden yüzünü yıkayıp abdest almak için banyoya girdi... Göz yaşlarını ancak orada kısmen kızından saklayabiliyordu.

Hilâl, sofrada annesinin, yüzünü güldürmek için muziplikler

yapmaktaydı... Kâh aklına gelen komik fıkraları birbiri ardınca anlatıyor, kâh sınıflarındaki tombul Hasan'ın yemek yiyişini taklit ederek, kahkahalarla gülüyordu... Feyzâ kızının kendi üzüntüsünü dağıtmak için harcadığı gayretlerin sahte bir neşeden ibaret olduğunu pekalâ anlıyordu ama, bunu Hilâl'e belli etmiyor, hiç hali olmamasına rağmen, o da kızıyla beraber gülüp, yalancıktan neşeleniyordu...

Yemekten sonra gelen çocuğa malları teslim edip, haftalığını alır almaz, giyinip alış veriş için dışarıya çıktı... Filesini lüzumlu sebze ve meyvelerle doldurduktan sonra her zaman alış veriş ettiği kasaba girdi... Kasap Mehmed mahallenin en temiz, en dürüst tanınan insanıydı... Feyzâ'ya her zaman derin hürmet besler etlerin en iyisini daima "yetim hakkıdır" diyerek ona ayırırdı... Feyzâ'yı görünce yüzü gülmüştü kasap mehmed'in:

– Yenge dedi... İnan sen gelmeseydin, ben gelecektim sana... Dün gece bizim hanımla beraber hâfiz hanımlardaydık. Hanıma o anlatmış sizin okul durumunu... Ah be yenge... Niye bana daha evvel söylemezsin bunu?

– Söyleseydim ne değişecekti Mehmed Bey?

– Öyle deme yenge... Çok şey değişecekti inan... Her neyse, yine de vakit geçmiş sayılmaz... Bak yenge benim tanıdığım çok muhterem bir doktor bey var... Kendisi hacıdır... Bir kere lâf arasında bana, tanıdığı çok imanlı bir müdürden bahsetmiş, uzun uzun methini yapmıştı.

Feyzâ, kalbinin birden bir tüy kadar hafiflediğini hissetti. Heyecanını belli etmemeye çalışarak sordu:

– Peki, bu doktor beyin size yardımı dokunamaz mı Mehmet Bey?

– Ne demek?... Elbette dokunacak Allah'ın izniyle yenge hanım... Hâfiz teyze senin durumunu anlatınca, sabaha kadar gözümü uyku tutmadı... Sabah olur olmaz, daha dükkânı açmadan doğru doktor beyin evine gidip, adamı yatağından kaldırdım ve meseleyi anlattım. Çok üzüldü ve senin için "hemen bana gelsin kendisini müdür olan yakın arkadaşıma göndereyim" dedi...

Feyzâ artık heyecanını saklayamıyordu:

– Sahi mi söylüyorsunuz? Yani şimdi doktor bey beni bekliyor mu?

– Elbette yenge, dedim ya sen gelmeseydin, ben gelecektim sana... Şimdi hiç vakit kaybetmeden kızı al, vereceğim şu adrese git... Burası doktorun muayenehanesidir...

Feyzâ, adresi aldıktan sonra teşekkür edip çıkarken, tekrar döndü ve:

– Sizden bir fedakarlık daha rica edeceğim Mehmed Bey dedi... Bir mahzuru yoksa, hanımınız da benimle gelebilir mi doktor beye?

Kasap Mehmed'in birdenbire gözleri dolmuştu:

– Ah be yengem... Sen hâtunlar içinde bir tanesin inan... Hangi kadın senin kadar ince düşünür bu zamanda... Sen meraklanma... Kızı hazırla, ben de yukarıya hanıma haber veririm, hattâ anamı da yanınıza katarak gönderirim sizi...

– Sağolun Mehmed Bey. Bu iyiliğinizi ömrüm boyunca unutmayacağım...

Ve Feyzâ, elindeki yüke rağmen, âdeta uçar adımlarla bir solukta eve geldi... Hilâl, taşlığı siliyordu. Annesini eli kolu dolu olarak görünce, onu yüklerinden kurtarmak için koştu. Fakat Feyzâ, elindekileri kapının yanıbaşında bırakarak Hilâl'i kucakladı:

– Canım yavrum... güzel Hilâl'im benim... Çabuk elini yüzünü yıka ve giyin, gidiyoruz.

– Gidiyor muyuz? Nereye anneciğim?

– Seni bugün okula yazdıracağım kızım.

Hilâl, annesinden uzaklaşarak, arkasını döndü ve:

– Hayır anneciğim, dedi. Ben okumak istemiyorum. Daha doğrusu beni okutmak uğruna senin türlü hakaretlere maruz kalmana ve hastalanmana tahammül edemiyorum artık... Ne olursun, vazgeç beni okutmaktan anneciğim.

– Sana ne diyorsam, onu yap Hilâl! Dedi... Çabuk hazırlan gidiyoruz...

Hilâl, tek kelime söylemedi... Giyinirken yanaklarından inci gibi yaşlar süzülüyordu. Son olarak, her zaman olduğu gibi alnının hizasından örtüp, boynunun etrafından dolayarak bağladığı eşarbını da yakarak, kendisini ayakta, kapının yanında bekleyen annesinin yanına geldi. Feyzâ, kızını ne derece yaraladığını ancak onun karşısında kıpkırmızı gördüğü zaman anlamıştı...

Onu bu defa, derin bir sevgi ve şefkatle bağrına bastı ve:

– Üzülme yavrum, dedi... Artık senin de, benim de göz yaşlarımız inşallah son bulacak... Heyecan ve sevincimden ne yapacağımı bilemediğim için sana öyle bağırdım... Haydi, gül bakiyim artık...

Hilâl, annesinin ne demek istediğini anlayamadığı halde, onu üzmemek için güçlükle gülümsemeye çalıştı.

Kapıyı kapatıp, dışarı çıktıkları zaman Hilâl, annesinin adımla-

rına ayak uydurmakta güçlük çekiyordu. Onu bu güne kadar hiç böyle sevinçli görmemişti...

Kasap Mehmed'in dükkânının önüne geldikleri zaman, iki kadın da hazır, onları beklemekteydi... Onları da alıp, yürüyerek caddeye çıktılar. Doktor bey Kıztaşı'nda oturuyordu... Hemen Fatih'e giden bir dolmuşa atlayarak, Kıztaşı'nda yolun ağzında indiler.

Muayenehaneye geldikleri zaman, doktor bey içerde, bir hastayı muayene etmekle meşguldü... Dışarıda, bekleme salonunda da bir kaç hasta sıra beklemekteydi. Onlar da oturup, beklemeye başladılar... İçeri mis gibi gül suyu kokuyordu... Duvarlarda yaldız harflerle âyetler yazılı, geniş çerçeveli tablolar asılıydı. Sehpaların üzerinde, diğer doktorların bekleme odalarında bulunan açık-saçık resimli mecmualar yoktu. Bunların yerine, içinde ahlâki yazılar bulunan mukaddesatçı mecmualar göze çarpıyordu. Biraz sonra, yaşlı hademe kadın, onların eline gül suyu serpti... Bu doktorun hastalarına ikrâmıydı... Böylece doktorun tam ve hakiki bir hacı olduğu meydana çıkıyordu. Öyle ya, diğerlerinin alkollü kolonyası varsa, müslüman bir doktorun da, insanın içine ferahlık veren mis kokulu gül suyu olması tabiiydi... Feyzâ içinin huzurla dolduğunu hissetti...

Biraz sonra, doktorun hanımı geldi aşağıya. O da eşiyle birlikte hacı olmuş, gencecik ve kültürlü bir hanımdı... Şık, sade ve zarif bir şekil de giyinmiş ve tıpkı Feyzâ gibi örtünmüştü... Doktorun hanımı, Feyzâ ile çok güzel anlaşmıştı. Kocası, sabahleyin meseleyi kendisine anlattığı için, her şeyi biliyordu...

Hasta dışarı çıkınca, diğer hastalardan müsaade isteyerek birlikte içeri girdiler... Doktor bey, asil kibar ve son derece olgun bir insandı... Yüzünde imanın verdiği bir nur vardı... Kendilerini büyük bir hürmet ve nezâketle karşıladı...

Karı-koca ikisi de Hilâl'i çok sevmişlerdi. Hele ondaki bu büyük azim, sarsılmaz iman ve İslamî şuur, her ikisinin de gözlerini gayrî ihtiyarî yaşartmıştı.

Doktor bey:

– Bu çocuk, her ne pahasına olursa olsun, mezun olmalıdır hanımefendi, dedi. Bu aynı zamanda bir İslhami izzet meselesidir. Zira biliniz ki, inanmış bir müslüman için ehemmiyetli olan, izzet-i nefis değil, izzet-i İslâmiyye'dir. Bilmem anlatabiliyor muyum?...

– Anlıyorum efendim... Esasen benim de bu iş üzerinde bu derece ısrarla durmam bu sebeptendir.

Doktor bey, yazıhanesinin başına geçti... Bir telefon numarası çevirdi... Ve konuşmaya başladı:

– Vedat beyciğim, sabahleyin size bahsettiğim muhterem hemşiremiz buradalar... Evet, geldiler... Durumlarını daha teferruatlı olarak bir kâğıda yazıp, kendileriyle size göndereceğim... Hemen mi gelsinler?... Peki... Allah râzı olsun kardeşim...

Sonra Feyzâ'ya dönerek:

– Müdür bey sizi bekliyor, dedi. Yazacağım mektubu kendisine verirsiniz... Sizinle çok yakından alâkadar olacağına ve üzüntülerinize son vereceğine eminim...

Doktor bey, mektubu yazarken, doktorun genç hanımıyla Feyzâ'da tatlı bir sohbete dalmışlardı... Feyzâ, gerek kültür, gerek iman ve gerekse İslâmi kıyafet ve yaşayış bakımından kendisine benzeyen, her hususta anlaşabileceği böyle bir arkadaşa sahip olduğu için son derece memnundu.

Doktor bey, yazısını bitirip kâğıdı zarfın içine koyarken onların bu halinden duymuş olduğu memnuniyeti de gizleyemiyordu:

– Bakıyorum iyi anlaştınız, dedi ve ilâve etti: dünyada iman birliği kadar güzel bir şey var mı?... O iman değil mi ki, birbirini hiç tanımayan insanları, yine birbirlerine öz kardeşten daha yakın ediyor? İnşallah bundan sonra sık sık görüşürsünüz.

Sonra ayağa kalkarak, Feyzâ'ya doğru yürüdü ve elindeki mektubu uzattı:

– Buyrun hanımefendi, bu mektubu bizzat müdür beyin eline vereceksiniz... Yalnız mümkün olduğu kadar çabuk hareket ediniz, çocuğun menfaati icabıdır. Cenab-ı Hak yardımcınız olsun.

Feyzâ, minnet duygusunu nasıl ifade edeceğini bilemiyordu... Esasen doktor da onun teşekkür etmesine fırsat bırakmamaktaydı... Tekrar görüşmek üzere vedâlaşarak ayrıldılar.

Caddeye çıktıkları zaman kasap Mehmed'in yaşlı annesi:

– Kızım, herhalde bizim işimiz burda bitti, değil mi? Dedi... Gördüğün gibi doktor bey, emniyetli adamdır. Ama sen, kuşkunda haklısın... Bir doktorun muayenehanesine yalnız başına gitmen doğru olmazdı elbet. Sen bizi vesaite bindir, gayri biz gerisini biliriz...

Feyzâ, her iki kadına da tekrar tekrar teşekkür ederek dediklerini yaptı... Onları dolmuşa bindirdikten sonra, kendisi de Hilâl'le beraber aksi istikamete yöneldi.

Okulun önüne geldikleri zaman, her ikisinin de heyecanı yüzlerinden okunuyordu... Feyzâ, içi yanarak, bütün mevcudiyetiyle gözlerini yumup, içinden cenabı hakka yalvardı: **"Ya Rabbim!... Sana sığınıyor ve yalnız sana güveniyorum. Sen yüzümüze**

bak, sen merhamet et ve sen hayırlar ihsan eyle... Bizi mahzun etme Allah'ım!..."

Kirpiklerinin arasından gayri ihtiyarî iki damla yaş süzüldü... Ve yanaklarından aşağıya yuvarlandı... Genç kadın, derhal kendini toparlayarak, mendiliyle gözlerini kuruladı. Hilâl, bunu farketmiş, göz ucuyla annesinin hareketlerini takip ediyordu... Yavrucağın yüreği bir kuş gibi çırpınıyordu...

Ya bu defa da kötü bir durumla karşılaşırsa?... Ya canından daha çok sevdiği biricik anneciği yine fenalık geçirir, hastalığı şiddetlenirse?...

Feyzâ., kızının bu düşüncelerinden habersiz, müdürün kapısını vurdu ve "giriniz!" sözü üzerine kapıyı açarak içeriye girdi.

Odada yedi-sekiz kişi vardı... Hepsinin de müdürle halledilecek işleri olduğu belliydi. Feyzâ, bu durum karşısında öne geçip mektubu vermenin doğru olmayacağını düşündü. Esasen önündeki insanlardan, müdürün yüzünü görmeye imkân yoktu...

Fakat müdür bey, içeri girenin kim olduğunu anlamak için oturduğu masadan ayağa kalktı. Feyzâ'yı görünce soğuk bir sesle sordu:

– Buyrun, ne istediniz?...

– Kızımın naklini yaptıracaktım efendim...

Müdür bey, bu defa pers bir suratla ve sert bir ses tonuyla:

– O halde siz bekleyin bakalım biraz, dedi. Şimdi işim başımdan aşkın...

Feyzâ, daha ilk anda sukut-u hayâle uğramıştı... Bu muydu imanlı müdür?... Halbuki doktor bey kendisinden ne kadar sitayişle bahsetmişti... Peki şimdi ne olacaktı?... Adamın tavrı, daha ilk başta niyetini belli etmişti. Feyzâ, avucunun içinde tutuğu Hilâl'in elinin de buz gibi olduğunu hissetti... Eğilip yüzüne baktı, yavrucağın yüzü bembeyaz olmuştu... Elini hafifçe sıktı ve ona kuvvet, metanet vermek için eğilerek yavaş sesle:

– Korkma yavrum, Allah yardımcımızdır... diye fısıldadı...

Müdür, kısa kısa aralıklarla ertafındakilerin işlerini tek tek bitirip, gönderiyordu. Sonradan gelmek isteyenleri ise öğleden sonra gelmelerini söyleyerek kabul etmemekteydi. Nihayet, içerde kalan son kişinin de işini tamamladı... Odada şimdi Feyzâ ve Hilâl'den başka kimse kalmamıştı.

Müdür, mütebessim bir çehreyle onlara bakarak, yerinden doğruldu ve biraz evvelkinin tam aksine son derece nazik bir ifadeyle:

– Buyrun, şu koltuğa oturun hanımefendi, dedi. Önce sizden çok özür dilerim... Fakat o şekilde hareket etmeye mecburdum... Her neyse, inşaallah bundan sonra bunu telâfi etmeye çalışırız...

Feyzâ, derin bir nefes almıştı. Hilâl'in de yüzüne bir anda kan gelmişti... Genç kadın, çantasından doktorun mektubunu çıkararak ona doğru uzattı:

– Buyrun efendim, Doktor Hacı Kâmil beyefendinin ve muhterem zevceleri Hacı Fatma hanımın selâmları var, hürmetlerini bildiriyorlar... Doktor bey, mektupları size telefonda bahsetmişti herhalde.

– Evet evet... Çok teşekkür ederim...

Ve müdür bey, müsaade isteyerek, doktorun mektubunu başından sonuna kadar okudu... Bitirdikten sonra, uzunca bir müddet konuşmadı... Gözleri hâlâ mektubun üzerinde dalgın dalgın dolaşmaktaydı... Sonra yavaş yavaş kaldırıp, önünde bir fazilet âbidesi gibi duran bu asil ve çileli anne ile kızına baktı... Üzüntüsü sesinden belli olmaktaydı:

– Bu kadar çileyi Allah-u Teâlâ ancak sevdiği kullarına ihsan eder Feyzâ hanım, dedi... Kızınız henüz imtihana girmeden, siz ikiniz birden imtihanların en çetinine mâruz kalmışsınız. Nasib olsaydı da, bunların hiç birini çekmeden çocuğunuz bu okula düşseydi... Fakat ne denir?... Kader-i İlâhi... Verdiğiniz imtihan ile Allah katında ecriniz ve mertebeniz yükselmiş oldu böylece.

Feyzâ umuyordu ama, karşısındaki müdürün bu derece ihlâslı ve takvâlı bir kimse olabileceğini doğru ummuyordu...

Müdür, masasının üzerinden bir kâğıt çekerek, bir şeyler yazdı ve kâğıdı Feyzâ'ya uzattı:

– Buyrun Feyzâ hanım, dedi... Kâğıda yazdığım adres, benim yakın bir akrabamın ikametidir... Şimdi derhâl bu adrese gidin, evin hanımına durumu izah edin. Esasen ben de kâğıdın arkasına malûmat bakımından icabedeni yazdım kısaca... Birlikte mahalle muhtarına gidip, bu adres üzerinden bir ikâmetgah çıkartın ve öğleden sonra gelin, derhal kaydı yapalım...

Feyzâ, kâğıdı alırken, ellerinin titremesine mâni olamıyordu... Müdürün yüzünde de derin bir ızdırab ifadesi vardı... Bir başkası, bu halin mânâsını pek anlayamazdı... Ama müdür, Feyzâ'nın ellerinin niçin titrediğini, Feyzâ'da müdürün yüzündeki ızdırab ifadesinin gerçek sebebini çok iyi bilmekteydiler... Evet, bütün işleri hile ve entrika üzerine kurulmuş vicdansız ve adaletsiz kişiler, nihayet bu tertemiz, imanlı müslümanları dahi küçük çapta da olsa bir hile-

ye mecbur bırakmışlardı...

İşte, Feyzâ'nın elleri bunun için titriyor ve müdürün yüzündeki elem ve ızdırab çizgileri bunun için gitgide derinleşiyordu.

Feyzâ, hiç bir şey söylemeden kâğıdı alıp, çantasına koydu... Müdürün sesi, tekrar sertleşmişti:

– Gidebilirsiniz!

Feyzâ, onu anlıyordu... Kapıya doğru yürüdü ve yine tek kelime konuşmadan kapıyı açıp, kızıyla birlikte dışarıya çıktı... Okulun bahçesinden geçerken, annesinin yine ağladığını gören Hilâl, başını kaldırıp, hayret ifade eden bir sesle sordu:

– Anneciğim, neden ağlıyorsun?... Ama bu müdür çok iyiydi... Öbürleri gibi seni üzecek bir şey söylemedi, hakaret etmedi ki...

Hilâl, zeki bir kız olmasına rağmen, yaşı henüz bu gibi incelikleri kavrayacak vasatta değildi... Bunun için Feyzâ, gözyaşlarını mendiliyle iyice kurulayarak sadece:

– Biliyorum yavrum, dedi... Ağlanacak hiç bir şey yok aslında... Üstelik müdür bey umduğumuzdan da iyi bir insan...

– Peki öyleyse niçin ağladın?...

– Sen bana bakma kızım... Zaman zaman içim doluyor işte... Son zamanlarda sinirlerim zayıf düştü herhalde.

Hilâl'in kalbi rahatlamıştı. Hele biraz sonra annesi kendisiyle neşeli neşeli konuşmaya başlayınca, sevincinden kanatlanıp uçacaktı neredeyse.

Verilen adres, yakındı... Evi bulmakta güçlük çekmediler... Fakat tam öğle vakti olduğu için evin beyi de evdeydi... Feyzâ kâğıdı verip, müdürün selâmını söyleyerek durumu anlatınca, muhtara evin beyi gitmek istedi. Feyzâ ve Hilâl, hanımla beraber evde kaldılar. Kısa bir müddet sonra, ikametgâh belgesi de hallolmuştu. Evin hanımı, beyini yolcu ettikten sonra, büyük ısrarlarla onlara da yemek hazırladı... Yemeği müteakip, bir müddet daha sohbet ettikten sonra Feyzâ, müsaade istedi...

Okula döndüklerinde, müdürü yalnız olarak kendilerini bekler buldular. Feyzâ, yine elleri titreyerek ikâmetgâhı uzattı...

Kayıt muamelesi beş-on dakika içinde tamamlanıvermişti. Feyzâ, aylardır ruhunun ilk dafa durgun ve sakin bir deniz gibi huzur içinde olduğunu farkediyor ve kendisine yardımını esirgemediği için Rabbine dualar, dualar ediyordu...

Bütün formaliteler yerine geldikten sonra müdür bey de derin bir nefes almıştı... Yerinden kalkarak Hilâl'in yanına gitti... Ve min-

nette kendisine bakan küçük kızın çenesini tutup başını hafifçe yukarı kaldırarak:

– Haydi büyük geçmiş olsun bakalım küçük hanım dedi... elhamdülillah her şey istediğimiz gibi oldu... Şimdi bütün gayret sana düşüyor, değil mi yavrum?...

Hilâl annesininkine benzeyen hâleli güzel gözlerini minnet yüklü bir bakışla bu babacan adama çevirdi ve:

– Evet efendim, dedi... Yani demek istiyorsunuz ki, muvaffak olmam için çok çalışmam lâzım. Ben zaten çok çalışkan bir talebeyim müdür bey, ama şimdi sizin ve annemin göstermiş olduğunuz gayretleri boşa çıkarmamak için daha da çok çalışacağım.

Müdür bey, küçük kızdaki ince zekâya ve kuvvetli natıkaya hayret etmişti... Fakat yaradılış itibariyle hislerini pek kolay açığa vuran bir adam değildi... Çevresinde gördüğü iğrençliklerin ruhunda hâsıl ettiği tikisnti hissi onu böyle sert ve hırçın görünüşlü bir kimse yapmıştı... Bunun için çok hoşuna gittiği halde Hilâl'in bu sözlerine sadece bir iki kestirme söz ile cevap verdi ve Feyzâ'ya dönerek:

– Hanımefendi, dedi... Daha fazla vakit geçirmeden çocuğu sınıfına yerleştirsek fena olmaz. Yalnız malûmunuz hoca hanıma karşı mümkün mertebe durumu iyi idare etmek icabediyor... Gerçi kendisi çok iyi bir hanımdır ama yine de belli olmaz. Şurada zaten imtihana kaç gün var ki? Bakarsınız son anda yine can sıkıcı şeyler zuhur edebilir... Onun için onun antipatisini celbetmekten ziyade sempatisini kazanmak şart. Ben şimdi sizi kendisine göndereceğim. Artık siz gereken şekilde davranırsınız.

Sonra yanındaki zillerden birine bastı... Birkaç saniye geçmişti ki, yaşlı bir hademe kadın kapıyı açtı ve:

– Buyurun Müdür bey? Dedi...

– Bak Hanife Hanım... Hanımefendiyle kızını aşağıya 5 A öğretmeni Safiye Hoca'ya götür ve küçük hanımın yeni nakloldu-ğunu benim gönderdiğimi söyle... Sonra bana gel, vereceğim başka işler var...

– Başüstüne müdür bey... Buyurun hanımefendi.

Feyzâ en samimi teşekkürlerini bildirerek ayağa kalkarken, Hilâl'de müdür beyin yanına kadar gidip, hürmetle onun elini öptü ve çıktılar.

Hilâl'in sınıfı alt katta, koridorun en dibindeki sınıftı... Kapıyı çaldıkları zaman, talebeler dersteydiler... Hademe kadın, onları ka-

pının önünde bırakıp içeri girdi... Müdür beyin söylediklerini nakledercek, tekrar alelacele gerisin geriye çıkıp gitti.

Safiye hoca hanım ellisine yaklaşmış oldukça yaşlı bir kadındı. Kapının önüne çıkıp Feyzâ ile Hilâl'i görünce hayretle sormaktan kendini alamadı...

– Kuzum siz hangi akıla hizmet ettiniz de tam sene sonu yavrucağın okulunu değiştirdiniz?... Bunun her halde çok mühim bir sebebi olsa gerek.

Feyzâ İslâmi yaşayışa adım attığı günden bu yana hayatının ilk yalanını söylerken, bütün vücudunu yakıcı bir ter kapladığını hissetti. Sesi titreyerek:

– İkâmetimiz değişti hoca hanım, dedi. Bu tarafa yeni taşındık...

Fakat öğretmen, iknâ olacak gibi değildi:

– Ne olursa olsun hanımefendi, dedi... Şunun şurasında imtihanlara birkaç gün kaldı.. yazıyla gün kadar bir fedakârlıkta bulunabilirdiniz pekâlâ...

– Hoca hanım, eski okul bir hayli uzakta...

– Olsun efendim, pekâla kendiniz götürüp getirebilirdiniz. Hem sonra çocuk için sene sonu bu nakil çok sarsıcı ve yıkıcı olur... Bu müddet zarfında ne öğretmenine, ne arkadaşlarına ve ne de derslerine intibak edemez yavrucak... Hem sonra, imtihan usulünde değişiklik de olabilir. Eski okulundaki imtihan şekli nasıldı?

– Test usulüydü efendim.

Safine hoca hanım, üzgün üzgün başını salladı.

– Ah hanımefendi ah... dedi... Gördünüz mü?... Çocuk, aylardır elindeki imtihan suallerine göre hazırlanmıştır. Halbuki burada usûl tamamen değişiktir. Ayrıca okunulan kitaplar da diğerlerinden farklıdır... Yavrunuz imkânı yok imtihanda geçemez. İnanın yüzde doksan dokuz sınıfta kalır çocuk.

Feyzâ, göz pınarlarına doluşan yaşları güç zaptediyordu. Adeta yalvarır gibi:

– İstirham ederim, hoca hanım, bir de siz ümitsizliğe düşürmeyin beni...

Safiye hoca hanım, güngörmüş, tecrübeli bir kadındı. Elini dostça Feyzâ'nın omuzuna koyarak:

– Söyleyin bakayım bana, dedi... Bu çocuğu okulundan alışınızın gerçek sebebi ev değişikliği değil, öyle değil mi?..

Feyzâ hiç beklemediği bu sual karşısında hiç bir şey söyleyemedi. Sadece göz pınarlarından titreşen yaşlar, yanaklarından bo-

şanmaktaydı. Safiye hoca hanım bu defa müşfik bir sesle:

– Sükût ikrardan gelir, derler... Şimdi sizden bir istirhamım var. Beni bir öz abla olarak bilecek ve bana hakikatı söyleyeceksiniz. İmtihanlara yirmi gün kala, kızınızı bir başka okula naklediş-inizin sebebi nedir?..

Feyzâ, gerçek sebebi söylediği takdirde, başörtüsünden dolayı, kızının burada da bazı haksızlıklara maruz kalabileceğini bildiği halde, öyle bir raddeye gelmiş bulunuyordu ki, her şeye rağmen ve bütün olacakları göze alarak başını dimdik doğrulttu. Gözleri âdeta kıvılcımlar saçıyordu. Vakur bir ses tonuyla cevap verdi:

– Madem ki inanmadınız ve ısrarla sordunuz, o halde dinleyin hoca hanım: Kızımı, sene sonu alıştığı okuldan alışımın yegâne sebebi, başörtülü oluşudur.

– Başörtülü oluşu mu?...

– Evet hocanım...

– Peki, başörtüyü sınıfta mı takıyordu kızınız?

– Hayır, okul bahçesinin dışında... Yani sokakta.

... Ve Feyzâ, öğretmenin ısrarı üzerine, meseleyi hülâsa olarak anlattı... Kadın hayretler içinde kalmıştı:

– Fakat nasıl olur hanımefendi?... Her şeyden evvel bu, talimat dışı, yani kanun dışı bir harakettir de.. Talebenin okul dışı kıyafetine okul hiç bir zaman karışamaz. Üstelik burası, bir Moskof ili değildir... Bir müslüman ülkesinde, dinini seven ve tatbik etmek isteyen bir müslümanın İslâmi kıyafet ve yaşayışını baskı altında tutmak istemek, en azından bir despotluktur... Ne demek?... Demokrat bir memlekette, herkes dilediği gibi giyinip yaşamakta serbesttir... Sizi çok iyi anlıyor, üzüntünüzün derinliğini biliyorum hanımefendi.

Safiye hoca hanım hiddet ve üzüntüden kızaran bir yüzle, derin bir nefes aldı, sonra elini tekrar aynı dost tavrıyla Feyzâ'nın omuzuna koyarak ağır ağır konuşmasına devam etti:

– Ne var ki hanımefendi, sizi anlamış olmak ve dertlerinizle dertlenmek, görülüyor ki neticeye hiç bir suretle tesir edememekte... Şimdi bizim için en mühim mesele, çocuğun şu andaki kritik ve müşkül durumudur. Ben sizden tekrar rica ediyorum... Bunca zaman her şeye sabırla katlandığınıza göre, bir yirmi gün daha sabredin ve çocuğu her ne pahasına olursa olsun, alışmış olduğu eski okuluna götürün tekrar...

– Fakat buna asla imkân yok hoca hanım...

– Öyle demeyin, niçin olmasın?... Aksi halde sizi temin ederim ki, yavrucak burada sınıfta kalacak. Bu yirmi gün içinde, bir hayli farklı olan tedrisat değişikliğine intibak etmesi ve imtihanda muvaffak olması cidden imkânsız.

Feyzâ'nın yeniden başı dönmeye başlamıştı. Hoca hanıma hak veriyor, fakat kızını yeniden o okula göndermenin imkânsızlığını da biliyordu. Sonra birden aklına gelmiş gibi:

– Hoca hanım dedi... Size anlattıklarım arasında unutmuş olduğum bir nokta var ki, bunu bilmiş olsaydınız her halde bana hak verir ve niçin bu şekilde hareket ettiğimi anlardınız... Kızım, her şeye rağmen o okulda kalacak olsaydı, orada da mutlaka sınıfta kalacaktı...

– Nasıl olur, nerden biliyorsunuz?... Yoksa çalışkan bir talebe değil mi?...

– Aksine efendim... Sınıfın değil, okulun en çalışkan talebesidir kızım.

– O halde?...

– Meseleyi bilen ve içlerinde bulunan çok güvenilir bir şahıstan öğrenmiş bulunuyorum ki, okul idaresi, imtihanda kızım için ayrı bir sistem kullanacaklarmış. Ve karar vermişler, mutlaka yavrumu sınıfta bırakacaklarmış.

Safiye hoca hanım, şimdi Feyzâ'ya hayretle bakıyordu:

– Ama nasıl olur bu... bu bir cinayet... diye kekeledi...

Feyzâ, dudaklarında acı bir tebessümle cevap verdi:

– Evet, hem de inanılmayacak derecede korkunç plânlı bir cinayet... İşte, kızımın bile bile böyle bir cinayete kurban gitmesine razı olmadığımdan onu buraya getirdim... Bilmem şimdi beni anlayabiliyor musunuz hoca hanım?... Diyorum ki, kızımın sınıfta kalması mukadderse orada değil, burada kalsın... Biz kaderimize râzıyız...

Safiye hoca hanım, dalgın gözlerle başını salladı:

– Anlıyorum, hem çok iyi anlıyorum artık sizi.

Dedi ve Hilâl'i omuzlarından tutarak yavaşça kendine doğru çekti... Sonra bir anne şefkatiyle onun saçlarını okşayarak:

– Şimdi bütün gayret sana düşüyor yavrucuğum, dedi... İnşallah yakın zamanda bana, arkadaşlarına ve derslerine alışırsın... Haydi gel, şimdi seni arkadaşlarının yanına götüreyim.

Feyzâ, bu âlicenap kadına büyük bir sevgi ve muhabbet duygusuyla teşekkür ederek, çıkış saatinde Hilâl'i gelip almak üzere vedâ ederek ayrıldı...

Sanki tonlarca ağırlıktaki bir yükü indirmişti sırtından. Dışarı

çıktığında inceden inceye yağmur çiselemekteydi... Yüzüne vuran su tanecikleri, sevinç gözyaşlarıyla karışıyordu.

Hilâl'in çıkış saatine bir buçuk-iki saat kadar bir vakit vardı. bu zaman zarfında eve gitmeye değmeyecekti... Bir ahbab veya arkadaşında vakit geçirmeyi de hiç mi hiç arzulamıyordu. Zira, bu değişik hâlet-i ruhiye içinde kimseyle konuşacak hali yoktu... Dışardaki serin ince yağmur o kadar güzeldi ki, saatlerce bu yağmurun altında yürüse, yorulmayacağını hissediyordu...

Birden insiyâki bir hareketle, önünden geçmekte olan bir dolmuşa seslendi ve arka kısmında oturan iki yaşlı hanımın yanına bindi... Çok geçmeden âşinası olduğu semtin durağı önündeydi işte... Arabayı durdurtup parayı ödedi ve kalbinde, sebebini bilmediği bir çarpıntı ile inerek, bir müddet öyle durakta hareketsiz kaldı.

Niçin gelmişti buraya? Yıllardır terkedip uğramadığı izini belli etmeden kaçtığı bu semtte işi neydi?.. Bunu kendisi de bilmiyordu... İçinde tuhaf, mahiyetini çözemediği bir his vardı sadece...

Şu karşı sokağa dalsa ve sağa doğru bir kaç sokak kıvrılsa, kendisini Huzur Sokağı'nda bulması mümkündü... Ama kendisinde bu cesareti bulamıyordu bir türlü. Halbuki eski dostlarını da öylesine özlemişti ki. Meselâ sevimli Hayri Dede ne yapıyordu acaba? Hâlâ hayatta mıydı?... Sonra iyi kalbli Bekir ağa... Ve diğerleri... O iyilik, o insanlık timsali kimseler. Bir kaç sene içinde bu insanların hepsini de ayrı ayrı sevmiş, hepsine ayrı ayrı muhabbet duymuştu Feyzâ.

Ya gözyaşları arasında hidayete eren apartman komşusu Alev, Leylâ?.. Ya bankacının iki kızı ve hanımı? Acaba hâlâ örtünüyorlar, İslâmi kıyafet ve yaşayışlarını devam ettiriyorlar mıydı? Kimbilir, eski sokağına şöyle bir uğrasa, bütün bu dost ve can insanlar ne kadar sevinirler, ne derece memnun olurlardı?... Lâkin tuhaf bir çekingenlikle, Feyzâ buna bir türlü cesaret edemiyordu.

Yağmur, inceden inceye yağmaya devam ediyordu.. Feyzâ pardesüsünün yakasını kaldırarak karşı sokağa doğru yürüdü... Huzur Sokağı'na girmeyecekti... Ulaşmak istediği menzile arka sokaklardan da gidebilirdi... Fakat buralarda karşısına tanıdık bir kimse çıkacak diye ödü kopuyordu... Nitekim, tam bir köşeyi kıvrılmak üzereyken karşıdan gelen iki büklüm, sakallı ve bastonlu bir ihtiyarın bir taşa takılarak, yere düşüp kapaklandığını görerek koştuğunda, bunun, Huzur Sokağı'ndaki kedilerin ve insanların candan sevgilisi Hayri Dede olduğunu anladı... Hemen eğilip artık iyiden iyiye yaşlanmış bu pürnur ihtiyarı kollarından tutup, kaldırmak istedi.

Hayri dede, Feyzâ'nın yardımıyla bir yandan doğrulmaya çalışırken bir yandan da:

– Berhudâr ol evlâdım... Ne dersin, ihtiyarlık işte... Allah insanı gören gözden mahrum etmesin...

Diye söyleniyordu... Feyzâ, ancak o zaman acı hakikatı anlayıp Hayri dedenin yüzüne dikkat edebildi. Evet, Hayri Dede âmâ olmuştu... Gözleri görmüyordu... Feyzâ, kalbinin bütün acısıyla, bu babacan hayırsever ihtiyarın eline tekrar bastonunu tutuşturarak:

– Gideceğiniz yere kadar size yardım edebilir miyim dedeciğim?... Dedi...

Hayri Dede iki elini bastonuna dayayarak cevap verdi:

– Yok evlâd, yok... Yolcu yolunda gerek... Bu benim yıllardır devam eden işimdir... Her gün bu yolları tepip, ciğerci dükkanına uzanmazsam, sonra benim miyav miyav etrafımda fır dönen yavrucuklarım ne yer?.. Sen bana bakma evlâd, bir kazadır oldu işte...

Sonra birden bir şey hatırlamış gibi durdu Hayri Dede... Ve bir eliyle beyaz sakalını sıvazlayarak:

– Hele dur bakayım kızım, sanki ben bu sesi bir yerlerden tanıyorum... Evet evet... Sanki ta kendisi...

Feyzâ'nın yüreği ansızın bir hop etti... Acaba sesinden tanımış mıydı kendisini Hayri dede?

Merak ve heyecanla sordu:

– Ta kendisi, dediğiniz kim dedeciğim?

– Ah.. ah. Deşme yaramı evlâd... Hayatım boyunca hiç evlâdım olmadı... Allah bana son zamanlarda öz evlâdım gibi bağrıma bastığım bir kız evlâd vermişti... Ben onu nasıl seversem, o da beni öyle severdi... Adı Feyzâ idi... Ama sonradan ne oldu, nasıl oldu bilmiyorum, birden izini yurdunu belli etmeden kayboldu ortadan... İşte ona benzettim senin sesini... O da böyle senin gibi iyi kalpli, güzel huylu bir genç hanımdı... Sesini duyunca, inan yüreğin cızz etti... Ama nerdeee?.. Kimbilir şimdi o nerelerde, ne vaziyettedir?...

Hayri Dede, içli içli, dertli dertli konuşurken, Feyzâ da sessiz sessiz yanaklarından yuvarlanan gözyaşlarını mütemadiyen mendiliyle kuruluyordu... İçinden, bir an için kendisini tanıtmak, "İşte ben, o Feyzâ'yım" demek geldi. Sonra kendini tuttu...

Hayri dede ise, yol üstünde de olsa, dertleşecek birini bulmanın memnuniyeti ile anlattıkça anlatıyordu:

– Yalnız o olsa yine iyi... Bu çileli deden bir de evlâd kaybetti

ki, onun acısını hiç sorma kızım... Onunla da aynı sokakta oturuyorduk... Elimde doğmuştu kerata... Sonra büyüdü, koca delikanlı oldu... Fakülteyi bitirdikten kısa bir müddet sonra, sokağımızdan ayrılıp bizi terketti... İsmi Bilâl'di... Kendisi gibi sesi de, ilk İslâm müezzini Hazreti Bilâl gibi güzeldi... Anlayacağın, insanlar içinde huyuyla; ahlâkıyla bir taneydi kızım, bir tane...

Feyzâ'nın yüreği, göğsünü delip fırlayacakmış gibi çarpmaktaydı... Hayri dede Bilâl'den bahsediyordu.. Yıllar sonra, onun ismini bir başkasının ağzından ilk defa duyuyordu.. Heyecanını sesinden belli etmemeye çalışarak:

– Sonra ne oldu dede?.. Bir daha hiç görmediniz mi Bilâl Beyi? Diye sordu.

– Onu ne sen sor, ne ben söyleyeyim evlâd... Keşke görmez olaydım.. Son olarak, yılını tam hatırlayamıyorum, bir kaç yıl evvel gelmişti... Ha.. ha.. hatırladım. Tam Feyzâ kızımın sokağımızdan taşındığı günün ertesi gecesi gelmişti... Memleketin sayılı zenginleri arasına girmiş, ama ne dersin ki bedbahttı yavrucuğum.. Öyle perişan, öyle bitkindi ki geldiğinde...

– Neden?.. Yoksa büyük bir derdi mi vardı dede?..

– Hem de ne dert kızım... Bana ilk sorusu Feyzâ oldu... Onu nerede bulabileceğini sordu... Adres bırakmadan, izini belli etmeden, bir gün evvel meçhûl bir semte taşındığını söylediğim zaman, neredeyse koca adam, çocuk gibi hıçkıra hıçkıra ağlayacaktı...

Feyzâ, Hayri Dedeye hususi gitse, belki bu kadarını öğrenemezdi... Demek tahmin ettiği gibi olmuştu. Bilâl kendisini aramıştı... Heyecan ve merakından elleri titremekteydi... Yüzünün rengi bir yaprak gibi sararıvermişti:

– Peki, Feyzâ hanımı arayış sebebi neymiş dedeciğim? dedi.

– Sevda kızım, sevda... Ama bu öyle bir sevda ki, ne Leylâ ile Mecnun'unkine, ne Kerem ile Aslı'nınkine, ne de Ferhat ile Şirin'inkine benzer... Meğer benim her ikisini de birer öz evlâd gibi sevip bağrıma bastığım bu iki yavru, Feyzâ ile Bilâl, birbirlerini çok önceden beri çılgınlar gibi severlermiş.

Hayri Dede, görmeyen gözleri sabit bir noktaya dikilmiş olduğu halde sözlerine devam etti:

– Severlermiş ama, Feyzâ o zamanlar açık ve asrî bir kız olduğu için Bilâl, onunla evlenmeye cesaret edememiş. O da gitti bir başka memleketten kız alarak evlendi ve buradan ayrıldı. Ama, son geldiği gece bana anlattı. Feyzâ'yı bütün hayatı boyunca unutmamış...

– Yani hanımıyla mesut olamamış mı?...

– Yook bak.. hanımı çok iyi bir kızmış doğrusu.. Bilâl'in gönlü Feyzâ'da olduğu için hanımını gerçi sevmiyormuş ama, ona karşı sevgiden de üstün bir saygı ve takdir hissi duymaktaymış... Ama ne çare kadıncağız çok yaşamamış. İkinci çocuğunun doğumunda sizlere ömür, vefat etmiş...

Feyzâ'nın boğazına ansızın bir yumru tıkandı... Aman Allah'ım!.. Olabilir miydi bu?.. Heyecandan kısıklaşan bir sesle sordu:

– Sahi mi söylüyorsunuz dede, Bilâl Beyin hanımı vefat mı etmiş?...

– Evet yavrum, ya!.. Sen de meraklandın değil mi?.. Eeeh. dinle bak kızım, bu hayat hikâyesinin asıl acı olan tarafı bundan sonra... Bilâl, bir kaç sene evvel İstanbul'a geldiğinde, bir dükkanda Feyzâ'ya tesadüf etmiş... Fakat bir türlü gözlerine inanamamış... Çünkü Feyzâ, artık eski açık saçık Feyzâ değil, tam Bilâl'in arzu ettiği gibi örtülü bir müslüman hanım kıyafetindeymiş... Her neyse uzatmayayım, Feyzâ'nın hayatını tahkik etmiş. Onun evlendikten sonra hidâyete erdiğini, kendisine İslâmi bir hayat yaşatmadığı için kocasından ayrıldığını, hâlen kızıyla birlikte zor hayat şartları altında yaşadığını ve çarşıya iş yapmak suretiyle evde çalışarak hayatını kazandığını öğrence ona evlenme teklif etmek için doğruca bizim sokaktaki evine gelmiş... Gelmiş ki ne görsün?.. Feyzâ'nın evi bomboş değil mi?.. Onu nerede bulabileceğini sormak için bana geldi... Ah görsen kızım o arslan yapılı genç adam, Feyzâ'nın hiç bir iz bırakmadan ortadan kaybolduğunu öğrenince nasıl yıkıldı. Nasıl perişan oldu.. sonra bir başka tanıdıktan öğrendim ki, Feyzâ'yı bulmak ümidiyle koca İstanbul'u adım adım dolaşmış, günlerce perişan olmuş.. Ama nafile... Bulamamış tâzeyi tabii... Eeeh.. İşte böyle kızım... Bir acı hikaye ki, ne sen sor, ne ben söyleyeyim daha fazlasını.. Kendi derdimle, yol üstünde senin de başını şişirdim ya... Haydi artık bana müsaade... Hakkını helâl et yavrum... Allahaısmarladık.

Feyzâ, olduğu yerde taştan bir heykel gibi kalakalmıştı... Ağzından sadece iki kelime döküldü o kadar:

– Güle güle dedeciğim...

Ne ileri, ne de geri tek adım atacak hali kalmamıştı... Hayri Dedenin bastonundan çıkan monoton tak tak sesleri arkasında gitgide uzaklaşmaktaydı. Feyzâ, kulaklarının uğuldadığını, başının şiddetle döndüğünü hissederek, yan taraftaki bir evin duvarına yaslanıp, bir müddet bu halinin geçmesini bekledi... Sokak ortasında

yığılıp kalmaktan korkuyordu...

Nihayet bir müddet sonra oldukça normale avdet ederek, kendini toparlamaya muvaffak olmuştu... Evet, kulaklarının uğultusu, başının dönmesi kısmen geçmişti ama, kalbindeki fırtına ruhundaki yangın gitgide büyüyüp, şiddetini arttırmaktaydı...

Yürümeye başladı... Fakat bu, şuursuz bir yürüyüştü... kendisi adımlarına değil, adımları kendisine hâkimdi. Bir robot gibiydi âdeta... Arka sokaklardan geçerek, yokuş aşağı inmeye başladı... Adımları yürümüyor, koşuyordu sanki.

Biraz evvel çiseleyen yağmur dinmiş, hava yeniden açmıştı... Yağmur yemiş toprakların kokusu, insanın içine tatlı bir rahatlık ve huzur vermekteydi...

Yokuşun en sonuna geldiğini, ancak birden karşısında uçsuzuz denizi gördüğü zaman anlayabildi... Halbuki bu yol ne kadar uzundu, çok iyi bilirdi o...

Deniz karşıdan bembeyaz köpüklü dalgalarıyla, samimi bir dost gibi kendisini çağırmaktaydı sanki. Bir an durdu, karşısında alabildiğine uzanmış masmavi denizi dalgın gözlerle bir müddet seyretti... Sonra ona doğru yürümeye başladı... Adımları ürkek ve çekingendi.. Etrafta kimsecikler yoktu.. Küçük çakıl taşları, ayaklarının altında şıkırdıyor, ayakkabılarının içi ıslak kumlarla doluyordu.

Sahil boyunca bir müddet ilerledi... Ayakları, bir mıknatısın câzibesine tutulmuş gibi tâ karşıdan görünen iri bir kayaya doğru sürüklemekteydi kendisini... Evet bu, o kayaydı... Hayatını dolduran erkeğin, hayatının ilk ve son aşkı olan Bilâl'in, çile ve ızdıraplarını üzerinde dindirmeye çalıştığı kayaydı bu...

Yaklaştıkça heyecanı ve ürkekliği artıyordu Feyzâ'nın. Bundan tam onyedi sene evvel de böyle olmuştu... O zaman da yine böyle ürkek, çekingen ve heyecanlıydı... Ama o zaman, kayanın üstü böyle bomboş değildi... Hayatının erkeği vardı onun üzerinde... Ay ışığıyla aydınlanmış gecenin esrarlı loşluğunda kayanın üstünde denize karşı, hamuru ızdırapla yoğrulmuş bir heykel hareketsizliğiyle oturmaktaydı...

Feyzâ, bu tabloyu sanki bir gün önce görmüş gibi aynı canlılığıyla hatırlıyordu.. Halbuki aradan koskoca onyedi sene geçmişti... Genç kadın ürperdi... Nasıl geçmişti bu onyedi yıl?.. Sonra zihninden küçük bir hesap yaptı.. Evlendikten 5 sene sonra çocuğu olmuştu... Hilâl şimdi oniki yaşında olduğuna göre, evet, aradan tam onyedi yıl geçmişti... O zaman kendisi onsekiz yaşında taptâze, hayat dolu bir genç kızdı... Şimdi ise onyedi senenin kahır, çile ve ız-

dıraplarla olgunlaştırdığı otuzbeş yaşında olgun bir genç kadın...

Kaymamaya dikkat ederek insiyakî bir hareketle kayanın üzerine çıkıp oturdu.. Çok evvellerden de olsa onun bulunduğu yerlerde bulunmak, onun oturduğu yere oturmak, ızdırabını bir derece hafifletiyordu... Dirseklerini dizlerine, ellerini çenesine dayayarak, gözlerini denizin mavi derinliklerine daldırdı... Ve ancak bundan sonra zihnini çatlatacak kadar karışık düşüncelerini sükûnetle toparlayarak hadiseleri tahlil etmeye başladı.

Hayri Dede, bir çırpıda neler söylememişti ki... Öğrenmek istediklerini, istediğinin çok fazlasıyla vermişti kendisine.. Fakat Feyzâ için bunlardan en mühimi, Bilâl'in hanımının evlendikten bir kaç yıl sonra vefat etmiş olmasıydı.

Ah... ne olurdu bu hakikati o zamanlar, Bilâl'in kendisini Hacı Mustafa beyin dükkânında gördüğü zamanlar bilmiş olsaydı?.. O zaman her şey ama her şey şüphesiz ki çok başka bir şekil alacaktı... Ve ne Bilâl, ne de kendisi bunca yıl birbirlerine hasret, birbirlerinin sevgisiyle dolu olarak elem ve ızdıraplar içinde böyle bedbaht olmayacaklardı...

Bunları düşünürken, bir anda dalgaların arasında yaşlı dadısının hayali canlandı.. Dadının derin çizgilerle buruşmuş yüzünde acı bir sitem vardı... Sanki lisan-ı haliyle: "Ben sana dememiş miydim kızım, kaçmakla delilik ediyorsun diye? Belki hanımından ayrılmıştır veya ayrılmaya mecbur olmuştur, şimdi bekârdır belki, dememiş miydim? Sözümü dinletemedim... "Ben yuva bozan bir kadın olamam... Bir başka kadını bedbaht ederek, kendim mes'ut bir hayat kuramam." dedin, başka bir şey demedin... Ne olurdu, bir kere de büyük sözü dinleseydin?. İşte bak.. söylediğim nasıl doğruymuş. Ayrılmamış ama, hanımı vefat etmiş... Niçin.. niçin ters düşünmekte ısrar ettin canım yavrum?. demekteydi.

Feyzâ, şimdi yapmış olduğu hatanın büyüklüğünü anlıyor, rahmetli dadısının sözünü dinlemediği için kendisini affedemiyordu bir türlü... Demek bir gün daha kalsaydı, o gün taşınmasaydı Bilâl kendisine gelecek ve hanımının vefat etmiş olduğunu söyleyerek evlenme teklif edecekti.

Pişmanlık hissi gitgide bütün benliğini kavuruyordu... Bu, hayatının ikinci büyük hatasıydı... Ve bu iki hata da, Bilâl'in kendisine en ziyade yaklaştığı, her şeyin kendi lehine tecelli edeceği en kritik sıralarda, onu, yani Bilâl'i kendisinden uzaklaştırmaya sebep olmuştu...

Birinci hatası, Bilâl'in daha talebelik yıllarında, kendisini terte-

miz ve o nisbette şiddetli bir aşkla sevdiğini ve niyetinin kendisiyle evlenmek olduğunu bildiği halde, ona karşı kendisinin samimi davranmayışı ve "evleninceye kadar onun istediği gibi namazlı, örtülü olmayı sever görünür, evlendikten sonra, onu dahi namazdan vazgeçirir, bir salon erkeği haline getiririm" şeklinde şeytanca bir düşünceyle hareket etmesiydi. Dadı, kendisinin bu düşüncelerini Bilâl'e söyleyince, her şey bir anda değişmiş ve Bilâl âniden bir başka kızla evlenivermişti.

İkinci hatası ise daha da büyüktü... Küçük bir zan ve tahminle, sevdiği adamın ayağı dibine kadar gelmişken kendisinden ikinci defa uzaklaşmasına sebep olmuştu. Halbuki Hacı Mustafa beyin dükkânındaki karşılaşma üzerine o zamanlar daha etraflı düşünseydi, belki de böyle bir hataya düşmeyecekti... Öyle ya, ne kadar severse sevsin, Bilâl gibi olgun, imanlı ve yüksek ahlâk sahibi bir erkek hislerine kapılarak kendi tahmin ettiği gibi bir çılgınlığa kalkışamazdı.

Belki, derin bir aşkla sevdiği ve açıklığından dolayı evlenemediği bir kızı, yıllar sonra böyle tam bir İslâmi kıyafet içinde görünce şaşırır, sevinir, heyecanlanır ve memnun olurdu, o kadar... Fakat şüphesiz ki, aklından aile yuvasını yıkmak ve sevdiğiyle yeni bir yuva kurmak gibi bir çılgınlık geçmezdi.

Bunu nasıl düşünmemişti o zamanlar?.. Mantıksız bir hareket affedilmez bir hata yüzünden hem kendisine kıymış, hem Bilâl'e kıymış ve iki hayatı da mehvetmişti..

Boğazında düğümlenen hıçkırıkları zaptedemiyordu artık. Birden ellerini yüzüne kapayarak hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı... Sahilde kimsecikler olmadığı için istediği gibi rahat ve serbest ağlayabiliyordu... Yılların içinde biriktirdiği hıçkırıklardı bunlar. O, Hilâl'i düşündüğünden evde bile böyle rahatça ve sesli ağlayamıyordu. Sesi dalgaların sesine karışıyor, vücudu isparmoz tutmuş gibi titriyor ve sarsılıyordu.

Evet, çocuklar gibi ağlıyordu Feyzâ... Zira yapmış olduğu çocukça hataya, çocuklar gibi ağlamaktan başka çare var mıydı?..

Ne kadar zaman orada öylece kaldı bilemiyordu. Hıçkırıkları gitgide yavaşlamaya başladı ve nihayet bir müddet sonra tamamen dindi.

Şimdi denizde durgunlaşmış ve sakinleşmişti... Sanki Feyzâ oraya geldiğinden beri, deniz de genç kadının ızdırabına onunla birlikte ağlayıp coşmuştu da, Feyzâ sakinleşince o da, durulumuştu birden.. Dümdüz, mavi bir atlas gibi yumuşak ve pürüzsüzdü.

"İşte o gece de böyleydi" diye geçirdi içinden... birden yıllar

önceki, Bilâl'le ilk defa konuştuğu o geceyi hatırladı yine... Kulaklarında Bilâl'in "Bu saatte buralarda bir genç kız olarak işiniz ne?.. Yazık! ben de sizi mazbut bir genç kız sanmıştım. Yanılmışım... En doğru hareket, şimdi derhal dönüp evinize gitmektir!" diyen tok sesi çınlamaktaydı.

Nasıl yıkılmış, nasıl ters geri arkasını dönüp ağlayarak kaçmıştı o gece... Bütün dünyası başına göçmüştü sanki... Sevdiği ve sevildiği erkek tarafından böylesine ağır bir hakarete uğramak, onu günlerce hasta etmişti.

O zamanlar, o ağır hareketi için arkasından neler söylememişti ki Bilâl'in... "Ah.. hele bir ele geçirsem, evlenince bunun acısını çıkartmasını bilirim ben..." diyerek günlerce dişlerini gıcırdatmaktan çene kemikleri ağrımıştı.

Ama bugün, o geceyi hatırladıkça yerlerin dibine girecek gibi oluyordu. Bilâl'in bu tarz hareketlerinin doğruluk derecesini, ancak kendisi de mazbut ve İslâmî bir yaşayış içine girdikten, İslâm prensiplerine yakından vâkıf olduktan sonra anlayabilmişti... Ama ne yazık ki, artık çok geçti. Bilâl'in kıymetini o zamanlar bilememiş, onu ebediyyen kaybetmişti. Şimdi ne kadar yansa, üzülse, giden gitmişti artık.

Sonra, kendini toparladı ve "Kader-i İlâhî" diye düşündü. Hatalı olduğunu kabul etmekle de payı olduğunu unutmamak lâzımdı.

Feyzâ birden Hilâl'i hatırladı. Heyecanla saatine baktı ve bir sıçrayışta kayanın üzerinden inerek, tekrar koşar adımlarla geldiği yokuşu çıkmaya başladı. Hilâl'in okuldan çıkışına tam beş dakika vardı. Nasıl olmuştu da saatin bu derece ilerlediğinin farkına varamamıştı. Beş dakikada okula yetişmek şöyle dursun, bu yokuşu zor çıkabilirdi..

Caddeye çıktığı zaman göğsü körük gibi hızla inip kalkmaktaydı. Başı şiddetle dönmeye başlamış, ayaklarının dermanı kesilmişti. Bereket durakta fazla beklememişti de, bindiği dolmuş, kendisini yere yıkılma tehlikesinden kurtarmıştı. Arabanın içinde bir elini kalbine bastırdı ve gözlerini yumarak başını yan cama dayadı... İneceği yere geldiği zaman oldukça kendine gelebilmişti.

Hilâl, okulun dış kapısının önünde, başı örtülü, elinde çantasıyla beklemekteydi. Belliydi ki bütün okul dağılmıştı. Karşıdan annesini görünce derin bir nefes aldı. İçinden de: "Çok şükür korktuğum gibi başına bir şey gelmemiş" diye geçiriyordu.

Ertesi günü Feyzâ, Hilâl'i okulun kapısına kadar götürüp bıraktıktan sonra, pazara uğrayıp, eve lüzumlu şeyleri alarak eve döndü. İçinde hem garib bir eziklik, hem de tatlı bir huzur vardı.

Bir gün evvel Hayri Dededen öğrenmiş olduğu hakikatlerin tesirinden hâlâ kurtulamamıştı. Bütün gece gözüne bir saniye uyku girmemiş ve Bilâl'in evlenmek için kendisini arayışı ve bulamayışı genç kadına çok dokunmuştu. Kalbindeki ezikliğin bundan başka sebebi olamazdı. Diğer taraftan Hilâl'in nihayet arzu ettiği gibi bir okula yerleştirmeğe muvaffak olmuştu. Bundan dolayı da derin bir huzur ve hattâ sevinç duymaktaydı...

Bu düşüncelerle kasaptan aldığı gazete kâğıdıyla sarılmış kıyma paketini açmak üzereydi ki, kâğıdın üzerinden görmüş olduğu bir resim ve haber karşısında gözleri hayretle açıldı. Elinin titremesine mani olamıyordu.

Alelacele paketi açtı, kırışık gazete kâğıdını eliyle düzeltti ve inanamayan gözlerle gazetedeki resme bakmaya başladı. Bu, evet oydu. Hem de kendisiydi, Bilâl'di bu, resimdeki şakaklarına hafif kır düşmüş adam...

Onun, bir tesadüf eseri olarak ikinci defa gazetede resmini görüyordu... Resim, dağlık bir mıntıkada çekilmişti. Arka plânda bir maden ocağı ve çalışan işçiler görülmekteydi. Bilâl'in üstü başı toz içindeydi. Bacağında koyu renk bir iş pantolonu, ayaklarında dizlerine kadar uzanan çizmeler, sırtında iri kareli spor bir iş gömleği vardı..

Feyzâ resmi tetkik etmekten, haberi okumayı akıl dahi edememişti. Neden sonra aklına geldi de, habere göz atabildi. Satırları büyük bir heyecanla, su içercesine okuyup bitirince, gözleri mutfak penceresinden dışarılara, uzaklara doğru daldı gitti...

Demek Bilâl, doğuda bir maden işletiyordu... Onun nasıl olup da birden bire bu derece zengin olabildiğini şimdi çok iyi anlıyordu.. cenâbı hak, onun dürüst ve gayretli çalışmalarının mükâfatı olarak, ona sonsuz hazinelerinden büyük lütuf ve ihsanlarda bulunmuştu... Ve şüphesiz ki Bilâl, buna herkesten fazla lâyıktı...

Gazetedeki yazı, bir haberden ziyade, Bilâl'le yapılmış bir röportaj mahiyetindeydi. Bilhassa şu satırları Feyzâ tekrar tekrar, ezberlercesine okumaktan kendini alamıyordu:

"Bilâl bey, sizin bunca büyük işler yanısıra, beş vakit namazını edâ eden dini bütün bir müslüman olduğunuzu işitmekteyiz. Hattâ işçilerinizden öğrendiğimize göre en nühim iş alanlarında dahi namaz vakitleri taşların toprakların üzerine seccadenizi yayıp namaz kılıyormuşsunuz. 20. asır gibi hızlı ve hareketli bir asırda gün-

de beş vakit namaz işlerinizi aksatmıyor mu?...

Bilâl bey, bizim bu sorumuzu bir başka sorüyla cevaplandırdı:

"– Günde üç öğün yemek işlerinizi aksatıyor mu?"

Gülerek:

"– Elbette hayır, diye cevap verdim. O, aynı sempatik haliyle devam etti":

"– O halde?.. Yemek yemek vücudumuzun nasıl maddi bakımdan gıda ihtiyacını temin ediyorsa, namaz kılmak da ruhumuzun manevi gıdasını temin etmektedir ki, namaz ayrıca yerlerin ve göklerin, bizlerin ve bütün mevcudatın yaratıcısı olan yüce Allah'ımıza karşı kaçınılmaz bir kulluk borcudur ve en başta bunun için kılınır. Diğer taraftan asrın ilerleyişini, namazın terki için sebep göstermek, materyalist bir zihniyetin mahsulünden başka bir şey değildir. Namaz kulun Allah'a karşı bir borcudur... Nüfus kâğıdında İSLÂM kaydı bulunan zengin-fakir, cahil-münevver her müslüman hangi zaman ve mekânda bulunursa bulunsun, bu kulluk borcunu ödemekle mükelleftir. Üstelik namazın işlerimizi aksatması şöyle dursun tam tersine bizzat müşahade etmekteyim ki namaz, insanın hayatını ve işlerini disiplinli bir intizama kavuşturmaktadır. Başkaca soracağınız bir şey var mı?...

"Vardı ama, dedim, sizin, bu konuşmalarınız karşısında hepsini unuttum. Neredeyse günahlarımdan tövbe edip, hemen namaza başlayacağım Bilâl Bey...

Ben dar patikadan aşağı doğru inerken, memleketimizin tanınmış iş adamlarından Yüksek Kimya Mühendisi Bilâl Bey de, ikindi namazını edâ etmek için seccadesini kıbleye doğru yöneltmekteydi..."

Feyzâ, elindeki gazete parçasından bu satırları okurken, kalbindeki pişmanlık hissi gitgide büyümekte, bütün benliğini sarmaktaydı. Ah. Hangi akıla uymuştu da ondan bucak bucak kaçmıştı?.. O, şimdi işte böyle bir iman kahramanının eşi olacaktı. Ama ayağına kadar gelen kısmeti, yine kendi ayağıyla tepmişti... Kimbilir şimdi bir başka kadın vardı belki de hayatında...

Bu düşünce, Feyzâ'nın bütün vücudunu ürpertmeye kâfi gelmişti. Bilâl'in hayatında bir başka kadın... Hayır hayır olamazdı böyle bir şey...

Ama niçin olmasındı?.. Bu zamanda Bilâl gibi bir erkeğin bekâr olarak yaşaması kadar zor bir şey olamazdı... Bilâl, gerçi hanımı vefat ettikten sonra yıllarca bekâr yaşamıştı ama, Feyzâ'ya tesedüf edince, yeniden evlenmeye kalkmıştı.. Ne var ki, hazin bir tecelli

onları mesut bir yuva kurmaktan mahrum etmişti... O günden bu yana aradan yedi sene geçmişti... Belki de Bilâl, bu zaman zarfında ikinci izdivacını yapmıştı...

Elindeki gazeteyi derin bir tecessüsle tekrar başından sonuna kadar okudu. Onun halen evli veya bekâr olduğuna dair en ufak bir imaya dahi rastlamadı. İçindeki merak şimdi gitgide büyümekteydi...

Mutfakta soğan doğrarken, yemek yaparken, ortalığı süpürüp silerken hep bunu, Bilâl'in hâlâ bekâr olup olmadığını düşünüyordu... Nihayet işlerini bitirdi ve yorgunluğunu gidermek üzere, arka üstü divana uzandı... Ellerini, genç kızlık günlerinden kalma sabit bir alışkanlıkla başının altında kenetledi ve gözlerini tavana dikerek düşünmeye başladı...

Ama şimdi hisleri heyecandan uzak, sakin bir şekilde düşünüyordu. Bilâl, evli veya bekâr olmuş, bunu öğrenmekle eline ne geçecekti? Bekâr olsaydı değişen ne olacaktı?.. O, kendisini evlenme teklif etmek için günlerce sokak sokak aramış, bulamamış, sonunda ümidini keserek İstanbul'u terkedip doğu bölgelerinde işinin başına dönmüştü. Feyzâ ise bu hakikati daha yeni öğrenmişti. Lâkin bundan ne çıkardı ki?.. Bekâr olduğunu bilse bile, kendisinin Bilâl'i aramasına imkân var mıydı?..

O havai, ele avuca sığmaz genç kızlık günlerinde olsaydı bunu yapardı... Hem mutlak yapardı... Ama şimdi Feyzâ, o Feyzâ değildi artık... Her şeyden evvel, İslâmi hüviyeti, kadınlık izzet ve gururu buna maniydi...

Yerinden doğrulurken, son ve kat'i kararını vermişti... Hayır, onu aramayacaktı... İşi tamamen kadere bırakacaktı. Kaderde bir kere daha karşılaşmaları mukadderse, bir araya gelmeleri mümkün olabilirdi... Ama bir kadın olarak onu araması ve kendiliğinden müracaatta bulunması imkansızdı...

Günler ilerleyip, imtihanlar yaklaştıkça Hilâl'in çalışma temposu da görülmemiş bir hızla ilerlemekteydi... Yavrucak âdeta yemeden içmeden kesilmişti. Önceleri gece saat en geç onbirde yatarken, şimdi sırasında ikide, üçte yattığı oluyordu. Hatta bazı günler, sabaha kadar gözünü kırpmadan çalıştığı oluyordu.. Hem de nasıl?.. Ölgün bir mum ışığı altında... Çünkü annesi, onun uykusuz kalmasına müsaade etmiyordu... Saat oniki-bir oldu mu, hemen gelip odasının ışığını söndürüyordu... Hilâl, ancak annesinin uyuduğuna iyice kanaat getirdikten sonra usulca yatağından kalkıyor ve dolabındaki mumu çıkarıp yakarak, dersine çalışıyordu.

Hilâl, aslında küçücük yaşında hayatının belki en çetin mücadelesini vermekteydi... Üzerinde, sınıfta kalacağını peşinen bilen ve bunu bizzat öğretmeninin ağzından işiten bir talebenin moral çöküntüsünden zerrece eser yoktu... Bilâkis, kalma ihtimali yüzde doksan sekiz olmasına rağmen o, ümitliydi, azimliydi ve hayret edilecek derecede gayretliydi...

Sınıfını geçmesi, hem mutlaka geçmesi lâzımdı... Çalışmalarının haricinde, beş vakit namazında kendisini muvaffak etmesi için cenâb-ı hakka gözyaşlarıyla yalvarmaktaydı... Annesi ona öyle bir ruh, öyle bir İslâmi şuur aşılamıştı ki, Hilâl, imtihanda muvaffak olmayı sınıf geçip, ilkokulu bitirmek düşüncesiyle değil, başında taşıdığı örtünün izzeti için istiyor ve arzu ediyordu. Sabahlara kadar mum ışığının altında ders çalışması, hep bunun içindi...

O, örtülü olanlara geri kafalı, hiç bir şeyden anlamaz tembel, miskin, yobaz ve softa gözü ile bakan ve örtülerinden dolayı onları hakir gören gafillere, yirmi gün içinde görülmemiş bir muvaffakiyet kazanarak haketmiş oldukları bir ibret dersi vermek istiyordu... Daha doğrusu, örtünün Allah'ın örtünme hususundaki emrini yerine getirmek üzere yalnız saçlarını örtüp gizlediğini, insanın zekâsını örtüp gizlemediğini isbat etmeliydi.

Sonra annesi... Hayatı cefalatla geçmiş, çilekeş, fedakâr ve ve fakâr biricik annesi... Az mı koşmuş, az mı yorulmuş, az mı hakare te maruz kalmış, az mı elem ve ızdırap çekmiş, hastalanıp gözyaşları dökmüştü kendisini okutmak için... Hayatı boyunca çalışsa ve bütün ömrünü onun için harcasa, on, o büyük kadına karşı olan minnet ve şükran borcunu ödemesine imkân yoktu. Ama ne olursa olsun. Elinden geldiği kadar onu memnun etmeye ve yüzünü güldürmeye gayret etmeliydi. Bunun için de en evvel, sınıfını geçmesi, hem de mükemmel bir şekilde geçmesi icab ediyordu...

Feyzâ, kızının bu ince hesaplarından, bu asil his ve duygularından habersizdi. Yalnız günden güne onun karşısında bir mum gibi eridiğini, gözle farkedilecek şekilde zayıfladığını görerek fena halde üzülüyordu ama onun gıdası için sarfettiği bütün gayretler boşa gitmekteydi. Canı hiç bir şey yemek istemiyordu... Gözlerinin etrafı, mor bir halkayla çevrilmişti. Feyzâ, böyle giderse, kızının ileride telâfisi mümkün olmayan bir hastalığa yakalanacağından korkmaktaydı...

Öğretmeni de Hilâl'deki bu değişikliği farketmişti. Günlük derslerindeki başarısı, sınıfın en çalışkan talebesinin dahi mevkiine çıkmıştı... Bundan dolayı Safiye öğretmen, kısa zamanda Hilâl'i bütün talebelerinin üstünde bir sevgi ve muhabbetle sevmekteydi.

Nihayet imtihan günleri geldi çattı.

Feyzâ, sanki imtihana kendisi girecekmiş gibi heyecanlıydı... Kızını hayır dualarla imtihan kapısına kadar uğurluyor, sonra kendisi, Hilâl çıkıncaya kadar bahçede bekliyordu. Orada geçirdiği her bir dakika, kendisine bir yıl kadar uzun geliyordu... Dudakları her an duada, kıpır kıpır oynamaktaydı...Hilâl, imtihan kapısından çıkar çıkmaz doğru koşuyor ve ilk sual olarak:

– Canım yavrum, söyle nasıl geçti?..

Diye soruyordu. Feyzâ ne kadar heyecanlı ve endişeli ise, Hilâl o derece sakin ve mütevekkildi... Bu çocuğun yaşından büyük bir olgunluğu vardı.. Annesinin suallerine sadece:

– İyi geçti anneciğim... Tabii sonunu Allah bilir, diye cevaplandırmaktaydı.

Bütün imtihan müddetince Hilâl, kapalı bir kutuyu andırmaktaydı... Annesinin bütün ısrarlarına rağmen, imtihanlardan teferruatlı olarak bahsetmiyor, hiç bir izahta bulunmuyor, suallere kısa ve kaçamak cevaplar vermekle yetiniyordu.

Onun bu hali Feyzâ'yı adamakallı üzmekteydi. Acaba Hilâl, neden böyle davranmaktaydı?.. Yoksa imtihanlarda öğretmen hanımın önceden tahmin ettiği gibi muvaffak olamıyor muydu?.. İmtihanlardan çıkışında hiç bir sevinç emaresi göstermediğine göre, kim bilir belki de yavrucak hakikaten derslerini bilemiyor ve bunun için içlenip üzülüyordu. İmtihanların iyi geçtiğini söylemesi de, belki annesini üzmek istemediğindendi.

İmtihanlar bitmiş, diploma alma günü tesbit edilip, velilere duyurulmuştu... Fakat heyhat!... Büyük bir aksilik olarak, o gün Feyzâ, belini dahi doğrultamayacak derecede hastalandığı için merasime gitmeleri mümkün olmamıştı...Günleri üzüntü ve heyecanı, zayıf bünyesini yeniden yatağa sermişti... Ateşinin zaman zaman kırka kadar yükseldiği oluyordu. Buna rağmen aklı fikri Hilâl'deydi... Zavallı yavrucak, kimbilir merasime katılamadığı, diplomasını gününde alıp, neticeyi bir an evvel öğrenemediği için ne kadar üzülüyordu.

Kalkmak için kendini defalarca yokladı... Lâkin her seferinde, başı bir külçe gibi yastığa çakılıp kaldı. Gözlerini ne zaman açsa Hilâl'i, köşe divanda büzülmüş, başında oyalım namaz örtüsüyle, elinde Kur'an okur halde görüyordu. Bir ara dayanamadı ve güçlükle konuşarak:

– Hilâl yavrum, gidemediğimiz için üzgünsün değil mi evlâdım?.. dedi.

Hilâl, gözlerini Kur'an'dan kaldırarak annesine baktı ve:

– Hayır anneciğim, dedi. Hatta inan buna memnun bile oldum. Sen beni düşünme... Benim yegâne düşüncem üzüntüm, senin hastalığındır... Ne olur müsaade et de bir doktor çağıralım...

– Benimki gelip geçici bir haldir, bilirsin kızım... Doktorluk iş değil... Almış olduğum antibiyotikle iki güne kalmaz kalkarım inşaallah ayağa...

Buna rağmen, Feyzâ ancak bir hafta sonra sıhhatli olarak ayağa kalkabildi... Bu arada makinedeki işleri de olduğu gibi kalmış, malları almaya gelen çocuk, dikilecek yeni mal bırakıp, hiç bir şey almadan eli boş geri dönmüştü.

Hastalığı müddetince Feyzâ, Hilâl'in sözleri üzerinde uzun uzun düşünmüş ve onun bu tarz hareketine esaslı bir mana verememişti... Hilâl diploma töreninde bulunmadığından memnun olduğunu söylemişti. Bu memnuniyet, olsa olsa diploma derecesinden endişe duyduğundan dolayıydı... Hassas yavru, demek ki, herkesin önünde, öğretmenlerinin, velilerin ve arkadaşlarının önünde mahçup düşmek istememişti.

O gün, sabahleyin erkenden kalkmış ve bir-iki saat içinde işlerini bitirmişti. Alelacele giyindi ve öğlene pişecek olan pilâvın pirincini ayıklamakla meşgul olan Hilâl'in yanına gelerek, onu olanca şefkatiyle kucaklayıp, bağrına bastı ve:

– Bu gün Elhamdülillâh iyiyim yavrum, okula, diplomamı almaya gidiyorum. Yarım saate kalmaz dönerim inşaallah, dedi.

Hilâl, her zamanki gibi sakindi... Yerinden kalkıp, annesini kapıya kadar uğurladı... Anne kız, bir kere daha kucaklaştılar ve Feyzâ, kapıdan rüzgâr gibi çıktı gitti. Hilâl, bir müddet onun arkasından dalgın gözlerle baktı, sonra o da kapıyı örtüp, içeriye pirinç tepsisinin başına döndü.

Feyzâ, kapıdan ilk hızla rüzgâr gibi çıkmıştı ama sonraları, ayakları okula yönelen sokakları çiğnedikçe, adım geri gider olmuştu âdeta... Üzerinde tuhaf bir çekingenlik, kalbinde tarifi imkânsız bir eziklik, bir endişe vardı...

Okula gittiği zaman hademe taşları siliyordu... Müdür beyin yukarıda, okulun toplantı salonunda olduğunu ondan öğrendi... Acaba nefesi şu merdivenleri çıkıncaya kadar kendisine yetecek miydi?

En üst basamağı da çıktıktan sonra, elini şiddetle çarpan kalbinin üzerine bastırarak, bir an derin bir nefes aldı... Sonra geniş ko-

ridorda ilerlemeye başladı... Bir ara gözü, geniş camekânlı bir odaya takıldı. Yerlere inen camlardan, içerisini rahatça görmek mümkün oluyordu... İçeride, uzun bir masanın etrafında müdür ve okulun bütün öğretmenleri toplanmışlar, hararetli bir şekilde konuşuyorlardı.

Feyzâ, toplantı ânında müdürü rahatsız etmenin doğru olmayacağını düşünerek, toplantının sonunu beklemek üzere oradan ayrılıp, ilerdeki banklara doğru henüz bir adım atmıştı ki, bu esnada tam karşıda oturan müdür bey, kendisini gördü...

Müdür aynı anda sandalyesini çekip, ayağa kalktı ve masanın etrafını dolanarak geldi, kapıyı açtı. Onun kendisi için kalktığını görünce; Feyzâ da kapıya, ona doğru ilerledi... Tam kızının diplomasını almak üzere geldiğini söylemek için ağzını açacaktı ki, müdür bey asık bir yüz ve yüksek bed bir sesle:

– Hanımefendi, dedi. Sizin çocuğunuz...

Müdür bir an durdu, yutkundu...

Feyzâ, birden koskoca binanın başına yıkıldığını zannetti... İçinden: "Tamam, dedi... İşte acı hakikat... Tam tahmin ettiğim gibi... Muvaffak olamadı... Sınıfta kaldı..." diye geçirdi. Demek bütün emekler, çırpınmalar ve gayretler boşa gitmişti. Koskoca dünya başının etrafında döndü. Sonra müdür bey aynı ifadeyle devam etti:

– Evet, sizin çocuk bambaşka.. görülmemiş bir çocuk efendim?.. O ne zekâ... O ne kafa, o ne görülmemiş gayret ve azim öyle hanımefendi?

Feyzâ, kulaklarına inanamıyordu... Önce müdür beyin ne demek istediğini tam olarak anlayamadı. Müdür bey devam ediyordu:

– Efendim, dikkat buyurun... yirmi gün gibi çok kısa bir zamanda okul değişikliği, öğretmen değişikliği, arkadaş değişikliği, ders kitaplarının değişikliği ve hepsinin mühimi, imtihan usulünün değişikliği... Bütün bunlara rağmen çocuğunuz bu yirmi gün içindeki gayret ve çalışmalarıyla imtihanda okulumuzun en çalışkan talebesi oldu hanımefendi... Sizi temin ederim ki, bunca senelik meslek hayatımda, bu güne kadar ben sizin çocuğunuz gibi bir çocuğa rastlamadım. Sizi tebrik ederim, kızınızla ne kadar iftihar etseniz azdır.

Feyzâ, o derece şaşkına dönmüştü ki, sadece müdürün yüzüne ifadesiz gözlerle bakıyor, müdürün kendisiyle alay edip etmediğini anlamak istiyordu.

Fakat müdürün yüzünde hiç de öyle insanla alay edecek ifade yoktu. Bilâkis, sözlerinde son derece ciddi ve samimiydi. Nitekim,

müdürün sözlerini teyid edercesine, Safiye öğretmen de masadan kalktı ve elini uzatarak Feyzâ'yı, Hilâl'in muvaffakiyetinden dolayı tebrik etti...

Feyzâ, hâlâ duyduklarına inanamıyordu... Gözlerini hayret dolu bir ifadeyle, bir müdür beye, bir Safiye hocaya çevirip duruyordu... Safiye hoca, genç kadındaki bu hali farketmiş olacaktı ki, tam bir abla şefkatiyle, elini onun omuzuna koydu ve:

– Hislerinizi çok iyi anlıyorum Feyzâ hanım, dedi... İnanın, şu anda ben de en az sizin kadar hayret içindeyim... Ve size daha önceden de söylediğim gibi, bir kere daha tekrar itiraf ederim ki, Hilâl'in bu imtihanda sınıf geçmesi imkânsızdı... Kaldı ki, bırakın sınıf geçmeyi, üstelik çalışkanlığı ve almış olduğu yüksek notlarda yirmi gün gibi kısacık bir zaman içinde okulun en çalışkan talebesi olarak hepimize güzel bir sürpriz hazırladı... Ah.. bir bilseniz diploma töreni günü Hilâl'i ve sizi gözlerim ne kadar aradı.. Yavrucak, o günün gurur verici lezzetini dahi tadamadı... Tabii bir anne olarak, siz de...

Feyzâ, Safiye hocaya, sadece dudağının ucundan kıvrılan manalı bir tebessümle cevap verdi... Söylemek istediği her şey, o tebessüm içinde gizliydi.

Biraz sonra, elinde rulo halindeki kırmızı kurdele ile bağlı diploma olduğu halde müdür ve Safiye hocanıma vedâ ederken Feyzâ:

– Yarım saate kalmaz, Hilâl'i elinizi öpmeye getireceğim, efendim... demekteydi...

Okulun merdivenlerini nasıl inmiş, kendisini sokağa nasıl atmıştı bilemiyordu sevincinden... Okula gelirken âdeta geri geri giden ayakları, şimdi eve dönerken kanatlı bir kuş gibi uçuyor, bütün dünyayı, herkese saadetini haykırmak istiyordu... cenâb-ı hak, gece gündüz yapmış olduğu duaları nihayet kabul buyurmuştu işte... O'na ne kadar şükretse ne kadar hamd etse yine de azdı. Zira her şey O'nun lütfu ve O'nun rahmeti ile hâsıl olmuştu...

Feyzâ, sevinç ve memnuniyetinin büyüklüğünden, bastığı yeri görmüyordu. Eve gelip, anahtarla sokak kapısını açtığı anda bile rüyada gezer gibiydi... Hilâl, tepsideki pirinçleri ayıklamış, eline aldığı bir kitapla uzandığı divanın üzerinde uyuya kalmıştı... Feyzâ, bir türlü onu uyandırmaya kıyamıyordu. Öyle tatlı, öyle derin uyuyordu ki... Feyzâ, bir müddet uyandırmadan onun yüzünü seyretti... Kızının yüzünde mesut, saf, temiz ve melekî bir ifade vardı... Feyzâ, onu seyrederken, bir yandan da içinden "Ne kadar da güzel yaratmışsın Yâ Rabbim... Kimbilir büyüyünce büsbütün ne güzel

olacak" diye geçiriyordu.

Sonra birden zihninden bu düşünceyi attı... Zira güzellik, insanı mesut etmeye kâfi bir unsur değildi.. Şayet öyle olsaydı, en başta kendisi mesut olurdu. Güzelliği dillere destan olmuştu da ne olmuştu sanki?.. Şımarık, gururlu, kendini beğenmiş bir genç kız olarak yetişmiş ve bunun cezasını bütün hayatınca çekmişti...

İnsan, her şeyden evvel imanlı ve güzel ahlâklı olmalıydı... Bu iki güzel haslete sahip olan insan, fizikî yönden güzel olmasa da, kendisini mesut ve bahtiyar hissederdi şüphesiz...

Kızının, yanakları üzerine düşmüş uzun ve kıvırcık kirpiklerini seyrederken, onun ilerde de aynı, hattâ daha kuvvetli bir imana sahip bulunması, bu güzel ahlâkının değişmemesi ve güzelliğiyle mağrur bir genç kız değil, mütevazi, sâde ve mazbut bir genç kız olarak yetişmesi için Rabbına dua ve niyazda bulunmaktaydı...

Birden tekrar elindeki diplomayı hatırladı... Kimbilir diplomasını en iyi dereceyle gördüğü zaman ne yapacak, nasıl sevinecekti yavrucak... Bunca cefadan sonra elbette sevinmek hakkıydı... Fakat Feyzâ, onu daha da çok memnun etmek istiyordu... Kızının bu muvaffakiyeti için onu mutlaka mükâfatlandırmalıydı...

Karar verdi... Uyanınca derhal giyindirip, önce okula müdür ve öğretmeninin elini öpmeye götürecek, sonra da elinde bütün imkânı kullanarak çarşıdan ona en güzel ve en beğendiği kıyafetleri, istediği kitapları alacak ve daha sonra da, yanlarına hafız hanım teyzeyi de alarak, Boğazda güzel bir geziye çıkaracaktı kızını...

Elindeki diplomayı usulca Hilâl'in koynuna koydu ve ayıklanmış pirinçleri alarak, mutfağa doğru yürüdü.

GECE, BİR SIR ÖRTÜSÜ GİBİ bütün koyuluğunu şehrin üzerine sermişti... Bardaktan boşanırcasına yağan yağmur altında bir genç kız nefes nefese koşuyordu...

Ara sokaklarda bulunan bütün evlerin ışıkları yanmaktaydı... Sokaklar ıssız ve sessizdi... Sokak lâmbalarının ölgün ışığı altında koşarak ilerleyen kız, yağan yağmuru umursamıyordu bile...

Bir sokak lâmbasının altında aydınlanan yüzünden anlaşıldığına göre onsekiz yaşlarında olmalıydı...

Sırtında koyu renk bir trençkot, ayaklarında kısa botlar vardı. Yağmurdan sırıl sıklam olmuş başörtüsü, bütün saçlarını örtecek şekilde bağlanmıştı. Narin ve mevzun bir endama sahipti. Yüzünün cazibe ve güzelliği en koyu karanlıklarda dahi kendini hissettirecek kadar müstesnâydı.

Fakat genç kız ağlıyordu... Hem hıçkıra hıçkıra, sarsıla sarsıla ağlıyordu. Gözlerinden fışkıran yaşlar, yanaklarında iri yağmur damlacıklarıyla birleşiyor, sonra onlarla birlikte yuvarlanıp gidiyordu...

Sokak köşelerinde kıvrıla kıvrıla büyük lâmbalarla ışıl ışıl aydınlanmış geniş bir caddeye çıktı... Şimdi artık koşmuyordu... Yaşlı gözlerini yukarılara doğru kaldırmış, cadde üstünde sıralanmış büyük apartmanların kapı ve pencerelerine bakıyor, bir şeyler arıyordu.

Yüz metre kadar ilerlemişti ki, gözleri aradığını bulan bir ifadeyle büyük beyaz bir tâbelaya takıldı kaldı... Tabelâ iri siyah harflerle: "Dahiliye Mütehassısı Dr. NAZIM SOYER" yazılıydı.

Genç kız, âni bir hareketle geniş apartmanın kapısına doğru ilerledi. Alttan ikinci katın ziline parmağını bastı ve beklemeye baş-

ladı... Kalbi, yerinden fırlayacakmış gibi çarpıyordu... Kapı, otomatikle açılıncaya kadar geçen zaman, genç kıza yıllar gibi uzun gelmişti.

Açılan kapıdan rüzgâr gibi içeri daldı... Merdivenleri ikişer ikişer çıkıyordu... Şimdi ağlaması daha da şiddetlenmişti... Hıçkırık sesleri apartmanın içinde derin akisler uyandırmaktaydı...

İkinci katın daire kapılarından biri açılmış, kırkbeş-elli yaşlarında görünen saçlarına kır düşmüş yakışıklı, olgun bir adam, merak ve tecessüle başını dışarıya doğru uzatmıştı... Genç kızın ağlayarak yukarı çıktığını görünce endişeli bir sesle sordu:

– Buyurun kızım, kimi arıyorsunuz?...

Genç kız, titreyen bir sesle:

– Doktor beyi efendim... doktor beyi arıyordum, dedi...

– Doktor benim, neyiniz var?... Buyrun içeri...

Genç kız, artık ellerini yüzüne kapamış, vücudu hıçkırıklarla sarsıla sarsıla ağlamaktaydı. Bir yandan da yalvaran bir sesle:

– Annem, doktor bey.. annemi kurtarın ne olur, diyordu. Yalvarırım çabuk olun. Annem ölecek neredeyse. Kurtarın onu...

Genç kızın hali doktora dokunmuştu...

– Bir dakika dedi... İçerde misafirim var... Kendisinden müsaade isteyip, hemen geliyorum... Yalnız siz ağlamayı bırakın artık bakayım... Bu gidişle annenizden önce sizi kurtarmaya çalışacağım...

Genç kız, hiç bir şey duyacak, dinleyecek durumda değildi... Hıçkırıklarının ardı arkası gelmiyordu... Doktor, daire kapısını aralık bırakıp, içeri girdi... Misafir odasında kahvesini yudumdalamakta olan genç ve yakışıklı bir Türk subayı oturmaktaydı... Doktor Nâzım içeriye girince, genç subay, elindeki fincanı sehpanın üzerine bırakarak merakla sordu:

– Ne o ağabey?... Mühim bir durum mu var?...

– Öyle evlâdım... Ağlaya ağlaya perişan olmuş bir genç kız... Annesinin durumu fenaymış galiba... Son zamanlarda geceleri pek çıkmıyordum ama, kızcağızın hali çok dokundu bana...

– Beni hiç düşünme Nâzım ağabey... Nasıl olsa birazdan kalkacaktım. Birlikte çıkarız...

Genç subay, kasketini alarak ayağa kalktı. Tam misafir odasının kapısı önüne gelmişlerdi ki, doktor:

– Sen de benimle beraber gelsen, iyi edersin Nusret, dedi. Belki kadıncağızın mühim bir durumu vardır... Ne de olsa yardımın dokunur.

– Peki ağabey, o halde haydi bekletmeyelim kızı...

– Tamam... Sen ayakkabılarını giyerken, aralık duran daire kapısından genç kızın hıçkırık seslerini duymaktaydı... Kalbi ezilerek kapıyı açtı...

Genç kız, elleriyle yüzünü kapattığı için, yüzünü görmek mümkün değildi. Fakat giyinişinden son derece mazbut ve nezih bir aile kızı olduğu anlaşılıyorda. Kızın çaresizliği ve perişanlığı Nusret'e öylesine dokunmuştu ki, elinde olmadan onu teselli etmek istedi:

– Ağlamayın kardeşim, her şeyin bir çaresi vardır. Ağlamakla hiç bir şey elimize geçmez ki...

Genç kız, birden ellerini yüzünden çekerek karşısındakine baktı... Karşısında duranın biraz evvelki doktor değil ki, genç bir subay olduğunu görünce âdeta kekelercesine:

Ama ben doktor beyi aramıştım, siz kimsiniz? dedi...

Nusret, genç kızın meydana çıkan yaşlarla ıslanmış güzel yüzünü görünce, bir an elinde hafifçe sendeledi... Bu ne saf, bu ne masum bir güzellikti Ya Rabbi!...

Fakat kendisini çabuk topladı ve genç kızın sualini cevaplandırdı:

– Merak etmeyin... Ben doktor beyin aile dostuyum. Kendisi şimdi çıkıyor... Şayet sizce bir mahzur yoksa, ben de beraber geleceğim. Belki bir yardımım dokunur...

– Bilmiyorum... Hiç bir şey bilmiyorum... Annemin kurtulmasından başka bir şey düşünemiyorum şimdi..

O sırada Doktor Nâzım Bey, elinde çantayla göründü... Üçü birlikte merdivenlerden indiler.. Dr. Nâzım, geniş kaldırımın üzerine parkettiği arabasına doğru önden yürüdü ve önce arka kapayı açarak genç kıza:

– Siz böyle buyurun küçük hanım, dedi...

Sonra genç subayla ikisi öne geçtiler. Dr. Nâzım arabayı çalıştırdı. Yol boyunca yağmur arabanın pencerelerini kamçılıyor durmamacasına yağıyordu. Genç kızın ağlayışı hâlâ dinmemişti. Doktor sordu:

– Nerede oturuyorsunuz?...

– Yavuz Sineması'nın arka sokağında...

– Annenizin rahatsızlığı nedir?...

Genç kız içli ve titrek bir sesle cevap verdi:

– Bilmiyorum. Birden ateşi yükseldi... Yatağa yatırdım... Fakat sırtına saplanan sancılar o kadar tahammül edilmez bir halde ki,

boğazı yırtılırcasına feryad ediyor... Birkaç gün, belki geçer diye bekledik ama, biraz evvel, birden fenalaştı... Ve bana: "Kızım, ben öleceim galiba" dedi... Dışarıya nasıl fırladığımı, doktor bulmak için caddelerde nasıl koştuğumu bilmiyorum... Doktor bey söyleyin.. ölmez değil mi?... Annem ölmeyecek değil mi? Yoksa ben ne yaparım Allah'ım?...

Genç kızın hıçkırıkları yeniden şiddetlenmişti... Doktor Nâzım, yanında oturan Nusret'e şöyle bir yan gözle baktı... Onun da, genç kızın halinden büyük üzüntü duyduğu anlaşılıyordu... Sonra sakin ve yatıştırıcı bir sesle:

– Bu kadar telâşlanma yavrucuğum, dedi... Hele bir gidip muayene edelim, o zaman belli olur durumu... Kıyafetinizden, dinine bağlı bir genç kız olduğunuz anlaşılıyor... O halde Allah'ın her şeye kadir olduğunu bilmeniz icabeder. O'ndan ümit kesilir mi hiç? Yalnız size başka bir şey soracağız... Ailenizde doktor arayacak başka bir kimse yok muydu?... Sizin gibi genç, güzel ve böyle mazbut bir genç kızın gece vakitleri sokaklarda dolaşması doğru mu ya?... Babanız erkek kardeşiniz filân yok mu?

Genç kız yine hıçkırarak:

– Yok.. dedi... Benim kimsem yok... Hayatta biricik annecığimden başka hiç kimsem yok benim doktor bey... Bir felçli dadıcığımız vardı bir zamanlar. Onu da kaybettik... Bugün annemin benden, benimse annemden başka hiç kimsemiz yok... Şimdi anladınız mı gecenin bu saatinde niçin sokağa fırladığımı?..

Doktor Nâzım, kızın yarasını deştiğini anlamıştı. Sorduğuna pişman olmuştu. Üzgün bir sesle:

– Özür dilerim, dedi. Sizi üzmek istememiştim... Sizin için elimden ne gelirse yapacağımdan emin olun yavrum...

Nusret hiç konuşmamakta, fakat yüzünden genç kızın hıçkırıklarından ve anlattıklarından büyük bir ızdırap duyduğu anlaşılmaktaydı...

Nihayet araba, evin bahçe kapısının önünde durdu... Genç kız arabanın kapısından aşağı atladığı gibi önden koşarak evin kapısını açtı... Sonra içeri dalarak doğru annesinin yattığı odaya girdi... Yatakta yatan kadın kırk yaşlarında göstermekteydi... Saçlarına yer yer kır düşmüş olduğu halde, güzellik ve câzibesi hâlâ aynı letafetini muhafaza ediyordu... Duymuş olduğu ayak sesleri üzerine hafifçe gözlerini araladı ve dudaklarını güçlükle kıpırdatarak fısıltı gibi bir sesle:

– Hilâl, sen misin yavrum?... Dedi ve tekrar kendini kaybetti...

Hilâl, erkekler daha içeri girmeden ilk iş olarak çabucak bir tülbentle, âdeta baygın bir vaziyette olan annesinin başını örttü...

Bu esnada Dr. Nâzım ile Nusret de içeri girmişlerdi. Hilâl annesinin yanına diz çöktü... Feyzâ'nın yüzü sapsarıydı... Alnında buz gibi iri ter tanecikleri birikmişti... Hilâl onu böyle ölü bir benizle görünce daha çok heyecanlanmış ve vücudu bu defa daha şiddetli hıçkırıklarla sarsılmaya başlamıştı. Annesinin elini yavaşça tutarak:

– Anne!... Anneciğim.. aç gözlerini bak, doktor getirdim sana... Anne... Anneciğim...

Diye ağlayarak diller dökmeye başladı... Doktor Nâzım, Hilâl'in yanına gelerek genç kıza:

– Yooo!... Öyle ağlama yok bakalım, dedi. Bu ağlamaların, hastanın morali üzerinde ne aksi tesiri olur, bilseniz.. Sakin olun yavrucuğum.. Hele bir muayene edeyim...

Hilâl ağzını mendili ile kapıyarak ayağa kalktı.. Odanın bir köşesinde büzülerek, hıçkırıklarını mendiliyle boğmaya çalışıyordu.

Dr. Nâzım, önce Feyzâ'nın nabzını yokladı.. Sonra endişeyle genç subayın yüzüne bakarak hafifçe mırıldandı:

– Yüksek atış...

Muayene âletlerini çantasından çıkarırken de yine ona dönerek:

– İnşallah tahmin ettiğim gibi değildir dedi.. Sıkı bir muayeneden evvel bir şey söylemek imkânsığz...

Sonra Hilâl'e döndü:

– Bana biraz yardım eder misiniz yavrum?

Hilâl mendiliyle gözyaşlarını kurulayarak doktorun yanına geldi.. Aletleri üzerine koyması için bir sehpa çekti ve:

– Size ne gibi bir faidem dokunabilir doktor bey? dedi...

– Öyle mühim bir şey değil.. Şimdi bana büyücek bir beyaz tülbent veya bir çarşaf getirin siz...

Hilâl koşarak odadan çıktı.. Döndüğünde elinde temiz bir beyaz örtü vardı.. Hilâl doktorun bu örtüyü ne yapacağını merak ederken doktor Nâzım:

– Gelin yavrum annenizin geceliğini ve iç çamaşırlarını yukarı doğru sıyırdıktan sonra vücudunu bu örtüyle güzelce örtün bakayım.

Dedi ve kendisi oradan uzaklaşarak genç subayın yanına döndü.. Hilâl başını ona doğru çevirdiğinde doktorun Nusret'le birlikte kendilerine arkalarını dönmüş olduğunu gördü.

Genç kız şimdi doktorun niçin bu örtüyü istemiş olduğunu çok iyi anlıyordu.. Fakat bir yandan da hayretten kendini alamıyordu bir türlü... O erkek doktorun kadın hastaları soyarak muayene ettiklerini duymuştu hep... Annesi bunun için hastalıklarında daima kadın doktorlara muayene olmayı tercih ederdi... Ama bu gece müstesnaydı. Hilâl çaresiz kalmıştı... Artık onsekiz yaşında yetişkin bir genç kız olmasına rağmen bu güne kadar yalnız olarak adımını sokağa atmamıştı... Bunun için kadın doktor bulmak düşüncesiyle daha uzalara gitmesi imkânsızdı... Belki annesi kendisine kızacaktı ama elinden başka ne gelirdi ki...

Fakat Allah'a olan iman ve bağlılıklarının mükâfatını vermişti sanki yüce Yaradan onlara... Zira bu doktor hiç bir doktora benzemiyordu... Konuşmalarından da anlaşıldığına göre mazbut ahlâklı ve imanlı bir kimseye benziyordu.

Şimdi içi bu asil doktora karşı büyük bir güvenle dolmuştu... Artık ağlamıyordu da... Doktorun söylediklerini harfen yerine getirdi. Annesinin vücudu şimdi bembeyaz bir örtü ile örtülmüştü... İşini bitirince döndü ve:

– Tamam doktor bey, dedi. Muayene edebilirsiniz.

Doktor Nâzım Feyzâ'ya doğru ilerlerken genç subayada eliyle işaret eder: Sen de gelsen iyi olur Nusret'ciğim dedi.

– Nusret yakın bir arkadaşımın oğludur kızım, dedi. Sakın subay üniformasına bakıp kendisini asker sanmayın... Kendisi halen yedek subaylığının son ayı içinde bulunmakta olup önümüzdeki ay içinde terhis olacak ve esas mesleğine doktorluğuna dönecektir. Yani anlayacağınız kendisiyle meslektaş sayılırız.

Hilâl mahcup olmuştu... Sadece:

– İzahınıza teşekkür ederim doktor bey dedi ve o da onlarla birlikte Feyzâ'nın yatağının yanına yaklaştı...

İlk muayeneyi Doktor Nâzım yapmıştı... Sonra aletleri Nusret'e uzattı... Yüzünde genç kıza belli etmek istemediği hoşnutsuzluk ifadesi vardı... Nusret'in de muayenesi bitince iki meslektaş bir an göz göze geldiler...

Onların bu bir anlık bakışmaları Hilâl'in gözünden kaçmamıştı... Gayri ihtiyari gözlerinden yeniden yaşlar boşanmaya başlamıştı... Hıçkırıklarını boğmaya çalıştığı bir sesle:

– Söyleyin doktor bey... Annem ölmeyecek değil mi? diye inledi...

Doktor Nâzım eliyle yavaş konuşmasını işaret ederek, oda kapısına doğru yürüdü ve tam çıkacağı sırada Hilâl'e dönerek:

– Biraz benimle gelir misiniz?

Dedi ve bakışlarını genç subaya çevirdi:

– Sen de Nusret'ciğim, lütfen...

Üçü birlikte hole çıktılar. Hilâl'in bütün vücudu bir yaprak gibi titremekteydi... Doktor Nâzım, genç kızın üzüntüden bitab düştüğünü görerek:

– Sakin olun yavrum, dedi... Annenizin durumu şu anda cidden ağır... Şiddetli bir zatürre geçirmekte... Fakat itinalı bir tedaviyle inşallah yakın zamanda ayağa kalkar... Hastanın yanında konuşulacak şeyler değil bunlar... Bunun için sizi dışarıya çağırdım. Şu anda baygın vaziyette yatıyor ama, biraz sonra yeniden ızdırap içinde kıvranmaya başlayacaktır...

– Peki şimdi ne yapmam lâzım doktor bey?...

– Dediğim gibi durumu ağır... Derhal hastaneye kaldırmanız icabedecek... Benim hususi kliniğim var. Annenizi orada hususi bir ihtimamla tedavi etmeye çalışacağım...

Hilâl'in gözleri bir an buğulanır gibi oldu... Titrek fakat vakur bir sesle:

– Ama doktor bey, dedi. Durumumuz hususi bir klinikte tedavi görmeye ve icabeden masrafları karşılamaya müsait değil... Evde veya devlet hastahanelerinden birinde tedavisi mümkün değil mi?...

– Mümkün olmasına mümkün elbette... Ama gereken ihtimam gösterilmediği takdirde annenizin hayatı tehlikeye girebilir... Hem size maddi hususu soran oldu mu yavrum?... Tehlikede olan bir hayatı kurtarmak, çok zaman insan için dünyanın hazinelerine bedeldir... Hele bu insen, kalbi din kardeşleri için çarpan imanlı bir doktor olursa. Haydi yavrum, haydi sen şimdi bu gibi saçma düşünceleri kafandan at da geç içerde annen için hastahanede lüzumlu eşyaları hazırla. Şimdi vuracağımız iğne ile anneniz sabaha kadar sakin uyur... Biz, sabahleyin erkenden yine geleceğiz... Annenizi hazırlayın ki, hemen hastahaneye kaldırabilelim...

Ve doktor Nâzım genç kızın cevabını beklemeden odaya doğru yürüdü. Çantasından teskin edici bir iğne ve şırınga âletlerini çıkardı. İğneyi yaptıktan sonra Hilâl'e üzülmemesini tavsiye ederek Nusret'le birlikte arabasına binip, ayrıldı...

Hilâl, kapı önünde onları uğurlarken, gözlerinden taşan minnet yaşları yanaklarını ıslatmaktaydı...

Ertesi sabah Feyzâ'yı kliniğe yatması için ikna etmek kolay olmadı... Ne doktor Nâzım'ın hastalığının ehemmiyeti hakkındaki

malûmatı ve klinikte hususi bir tedavi görmesi icabettiğini belirtmesi, ne Nusret'in aynı yolda ikna edici sözleri ve ne de Hilâl'in yalvarmaları genç kadına önceleri tesir etmemişti.

Fakat sırtına saplanan sancıların şiddeti ve zaman zaman fena halde yükselen ateşi, durumunun vehametini açıkça göstermekteydi... Hastahanede yatmanın lüzumuna gitgide kendisi de inanmaktaydı... Lâkin bu nasıl mümkün olacaktı?

Doktor Nâzım, samimi bir dost, hattâ bir kardeş tavrıyla ısrar etmekteydi... Bir ara:

– Hanımefendi, siz zerre kadar endişe etmeyin, dedi... Klinikte kendinizi öz evinizde gibi hissedeceksiniz. Beni bir dost, hatta öz bir kardeş bilin ve lütfen lüzumsuz çekingenliği bırakın artık...

Feyzâ, bu samimi adama nihayet endişelerini açıklamaya karar vermişti. Bir yandan ızdırap içinde kıvranırken, bir yandan da güçlükle konuşuyordu:

– Sağolun doktor bey, dedi. Allah sizden râzı olsun. Yalnız size karşı açık olmak, içinde bulunduğumuz durumu belirtmek isterim. Bu gün için hususi bir klinikte tedavi olacak mâli imkâna sahip değiliz doktor bey... Bunun için...

– Lütfen devam etmeyin hanımefendi.. Aynı şeyleri dün de kızınızdan dinledim.. Fakat bilmenizi isterim ki, karşınızdaki insan, maddî kıymetlere ehemmiyet veren bir doktor değil, sıdk ile dinine bağlı bir mü'mine kardeşine, hastalığı ânında yardım vazifesi ile görevli bir din kardeşinizdir. Kardeşler arasında ise, böyle maddî meseleler ehemmiyete haiz değildir... Şu anda hastalığın ciddî ve hattâ tehlikeli bir safhada... Klinikte, hususi bir ihtimam neticesi, inşallah kısa bir zamanda eski sıhhatinize kavuşursunuz...

Feyzâ, doktorun sözlerini gözleri kapalı bir vaziyette dinliyordu... Yumulu kirpiklerinin arasında titreşen yaşları göstermemek için, başını duvara doğru çevirdi. Halinden duygulandığı ve iknâ olduğu belliydi... Ama yine de zihnine takılan mühim bir nokta onu huzursuzlandırıyor, müsbet bir cevap vermesine mâni oluyordu...

Nihayet bu iyilik timsali büyük insana, bu hususu da açıklamaya karar verdi...

– Benim için katlandığınız ve katlanmayı göze aldığınız her şey, her fedakârlık için size minnet borçluyum doktor bey... Lâkin kızım.. kızım ne olacak.. Ben hastanede yatarsam o yalnız kalacak.. Öleceğimi bilsem kızımdan ayrılamam, kızımı yalnız bırakamam ben doktor bey..

Doktor Nâzım genç kadının içinde bulunduğu hâlet-i ruhiyeyi çok iyi biliyordu... İçinden:

"Cemiyet böyle analara ne kadar muhtaç" diye geçirdi ve güven verici bir sesle:

– Size kızınızdan ayrı düşeceğinizi kim söyledi? dedi.. Merak etmeyin, ben o hususu da düşündüm... İçinizin rahat etmesi için izah edeyim. Size klinikte iki kişilik bir oda ayırttım. Orada kızınız da sizinle birlikte kalacak. Hastalığı atlatıncaya kadar benim misafirim olacaksınız anlayacağınız. Nasıl, şimdi başka bir itirazınız var mı artık?...

Feyzâ cevap vermedi... Boğazında düğümlenen hıçkırıklar cevap vermesine mâniydi.. Her şeyin madde ile ölçüldüğü şu bozulmuş cemiyet içinde tek tük de olsa maddeden ziyade mânaya ehemmiyet veren böyle yüksek ruhlu, yüksek ahlâklı insanlar da vardı demek...

Fakat genç kadının hayret ettiği bir şey vardı... Hilâl, nasıl olmuştu da bu âlicenap, müstesnâ insanları bulup getirmişti.. Yoksa bunlar, kendilerinin en müşkül anlarında imdada yetişen birer hızır mıydı neydi?..

Klinikte anne-kızın kaldığı oda, insana derin bir huzur verecek bir aydınlık ve ferahlığa sahipti. Burası, bir hastahane odasından ziyade konforlu bir evin, modern tarzda döşenmiş bir odasını andırıyordu.. Yerde düz, yeşil bir halı vardı.. Duvardaki aplikler gece odaya renkli romantik bir görünüş veriyordu.. Karyolalar ve yanlarındaki modern, zarif komedinler fildişi renkli formikadan yapılmıştı.. Çarşaflar, yastık kılıfları ve pikeler tertemiz, bahar gibiydi... Ayrıca ziyaretçilerin oturmaları için yerdeki halıların renginde kauçuk minderli üç kübik koltuk koymayı da ihmal etmemişlerdi odaya...

Feyzâ, bu şipşirin, bu konforlu odada yatağında bir mum gibi halsiz yatmaktaydı.. Izdırabı ancak sabah ve akşam vurulan uyuşturucu iğnelerle hafiflemekteydi.

Kliniğe geleli bir haftayı bulmuştu. Bu bir hafta içinde Hilâl üzüntüsünden gözle farkedilecek kadar zayıflamıştı.. Doktor Nâzım'ın teselli verici bütün sözlerine rağmen, genç kız geceleri uyku uyuyamıyordu bir türlü.. İştahı da adamakıllı kesilmişti.. Önüne

gelen her yemeği geri gönderiyor, elini hiç bir şeye sürmüyordu...

Onun bu halini farkeden Dr. Nâzım, bir sabah kendisine bayağı çıkışmış ve oldukça sert konuşmuştu... Hilâl, doktorun sözlerine sadece:

– Elimde değil efendim, yiyemiyorum, diye cevap vermişti...

Doktor ise, büsbütün hırslanarak:

– Ne demek canım yiyemiyorum?... Annenizi kurtarmaya çalışırken, sizi mi vereceğiz toprağa? Dedi. Ben, itiraz tanımıyorum küçük hanım, bundan sonra gelen tepsinin, dolu olarak geri döndüğünü görmeyeceğim... Şimdi vereceğim ilâçlar iştahınızı açacaktır... Sonra uyku için de alışkanlık yapmayan şu ilâcı alınız.. Anlaştık mı?...

Hilâl, nedense bu babacan tavırlı adamın sözlerinden dışarı çıkamıyordu. Dortor Nâzım'a karşı duymuş olduğu sevgi ve hürmeti bugüne kadar annesinden başka hiç kimseye karşı duymamıştı... Ve biliyordu ki, kendisine kızsa dahi, bu onun iyiliği içindi. Nitekim, o günden sonra ilâçlarının da tesiriyle biraz bir şeyler yemeğe başladı.. Artık bir kaç saat de olsa, geceleri uyuyabiliyordu...

Ama annesinin ızdıraplı inleyişlerini en ağır uykusunun içinde dahi olsa duyuyor ve uyanarak doğru, onun başı ucuna gidiyordu. Feyza, kızının kendisi için bu derece üzülüp harap olmasına tahammül edemiyordu. Onun, karşısında günden güne eridiğini görmek, genç kadını hasta yatağında büsbütün harab ediyordu... Hattâ şimdi onu da yanına aldırttığına pişman bile olmuştu...

Keşke hiç ısrar etmeseydi kızının da beraber olması için... Göz görmeyince gönül katlanırdı... Kızı o zaman bu derece üzülmezdi...

Fakat hemen bu düşüncelerinin arkasından yanlış düşündüğünü idrâk ediyordu... Öyle ya kızını kime emanet edip bırakacaktı. Evde yalnız kalsaydı üzüntü ve merakından büsbütün yemeden içmeden kesilir hasta olup yatağa düşerdi biricik kızı. Üstelik onsekiz yaşına gelinceye kadar onu bir an dahi gözünün önünden ayırmamıştı.

Hilâl'in içinde bulunduğu hâlet-i ruhiye ise bambaşkaydı... O, gece gündüz annesinin iyi olmasından başka bir şey düşünemiyordu... Karyolasının yan tarafına serdiği seccadenin üzerinde bazen saatlerce dua ettiği oluyor, annesinin bir an evvel eski sıhhatine kavuması için gözyaşlarıyla Rabbına yalvarıyor, yalvarıyordu...

O gün günlerden Cumartesiydi...

Dışarda bahar, bütün haşmetiyle hüküm sürmekteydi. Ağaçlar,

pembe beyaz çiçeklerle donanmış, kışın duru, sakin halinden sonra baharın tatlı, kendine has âhengiyle ortalık birden şenlenivermişti.

Kliniğin beyaz geniş merdivenlerinden, bir elinde valiz, diğer elinde pardesü olduğu halde temiz ve son derece zevkli giyinmiş uzun boylu bir genç, heyecanla çıkmaktaydı... İkinci kata gelince, sağdaki geniş koridora dönüp, âdeta uçarcasına en dipteki kapıya doğru yürümeye başladı. Nihayet ulaşmak istediği kapının önündeydi işte. Kapıyı vurdu ve girdi içeriye...

Masanın başında önündeki işlerle meşgul olan Dr. Nâzım, onu görünce yerinden kalkarak, hayret ve sevinçle kollarını açtı:

– Ooo!... Nusret'ciğim... Neredesin yavrum, bir haftadır gözlerim yollarda kaldı... O ne öyle?.. Elindeki valiz canım... Yoksa?..

Nusret, valizini yere bırakarak, neş'eli ve saygılı bir şekilde Dr. Nâzım'ın elini öptü ve:

– Sorma ağabey, izah edeceğim, dedi... Şaşırmaca yok ama... Terhis oldum ben...

– Yok canım, nasıl olur? Hani daha bir ayın vardı?.

– Öyle ağabey, ama biliyorsun, bütün yedek subaylığım müddetince hakkım olan izinlerimi hiç kullanmamıştım ben. Bunun için iznimi de hesaba katarak, bir ay evvel terhis oldum. Nasıl, memnun olmadın mı yoksa?...

– O da ne demek? Memnun olmaz olur muyum hiç? Hem de nasıl memnun olmak... Eh.. o halde geçmiş olsun... Söyle bakalım, şimdi ne yapmayı düşünüyorsun?..,

– Şimdilik hiç bir düşüncem yok henüz... Yalnız babamdan dün aldığım mektupla, sakın terhis olur olmaz etraflıca düşünmeden bir işe kalkışma. Hastahanede kalacak olsan, muayenehane de açmaya kalksan olmaya ki Nâzım ağabeyinle istişare etmeden, onun fikrini almadan hareket edesin... Hakkımı helâl etmem sana diyor...

Doktor Nâzım'ın gözleri dolmuştu birden:

– Bana göstermiş olduğu teveccühten dolayı değil, şunu samimiyetle söyleyeyim ki oğlum, senin baban gibi müstesna yaradılışlı bir ikinci insana rastlamadım bunca yıllık ömrümde ben...

Beni cemiyete imanlı, yüksek ahlâklı, vatana ve millete faideli bir insan olarak yetiştirmek için hayatta tek başına sarfetmiş olduğu gayret ve fedakârlıkların büyüklüğü ifadeye sığmaz...

– Onun üzerimdeki hakkını nasıl ödeyeceğimi bilemiyorum Nâzım ağabeyciğim... Düşün annem öldüğünden bu yana, küçü-

cük yaşımdan beri benim hem annem, hem babam o oldu. Kendisini defalarca evlendirmek istedikleri halde, annemin vefatından sonra hiç kimseyle evlenmeyi kabul etmedi... Bana öyle geliyor ki Nâzım ağabey, babam annemi büyük bir aşkla seviyordu da onun için o ölünce hayatı boyunca bir başka kadınla evlenmedi... Siz ne dersiniz, doğru değil mi tahminim...

– Değil yavrum.. mesele hiç senin bildiğin gibi değil...

Doktor Nâzım, gözlerini tâ uzaklara, derinlere daldırarak sözlerine devam etti:

– Artık koca delikanlısın. Üstelik bir doktorsun, yani münevver bir insansın Nusretciğim... O halde bilmen de bir mahzur yok sayılır. Dinle bak yavrum...

Baban, rahmetli annenle bir aşk izdivacı yapmamıştı... Evlilikleri müddetince de kalbinde ona karşı bir aşk, bir sevgi duymadı... Duymasına da imkân yoktu... Çünkü baban bir başka kadını seviyordu Nusret'ciğim...

Nusret'in gözleri hayretle açıldı:

– Nasıl, bir başka kadın mı?

– Evet yavrum... Annene karşı daima büyük bir saygı ve takdir hissi besledi. Fakat kalbini veremedi ona. Çünkü dedğim gibi, kalbi bir başkasına aitti...

– Peki, bu kadın kimdi, biliyor musunuz? Babam niçin onunla, yani sevdiği kadınla değil de, annemle evlenmiş?...

– İşin bu taraflarını bilmiyorum oğlum. Kadının kimliğini de bilmiyorum. Yalnız, babanın bir kadını ümitsiz ve çılgınca bir aşkla sevdiğini biliyorum, o kadar. Bunu da bizim Şükran'dan öğrendim... Rahmetli annenle bizim hanım, çok iyi görüşürlerdi... Bir dertleşme esnasında, babanın kalben bir başkasına bağlı olduğunu annen söylemiş Şükran'a... Ben, babanın ağzını bu hususta kaç kere aramak istediysem, hiç birinde onun ağzından bir lâf almak mümkün olmadı...

Nusret dalgınlaşmıştı...

– Ya.. demek öyle ağabey, dedi... Şimdi anlıyorum babamın niçin böyle hep üzüntülü görünüşünün ve bütün ısrarlara rağmen niçin tekrar evlenmek istemeyişinin sebebini. Zavallı babacığım...

Doktor Nâzım gülerek, lâfı değiştirmek istedi.

– Yok delikanlı... Babanın öyle zavallı denilecek tarafı yok... O bugün dünyanın en mesut en bahtiyar insanı sayılır... Senin gibi bir evlâda sahip olmak, dünyanın bütün hazinelerine ve bütün kadın-

larına bedeldir...

– Teveccüh gösteriyorsun Nâzım ağabey. Fakat yanıldığın bir yer var. O da, sevilen, hele böylesine derin bir aşkla sevilen bir kadının yerini hayatta hiç bir maddî değer ve hiç bir kimse tutamaz.

Doktor Nâzım mânâlı mânâlı Nusret'in gözlerine baktı ve:

– Ne o küçük bey, dedi.. Aşk ve sevgi hakkında âdeta derin bir ihtisasın varmış gibi konuşuyorsun. Yoksa?

– Su-i zanda bulunuyorsun ağabey... Bilirsin, hayatım müddetince kadın ve kızlardan ateşten sakınır gibi kaçan bir insanım ben...

– Baban da öyleydi oğlum, baban da öyleydi. Fakültede etrafında fir dolanıp kendisine kur yapan bir sürü kız olduğu halde, bir tekine yüz vermezdi. Ama sonra ne oldu?... Sevdi.. hem de nasıl? Erişilmesi zor, pek zor ulvî ve yüce bir sevgiyle, hayatı müddetince sevdi... Bunun için öyle büyük konuşma...

Doktor Nâzım dostça elini Nusret'in omuzuna koyarak mevzuu değiştirdi:

– Ee... Her şey bir yana söyle bakalım, şimdi ne yapmayı düşünüyorsun?

– Haraket tarzım, söylediğim gibi sizin kıymetli tavsiyelerinize bağlı ağabey... Ancak, şayet münasip görürseniz, herhangi bir karara varmazdan önce, bir müddet burada sizin yanınızda kalmak istiyorum. Bu benim için hem bir istirahat, hem de kısa da olsa staj devresi olmuş olur. Bilmem nasıl karşılarsınız?

– Çok iyi olur derim yavrucuğum. Biliyor musun, sen söylemeseydin bunu ben teklif edecektim sana. Sanki zihnimden geçenleri okudun..

– O halde anlaştık değil mi ağabey? Çok teşekkür ederim.

Nusret bir an durdu halinden bir şey sormak istediği fakat çekindiği anlaşılıyordu. Nihayet çekingen bir tavırla:

– Şey.. şeyi soracaktım ağabey.. Hangi geçen akşam birlikte muayeneye gittiğimiz, ertesi günü de kliniğe yatırdığımız anne-kız hâlâ burada mı?

Doktor Nâzım, birden her şeyi anlamıştı. Nusret'in niçin valizini kaptığı gibi buraya koşuşunun bir müddet klinikte yanında kalmak ve çalışmak isteyişinin gerçek sebebini. Fakat anladığını Nusret'e belli etmedi... Cevap verirken sesi son derece sakindi:

– Evet, evet, Feyzâ hanımla kızı Hilâl'i soruyorsun değil mi? dedi... Buradalar hâlâ Nusret'ciğim... Yatalı bir hafta oldu ama, ka-

dıncağızın durumu çok ağır. Hem biliyor musun, gelişin çok iyi oldu. Benim bu sıralarda işlerim bir hayli fazla. Bunun için bu annekızla sen meşgul olursun... Bu insanlar, cidden en büyük takdire ve hürmete lâyık kimseler oğlum... Hani bu zamanda İslâm'ı böylesine şuurlu bir şekilde yaşıyan kadın ve kızlara ender rastlanır... Hattâ rastlanmaz desem yeridir. Ne annesi, ne de kızını bugüne kadar ne ben, ne de bir başkası olsun başları örtüsüz görmedik. O ne muhafaza o ne korunma, o ne yüksek iman, inan hayret ediyorum Nusret.

Nusret, Dr. Nâzım'ın anlattıklarını büyük bir dikkatle dinliyordu:

– Bunu, daha ilk görüşümde ben de farketmiştim ağabey, dedi... Hatırlıyor musun o gece kız benden evvel içeriye koşmuş ve annesinin açık başını tülbentle örtmüştü... Herhalde imanlı, muhafazakâr bir soydan geliyorlar..

– Yok Nusret'ciğim, hiç zannettiğin gibi değil... Önceleri ben de senin gibi düşünmüştüm... Ama sonradan yanıldığımı anladım. Hilâl hanım, bizim hemşire hanımlardan biriyle çok iyi anlaşıyor... Hayat hikâyelerini ona anlatmış. Hilâl'in annesi, yani Feyzâ hanım, çok asrî bir ailenin kızıymış... Bütün genç kızlığı, çaylarda, kokteyl partilerde balolarda ve plajlarda geçmiş... Bu defa daha lüks ve debdebeli bir hayat içinde bulmuş kendini... Hilâl, işte bu evlilikten dünyaya gelmiş. Fakat bir müddet sonra Feyzâ hanımda büyük bir değişiklik meydana gelmeye başlamış... Bir yandan yaşlı dadısının telkinatı, diğer taraftan merak sardığı dinî eserler sayesinde gerçek hakikati anlamış ve yaşadığı hayattan ikrah etmiş... Ne var ki, Feyzâ hanımın hidâyetinden sonra 5 vakit namaz kılışı ve örtünmek isteyişi imânsızlık bir adam olan kocasını küplere bindirmiş... Bir gece, büyük bir topluluk içinde kadıncağızı sille-tekme fecî şekilde döverek sokağa atmış... Kısa bir müddet sonra da karşılıklı boşanma talepleri üzerine bir celsede boşanmışlar...

Nusret iyice duygulanmıştı. Merakla:

– Eee. Tabi kadın babasının evine dönmüştür değil mi?..

– Öyle olmasına öyle ama evlâdım, gel gör ki takdir-i ilâhî... Kadıncağız baba ocağına dönmüş ama, bu sıcak ocağın içi bomboş. Ne ana var, ne baba var, ne kardeş... Hepsi de trafik kazasında ölmüşler... Feyzâ hanıma, yalnız biricik kızı ve yaşlı dadısıyla birlikte başlarını sokacakları bir ev kalmış...

– Peki, bakacak başka kimseleri yok muymuş?.. Geçimlerini nerden temin etmişler?

– Allah'dan başka güvenecek ve tutunacak kimseleri yokmuş evlâdım. Kadın, mahkemede kocasının vermek istediği nafakayı dahi "Ben çocuğuma haram lokma yedirmem!" diyerek reddetmiş. Ne asalet değil mi?.. Geçimlerine gelince, aç duracak değiller ya. O şımartılmış, bütün hayatı müddetince lükse ve rahata alıştırılmış Feyzâ hanım, düşmüş çarşı yollarına. Ve evinde çarşıya mal dikerek yıllar yılı namusuyla para kazanıp, ev geçindirmiş. Bu bir kaç senedir de, çarşı işini bırakıp, evde terziliğe başlamış. Anlıyacağın tam bir hayat dramı oğlum.

Cidden öyle ağabey... Peki kızını, yani Hilâl hanımı okutabilmiş mi? Kızın halinden derin bir kültüre sahip olduğu anlaşılıyor da.

– Kendilerini tanıdığım şu bir hafta zarfında benim de kanaatim aynı oldu Nusret... Hilâl, hakikaten derin bir kültüre sahip, kıymetli bir kız.. Ne var ki, ilk okuldan sonra annesi okula göndermemiş... Kızını tam bir İslâm ahlâkı ile yetiştirmek isteyen Feyzâ hanım, onu ilerde kendisi gibi zorluk ve ızdırap çekmemesi için daha küçük yaşta İslâmi kıyafete alıştırmak düşüncesiyle ilk okula bile başı örtülü olarak göndermiş. Fakat küçük kız, başörtüyü yalnız okul dışında, sokakta taktığı, okul içinde örtmedi halde, şu bizim malûm sözde ilerici öğretmenlerden bazıları ve aynı zihniyetteki okul müdürü kızcağıza kan kusturmuşlar âdeta. Beşinci sınıfta, ayrı ayrı okullarda iki sene anne-kızın, bu örtü meselesinden çekmedikleri kalmamış. Neticede Hilâl ilk okulu iftiharla bitirmiş ama, o okulu bitirinceye kadar, annesi de sinir sahibi, hastalık sahibi olmuş... Sonra anne-kız kafa kafaya verip düşünmüşler ve karar vermişler. Hilâl, orta okula gitmeyecek evde çalışarak orta okul imtihanlarını dışardan verip diploma alacak. Feyzâ hanım lise mezunu olduğu ve çok kuvvetli İngilizce bildiği için, bu hususta kızına büyük yardımı dokunmuş. Nihayet geçen sene Hilâl, orta okul imtihanlarının tamamını vererek, pekiyi derece ile orta okul diplomasını almış. Genç kız şimdi de harıl harıl çalışıp, lise imtihanına hazırlanmaktaymış... Yegâne gâyesi, ilerde imânlı bir kadın doktor olmakmış...

Nusret, doktor Nâzım'ı dinlerken çok derinlere dalmıştı... Onun bu halini farkeden doktor, babacan bir tavırla tekrar elini bu imanlı gencin omuzuna koydu ve oldukça mânâlı:

– Ne o küçük bey?.. Pek uzaklara daldınız. Yoksa deminden beri boşa mı konuştuk? dedi.

Nusret mahcup olmuştu:

– Yok ağabey, ne münasebet. Bütün anlattıklarını dikkatle din-

ledim. Derinlere dalışım hayretimin büyüklüğünden olsa gerek. Bravo doğrusu... Bu zamanda bâhusus şu bozuk cemiyet içinde böylesine fazilet sembolü kızların bulunacağına inanamıyorum bir türlü...

Doktor Nâzım, dudağının ucuyla gülümseyerek, Nusret'in gözlerine baktı:

– Üstelik huri kızları kadar da saf ve güzel değil mi?..

Nusret, âniden bir kız gibi kızardı. Elinde olmadan başını önüne eğdi ve sadece:

– Bilmem ağabey, dedi... Dikkat etmedim...

Halbuki doktor Nâzım, daha o ilk geceden, Nusret'in kızı görünce bir tuhaf olduğunu ve onun güzelliği karşısında ne büyük bir heyecan duyduğunu görmüş ve bu iki imanlı ve birbirinden güzel genci o geceden birbirine yakıştırmıştı...

Yerinden kalkıp, tekrar yazıhanesinin başına geçerken:

– Şimdi senin istirahate ihtiyacın vardır değil mi delikanlı? Şöyle bir soyunup dökünüp, güzel bir duş alıver de sonra yine görüşürüz seninle...

Diyerek yan taraftaki zile bastı... Kapıyı açan orta yaşlı hemşireye:

– Münevver hanım, dedi. Delikanlı yeni doktorlarımızdan olup, benim çok yakınımdır... Kendisi bir müddet için klinikte vazife alacak ve bu müddet zarfında bizim misafirimiz olacak... Hemşire hanım, güngörmüş bir kadına benziyordu... Makyajsız sade yüzü ve mazbut giyinişiyle iyi bir aile kadını olduğu anlaşılıyordu. Nusret'e bakarak hafifçe tebessüm etti:

– Memnun oldum efendim, kliniğimize şeref verdiniz... dedi...

Sonra tekrar doktor Nâzım'a dönerek sordu:

– Emirleriniz efendim?..

– Estağfurullan Münevver hanım. Sizden ricam, misafirimize alt katta, bahçeye bakan güzel bir oda hazırlamanızdır...

– Derhal efendim... Yarım saate kalmaz, odayı hazırlatırım!... Şimdilik müsaadenizle...

Hemşire tam kapıyı kapıyacaktı ki, doktor Nâzım:

– Bir dakika Münevver hanım, dedi... yirmiyedi numaralı odadaki hastanın son durumunu soracaktım... Nasıl vurulan iğne tesir etti mi biraz?

– Feyza hanım mı efendim... İğne oldukça tesir etmişti. Bir müddet rahat uyudu. Ancak şimdi yine ızdırabı şiddelendi... Birden ateşi yükseldi yeniden. Mütemadiyen sayıklıyor...

– Yok canım?.. Allah Allah!... Peki Hilâl hanım ne yapıyor?

– Yavrucak, annesinin başucunda gece-gündüz içli içli yaş döküyor... Fakat bu gidişle onun durumu annesininkinden de fena olacak gibi doktor bey... Bir kaç gündür biraz bir şeyler yemeğe başlamıştı... Fakat bu gün ağzına bir lokma bir şey koymadı... Hep öyle bildiğiniz gibi elinde Kur'ân'ı, gözü hiç bir şeyi görmüyor...

Doktor Nâzım, düşünceli ve üzgün, başını önündeki kâğıtlara eğdi ve:

– Teşekkür ederim Münevver hanım, dedi... Gidebilirsiniz...

Hemşire, büyük bir saygı ile geri çekilip, dışarı çıkınca, başını kaldırıp Nusret'e baktı:

– İstersen birlikte inip bakalım hastanın durumuna ne dersin?

Sanki bu sözü bekliyormuş gibi Nusret'in yerinden kalkıp, kapıya doğru yürümesi bir oldu... Yürürken:

– Evet evet ağabey, diyordu...Gidip bir bakalım kadıncağıza...

Doktor Nâzım, yirmiyedi numaralı odanın kapısını vurup, kulpu çevirdi...İçeriye girdiklerinde Hilâl, annesinin başucuna çektiği bir koltukta, ayaklarını yukarı toplamış olduğu halde Kur'an okumaktaydı...

Karşısından birden doktor Nâzım'ı ve Nusret'i görünceçok hafif bir sesle "Sadakallahülaziym" diyerek Kur'an'ı kapadı ve yerinden doğrulup, terliklerini giydi...

– Buyrun efendim, hoş geldiniz...

Derken, bir yandan da mendiliyle gözyaşlarından ıslanan yanaklarını kurulamaya çalışmaktaydı... Üzerinde küçük çiçekli uzun bir basma sabahlık vardı... Başına, insanın içine ferahlık veren bembeyaz, bahar gibi, kenarları oyalı bir namaz örtüsü takmıştı...

Nusret, gayri ihtiyarî içinden:

– Nâzım ağabeyin söylediği gibi... Bir melek kadar saf ve güzel, diye geçirdi.

Doktor Nâzım, kapıyı kapatırken genç kıza:

– Rahatsız olmayın yavrucuğum, dedi... Sonra yüzünü dönüp onunla karşı karşıya gelince hayretle:

– Ooo... Siz yine ağlamışsınız, dedi... Oldu mu ya bu?.. Hani bana söz vermiştiniz artık ağlamayacağınıza?

Hilâl, saygıyla yana çekilmiş, yaş kirpiklerini yere eğmişti... Onun cevap vermediğini gören Doktor Nâzım, birden hatırına gelmiş gibi:

– Ha, az kalsın unutuyordum söylemeyi, dedi...

Sonra Nusret'i işaretle:

– Hatırladınız bu delikanlıyı değil mi? diye sordu..

Hilâl, bir an gözlerini kaldırıp Nusret'e baktı, sonra kıpsırmızı olarak, utançla başını tekrar önüne eğdi ve hafif, çekingen bir sesle:

– Hatırladım doktor bey, dedi. O gece sizinle beraber gelen ağabey, dedi...

Genç kız, yavru bir ceylân gibi ürkek ve çekingendi... Nusret de, aslında neşeli bir mizaca sahip olduğu halde, genç kızın karşısında bir çocuk gibi çekingen olmuştu...

Doktor Nâzım, onların bu halini farketmekle beraber gayet tabii bir halle sözlerine devam etti:

– Bilmem bahsetmiş miydim?.. Kendisi doktordur. Yedek subaylığını vaktinden bir ay evvel bitirip, yanıma geldi... Bir müddet burada kalacak ve benim işlerimin çokluğu dolayısıyla, annenizle yakından o ilgilenecek...

Sonra, yüzü duvara doğru dönük olan Feyzâ'yı işaretle sordu:

– Nasıl?.. Durumunda hiç bir fark yok mu?

– Yok efendim... Biraz evvel çok ızdırabı vardı... Şimdi nisbeten daha iyi... On dakika önce hemşire hanım, ateş düşürücü bir iğne yaptı. Ama yine de sık sık sayıklıyor.

Doktor Nâzım, Feyzâ'nın yatağına doğru yürüdü. Feyzâ'nın başı, her zamanki gibi bembeyaz bir tülbentli örtülüydü. Gözleri kapalıydı.. Yüzünde, insanı huşû içinde bırakan uhrevî bir manâ, bir nur vardı... Kıpırdayan dudaklarının arasından hafifçe bir şeyle sayıkladığı belli oluyordu. Doktor Nâzım, kulağını yavaşça Feyzâ'nın ağzına doğru yaklaştırdı, bir an dinledi.. sonra acele etmesini işaret ederek eliyle Nusret'i çağırdı.. Nusret de yatağa yaklaşıp, yatmakta olan Feyzâ'nın üzerine doğru yavaşça eğildi.. O da Doktor Nâzım gibi, kulağını Feyzâ'nın ağzına yaklaştırdı, bir müddet dinledi. Feyzâ, kesik kesik konuşuyordu:

– Lâilâhe illallah... Lâilâhe illallah... Hilâl, Hilâl'im. Yavrum benim... Sakın.. sakın sevme hiç kimseyi sevme sakın... Güvenme kimseye... Yok... Hayır, hayır.. o avukat sana göre değil... Seni güzelliğin için istiyor.. hayır.. hayır yavrum sonra açacak seni... Sakın.. sakın Hilâl'im... Lâilâhe illallah... Lâilâhe illallah...

Sonra her ikisi de doğruldular... Bir an iki erkeğin bakışları karşılaştı... İkisi de bir tuhaf olmuşlardı... Bu asil kadına karşı duymuş oldukları takdir ve hayranlık hissi, şimdi bir kat daha fazlalaşmıştı...

– Annenizin bu durumu sakın sizi üzmesin yavrucuğum, de-

di... Görüyorsunuz ya, onun bütün düşüncesi sizsiniz... En sevdiği varlığın başucunda bu derece büyük bir üzüntü içinde bulunduğunu bilmiş olsa, kadıncağız kahrından ölür. Sonra siz imanlı bir kızsınız evlâdım... Herşeyden önce, Allah'a tevekkül etmeniz ve böylesine kendinizi harab etmemeniz lâzım değil mi ya?

Hilâl'in başı, hâlâ önündeydi... Fakat doktorun sözleri ona iyice dokunmuştu... İslâmi şuurunda şüphe edilmesine aslâ razı olamazdı.. Başını vekarla kaldırarak:

– Benim üzüntümün ve göz yaşlarımın sebebini yanlış anlamış olacaksınız doktor bey, dedi... Ben üzülüyorsam ve göz yaşı dökü yorsam bu halim, yüce Allah'ımıza tevekkülsüzlüğümden değil, bir evlâdın, annesinin ızdırabı karşısında aynı ızdırabı çeker gibi elem ve ızdırab duyması icabettiğini müdrik olduğumdandır. Zavallı anneciğim gece gündüz acılar içinde inleyip kıvranırken, herhalde ben bu hali hissiz ve duygusuzcasına kayıtsız ve bigâne karşılayacak değilim...

Doktor Nâzım, Hilâl'i teselli maksadıyla söylemiş olduğu sözlerden dolayı pişman olmuştu. Hilâl haklıydı. Annesi bir haftadır gözlerinin önünde âdeta ecelle pençeleşiyordu... Sonra şayet tevekkülü olmasaydı, bütün gününü Kur'an başında geçirir miydi hiç?..

Koltuklardan birine ilişirken, yumuşak bir sesle:

– Büyüklerin küçüklerden af dilemesi pek âdet değildir ama, babanız yerinde olan bu patavatsız amcanız sizden özür dilese acep onu affeder misiniz? dedi...

Hilâl, doktorun bu büyüklüğü karşısında çok duygulanmıştı... Esasen boğazında düğümlenmiş olan hıçkırıklar, birden boşanıverdi... Bu faziletli, bu âlicenap adama ne diyeceğini, nasıl cevap vereceğini bilemiyordu... Nihayet güçlükle:

– Estağfurullah efendim, dedi... Ortada özür dilenecek bir şey yok... Her şey küçük bir yanlış anlamadan ibaret...

O sırada Feyzâ, iğnenin tesiriyle biraz kendine gelmişti... Hilâl'in hıçkırıklarını duyarak, başını onun tarafına çevirdi ve hasta, bitkin bir sesle sordu:

– Nen var, niçin ağlıyorsun Hilâl'im?

Hilâl, birden toparlandı ve:

– Hiç.. hiç bir şey yok anneciğim dedi... Sana öyle geldi, ağlamıyorum...

– Peki kim var yanında, kiminle konuşuyordun?..

Hilâl, annesinin yanına giderek, onun yanan ellerini sevgiyle

avuçları içine aldı:

– Doktor bey buradalar anneciğim, bir de şey.. hangi ilk gece doktor beyle beraber gelen ağabey gelmiş... Onunla konuşuyordum...

Feyzâ, yerinden hafifçe doğrulmak için gayret sarfettiyse de, muvaffak olamadı, başı büyük bir halsizlikle tekrar yastığın üzerine düştü.

Bunu gören Doktor Nâzım ve Nusret, birlikte hasta kadının başucuna geldiler... Feyzâ, Nusret'e bir müddet baktı, baktı.. ve birden hatırlamışçasına:

– Evet, hatırladım.. dedi.

Sonra her ikisine hitâben kesik kesik devam etti.

– Her ikinizin de iyiliğini ömrüm oldukça unutmayacağım, dedi... Allah sizi karşımıza çıkarmasaydı ne olurdu bizim halimiz?

Ve ağlamaya başladı... Göz yaşları iri yağmur tanecikleri gibi yanaklarından yuvarlanmaktaydı. Doktor Nâzım o her zamanki olgun, babacan haliyle:

– Olmadı, olmadı işte bu, dedi... Hani ne konuşmuştuk ilk akşam? Mü'minler kardeştirler, dememiş miydik?.. Mü'min'in derdiyle dertlenmeyen mü'min değildir, dememiş miydik? Sonra siz benim manevi kızkardeşim sayılırsınız dememiş miydim?..

Elini Nusret'in omuzuna koyarak, devam etti:

– Nusret'e gelince... O da sizin bir evlâdınız sayılır. Kendisi imanlı bir gençtir. Doktorluk stajını bitireli iki yıl oluyor. Sizinle bundan sonra sık sık meşgul olacak. Her ihtiyacınız, her istediğinizi kendisine çekinmeden söyleyebilirsiniz. Görüyorsunuz ya mesele hiç de öyle sizin büyüttüğünüz gibi değil. Hem biliyorsunuz üzüntü ve kuruntu, hastalığınızın baş düşmanlarıdır.

– Biliyorum doktor bey, biliyorum ama elimde değil. Beni en ziyade üzen, kızımın durumu.

– Neden? Ne var kızınızın durumunda?.. İşte, tam arzu ettiğiniz gibi kızınız her an yanıbaşınızda.

Feyzâ, bir müddet konuşmadı. Yüzünde, ızdırabının şiddetli olduğu anlaşılıyordu. Başını tekrar duvara doğru dönerken, zor duyulacak bir sesle fısıldadı:

– Haklısınız doktor bey, dedi. Halimden şikâyet etmem büyük haksızlık olur. Yalnız yalvarırım, bir büyüğü olarak ona çok nasihat edin. Gözümü ne zaman açsam, elinde Kur'an gözü yaşlı görüyorum kendisini. Sonra çok da zayıfladı. Bir anne olarak, yavrumun

karşımda günden günde eridiğini görmek çok acı geliyor bana...

Doktor Nâzım, Feyzâ'nın görmez tarafından gözlerini sitemle Hilâl'e çevirdi ve "ah.. ah.. görüyorsun ya!..." gibilerden başını iki sallamaya başladı. Sonra tekrar Feyzâ'ya dönerek:

– Siz Hilâl için hiç kendinizi üzmeyin Feyzâ hanım, dedi... Maşallah iştahı yerinde... Gelen yemeklerin hepsini silip süpürüyor.

Tekrar sitemle gülerek Hilâl'e baktı... Genç kız başını önüne eğmiş, suçlu bir çocuk gibi kızarmıştı... O vakite kadar hiç konuşmayan Nusret Feyzâ'nın durumundan ve sözlerinden duygulanmış olacaktı ki doğrudan doğruya Hilâl'e hitaben:

– Görüyorsunuz ya, annenizin iyileşmesi, kendini bir an evvel toparlaması, daha ziyade size bağlı Hilâl hanım, dedi... Hayatta anne hasreti ile büyümüş ve her an bu hasretle yanmış bir insan olarak size tavsiyem, annenizin kıymetini bilmeniz, kendi üzüntü ve gözyaşlarınızla onu üzüp hırpalamamanızdır... İnsan, o kıymetli varlığı bir kere kaybetti mi, bir daha onun yerini hiç bir şeyle dolduramıyor...

Ve, Hilâl'in cevap vermesine fırsat vermeden sordu:

– Söz veriyorsunuz değil mi?.. Artık göz yaşı akıtmayacak, annenizi üzmeyeceksiniz.

Hilâl, sesi titreyerek:

– Benden çok fazla zor şey istemenize rağmen, söylediklerinizi yerine getirmeye gayret edeceğim efendim, dedi. Yalnız...

– Evet yalnız?

– Acaba daha çok sürer mi annemin rahatsızlığı?.. Bu ızdırabı daha ne kadar devam eder dersiniz?..

Hilâl'in bu sualini doktor Nâzım cevaplandırdı:

– Merak etmeyin küçüğüm, dedi?. Bir kaç güne kalmaz, tedaviye aynı ihtimamla devam edildiği takdirde hastalığın bu şiddetli dönemi atlatılmış olunur. Çok değil, bir kaç gün daha sabır gerek.

Sonra Nusret'e dönerek:

– Senin odan hazırlanmıştır küçük bey, dedi. Artık müsaade istesek de, biraz istirahat etsen, ne dersin??

Nusret:

– Haklısınız ağabey, çıkalım artık.

Diyerek hafifçe Feyzâ'nın yatağına doğru eğildi ve:

– Müsaadenizle hanımefendi, dedi. İnşallah burada kaldığım müddetçe sıhhate avdetiniz için bütün gayretimle çalışacağım...

Feyzâ, ızdırab içinde kıvranmasına rağmen, birden kalbinin hızlı hızlı çarptığını farketti...

"Bu ses... Bu ses... Allah'ım!.." diye için için söyleniyordu. Evet, ne kadar da benziyordu onun sesine... Sanki kulağının dibinde konuşan Bilâl'di.

Güçlükle başını çevirip, Nusret'e baktı.. Ve hemen kendini toparlayarak:

– Güle güle evlâdım, dedi... İnşallah kısa zamanda iyileşirim de, sizi fazla meşgul etmem.

Nusret, her zamanki nazik ve terbiyeli haliyle:

– Bizim için sizinle meşgul olmak bir şereftir hanımefendi, dedi. Siz bu hususu düşünmeyin... Ancak bizim de temennimiz, hastalığı kısa zamada yenmenizdir ki, bu da biliyorsunuz daha ziyade size bağlı bir husus... Siz kızınıza, kızınız size üzüldüğünüz müddetçe, durumunuzda büyük bir değişiklik olması zayıf ihtimal...

– Haklısınız yavrum... Hilâl için üzülmem yersiz, biliyorum ama, analık işte.. ne dersiniz?..

Nusret, Hilâl'e de iyi günler dileyerek, doktor Nâzım Bey'le birlikte odadan ayrılırken, kulaklarında Feyzâ'nın son sözleri gitgide büyüyerek çınlamaktaydı: "Analık işte!.." Bu sözdeki ince ve derin mânâyı, anasız yetişenden başkası pek bilemezdi... Koridorlarda sessizce ilerlerken, gözlerinin önünde, hatırlayamadığı annesinin hayalini canlandırmak istedi. Fakat heyhat!.. Önünde, sisler içinde silik bir kaç şekilden başka bir şey göremiyordu...

Dalmış olduğu düşüncelerden, kendisini doktor Nâzım'ın sesi uyandırdı:

– İşte odan burası Nusretciğim, bak Münevver hanım da kapıyı açmış, eşikle kıymetli misafirimizi bekliyor.

Hakikaten de Münevver hemşire, elinde hiç kullanılmamış iyi cins bir havlu takımı olduğu halde, kapının ağzında kendilerini beklemekteydi... Nusret'le doktor Nâzım içeriye girerlerken kenara çekilerek Nusret'e:

– Buyurun efendim, dedi. Sizin için kliniğimizin en güzel ve şirin odasını hazırladım. İnşallah rahat edersiniz...

Nusret, şöyle bir etrafına bakındıktan sonra Münevver hemşireye döndü ve:

– Burası cidden çok güzel hemşire hanım. O kadar güzel ki bu gidişle korkarım, geçici değil, daimi misafiriniz olacağım.. dedi.

– Başımız üzerinde yeriniz var efendim, şeref verirsiniz.

Münevver hemşire elindekileri yerine bıraktıktan sonra dışarı çıkarken doktor Nâzım da iyi günler dileyerek ayrıldı.

Nusret nihayet odada, kendi kendiyle başbaşa kalmıştı... Aslında onun gözüne şimdi ne odanın konforu, ne de pencereden görünen manzaranın güzelliği görünüyordu. O şimdi yalnız, birkaç oda gerisinde bıraktığı anne-kızı düşünmekteydi... Bu iki kadın kendisine niçin bu derece tesir etmişti? Hilâl'i gördüğü geceden bu yana geçen bu bir hafta zarfında zihni hep onlarla, hep bu asil ve yüksek ruhlu anne-kızla meşgul olup durmuştu...

Ayakta, kollarını kavuşturmuş vaziyette daha öyle bir müddet kaldı... Gözleri pencereden çok uzaklara dalmıştı. Hisleri ve düşünceleri karmakarışıktı... Gözlerinin önünden elinde Kur'an-ı'yla Hilâl'in gözleri yaşlı hali gitmiyordu bir türlü...

Uzun sabahlığının ve papatya gibi bembeyaz dantelalı örtüsünün içinde ne kadar da güzeldi... Hele o uzun kirpikli, ceylân bakışlı gözleri?.. Nusret birden başının döndüğünü hissetti... Genç kızı ilk görüşünde de böyle olmuştu o. O gece yağmurdan sırılsıklam olmuş bir halde hıçkırıklarla sarsılırken, genç kız başını kaldırıp kendisine baktığı zaman da böyle bir tuhaf olmuş, kendisini dipsiz bir kuyunun derinliklerine düşer gibi hissetmişti...

Oradaki rahat koltuklardan birine âdeta çökercesine oturdu... İnsiyaki bir hareketle başını elleri arasına aldı. Düşünmeye başladı... Zihninde bir yığın sual, kıvrım kıvrım bükülüp bir yumak haline gelmişti...

Neden, neden hep onu düşünüyordu?.. Neden ondan başka bir şey düşünemez olmuştu... Hayatta hiç bir kadına, hiç bir genç kıza karşı bu derece yakın alâka duyduğunu hatırlamıyordu... Bunda, yalnız kendi yaradılışının değil, babasının telkinatının da rolü büyüktü şüphesiz...

Üniversiteye başladığı ilk gün, babası kendisii karşısına almış ve ona şunları söylemişti:

"Oğlum, liseyi bitirene kadar bütün tahsil döneminde senin ahlâk ve terbiyen üzerinde ne büyük bir titizlikle durduğumu bilirsin... Geçen bu zaman zarfında, sana bir yandan mesul ve mükellef olduğun bütün vazifelerimi yerine getiren bir baba, diğen yandan seninle her türlü derdini paylaşan ve her türlü sevincine ortak olan samimi bir dost, candan bir arkadaş olmaya çalıştım. Bütün emelim, seni dinine, vatanına, milletine bağlı ve faideli imanlı bir Türk genci olarak yetiştirmekti... Bugüne kadar ki gidişatınla yüzümü kara çıkarmadın... Bilakis benim tahminlerimin de üzerinde bir

mükemmeliyette yetiştin Allah senden razı olsun, seni bütün kalbimle tebrik ederim...

Ancak yavrum, üniversiteye başlangıç günü olan şu günden itibaren, bil ki önünde hayatının en çetin imtihan devresi açılmış bulunuyor... Üniversite, aslında bir ilim ocağıdır yavrum, lâkin ne yazık ki, bizi içten yıkmak, çökertmek isteyen düşmanlarımız, en desisane plânlarla bu gün milletin bu ilim ocaklarını da içten içe dejenere etmeye muvaffak olmuşlardır... Şimdi, evlâtlarına yüksek tahsil gördürmek, onları iyi bir istikbâle sahip kılmak isteyen annebabalar, ahlâkları bozulacak, terbiyeleri namusları heder olacak, saf ve temiz fikirleri binbir türlü zararlı ideoloji ile kirletilecek diye evlâtlarını fakülteye göndermekten âdeta korkuyorlar...

Ne var ki, benim bu hususlarda senden yana elhamdülillah bir korkum yok yavrucuğum. Sen, bakıyorum hattâ, imân kuvveti bakımından babanı bile geçtin. Bu bakımdan üniversitede etrafına faideli dahi olabilirsin... Benim korkuma gelince; fakülte, ne liseye, ne orta okula benzer oğlum... Daha oraya adımını atar atmaz etrafının bir anda bir sürü genç kızla çevrildiğini göreceksin.

İşte nefsinle yapacağın en çetin mücadele o zaman başlayacaktır evlâdım... Bunların içinde öyle kızlar vardır ki, gözlerine kestirdiklerini, akla hayale gelmedik plânlarla tuzaklarına düşürüp, kendilerine râm etmekte ustadırlar... Bir de, ister üniversite çevresinden, ister dışardan olsun gönlünü açık saçık bir kıza kaptırmamaya âzâmi dikkat etmelisin... Sonra bir ömür boyu bunun acısını çekersin... Dünyada ve âhirette mesut olmak istiyorsan, Allah'ın emri dışına çıkma evlâdım... Ve evlenmeye karar verdiğin zaman, yuva kuracağın kimseyi mutlaka abdestli-namazlı, örtülü, dindar, imanlı bir genç kız olarak seçmelisin... Aksi takdirde hakkım sana helâl olmaz, bilmiş ol..."

Babası böyle söylemişti işte... Nusret, dudaklarında hafif bir tebessümle pencereye doğru yürüdü, kanatların ikisini birden açtı ve çiçeklerin mestedici kokusuyla karışık temiz havayı ciğerlerine doldururken gözlerini uzaklara, çok uzaklara daldırdı. Sonra, kendisinden yüzlerce kilometre uzakta bulunan babası, hemen yanıbaşında kendisini duyacakmış gibi hafif bir sesle: "Gönlün serin olsun babacığım, dedi... Bana verdiğin emekleri boşa çıkartmayacağım... Sana, senin daha tahayyül edemeyeceğin kadar mükemmel, arzu ettiğinin çok üstünde kıymet ve hasletlere sahip bir gelin buldum..."

Dışardaki her şey kendisine gülüyor, saadetini kutluyordu sanki... Sanki çiçekler daha bir canlı çimenler daha yeşil, hava daha bir

berrak, gökyüzünde yükselen güneş daha bir aydınlık, daha bir parlaktı... Ya kalbinin vuruşu?.. Sanki tatli bir musikiye refakat eden muntazam tempoların âhengi vardı bu kalp atışlarında...

Nusret, pencerenin önünden çekilerek kendini arka üstü yatağa attı. Elleri başının altına kenetlenmiş, gözleri tavandaki renkli âvizede olduğu halde kendi kendine dahi itiraftan çekindiği şeyi, yine kendi kendine sordu: "Neden.. neden böyleyim?.. Bu kalbimdeki çırpınışlar ne?. Yoksa.. yoksa seviyor muyum?.."

Sevmek...

Bu kelime onun için çok şey ifade ediyordu.. Bu söz ona yabancı sayılmazdı.. Hayatta üç kişiyi sevmişti o. Bunlardan biri, yüzünü dahi hatırlayamadığı, fakat bütün hayatı müddetince olanca varlığıyla bağlı olduğu biricik rahmetli annesine karşı duymuş olduğu sevgiydi. İkincisi, kendisini küçücük yaşından beri, hem annelik hem babalık vazifelerini yerine getirerek binbir türlü emek ve ihtimamla yetiştiren ahlâk ve iman sahibi kılan ve gördüğü tahsil ile bugün bir doktor olmasını sağlayan babasıydı...

Kalbinde köklü bir sevgi beslediği üçüncü şahıs ise, bütün tahsil müddetince babasının yokluğundan kendisine her hususta yardımcı olan, iyi ahlâk ve iyi terbiyede kendisine numune edindiği, İslâmi bilgi ve tecrübelerinden istifade ettiği ve hakiki bir dost, öz bir ağabey gibi sevdiği doktor Nâzım'dı...

Fakat kalbinde kıvılcımlanan bu yeni sevgi, daha bir başkaydı... Ne anne, ne baba, ne de dost ve ağabey sevgisine benzemeyen bir başka türlü sevgiydi bu...

Ve işin tuhafı, Nusret'i derinden derine endişelendiriyor ve hattâ korkutuyordu bu sevgi... Ona öyle geliyordu ki, kalbindeki bu kıvılcımlar, çok geçmeden alevlenecek ve bu seegi, bütün benliğini bir yangın gibi saracaktı...

Fakat her şeye rağmen, durumunu Hilâl'e belli etmemesi lâzımdı...Bu, şimdilik doğru olmazdı... Hem genç kız kendisine "ağabey" diye hitabetmişti... Onun hayalhânesini yıkmak itimadını kaybetmek istemiyordu...

Kendilerine açılabilmesi, izdivaç için müracaat edebilmesi için mutlaka annesinin iyileşmesini beklemesi şarttı... Acaba teklifini kabul ederler miydi?.. Gerçi yakışıklılığı, güzelliği, ahlakı, terbiyesi, mevkii ve yüksek imanından dolayı bir çok mü'min ve iyi aileler, kendiliklerinden kızlarını teklif etmişlerdi ona ama, Nusret bunların hiç birisini kabul etmemişti. Onun niyeti, daha bir kaç yıl evlenmemekti...

Ama şimdi... Şimdi herşey ve bütün kararları değişmişti...

Bir insanda belki bir çok güzel hususiyetler ve meziyetler olabilirdi... Fakat bütün güzel hususiyet ve meziyetlerin bir insanda toplandığı pek enderdir... İşte Hilâl böyle bir kızdı... Cemiyetin bütün kirinden pasından arınmıştı da sanki bu dünyanın insanı değildi o... İnsan ona baktıkça, taze bir gül yaprağının üzerinde titreşen saf ve berrak bir şebnem tanesine benzetirdi onu... O kadar saf ve mâsum bir güzelliği vardı genç kızın.

Nusret, hayallerinin en tatlı noktasında, birden aklına gelen bir ihtimalle, yatağının içinde doğruldu... Öyle ya.. bunu hiç düşünmemişti... Hilâl ya sözlü veya nişanlıysa?... Genç kızın ellerine hiç bakmamıştı... Fakat nişanlı olmasa dahi herhangi birisiyle sözlü olması mümkün değil miydi?

Aklına âniden Feyzâ'nın sayıklamaları geldi... Bir avukattan bahsediyordu hasta kadın... Acaba kimdi bu avukat?.. Ama hayır hayır.. o olamazdı. Çünkü Feyzâ, "O avukat sana göre değil.. seni güzelliğin için istiyor.. hayır, hayır yavrum.. sonra açacak seni" diye çırpınıyordu... Şu halde annesinin istemediği birisiydi bu avukat... Fakat Hilâl'i istediğine göre demek genç kız sözlü filân değildi.. yani bekârdı...

Nusret, gayri ihtiyari yürekten bir "oh" çekti... Bir kuş gibi hafiflemişti sanki... Fakat ne olursa olsun, acele etmesi lâzımdı... Feyzâ iyileşir iyileşmez, derhal harekete geçmeliydi... Aksi takdirde kuşu kafesten uçurduktan sonra dövünmek hiç bir fayda vermiyecekti...

Ertesi sabah, sırtına doktor gömleğini geçiren Nusret'in ilk ziyaret ettiği yer, yirmiyedi numaralı odaydı...

Kapıyı vurarak içeri girdiği zaman görmüş olduğu manzara karşısında bir an ne yapacağını şaşırdı. Hilâl, yüzünde muztarib bir ifadeyle uyumakta olan Feyzâ'nın başucunda oturduğu koltukta başı öne düşmüş vaziyette uyuyakalmıştı...

Üzerinde yine aynı sabahlık ve başında kendisine o çok yakışan yine aynı dantelâlı beyaz örtü vardı... Elindeki Kur'an sahifeleri açık kalmıştı... Genç kız, bu haliyle masallardaki peri kızlarını andırmaktaydı.

Nusret, bir müddet ne yapması, nasıl hareket etmesi icabettiini düşündü. Feyzâ'yı yoklaması ve durumunu kontrol etmesi lâzımdı ama, genç kızı uyandırmaya bir türlü kıyamıyordu... Gerek doktor Nâzım, gerek hemşire hanım, onun gece gündüz gözüne uyku girmediğini, uykusuzluktan vücudunun bitab düştüğünü söylemişler-

di kendisine. O halde kırk yılda bir uyumuşken, tedirgen etmek hiç doğru olmayacaktı.

Böyle düşünerek, gayet yavaş adımlarla ses çıkartmamaya gayret ederek gerisin geriye kapıya döndü... Tam kulpu çevirip açacağı sırada, birden ayağı kapının yanındaki iskemleye takıldı ve iskemle büyük bir gürültüyle yere yuvarlandı...

Genç kız gürültü üzerine büyük bir korkuyla uyandı ve insiyaki bir hareketle ayağa fırladı... Karşısında Nusret'i görünce, şaşkınlıktan önce bir şey söyleyemedi. Nusret, eğilip yerdeki iskemleyi kaldırdıktan sonra genç kıza bakarak:

– Özür dilerim, istemeden sizi rahatsız ettim üstelik korkuttum da dedi...

Hilâl'in yanakları birden al al olmuştu.. gözlerini önüne eğerek mahcup bir ifadeyle konuştu:

– Özür dilemenize lüzum yok doktor bey, dedi... Nasılsa içim geçmiş bir an... Uyandırdığınız iyi oldu...

– Annenizin durumu nasıl?.. Geceyi iyi geçirmiştir inşallah...

– Vurulan iğnelerin tesiriyle olacak, bu gece çok rahat uyudu... Sabah namazından sonra da benimle yarım saat kadar konuştu..

Feyzâ, öyde derin bir uykuya dalmıştı ki, Nusret:

– Kendisini yoklamam, durumunu kontrol etmem lâzım ama. şimdi uyandırmak doğru olmayacak, dedi... Ben yarım saat sonra tekrar gelirim. Bir isteğiniz, bir ihtiyacınız var mı?

– Hayır doktor bey, teşekkür ederim... Münevver hemşire hanım, sağolsun kendi kızı gibi yakın alâka gösteriyor bana ve her ihtiyacımı temin ediyor.

– Buna memnun oldum. O halde şimdilik müsaadenizle.

– Güle güle doktor bey.

Nusret çıkmak üzereyken tekrar döndü ve:

– Her hâl-ü kârda hatırınızda olsun. Ben, birkaç oda ilerinizde, otuzüç numaralı odada kalıyorum... Temenni etmem ama mühim bir anda beni oradan arayabilir veya aratabilirsiniz.

– Teşekkür ederim efendim...

Ve Nusret seri bir hareketle kapıyı açarak çıktı gitti... Hilâl, göğsüne bastırdığı Kur'an'la, ayakta, kapanan kapının ardından bir müddet öyle kaldı. Sonra, elindeki Kur'an'ı dolabın üzerine koyarak, tekrar annesinin başucundaki koltuğa oturdu...

Kalbinin çarpışı neden böyle bir tuhaftı, anlayamıyordu... Bu güne kadar kalbinin bu derece delice çarptığını hatırlamıyordu hiç...

Ve doktor Nâzım'ın karşısında, ne diğer erkeklerin karşısında böyle heyecana kapıldığı, kalbinin böyle süratle attığı vâki değildi... Ama Nusret'le konuştuğu müddetçe ve hattâ o ayrıldıktan sonra dahi fırlayacakmış gibi çarpmaktaydı kalbi...

Hilâl, "bir kimseyi sevmek böyle mi olur acaba?" diye geçirdi içinden... Ama sonra bu düşüncesinden utanarak kendi kendine kızdı... Hiç bir-iki görmeyle, insan sevebilir miydi? Olsa olsa, sandalyenin gürültüsünden korkarak uyandığı için kalbi bu derece hızlı çarpmaktaydı...

Öyle ya, fena halde korkmuştu. Ve âdeta sıçrayarak uyanmıştı... Evet evet.. Başka türlü olamazdı...

Aradan ne kadar zaman geçtiğini bilmiyordu... Oturduğu yerde, gözleri öyle bir noktaya takılmış, düşünüyor, düşünüyordu... Sonra birden toparlandı... Evet kalbinin çarpıntısı sandalye gürültüsündendi... Fakat niye hep onu düşünüyordu?.. İsminden başka hakkında hiç bir şey bilmediği bu genç doktorun, diğer erkeklerden, diğer doktorlardan ne farkı vardı ki?

Belki o güne kadar görmüş olduğu erkeklerin içinde en terbiyeli, en yakışıklı ve en güzel olanıydı. O kadar..

Ama bir insanın yalnız terbiyeli ve güzel olması, ideal olması için kâfi miydi?...

Evet, bu genç doktor tahsilliydi, iyi bir istikbâli vardı, güzeldi, yakışıklıydı, terbiyeliydi ama acaba imanlı bir kimse mi idi? Yoksa bütün bu güzel vasıflarının yanında, bu gün kendi dininin emirlerine Kur'an'ın hükümlerine "haydi canım sen de" diyen ve aydın kişi olarak geçinen sözde ilerici sapık zihniyetli gençlerden miydi?..

Elinde olmadan yine o düşünmeye durmuştu işte. Onu bu düşüncelerden sıyıran, annesinin sesi oldu. Feyzâ uyanmış, yüzünü Hilâl'e dönmüştü.

– Öyle derin derin ne düşünüyorsun yavrum? Diye sordu.

Hilâl, bir anda kulaklarına kadar kızardığını hissetti. Birden gafil avlanmıştı... Ne söyliyeceğini şaşırdı..

– Şey.. şey anneciğim. Yani hiç bir şey düşünmüyordum...

Sonra çabucak toparlandı... Şimdi kendisi için her şeyden mühim olan, annesinin durumuydu... Fakat hayret... Feyzâ'nın yüzünde en ufak bir ızdırab hissi yoktu... Yüzü gayet sakindi.. Hattâ Hilâl'e bakarken gözlerinin içi gülüyordu...

Hilâl, annesindeki bu değişiklik karşısında sevincinden herşeyi, her şeyi unutuvermişti bir anda. Sevinçli, fakat âdeta inanamaz gözlerle:

- Anneciğim... Canım anneciğim, dedi... Rüya görmüyorum ya?..

Feyzâ, oldukça canlı bir sesle cevap verdi:

- Hayır yavrum, rüya değil. Elhamdülillah kendimi çok iyi hissediyorum. Bu gece çok güzel bir rüya gördüm. Ondan sonra kendimi bir kuş gibi hissediyorum...

- Nasıl bir rüya anneciğim?

Feyzâ, gözlerini kapadı ve şehadet parmağını dudağına götürerek yüzünde mesut bir ifadeyle hafifçe gülümseyerek:

- Sus!.. Dedi... Sakın sorma... Çok güzel.. çok güzel bir rüya...

Hilâl üstelemedi... O zaten şimdi başka bir şey düşünecek durumda değildi.. Annesinin durumu bir anda iyiye dönmüştü ya... Allah'tan başka ne istiyebilirdi?..

Birden boğazında düğümlenen hıçkırıklarla boşanıverdi... Evet ağlıyordu. Ama bu sefer merak, endişe ve üzüntüden değil, sevinç ve saadetinden ağlıyordu...

Feyzâ, onu teskin etmek istercesine:

- Hilâl.. Hilâl. Yavrum... Bırak ağlamayı, diyordu... Bak, önümüzde çok güzel günler var... Hayat bizim için inşallah yeni baştan başlıyacak. Sil gözünün yaşını. Gel. Sokul biraz yanıma...

Hilâl, yerinden kalkarak, yavaşça annesinin yatağına ilişti ve kollarını onun boynuna dolayarak, gözyaşlarını onun sinesinde dindirmeye çalıştı... Feyzâ da kızını her zaan yaptığı gibi olanca analık şefkatiyle bağrına basmış, sessiz sessiz ağlamaktaydı...

İşte Nusret, kapıyı vurup girdiğinde anne-kızı o vaziyette, birbirlerine sarılmış ağlarken buldu...

İlk anda vahim bir durum olduğunu zannetmişti... Hilâl'in annesine sarılmış vaziyette hıçkırarak ağlaması kendisini bayağı korkutmuştu... Endişeli bir sesle...

- Hilâl hanım, yoksa bir fevkalâdelik mi var? diye sordu...

Onun içeri girişini Hilâl de, Feyzâ da farketmemişlerdi... Hilâl arkasında duyduğu sesle yerinden kalktı ve karşısında endişeli gözlerle cevap bekleyen Nusret'e kirpiklerinde titreşen yaşlarla sevinç içinde gülümseyerek:

- Evet doktor bey, dedi... İşte bakın yatağının içinde kendi kendisine doğruluyor... Ağlamasına bakmayın siz... O da benim gibi sevincinden ağlıyor...

Nusret hayret dolu gözlerle gülümsemeye çalışan Feyza'ya bakarken:

- İnanın ne kulaklarıma ne de gözlerime inanamıyorum...

Halbuki hemşire hanım, dün gece çok ızdırap çektiğinizi söylemişti...

Feyzâ:

– Dün gece hakikaten çok fenaydım doktor bey... Ama sonra sabaha kadar gittikçi iyileştim... Şu anda kendimi öylesine hafif hissediyorum ki içimden ayağa kalkıp dolaşmak geliyor...

– Doğrusu bu çok sevindirici bir haber olduğu kadar şaşırtıcı bir durum da... Fakat sakın şimdilik öyle ayağa filân kalkmaya çalışmayın... Ben durumunuzu doktor Nâzım beye bildireyim... Zannederim yeniden muayeneniz icabedecek.

Sonra Hilâl'e dönerek:

– Siz de bu durumuna bakıp annenizi fazla konuşturmaya kalkışmazsınız inşallah Hilâl hanım, dedi... Biliyorsunuz bu gibi durumlarda âzâmi istirahat şart..

Aradan dört-beş gün geçmişti... Bu müddet zarfında Feyzâ'nın sıhhati bir hayli düzelmişti... Zaman zaman yatağının içinde doğruluyor ara sıra da odanın içinde dolaşabiliyordu...

Doktor Nâzım Feyzâ'daki bu âni değişikliğe hayret etmekle beraber son derece seviniyordu... Bu asil kadına karşı içinde sonsuz bir hürmet duyuyordu... Feyzâ bu geçen zaman zarfında onun nazarında öz bir kızkardeş gibi değer kazanmıştı... Onun çekmiş olduğu dayanılmaz ızdırablardan nihayet kurtulmuş olması genç kadının hayatına şüphe ile baktığı bir sırada Doktor Nâzım için büyük bir sürpriz olmuştu...

Hele Hilâl'in sevinç ve saadetine pâyan yoktu... Dolaştığı yerlere sanki basmıyor havalarda uçuyor gibiydi... Bir tek üzüntüsü doktorların annesine fazla konuşma müsaadesi vermemeleriydi... Bu yüzden annesiyle karşılıklı doya doya konuşmaktan henüz mahrumdu... Ama buna da sabretmesi icabettiğini biliyordu. Nasıl olsa bir gün gelecek yine her şey eskisi gibi olacaktı.

Şimdi onu konuşturmamak için başucunda kâh Kur'an okuyor kâh annesinin hoşlanacağı bir dinî veya fikrî eseri okuyor bazen de biricik anneciğini neşelendirmek için muzip ifadelerle aklına gelen komik fıkraları birbiri ardınca anlatıp Feyzâ'yı güldürüyordu...

Feyzâ ise bambaşka bir dünyada yaşıyordu sanki... Mesuttu. Hem öylesine mesuttu ki, saadetinden zaman zaman Hilâl'e göstermeden sessiz gözyaşı döktüğü bile oluyordu...

Nasıl mesut olmasındı ki?... Yeniden hayata dönmüştü âdeta... Halbuki hastalığının o şiddetli anlarında hayattan hemen hemen ümidini kesmiş yeniden sıhhate kavuşacağına, daha doğrusu yaşıya-

cağına dair (Allah'dan) başka hi mi hiç ümidi kalmamıştı...

Ama Allah'a inanmıştı. O'na güvenmişti, ümidini yalnız O'na, O şâfî-i zülcelâl'e bağlamıştı ya... İşte O Rahman ve Rahim olan rabb-ı zülcelâl, her şeye kadir olduğunu kendisine -hem de bir kaç saat içinde- sıhhatini iade etmek suretiyle göstermişti... O'na ne kadar hamd ve şükür etse azdı...

Hastalığının şiddetli zamanlarında, kâbuslu geçen gecelerini hatırladıkça hâlâ ürperdiğini hissediyordu... Bu kâbusların tek sebebi, Hilâl'di... Bütün acı ve ızdırabına rağmen aklı-fikri, kalbi ve gönlü hep onunla doluydu... Kendisi, bu hastalığın pençesinden kurtulamayıp, hayata gözlerini yumduğu takdirde biricik kızı ne olacaktı?... Hayatta hiç, ama hiç kimseleri yoktu... Hilâl'in yanına sığınabileceği, hiç kimseleri yoktu... Hilâl'i yanlarına sığınabileceği, hiç değilse bir tek akrabaları olsaydı, Feyzâ bu kadar düşünüp üzülmeyecekti... Fakat Feyzâ, o cihetten de şanssızdı... Çünkü ne anne tarafından teyze ve dayıları, ne de baba tarafından amca ve halaları yoktu... üstelik annesi, babası ve kızkardeşi bir trafik kazasında vefat etmiş, hayatta kendisine en büyük dayanak olan dadısı da hayata gözlerini yumunca, Feyzâ, kızıyla birlikte hayatta tek başına kalmıştı...

Kendisinin vefatıyla Hilâl'in düşeceği durumu düşündükçe deli gibi oluyor. Bu üzüntüler hastalığının büsbütün şiddetlenmesine sebep oluyordu...

Ya kalbini için için yakan o pişmanlık hissi?... Evet pişmandı Feyzâ... Hilâl'i o yüksek mimar gence vermediğine, bu imanlı gencin teklifini reddettiğine pişmandı şimdi... Tek başına olsaydı, böyle genç, bulunmaz bir talipti... Beş vakit namazında, imanlı ve şuurlu bir müslümandı... Hem mânevi, hem de maddî zenginliğe sahipti... Üstelik dalyan yapılı, güzel ve yakışıklı bir gençti de...

Hilâl'i yolda görerek gizlice tâkip etmiş, sonra da annesine koşmuş ve tutturmuştu ille de git iste diye... Ama ne çâre ki, delikanlının annesi açık, asrî bir kadındı... Kız kardeşleri ise, hemen hemen yazın hiç plajdan çıkmayan cinstendi... Kadın, oğlunu hem asrî hayatlarına çekmek sosyeteden bir salon kızıyla evlendirmek isterken, onun böyle bir kapalı kız istemesi, bütün emellerini bir anda yıkmış sinirinden deliye döndürmüştü.

Fakat oğlu aklına koymuştu bir kere... Yolda görüp beğendiği o kapalı kızla hayatını birleştirmek, âdeta yegâne gayesi olmuştu...

Oğlu, gidip istemesi için ısrarda bulundukça, kadın ağlayıp dövünüyor ve çok sevdiği oğluna sitem üzerine sitem yağdırıyordu:

– Bunca senedir tahsilden sonra nasıl.. nasıl olur da böyle bir yobaz zihniyetiyle karşıma çıkarsın oğlum? Yıllardır bize çektirdiğin yeter... Haydi, beş vakit namazına sözüm yok. Ama manastır hayatı yaşayan rahiplerden farksız hayatın üzüyor beni... Her türlü imkâna sahip bir gençsin... Zenginsin, tahsillisin, bu güne bu gün koskoca bir mimarsın... Altında son model araban, cebinde bol paran var... Üstelik her genç kızın kalbini hoplatacak kadar güzel ve yakışıklısın... Tam hayatın tadını çıkartacağın zamanda, herşeyden elini eteğini çekmen ne kadar acı... Bak, etrafında pervâne gibi dönen bir sürü güzel ve asil aileye mepsup genç kız var... Ama senin gözün bunların hiç birini görmüyor. Sen bunları bırak, bizim gibi tanınmış bir aileye, başı kapalı, sofu bir kızı lâyık gör... Bilmmez misin, ben evime başı örtülü hizmetçi dahi sokmayan bir kadınım... Nasıl olur da gider, örtülü bir kızı gelin diye isterim kendime... Öyle bir kız, ne sana, ne de ailemize lâyık değildir evlâdım...

Kadın konuşuyor konuşuyordu ama genç mimarın bunları dinlediği yoktu. Bütün bu sözleri, sadece acı ve müstehzi bir tebessümle karşılıyordu o.. Ne olursa olsun direnecekti...

Nihayet annesine, istemeye gitmeyi kabul etmediği takdirde, bir başka aracıyla isteteceğini zira onunla evlenmeye kat'i olarak kararlı olduğunu bildirince kadın işin ciddiyetini anladı ve çaresiz oğlunun isteğini kabul etti.

Bahçe içindeki tek katlı, şirin ve mütevazi evin kapısı önünde duran gıcır gıcır kırmızı İmpala otomobilin direksiyonunda bulunan kadın, elindeki adrese bir daha bakınca, "Tamam, demişti.. kırküç numara.. burası işte..." Ve baka baka arabadan inerek, etrafına küçümseyici nazarlarla baka baka büyük bir gurur ve kendini beğenmişlik edâsı içinde bahçe kapısına doğru yürüdü...

Kadın, elli yaşında gösteriyordu... Fakat kıyafeti, otuz yaşındaki genç bir kadının kıyafetinden farksızdı... üzerinde diz kapaklarını açıkta bırakan mor bir tayyör vardı... Beyazlığını örtmek için olacak saçlarını plâtin rengine yakın, açık, göz alıcı bir sarıya boyatmış, kuaförde gösterişli bir şekil verdirmişti... Göz kapaklarına, tâ kaşlarına kadar tayyörünün rengine uyacak şekilde mora yakın, leylâk rengi farlar, dudaklarına pembe sedefli ruj sürmüştü...

Zilin uzun uzun çalması üzerine kapıyı açan Feyzâ, karşısında bu derece sosyetik bir kadın görünce şaşkınlıktan ne diyeceğini bilememişti önce...

Fakat kendini çabuk toparladı ve:

– Buyrun efendim, kimi arıyorsunuz? dedi...

Kadın, başındaki beyaz namaz örtüsü ve sırtındaki uzun sabahlığıyla karşısında duran Feyzâ'yı şöyle bir tepeden tırnağa süzdükten sonra zoraki bir gülümsemeyle:

– Aradığım yerin burası olduğuna eminim... Bilmem tanımadığınız bir kimseyi misafir kabul etme lütfunda bulunur musunuz?..

Feyzâ, kadının bu sözleri karşısında geri çekilip, kapıyı ardına kadar açtı ve büyük bir nezaketle:

– Rica ederim, buyurun. Şeref verirsiniz hanımefendi.

Diyerek, antrede duran terliklerden birini giymesi için meçhul misafirine verdi.. Kendi sosyetik çevresinde her gittiği yere –sokağın bir devamı imiş gibi- paldır kültür ayakkabı ile girmeye alışmış kadın, önündeki terlikleri bozulduğunu belli etmemeye çalışarak giydi ve içeri girdi.

O sırada uzun ve gür saçlarını çözüp, taramakta olan Hilâl, annesinin bir kadınla konuştuğunu duymuş;

– Anneciğim, kim...?

Diyerek koşa koşa misafir odasının kapısına gelmişti... İşte zaten ne olduysa o anda olmuştu... Hilâl karşısında daha o güne kadar görmediği kadar şık ve açık sosyetik bir kadın görmenin hayret ve şaşkınlığı içinde yerinde çakılıp kalırken, diğer taraftan kadın da, karşısında gümrah saçları ve insanı büyüleyen çekici güzelliğiyle bir âfet-i yektâ bulmanın hayret ve şaşkınlığı içinde gözlerini Hilâl'den ayıramamıştı...

Hilal'in üzerinde sâde bir basma ev elbisesi vardı... Buna rağmen ilk şaşkınlığını üzerinden atıp, olgun bir vekarla kadına doğru yürüdü ve gamzelerini meydana çıkaran tatlı bir tebessümle elini uzatarak:

– Hoş geldiniz efendim, dedi...

Kadın, mani olamadığı hayranlıkla genç kızın elini sıkarken, Feyzâ'ya döndü:

– Kızınız mı?...

– Evet efendim...

– Maaşallah.. pek de güzelmiş...

Hilâl, mahcubiyetle üstünü değiştirmek üzere odadan çıkarken, Feyzâ da üzerindeki sabahlığı ve başındaki örtüyü çıkartmıştı... Kadın, üstündekileri çıkarıp, karşısında açık başı ve kısa kollu ev elbisesiyle kalan Feyzâ'nın da en az kızı kadar güzel olduğunu görünce dayanamadı ve:

– Doğrusu güzellik yönünden sizin de kızınızdan kalır yeriniz yok... Tevekkeli değil, yavrucak annesine çok çekmiş... Dedi.

. Feyzâ, kadının geliş sebebini iyiden iyiye merak etmeye başlamıştı... Fakat bunu, kadının izah etmesini bekliyordu. Kadın ise karşılaştığı manzara karşısında nasıl bir tavır takınacağını kestiremiyordu bir türlü...

Doğrusu o, böyle bir neticeyi hiç beklemiyordu... Ne ummuş, ne bulmuştu... O, oğlumun kapalı diye tarif ettiği bu kızın, alelâde bir mahalle kızı olduğunu zannetmişti... Fakat gerek tavırlarındaki asalet ve zerafeti, gerekse insanı büyüleyecek derecede göz alıcı güzelliği tahminleri tamamen yanlış çıkartmıştı.

Ya annesinin olgunluk, fazilet ve hanımefendiliği?... Hayran olmamak kabil değildi... Üstelik mütevazi olmakla beraber evin eşya ve dekorunun şirinliği, anne-kızın ne derece ince bir zevke sahip olduklarının bir delili sayılabilirdi.

Kadın, ancak Feyzâ'nın hatır sorması üzerine düşüncelerinden sıyrıldı. Büyük bir nezaketle karşılıkta bulunduğu sırada içeriye tekrar Hilâl girmişti.

Genç kız, üzerindeki elbiseyi çıkarmış, leylâk rengi yakası ince biyelerle süslenmiş volanlı bir emprime elbise giymişti... Gür ipek gibi saçlarını, arkaya doğru toplamış, ensesinden kadife bir kurdeleyle bağlayarak beline doğru bırakmıştı...

Kadın ona bakarken içinden: "Makyajsız olarak nasıl bu kadar güzel ve câzip olabilir? Ya bir de makyajlı olsa?..." diye geçirdi... Hem de oğlunun makyajdan ne kadar nefret ettiğini bile bile...

Ama şu anda kadın, oğlunu düşünmüyordu bile... Zihninde bir takım hesaplar kurmakla meşguldü...

Kızı beğenmek ne kelime, hem de hayran olmuştu. Kendi çevresinde, sosyete içinde dahi bu derece güzel bir genç kıza rastlamamıştı o... Şimdi oğlu için o çevreden namzet olarak seçtiği bütün kızlar, teker teker siliniyordu gözlerinden... Karşısındaki genç kız, âdeta bir güneş parçasıydı ve bu güneş, bakanın gözlerini kamaştırıcı bir câzibeye sahipti...

Gerçi kapalıydı ama, bu büyük bir problem sayılmazdı kendisi için. O, böyle can yakıcı bir güzeli kendine gelin olarak aldı mı, gerisi kolaydı... Nasıl olsa genç kız, kısa zaman içinde etrafındaki baş döndürücü lükse ve o câzip (!) hayata gıpta edecek ve kendisinin de teşvikleri ile sokakta giydiği o mânâsız (!) örtüleri bir kenara fırlatacaktı... Hem böylece bir taşla iki kuş vurmuş olacaktı... Gelini, güzelliğiyle şüphesiz oğlunu da saplanmış olduğu gerici fikirler-

den kurtaracak, onu da kendisi gibi celişeke çevrelerindeki hızlı yaşayışa uyduracaktı... Kadın, "Kadının fendi, erkeği yendi diye boşa söylenmiş bu lâf" diyordu kendi kendine...

Ne var ki, hesap edemediği bir tek şey vardı... O da Feyzâ'nın, daha ilk görüşten itibaren bütün bu içten hesap ve pazarlıkları kadının gözlerinden okuduğuydu...

Feyzâ, kadının Hilâl'e bakarken neler düşündüğünü aynen tahmin etmekteydi. Zira, anneydi o... Hem öyle bir anne ki, belki hiç bir anne kızının dünyasını ve ahiretini onun kadar düşünemez, kızı için onun kadar kendini helâk edemezdi...

İşte şimdi de ancak fedakâr analara has olan o altıncı hissiyle, bu kadının niçin ziyaretlerine geldiğini ve aklından neler geçirdiğini, kafasının içini okur gibi okumuş, anlamıştı...

Nitekim, kısa bir hatır sormadan sonra, kahve pişirmek için dışarı çıkan Hilâl'in hemen arkasından, kadın ziyaretinin gerçek sebebini Feyzâ'ya açıkladı. Oğlunun, Hilâl'i yolda görüp çok beğendiğini ve onunla evlenmek istediğini söylediği zaman, bu neticeyi beklediği için, Feyzâ, hiç şaşkınlık duymadı... Ama bunu kadına belli etmedi. Aksine çok şaşırmış görünerek:

– Nasıl olur hanımefendi, dedi. Her halde oğlunuz söylememiş olacak. Benim kızım evde gördüğünüz gibi değil, dışarda ve yabancı erkeklerin karşısında kapalıdır... Siz ise...

Kadın büyük bir pişkinlikle:

– Biliyorum efendim, biliyorum, dedi. Oğlum, kızınızın kapalı olduğundan bahsetti bana... Esasen kendisi de kızınızı yalnız güzelliği için değil, asıl kapalılığı için beğenmiş. Oğlum, Yüksek Mimar Mühendis'tir... Fakat çok imanlı, çok dindardır... Beş vakit namazını bir vakit olsun aksatmaz... Kuracağı yuvanın da İslâmi bir yuva olmasını istemekte, lâkin çevresinde arzu ettiği gibi kapalı mazbut bir kız göremediği için "açık bir kızla evlenmektense, ömür boyu bekâr kalmayı tercih ederim" demekteydi. Nihayet kızınızı görünce, dünyalar sanki onun oldu... Bize gelince... Haklısınız hanımefendi, böyle bir evlâdın, böyle bir annesi olması şaşırtıcıdır şüphesiz... Ama ne yaparsınız ki biz, ailece küçük yaştan böyle gördük, böyle gidiyoruz... İçimizden nasıl olduysa, bir tek oğlum bu derece dinî emirlere riayetkâr çıktı... Yavrucuğum, kaç kere benim örtünmem için yalvarıp yakarmıştır. Fakat alışkanlık işte... Bir türlü nefsimizi yenip, muvaffak olamıyoruz... Ama şayet kızınızı kendime gelin edinmeme müsaade ederseniz, kuvvetle eminim ki, onun genç yaşında ve böylesine güzelliğiyle örtülü olduğunu

göre göre kısa zamanda ben de örtünür hem Allah'ın emrini, hem de biricik oğlumun arzusunu yerine getirmiş olurum.

Tevekkeli şeytanlar insî ve cinnî şeytanlar diye ikiye ayrılmamış?. İnsandan da şeytan olur mu diye sorulmamalıydı... Zira işte bu kadın da, insan suretine girmiş şeytanlardan biriydi...

Nasıl da iblisane bir kurnazlıkla yalan üstüne yalan katarak karşısındakini kandırmaya, gözünü boyamaya çalışıyordu?

Feyzâ'nın yerinde bir başka kadın olsaydı, kadının bu şeytanca sözlerine kanar bilmeden kızını nâra yakardı.

Kadın sözlerinin Feyzâ üzerindeki tesirini ölçmek için onun yüzünü tetkik etmeye başlamıştı... Feyzâ'nın derin derin düşüncelere daldığını görünce...

– Sizi düşündürecek, zihninizi kurcalıyacak başka bir mesele mi var yoksa hanımefendi? dedi. Oğlumun mânevi cephesini zannederim lüzumu kadar izah ettim. Maddî durumuna gelince; kendi dolgun kazancı yanında babadan kalma bir haylide emlâke sahiptir kendisi... Ayrıca bu ya Nişantaşı'nın en gözde yerinde şahane bir apartman dairesi satın aldı, evlenince orada oturacak... Altındaki arabası...

Feyzâ, daha fazla sabredemedi... Her zaman böyle maddî mevzular midesini bulandırırdı onun. Kadının sözünü keserek:

– Rica ederim efendim, dedi... Bizler maddeye düşkün kimseler değiliz... Lütfen bu bahsi değiştirelim...

– O halde tereddüdünüzün sebebi ne olabilir?

Feyzâ, bir an ne cevap vereceğini bilemedi. Kadına red cevabı vermek için meşrû bir mazeret sebebi bulmak lâzımdı... Birden kendisinin de nasıl olduğunu anlamadan ağzından şu sözler döküldü:

– Kızım sözlüdür hanımefendi...

Kadın fena halde bozulmuştu. Büyük bir sukut-u hayale uğradığı belliydi.. Titremesine mani olamadığı hüzünlü sesiyle âdeta inler gibi:

– Yâ! dedi sadece o kadar.

Tam o esnada içeriye elindeki kahve tepsisiyle Hilâl girdi de, her iki kadın da içinde bulundukları müşkül durumdan kurtuldular..

Kadın, kahveyi içince fazla duramamış, müsaade isteyerek kalkmıştı. Sokak kapısının önüne gelince Feyzâ'nın elini sıkarken gözlerinin tâ içine bakarak:

– Söz verildiği gibi pekâlâ geri de alınabilir, unutmayın hanımefendi dedi... Şimdilik Allahaısmarladık... Sizinle tekrar görüşe-

ceğiz inşallah...

Ve Feyzâ'nın cevap vermesine meydan bırakmadan kapıdan çıkıp, arabasına doğru yürüdü. Direksiyonun başına geçip arabayı çalıştırdığı zaman son bir defa dönüp kapıda kendisini uğurlayan anne kıza tebessümle selam verirken, gözlerinde her istediğini elde etmeye alışkın insanların bencil ve kararlı ifadesi vardı.

Kadın hakikaten de dediğini yapmıştı... "Tekrar görüşeceğiz" demişti ve görüşmüştü de..

Ama nasıl görüşmek?..

Bir defa, üç defa, beş defa değil, belki on-onbeş defa tekrarlamıştı bu görüşmelerini... Artık sokak sakinleri için Feyzâ'nın evi önünde hemen hemen gün aşırı duran kırmızı İmpala otomobil, yabancılıktan çıkmış, âdeta sokağın bir parçası haline gelmişti...

Kadının inadı inattı... Ne yapıp yapıp, bu kraliçeliğe lâyık asil ve güzel kızı oğluna alacak, muradına erecekti. Hele bir de kızı açıp, modern kıyefetler içinde bütün güzelliklerini ortaya dökmeye muvaffak oldu mu, sosyetede onu Fıtnat hanımın gelini diye parmakla göstermeyen kalmayacaktı...

Fakat ah!.. Kızın o annesi yok muydu.. o annesi?.. İşte bütün mesele onu iknâ edebilmekteydi... Fıtnat hanım, önceleri bunun kolay olacağını zannederek tasalanmıyordu pek.. Fakat gidip geldikçe, onun ne kadar çetin bir ceviz olduğunu anlamaya başlamış, gitgide ümitsizliği artmıştı..

Kızı sözlüsünden ayırmak için yaptığı bütün teklifler reddedilince Fıtnat hanım deliye dönüyordu.

Feyzâ ise, uydurduğu bu bahane üzerinde ısrarla durmaya kararlıydı... Bu kadından başka türlü kurtulmanın imkânı yoktu aksi halde... Evinin içinde iyiden iyiye huzuru kaçmıştı... Artık, Hilâl'i de evde yalnız bırakmıyor, her gittiği yere onu da beraberinde götürüyordu.

Yine böyle birlikte dışarıya çıktıkları bir gün, çarşıdan ihtiyaçlarını alıp eve döndüklerinde, kapının önünde pırıl pırıl bir beyaz Opel arabanın durduğunu görünce, Feyzâ gayri ihtiyari yüksek sesle "Hayırdır inşallah" diye söylendi.

Arabayı gördüklerinde henüz sokağın başında bulunuyorlardı... Merakla adımlarını sıklaştırdıkları sırada arabanın kapısı açıldı ve dışarıya uzun boylu, yakışıklı bir genç adam çıktı... Bahçe kapısını açtı, evin kapısı önüne gelince elini zile götürdü. Bir müddet bekledi, cevap alamayınca bir daha çaldı zili... Arkası dönük oldu-

ğu için, arkadan yaklaşmakta olan Feyzâ ve Hilâl'i göremiyordu.

Hilâl, yavaşça annesinin kolunu sıkarak sordu:

– Kim olabilir acaba anneciğim?

– Her halde o kadının oğlu Hilâl'ciğim...

– Peki şimdi ne olacak?

– Sen orasını bana bırak. O da annesi gibi alır cevabını, ters yüzü döner gider. Mutlaka züppenin biridir...

Ama Feyzâ yanılıyordu... Ve kendisi de yanıldığını, ancak bahçe kapısını açıp da, genç adamla yüz yüze geldiğ zaman anlamıştı...

Açılan bahçe kapısının sesiyle arkasına dönen genç adam, karşısında Feyzâ ve Hilâl'i görünce hem şaşırmış, hem de çok memnun olmuştu... 28-30 yaşlarında gösteriyordu. Üzerinde iyi cins, füme rengi bir elbise vardı... Dalgalı siyah saçları itinayla arkaya doğru taranmıştı. Yüzünde insanın içine huzur veren ve itimad telkin eden temiz, asil bir ifade vardı...

Feyzâ, yaklaşarak sordu:

– Buyrun efendim, kimi arıyorsunuz?

Genç adam geçmeleri için kenara çekilerek:

– Sizinle hususi bir mesele hakkında görüşmek istiyordum hanımefendi, dedi.

Feyzâ, anahtarı Hilâl'e uzatarak:

– Sen aç kapıyı ve odana geç yavrum, dedi...

Hilâl içeri girince genç adama döndü:

– Kiminle, müşerref oluyorum?

– Bendeniz yüksek mimar Ekrem Yiğitöz... Validem bir kaç kere ziyaretinizde buluup, zât-ı âlinizi rahatsız etmişler...

– Estağfirullah.. Hatırladım, demek siz Fıtnat hanımın mahdumusunuz.

– Evet efendim validemin sebeb-i ziyareti malûmunuz olduğuna göre sizinle görüşmemin sebebini anlamış olmanız icabeder... Vermiş olduğunuz bütün menfi cevaplara rağmen, sizinle kızınız Hilâl hanım hakkında bizzat kendim hususî olarak görüşmek istiyorum... Yalnız böyle nazik bir meselenin ayaküstü konuşulması halledilmesi bilmem ki ne dereceye kadar doğru olur?..

Feyzâ, bu nur yüzlü genci kırmak istemiyordu. Onu, içeriye buyur etti. Fakat komşular tarafından herhangi bir su-i zanna meydan vermemek için sokak kapısını açık bıraktı ve oturdukları odanın tül perdelerini de açtı. Sonra içeriye geçerek üzerine uzun bas-

ma sabahlığını geçirdi ve gelip, gencin karşısına oturdu.

Konuşmaları bir saatten fazla sürmüştü... Genç adam, Hilâl'in her cephesiyle idealinde yaşattığı kadın tipi olduğunu, bu idealine kavuşamadığı takdirde bir ömür boyu bedbaht olacağını anlatıyor ve Feyzâ'yı ikna etmeye çalışıyordu.

Feyzâ, karşısında olgun bir nezaketle konuşan bu kültürlü ve nur yüzlü genci dinlerken ağlamamak, hislerini belli etmemek için kendisini zor tutuyordu...

Ah.. ne olurdu, ne olurdu o cin fikirli şeytan zekâlı sosyetik annesi olmasaydı da bu pırlanta gibi temiz, imancı gence "Evet" diyebilseydi. Hilâl'i bu asil delikanlının yanında görür gibi oluyor ve birbirlerine ne kadar yakışacaklarını düşünerek kalbi tatlı tatlı çarpıyordu.

Lâkin biliyordu ki, faidesiz bir çarpıştı bu... Zira imkânı yok kızını, biricik Hilâl'ini her şeye rağmen göz göre göre eliyle ateşe atamazdı.

Feyzâ, konuşmaları müddetince genç mimarın nezihane ısrarlarına karşılık bir kaç kere:

– Yavrum validenize izah ettim durumu... İnanın ki imkân olsa, sizin gibi imanlı ve kıymetli bir gence red cevabı vermem.

Şeklinde cevap verdiyse de, karşısındakinin azim ve ümidini kırmaya muvaffak olamıyordu. İçinde bulunduğu müşkül durumdan nasıl kurtulacağını bilememenin şaşkınlık ve üzgünlüğü içinde olduğu bir sırada, ağzından çıkan bir kaç söz, her şeyi bir anda halledivermişti:

– Evlâdım, lütfen kızımın sözlüsü yerine kendinizi koyun bir lâhza... Siz bir genç kızla sözlü olsanız ve o kız karşısına çıkan bir başka talip için sözü atıp, size yüz çevirse memnun olur musunuz bundan...

Genç mimar işte bu sözler üzerine âdeta yerinden sıçradı:

– Efendim?.. Sözlü mü dediniz?.. Kızınız Hilâl hanım sözlü mü hanımefendi?..

– Evet, bilmiyor muydunuz?..

– Hayır efendim, inanın bilmiyordum. İlk defa sizin ağzınızdan işittim bunu...

– Fakat nasıl olur yavrum? Anneniz Fıtnat hanım biliyor kızımın sözlü olduğunu..

Genç mimar, alt üst olmuş bir ifadeyle ayağa kalktı ve:

– Annem bana böyle anlatmadı meseleyi... Sadece vermiyorlar

dedi, o kadar... Ziyaretinize geldiğim andan beri siz ise, daima red cevabınızı "annenize izah ettim. Mümkün değil" şeklinde verdiğiniz için Hilâl hanımın sözlü olduğunu şu ana kadar bilmiyordum. Mahcubiyetimi nasıl telâfi edeceğimi bilemiyorum hanımefendi. Sözlü bir kıza talip olma cür'et ve küstahlığında bulunacak bir yaradılışa sahip değilim. Elhümdülillah. Müsaadenizle efendim...

Ve genç adam, Feyzâ'nın cevap vermesine fırsat bırakmadan âdeta kaçarcasına çıkıp gitti. Arabanın ok gibi yerinden fırladığını gören Feyzâ tülün ardından gözyaşları arasında: "Allah'ım onu koru... Bu üzüntü, mahcubiyet ve şaşkınlıkla başına bir kaza gelmesin... Sen kalbine göre ver Rabbim!" diye dualar mırıldanmaktaydı.

Yattığı şirin hastane odasının iç açıcı pembe duvarlarını seyrederken zihninde canlanan ve şekillenen bu hâtıra, Feyzâ'nın gözlerini bir kere daha yaşartmıştı.

Evet pişmandı şimdi. Hem çok pişmandı o imanlı ve kültürlü genç mimara Hilâl'i vermediğine.. Zira gitgide emin oluyordu ki o genç, annesinin bütün hile ve kurnazlıklarına karşı Hilâl'i hassasiyetle koruyacak bir güç ve karakterdeydi...

Ya sıhhati

Ya sıhhati iyiye doğru bir dönüş yapmasaydı?.. Ya kefeni yırtmaya muvaffak olmasaydı? Evet o zaman, o zaman ne olacaktı Hilâl'i?..

Ne oldu, nasıl oldu anlayamamıştı birden böğrüne keskin bir bıçak saplanışı gibi bir sancıyla yatağında kıvrıldı. Gözleri büyümüş, nefes alamaz olmuştu...

O esnada yatsı namazını kılmakta olan Hilâl, annesinin yatağının içinde iki büklüm olduğunu hissederek namazını bozdu ve bir çılgın gibi anneciğinin üzerine atıldı. Onun, iri iri gözlerle âdeta yalvarırcasına kendisine baktığını görünce kendini bir hamlede dışarı attı. Koridorlarda hiç kimse yoktu... Şaşkınlığından karyolanın başucundaki alamk zilini çalmayı dahi akıl edememişti. Hemşire çağırmak için bağırmak istedi... Fakat sesi bir hıçkırık halinde boğazında kaldı.

Neden sonra elinin bir kapu kulpunu çevirdiğini hissetti.

Sonra başını kaldırarak kapının üzerindeki numaraya baktı. Evet, herhalde yanılmıyordu... Dr. Nusret Bey'in odası burası olacaktı.

Kapıyı vurmayı akıl dahi etmeden ardına kaçar açarken vücudu hıçkırıklarla sarsılmaktaydı... Gözleri bir an odada Nusret'i aradı...

Fakat odada kimsecikler yoktu... Aynı coşkunlukla ağlayarak tam gerisin geriye çıkmak üzereydi ki, karyolanın arkasından önce takkeli bir baş sonra boylu boyunca secdeden ayağa kalkan Nusret'in vücudunu görerek bir iki adım ileri atıldı ve insiyâki bir hareketle:

– Doktor bey.. doktor bey.. yetişin, annem!..

Diye hıçkırdı... Nusret'in, bu sözü selâm verip namazı bozarak takkesini çıkarıp terliklerini giymesiyle genç kızın yanında yıldırım gibi geçerek koridora fırlaması bir olmuştu... Bir yandan da arkasında kalan Hilâl'e:

– Korkmayın. Gelin benimle... Fakat lütfen kendinize hâkim olun.. diye seslenmekte ve genç kıza cesaret vermekteydi...

Feyzâ'nın yanına geldiklerinde; onu yatağının içinde upuzun uzanmış, kolları mecalsiz bir şekilde yana düşük vaziyette buldular. Yüzünde boncuk boncuk terler birikmişti... Kapalı kirpiklerinin arasında yaşlar titreşmekteydi.

Karyolaya doğru yaklaşırken Hilâl yavaş bir sesle:

– Bıraktığımda iki büklüm kıvranıyordu, dedi.

Nusret, Feyzâ'nın nabzını tuttu... Bu temas üzerine gözlerini açan Feyzâ, yaşlı gözlerle gülümsemeye çalışarak Nusret'e ve heyecandan nefesi tutulmuşcasına kendisine bakan Hilâl'e baktı ve güç duyulan bir sesle:

– Yok bir şeyim Nusret bey dedi... Geçti.. Ama çok sarstı beni... Ölüyorum sandım sanki o an...

Nusret neşeli görünmeye çalışarak:

– Durun canım, dedi... Daha çok yaşıyacaksınız Allah'ın izniyle... Bu, mühimsenecek bir hal değildir... Gelip geçici bir refleks... Fakat biliyor musunuz, ne olduysa Hilâl hanıma oldu...

Hilâl ayakta, karyolanın başında taşlaşmış gibi duruyordu... Genç kız, geçirdiği korku ve heyecanın tesiriyle âdeta katılmıştı... Ancak Feyzâ'nın:

– Hilâl.. yavrum.. niçin öyle duruyorsun? Gel bakayım yanıma.

Diyen sesiyle kendine gelebildi ve yeniden boşanan hıçkırıklarıyla annesinin karyolasının dibine çöküp başını onun göğsüne kapıyarak:

– Anneciğim.. canım anneciğim benim.. yalvarırım beni yalnız bırakma, diye sarsıla sarsıla ağlamaya başladı.

Hilâl'in bu içli hıçkırıklarını duymamak için bir an kulaklarını tıkamak geldi Nusret'in içinden... Yüzünde ızdırabını belli eden derin çizgilerle pencereye doğru yürüdü. Ve perdeyi açarak anne-

kıza arkasını dönüp gözlerini gökyüzünde ışıldayan yıldızlara dikti.

Neden böyle alt üst olmuştu birden? Niçin kulaklarını tıkamak arzusunu bu derece şiddetle duymuştu?.. Evet.. evet.. inkâra lüzum yoktu... Hilâl'i böyle üzgün, meyus ve gözü yaşlı görmek mahvediyordu onu.

Birden kalbinin dile geldiğini hissetti: "Ah!. Onun güzel gözlerini güldürebilmek, melek yüzünden tebessüm çiçeklerini açtırabilmek için nelerimi fedâ etmezdim ki!..."

Evet, konuşan kalbiydi... Öyleyse günlerdir kendi kendine sorduğu sual cevaplanmış sayılırdı... Seviyordu Hilâl'i. Hem bütün kalbiyle ve bir kaynak kadar saf, duru ve berrak bir sevgiyle...

Hilâl'in hıçkırıkları kesilmişti artık... Genç kız, annesinin tehlikeyi atlattığını ve huzura kavuştuğunu görerek sakinleşmişti...

Fakat Nusret hâlâ arkası dönük, dimdik pencerenin önünde durmaktaydı... Yüzünü dönmekten, hislerinin anlaşılmasından korkuyordu. Bir müddet daha gökyüzünü seyrederek oyalandı, sonra perdeyi çekerek odanın ortasına doğru yürüdü...

Feyzâ şimdi tamamen açılmıştı. Yüzündeki terler ve gözlerindeki yaşlar da kaybolmuştu. Nusret'in karyolaya doğru yaklaştığını görünce:

– Oturmaz mısınız Nusret bey?.. Dedi. Gece vakti sizi rahatsız ettik, zahmet verdik kusurumuza bakmayın.

– Estağfirullah efendim. Size zahmet olarak görünen, bizim için bir rahmettir... Kendinizi şimdi nasıl hissediyorsunuz?..

– Çok iyiyim. Müsaade etseniz, kalkıp dolaşabilecek kadar iyi hissediyorum kendimi...

– Yakında bu arzunuz da olacak inşallah Feyzâ hanım... Ben oturmasam iyi olacak... Sizin ve bilhassa Hilâl hanımın bu heyecandan sonra istirahate ihtiyacınız olduğu şüphesiz... Hayırlı geceler efendim, müsaadenizle...

Nusret çıkarken: "– Güle güle efendim, hakkınızı helâl edin" diyerek kendisini kapıdan uğurlayan Hilâl'in ağlamaktan kızarmış iri ceylân gözlerinde derin bir minnet ifadesi gördü... Arkasından kapanan kapının çıkardığı tok ses, tatlı bir musiki nağmesi gibi kulağında yankılandı... Odasına girip, yeniden seccadesinin başına dururken, kalbi tatlı, fakat ulvî çırpınışlar içinde çarpmaktaydı...

Aynı anda Hilâl'e yarı bıraktığı namazını tamamlamak üzere seccâdesinin başında bulunuyordu... Genç kız namazını bitirip seccadesini toplarken, annesinin sakin bir şekilde uyumuş olduğunu

gördü ve ses çıkarmamaya gayret ederek, ayaklarının ucuna basa basa karyolasına yaklaştı... Üzerinden sabahlığını çıkartmadan battaniyenin üzerine arka üstü uzanıp, ellerini başının altına kenetleyerek gözlerini tavana dikti, düşünmeye başladı...

Fakat zihninde bir türlü çözemediği bir sual vardı... Niçin kendi kendiyle baş başa kalışında hep onu, bir kaç oda ötesinde bulunan bu genç doktoru düşünüyordu?. Zihni niçin daima hep onunla dolu, hep onunla meşguldü, niçin.. niçin?..

Sonra ya bu kalbindeki garip çırpınışlar, kalbinin bu gayri muntazam, bu deli deli vuruşu?.. Onu her gördüğü zaman böyle oluyordu. Kalbinin hızla gümbürdemesine mani olamıyordu bir türlü...

Peki ama niçin başka bir erkeğin değil de, onun karşısında bu büyük heyecanı duyuyor, yüzünün alev alev yandığını hissediyordu? Bir kere daha kendi kendine sormaktan alamadı kendini: "Yoksa aşk dedikleri, sevgi dedikleri şey bu mu?.. Yoksa seviyor muyum onu?..

– Hilâl, ne düşünüyorsun yavrucuğum...

Genç kız, hislerini tahlil etmeye fırsat bulamadan annesinin sesiyle düşünce ve hayal âleminden uyandı... O da Nusret'in yaptığı gibi hislerinin yüzünden anlaşılacağı endişesiyle başını annesine çevirmeden, gözleri yine tavana dikili olduğu halde cevap verdi:

– Hiç... Hiç bir şey düşünmüyorum anneciğim... Şey... Sen uyumuyor muydun?..

– Hayır yavrum... Sen farkında olmadan seni tetkik ediyordum... Söyle yavrum, bana açamadığın bir derdin, bir sıkıntın mı var?

– Hayır anneciğim, sana öyle geliyor...

Odada derin bir sessizlik oldu bir müddet... Sonra Feyzâ'nın ağır ağır konuşan ve mâzinin derinliklerinden geliyormuşçasına içli ve dokunaklı sesi duyuldu:

– Bana genç kızlık günlerimi hatırlattın bu halinle biliyor musun?. Ben de böyle bir şeyi, yahut birisini düşünürken ellerim senin gibi başımın altında kenetli, arka üstü yatar ve gözlerimi uzun uzun, dalgın dalgın tavana dikerdim...

Bu sözler, Hilâl'in kulaklarında, ruhunda, kalbinde dalga dalga dalgalanırken, oda yeniden derin bir sessizliğe gömüldü... Genç kız, annesinin sözlerine ne şekilde cevap vereceğini bilemiyordu. Yoksa annesi hislerini anlamış mıydı. Aynaya baksa yüzünün utançla kızardığını göreceğinden emindi... Şimdi yanakları, yüzü ve vü-

cudu daha şiddetli bir şekilde, âdeta alev alev yanıyordu...

Uzun bir müddet konuşmadan, öyle sessiz kaldılar. Hilâl, elinde olmayan, mâni olamadığı bir hisle yine onu düşünüyordu... Zihninde yine bir biri ardına sualler belirmeye başlamıştı...

Onu sevebilir miydi?.. Daha doğrusu, sevmesi doğru olur muydu?.. Daha henüz tam mânâsıyla tanımış sayılmazdı bu genci... Görünüşte iyi, hem de çok iyi bir insana benziyordu ama, bu zamanın insanlarına güven olmazdı ki... Hem onu sevebilmesi için en mühim mesele en başta araştırılacak olan husus, bu genç doktorun imanlı ve İslâm'ı hakkıyla yaşayan tam bir müslüman olup olmadığıydı ki, şayet bu hasletlere sahip değilse onun aşkından ölse, yine de böyle bir kimseyle evlenemezdi...

Gerçi doktor Nâzım Bey ona Nusret'ten imanlı bir genç diye bahsetmişti ama, acaba bu imanın derecesi ne idi? Öyle ya, bugün imanlı olarak geçinen nice insan vardı ki, imanın ve İslâm'ın şartlarından dahi bihaber, gafilce bir hayat sürmekteydiler... Bunların çoğu hem imanlı olduklarından bahsederler, hem de her şeyin kalp temizliğinden bittiğini ileri sürerek gafletlerinin derinliğini belirtirlerdi.

Genç kıza böyle birbirini tutmaz şüpheler içinde bocalayıp dururken birden gözlerinin önünde Nusret'in hayali canlandı... Sanki gözlerinden bir perde kalkmıştı... Niçin.. niçin daha evvel düşünememiş, daha evvel hatırlayamamıştı bunu da çeşitli tahminlerde kafasını yormuştu?.. Evet evet emindi gördüğünc... Odasının kapısını açtığında Nusret namaz kılıyordu. Secdeden doğrulmuş, ayağa kalkmış, sonra onun sesiyle selâm verip namazını bozmuştu... Başında beyaz bembeyaz da bir takke vardı. Demek namaz kılıyordu Nusret... Hilâl, kalbinin yerinden fırlayacakmış gibi şiddetle çarptığını hissediyordu...

Yatağından bir çırpıda sıçrayıp, koşarak annesinin karyolasının yanına geldi. Ve Feyzâ'nın ellerine sarılarak büyük bir heyecanla, gözleri sevinçten ışıl ışıl:

– Anneciğim.. anneciğim... Biliyor musun, Nusret Bey namaz kılıyor... İnan ki gördüm anneciğim... Odasında namaz kılıyordu.. diye sevinçle haykırdı...

Feyzâ, ellerini tutan kızının avuçlarını göğsüne bastırarak mes'ut bir ifadeyle gözlerini yumup, gülümsedi. "Sahi mi?" diye sorduğu takdirde aksi bir cevap alacakmış gibi hiç bir şey sormadı, söylemedi... Yalnız avucunun içinde heyecandan titreyen elleri daha kuvvetlice göğsüne bastırarak bir an Hilâl'e baktı, sonra onun

utançla önüne düşen başını kendine doğru çekip, titrek ve anlayışlı bir sesle mırıldandı:

– Yavrum benim!..

Bu iki kelime, her ikisi için de neler ifade etmiyordu ki... Her şey, her sır bu iki kelimenin içinde açığa çıkıyor, vuzuha kavuşuyordu.

Hilâl başı annesinin göğsüne gömülü olduğu halde yarı utanç ve yarı saadet hisleriyle sessiz sessiz ağlarken Feyzâ'da onun ipek gibi yumuşak uzun saçlarını derin bir şefkat ve sonsuz bir sevgiyle okşayıp, koklamaktaydı...

Aralarında sanki sessiz bir anlaşma doğmuştu... Hiç konuşmuyorlar, ikisi de hiç bir şey söylemiyorlardı ama her ikisi de biliyordu ki, bu mânâlı sükût, saatlerce konuşmaya bedeldi..

Belki on dakikaya yakın bir zaman, Hilâl'in başı kendisi, kendi saadeti için çarpan bu asil kalbin üzerinde kaldı... Başını kaldırdığında annesinin gözlerine bakamıyordu bir türlü. Ayağa kalkıp, tekrar karyolasına döndüğü sırada, arkasından Feyzâ'nın fısıltı gibi bir sesle:

– Biliyordum.. Rüyamın hakikat olacağını biliyordum Rabbim!

Feyzâ o akşam geçirdiği âni krizden sonra 15 gün daha klinikte yatmıştı...

Bu onbeş gün, Nusret'i daha iyi anlamına ve onu bütün veçheleriyle tanımasına sebep olmuştu...

Uzun boylu, asil ve vekarlı yüzüyle her genç kızın yüreğini hoplatacak kadar fizikî bir güzelliğe sahip olan bu yakışıklı gencin halindeki olgunluk ve hareketlerindeki ağırbaşlılık, ona apayrı bir şahsiyet kazandırmaktaydı... Zaman zaman yapmış oldukları kısa dinî sohbetler esnasında, Feyzâ onun aynı zamanda geniş bir İslâmi kültüre sahip olduğunu da anlamıştı.

Hele Nusret'in Hilâl'e karşı olan hislerini keşfettiği andaki saadet ve heyecanı ömrü boyunca unutmasına imkân yoktu. Evet, çeşitli hadiselerle anlamış, ancak hassas bir anneye vergi olan ince bir önsezi ile hissetmiş ve nihayet kat'i kanaat getirmişti ki, en az kızının sevgisi kadar Nusret de Hilâl'i seviyordu...

Ne var ki genç doktor, sevgisini açığa vurmaktan şiddetle kaçınıyor ve bu haliyle içten kaynayan durgun bir denizi andırıyordu.

Hilâl'e gelince; genç kız, annesinin hislerini anladığı günden beri daha bir çekingen, daha bir içine kapanık hal almıştı. Nusret'le bir araya, karşı karşıya gelmemek için gösterdiği bütün gayretlere

rağmen tesadüf aksine onları birbirlerine daha çok yaklaştırıyor ve her yakınlaşma gençlerin hissi bağlarını bir kat daha sağlamlaşmasına sebep oluyordu.

Bu durum Feyzâ'nın olduğu kadar Doktor Nâzım Beyin de gözünden kaçmamaktaydı. Babacan adam bu hususta zaman zaman Nusret'e takılmaktan zevk alıyordu. Ama Nusret, Hilâl'in durumunu düşünerek hislerini şimdilik saklamaya kararlı olduundan, Dr. Nâzım'ın her takılışında, ona kırıldığını belli edercesine: "Aşkolsun ağabey, o benim bacım, kızkardeşim" diyerek sözü kestirip atıyordu...

O gün Doktor Nâzım, kliniğin üst katındaki odasında, çalışma masasının başında otururken, içeri Nusret girdi. Dr. Nâzım, onu solgun bir yüzle karşısında görünce yine işi şakaya vurdu:

– Oo!.. Gel bakalım dertli âşık... gel hele...

Nusret, oradaki koltuklardan birine otururken, kızgın ve sitemli bir sesle:

– Yine mi Nâzım ağabey? dedi...

– Yok canım, yok kızma hemen.. Eh.. Anlat bakalım, ne var ne yok?.. Ben Ankara'da kaldığım bu üç gün içinde klinikte olağanüstü herhangi bir şey yok ya...

– Merak edilecek şekilde hiç bir şey olmadı ağabey. Yalnız...

– Evet, yalnız?.. Niye durdun?..

– Şey.. Bilmem farkettiniz mi siz de, buraya geldiği günden bu yana Hilâl hanım çok zayıfladı ve süzüldü.

– Herhalde bilirsin, böyle hallerde bir söz vardır: Kara sevda çekiyor derler... Sakın rahatsızlığı bu olmasın?..

– Ağabey!..

– Yine mi kızmak?.. Dur öyleyse bir söyleyeceğim daha var... dinle de kızacaksan öyle kız.

– Eğer yine bu yolda bir şey söyleyeceksen dinlemem ağabey...

– İster dinle, ister dinleme... Ben yine bildiğimi söylerim... Hilâl hanım kızım bir yana ya, peki senin yüzünün bu rengi, bu solgunluğu ne yavrum?.. Buna bal gibi kara sevda derler işte...

– Siz hep işin lâtife tarafındasınız... Bense size danışayım da, kızcağıza bir kaç gıda ve kuvvet iğnesi vursak nasıl olur diye sorayım diyecektim...

Doktor Nâzım birden ciddileşmişti:

– Haklısın Nusret'ciğim, sen bana bakma dedi. Bir baba dostu, aynı zamanda seni bir özkardeş gibi seven bir ağabey olarak sana takılmak hoşuma gidiyor nedense... Yalnız karar verdim, bu gün

seninle şöyle ciddi ciddi konuşmak istiyorum.

– Buyrun ağabey, hayrola?.. Mühim bir şey mi vardı?..

– Var ya elbet... Yalnız söz ver, söyleyeceklerim karşısında yine bana her zamanki gibi bin dereden su getirmeyeceksin..

– Hangi mevzuu

– Hilâl mevzuunda?..

– Yine mi Hilâl hanım, ağabey?.. İnanın...

– Dur yavrucuğum, dur... Evet yine onun hakkında ama bu defa söyleyeceklerim takılmak filân değil... Ciddi konuşacağım seninle diyorum...

– Peki sizi dinliyorum öyleyse...

Dr. Nâzım, bir müddet kalbinin derinlerini okumak istercesine Nusret'in gözleri içine baktı... Fakat Nusret onun hislerini anlıyacağından korkan bir halde gayri ihtiyari gözlerini yere indirmiti.

Dr. Nâzım ağır ağır konuşuyordu:

– Benim seni bir öz kardeş gibi sevdiğim gibi bilirim ki sen de beni bir öz ağabey olarak görür ve seversin Nusret... Yani demek istiyorum ki, iki kardeşin birbirleriyle en mahrem sırlarını dahi açıp dertleşmelerinden daha tabii bir şey yoktur. Söyle bana Hilâl hanıma karşı olan hislerin cidden bir kardeş, bir ağabey hissi mi, yoksa?..

– .....

– Cevap vermiyorsun. Nasıl sükut ikrardan gelir desem doğru mu?.. Nusret'ciğim, niçin bu derece çekiniyorsun hissiyatını açığa vurmayı anlayamıyorum... Bundan daha tabii ne olabilir?.. Gençsin... Her genç gibi sevmek senin de hakkın elbet. Üstelik sevdiği kız, senin sevgine fazlasıyla lâyık bir mücevher olursa?..

Nuret gözlerini yerden kaldırıp, minnetle Dr. Nâzım'a baktı. Evet, bu meseleyi açılmalıydı artık... Birisiyle konuşmağa öylesine ihtiyacı vardı ki. Nihayet koltuğundan oturuşunu biraz daha düzelterek:

– Öteden beri anlayışınızın hayranıyım Nâzım ağabey, dedi... Benimki garip bir sıkılganlık nedense... Kusuruma bakmayın. Bu, olsa olsa aramızdaki yaş farkından ileri gelmektedir. Fakat, madem ince bir anlayışla ve ısrarla siz açtınız bu meseleyi, o halde izah edeyim ağabeyciğim...

– Ha şöyle, anlat bakalım... anlat ki benim de bazı fikirlerim var, onları söyliyeceğim.

– Sağolun ağabey... Evvelâ, Hilâl hanıma karşı olan hislerimin tahlilini benim de daha yeni yaptığımı söylemek isterim. Kendisini

gördüğüm günden beri tesiri altında kalmış, fakat bunun sadece mazbut ahlâk ve kıyafetini takdir etmemden doğduğunu sanmıştım...

Fakat zaman geçtikçe, bu hislerin sadece bir takdir hissinden ibaret olmayıp, gitgide bütün benliğimi kaplayan bir başka mânâ, derin çok derin bir mânâ taşıdığını hissetmeye başladım... Artık Hilâl hanımdan başka bir şey düşünemez olmuştum... Bunca yıllık tahsil ve cemiyet hayatımda sayısız genç kızla karşılaştığım halde nedense hiçbirisi bana bu asil ve yüksek ruhlu genç kız kadar tesir etmemişti... Hattâ itiraf ederim ki ağabey, çevremdeki genç kızlar, gerek kıyafetleri ve gerekse suni, yapmacık hareketleriyle benim kadın denen varlıktan âdeta nefret etmeme ve ömür boyu bekâr kalmak gibi bir fikr-i sabite sahip olmama sebep olmuşlardır inanın... İşte bende kadınlara karşı olan bu nefreti ve zihnimdeki fikr-i sabiti yıkan; ömrüm boyunca unutamıyacağım o gece, sizin kapınızda hıçkırıklarla sarsılarak "Annem!" diye inleyen o genç kız, yani Hilâl hanım oldu... Benim idealimde yaşattığım, fakat şu tefessüh etmiş cemiyet içinde hiçbir zaman bulamayacağımı zannettiğim kadını kadın yapan bütün fazilet ve güzellikleri, şahsında toplamıştı Hilâl hanım... Onu tanıdıkça, onun şahsiyetinin, müstesnâ ahlâk, fazilet ve asaletinin bunların yanı sıra o emsalsiz güzelliğinin tesirinde kaldığımı ve bugün bu tesirin bütün varlığıma hakim olduğunu söylersem bu, ısrarla öğrenmek istediğiniz hissî durumumu size lâyıkıyla anlatmaya kâfi gelir zannederim.

Dr. Nâzım, Nusret'i dudaklarında memnuniyetini belirten bir tebessümle dinlemişti konuşmaları müddetince.. Nihayet onun sustuğunu görünce:

– Sen anlatmasan da ben hissediyorum sendeki bu büyük değişikliği Nusret'ciğim, dedi. Fakat ne yalan söyleyeyim, bu kadar zaman bir arada olduğumuz ve birbirimize karşı hakiki bir ağabey-kardeş durumunda bulunduğumuz halde bana açılmamanı affedemiyorum bir türlü... Kalbim oldukça kırıktı bu hususta sana karşı... Neyse... Sen de haklısın bir bakıma... Şimdi gelelim, benim sana söylemek istediğim ana meseleye: Bu işin daha fazla uzaması, her iki taraf içinde doğru olmıyacak... Ben yarından tezi yok, dünürcü başı olarak, Feyzâ hanımdan kızı Hilâl'i Allah'ın emri, Peygamberimizin kavli ile sana istiyeceğim. Bu hususta hiç bir itiraz da istemiyorum. Bunu da peşinen böylece bilmiş ol.

Nusret, o derece heyecanlanmıştı ki, bir an ne diyeceğini şaşırdı. Sonra toparlanarak:

– Böyle bir şeye değil itiraz etmek, ellerinize sarılıp, size olan

minnet hissimi ifade etmek isterim Nâzım ağabey, dedi. Ancak, iki günden beridir zihnimi kurcalayan bir husus var. Acaba Hilâl hanımın bir başkasıyla herhangi bir bağı yok mu?... Meselâ sözlü olabilir.. sonunda mahcup düşmeyelim.

– Hayır hayır.. müsterih ol... Bu hususta icabeden araştırmayı yaptım ben. Tabii el altından. Kızın hiç bir bağı yok.

– Peki, acaba Hilâl hanım bu teklifi nasıl karşılar?. Feyzâ hanımın bana karşı büyük bir takdir hissiyle dolu olduğunu müşahade ediyorum. Annenin kabul edeceğinden hemen hemen şüphem yok... Fakat bütün gayretime rağmen, Hilâl hanımın bana karşı his ve düşüncelerini öğrenmeye muvaffak olamadım bir türlü. Her hareketi ölçülü ve saygılı.. yalnız zaman zaman karşımda kızardığını, gözlerini ters istikametlere kaçırdığını görerek ümide kapıldığım olmadı değil ağabey.. Fakat bu da, onun İslâmi ahlâkından, erkekle bir arada bulunmanın verdiği sıkıntıdan olablir değil mi?...

Dr. Nâzım, Nusret'i çok iyi anlıyordu. Genç doktor karşılıksız bir sevginin endişesi içindeydi. Onun yüreğini ferahlatmak için tâ başından beri hissettiği durumu açıkladı:

– Bu hususta da hiç endişen olmasın Nusret'ciğim... Ben her ikinizin durumunu da, ruhunuz dahi duymadan baştan beri takip ediyorum.. Sizler, daha değil birbirinize, henüz kendi kendinize dahi hislerinizi itiraf edemezken, ben ikinizin de birbirinizi gizli ve köklü bir aşkla sevdiğinizi anlamıştım. Aşkın gözü kördür derler. Siz birbirinizin gözlerindeki sevgi pırıltılarını göremezsiniz belki ama müsaade et de, tecrübeli bir ağabey olarak bunu keşfetmek de bana düşsün. Her şey bir yana, bu hususta da müsterih ol Nusret'ciğim... bil ki ceylân bakışlı Hilâl kızım da seni, en az senin onu sevdiğin kadar sevmektedir. Bana itimad et... Bu izdivaç her ikiniz için de çok iyi olacak.

Dr. Nâzım yanılmamıştı... Zira onun bu sözleri, Nusret'i hakikaten ferahlatmış ve sanki büyük ağır bir yükten kurtarmıştı... Demek ki endişeleri yersizdi. Sevdiği, uğrunda bir ömür vakfedeceği o hassas ve kıymetli varlık ve kendisine karşı bigâne değildi.. Bu derece büyük saadete kalbi tahammül edebilecek miydi?...

Birden aklına babası geldi:

– Ağabey, dedi... Bana kalırsa Feyzâ hanıma durumu açmakta bu kadar acele etmeyelim. Biliyorsun, bu hususta danışacak bir annem yok ama, fikrine müracaat etmem ve mutlaka kendisinden müsaade almam icabeden babam var. Ona bir mektupla durumu anlatayım. Vaziyeti münasipse bir kaç günlüğüne gelsin ve gelinini

o da görsün. Şayet gelmezse, hiç değilse fikrini öğrenip, müsaadesini almış olurum.. Ne dersin?

– Bunu senden önce benim düşünmem lâzımdı.. Öyle ya.. Babana danışmadan Hilâl'e talib olmak bâhusus senin gibi bir evlâda yakışmaz... Peki o halde.. şimdi odadan iner inmez işin bu olsun... Benden de selâm yaz.

Nusret gitmek için ayağa kalkmak üzereydi ki, Dr. Nâzım birden aklına gelmişçesine:

– Dur gitme, otur biraz daha da sana vereceğim ikinci mühim havâdisi dinle, dedi.

Nusret yerine otururken heyecanlıydı:

– Hayırdır inşallah ağabey, meraklandırdın beni.

– Hayır ya, elbette hayır inşallah.. Dün Ankara temsilcisi ile sohbet ederken, bana cazib bir teklifte bulundu. Bildiğin gibi merkezi İstanbul'da olan SEVAN İlâç Sanayii, İstanbul'daki müesseselerinin başına ehliyetli, dirayetli ve güvenilir bir mesul müdür aramaktaymış. Münasebetlerimiz dolayısıyla kliniğimize sık sık yaptıkları ziyaretlerde seni tam aradıkları vasıfları haiz bir kimse olarak görmüşler. Uzun lâfın kısası, çok dolgun bir ücretle sana SEVAN İlaç Sanayii'nin mesul müdürlüğünü teklif ediyorlar. Nasıl, oldukça memnuniyet verici bir iş değil mi?...

Nusret, Dr. Nâzım'a cevap vermezden önce bir müddet derin derin düşündü. Sonra müteredditbir ifadeyle cevap verdi:

– Bilmem ki nasıl olur ağabey?... Biliyorsun, Tıbbiyeden mezun olup, stajımı bitirir bitirmez askerliğimi yaptım. Gerçi henüz ne şekilde bir yol takip edeceğimi kendim de kat'i olarak tesbit etmiş değildim. Ama yine de doktorluk olarak hiç değilse bir müddet mesleğimi icra etmek isterdim.

Nusret'le Dr. Nâzım'ın bu mevzuda konuşmaları bir saatten fazla sürmüştü. Nusret mesleğine âşık bir doktordu. Bunun için kendisini mesleğinden alıkoyacak bir işi ne kadar maddi menfaati olursa olsun kabul etmek istemiyordu. Bunca yıllık yorucu bir tahsil döneminden sonra kendisni bir müessesede, bir makam, bir masa başına hasretmek, oldukça ağır geliyordu ona.

Fakat Dr. Nâzım'ı dinledikçe, ona da hak vermeye başlamıştı... Doktorluk mesleği, her zaman için onun elinde altın bir bilezikti. İstediği zaman bir muayenehane açıp mesleğini icra edebilirdi. Ama bu gibi cazib bir teklifle de, insan hayatta pek ender karşılaşırdı. Üstelik kurmak üzere olduğu yeni yuvayı da düşünmek mecbu-

riyetindeydi.

Evet, değil mi Nâzım ağabeyisi bu hayırlı işi üzerine almıştı, kısa bir müddet sonra emindi ki, hayalleri gerçekleşecek ve Hilâl'e sahip olacaktı. Bunun için de devamlı ve dolgun bir gelire ihtiyacı olacağı şüphesizdi...

Gerçi babası, onu hiç bir zaman maddî sıkıntıya mâruz bırakmamış, gönderdiği yüklü meblağlarla daima refah içinde yaşamasını temin etmişti ama, artık mesleğini eline almış bir insan olarak babasının yardımıyla geçinen bir erkek durumunda olmak onun düşünemeyeceği ve hazmedemeyeceği bir şeydi. Evlenirken, gerek düğün masrafları ve gerekse yapacağı fedakârlıklar, bir babanın evlâdına olan vazifesi sayılırdı.. Fakat bunun dışında eşine lâyık olduğu müreffeh hayatı temin etmek kendisine düşen bir vazifeydi. Bir muayenehane açmak, ismini duyurmak ve müşteri kazanmak zamana müteallik bir mesele olduğuna göre SEVAN İlaç Sanayi'nin bu cazib teklifi karşısında tereddüt etmesi yersizdi.

Dr. Nâzım, kendisini kapıdan geçirirken, dudaklarında memnuniyetini ifade eden bir tebessümle:

– Kararınız kat'i değil mi küçük bey? Dedi. Ben şimdi derhal SEVAN'a telefon açıp, teklifi kabul ettiğini bildireceğim.

Nusret de memnun ve müsterihti artık:

– Sen bilirsin ağabey, dedi...

Sonra birden yüzü kızararak ve yutkunarak:

– Nâzım ağabey, dedi. Nasıl söylesem bilmem ki?... Rica etsem...

– Ne çekiniyorsun azizim?... Çıkartsana şu dilinin altındaki baklayı. Unutma ki, karşında seninle marhem sırlarını dahi paylaşacak bir ağabeyin var. Sıkılma da söyle haydi söylemek istediğini...

– Şey, diyecektim ki, telefonda işe başlama tarihi kat'i olarak kararlaştırmasanız. Feyzâ hanım taburcu olmadan buradan ayrılmak istemiyorum da...

– Seni kurnaz seni... Şuna Hilâl hanım buradan ayrılmadan desen ya... Neyse neyse... Lâtife bir yana, zaten telefonda ben ancak senin teklifi kabul edeceğini bildireceğim. Daha doğrusu müjdeleyeceğim. Bilâhare müessese sahipleri her hususu bizzat seninle görüşecekler... Öyle de olması icab eder, değil mi ya?.. Ama, şimdi sen böyle şeyleri düşünemeyecek bir durumda olduğun için mazur sayılırsın... Haydi bakalım koca bebek... Muvaffakiyetler dileğiyle güle güle.

Nusret, Dr. Nâzım'ın sözleri karşısında büsbütün kızardı. Bu

babacan baba dostuyla kucaklaşıp ayrılırken, sevgi denilen aşk denilen şeyin insanı ne durumlara düşürdüğünü düşünerek kendini biraz toparlaması icabettiğini hissetmekteydi. Fakat yine de merdivenlerden inerken, kalbinin sevinç ve heyecandan titremesine mani olamıyordu.

Odasına girip, açık penceresinin önüne geçtiği zaman dünyada ümit kadar güzel ve tatlı bir şeyin mevcut olmadığına bütün kalbiyle inanmıştı...

Evet, ümitliydi Nusret... Hilâl'e sahip olacağından. Onun ebedî hayat arkadaşı olarak kendisine eş olmayı kabul edeceğinden ümitliydi artık.

Bahçedeki güllerin üzerinde şakıyan kuşların cıvıltıları arasında Dr. Nâzım'ın sözlerini düşündükçe ruhu bir kuş kadar hafifliyordu sanki... "Müsterih ol Nusret'ciğim... ve bil ki, ceylân bakışlı Hilâl kızım da seni, en az senin onu sevdiğin kadar sevmektedir". Biliyordu, çünkü çeşitli tecrübeleriyle sabitti ki, Nâzım ağabeyisi öyle pek kolay kolay yanılmazdı... O halde Hilâl'in de kendisine karşı olan hislerini yanlış anlaması hemen hemen imkânsızdı.

Hilâl'i sevmek...

Bu melekler kadar güzel, imanlı ve mestûre İslâm kızını sevmek, onu Allah'a bir kat daha yaklaştırıyordu.

Ya Hilâl tarafından sevilmek?

İşte bunu düşündükçe saadetin bu derecesine inanamıyor ve kendisine bir mükâfat olarak ihsan ettiği bu saadeti daim etmesi için Rabbına için için yalvarıyor, yalvarıyordu...

Feyzâ, hastahaneden çıkalı henüz üç gün olmuştu. Gerçi daimi olarak ayağa kalkmış değildi ama, zaman zaman evin içinde yapmış olduğu kısa gezintiler dahi anne-kız için her seferinde âdeta bir bayram sevincine vesile olmaktaydı...

Hilâl'in ayakları yere basmıyordu... annesinin sıhhî durumunun günden güne düzelişi karşısında öylesine sevinçli ve öylesine heyecanlıydı ki, bu neşe ve sevincini her vesileyle belli ediyor, onun bu hali Feyzâ'nın sıhhatine sıhhat katıyordu... Evin içinde sanki şakrak bir bülbüldü Hilâl... Bir yandan cıvıl cıvıl annesine iç açıcı tatlı şeyler anlatırken, bir yandan da evin içinde fır dönüyor, uzun zamandan beri ihmale uğramış olan yuvalarının temizlik ve tertibine bakıyordu.

Feyzâ biricik kızının elinde tuzsuz perhiz yemeklerinin bile bambaşka bir lezzet kazandığını hissederek, yemeklerini büyük bir iştiha ile yemekteydi.

Yalnız Feyzâ'yı derin derin düşündüren ve endişeye sevkeden bir husus vardı ki, bu düşünce ve endişe eve geldiği günden beri uykularını kaçırır olmuştu... Bir kaç kere şahit olduğu bir durumdu bu: Bazen gündüzleri istirahat için gözlerini yumduğu zaman, Hilâl'in oturmuş olduğu divanda kendisinin uyuduğuna kanaat getirip başını ellerinin arasına alarak, derin derin düşüncelere daldığını, hattâ bir kaç kere de sessiz sessiz, içli içli gözyaşı döktüğünü kısık kipriklerinin arasından görüp seyretmek, onun ana yüreğini ateşten bir kor gibi dağlamaktaydı.

Feyzâ onun ne düşündüğünü, daha doğrusu kimi düşündüğünü ve ne için ağladığını, içlendiğini çok iyi biliyordu.

Klinikte geçirdikleri bir ay zaman içinde Hilâl, Nusret'in varlığına öylesine alışmış, bütün mevcudiyetiyle kalben bu genç ve imanlı doktora öylesine bağlanmıştı ki, annesinin sıhhate kavuşması gibi memnuniyet verici bir neticeyle de olsa klinikten ayrılmak, Nusret'den uzaklaşmak genç kızı için için bir hayli sarsmıştı...

Diğer taraftan Nusret de dayanılması güç heyecanlı günler geçirmekteydi... Babasına yazmış olduğu mektubun cevabını hâlâ alamamıştı... Gelecek cevabı öyle merak ediyordu ki... Çünkü bu cevap, onun hayatının dönüm noktası ile ilgiliydi...

Babasına Hilâl'i ve annesini, onların İslâmi şuurlarını ve yaşayışlarını öyle güzel ve uzun uzun anlatmıştı ki mektubunda, emindi ki babası ideallerine bu derece uygun bir gelin namzedi karşısında her hangi bir itirazda bulunmayacaktı. Hem mektubunda kendisini de çağırmıştı, gelip bizzat görsün ve Dr. Nâzım ağabeyle birlikte Hilâl'i annesinden istesin diye... Şayet gelebilirse, mektupta yazmış olduklarının ne derece doğru olduğunu ve bu iki kişilik ailenin örnek İslâmi yaşayışlarını gözleriyle görür ve müsterih olurdu.

O günde akşama yakın saatlere kadar postacının yolunu bekledi, durdu. Fakat heyhat!...

Acaba mektup eline ulaşmamış mıydı?.. Yoksa ne yapar yapar, babası hiç değilse kliniğe kendisine telefon açardı... Babasının sabit bir yeri olsa, daha doğrusu yerinde bulunduğunu bilse, bu işi kendisi yapacaktı ama, biliyordu ki babası vazifesi icabı daimi olarak bir yerde durmuyor, ekseri vaktini dağlık bölgelerde maden ocaklarının başında geçiriyordu.

Nusret, âni bir kararla, alelacele giyindi... Gerçi Hilâl klinikten ayrılalı henüz üç gün olmuştu ama, bu üç gün, sanki üç yıl gibi uzun gelmişti Nusret'e...

Vakit akşam olmasına rağmen aldırmadı. Ne olursa olsun gidecek ve bir bahaneyle hiç olmazsa kapıdan görecekti genç kızı...

Alaca karanlık içinde bahçe kapısını açıp içeri girmek üzereyken, Hilâl de bahçeye bakan pencerenin kalın perdesini çekmek üzere pencere önündeydi... Nusret'i bahçe kapısının eşiğinde, elinde bir buket beyaz karanfille görünce, küçük bir çığlık atmaktan kendisini alamadı.

– O.. anneciğim.. inan ki o geldi!..

Feyzâ, "O"nun kim olduğunu çok iyi bildiğinden, sadece:

– Koş kapıyı aç yavrum, bekletme doktor beyi, dedi.

Hilâl'in eli ayağına dolaşıyordu... Bir yandan üzerine basma sabahlığını geçirip, başörtüsünü takarken, diğer yandan da içinden; "Geldi nihayet geldi Allah'ım!" diyerek holdeki aynada kendisine çeki düzen vermekteydi...

Zilin çalması üzerine kapının tokmağını çeviren eli, hiç bir zaman bu kadar beceriksiz olmamıştı... Heyecandan bir yaprak gibi titriyordu genç kız...

... Ve işte nihayet kalbleri aynı temiz ve ulvî duyguyla çarpan iki genç, karşı karşıyaydılar. Hilâl, konuşurken sesini kendisi bile tanıyamamıştı... Sesi heyecandan boğuk ve kısık çıkmaktaydı:

– Buyrun doktor bey, hoş geldiniz.

– İçeri girmeyeceğim Hilâl hanım... Kapıdan annenizin hatırını ve sıhhatini sormak istemiştim sadece...

– Annem önce Allah'ın büyük lütfu, sonra sizlerin sayesinde iyileşti sayılır doktor bey... biliyor musunuz, ara sıra yatağından kaldırıp, evin içinde kısa bir gezinti yaptırıyorum ona. Dolaşabildiğini gördükçe, âdeta çocuklar gibi seviniyor.. Tabii ben de...

– Sıhhati nasıl?.. Perhize devam ve riayet ediyor mu?..

– Gayet tabii.. Belki hiç bir hasta perhize riayet ve kendine bakım hususunda annem kadar dikkatli ve azimli olamaz doktor bey. İştihasına gelince; gerçi klinikte de gelen yemeği pek geri göndermezdi ama, evine gelince, sıcak yuvamıza kavuşmanın sevinciyle olacak, iştihası büsbütün açıldı. Arzu ederseniz buyurun durumunu bizzat görün.

Nusret bir an ne cevap vereceğini düşündü... Vakit gündüz olsaydı, bu teklifi memnuniyetle kabul ederdi. Fakat bâhusus akşam üstü tek başına erkeksiz bir eve girmek istemiyordu. Bu hem kendisi hem de Feyzâ ve Hilâl için doğru olmazdı. Hilâl de heyecanından düşünmeden yapmış olacaktı bu teklifi. Kolundaki saate bakarak:

– Acele yetişmem icabeden bir yer var, Hilâl hanım dedi... Bir başka gün ziyaretlerine geleceğin inşallah... Feyzâ hanıma selâm ve hürmetlerimi bildirin... İzahatinize bakılırsa, en geç bir hafta içinde anneniz sapasağlam ayağa kalkacağa benziyor... İnşallah bir daha gelişimde kendisini ayakta bulurum. Şimdilik müsaadenizle Hilâl hanım.

– Ziyaretinize ve temennilerinize teşekkürler doktor bey... Güle güle efendim... Dr. Nâzım amcama da lütfen selâmlarını bildirin...

– Başüstüne... Sağlıcakla kalın.

Nusret, arkasına dönüp, bahçe kapısına doğru ilerlerken, heyecanının verdiği şaşkınlıkla elindeki çiçeği vermeyi dahi unutmuştu. Birden farketti ve gerisin geriye dönüp, kapı aralığından bakarak kendisini gözleriyle uğurlayan Hilâl'e uzattı:

– Çiçek hastaya hayat verir, canlılık verir Hilâl hanım... Bunu lütfen annenizin yatakta rahatlıkla görebileceği bir yere koyun.

– Çok teşekkür ederim Doktor Bey... Zahmet etmişsiniz. Fakat annem sevinecek buna...

Feyzâ, Hilâl'in elindeki beyaz karanfilleri görünce hakikaten sevinmişti. Ama biliyordu ki, bu çiçekler aslında kendisine değil, Nusret'in kızına karşı duymuş olduğu temiz ve lekesiz sevginin bir izharı olarak Hilâl için alınmıştı... Kızının onları sevinçle özene bezene, koklaya koklaya vazoya yerleştirişini seyrederken: "Allah'ım! Bu beyaz karanfiller kadar temiz yaradılışlı ve kalbli olan biricik Hilâl'imi mahzun etme. Onu, benim akibetime düşürme. Birbirini seven bu iki genci, bir biri için çarpan bu iki genç kalbi birleştir Rabbim! Onların birleştiğini ve saadetlerini görmeden gözlerimi kapamak istemiyorum" diye dua etmekteydi içinden.

Nusret, yeni işine başlamış ve çok kısa bir zaman içinde işine ısınmıştı. Şimdi SEVAN İlâç Sanayii'nin resmen Umum Mes'ul Müdürü bulunuyordu.

Ne var ki, bu zevkli ve oyalayıcı iş dahi, kalbini için için kemiren üzüntü ve elemi yok etmeye yaramıyordu.

On güne yakın bir zaman geçtiği ve ikinci bir mektupla durumunu daha etraflı bir şekilde izâh ettiği halde, her iki mektubuna da babasından cevap alamayışı, genç doktoru derin derin düşündürmekteydi...

İkinci mektubunda klinikten ayrıldığını ve SEVAN İlaç Sanayii'nde Mes'ul Müdür olarak vazifeye başladığını bildirmiş, mektupları dogrudan yeni iş adresine postalamasını yazmıştı. Postacı-

nın geliş saatlerinde her gün büyük bir heyecana kapılıyor, fakat gelen mektupların arasında babasınınkini göremeyince üzüntü ve endişe ile derin düşüncelere dalıyordu...

Dr. Nâzım da her gün telefonla bir haber gelip gelmediğini sormaktaydı. O gün de telefonu açarken, içinden hayırlı bir cevap gelmiş olmasını temenni etmekteydi. Fakat Nusret'in kırık sesiyle karşılaşınca, ümidinin boşluğunu anladı ve gayrî ihtiyarî bu iki asil genç namına kalbi acıyla burkuldu.

Nusret telefonda:

– Ağabey, diyordu... Deli olacağın neredeyse... Babam, bu güne kadar hiç bir mektubumu böyle cevapsız bırakmış değildi... Ne olabilir ki?

– Bunun için kendini fazla üzme Nusret'ciğim... Belki çok mühim işleri vardır... Veya mühim bir mani çıkmıştır.. Yoksa imkân yok, benim prensip sahibi arkadaşım, böylesine ihmalkârlıkta bulunmaz. Hem de üstelik böyle hayatî bir bahiste...

– Nâzım ağabey, acaba diyorum, babam bu kararıma memnun olmadı mı?

– Daha neler, deli misin sen? Biricik oğlunun saadeti için çırpınan bir baba için nasıl düşünebilirsin bunu?.. Hele gelinin tam istediği evsafta olduğunu öğrenir de memnuniyet duymaz mı hiç?

– Ne bileyim, aklıma bir sürü ihtimaller geliyor... Yoksa babamın benim için düşündüğü aklına koyduğu bir başka kız mı var?..

– Canım öyle olsa, açık açık onu da yazar senin baban... Dur bakalım, telâş etme... Sabrın sonu selâmettir derler... Kimbilir bunda da ne hikmet vardır?

– Doğru ağabey...

– Ha şöyle... Ben seni öteden beri her hadise karşısında son derece mütevekkil bir insan olarak görmeye alıştım da, bu aceleci, sabırsız halini yadırgamıştım nedense... Haydi Allah'a emanet ol Nusret'ciğim, yarın yine görüşürüz...

– Güle güle ağabey... sağ ol.. bana kuvvet verdin.

Nusret henüz telefonu kapatmıştı ki, postacı elinde bir yığın iş mektubuyla kapıda göründü. Nusret'in kalbi gayri ihtiyarî yeni bir ümitle çarpmağa başlamıştı... Postacı müesseseyi ilgilendiren mektupları masanın üzerine bırakıp çıkarken, Nusret de titremesine mani olamadığı elleriyle mektupları karıştırmaya başlamıştı...

İçinde bir his, sabırsızlıkla beklediği cevabın bu mektuplar arasında olduğunu söylüyor ve Nusret, daha büyük bir heyecanla

mektup zarflarını karıştırmaya koyuluyordu...

Ve işte... Nitekim, mektupların en sonuncusu olarak elinde tuttuğu zarf, üzerindeki âşinası olduğu yazısıyla günlerdir ümit dolu ber heyecanla beklediği mektuptu...

Titreyen parmaklarıyla zarfı açtı... Ve okumaya başladı:

"Canım evlâdım,

Mektuplarının cevabını bu kadar geciktirdiğim için bilsen ne kadar üzgünüm. Elimde olmayan sebeplerle de olsa, bâhusus hayatî bir mevzuda seni merak, üzüntü, endişe ve heyecan içinde bekletmenin azabı içinde kıvranmaktayım.

İşimle ilgili olarak bazı temaslarda bulunmak üzere birkaç satırla sana dahi cevap veremeden âni olarak İsviçre'ye gitmiştim... Niyetim bir kaç gün içinde dönmekti. Fakat temaslarım tahminimin aksine uzadı.

Mektupların ancak, onbeş günlük iş seyahatimin dönüşünde, yani sana şu satırları yazdığım sıralarda elime geçti. Hakkını helâl et yavrum.

Nusret'ciğim.

Mektubundaki ana mevzua geçmeden önce seni yeni işinin başında tebrik eder, muvaffakiyetler dilerim. Bu işin Nâzım'ın tavassutu ve bilhassa tasvibi ile oluşu beni ziyadesiyle memnun etti. Hayatta her işi üstün muvaffakiyetlerle başardığın gibi, henüz yabancısı olduğun bu işi de aynı muvaffakiyetle başaracağına eminim.

Gelelim esas mevzuumuza...

Nusret'ciğim, medâr-ı iftiharım oğlum benim!...

Vermiş olduğun o büyük müjde yerine bana dünyaları bahşetmiş olsaydın, inan ki bu derece memnun ve bahtiyar edemezdin beni...

Bilir misin baban, hayatı çile ve ızdırablarla yoğrulmuş olan bu koca adam, o dünyalara bedel müjdeli satırları okurken nasıl sevinç gözyaşları döktü, nasıl çocuklar gibi ağladı Nusret'ciğim?..

Şu anda yanında olmayı, seni bütün varlığımla bağrıma basıp, o ak alnından öperek tebrik ve takdir hislerimi belirtmeyi ne kadar isterdim...

Yavrum benim.

Şu dehşetli asırda, nefsini cazibedâr her türlü hevâ ve hevesten uzak tutup, iman-ı tahkikiye ulaşmış senin gibi ender kıymetteki bir gençten, esasen başka türlü bir hareket beklenemezdi...

Nusret'ciğim, mektubunda müstakbel gelinimden bahseder-

ken; küçük yaşta iken şiddetli geçimsizlik yüzünden anne ve babasının ayrılmış olduklarını, annesinin son derece şuurlu ve mazbut bir İslâm Hanımefendisi olduğunu gelinimin de yüksek bir İslâmi bilgi ve terbiyeyle yetişmiş, kültürlü, mazbut, ahlâklı, örtülü, namazlı, üstelik harikulâde güzel bir fiziğe sahip bulunduğunu belirtmekle ve bu izdivaç için benden müsaade isteyip, müsbet cevap verdiğim takdirde isteme ve söz kesme merasimlerinde bulunmam için derhal İstanbul'a hareket etmem icabettiğini yazmaktasın.

Sevgili oğlum, seni daha fazla merak ve heyecanda bırakmamak için evvelâ benden beklediğin mühim cevabı bildireyim: Ben bu ideal evliliğe hem öylesine derin iftihar duyguları ile "EVET!" diyorum ki, hayatının hiç bir döneminde ve hiç bir şeye bu derece içten evet dememiştir senin baban...

Şuna emin olmalısın ki Nusret, şu tefessüh etmiş cemiyet içinde böylesine yüksek kıymet ve hasletlere sahip böyle yüksek imanlı ve şuurlu bir genç kızla karşılaşman ve (İnşallah) ona sahip olman, senin için dünyanın bütün güzelliklerine ve hazinelerine bedeldir. Bu şüphesiz ki cenâb-ı hak'kın sana en büyük ve değerli bir bahşı, bir mükâfatıdı.

Yavrucuğum.

Pek kıymetli gelinimi görmeyi ve bir babanın evlâdı için en mühim vazifelerinden biri olarak onu ailesinden -annesinden- bizzat istemeği ne kadar, ne kadar isterdim.

Lâkin ne yazık ki, bazı mühim mecburiyetler beni bu büyük zevkten mahrum etmekte... Seyahatten henüz dönmeme rağmen, dönüşte işimle alâkalı olarak karşılaştığım bazı sürprizler dolayısıyla mutlaka tekrar derhal Avrupa'ya gitmem icabediyor. Ve zannederim, bu seyahatim, bir evvelkinden çok daha uzun, belki bir-iki, belki üç-dört ay sürecek.

Unutma ki, kalbim ve dualarım seninledir yavrum.. Bu mühim mevzuda Nâzım benim vekilim sayılır.. İsteme ve söz kesme formalitelerini benim yerine ifa eder. Ben ayrıca ona da mektup yazacağım.

Sakın fedakârlık yapıp, her şeye rağmen beni beklemeye kalkma Nusret... Zira..

Evet aziz yavrum, zira senin de bildiğin gibi Peygamber-i Zişan Efendimiz'in "hayırlı işlerinizde acele ediniz... Ki bir şer gelip ona mâni olmasın" şeklindeki hadisinde çok ince hikmetler ve bizim için alınacak ibretler vardır. Bâhusus bu gibi hayâti meselelerde bir gün değil, bir an dahi geçirmemek lâzımdır...

Senin baban, bu hadis-i şerife uygun hareket etmemenin cezâsı-

nı bütün hayatı müddetince çekti ve hâlen de çekmektedir evlâdım.

Senin yaşlarındayken ben de sevmiştim Nusret... Hem bu sevgi öylesine köklü bir sevgiydi ki, merhum annenle evli bulunduğumuz sıralarda dahi, itiraf ederim, kalbim o sevginin sahibesi için, yani ne acıdır ki merhum annenden başka bir kadın çarpmakta idi... Bu ümitsiz aşk, annenin vefatından sonra büsbütün alevlendi ve ulvî bir hal aldı.

Nihayet Allah'ın büyük bir lütuf olarak bahşettiği tesettürü içinde büsbütün güzelleşmiş melek simâ bir kadın... Hayatımın kadını... Ve yavrum seni Nusret'im, öz annenden farksız bir sevgiyle, onu aratmayacak kadar derin bir şefkatle bağrına basacak olan fazilet timsali yegâne anne namzedi idi o...

Lâkin Resûl-ü Ekrem'in "Hayırlı işlerinizde acele ediniz." mealindeki yüksek ihtar ve ikazını hatırıma getirmeyip, bir büyüğümün düşünmeden söylediği sözlerine uyarak hatalı bir davranışla hayatımın en mâkul ve en güzel teşebbüsünü bir iki gün sonraya bırakışım; onu, sevdiğim ve hayatımın son ânına kadar aziz hatırasıyla yaşayacağım bu müstesnâ varlığı ebediyyen kaybetmeme sebep oldu...

Evet, bir-iki gün gecikme yavrum... İşte bunun içindir ki, hayatının en acı tecrübesiyle baban sana diyor ki; sakın beni beklem· ve Peygamberimizin (S.A.V.) hadisindeki hikmeti göz önünde bulundurarak bir şer gelip manî olmadan, vakit kaybetmeksizin, derhal harekete geç...

Bir zamanlar, bu mevzuda bir arkadaşıma söylediğim sözleri bir gün sana hayatta yegâne ümit kaynağım olan biricik oğluma tekrarlarken nasıl heyecan duyuyorum bilsen. O arkadaşıma şöyle demiştim bir zamanlar:

– "Koş, durma!.. Çabuk harekete geç... Ve sana vuran piyangonun kıymetini bil!"

O, bu sözlerle harekete geçti... Ve bugün belki dünyanın en mesut insanlarından biridir... Senin de öyle olmanı istiyorum. Nusret, bil ki, benliğimi yakıp kavuran yılların acısını, ancak benim nail olamadığım saadetle senin nail olman dindirecektir.

Mektubumu uzattığımın farkındayım yavrucuğum, ama ne yapayım, elimde değil.. Müjdelediğin haberin sevinci ile öylesine doluyum ki, sana üç beş sahife değil, destanlar donatmak geliyor içimden...

İsteme, söz kesme ve nişan merasimlerinde bulunamayacağım için sakın bana gücenme emi? Seni ve şimdiden öz kızım gibi sev-

diğim kıymetli gelinimi en mesut anlarınızda, inşallah düğününüzde yan yana görme bahtiyarlığına erişeceğim...

Muhasebe memurumuz Hüsnü, perşembe günü orada olacak. Sana dilediğin gibi rahat harcayacağın miktarda gönderdiğim para ile icabeden formaliteleri vakit geçirmeden yerine getir.

Sonsuz saadetler temennisiyle seni Allah'ın (C.C.) birliğine emanet eder, gözlerinden öperim yavrum."

Nurset, mektubu bir daha, bir daha okudu... Günlerdir gönlünü karartan kasvet, nihayet elinde tuttuğu şu bir kaç sahifelik mektupla bir anda silinmiş, kalbine aydınlık, ışıl ışıl bir güneş doğmuştu sanki...

İnsiyaki bir hareketle yanındaki telefona uzandı. Kulağını okşayan o babacan ses, merakla:

– Hayrola Nusret?.. Diye sormaktaydı...

– Müjde ağabey, müjde! Biraz evvel aldım mektubu... Avrupa'daymış... yeni gelmiş...

– Peki ne diyor bizim meseleye?

– Mektubu biraz sıksam, babamın sevinç gözyaşları önüme damlayacak neredeyse ağabey... Ciddî söylüyorum, rakik kalbli babacığım, ağlıyarak yazmış mektubu... Göz yaşlarından ıslanan satırlar yer yer, dağılan mürekkeplerle okunmaz hale gelmiş...

– Demek teşebbüsünü müsbet karşılıyor?.. Peki ne zaman geliyor?

– Maalesef gelemiyor ağabey... Bir kaç ay sürecek yeni bir Avrupa seyahatine çıkması elzemmiş... Yerine seni vekil tâyin ettiğini yazıyor. Bu hususta sana da bir mektup yazmış, bu gün-yarın alırsın... Hâsılı anlayacağın ağabey, bütün yük senin omuzlarında...

– Öyle yüke canlar feda Nusret'ciğim... Yalnız seninle oturup şöyle uzun uzun konuşmamız icabedecek.

– Tamam ağabey beni biraz sonra yanında bil öyleyse. Haydi Selâmün Aleyküm...

– Selâmün Aleyküm kara sevdalım, bekliyorum...

Feyzâ o gün ilk defa üzerinden geceliğini çıkartmış, yatağını yorganını toplayarak saçına başına çeki düzen verip, üzerine günlük elbiselerinden birini geçirmişti...

Hilâl, imtihan hazırlıklarına yeniden hız verdiği için gece bir hayli geç yatmıştı... Bu yüzden sabah namazından sonra bir-iki saat daha uyumak için tekrar yatmıştı.

İşte Feyzâ, bütün bu hazırlıkları, Hilâl uyurken, sabahın erken

saatlerinde yapmıştı... Gerçi Hilâl kalkıp da, onu böyle yatağını toplamış, giyinip ayakta dolanır vaziyette görünce bir hayli üzülüp, ağlamış, annesinin kendisini böyle birdenbire yormasını hiç doğru bulmamıştı ama, Feyzâ'nın bunlara aldırış ettiği yoktu...

Bu sabah, içinde garip bir his vardı... Bu his, onu yatağında duramaz hale getirmişti... Bir şeyler olacaktı bugün... Ama müsbet, güzel birşeyler... Bunun ne olduğunu bilmemekle beraber, içi içine sığmıyor, kalbi neşe ve sevinçle dolup dolup taşıyordu...

Nitekim Feyzâ, hislerinde yanılmadığını öğleye yakın saatlerde anladı... Kapının zili üst üste uzun uzun çaldığı zaman, sabahlığını üzerine geçirip, başına namaz örtüsünü örerek bir genç kız heyecanıyla kapıya koşan o olmuştu...

Gelen onüç-ondört yaşlarında bir erkek çocuğuydu...

– Feyzâ hanım burada mı oturuyor efendim?..

– Evet yavrum, benim.. Kimsiniz siz?

– Beni doktor Nâzım bey gönderdi... Ve bu kartı size vermemi söyledi...

Feyzâ, çocuğun elindeki kartı âdeta kaparcasına aldı. Bu, Dr. Nâzım'ın hususi kartıydı... Kartın arkasında ise şu iki cümle yer almaktaydı:

"Öğleden sonra durumunuz müsaitse, hususi bir mevzu hakkında görüşmek üzere ziyaretinize gelmek istiyorum... Ancak, Hilâl hanımın bir müddet için yanınızda bulunmaması gerektiğinden bunu temin etmenizi istirham edeceğim.

Selâm ve hürmetler"

Feyzâ bir an başının döndüğünü, gözlerinin kararıdığını hissetti... Nihayet... nihayet ümit, hayal ve duaları gerçekleşiyordu işte...

Derhal içeriye geçip, kendi kartına elleri titreyerek, o da şu iki cümleyi yazdı:

"Teşrifiniz, bizi ihyâ edecektir... Beklediğimi bildirirken, bilmukabele selâm ve hürmetlerimi arzederim efendim."

Yine ellerinin titremesine mani olmadan kartı kapıda bekleyen çocuğa verdi... Çocuk bahçe kapısından çıkıp gözden kaybolduğu halde Feyzâ hâlâ orada, kapının önünde, başını açık duran kapının kenarına yaslanmış durmaktaydı... Arkası dönük olduğu halde, Hilâl onun ağlamakta olduğunu anlamış ve odasına girerek hiç bir şey sormamayı tercih etmişti...

Hilâl, Dr. Nâzım'a kahvesini verip, hal hatır sorarak odasına çekildikten sonra, düşünceli olduğu zamanlarda yaptığı gibi kendi-

sini şirin basma örtülerle ve rengârenk küçük yastıklarla süslediği divanının üzerine attı... Arka üstü uzanarak, yine her düşünceli ânında olduğu gibi ellerini başının altında kenetledi... Gözleri tavanın bir noktasına çivilenmişcesine düşünmeye başladı:

Annesi niçin ona "ben haber vermeden, seni çağırmadan odandan çıkma yavrum..." demişti?.. Doktor Nâzım bey niçin gelmişti?.. Niçin bugün her zamankinden daha resmî bir hali vardı?.. Sonra o elindeki kocaman çiçek buketi neyi ifade ediyordu?..

Dr. Nâzım, bekâr veya dul bir adam olsaydı, onun da pek çokları gibi annesine talip olduğunu düşünecekti. Ama o evliydi... Ve öğrendiğine göre örtülü, mazbut bir hanıma sahipti... Fakat hanımının tebdil-i havaya olan ihtiyacı yüzünden, doktor bey onu bir kaç aylığına kendi memleketine, anne ve babasının yanına göndermişti...

O halde Dr. Nâzım, bir başkası, meselâ bekâr bir arkadaşı için düşünmüş olacaktı annesini...

Hilâl, böyle birbirine uymaz tahmin ve tereddütler içinde kıvranarak, şuuraltında yatan gerçeği açığa çıkarmaktan âdeta çekinmekte, korkmaktaydı... Aslında genç kız, elinde buketle Dr. Nâzım'ı kapıda ilk gördüğü an, onun hal ve tavrından niçin gelmiş olduğunu, bu resmi ziyaretin sebebini ince bir hisle sezmişti... ama korkuyordu. Yanılmaktan, ümidinin, hayallerinin bir balon gibi sönmesinden korkuyordu. Zaten deminden beri zihninde hep bunun için başka ihtimallere yer vermekteydi ya.

Diğer odada ise Feyzâ, üzerinde topuklarına kadar uzanan kahverengi yünlü kumaştan bir sabahlık, başında ise bej renk bir örtü olduğu halde Dr. Nâzım beyin karşısında, kalbi analık hislerinin en kuvvetlisiyle çarparak oturmakta, onun bir an evvel mevzuu açmasını beklemekteydi...

Sokak kapısı aralık, sokağa bakan pencerelerin tül perdeleri açıktı. Bir erkekle görüşmek mecburiyetinde olduğu zamanlar, herhangi bir su-i zanna sebebiyet vermemek ve İslâmi prensiplere uymak bakımından her zaman böyle yapardı Feyzâ.. Evinde yeni yetişen bir genç kız vardı... Sonra kendisi de her ne kadar kırkkırkbir yaşlarında ise de, şakaklarına düşen bir kaç beyaz tel bir yana, eski zerâfet, güzellik ve câzibesinden hemen hemen hiç bir şey kaybetmediğinden hâlâ yeni evli gencecik bir kadın görünüşündeydi... Bunun için çok dikkatli olması, çevrelerine karşı şüpheyi mucib en ufak bir hareketten dahi çekinmesi icab ediyordu.

Dr. Nâzım, önce Feyzâ'nın hatırını ve sıhhatini sordu... Feyzâ'yı ayakta bulmak onu hem hayrete düşürmüş, hem de sevindirmişti...

Fakat doktorun üzerinde bu gün her zamankinden daha çekingen ve daha resmi bir hal vardı... Bu, Feyzâ'nın gözünden kaçmamıştı.

Nihayet Dr. Nâzım, yüzünde ciddi bir ifadeyle söze başlarken, sesinin heyecandan titremesine mani olamamıştı... Konuşmaları öz fakat tesirliydi, iknâ ediciydi.

Evvelâ Nusret'in, Hilâl'e karşı olan temiz ve ulvi duygularından bahsetti. Bu asil gencin kızını ne derin ve köklü bir aşkla sevdiğini yakından müşahede ettiğini, onun bu güne kadar hiç bir kadına ve kıza karşı böyle yakın bir alâka duymadığını, bilâkis, yakışıklılığı ve güzelliği dolayısıyla etrafının daima kadın ve kızlarla çevrili olduğu halde Nusret'in bunlardan nefret ettiğini anlattı.

Daha sonra Nusret'in ahlâk, karakter ve aile hayatını dile getirdi.. Genç doktorun annesi, kendisi çok küçük yaştayken vefat etmiş, babası bu vefat üzerine ikinci bir defa evlenmemiş ve onu her bakımdan büyük bir ihtimamla yetiştirmişti. Nusret'in babası, iş sahasında tanınmış ve zengin bir adamdı... Fakat çok arzu etmesine rağmen biricik oğlunun böyle mühim ve hayatî bir meselesini halletmek için İstanbul'a gelemeyeceğini ve bundan duyduğu üzüntüyü mektupla bildirmişti... Zira son derece mühim bir iş için mutlaka derhal Avrupa'ya hareket etmesi icabediyordu. Bu hayırlı iş için de Dr. Nâzım'ı vekil kılmış, müstakbel gelinin validesine selam ve hürmetlerinin iblağını istemişti. Müsbet cevap alındığı takdirde, kendisi Avrupa dönüşü düğünde bulunacak, evlatlarının saadetini görmekle büyük sevinç duyacak...

Dr. Nâzım, bütün bunları anlattıktan sonra derin bir nefes aldı ve:

– İşte böyle Feyzâ hanım... uzun vaktinizi alıp, sizi hasta vaziyetinizde fazla rahatsız etmemek için fazla teferruata girişemedim gerçi. Fakat zannederim ki, sizin gibi olgun ve anlayışlı bir hanımefendi için bu anlattıklarım, her şeyi ifade edecektir... Şimdi isterseniz işin en mühim safhasına gelelim. Hayatımda pek çok gencin yuva sahibi olmasında mutavassıt olduğum halde, itiraf ederim ki Feyzâ hanım, Nusret'le kızınız Hilâl hanım için giriştiğim bu hayırlı teşebbüs kadar hiç bir zaman sevinç ve heyecan duyduğumu hatırlamıyorum. Evet muhterem Feyzâ hanım yüce Allah'ımızın emri, Peygamber-i Zişan'ın kavli üzere, sizden kızınız Hilâl'i, kendi kardeşim, daha doğrusu, evladım gibi sevdiğim Nusret'e istiyorum.

Feyzâ o anda bayılabilirdi işte.

Başının döndüğünü, gözlerinin kardığını, odanın ve bütün eşyaların etrafında döndüğünü hissetti bir an... Ama kendini çabuk

topladı... Esasen beklemiyor muydu bu neticeyi?..

Hazırlıklı sayılmaz mıydı böyle bir güne?

Fakat yine de kendine hakim olamamış, birden heyacana kapılmış ve en tuhafı, bu heyacanını karşısındakine de belli etmişti işte... Ama şimdi o, bunların hiçbirini düşünmüyor hiçbirine ehemmiyet vermiyordu...

Şu anda kendisi için ehemmiyetle olan yegâne şey Dr. Nazım'ın ağzından çıkan en son sözlerdi.

Dr. Nâzım, Feyzâ'nın renginin değiştiğini, cevabının geciktiğini görerek susmak lüzumunu hissetti.

– Susuyorsunuz Feyzâ hanım?... Çekinmeyin lütfen... Bu hayatî bir meseledir zira... Arzu ederseniz düşünün bir müddet.. Ve kararınız müsbet olduğu takdirde meseleyi bir de Hilâl hanıma açıp, fikrini isterseniz...

Feyzâ birden bir rüyadan silkinircesine:

– Yo... yo... hayır, dedi... Hilâl'e sormaya lüzum görmüyorum. Ayrıca düşünmek için vakte de ihtiyaç hissetmiyorum doktor bey. Nusret bey hakkındaki kanaat ve intibalarım son derece müsbettir. Böyle imanlı, yüksek ve temiz ahlâklı bir genci damadım olarak görmek benim için ancak büyük bir bahtiyarlık ve şereftir.

Dr. Nâzım, sevinç ve ümitle gözleri parlayarak

–Yani?... Dedi..

Feyzâ, o eşsiz asalet ve vekârlı haliyle başını hafifçe yukarı doğru kaldırarak:

– Yani, demek istiyorum ki, doktor bey, dedi, kararım müsbettir... Ve talebenize "evet" diyor Nusret beyi bundan böyle ne doktorum ve hattâ ne de damadım olarak değil, hakiki bir evlâdım olarak kabul ediyorum.

– Feyzâ hanım, bizi, bilhassa Nusret'i ihyâ ettiniz. Seven kalbi bu dünyalara bedel müjdeli haberle kimbilir nasıl kuş gibi çırpınacak hafifleyecektir şimdi... Yalnız bir şey sormak istiyorum. Ama açık konuşun benimle... Hilâl hanıma niçin sorma lüzumunu hissetmiyorsunuz? Yoksa o da Nusret gibi...

– Evet doktor bey...

– İtirafınıza teşekkürler... Anlamıştım zaten ben Feyzâ hanım... Daha gençler, bu tertemiz sevgilerini kendi kendilerine dahi itiraftan çekindikleri sıralarda anlamıştım bu iki imanlı, asil gencin birbirlerini sevdiklerini.

Feyzâ, daha fazla tahammül edememişti... Birden boğazından

yükselen hıçkırıklar ve gözlerinden coşkun bir ırmak gibi çağlayan yaşlar arasında ellerini yüzüne kapayarak sarsıla sarsıla ağlamaya başladı...

Dr. Nâzım şaşırmıştı.. Ne yapacağını ne söyleyeceğini bilemiyordu. Nihayet ağzındanşu sözler döküldü:

– Hislerinizi anlıyorum Feyzâ hanım. Ağlayın, ağlayın. Zira bunlar sevinç yaşlarıdır. Aktıkça ferahlatır..

O anda Feyzâ'nın sevinçten başka hangi hislerle ağladığını nereden bilsindi Dr. Nâzım?

Hilâl ancak Dr. Nâzım memnun ve müsterih bir kalple evden ayrıldıktan sonra odasından çıkmış ve annesinin yanına gelmişti...

Feyzâ kapıya arkasını dönmüştü, penceresinin önünde tülün arkasından dışarısını seyretmekteydi. Hilâl, yavaş ve çekingen adımlarla ilerleyip onun yanına gitti... O da uzaklaşmakta olan taksinin arkasından, taksi gözden kayboluncaya kadar gözlerini ayırmadan baktı; baktı... Dr. Nâzım'ın arabası sokağı kıvrılınca Hilâl sordu..

– Niçin gelmiş doktor amca anne?

Feyzâ susuyordu... Hilâl merakla onun yüzüne doğru eğildi ve aynı anda:

– Sen ağlamışsın ane, dedi... Yalvarırım, ne oldu anlat bana...

Feyzâ, yanaklarından süzülen gözyaşlarını kurulamaya lüzum görmeden döndü, hemen yanıbaşında merak dolu gözlerle kendisinden cevap bekleyen kızını omuzlarından tutarak onun güzel yüzünü bir an hayran hayran seyretti. Sonra birden bağrına basarak ipek saçlarını sevgiyle ve şefkatle okşamaya başladı. Bir yandan da sesi titreyerek âdeta bir hayal âleminde imişcesine konuşmaktaydı:

– Yavrum benim Hilâl'im... biricik kızım... Oldu nihayet... Rüyâlarım gerçek oldu. Artık ölsem de gam yemem.

Hilâl, birden başını annesinin göğsüne kaldırarak hayret dolu gözlerle, onun oluklarında yaşlar titreşen gözlerine baktı ve âdeta inlercesine, sitemli bir sesle:

– Neler söylüyorsun anneciğim. Allah gecinden versin, dedi... Ama olan nedir?.. Meraktan çatlıyacağım inan.

Feyzâ, gözleri çok uzaklara dalmış bir halde cevap verdi:

– Söyleyeceğim yavrum, söyleyeceğim.... Dr. Nâzım amcan buraya dünür olarak gelmiş... Seni Dr. Nusret beye istedi...

Hilâl'in yüzü birden kıpkırmızı kesildi. Genç kız, heyecanla karışık derin bir hicab duygusuyla başını önce önüne eğdi, sonra

yüzünü daha ziyade saklamak ihtiyacıyla tekrar başını annesinin o sıcak, şefkatli sinesine gömdü. Bir müddet o vaziyette öylece kaldı... Şimdi anne kız hiç konuşmuyorlardı... Yalnız Feyzâ'nın eli, her zamanki gibi kızının gümrah ipek saçlarının üzerinde hafif hafif dolaşmaktaydı... Nihayet Hilâl, adeta fısıltı gibi bir sesle:

– Akşama yemek hazırlamam lâzımdı, unutmuşum, diyerek bir sülün kıvraklığıyla usulca Feyzâ'nın elleri arasında kaydı ve açık duran oda kapısından dışarı süzüldü.

Feyzâ, bir müddet onun arkasından dalgın dalgın, ama sevgiyle, muhabbetle baktı, baktı... Sonra yanındaki basmı kılıflı koltuğa oturarak düşünceleriyle başbaşa kaldı... Artık ağlamıyordu... Yalnız oturduğu yerdi gözlerini yummuş dudaklarında mes'ut bir gülümseme ile saadetinin zevkini çıkarır gibiydi...

Evet, mesuttu Feyzâ, hem alabildiğine mesuttu... Nasıl mesut olmasındı ki? Birbirlerini seven iki kalp, kalpleri en temiz ve ulvi duygularla birbiri için çarpan iki insan bir araya gelecek, cemiyet; temel iman ve İslâm harcıyla atılmış, çatısı sevgi, muhabbet, sadakat ve anlayış malzemeleriyle çatılmış örnek bir İslâm yuvası kazanacaktı...

Dualarını kabul ettiği için Rabbına ne kadar hamd ve senâda bulunsa azdı... Hakikatleri anladığından, hidâyete nail olduğu günden bu yana yıllardır bıkmadan, usanmadan daima ümit ve inançlı kudreti her şeye yeten, rahmeti âlemi kuşatan cenâb-ı hak'ka el açmış ve: "Rabbim!.. Benim çektiğim acıları kızıma gösterme... Benim düştüğüm akibete kızımı düşürme.. Ben, kendi kafamın, kendi gafletimin cezasını çektim hayatım müddetince.... Bu gün inanıyorum ki sen o geçmiş hatâ ve günahlarımın cezasını ebedi hayatta çektirmemek için dünyada iken bu imtihana tabi tutun beni... İsyankâr değilim.. Verdiğine hamdediyor, suçumu kabul ediyor ve buna müstehak olduğumu bilerek, sabırla bu büyük imtihandan yüz akıyla çıkmaya çalışıyorum... Ama kızım günahsızdır, mâsumdur... Onu küçük yaştan beri senin rızana uygun şekilde yetiştirdim... İlerde o saf kalbi, senin yolunda olan imanlı bir erkek için çarparsa, o kalbi mahzun etme... Sen Hilâl'ime acı çektirme Rabbim!.." diye yalvarmış, yalvarmış, yalvarmıştı...

İşte bu içten dualar nihayet semeresini, meyvelerini vermiş, bu günkü müjdeli haberi sanki ona, yıllardır süre gelen acılarına ve sabrına karşılık bir büyük mükâfat olarak ihsan etmişti... Evet fikir, ideal ve hayat görüşleri birbirine uyduğu, her ikisi de iman gibi bir cevhere sahib oldukları için ve Nusret Bilâl'in çektiği ızdırabı, ne de Hilâl, kendisinin çekmiş ve halen çekmekte olduğu acı ve kahredici elemi çekmeyecek, hissetmeyeceklerdi inşallah!..

Feyzâ'nın Dr. Nâzım'a bir çırpıda "evet" deyişi de bir bakıma bu yüzdendi. Dr. Nâzım Nusret'in Hilâl'i ne büyük ve ulvi bir aşkla sevdiğini ve babasından müsbet cevap bildiren mektup gelinceye kadar merak ve üzüntüden ne derece perişan olduğunu anlatırken, Feyzâ'nın o hassas anlayışlı ve rakik kalbi derinden derine sızlamış, bu asil gencin daha fazla heyecan, merak ve üzüntü çekmesine tahammül edemeyerek talebine derhal "evet" demişti...

Esasen işin İslâmi olan şekli de buydu... Nice aileler tanırdı ki, damat namzedini beğendikleri ve kızlarını verme niyetinde oldukları halde bir yandan "kız tarafı naz tarafı" fikriyle, diğer yandan akıllarınca kendilerine ağır satmak ve üzerlerine düşülmesini temin etmek düşüncesiyle ağızlarından çıkacak olan "evet" cevabını geciktirdikçe geciktirir, damat namzedini bekletmekten, ona heyecan dolu günler geçirterek ezâ ve cefa çektirmekten âdeta sadist bir zevk alırlardı bu insanlar... Damat namzedinin tereddüde sebep teşkil edecek hal ve müddet ve mühlete ihtiyaç vardır. Fakat böyle bir hal olmadığı takdirde evet cevabını uyulması çok zaruri bir formalite addederek geciktirmek yanlıştır, bu hareket bazen tek tarafın, bazen de iki tarafın aleyhine neticeler vermektedir. Tevekkeli dememişti Peygamber–i Zişan: "Hayırlı işlerinizde acele ediniz" diye?... Bunda mutlaka derin ve ince hikmetler vardı.

Evet, bu ne doğru bir ihtardı...

"Hayırlı işlerinizde acele ediniz..."

Feyzâ elinde olmadan, vücudu ürpererek Bilâl'i hatırladı birden... Esasen hangi söz ve hadise vardı ki onu hatırlatmasın?.. Hayatı onunla dolu olarak geçmişti Feyzâ'nın... Ve bu gidişle, kabre kadar da onunla, onun temiz hâtırası ve asil hayaliyle geçecekti şüphesiz...

Hayri Dedenin, son karşılaşmalarında anlattıkları geldi teker teker hatırına... Her şeyi anlatmıştı yaşlı adam... Bilâl'in, kendisini dükkanda gördüğü gün hemen evlenme teklifinde bulunmak üzere harekete geçmek istediğini, ama dükkan sahibi Hacı Mustafa beyin "hele bir kaç gün bekle, sinirleri yatışsın biraz kadının" diyerek ona mani olduğunu, bir kaç gün sonra Huzur Sokağı'na gelip de kendisinin iz ve adres bırakmadan sokaktan ayrıldığını öğrenince düştüğü perişaniyeti gözyaşlarıyla anlatmıştı sevimli ihtiyar...

Evet Bilâl, hayatının belki en hayırlı işine teşebbüs etmiş ve fakat "Hayırlı işlerinizde acele ediniz!" hadisinin zıddına hareket edip, bu teşebbüsünü bir kaç gün dahi olsa geciktirmekle, sevdiği kadını, hem en ulvi duygularla kendisini seven kadını kaybetmiş, hem seven iki kalbi hüsrana uğratmıştı...

Şimdi kimbilir nerelerdeydi?..

"Belki de evlenmişti" diye düşündü Feyzâ... Acaba mesut muydu?..

Fakat bir anda düşüncelerinden silkinip, gözlerini açtı. Bilâl'i düşünmenin sırası mıydı şimdi?... O hele bundan sonra kalbinin bir köşesinde gömülüp kalmalıydı artık. Bundan böyle benliğine hakim olan yegâne düşünce, kızı ve sevgili damadı olmalıydı... Onların saadeti, onların huzuru, onların refahından başka bir şey düşünmemeliydi artık...

Bunda muvaffak olabilecek miydi? Bilâl'i artık hayatının âdeta bir parçası haline gelen o iman ve asalet yatağının âdeta bir parçası haline gelen o iman ve asalet timsali insanı zihninden silebilecek, yıllardır avunduğu hatıralarını zaman zaman tahattür etmeden durabilecek miydi? Bu kendisi için belki dünyanın en zor işiydi.. de... Çünkü artık yakında kayınvalide oluyordu... Bir müddet sonra da anneanne olmak vardı işin içinde...

Bu düşünce, Feyzâ'nın benliğinde tatlı bir ürperme meydana getirmişti.

Kayınvalide olmak.. anneanne olmak!... Torununu şimdiden kucağında görür gibi oluyor, kalbi haz ile dolup taşıyordu.

Hilâl, elinde tabaklarla, sofrayı kurmak üzere odaya girdiğinde, o hâlâ oturduğu basma kılıflı koltuğun arkasına başını yaslamış, gözleri yumulu, dudaklarında o mes'ut tebessümü taşımaktaydı...

Her şey bir hafta gibi, göz açıp kapayıncaya kadar geçip giden kısa bir zaman içinde olup bitmişti...

Dr. Nâzım'ın o günkü samimi isteme merasiminden iki gün sonra söz kesilmiş, söz kesiminin hemen arkasından da, bir kaç gün içinde iki gencin nişan yüzükleri takılmıştı.

Son derece sade ve mütevazi bir hava içinde geçen nişan merasiminde Dr. Nâzım ve Nusret'ten başka Dr. Nâzım'ın yaşlı halası da bulunmuş ve Hilâl'le Nusret'in yüzüklerini gözyaşları arasında hayır dualarla bu muhterem yaşlı hanım takmıştı parmaklarına.

Düğün, Nusret'in babasının Avrupa'dan dönüşünde yapılacaktı... Bunun böyle olması, Feyzâ'nın da oldukça işine yaramıştı. Çünkü her ne kadar yıllardır kazancından artırdığı paralarla kızının çehiz sandığına lâzım olan şeyleri tamamlamaya çalıştıysa da, bu arzusunu hakkıyla yerine getirememişti Feyzâ... Gerçi sandıktaki eksikler pek mühim şeyler sayılmazdı ama, yine de bunların temini için paraya ve vakite ihtiyaç vardı...

Feyzâ, iyileşip, yeniden dikişe başlamasını dört gözle bekleyen müşterilerini düşünerek, hızlı bir şekilde işe başladığı takdirde, bu bir kaç ay içinde kızının bütün eksik ve ihtiyaçlarını giderebileceğini hesaplamıştı ama, mesele hiç de düşündüğü ve hesapladığı gibi olmadı...

Nişan gecesi, yüzüklerin takımından sonra Hilâl'in pişirdiği kahveler içilmiş, düğünün nerede ve nasıl yapılacağı mevzuunda konuşmaktaydılar. Bir ara Nusret, Feyzâ'ya doğru eğilerek sordu:

– Anne, sizinle biraz hususi olarak görüşmek istiyorum, mümkün mü?

Feyzâ:

– Elbette evlâdım, ne zaman isterseniz, dedi.

– Teşekkür ederim, o halde yarın işimden çıkar çıkmaz geleceğim.

Feyzâ, ertesi günü âdeta iple çekmişti... Damadının kendisiyle görüşmek istediği mevzu ne idi acaba? Zihnine takılan türlü ihtimallerle, gece geç saatlere kadar uyuyamamıştı... Ertesi günü ise, saatleri bir türlü geçmek bilmedi nedense...

Nihayet kapının önünde duran araba sesiyle içi biraz ferahlar gibi olmuştu. Nusret, kapının zilini çaldığında, Feyzâ da başından kayan örtüsünü düzelterek kapıya doğru koşmaktaydı...

Nusret, yüzünde saadetinin izlerini taşıyan bir tebessümle:

– Size zahmet olacak anneciğim, sizlere lâyık olmayan şu kıymetsiz şeylerden beni kurtarınız ki, ayakkabılarımı çıkarabileyim.

Diyerek önce elindeki paketleri uzattı Feyzâ'ya... Feyzâ şaşırmıştı:

– Ama evlâdım...

Diye itiraz edecek oldu, fakat Nusret buna fırsat vermedi. Alıngan bir sesle:

– Bir de Nâzım ağabeyime bu âcizi damat değil, bundan böyle bir öz evlâdınız olarak kabul ettiğinizi bildirmiştiniz, dedi...

Feyzâ için söyliyecek söz kalmamıştı... Paketleri; holdeki masanın üzerine bırakarak, Nusret'in arkasında odaya girdi... Karşılıklı hal hatır sorma faslından sonra Nusret, samimi bir sesle görüşmek istediği mevzuyu açtı:

– Anneciğim, dedi... Siz daha klinikte iken, benim kliniğe yeni yerleştiğim günlerde Dr. Nâzım ağabey sizin hayatınızı ve halihazırdaki geçim durumunuzu anlatmıştı.

– Nasıl? Dr. Nâzım mı anlattı hayatımı size?.. Peki ama o nereden bilebilir benim hususi hayatımı?

– Hilâl'le çok iyi anlaşan bir hemşire hanımdan öğrenmiş galiba...

Feyzâ, bir an düşündü, sonra:

– A... evet, hatırladım, dedi. Söylemişti Hilâl bana. Çok üzgün olduğunu bir gün hemşire hanımla epeyi dertleşmişler. Demek o da...

– Evet, o da Nâzım ağabeye nakletmiş olacak ki, sizden bahsettiğimiz, daha doğrusu benim sizlere karşı duymuş olduğum yüksek takdir hislerimi kendisine ifade ettiğim bir gün, hemşireden öğrendiklerini öz olarak bana anlattı...

Feyzâ, dalgın dalgın gülümsedi:

– O halde kayınvalidenizin devr-i gafletteki durumunu da biliyorsunuz...

– Teferruatlı olmamakla beraber evet... Ancak bunun yanında, aynı kayınvalidemin, dininin icaplarını yerine getirmek uğruna eşinden dahi boşanmayı ve tek başına hayat mücadelesine atılmayı göze alacak kadar yüksek bir iman ve fazilet sahibi, hakiki bir İslâm hanımefendisi olduğunu da biliyorum.

Feyzâ, yaşaran gözlerini damadından kaçırarak önüne eğdi. Nusret'de, konuşmasına devam ediyordu:

– Cemiyette ender rastlanan sizin gibi bir aileyle beni karşılaştıran Rabbime ne kadar şükür ve hamd etsem azdır anneciğim... Bu, muhakkak ki benim için bir lûtf-u ilâhidir... Ancak, Hilâl hanımla sözümüz kesildiği günden beri beni tedirgin ve huzursuz eder bir husus var ki, ziyaretimin gerçek sebebini işte bu husus teşkil ediyor.

Feyzâ meraklanmıştı:

– Hayırdır inşallah evlâdım, dedi... Tedirginliğinize sebep olan bu husus nedir, öğrenebilir miyim?

– Sizin çalışmanız, anne...

– .....

– Susuyorsunuz... Bunun, bundan böyle doğru olmayacağını siz de takdir ediyorsunuz şüphesiz...

– Yo.. hayır evlâdım, susuşum bu sebepten değil... Diyecektim ki; çalışmaya, kazanmaya mecburum ben. Bâhusus bundan sonra...

Nusret, kayınvalidesinin sözünü tamamlamasına fırsat vermedi:

– Yanılıyorsunuz anneciğim bu güne kadar belki evet, mecburdunuz çalışmaya, geçiminizi temin etmeye... Fakat bu günden sonra asla!

– Fakat yavrum...

– Rica ederim anneciğim, özür dilerim bu hususta sizi maalesef dinleyemeyeceim... Beni hakiki bir evlât olarak bağrına bastığını

söyleyen siz, eminim ki bir evlâdın annesine karşı olan vazifelerini de çok iyi bilirsiniz. Eli ekmek tutan bir evlâd, annesinin çalışmasına, yorulmasına tahammül ve müsaade edemez.

Genç doktorun sesi, önceleri oldukça tok ve kesindi... Şimdi ise konuşmasına yumuşak, sakin ve tatlı bir sesle devam etmekteydi:

– Dinleyin beni anneciğim... Siz yıllarca çalıştınız ve artık yoruldunuz... Şimdi ise damadınız olmam hasebiyle bütün geçim ve ihtiyacınızı temin etmek, bundan böyle bana düşer... Biliyorum diyeceksiniz ki, "daha henüz nişanlısınız, aranızda nikâh kıyılmadan bu hareket yakışık almaz." Ben işte bunları da düşenerek dinî nikâhımızın da derhal kıyılmasını arzu etmekteyim. Müsaade ederseniz yarın akşam kıyalım nikâhı... Resmi nikâhı ve düğünü de babamın dönüşünde yaparız.

Feyzâ, İslâmi esaslara uygun olarak, damadının kendilerine rahatça gidip gelmesi için dinî nikâh teklifini kabul etmekle beraber, maddî yardım teklifine bir türlü evet diyemiyordu.

Bu mevzu o gün, akşama yakın saatlere kadar sürdü. Nusret, kayınvalidesinin içinde bulunduğu hâlet-i ruhiyeyi çok iyi anladığından, onu iknâ etmek için saatlerce dil dökmekten kaçınmadı. Ve neticede muvaffak da oldu.

Ertesi gece son derece sade bir merasimle ak sakallı, nur yüzlü bir imam tarafından iki gencin dinî nikâhları kıyıldı. O gece Hilâl, çiçekli uzun basma sabahlığı ve dantelli beyaz namaz örtüsü içinde hakikaten olanca saf ışıklarıyla gökte parıldayan Hilâlden farksız gibiydi... Nikâhta yine Dr. Nâzım'la, yaşlı halası da hazır bulunmuşlardı.

Gecenin geç saatlerinde misafirlerini uğurlayan Feyzâ ile Hilâl, kapıyı örtüp içeri girdiklerinde, orta sehpanın üzerinde kapalı bir zarf görerek bir an hayretle birbirlerine bakıştılar. Sonra Feyzâ, ağır ağır yürüyerek titrek parmaklarla zarfı eline aldı. Zarfın üzerinde: "Muhterem anneciğim Feyzâ Hanımefendiye" yazılıydı.

Feyzâ, aynı titrek parmaklarla zarfı açtı... Zarfın içinde beş tane bin liralık ile, Nusret'e ait arkası yazılı bir kart vardı. Feyzâ, yüksek sesle kartı okudu: "Anneciğim, bu kıymetsiz meblağ, şimdilik zaruri ufak tefek ihtiyaçlarınızı görmeniz içindir. Diğer mühim ihtiyaçlar için icabedeni ayrıca takdim edeceğim. Hürmetler."

Anne-kız, bir kere daha göz göze geldiler. Fakat ikisi de ağzını açıp bir şey söylemedi... Daha doğrusu söyleyemedi. Zira her şey öylesine açıktı ki...

Karanlık olmasa, ışığın kıymeti, ayrılık olmasa, vuslatın lezzeti,

elem, ızdırap, gam ve keder olmasa saadetin o sarhoş edici güzelliği bilinebilir, duyulabilir, görülebilir miydi hiç?

İşte arkada bırakılan karanlık, kâbuslu günlerden, elem, ızdırab, gam ve keder yüklü yıllardan sonra Feyzâ'da gözünün nuru biricik kızıyla birlikte özlediği, hasret ve iştiyakla beklediği aydınlık ve mes'ut günlere kavuşmuştu nihayet...

Evet mesut, hem alabildiğine mesuttu Feyzâ... Lâkin saadetten tatlı tatlı çarpılan kalbinin bir köşeciğinin içten içe, sinsi sinsi bir tuhaf şekilde sızladığını hissediyordu yine de... Kendine dahi itiraftan ürktüğü bir hisle, sanki bu saadeti de çok uzun sürmeyecekmiş, beklenmedik bir hadise ile kızının da, kendisinin de ümit dünyaları, koca bir binanın çöküşü gibi bir anda yıkılıverecekmiş gibi tuhaf bir duyguyla korkuya kapıldığı oluyordu zaman zaman... Ama böyle anlarda da Allah'a olan teslimiyet ve tevekkülü, her zaman olduğu gibi imdadına yetişen yegâne âmiller oluyor, dertli annesinin istikbale ait şüphe, vehim ve korkularını kalbinden silip, atıyordu...

Günler ilerledikçe, anne-kızın çehiz hazırlıkları da hızlanıp ilerlemekteydi. Son günlerde Hilâl'in elindeki çehizin dışında itinayla işlediği bir kaç parça nakış vardı ki, bunlar maddî değerinden çok manevi değeri olan şeylerdi. Genç kız, daha görmeden, yalnız Doktor Nâzım amcasının anlattığı kadarıyla son derece yüksek takdir ve hürmet hisleriyle sevip bağlandığı kayınbabasına hediye etmek üzere işlediği bu üç şeye göz nurunu ve olanca ruh inceliğini dökerek gece-gündüz zevkle çalışıyordu. Bunlar, yeşil düşes saten üzerine sarım sim sırmalarla işlenmiş bir takke ile, yine sarı sim sırmalarla ve yâkut rengi taşlarla işlenmiş aynı yeşil saten düşesten bir seccade ve bir de Kur'an kılıfı idi... Hakkında takdire şâyan çok şey dinlemişti ama, daha kayınpederinin ismini dahi bilmiyordu Hilâl. Bunu annesi de sormamış, daha doğrusu sormaya lüzum görmemişti. Anne-kız için mühim olan husus, sadece Nusret'in babasının da en az kendi kadar muhafazakâr, imanlı ve yüksek seciyeli bir insan olmasıydı... Böyle muhterem bir insan için günler ve geceler dolusu dökülen göz nurları nasıl fedâ olmasındı ki... Hilâl, bu duygularla kayınpederine işlediği nakışlara o çok ince zevkli annesinin dahi yardım için el sürmesini istemiyor mânevi değeri yüksek olan bu üç parça eşyanın tamamen kendi göz nurunun mahsülü olmasını, kendi elinden çıkmasını arzuluyordu.

O gün yine zarif motiflerle müzeyyen seccâdesi elinde, bir yandan istikbâle ait tatlı hayaller kuruyor, diğer yandan ruhunun

ince zevkini nakış nakış yeşil saten kumaş üzerine döküyordu... Feyzâ artık tamamen iyileşmişti... Hem öylesine iyileşmişti ki, içinde yaşadığı şu saadet günlerinde kendisini eskisinden hattâ ilk genç kızlık devresinin o cevval, hareketli, yerinde duramaz Feyzâ'sından çok daha zinde, sıhhatli ve çevik hissediyordu. Kızının rahatlıkla çehizini işleyip tamamlaması için ona ev işlerini tamamen yasaklamış, bütün işleri üzerine almıştı...

Şimdi de Hilâl, oturduğu yerde nakışını işlerken o da sokağa bakan pencereden dışarıya divan örtülerini silkelemekteydi. Birinci divan örtüsünden sonra tam ikincisini silkelemek üzereydi ki, gözleri sokaktan geçmekte olan yaşlıca bir kadına takıldı ve gayri ihtiyarî aynı anda seslendi...

– Hatice Teyze... Hatice Teyze!...

Evet, rengi uçmuş, tüyleri dökülmüş mantosunun ve eski siyah başörtüsünün içinde dalgın ve üzgün bir şekilde ağır ağır yürüyen kadın, hakikaten Hatice Teyze'nin ta kendisiydi... Feyzâ'nın o kabuslu evlilik yıllarında senelerce dadısıyla birlikte kendisine emeği geçmiş ahçı kadın Hatice Teyze'ydi bu... Kadın, kendi ismini duyar duymaz, sesin geldiği tarafa bakıp da açık pencere önünde duran Feyzâ'yı görünce ilk anca tanıyamadı onu ama, biraz yaklaşıp da o sevinç dolu güzel yüzü daha yakından görünce, gözlerine inanamamanın hayreti içinde haykırdı:

– Aman Allah'ım, rüya mı görüyorum, Feyzâ hanım... hanımım... sensin değil mi kızım?

Feyzâ bir rüzgâr hızıyla koşup, kapıyı açtı... Hatice kadınla göz yaşları arasında sarmaş dolaş oluşlarını Hilâl yerinden hayretle seyrediyordu. Hilâl, bu kadını ömrü boyunca gördüğünü hiç hatırlamıyordu. Feyzâ da bunu bildiğinden çocuklar gibi sevinerek Hilâl'e seslendi:

– Hilâl, bak kim geldi... Kalk ayağa da öp teyzenin elini yavrum... Bu teyzenin, evliliğim müddetince bana, hiçbir şeyi bilmez küçücük bir bebekken de sana çok emeği geçti...

Hatice Teyze, elini öpen genç kızı tepeden aşağıya bir süzdükten sonra:

– Aman hanımım, dedi... dünyada inanmam. Ayol bu sahiden benim elimde doğan Hilâl mi?...

– Hilâl ya teyzesi... Senin o ufacıkken bıraktığın yaramaz Hilâl... Dünya devrânı böyle... büyükler yaşlanıyor, küçükler büyüyor canım teyzem...

Feyzâ, Hatice kadının mantosunu alıp, camı kapattıktan sonra, maziden bir yaprak gibi savrulup önüne düşen yaşlı kadının karşısına geçip oturdu ve başladı heyecanla sorup soruşturmaya:

– Eeeh, anlat bakalım Hatice Teyze'm, hangi rüzgârlar attı seni bu sokağa, ne işin vardı buralarda senin?

Yaşlı kadın, ilk sevinç ânı geçince dertli dertli içini çekti:

– Derdimi deşip de dertsiz başını ağrıtıp ne yapacaksın hanımım?

– Hayırdır inşallah Hatice Teyze'm, derdini söylemeyen derman bulamaz. Hem o nasıl söz, mü'minin derdiyle dertlenmeyen mümin olamaz. Sence bir mahzuru yoksa anlat Allah aşkına...

– Anlatayım hanımım, anlatayım...

– Bana bir daha "hanımım" dememen şartı ile seni dinliyorum Hatice Teyze'm... Beni artık eski hanımın olarak değil de, bir öz kızın gibi bilerek anlat.

– Haklısın, benim altın yürekli yavrum, sağol... Öyle uzun uzadıya anlatacak bir şeyim yok... Sadece işsiz kaldım... Çok uzun zamandır işsiz duruyorum. Çok perişan bir vaziyette kaldım. Evde bakmaya mecbur olduğum delikanlı sakat bir oğlum olmasa, tek başıma nasıl olsa yavan ekmek geçinir giderim.. Lâkin çalışamaz haldeki bir evlâda bakma mecburiyeti belimi büküyor...

– Peki hiç bir iş bulamadın mı teyzeciğim?

– Bulamadım yavrum, bulamadım... Aylardır çalmadığım kapı kalmadı... Bu gün de, sizin arka sokakta oturan bir eski ahbaptan haber alacaktım, onun için geldim buralara... Kocasının patronu yeni evlenmiş, eve iş yapıp, yemek pişirecek becerikli bir kadın arıyormuş... Tabi onlar da beni tavsiye etmişler... Fakat patron daha yaşımı sorar sormaz "bize gelmez, yaşlıdır" diyerek kabul etmemiş.

– Vah vah!.. Ama teyzeciğim, adam seni görseydi, eminim ki böyle düşünmezdi... Senden daha becerikli, senden daha güzel yemek pişiren kadını nereden bulacaklar? Üstelik yaşını da hiç göstermiyorsun sen... Ayrıldığımız günden bu yana o kadar az değişmişsin ki, bu kadar dertli ve üzüntülü olduğun halde hâlâ dinç ve kuvvetlisin maşallah.

– Nerde kızım, nerde... Yaşlandık yaşlanmasına ya, bu gün bir iş bulsam evelallah bu günkü değme gençleri cebimden çıkarırım. Lâkin takdir, ne denir?

– Öyle teyzeciğim, tabi takdir-i İlahi böyle. Onun için kendini fazla üzme... Bir sivrisineği, bir örümceği, bir küçük karıncayı dahi görüp, gözeten, rızkını veren Allah-ü Teâlâ, elbet senin gibi temiz

bir kulunu da aç ve çıplak bırakmaz. Oğlun meselesi olmasa, sana "gel burada beraber oturalım, Mevlâm ne verdiyse yer, birlikte geçinip gideriz" diyeceğim, fakat...

– Allah (C.C.) râzı olsun kızım, bunu düşünmen dahi, yerine getirmiş kadar makbule geçti inan. Dur bakalım hele gün doğmadan neler doğar...

Feyzâ, Hatice kadını o gün ısrarla öğle yemeğine alıkoydu. Yemekten sonra da bir iki saat oturup dertleştiler... Eski günlerin acı tatlı hatıralarını anarken kâh gülüyor, kâh acı gözyaşları döküyorlardı. Hele dadının vefat haberi yaşlı kadını çok sarsmıştı...

Akşama yakın Hatice kadın ayrılırken, Feyzâ âdeta yalvarırcasına: Bu garip kızına iş bulduğunu da haber vermezsen, meraktan ölürüm inan...

– Sen söylemesen de ben seni hele bundan böyle bırakır mıyım hiç canım kızım? Elbette hem de sık sık geleceğim... Seni ötedenberi öz evlâdım gibi sevdiğimi bilirsin...

Hatice kadını geçirdikten sonra Hilâl, bir müddettir annesinin yaş görmediği güzel gözlerinden yaşlar süzüldüğünü görünce dayanamadı ve merakla sordu:

– Niçin ağlıyorsun anneciğim? Doktor amcam söylemedi mi kaç kere sana ağlamak, üzüntü senin en büyük düşmanlarındır diye?

Feyzâ gözlerini kurularken bir yandan da:

– Haklısın yavrucuğum, dedi... Biliyorum, hele bundan sonra olur olmaz şeylere kendimi üzüp, ağlamamam lâzım... Fakat insanlık duygusu, vicdan ve merhamet denilen şeyler öyle yüksek unsurlardır ki, bu hislerle dolu olan bir insan, istese de onları içinden söküp atamıyor... Ah.. yavrum ah!.. Düşmez kalkmaz bir Allah (C.C.)... Şu pılı pırtı içinde, omuzları çökük vaziyette görmüş olduğun yaşlı kadın yok mu, O aslında ne gün görmüş bir hanımefendidir bir bilsen... Yanımda çalıştığı sıralarda bir gün bana hayatını anlatmıştı... Kendisi, Osmanlı İmparatorluğunun son günlerini yaşadığı sıralarda dünyaya gelmiş. Babası, ilmi, yüksek ahlâkı, fazileti ve hayırseverliği ile hem sarayın, hem de halkın sevgi ve takdirini kazanmış bir paşaymış... Hatice teyzenin bütün ve muhteşem bir konakta, dadı ve hizmetçiler arasında geçmiş. O saltanatlı günlerin resimlerini görmeseydim bu kadarına inanamazdım belki... Cumhuriyetin ilanından bir müddet sonra önce annesi, arasından da paşa babası vefat edince, Hatice teyze, tek erkek kardeşiyle birlikte hayatta yapayalnız kalmış. İki kardeş rüştünü isbat edecekleri tarihe kadar, vicdansız ve kaba saba bir adam olan amcalarının ya-

nında çok acı ve sıkıntılı günler geçirmişler... Kendisinden üç yaş büyük olan ağabeyi, mirasa hak kazandığı günden itibaren, bir ev tutarak kızkardeşini yanına almış... Üç-dört sene devam eden huzurlu bir hayattan sonra kızcağız bu defa da ağabeysini bir kazada gencecik yaşında kaybediyor... Tabii ne kadar varlıklı olursa olsun, tek başına oturamıyacağından tekrar amca evine dönmüş. Bu arada güzelliği ve terbiyesiyle çevresinin takdirini toplayan genç kıza bir çok kıymetli talip çıkmakta, fakat amcası bunların hiçbirine yanaşmamaktaymış. Nihayet gerek kültür, gerekse karakter seviyesi kendisinden çok aşağı olan bir genç adamla, amcasının baskı ve ısrarları neticesi çarnaçar evleniyor. İşte dertle kadının, esas çilesi bundan sonra başlıyor... Adam vurucu kırıcılığından, huysuz ve mızmızlığından başka içkinin, kumarbazın biriymiş de aynı zamanda... Uzun sözün kısası, kadıncağıza hayatı boyunca kan kusturmuş âdeta... Tabii bu arada Hatice Teyzenin bütün malı, mülkü ve elindeki mirası da sefahat âlemlerinde, kumar masalarında eriyip yok olmuş... Zamanla sefaletin pençesine düşen ailede geçimsizlik de şiddetlenince, zalim ve duygusuz adam, en sonunda çileli kadını boşayıp; tek ve sakat yavrusuyla sipsivri ortada bırakıvermiş. Hatice teyze, her ne kadar genç kızlığında paşa babasının tuttuğu hususi hocalar tarafından evinde iyi bir tahsil görüp, mükemmel şekilde yetiştirilmişse de, resmi diploması olmadığından hiç bir resmi dairede çalışma imkanı bulamamış ve en sonunda da gördüğün gibi el kapılarında ahçılık, hizmetçilik yapmak için kapı kapı dolaşan bir duruma düşmüş bulunuyor. Allah kimseyi gördüğünden ayırmasın kızım... Onun için halimize daima bir yeyip, bin şükretmeliyiz...

Hilâl, annesini dinlerken öylesine duygulanmıştı ki, yanaklarından süzülen yaşların, önünde işlediği seccadenin üzerinde iri iri yayılıp genişlediğini farketmemişti bile...

Hatice Teyze, hakikaten de sözünde durmuştu... Bir kaç günde, hiç olmazsa haftada bir defa mutlaka uğruyor, bir-iki saat dertleştikten sonra, sakat oğlunun ihtiyaçlarını görmek üzere küçük evceğizinin yolunu tutuyordu.

Her gelişinde Feyzâ heyecanla sorardı:

– Ne oldu Hatice Teyze'm, hayırlı haberlerin vardır inşaallah...

Onun cevap yerine boş avuçlarını çaresizlik içinde açarak, üzüntüyle boynunu büktüğünü görünce de:

– Hakkında hayırlısı canım teyzem, üzme kendini. "Mevlâm görelim neyler, neylerse güzel eyler" değil mi? diyerek teselliye çalışırda kadıncağızı...

Böyle günlerden birinde Hatice Teyze yine kederli yüzüyle kapıda belirmişti. Feyzâ onu her zamanki güler yüzü ve sıcak alâkası ile karşılayıp içeri aldı... Hilâl de annesinin, hayatını anlattığı günden beri çok sevdiği bu yaşlı teyzenin elini öptükten sonra, izzet ve ikrâm için etrâfında âdeta fır dönmeye başladı...

Hatice Teyze, bu defa Feyzâ'nın sormasına bırakmadan:

– Artık sen sormaktan, ben de "yok, bulamadım" demekten bıktık, değil mi kızım? Dedi ve ilâve etti... Şu bir haftadır kaç kapıyı çalmadım, kaç kişi önünde el oğuşturup boyun bükmedim ki... Aah, ne çare... Çaldığım her kapı, zalimce yüzüme çarpıldı tek tek... Bilirim, Allah'dan ümit kesilmez, lâkin Rabbim affetsin, benim ümid edecek halim kalmadı artık...

– Tövbe de Hatice Teyze'm, tövbe de... Bilirsin ki cenab-ı hak, sabırlarını denemek için en büyük sıkıntı, eziyet ve cefaları sevgili kullarına vermiş.

Bu sözler üzerine yaşlı kadının, başörtüsünün ucuna gözlerine bastırarak içli içli göz yaşlarını bastırmaya çalışması, Feyzâ'ya da Hilâl'e de çok dokundu... Şimdi onlar da çaresizlik içinde çırpınan yaşlı kadınla birlikte ağlıyorlardı...

Feyzâ, Hatice Teyze'nin dizi dibine çökerek, onun ellerine sarıldı ve yine ağlıyarak sormaya başladı:

– Hiç mi bir umut kapısı yok bu baktığın yerlerde, hiç mi bir vicdan sahibi çıkmadı karşına canım teyzem söylesene?

– Var kızım var, çıktı karşıma böyle biri ama, ne yazık ki öyle söylediğin gibi vicdan sahibi biri değil, belki dünyanın en insafsız ve vicdansız insanı... Hem de çok iyi, çok rahat şartlarla üstelik kendisi iş teklifinde bulundu bana... ama..

– Aması ne?.. Kim bu bahsettiğin kimse?..

– Senin eski kocan olacak Selim denen o aşağılık herif!.. anladın mı şimdi "ama..."nın manasını?..

Feyzâ birden bütün vücudunun taş gibi, kaskatı kesildiğini hissetti... Fakat kendini toparlaması çok sürmedi ve sordu:

– Selim mi sana iş teklifinde bulundu?

– Evet... Selim ya.. Dün sokakta rastladım. Yılışık yılışık gelip yanıma sokulunca, kan beynime sıçradı. Döktüğü dilleri bir görsen şaşardın... Efendim, ne zamandır beni arıyormuş da bulamıyormuş. Beni gökte ararken yerde bulmuşmuş... Evin yemek de dahil bütün işlerini çevirebilecek, tecrübeli ve itimada şayan bir kadın arıyormuş ama böyle bir kimseyi bu zamanda bulmak mümkün de-

ğilmiş... Bir sürü mış-miş işte... Anlıyacağın, yana yakıla yanında çalışmam için yalvarışı var ki görme...

Feyzâ ciddiyetle:

– Eee, sen ne cevap verdin? dedi.

– Hiiç, ne cevap vereceğim, kabul etmedim tabii... Çok ısrar edince de "düşüneyim ben sana telefon eder, bildiririm" diye atlattım başımdan.

– İlahi Hatice Teyze, sen aklını mı kaçırdın? Niye kabul etmedin, böyle bir teklif kaçırılır mı hiç? Üstelik bilirsin Selim dolgun da para verir...

Hatice Teyze, Feyzâ'nın yüzüne şöyle bir esefle baktı ve:

– Aklını kaçıran birisi varsa, o da ben değil, kusura bakma ya, herhalde sensin kızım. Senin şu perişanlığına sebep olan bir adamın mı hizmetinde bulunacağım ben?.. Yazıklar olsun sana... Ben daha sana yapılan o haksızlıklar karşısında, seni sokağa attıktan kısa bir müddet sonra daha o zamandan dayanamayıp da ayrılmıştım o çirkef herifin yanından... Şimdi tut sen...

– Ama Hatice Teyze...

– Sus.. sus.. sus kızım, dinlemem artık seni... Açlıktan öleceğimi bilsem, dönmem o kapıya bir daha...

O gün akşamın alaca saatlerine kadar Feyzâ, yaşlı kadını Selim'in yanına girmesi için iknaya çalıştı... Mecburiyetler karşısında insanın nelere katlanabileceğini, verilecek yüksek meblağı ve rahatı başka hiç bir yerde bulamayacağını, yalnız kendisini değil, bakım ve rahat isteyen biricik sakat oğlunu da düşünmesi icabettiğini anlattı bir bir... Fakat nafile... Hatice teyzeyi biraz olsun yumuşatmak mümkün olmadı..

Aradan bir onbeş gün daha geçti... Bu arada Hatice teyze, bir kere olsun görünmemişti... Feyzâ, bir yandan merak ediyor, bir yandan da "belki de bir iş bulup yerleşmiştir de, onun için vakit bulup gelemiyordur" diyerek teselli bulmaya çalışıyordu.

Fakat bu düşüncesinde yanıldığını, Hatice teyzeyi on beş gün sonra büsbütün sararıp solmuş bir yüzle, iyiden iyiye içine çökmüş yorgun, bitkin ifadeli gözlerle adeta bir sefalet tablosu halinde karşısında görünce anladı...

Yaşlı kadın daha mantosunu çıkarmadan, âdeta çöküverircesine her zaman oturduğu divana oturdu.. ve oturur oturmaz da ellerini yüzüne kapıyarak ağlamaya başladı... Feyzâ tam ağzını açıp bir şeyler söyleyecekti ki, muztarip kadın ıslak ellerini yüzünden çekerek:

– Söyleme birşey, yorulma yavrum.. dedi... Neticede döndüm,

dolaştım, yine senin sözüne geldim. Zira artık ne dizlerimde, ne de yüreğimde dayanacak tâkat kalmadı... En sonunda o ahlâksız, o düzenbaz herifin kapısına yüz sürmek varmış desene kaderde...

– Teyzeciğim, niçin böyle düşünüyorsun? Her şeyde bir hayır vardır mutlaka... Hem Selim, her ne kadar kötü karakterli, pis ahlâklı bir insansa da, sen de çok iyi bilirsin ki, yanında çalışan kadınlara karşı nedense çok anlayışlı, merhametli ve dürüsttür. Bu bakımdan memnun ve müsterih olmalısın değil mi ya? Haydi artık gözyaşlarını sil de, söyle bakayım Selim'e telefon ettin mi?

– Etmedim kızım, daha haber vermedim. Bana biraz daha cesaret veresin diye önce sana geldim.

Feyzâ acı acı gülümsedi:

– Sağ ol teyzeciğim... Hayatta ne tuhaf şeylerle karşılaşıyor insan... Kimi derdi ki gün gelip de... her neyse.. her neyse... Şimdi sen vakit geçirmeden verdiği numaraya telefon aç ve teklifini kabul ettiğini bildir... Yalnız sana iki şartım var... Yoksa birazcık hakkım varsa helâl etmem...

– Senin her sözün, benim için değerli bir emirdir... Söyle kızım, çekinme...

– Estağfirullah Hatice Teyze. Birincisi; Selim'in yanına girdin diye, benden ayağını kesmeyeceksin. Yine böyle fırsat buldukça sık sık geleceksin... İkincisi ise; her ne suretle olursa olsun, senin benimle görüştüğünden Selim'in kat'iyetle haberi olmayacak. Tamam mı?

– İlâhi yavrum, düşündüğün bunlar mıydı? Üzme tatlı canını sen... Kuzum sen Hatice Teyzeni bu gibi hususları düşünemeyecek kadar safdil mi sanıyorsun?

– Kusura bakma canım teyzem ama...

– Anladım, anladım biricik yavrum, boşuna üzme kendini bunlar için. Eh.. desene bize yol göründü, artık kalkayım da, Bismillah diyerek açayım şu telefonu bakalım. Duandan unutma yavrum, haydi Allahaısmarladık.

– Güle güle teyzeciğim, Rabbim hayırlarla karşılaştırsın... Beni haberdar et olmaz mı?

Feyzâ, yaşlı kadın uzaklaşıncaya kadar kapının ağzından ayrılamadı. Hatice teyzenin gitgide küçülen silueti sokağın sonunda kayboluncaya kadar yaşlı ve dalgın gözlerle onun ardından baktı, sonra derin bir iç geçirerek kapıyı kapatıp, içeriye kendi günlük hayatına döndü.

GECENİN ilerlemiş saatlerindeyiz...İstanbul'un tenha semtlerinden birinde, bir ecza deposunun alt katında, yüzlerinde endişe ve korkunun izleri okunan iki adam, yavaş sesle heyecanlı heyecanlı konuşmaktadırler. Bunlardan birisi, deponun gece bekçisidir. Diğeri ise, iri yapılı, atletik vücutlu, gençten biri... Her ikisinin de avam olduğu konuşmalardan belli olduğu gibi, hallerinden de zekaları yalnız kötüye işleyen, karanlık işler çeviren cin gibi insanlar olduğu ilk bakışta anlaşılabilir...

– Ulan.. parolayı aldığın halde niye geciktin ha? Kaçıncı uykudaydın ulan.. Sana kaç kere böyle mühim gecelerde uyumak yasak diye söylemedik mi salak herif!..

Gece bekçisi, yavaş sesle de olsa iri yarı gencin kendisini yakasından sarsarak söylemiş olduğu bu sözleri, uyku sersemliğinin o tuhaf uyuşukluğu altında cevaplandıracak kuvvet bulamadı kendinde. Sadece kekeliyerek:

– Uyandık yahu.. uyandık işte... Neyse.. her şey tamam mı?

– Soruyor bir de... Tamam mı ne demek, biraz daha oyalansak o zaman işimiz tamamdır, anladın mı? Haydi haydi durma, koyul işe hemen.. sıva kollarını haydi..

Gece bekçisi, gencin "işimiz tamamdır" sözünden sonra tamamen ayılmış gibiydi.

Deponun ana giriş kapısı, üst katta ön cephede bulunuyordu. Bir kaç merdivenle inilen basık tavanlı, karanlık, genişce bu yerin kapısı ise, binanın arka tarafındaki göz alabildiğine uzanan, yer yer

ağaçların kümelendiği geniş bir ovaya açılmaktaydı... İşte iki adam, binanın arka tarafındaki bu küçük demir kapıdan çıkarak karanlıkların içine daldılar. Ayın bulutlar arasına gömülü bulunduğu bir gece olduğu için, bu zifiri karanlıkta onları hiç kimsenin görmesine imkân yoktu...Esasen karanlık işlerin çoğu da bundan dolayı karanlıkta çevrilirdi. İnsanın kötü işlerinde vicdanının sesinden dahi kaçıp gizlenmesi için de en münasif yer karanlık değil midir?..

İki adam, tâ ilerde, sekiz-on ağacın sık sık, âdeta bir birine yapışık olduğu yere gelince her ihtimale karşı şöyle bir duraladılar ve geriye dönerek dikkatle etrafı gözleyip, dinlemeye başladılar... Fakat hayır.. ortalıkta hiç bir ses, hiç bir hayat emaresi, kuşkulanacak hiç bir şey yoktu... Rahat bir nefes alarak adımlarını sıklaştırdılar...

Ağaçların arkasında farlarını söndürmüş küçük bir kamyonet duruyordu... Şoför mahallindeki adam, onları görünce, kapıyı usulca açıp, aşağı atladı. Sitemli bir ses ve argo bir ifade ile:

– Amma pısırık heriflersiniz be... Bekleye bekleye turşumuz çıktı burda... Bu kör edici karanlıkta foyayı çıkartmamak için cigara bile içemezsin üstelik... Öldünüz mü lan leş herifler?.. Diye çıkıştı...

İri yarı gencin kafası bütün bütün kızdı:

– Eeeh.. çok dırlanma be, dedi... Bir de sana başlamıyayım şimdi... Lâf ebeliği yapacağına çabuk sıva kollarını da yardım et biraz...

Çok geçmeden, üçüncü adamın yardımıyla sırtlarına yüklenilen çuvallarla iki adam geldikleri yolları geri çiğneyerek, mahzenin açık kapısından girdiler içeriye...

Omuzlarındaki yükü indirip, derin bir nefes aldıktan sonra, ikinci, üçüncü ve dördüncü seferi de yapıp, şoförü tekrar bekçilik vazifesiyle görevlendirerek, kendileri mahzenin küçük demir kapısından içeri girdiler ve kapıyı içerden sürmelediler.

Şimdi iri yarı, dinamik gencin elleri, otomatik bir makine hızı ile işliyordu. Vakit bir hayli ilerlemişti.. Gün ışımadan her şeyin yerli yerince hazır olması ve onun da tez elden buradan (kendi tabiriyle) tüymesi icabediyordu.

Üzerinde "SEVAN" ilaç firmasının etiketleri bulunan ve yetkili emniyet makamlarınca tahlil ve kontrolü yapıldıktan sonra damgalanıp imalathaneden depoya nakledilmiş olan büyük mukavva kutular, gencin maharetli elleri tarafından tek tek açılıyor, içindeki ilaç kutuları bir kenara boşaltılıyordu. Sonra boşalan büyük mukavva kutuların içine büyük çuvallar içinde mahzene taşınan ilaç kutuları büyük bir itinayla yerleştirilip, istif ediliyordu...

Aslında kutuların, yerleştirilen ilaçların, görünüşte boşaltılan ilaçlardan hiç bir farkı yoktu... İlacın kutusu, şişesi, hatta iki renkli kapsülleri dahi birbirinden ayırdedilmeyecek kadar aynıydı. Aynı olmayan bir tek şeyi varsa, o da kutulara yerleştirilen kapsüllerin içindeki toz idi: ESRAR!..

Evet, ne hazindir ki, gayr-i meşru kazanç yollarının en karlısı olarak bilinen ESRAR KAÇAKÇILIĞI, alınan bütün tedbirlere rağmen, memleketimizde hâlâ kesin olarak önlenebilmiş değildir... Gizli imalathanelerde icra-i faaliyet gösteren çeşitli şebekeler, çeşitli hileli ve desiseli yollarla afyonu, yurt dahilinde ve haricinde fahiş fiatla satmakta ve bu yolda milyonlar kazanmaktadırlar...

İşte şerefli bir ilaç firmasına ait olan deponun alt katında, gecenin ilerlemiş saatinde, heyecan ve korku içinde harıl harıl çalışan bu gece bekçisi ile, iri yarı, atletik vücutlu genç adam da "Esrar kaçakçılığı" yapan böyle bir büyük şebekeye mensup kimselerdi...

Deponun gece bekçisi ve nakliyat işindeki kamyon şoförünü de büyük meblağlar karşılığında elde etmeyi başarmış olan şebeke, şeytanın aklına dahi gelmiyecek bir desise ile esrar, ilaç kapsüllerinin içine yerleştirmekteydiler. Hiç bir şeyin belli olmaması için de gizli matbaalarda ilaç kutularının aynı, şişelerinin ve kapsüllerinin de aynı taklid ediliyor, en kuşkulu bir insanın dahi şüphesini celbetmiyecek tarzda her şey menfi yönden fevkalade ustalıkla organize ediliyordu.

SEVAN İlaç Fabrikası Mesul Müdürünün her zaman nezaketle vurulan ve içerden duyulan "giriniz" sözü ile açılan kapısını sert bir hareketle açan iki uzun boylu adam, nedense ne kapıyı vurmaya, ne de "giriniz" sözünü duymaya dahi lüzum hissetmeden odanın ortasına doğru yürüyüvermişlerdi...

Nusret makamında, her zamanki ciddiyetiyle oturmuş, önündeki tetkik edilip imzalanacak bir sürü kağıdın içine gömülü kalmıştı... Kapıyı vurmadan odanın ortasına kadar kayıtsız bir ifadeyle yaklaşan iki adamı karşısında görünce, başını hayretle kağıtların arasından kaldırıp, bu iki meçhul şahsa sordu:

– Buyrun efendim kimi aradınız?

Adamlardan birisi, son derece soğukkanlı bir tavırla:

– Aradığımız şahıs, karşımızda duruyor Nusret Bey, dedi. Üzülerek bildirmek isterim ki, bizimle emniyete kadar yorulmak

mecburiyetindesiniz...

Ve adam, cebinden kartını çıkartıp gösterdi... Bunlar, emniyetten iki sivil polisti... Nusret, birşey anlayamamanın hayreti içinde bir an şaşkın şaşkın polislerin yüzüne baktı, sonra toparlanarak:

– Bir yanlışınız olmasın beyler, dedi. Polisi alâkadar edecek her hangi bir işim olmadığından mâzur görün, fakat hayret içindeyim. Emniyete çağrılış sebebini öğrenebilir miyim?

Fakat Nusret, emniyete çağrılış sebebini ne yazık ki ancak, iki sivil polis arasında, polis arabasıyla getirildiği emniyet binasında öğrenebildi.

Bu ihbar üzerine, şehir hatları arasında yol alan bir yük kamyonu, emniyet ekipleri tarafından yolu kesilerek aranmış ve SEVAN İlaç Firmasına ait kutulardan çıkan ilaçların, kapsüllere doldurulmuş esrar olduğu anlaşılarak, kamyon şoförü ve yanındaki üç adam derhal tevkif edilmişlerdi. Lâkin bütün soruşturmalara rağmen bu adamları konuşturmak bir türlü mümkün olmuyordu...

Emniyet kuvvetleri, işi son derece hassasiyetle ele alarak şebekeyi meydana çıkarmak için her türlü tedbiri almak mecburiyetindeydi... Bunun için de en başta müessesenin mes'ul müdürünün göz hapsinde tutulması icabediyordu, hepsi bu kadar... Yani Nusret, ne olduğunu anlamaya fırsat bulamadan tevkif edilmişti...

Saatlerce süren ifadeler... Nezarette uykusuz geçen bir gece... Ve nihayet suçsuz ellere vurulan kelepçelerle mevkuf olarak girilen hapishane kapısı... Feryâd feryâd hürriyete çağrı yakılan soğuk dört duvarların arası. Hissiz, duygusuz, gaddar demir parmaklıklar.

Nusret, hiç bir şey düşünemiyordu... Daha doğrusu düşünme hassasını kaybetmişti sanki. Hiç.. hiç bir şey anlamıyordu olanlardan... Nasıl olabilirdi, mümkün müydü böyle bir şey? Hayatının her safhası, anasının ak südü gibi saf ve lekesiz, tertemiz geçmiş bir insana, durup dururken nasıl böyle bir çirkef atabilirlerdi? Esrar kaçakçılığı ile itham! Bu ne korkunç şeydi Ya Rabbi!..

Yanına yaklaşıp, "geçmiş olsun" diyen mahkumların alâkalarına dahi cevap verecek durumda değildi genç adam... Onun düşündüğü, sadece istikbaliydi. Yakında evlenecekti... Bütün mevcudiyetini kaplayan derin bir aşkla bağlandığı biricik aşkına, sevgili Hilâl'ine pürüzsüz, mesut bir hayat hediye edecekti... O buna fazlasıyla lâyıktı zira...

Peki ya şimdi? Şimdi ne olacaktı?... En temiz duygularla tahakkukuna çalıştığı bütün emel ve tasavvurları, hem de böyle en çirkin, en iğrenç bir iftira ile nasıl böyle bir anda alabora oluvermişti?..

İçinden ağlamak, haykırmak, üzerine kapanan demir kapıları yumruklamak, etrafındaki her şeyi vurup kırmak geliyordu... Ama o bunların hiç birini yapmadı. Sadece başını iki elinin arasına alıp derin derin, uzun uzun düşüncelere daldı. Her şeyi iman gözü ile görmek adetinde bulunan bir insan için çırpınmak, bocalamak kadar abes bir şey olamazdı. Esasen haykırmak, feryâd etmek neye yarardı ki? takdir-i İlahi'nin tecellisini bozmak, değiştirmek mümkün müydü? Kimbilir şer gibi görünen bu musibette ne hikmetler gizliydi... Hem böyle musibetler olmasa, hayat imtihanının bir manası kalır mıydı? Zeliha'nın iftirasıyla zindana atılan Hazret-i Yusuf, tam yedi sene bu büyük imtihana tabi tutulmamış mıydı? Fakat o, bu uzun müddete ve çektiği bütün zorlu çilelere rağmen Rabbine karşı büyük bir teslimiyet içinde sabretmesini bilmiş ve bu engin sabrın mükafatını geç de olsa görmüş, sonunda Mısır'a Sultan olmuştu... Ve bu sultanlığı, sultanların Sultanı'na ram ve teslim olmakla kazanmıştı Hazret-i Yusuf...

Nusret, bunları düşündükçe ferahladığını, hafiflediğini hissediyor, bu beklenmedik müsibete karşı en güzel silahın sabır ve teslimiyet olacağını düşünerek, ruhunda esen şiddetli kasırgayı dindirmeye çalışıyordu. Nasıl olsa er geç, masumiyeti ortaya çıkacak ve geçici bir zaman için mahrum kaldığı hürriyetine yeniden kavuşacaktı. Çok geçmeden adaletin mutlaka yerini bulacağına bütün kalbiyle inanıyordu genç adam. Evet, değil mi ki kendisi tamamiyle suçsuz ve masumdu, o halde ilahi adalet elbette lehine tecelli edecekti...

Ne var ki, bütün bu kendi kendine verdiği teselli ve güzel düşüncelerine rağmen, kalbini için için ezen ve eriten öyle bir üzüntü vardı ki içinde, bütün gayretine rağmen şuuraltına yerleşmiş, ruhuna ve kalbine çöreklenmiş olan bu üzüntüyü bir türlü söküp atmak mümkün olmuyordu: Acaba, kurban gitmiş olduğu bu alçakça iftiraya Hilâl inanacak mıydı?... İşte o zaman, her şey, ama herşey.. bütün emelleri, hayalleri ve temiz tasavvurları mahvolacak, bu ise Nusret için belki hayatının en büyük darbesi olacaktı... Hakikat aydınlanmadan, esas suçlular meydana çıkmadan masumiyetine nasıl inandırabilir, suçsuzluğunu ne ile isbat edebilirdi ki genç kıza?

Bir müddet için de olsa, nişanlısının hayatının biricik ümidi, gayesi haline gelen sevgili Hilâl'in nazarında lekeli bir insan olmak... Aman Ya Rabbi!.. Hayır.. hayır.. tahammül edemezdi, katlanamazdı işkencenin böylesine... ama ne yapabilirdi ki?.. İşkencelerin en büyüğü, en şiddetlisi de olsa, tahammül etmekten, katlan-

maktan başka, elinde kendisini temize çıkaracak bir çare var mıydı?

Binbir türlü birbiriyle çarpışan his ve düşünceler arasında genç adam, uzandığı ranzâda ve soğuk hapishane duvarları arasında huzursuz, uykusuz, kâbuslu bir gece geçirdi...

Kiminin telepati, kiminin ise altıncı his dedikleri o garip duygu o gün olanca tezahürüyle Hilâl'in benliğini sarıp kavurmaktaydı. Sebebini bilmediği, anlıyamadığı bir sıkıntı ile ruhunun bunaldığını, kalbinin daraldığını hissederek, Nusret'in tevkif edildiği geceyi büyük bir sıkıntı ve kâbus içinde uykusuz geçiren genç kız, ertesi gün de bu nereden geldiğini bilmediği müthiş sıkıntıyı kalbinden söküp atamadı bir türlü.

O gün, düğün hazırlıkları ile ilgili olarak bazı lüzumlu şeyleri almak için anne kız çarşıya çıkmışlardı. Fakat dün geceden beri ruhuna karı bir kabus gibi çöken o huzursuzluk, bir türlü yakasını bırakmıyordu Hilâl'in... Ne vitrinlerdeki cazip eşyaları görüyor, ne annesinin beğenerek kendisini gösterdiği şeylerle ilgileniyor, ne de alınan şeylerin arzusuna, zevkine uygun olup olmadığına aldırış ediyordu... Sanki rüyada gezer gibiydi...

Bir müddet sonra Hilâl'in bu garip halini sezen Feyzâ, bütün meraklı ısrarlarına rağmen, ondaki bu halin gerçek sebebini öğrenemedi... Analık hissiyle içinden: "Acaba, diyordu, benden sakladığı, bana söyleyemediği bir derdi, bir sırrı mı var kızımın... Onu hiç bir zaman bu kadar solgun ve bu kadar dalgın görmemişti.."

Fakat Hilâl, yemin etmeyi hiç sevmediği halde, annesinin durumuna ne kadar üzüldüğünü görerek en sonunda yemin etmeye mecbur kalmıştı... Annesinden gizlediği hiç bir sırrı, üzüntüsü yoktu genç kızın... Esasen olamazdı da... Bütün bir hayat boyu annesine en candan dert ortağı, en yakın arkadaşı olmuştu onun... Bütün üzüntü, çile ve sevinçlerini yıllarca birlikte paylaşmışlardı anne-kız... En iyisi, kızının kalbini bir mengene gibi sıkan bu sebebsiz sıkıntıyı hayra yormak ve Allah'ın yüce takdirine sığınmaktı...

Sona kalan ehemmiyetsiz bir kaç küçük öteberiy de alıp, Kapalı Çarşı'nın Bayezid'e açılan kapısından elleri kolları paketlerle dolu olarak çıktılar... Henüz bir kaç adım atmışlardı ki, onüç-ondört yaşlarında gazeteci bir çocuğun elindeki gazeteyi sallayarak avaz avaz bağırmasıyla ikisi de aynı anda adeta oldukları yere çakılmış gibi birden duraladılar. Gazeteci çocuğun ince ve tiz sesi, havada perde perde yükselerek, kalabalığın kulaklarında yankılanıyordu:

"Yazıyooor!... SEVAN İlaç Fabrikası müdürünün esrar kaçakçılığından yakalandığını yazıyooor!.. Tevkif edilen esrar kaçakçısı

müdürün emniyetteki fotoğraflarıyla, ilgi çekici haberini yazıyoor!.."

Gazeteci çocuğun elinde sallandırdığı gazetede, hakikaten büyük bir fotoğraf vardı... Ve, evet.. fotoğraftaki perişan yüzlü genç adam, Nusret'ten başkası değildi..

Hilâl, başının fena halde döndüğünü hissetti... Aynı anda dizleri de dermansız bir şekilde titremeye başladı... Etrafında tutunacak bir yer aramak isterken, genç kızın vücudu birden boş bir çuval gibi caddeye, doğru yere yığıldı kaldı... Aynı anda ortalığı keskin ve acı bir çığlık kapladı:

Fakat Hilâl, annesinin canhıraş feryatlarını duymayacak kadar uzak bir alemdeydi... Genç kızın bayıldığını görenler etraftan koşarak yardıma geliyor, uğultulu kalabalıktan herkesten ayrı bir ses yükseliyordu:

– Fena düştü, tutun kaldırın yahu...

– Kaldırmak neye yarar, nereye götürüp yatıracaksın birader?

– Hanım hanım, ağlayıp çırpınma... Şimdi kendine gelir...

– Vah zavallı kadıncağız, ana yüreği kolay mı?..

– Ağabey.. ağabey ben gördüm düşerken... Gazetedeki o haberi duyar duymaz fenalaştı...

– Allah Allah... Bir yakını mıydı acaba?..

– Beyler boş çeneyi bırakın da, kızcağınız çaresine bakalım... Baksanıza, anasının hali de kızından fena!

– Doğru bir taksi çağıralım... Haydi, durmayın..

Ve, yanaşan taksiye Hilâl'i ve annesini bindirdiler... Orta yaşlı bir karı-koca da onlarla beraber bindiler arabaya... Arka kanepeye uzatılan Hilâl'in başını Feyzâ dizlerinin üzerine yatırmış yüzünde acı bir ifadeyle baygın yatan kızı için kanlı gözyaşları döküyordu... Dertli annenin hıçkırıkları yol boyunca dinmek bilmedi... Bir yandan kızının şiddetli baygınlığı, diğer yandan damadının yüz karası çirkin bir suç isnadı ile tevkif haberi Feyzâ'yı öylesine sarsmış ve perişan etmişti ki, kendine hakim olmaya gayret etmese, o da Hilâl gibi olduğu yere yığılıp kalacak durumdaydı.

Nihayet evlerinin önüne geldiler... Komşularının meraklı ve heyecanlı koşuşmaları arasında, hâlâ baygın vaziyetteki Hilâl'i eve, içeriye alıp, bir divan üzerine yatırdılar. Üzerindeki manto ve eşarbını çıkardıktan sonra, kolonya koklatmak, bileklerini de kolonyayla oğmak suretiyle genç kızın ayılmasına temine çalıştılar. Nitekim, açılan pencerelerden gelen temiz hava ve kolonyanın tesiri ile Hilâl, yavaş yavaş kıpırdanmaya başladı... Gözlerini açtığında başu-

cunda sessiz sessiz ağlayan annesini gördü ilk anda... Daha sonra, endişeli gözlerle etrafını çevreleyen komşu hanımları farketti. Kurumuş boğazından nefes gibi çıkan hafif bir sesle annesine sordu:

– Niye ağlıyorsun anne?.. Ne oldu bana?..

– Oh.. canım yavrum benim... Yok, hiç bir şeyin yok, merak etme biraz fenalaştın, hepsi o kadar. Ama şimdi iyisin ya.. mühim olan bu...

Komşular, Hilâl'in açıldığını görünce geçmiş olsun diyerek ayrılırlarken, genç kız zihnini toplamaya, olanları hatırlamaya çalışıyordu... Sonra birden kulaklarında tiz ve keskin bir ses çınlamaya başladı: "Yazıyooor!... SEVAN İlaç Fabrikası müdürünün esrar kaçakçılığından yakalandığını yazıyoor!..

Birden beyninin karıncalandığını, damarlarındaki bütün kanının uyuşup çekildiğini hissetti genç kız... O sırada kapıdan komşuları uğurlayıp, yanına dönmekte olan annesine doğru ellerini uzatarak ve zabtedemediği göz yaşları arasında hıçkırarak haykırdı:

– Hem de.. hem de esrar kaçakçılığından... Nasıl olur Allah'ım nasıl olur?.. Söyle anne konuş... Olabilir mi böyle bir şey?..

Feyzâ, büyük bir metanetle kendini toplıyarak kızının yanına geldi... Sakin bir şekilde onun kendisine doğru uzanan ellerini avuçlarının içine alarak:

– Sakin ol benim melek yavrucuğum, dedi... Ben şimdi Hacer hanımın oğlunu gönderdim. Haberi veren o gazeteyi alıp getirecek. Haberi iyice okur, ona göre hüküm veririz. Belki bir yanlışlık vardır. Yanlış duymuş olabiliriz değil mi ya?

– Haberi yanlış duyabiliriz canım anneciğim, ama o büyük resim? Nusret'in ta kendisiydi... Nasıl da bitkin ve perişandı Allah'ım...

Feyzâ, başka cevap verecek takati bulamıyordu kendinde... Hem ne diyebilirdi, ne cevap verebilirdi ki kızına... O da görmüştü... Resimdeki genç adam Nusret'ten başkası değildi. Adeta aklı işlemez hale gelmişti... Hilâl'in içli hıçkırıkları arasında sanki onun da dili tutulmuştu.

Gazete gelene kadar ikisi de hiç bir şey konuşmadılar. Hilâl'in hıçkırıkları da gitgite hafiflemekteydi.. Bir müddet sonra gözyaşları da gitgide hafifflemekteydi... Bir müddet sonra gözyaşları tamamen dinmiş, kalbinin deli deli atışları da normale dönmüştü.

Gazete gelip haberi okudukları zaman da bir middet hiç bir şey konuşmadılar... Bu hadise her ikisi içinde öylesine beklenmedik

bir şey, öylesine ani ve büyük bir darbe olmuştu ki...

Hilâl, yerdeki eski halının üzerine diz çökmüş, önüne yaydığı gazetede, Nusret'in emniyette çekilmiş bitkin ve perişan resmine dalmış gitmişti. İçinden birbiri ardı sıra, sual üzerine sual diziyordu kendi kendine: "Olabilir miydi?.. Bu kadar nezih ve temiz görünüşlü, son derece iyi ve dürüst bir kimse olarak tanıdığı bu insan, böylesine adi bir sahtekar olabilir miydi? Eğer öyle ise neden kafasına uygun, kendine göre bir eş seçmemişti de Allah yolunda, abdestli namazlı, dürüst ve masum bir kızın hayatını mahvetmeye kalkmıştı? Evet, nasıl kıymıştı kendisine?.. Şimdi ne olacaktı?.. Tertemiz duygularıyla beraber, bütün hayatı yıkılmıştı... Üstelik ne büyük, ne temiz hislerle, ne derin bir aşkla bağlanmıştı Nusret'e... Onun iki yüzlü bir sahtekâr olabileceğini nereden aklına getirebilirdi?.. O kadar melek gibi bir görünüşü, insana öyle itimat telkin eden hali vardı ki genç adamın... Ah.. ne olurdu bu sadece kâbuslu bir rüya olsaydı... Rüyadan uyanında, her şeyin eski halinde olduğunu görerek derin bir "oh" çekip rahata kavuşsaydı... Ama işte önündeki gazete, Nusret'in resimleriyle acı hakikatı yüzüne çarpmaktaydı. Niçin yapmış olabilirdi bunu Nusret? Bir esrar şebekesiyle işbirliği etmeyi, dürüst ve şerefli bir şekilde çalışmaya nasıl tercih edebilmişti?"

Kendisini bu birbirini tutmaz düşüncelerden annesinin o her zamanki müşfik sesi uyandırdı:

– Hilâl, niçin öyle derinlere daldın yavrum? İnşallah kötü şeyler düşünmüyorsundur Nusret hakkında..

Hilâl, gözlerini üzerine çivilediği resimden başını kaldırarak annesine döndü. Bir an gözgöze geldiler, sonra genç kız tekrar başını önüne eğdi ve hafif bir sesle:

– Böyle bir haber karşısında nasıl iyi düşünebilirim ki anneciğim, dedi. Her şey öylesine açık ki... Eğer esrar şebesesiyle ilgisi olmasa niçin onu tevkif etsinler.

– Ah benim tek taraflı düşünen saf kızım... Hayat öyle garip hadiselerle yüklüdür ve öyle şaşırtıcı olaylarla doludur ki... Sen henüz hayatının baharında olduğun için onu hakkıyla tanımamışsın. Nusret'in tevkif sebebine gelince, ben böyle bir şeye, yani onun esrar kaçakçılığıyla alâkalı bir insan olabileceğine asla inanmıyorum. Zira, o yaradılış itibariyle bu gibi kirli işlere müsait olmayan cidden dürüst ve faziletli bir insan kızım. Hislerim beni yanıltmaz... Göreceksin bak, bu işin içinde bir bit yeniği var ama ne?.. Onu da zaman gösterecek bizlere...

– Sahi anne, Nusret'in mâsum olduğuna inanıyor musun?

– Dedim ya, hem de bütün kalbimle... Ya yanlış bir zan veyahut büyük bir iftiranın kurbanıdır Nusret şu anda... Ve kimbilir ne büyük üzüntü içinde kıvranmaktadır yavrum dünden beri...

Hilâl, ilk defa yüzü gülerek, derin bir nefes alabildi:

– Oh.. anneciğim, ümit veren sözlerinle inan yüreğimi bir kuş gibi hafiflettin. Gazetenin haberine inanarak o kadar üzülmüştüm ki, bir anda bütün dünyanın başıma göçtüğünü zannettim. Ama şimdi müsterihim. Nusret'in böyle bir şey yapamıyacağını ilk anda düşünmeliydim esasen... Ama aklım başımdan gitmişti sanki... O, hakikaten o kadar temiz bir insan ki, altın çamura atılsa, nasıl değerinden kaybetmezse, o da her ne kadar çirkef yüklü iftiralara maruz bırakılsa, öylesine kirletilip lekelenemez.

Artık genç kızın dili çözülmüş, yüzü gülüyordu... Yerdeki gazeteyi katlayıp, büfenin üzerine koydu ve gelip divana, annesinin yanına oturdu. Bir müddet yine bir şey konuşmadan önüne baktı. Nusret hakkında biraz önceki kötü düşünceleri için şimdi kendinden utanıyordu. Halbuki melek ruhlu annesi ne kadar iyimserdi... Bir an için olsun kalbinde kötü bir düşünceye sebep vermemişti. Birden başını kaldırarak, onun yüzüne sevgi ve muhabbetle baktı. Sonra çekingen bir ifadeyle sordu:

– Anne, mâdem onun suçsuzluğuna bütün kalbimizle inanıyoruz, o halde onu o köhne yerlerden kurtarmak için hiç bir şey yapamaz mıyız? Biliyorsun, kayınbabam da burada değil. Nusret, tamamen yalnız ve eli kolu bağlı durumda. Bizden ve Doktor Nâzım amcadan başka kimsesi yok. Söyle anne, ona yardım edemez miyiz?..

– Deminden beri ben de aynı şeyleri düşünüyorum kızım ama, bu o kadar imkânsız bir şey ki... Esrar şebekesinin hakiki elemanlarını polis dahi ele geçiremedikten sonra, biz hangi ipucuna dayanarak böyle bir işe girişebiliriz? En doğrusu sabırla neticeyi beklemek. Yalnız yarın cezaevine gidip, bizzet kendisiyle görüşmek yerinde olur diyorum. Hiç bir ipucu elde edemesem de, hiç değilse muhtaç olduğu teselliyi veririm kendisine.

Hilâl heyecanlanmıştı:

– Şey... Ben de seninle gelebilir miyim anne?..

– Tabii yavrum, elbette... Birlikte gideceğiz yarın...

Bu cevap, bütün dertlerini bir anda dindiren şifayab bir merhemdi sanki... Ve o gün, o gece bir türlü bitmek tükenmek bilmedi...

Ertesi günü sabah sabah kapının çalınmasıyla yerinden fırlayan genç kız, karşısında Doktor Nâzım Beyi görünce şaşırdı ve kekeleyerek:

– O hoş geldiniz doktor amca... buyurun, şey anneme haber vereyim.

– Dur, dur bakalım gelin hanım, hemen ortalığı telâşa verme. Kliniğe giderken şöyle bir uğrayayım demiştim. Eee.. ne var, ne yok bakalım?.. Yaramaz bir haber yoktur inşallah...

Aslında doktor Nâzım, kötü haberi öğrenmiş ve sabahın erken saatinde, bir şey belli etmiyerek anne-kızın ağızlarını yoklamak istemişti. Nitekim Hilâl'in ilk anda verdiği cevapla arzu ettiğini öğrenmiş bulunuyordu:

– Haberiniz yok mu doktor amca?.. Nusret'in başına gelenleri gazeteden okumadınız mı?..

Demek hakikati biliyorlardı. Yüzündeki yapmacık tebessümü ancak o zaman silerek ciddileşti ve:

– Biliyorum kızım, biliyorum dedi... Ben de onun için gelmiştim zaten... Öğrenmediyseniz, alıştırarak söyleyeyim diyordum...

O sırada Feyzâ da konuşulanları duyarak kapıya gelmişti:

– Hayrola Nâzım Bey, buyrun içeri efendim.

– Duracak vaktim yok Feyzâ hanım. Şu müessif hadise için gelmiştim. Hepinize büyük geçmiş olsun. Ne düşünüyorsunuz Nusret hakkında?

Bu suale heyecanla annesinden evvel Hilâl cevap verdi:

– Nusret, muhakkak büyük bir iftiraya kurban edilmek isteniyor. Başka türlüsü düşünülebilir mi doktor amca?

Doktor Nâzım derin bir nefes aldı. Bayağı rahatlamıştı. Çünkü o, oraya gelirken anne-kızın Nusret hakkında yanlış bir kanaat beslemeleri ihtimalinden korkuyordu. Bu endişesinin yersiz olduğunu görerek, asıl söylemek istediği mevzuu açtı:

– Ben bu gün, durumu bizzat kendi ağzından öğrenmek için ceza evine gidecektim. Eğer arzu ederseniz beraber gidebiliriz. Hepimizi bir arada görürse çok memnun olur muhakkak. Ne dersiniz?

Feyzâ bu teklife çok memnun olmuştu:

– Biz de bu gün gitmeyi düşünüyorduk Nâzım bey, dedi... Fakat acaba ziyaret günü mü diye de tereddütteydim. Ziyaret günü değilse görüşmemiş bu gün mümkün olmaz her halde...

– Gerçi bu gün ziyaret günü değil. Fakat beis yok... Cezaevi müdürü benim çok yakın arkadaşım. Bizi Nusret'le rahatça görüş-

türeceğinden eminim. Siz öğleden sonra saat ikide hazır olun, ben sizi gelip alacağım tamam mı?

– Tamam doktor bey, çok teşekkürler. Sizi bize Allah gönderdi.

– Peki öyleyse, haydi bana müsaade.

– Güle güle doktor bey...

– Selametle doktor amca...

Nusret, çağrıldığı müdürün odasında karşısında kayınvalidesini, nişanlısını ve Nâzım ağabeysini görünce heyecandan bir müddet gösterilen yere oturamadı. Acaba ne düşünceyle gelmişlerdi buraya? Gazetedeki haberlerin doğruluğuna inanmışlardı da acı sözlerle teessüflerini bildirmeye mi gelmişlerdi yoksa? Hilâl'in yüzü, o gül pembesi yanakları da ne kadar solmuştu öyle... Acaba hakkında ne düşünüyordu?.. Bütün bunları bir an evvel öğrenebilmek için can atıyordu.

Fakat oturup da konuşmaya başladıkları zaman Nusret bütün endişelerinde yanıldığını anladı. Konuştukça açılıyor ve bu üç dost, sevgili insanın teselli ve ümit verici sözleriyle iki gündür alt üst olan morali git gide düzeliyordu. Hele Hilâl'in:

– Allah doğrularla beraberdir Nusret Bey... Göreceksiniz çok kısa bir zamanda hakikat meydana çıkacak, esas suçluların bulunmasıyla masumiyetiniz anlaşılacaktır. Yeterki sabretmesini bilelim.

Şeklindeki sözleri genç adama âdeta yeni bir hayat bahşetmişti... Nişanlısı, o herşeyini uğruna feda etmeye hazır olduğu kıymetli varlık kendisine inanıyor ve güveniyordu ya... Bütün cihan onu kötü tanısa umurunda dahi değildi. Genç kızın yüzüne sevgi ve minnetle baktı:

– Ben vicdanıma ve Rabbıma karşı huzur içindeyim Hilâl... Hakikatin er-geç meydana çıkacağına da bütün kalbimle inanıyorum. Ancak şu anda bütün deliller aleyhimde... Mallarla birlikte yakalanan kamyon şoförü ve yanındaki iki adam, verdikleri yalan ifadede, büyük bir iftirayla suçu tamamen bana yüklüyorlar, elebaşılarını ele vermemek için direktifleri benden aldıklarını ve şebekeyi benim idare ettiğimi söylemişler.

Doktor Nâzım, yine o babacan tavrı ile elini bir kaç kere Nusret'in omuzuna vurdu:

– Üzülme aslanım, gam yeme sen... Geceler gebedir denir... Tereyağından kıl çeker gibi bu işten kurtulacağına yüzde yüz eminim ben.

– Ah Nâzım ağabey... Bu yüz karası lekeyi üzerimden atıp,

hürriyetime kavuştuğum gün, fakir fukaraya dağıtmak üzere bir kurban keseceğim. Adağım olsun...

– Duruşma tarihi belli oldu mu?

– Henüz belli değil ağabey. Herhalde bir kaç güne kadar öğreniriz. Böylesine çirkin bir isnadla hakim huzuruna çıkarılmak nasıl zoruma gidiyor bilseniz.

Feyzâ, yaşaran gözlerini damadına göstermemek için belli etmeden başını pencereye doğru çevirdi ve dışarıyı seyrediyormuş gibi bir müddet oyalandı. İçinden "Keşke gelmeseydik, dayanamıyorum Allah'ım" diye söyleniyor, damadının perişan halini gördükçe yüreğinin âdeta alev alev yandığını hissediyordu.

Konuşmaları bir saate yaklaşmıştı... Müdürün âlicenaplığını suistimal etmemek düşüncesiyle müsaade isteyip Nusret'le vedalaştılar. Onlar, kalblerini orada bırakarak cümle kapısından çıktıkları sırada, genç adam da gardiyanın refaktinde yeniden kimbilir ne kadar zaman kalacağı koğuşuna, demir parmaklıklar arkasına dönmüş bulunuyordu.

Uzanmak için ranzasına çıkacağı sırada dikkatini çeken bir şey oldu. Oldukça tenha olan koğuşları bu bir saat içinde sanki dolmuştu. Onun şaşkınlığını farkeden yan ranzadaki kabadayı tipli bıçaklamadan yatan genç bir mahkûm, merakını gidermek için haberi yetiştirdi. Yavaş konuşmaya çalıştığı ama beceremediği argo lisanıyla:

– Sen idareye gittin, arkandan bunlar geldi aslanım, dedi. Tam on üç kişi birden annadın mı?... Hepsi de genç genç... Süt kuzusu şeyler abi...

– Suçları neymiş peki?

– Ne bileyim, anlamadım. Kitap okumaktan dediler. Biz okuyup, adam olamadık... Netice mekânımız buralar oldu... Millet okumaya kalkar, bakarsın onun da mekânı burası... Dedim ya aklım kesmedi bu işi. En iyisi yat yerine, bak keyfine ha abi?..

– Kimbilir kardeşim, belki okudukları kitaplar zararlı şeylerdir. Öğrenmeden hüküm zor.

Nusret, yeni gelen gençlerin yanına giderek hepsiyle ayrı ayrı tokalaştı:

– Geçmiş olsun kardeşlerim. Allah kurtarsın.

– Sağolun efendim, zaten yegâne kurtarıcımız O kadir-i mutlak değil mi?

Bu cevap Nusret'i şaşırtmıştı... Bu söz ancak kuvvetli iman ehlinin ağzına yakışırdı... Karşısında gurup halinde toplanmış olan bu

gençleri şöyle bir süzdü. Yakalarındaki rozetlerden anlaşılacağı üzere hepsi de üniversite talebesiyle bunların. Kıyafetlerinin düzgünlüğünden hepsinin de efendi kimseler olduğu anlaşılıyordu. Hele yüzleri öylesine nurluydu ki, Nusret bir an için kendi derdini unutup onlarla kaynaşmak istedi. Tam bir sual sormak için ağzını açmak üzereydi ki, gençlerden biri:

– Kusura bakmayın ağabey, dedi... Namazdan sonra yine görüşürüz. Nasıl olsa bir müddet buralıyız. Haydi arkadaşlar, herkes abdestini almıştı değil mi?... İkindi namazı geçiyor, haydi çabuk olun...

Gençler ranzadaki battaniyelerden kıbleye doğru yere sererek, başlarına takkelerini geçirip, hep birlikte cemaat halinde namaza durdular. Nusret ve koğuştaki bütün mahkûmlar, bu manzara karşısında şaşırmışlardı. Nusret'le biraz evvel konuşan genç mahkûm, ranzasından sarkarak Nusret'e seslendi:

– Heyt gözünü sevdiğimin ağabeysi be! Namaz kılıyorsun diye, aramızda sana "hoca" ismi takmıştık. Şu işe bak... koğuş baştan başa hoca doldu...

Nusret bir yandan:

– İyi ya kardeşim, daha ne istiyorsun, koğuş hoca değil, nur doldu nur...

Diyerek ona cevap yetiştirirken bir yandan da takkesini başına geçirerek imanlı gençlerin saflarına doğru ilerlemekteydi. Gençler, onu da takkeyle aralarında görünce çok memnun olmuşlardı. Büyük bir huşû içinde cemaatle namazlarını kıldılar.

Koğuştaki bütün mahkûmlar, bu ulvî manzara karşısında seslerini kesmişler, hayran hayran onları seyretmekteydiler.

Gençler, battaniyeleri dürüp, tekrar yerlerine döndüklerinde mahkûmlar birer ikişer etraflarını çevrelemeye ve sual üzerine sual yağdırmaya başladılar. İçlerinde yaşça en büyük olan ve isminin Hamdi olduğunu söyleyen esmer bir genç cevaplandırıyordu ekseri soruları... Anlattıkları başta Nusret olmak üzere hepsini de hayretler içinde bırakacak mahiyetteydi:

– Biz herbirimiz ayrı bir branşta okuyan üniversiteli talebeleriz. Mâneviyat ve ahlâk bozukluğunun son hızla geliştiği memleketimizde imanlı atalarımıza lâyık evlâtlar olarak vatana, millete ve dinimize faideli şekilde yetişmek gayesiyle kendimizi, derslerimizin yanı sıra imanî hakikatleri de okuyup, tetkik ederek yetiştirmek istiyoruz. Nitekim bu gayeyle haftada bir küç gün aramızda toplanmakta, İslâmi ve imanî hakikatleri neşreden eserleri okuyarak, bilgi

ve imanımızı kuvvetlendirmeye çalışmaktayız. Dün gece de bizim evde biraraya gelmiş, birimiz kitap okuyor, diğerlerimiz dinliyorduk. Birden kapı şiddetle çalınmaya başladı. Kapıyı açtığımızda üç dört silâhlı polisle, iki sivil memur içeri doluştular ve: "Kanun namına sizi tevkif ediyoruz. Toplanın, bizimle beraber emniyete geleceksiniz" dediler. Hepimiz şaşırmıştık tabii. Ben sordum: "Peki ama bizim suçumuz ne? Gördüğünüz gibi burada arkadaşlarla birlikte kitap okuyorduk." Polislerden biri elimizdeki kitabı alıp, bazı sahifelerinden okumaya başladı. Sonra hayretle başını sallayarak... "Allah Allah, dedi. Allah'tan, imandan, dinden bahseden kitaplar bunlar. Fakat mecburuz sizi götürmeye kardeşim. Çünkü hakkınızda ihbar var." Biz, hiç bir korkumuz olmadığı için mütebessim çehrelerle polislerin peşine takıldık ve emniyete geldik. Bir sürü sorgudan sonra dün geceyi ve bu ana kadar geçen saatleri nezarethanede geçirdik.

Nusret, Hamdi'nin sözünü keserek:

– Peki, dedi. Bu okuduğunuz kitaplar kanunen yasaklanmış kitaplar mıydı ki sizi tevkif ettiler?

– Yok ağabeyciğim, kat'iyyen. Her ne kadar bazılarında öyle gibi gösterilmek isteniyorsa da, okuduğumuz bu İslâmi eserler, yüzlerce mahkeme kararıyla üniversitelerde ders olarak okutulmaya lâyık faideli eserler olarak vasıflandırılmış bulunmakta.

Hamdi'nin bu izahı karşısında ortalığa derin bir sessizlik çöktü bir an... Sonra mahkûmlardan biri avazı çıktığı kadar bir şarkı söylemeye başladı:

– Adaletin bu mu dünya, adaletin bu mu dünya?..

Yanık sesli mahkûma uzun uzun baktıktan sonra:

– Evet kardeşim ya, dedi... Dünyanın adaleti budur işte... Gerçek adalet sahibi olan Allah-u Tealâ ise her şeyi ve bütün adaletsizlikleri görücü ve bilicidir. Onun adaletine sığınmak kadar güzel bir şey tasavvur edemiyorum.

Konuşmalar bu minval üzere geç saatlere kadar devam etti. Belâlı diye tabir ettikleri en azgınlar da dahil olmak üzere bütün mahkumlar bu yüzleri nurlu, kalbleri imanlı gençleri sevmişler ve onlara hürmet yarışına girmişlerdi âdeta.

Nusret, Hamdi ve arkadaşlarıyla konuştukça onların hangi kitapları okuduklarını, bu imani eserlerin hangi eserler olduğunu anlamıştı. Evet, babasının gençliğinden beri okuyageldiği, kendisinin de aklının erdiği günden bu yana elinden düşürmediği ve baba-oğul her ikisini de tahkiki bir imana sahip kılan eserler, bu eserlerdi

işte... Okuyanları yüksek iman, ahlâk, fazilet ve seciyye sahibi eden böylesine kıymetli eserleri okumak nasıl suç olabilir, yüzlerce mahkemenin beraat kararı verdiği ve faideli bulduğu bu kıymetli eserleri okuyanlar, büyük bir cürüm işlemişcesine âdi suçlular gibi nasıl tevkif edilir, hapishane köşelerinde hangi hakla inletilirlerdi? Hayret ve binlerce esef!..

Bunu takibeden günlerde, hapishanede Nusret'in en büyük teselli kaynağı Hamdi ve arkadaşları olmuştu... Birlikte oturup kalkıyorlar, birlikte yeyip içiyorlar, birlikte namaz kılıyorlar ve vakitlerinin çoğunu memleketin ahlâki ve manevi durumu hakkındaki görüşlerini aksettiren sohbetlerle, çeşitli dini eserler okumakla değerlendiriyorlardı. Bir kaç gün ara ile diğer mahkumlardan da birer-ikişer kişi aralarına katılıyor, dinledikleri hakikatler karşısında gafletten uyanarak, gemiş hayatlarındaki günahlarına tövbe edip, namaza başlıyorlardı.

Nusret, yeni edindiği genç arkadaşları arasında nasıl geçtiğini anlıyamadığı on beş gün içinde bir kaç defa Doktor Nâzım'la, kayınvalidesi ve Hilâl'le görüşmüştü. Ziyaret günlerini ve saatlerini âdeta iple çeken genç adam, manialı bir şekilde de olsa, çok sevdiği bu insanlarla ziyaret mahallinde karşı karşıya gelince sevinç ve heyecanından konuşacağı şeyleri dahi şaşırmaktaydı.

Ne var ki, anne kızla, doktor Nâzım'ın durumları da onunkinden pek farklı sayılmazdı. On beş gündür ellerinden bir şey gelmemenin üzüntü ve ızdırabı içinde kıvranan bu üç can insan, Nusret'in içerdeki hayatının rahatlığını kendi ağzından işitmeseler, şüphesiz büsbütün perişan olacaklardı. Hele onun, koğuşunda kafasına denk, imanlı gençlerle çok güzel ve çok faideli saatler geçirdiğini öğrenmekle hepsinin de yüreğine su serpilmişti.

Fakat içerdeki olsun, dışardaki olsun, her iki taraf şunu çok iyi biliyorlardı ki, dört duvar arasında geçen günler ne kadar cazip olsa da, dışarda hür ve açık bir alınla dolaşmak nimetine asla benzememekteydi. Alnındaki bu koca lekeden kurtulmak, ancak Nusret'in mâsumiyeti anlaşılarak buradan kurtulmasıyla mümkün olabilecekti... Böyle bir kurtuluş ise kimbilir ne zaman ve ne şekilde tahakkuk edecekti. Şimdilik her iki taraf için de sabırla beklemekten başka yapacak iş yoktu.

Nusret, Hilâl'in bu on beş gün içinde farkedilir şekilde süzülüp zayıfladığını görerek içi burkuldu. Ne kadar belli etmek istemiyor ve kendisini teselliye çalışıyorsa da genç kız, demek bu meseleye için için ciddi şekilde üzülmekteydi. Ah.. ne olurdu onun yüzü-

nü tekrar eski canlılığına, eski sıhhat ve rengine kavuşturacak imkâna sahip olabilseydi. Şu anda hür olsaydı, bu uğurda canını dahi fedâ etmekte tereddüt etmezdi genç adam. Ama İlahi takdir... Onu değiştirmek, onu yıkıp geçmek mümkün müydü?

Nihayet mevkufiyetinin yirmi sekizinci günü mahkemenin ilk celse tarihini öğrenebilmesi kabul oldu. Dâva on gün sonraki Çarşamba günü görülecekti... Kendini kurtararak, temize çıkmasını sağlayacak hiç bir delile sahip olmadığı için daha şimdiden garip ve büyük bir heyecan duymaya başlamıştı genç adam. Müfteriler her şeyi kendi lehlerine, onun aleyhine olacak tarzda öyle güzel hazırlamışlardı, ifadelerini bütün ısrar ve baskılara rağmen o kadar usta bir cambazlıkla vermişlerdi ki... Elebaşılarını meydana çıkardıkları takdirde, bu hareketlerinin cezasını hayatlarıyla ödeyeceklerini biliyor olmalıydılar adamlar. Fakat bütün bunların neticesi, olan Nusret'e olmuştu... Durup dururken, ansızın bilmediği çetenin elebaşısı, idarecisi durumuna düşürülmek, ona pek ağır gelmekteydi.

Üzülmemek ve sabretmek hususundaki bütün gayretlerine rağmen, zaman zaman düşündükçe çıldıracak gibi oluyordu genç adam. Anasız, yetim olarak büyüdüğü halde, analı babalı, yetişmiş çocuklardan çok üstün bir terbiyeyle yetişip en uzun, en çileli tahsil hayatını, en yüksek derecelerle üstün muvaffakiyetlerle bitirip, koskoca bir "doktor" diplomasıyla hayata atılsın, büyük ve tanınmış bir firmanın en yüksek makamında vazife alıp, alnını akıyla şeref ve haysiyetiyle dürüst ve ciddi şekilde çalışmaya başlasın da... Sonunda ne olduğunu anlayamadan, hem de böylesine çirkin, yüz kızartıcı bir isnad ve iftira ile, alnına çok zor sileceği koca ve yağlı bir kara sürülerek yaka paça hapishanelere atılsın... Dünya evine girip, yuvasında mesut saatler geçireceği bir sırada yeri, hissiz ve duygusuz, sağır hapishane duvarlarının, soğuk demir parmaklıkların ardı olsun... Olacak şey miydi bu?.. Ama istese de, istemese de olmuştu işte neticede... Bütün mesele bu hali olduranda idi... Bu ise kader-i İlâhiyeden başka bir şey değildi. O halde suçu ona mı yüklemeliydi? Hâşâ! Zira okuduğu imani eserler ona o dersi vermişti ki: "Kader-i İlâhi tenkid edilmez. Kaderi tenkid eden, başını örse vurur, kırar!"

Bu düşünce, bu hakikat eseri ihtar, her seferinde onun aklını başına getiren, en müessir ilaçtı bir nevi. Bu ihtarla dağınık perişan düşünceleri bir araya topluyor sabır ve tevekkül silahlarına yeniden sarılıp, huzur ve sükûna yeniden kavuşuyordu genç adam.

O gün her zamanki gibi yatsı namazlarını cemaatle kılmışlar,

bir müddet çeşitli mevzularda sohbet ettikten sonra her biri kendi ranzasına çekilmiş, his ve düşünceleriyle başbaşa kalmışlardı. Hapishanenin en hüzünlü saatleri de bu saatlerdi... Her mahkûm, dert ve ızdıraplarıyla o saatlerde en çok başbaşa kalır, dertler ve ızdıraplar en çok bu saatlerde depreşirdi... En içli şiirlerin mırıldandığı, en hazin şarkı, türkü ve uzun havaların çalınıp yanık yanık söylendiği saatler de bu saatlerdi.

Nusret de diğerleri gibi, uzandığı ranzasında derin düşünceler içine dalıp gitmişti. Sesinin güzelliğiyle tanınan ve koğuşta "Bülbül Hasan" namıyla anılan kız kaçırmaktan hükümlü genç bir mahkûm, sazının tellerini dertli dertli titreterek, hazin ve ağlamaklı sesiyle bir kapalı dünya türküsü tutturmuş, söylüyor inliyor, inliyor söylüyordu:

Mahpushane çeşmesi
Yandan akıyor yandan,
Mahpusluk bir şey değil,
Ayrılık var bir yandan.
Ben verem oldum yar, yar anam!...

Koğuşta herkesten ayrı bir "ah!" ayrı bir "of" sesi yükseliyor, derin derin iç çekmelerin ardından yaşaran gözler, ayrılık hasretinin acısıyla yüklü olduğu halde, kalın taş duvarları, iri demir kapıları delercesine uzaklara çok uzaklara dalıp gidiyordu.

Bülbül Hasan, ayrılık türküsünü bitirmiş, bir yeni hapishane türküsüne başlamıştı. Bu, haksız bir iftira ile hapise düşen ancak beş bin lira kefaletle serbest bırakılacak olan bir mahkûmun hikâyesiydi:

Selâm da söyleyin babama;
Çiftliğini tarlasını satsın da,
Beş bini tamam yapsın da,
Evlâdım Mahmud'um desin de aman
O çıkarsın beni mahpustan, zindandan.

Selâm da söyleyin Mahmud'a:
Çiftliğimi, tarlamı satamam aman,
Beş bini tamam yapamam aman,
Evlâdım Mahmud'um diyemem aman,
Kurtaramam onu mahpustan, zindandan.

Selâm da söyleyin anama,
Yüzüğünü altının satsın da,
Beş bini tamam yapsın da,
Evlâdım Mahmud'um desin de aman
O kurtarsın beni mahpustan, zindandan.

Selâm da söyleyin Mahmud'a
Yüzüğümü altınımı satamam aman
Beş bini tamam yapamam aman,
Evlâdım Mahmud'um diyemem aman,
Çıkaramam onu mahpustan, zindandan.

Selâm da söyleyin nişanlıma
Sandığını, çehizini satsın da,
Beş bini tamam yapsın da
Nişanlım, Mahmud'um desin de aman
O kurtarsın beni mahpustan, zindandan.

Selâm da söyleyin Mahmud'uma
Sandığımı, çehizimi satarım aman,
Beş bine on bin katarım aman,
Nişanlım Mahmud'um derim de aman
Kurtarırım onu mahpustan, zindandan!.

Türkü bitince, kafası daima sıfır numaralı tıraşlı olduğu ve pırıl pırıl parladığı için ampul Niyazi diye çağrılan ufak tefek yapılı bir müebbet mahkûm, efkârlı efkârlı bir nâra attı:

– Of felek off!.. Kahbe dünya dediğin bu işte.. Ne anadan hayır var, ne de babadan... İlle de yâr.

Nusret, esasen türküyü dinlerken bir tuhaf olmuştu. Bu gibi zararlı türkü ve şarkıların yanına ve halk arasında yayılmasına mani olacak bir merci yok muydu? "İşte ahlâki ve içtimaî yaralarımızdan birisi daha", diye düşündü ve elinde olmadan yavaşça dirseğinin üzerinde doğrularak "ampul Niyazi"ye döndü. Sinirleri bir hayli gerilmiş olmasına rağmen, her hangi bir tatsızlığa sebebiyet vermemek için son derece tatlı ve yumuşak bir sesle:

– Niyazi, dedi... Söylediğin sözler ve yakınmalar, en az bülbül Hasan'ın türküsündeki sözler kadar düşündürdü ve üzdü beni.

– Neden ağabey, kusur olacak bir söz mü ettik yoksa?.. Türkü de bal gibi türküydü ya, seni neresi üzdü anlamadım?

Bu karşılıklı konuşma üzerine koğuştaki bütün mahkûmlar merak içinde yerlerinden doğrulmuşlar, Nusret'in söyleyeceklerini dinlemek için hepside başlarını ona doğru dönmüşlerdi. Nusret, merakla dinlenildiğini görünce daha rahat konuşmaya başlamıştı:

– Aziz kardeşim, halkımızın büyük bir kısmı maalesef bilmiyor ve anlamıyor ama, çok acı bir hakikattir ki, bu gibi türküler halkımız arasında kasıtlı kimseler tarafından, yine kasıtlı olarak sokulup yayılmaktadır.

– Ne var bu türküde be ağabey?.. Oğullarının zindanda çürümesine beş bin lira için göz yuman taş kalbli ana-babaya karşılık, sandığını, çehizini herşeyini sevgilisi uğruna feda edip onu zindandan kurtaracak bir nişanlı. İnsanın vefakâr dostu böyle günde, kara günlerinde belli olur ağabey.

– Haklısın kardeşim, türkünün tesirinde kalarak böyle konuşmakta haklısın. Zaten bu nevi türküleri piyasaya sürenler, saf zihinlere böyle bir isyan fideliği meydana getireceklerini peşinen bilmekteler. Bak Niyazi, bu türküde bir iftirayla haksız yere zindana atılmış bir genç var, değil mi?... Bu **mâsum gencin hapisten kurtulması** için kefalet olarak beş bin lira lâzım. Babasının çiftliği var, tarlası var, annesinin ara eden ziynetleri var. Yani anlaşıldığına göre halleri vakitleri oldukça yerinde. Buna rağmen Mahmud isimli genç babasına haber gönderir, arasına haber gönderir ne yapıp yapıp, icabederse bir şeylerini satıp beş bin lira bularak kendisini hapisten kurtarsınlar diye. Ama ne baba tarlasından çiftliğinden vazgeçebilir, ne de anne altınından, ziynetlerinden feragat eder... Delikanlıyı zindanda çürümekten ancak nişanlısı, çehizini ve bütün varlığını satarak, hem de beş bine on bin katarak büyük bir fedakârlıkla kurtarır. Burada halkımıza, bilhassa yeni yetişen genç nesillere neyin, hangi fikrin aşılanmak istendiğine dikkat ediyor musun?... Bu, aslında bir Yahudi taktiğidir. Milletleri bütün mânevi kıymetlerinden koparırarak, cihan hakimiyetini elde etmek gayesiyle hareket eden sinsi ve kurnaz Yahudi, bilhassa Türkiye'mizde çok ustalıklı bir şekilde tatbik ettiği siyonizm protokolleri gereğince aile bağları çok kuvvetli olan milletimiz içinde aile müessesesini yıkmaya, aile bağların zayıflatıp koparmağa bütün gayretiyle çalışmaktadır. Anaya babaya nefret aşılayacak, evlâdı ana babaya isyan edip,

âdeta düşman haline getirecek ne türlü imkân varsa hepsini kullanır iblis Yahudi... İşte bu türkü de bunlardan biri...

– Deme be ağabey...

– Hakikat bu Niyazi... Sorarım sana, babayı bir yana bırak, hangi ana, velev ki suç işleyerek hapise düşse de, demir parmaklıklar arkasında çile dolduran evlâdına yanıp yakılmaz, onu oradan kurtarmak için canını dahi fedâya hazır olmaz? Şu bildiğimiz tavuk yok mu, o bile en ürkek hayvanlardan olduğu halde yavrularına saldıran o müthiş dev yapılı aslana karşı, yavrularını korumak için kahramanca ileri atılıp, göğsünü ona siper yapmaktan, nâçiz vücudunu ona yem etmekten fütur etmiyor. En çelimsiz hayvan, hayvanlığıyla böyle iken, her cihetten yaradılmışların en üstünü olan insanoğlu, analık duygusunda türküdeki gibi nasıl kayıtsız, vicdansız ve bigâne olabilir? İnsanın sevgili, nişanlısı ne kadar hakikatli olursa olsun, anasından daha vicdanlı, daha fedâkar olamaz. Südüyle beslenip geliştiğimiz anamıza, türlü emek, maddî ve mânevi fedakârlıklarıyla yetiştiğimiz ana-babamıza karşı kalblerimizde düşmanca hisler besletecek, el kızlarını öz anamızdan babamızdan üstün gösterecek Yahudi oyunlarına kurban gitmemeliyiz kardeşim. Söze karışmadan yapamadım işte... Başınızı şişirdim, kusuruma bakmayın.

Nusret'in sözleri bütün mahkûmlar üzerinde çok iyi bir tesir uyandırdı. Her ağızdan: "Sağ ol.. Var ol ağabey.. Doğru, çok doğru." şeklinde tasvibkâr sözler dökülmekteydi. İlk geldiği gün, namaz kıldığı için kendisine "hoca" ismini takmışlardı. O günden sonra da ekserisi bu şekilde hitap etmekteydi Nusret'e. Sazı elinde, soluk dahi almadan Nusret'i dinleyen "Bülbül Hasan" öylesine duygulanmıştı ki anlatılanlardan ranzasından atladığı gibi genç adamın yanına geldi ve ellerine sarılarak:

– Ver şu ellerinizi öpeyim be hoca, dedi. Anlattıkların ruhuma işledi billâhi. Gözü yaşlı, kalbi yaslı melek anacığım düştü aklıma.. Bir daha böyle türkü çağıranın...

– Sus Hasan, sus... küfür etme... En doğrusu bir daha bu nevî türkü ve şarkıları söylememeye ahdedersiniz, olur biter... Bizi ahlâken ve mânen yıkan ne varsa, ölçüp tartıp onlara boykot ilân edersek, düşmanlarımızın kötü emellerini suya düşürmüş oluruz ki, bizlere yakışan da budur değil mi?...

– Seni koğuşumuza Allah gönderdi be hoca. Allah kurtarsın ya, şuradan çıkarsan hem sevineceğiz, hem de çok üzüleceğiz seni kaybettiğimize inan. Senin gibi evlâdı doğuranın mekânı Cennet olsun.

Nusret, tâ gönülden edilen bu duaya içini çekerek "Amin" dedi. Sonra yüzünü hayal meyal hatırladığı annesini düşünmeye başladı... O muhterem varlık, her seferinde bir melek safiyetiyle bembeyaz örtüleri içinde canlandırdı hayalinde...

Koğuşta herkes susmuş, kendi âlemine dalmıştı yeniden... Kimbilir, belki de hepsinin kafası böyle bir hayalle meşguldü...

❀

Diğer taraftan Feyzâ ile Hilâl, hayatlarının belki en sıkıntılı, en üzüntülü günlerini yaşamaktaydılar. Her ne kadar doktor Nâzım, onları sık sık yokluyor ve teselli ediyorsa da, Nusret'i kurtaracak en küçük bir ip ucunun polisce ele geçirilememiş olması, anne-kızı perişan ediyordu.

Feyzâ, geceleri yatağında yalnız kaldığı zamanlar sabahlara kadar düşünüyor, düşünüyor, damadını kurtarmak için elinden hiç bir şey gelememenin çaresizliği içinde çırpınıyordu, hele Hilâl'in günden güne eriyişi, solup sararışı, dertli anneyi büsbütün dertlendirmekte, seccadesinin üzerinde bazen saatlerce, kendilerini selâmete çıkarması için Allah'a (C.C.) dualar etmekteydi Feyzâ..

Yoksa kızının kaderi de kendisininkine mi benzeyecekti? Onun da mı seven kalbi hüsrâna uğrıyacak, sevdiğiyle birleşmesi nasib olmayacak mıydı? Bunun düşüncesi dahi Feyzâ'yı ruhen alt üst etmeye yetiyordu. Dualarında ağlayarak: "Allah'ım diyordu... Benim kavuşamadığım saadeti evlâdımdan esirgeme... Benim çektiğim çile ve ızdırapları masum yavruma, biricik kızıma çektirme... Feyzâ ile Bilâl'in akibetlerine düşürme onları Ya Rabbim!..."

Nihayet mahkeme gününe bir hafta kalmıştı... Son hadde varan heyecanlarını bastırmak için anne-kız büyük gayret sarfediyorlar, üzüntü ve ızdıraplarını birbirlerinden gizlemeye çalışırlarken yorgun düşüyorlardı.

Doktor Nâzım'dan sonra yegâne dert ortakları Hatice Teyze'ydi... Selim'in yanına girdikten sonra verdiği sözde durarak ayağını kesmeyip, ara sıra ziyaretlerine gelen yaşlı kadın, Feyzâ'ya dadısını aratmayacak kadar yakınlık göstermekte, nasihat ve telkinleriyle ona yol gösterici olmaktaydı.

O gün, hiç bir zaman duymadığı şiddetle çalınan kapıyı heyecanla açan Feyzâ, karşısında soluk soluğa kalmış Hatice Teyze'yi görünce şaşırdı. Kadın, buyur edilmeyi beklemeden, Feyzâ'nın yanından hızla geçip, kendini bir solukta içeriye divanın üzerine atı-

verdi. Feyzâ da, Hilâl de onun bu haline hayret etmişlerdi. Elini öpmek istediklerinde yaşlı kadın nefes nefese:

– Bırakın şimdi el öpme filân faslını da, beni dinleyin, dedi. Çok... ama çok mühim anlatacaklarım var.

Feyzâ, heyecan ve merakla onun yanına oturarak sordu:

– Hayırdır inşallah Hatice Teyze'm. Neymiş o mühim olan?

– Mühim de söz mü kızım, mühim de söz mü? Büyük Mevlâm nelere kadir değil ki... Polis fertik fertik çetenin elebaşını araya dursun.. Onu ben buldum, ben anlıyor musun kızım?...

– Neler söylüyorsun sen Hatice Teyze?

– Dur kızım, dur... öyle bakma... Aklımı filân kaçırmadım vallahi... Hakikatten bahsediyorum. Mâsum Nusret'ciği yakan esrar şebekesinin hakiki elebaşını buldum, inanmıyor musun?...

– Öldüreceksin bizi meraktan teyzeciğim, ne olur anlat kim bu söylediğin?

Hilâl de heyecanla yaşlı kadının önünde diz çökmüş, yalvarıyordu:

– Kuzum Hatice Teyze'm, sahi mi?... Kim bu adam, nerede şimdi?..

Hatice Teyze, bir an soluk aldıktan sonra, nefret ve öfkeyle kısılan gözlerini, Feyzâ'nın gözleri içine dikti:

– Kim bu adam, öyle mi?.. Kim olacak koca domuz, senin o sahtekâr, âdi kocan anladın mı şimdi?..

Hilâl, âdeta katılmış, Feyzâ ağzından çıkan hayret dolu çığlığa mâni olamamıştı:

– Ne diyorsun Hatice Teyze?.. Yani Selim mi çetenin başkanı?

– Selim denen o alçak ya!... Karısını, kızını bedbaht ettiği yetmiyormuş gibi, şimdi de insafsızca dâmadını yakacak.

– Peki, bu çeteyle Selim'in alâkası olduğunu sen nereden öğrendin?

– Rabbim nelere kadir değil, demedim mi sana kızım?... Sen yeter ki O'nun yolunda ol.... dileğini O'ndan dile... Bu sabah telefonla konuşurken kulağıma çarptı... Onun ne düzenbaz herif olduğunu, ne karanlık işler çevirdiğini bildiğimden, yine onlardan biri diyerek, önce oralı olmadım, işime baktım. Fakat konuşma arasında bir kahkaha basıp da, karşısındakine: "Desene koskoca SEVAN İlaç Firması Müdürü Nusret Bey, bizim yerimize hâlâ kafeste ha?... Doğrusu şu kamyon şoförü arap Naci ile, o iki fedai aslan iyi bir mükâfat hakettiler. Hapiste her ihtiyaçları temin ediliyor değil

mi?... Gözünü seveyim Recai, iyi bakın arslanlarıma tamam mı?..." şeklinde konuşunca gözümü de kulağımı da dört açtım... Zaten Nusret'in ismini işitir işitmez ona görünmeden salona doğru seğirtivermiştim. Şöminenin büyük çıkıntısından beni görmesine imkân olmadığı için konuşulanları rahatlıkla dinledim. Hoş zaten benden çekindiği filan yok adamın. Eşkiya yüzlü arkadaşlarıyla hemen her işini rahatça yanımda konuşuyor.

Feyzâ, duydukları karşısında şaşkına dönmüştü... Heyecandan onun da, Hilâl'in de bütün vücudu titremekteydi... Bir müddet sessiz geçtikten sonra, gözleri pencereden çok ötelere dalıp gitmiş olduğu halde, ağır ağır mırıldandı. Sesinde büyük bir eziklik vardı:

– Aman Allah'ım, dedi... Ne garib bir tecellî... Dâmadımı kurtarmam, eski kocamı, kızımın babasını ele vermekle mümkün ancak.

Bunları söylerken, yaşaran gözlerini Hilâl'e doğru çevirmişti.. Fakat genç kız, annesinin gözlerindeki mânâdan onun ne demek istediğini anlamıştı. İşte o anda gözlerinde birikip duygulaşan kin ve nefret, çığlıklı bir nefes halinde dudaklarından döküldü:

– Hayır anne... O benim babam değil... Benim babam, daha ben çok küçükken öldü... Bunu böyle bil ve ona göre hareket et!

Feyzâ, yanaklarından süzülen yaşları kurularken, Hatice Teyze de genç kızın sözlerini tasdik ediyordu:

– Doğru söylüyor benim melek kızım. O şerefsiz sahtekâr, senin için de, kızın için de öleli nice yıllar oluyor. Haydi, bırak şimdi ağlamayı da ne yapacağız şimdi, onu düşünüp konuşalım. Benim vaktim az zira.

– Doğru Hatice Teyze'm, özür dilerim... Birden çok şaşırdım da... Evet, elimize geçen bu güzel fırsattan istifade etmeliyiz. Bu bize yüce Mevlâ'nın büyük bir lütfu... Görüyor musun canım teyzeciğim, bütün bunları, senin yeniden Selim'in yanına girmene borçluyuz. Ya seni iknâ edemeseydim de girmeseydin yanına, bunları öğrenebilir miydik?

– Eee.. her şeyde bir hayır vardır, kızım... Sizin de evlâdım Nusret'in de altın gibi kalbiniz varmış, Allah (C.C.) katında makbul kullarmışsınız ki, ulu Rabbim "armut piş, ağzıma düş" dercesine sıçanı hem de burnumuzun dibinde kapana kıstırma imkânını bahşetti bize.

– Peki Hatice Teyze, mahkeme gününe çok az kaldı... Polise veya mahkeme heyetine Selim'in esrar şebekesinin elebaşını olduğunu neyle isbat edebiliriz ki? Elimizde iddiamızı doğrulayacak hiç bir delil yok. Senin sadece kulaktan duymuş oldukların, resmiyette

hiç bir şey ifade etmez ki...

– Ben her zaman söylerim: "Görelim mevlâm neyler, neylerse güzel eyler" kızım. Bir yandan yüce Mevlâmıza tevekkül edip bekliyeceğiz, bir yandan da gözümüzü dört açıp, aklımızı kullanıp, elimizde delil olacak bir ipucu yakalamaya çalışacağız elbet. Bizim için en büyük nimet, benim size gelip gittiğimi, daha doğrusu yıllar sonra sizi bulup, sizlerle görüştüğümü Selim'in bilmemesi. Aksi takdirde işimiz harabtır. Çünkü yine telefondaki konuşmalarından anladığıma göre sizin hapishaneye gidip geldiğinizi ve Nusret'le görüştüğünüzü haber alan Selim, Nusret'in kızının nişanlısı olduğunu öğrenmiş. Vicdansız, canavar ruhlu adam, bunu öğrenmekle daha da keyifli. Recai midir nedir, o adama söylediğine göre bir taşla iki kuş vurmuş oluyormuş. Yıllar sonra da olsa senden intikam almak için bu durum, bulunmaz bir tesadüf, bir nimetmiş haspam için.

Feyzâ'nın boğazı kurumuştu duydukları karşısında. Güçlükle yutkunarak:

– Ya... dedi, demek benden intikam almayı, öz kızının saadetinden üstün tutabiliyor. Bilirdim ama, onun bu derece âdi ve alçak olduğunu bilemezdim. Bak Hatice Teyze, öz kızına insaf etmeyene insaf edilmez. Gözünü seveyim bir şeyler yap... Hiç hissettirmeden onu sıkı bir şekilde göz hapsinde bulundurmalısın.. Kiminle ne konuşma yaparsa, en küçük nüansını kaçırmadan dinlemelisin.

Sonra birden aklına gelmişçesine bir an durdu ve gözleri parlayarak:

– Buldum teyzeciğim, buldum, dedi. Bak dinle şimdi beni... Kızın için büyük bir fedakârlığa katlanmak icabedecek. Belki biraz tehlikeli senin için... Bilmem göze alabilir misin?

– Ağzında geveleme de, söyle şunun ne olduğunu... Senin için yapmıyacağım şey yoktur, kaç kere söyledim bunu. Bana gelince, ben unumu elemiş, eleğini duvara asmış bir kadınım. Bir ayağım da çukurda üstelik. Hayatta tek sakat evlâdımın sağlık ve sıhhatinden başka dileğim, beklediğim yok. Sen benim için gam yeme, çekinme söyle neyse düşündüğün.

– Ah... seni karşıma çıkaran Rabbim ne büyük. Allah (C.C.) ne muradın varsa versin, canım teyzem. Dinle öyleyse... Evde küçük bir ses alma cihazı, yani teyp filân var mı?

– Var ne olacak?

– Güzel... Ama ya Selim'e lâzım olursa bu sıralarda?

– Merak etme... iki tane teyp var evde.. Çok güzel, yeni bir

teyp aldı Selim. Onu aldığından beri eskisinin papucu dama atıldı. Anlıyacağın onu artık kullanmıyor. Konuşmalarını teybe mi alacağım yoksa?...

– Evet Hatice Teyze... Hem yalnız eve gelenlerle yaptığı konuşmaları değil.

– Ya başka!

– Telefon konuşmalarını da alacaksın teybe. Başka odada yine munzam bir diğer telefon var değil mi?

– Var, yatak odasında, bir de salonda...

– İyi işte... Sen teybi her an ses almaya hazır vaziyette tutarsın. O salonda telefonla konuşurken, sen yatak odasındaki telefonu açıp, mikrofonu ahizeye tutar, konuşmaları alırsın. Yatak odasından konuşursa, sen de salondaki telefona geçersin, tamam mı?

– Hay aklınla bin yaşa sen kızım. Nasıl olsa yatak odasıyla salon arasındaki mesafe bir hayli uzak birbirine. İşim böylece daha kolaylaşmış oluyor.. Ah.. ne kadar sevindim bir bilsen.. Ne yapabilirim, bu insanları içinde bulundukları bu sıkıntıdan nasıl kurtarabilirim diye günlerdir düşünüyor, elimden bir şey gelememenin üzüntüsüyle bir türlü gözüme uyku girmiyordu. Mevlâm nihayet size yardım etmek imkânını çıkarttı önüme.

❀

Aradan beş-altı gün geçmiş, mahkeme gününe dört beş gün kalmıştı. Feyzâ ile Hilâl, dört gözle Hatice Teyzenin yollarını gözetler olmuşlardı. Meseleyi bütün teferruatıyla Doktor Nâzım'a da anlatmışlardı. Doktor Nâzım önce derhal durumu polise ihbar etmeyi düşünmüş, fakat Feyzâ'nın kat'i bir delil elde etmeden böyle bir harekete kalkışmanın aleyhe netice verebileceğini söylemesi üzerine ona hak vererek, sabredip beklemeyi o da uygun bulmuştu.

Nihayet, ana-kızın pencerede ümit ve sabırsızlıkla yol gözleyen gözleri aynı anda parladı. İşte, elinde sımsıkı kavradığı bir paketle Hatice teyze, âdeta koşarcasına geliyordu. Hilâl, yerinden fırlayarak rüzgâr hızıyla kapıya koştu. Feyzâ'da arkasından kalbini bastıra bastıra gitti kapıya. Hatice teyze, onları elleri ayakları heyecanla titrer vaziyette kapı eşiğinde görünce gözleri dolu dolu oldu. Ama bir yandan da yüzü gülüyordu. Bir yandan ayakkabılarını çıkarıp içeri girmeye bakarken, bir yandan da elindeki paketi işaret etmekteydi:

– Bilin bakalım bu elimdeki ne?... Hepimiz için dünya hazinelerine bedel bu paketin içindeki nesne anladınız mı?... Haydi, şaşkın şaşkın bakıp durmayın öyle. Girin içeriye de müjdemi verin bakalım.

Anne-kız kulaklarına inanamıyorlardı.. Hatice teyzenin müjde dediği şey, günlerdir dualarla bekledikleri o kurtarıcı haber değil miydi? Odaya girdikleri zaman bu defa onlar el öpmeyi filân unuttular ve Hatice Teyzenin elindekini kaparcasına alıp, titreyen parmaklarıyla paketin kâğıtlarını açmaya başladılar. Yanılmamışlardı. Paketin içinden çıkan küçük ve pilli bir teypti.

Hatice Teyze:

– Durun, durun dedi... Ben açayım da dinleyin... Allah bir insana yardım ederse, ancak bu kadar eder. Bir kaç gündür bir bahane uydurarak eve gitmiyor, geceleri de köşkte yatıyordum. Bizim oğlanı bir müddet çok sevdiğim samimi bir komşuma emanet ettim. Nihayet dün gece geç saatte beklediğim fırsat geçti elime. Selim, gece yarısı kadınlı erkekli kalabalık bir gurupla bir eğlence yerinden dönmüştü besbelli.. Kendisine evine kadar refakat eden arkadaşlarına kapıdan vedâ ederek içeri girince, o zıkkımdan istedi. Sonra "iyi geceler" diyerek kapısını kapattı. Ben her an kulağım telefonda olduğu için, numaraların çevrildiğini duyar duymaz teybe bastım ve çalıştırdım. Sonra yavaşça ahizeyi kaldırıp, mikrofona tuttum. Gerisi teypte, açayım da dinleyin.

Feyzâ ve Hilâl, bu kadarını bile zor dinlemişlerdi. İkisi de meraktan tükenmişti. Nitekim Hilâl daha fazla dayanamadı:

– Çabuk, çabuk biricik teyzeciğim... Ah, öleceğim meraktan neredeyse.

Ve teyp çalışmaya, bant dönmeye başladı. Odayı dolduran Selim'in sesiyle, Feyzâ'nın sırtından buz gibi bir ter boşandı. Ses gayet net ve güzel geçmişti banta:

"– Alo?.. Neco sen misin?... İşler nasıl, yolunda mı?"

"– Her şey tıkırında patron, merak etme."

"– Hiç bir parazit yok ya?... Mallar hazırlanıyor mu?"

"– Parazit yok olmasına yok ama patron, biliyorsun şu belâlı aksilikten sonra polis işi çok sıkı tutuyor. Nerdeyse nefes alamaya-cak durumdayız. Bu durumda faaliyet göstermek bana kalırsa delilik."

"– Ya ne olacak peki, pinekleyip duracak mıyız?"

"– Nasılsa bu bir günlük iş patron. En iyisi paçayı ele vermemek için bir kaç gün bekliyelim diyorum. Bak parlak bir fikrim var."

"– Söyle Neco..."

"– Nasılsa mahkeme gününe şurada üç-dört gün kaldı. O gün mahkeme olduğu için kimse, yani polis-molis bu işle uğraşmaz. Tam dâvanın görüleceği saatlerde, yani sabah saat on buçukla, öğleden sonra iki arasında biz de burada rahatlıkla işimizi hallederiz. Ha ne dersin?"

"– Ne diyeceğim aslanım? Yuvarlak kafada sivri zekâ... Şakayı bir yana bırak, isabetli bir düşünce Neco... Peki, yer meselesini ne yaptınız?"

"– O da tamam patron. Orayı boşalttık... Bu yeni yer, tam bizim için biçilmiş kaftan. Üstelik tam istediğin gibi bodrum katı da..."

"– Oh... oh âlâ... Ver şu adresi bana..."

"– Kasımpaşa..."

"– Dur, dur, kâğıt kalem çıkarayım yahu... Ha... evet, şimdi söyle bakalım... Kasımpaşa?.."

"– Gülveren sokak. Yetmişbeş taksim bir.. Tam köşede eczane var patron, eczanenin sokağı..."

"– Tamam, anladık... Ben Çarşamba günü sabah saat on dedi mi damlayacağım oraya. Hiç bir aksaklık kabul etmem. Saat ikiye kadar da başınızdan ayrılmıyacağım haberiniz olsun. Topal Kadri'yle Mehmed'e söyle, tam vaktinde bulunsunlar. Yoksa topunu yok ederim anladın mı?"

"– Tamam patron. Başka bir emrin?.."

"– Yok başka bir şey... Recai kafestekileri iyi besliyor değil mi?"

"– Sen merak etme dedik patron. Krallar gibi yaşıyorlar bizim fedailer. Söylediklerine göre kafesteki bay müdürün keyfi de pek yerindeymiş. Kaynanası ve nişanlısı ziyarete geldiğinde: "Allah doğrunun yardımcısıdır. Ben ümitliyim. Göreceksiniz, çok kısa zamanda adalet tecellî edecek ve kurtulacağım buradan" deyip zırvalıyormuş."

"– Ha... ha... ha... haaa!... Hey gidi hayalperest damat bey hey!... Kur bakalım kurabildiğin kadar hayal. O kız sana yar olmıyacak. Anası denen o musibet de kahrından çatlayıp, bana baş eğmemenin cezasını çekecek... İşte böyle Neco'cuğum, bizim kafesteki aslanlar değil mi ki ağızlarına kilit vurmuşlar, bizim başımız selâmette demektir. Damat müdür bey de kurtuluş hayalleriyle avunadursun. Biz nasılsa malları elden çıkarır çıkarmaz, kapağı Avrupa'ya atacağız, değil mi? Haydi eyvallah, Çarşamba'ya görüşmek üzere oğlum."

"– Güle güle patron, iyi geceler."

Banttaki konuşma burada bitiyordu. Dinlerken Feyzâ'nın da Hilâl'in de yüzleri sapsarı olmuştu. Teybi kapattıktan sonra düşünceli düşünceli başını sallıyarak kendi kendine konuşurcasına:

– Ya... demek böyle Selim beyefendi, dedi... Sen belki şeytanı kavanoza sokacak kadar zeki ve kurnaz zannediyorsun kendini. Onun için bu kadar güven duyuyorsun. Fakat senden daha zeki ve akıllıların da olabileceğini düşünemiyorsun. Bunu ancak kafese nasıl kısıldığını gözlerinle gördükten sonra anlayacaksın. Seni evlât katili, vicdansız, sadist adam seni...

Hatice teyze, onun fenalaştığını görünce omuzundan tutarak sarsmaya başladı:

– Hey, kendine gel bakiyim, ne oluyorsun öyle? Ben sana bandı sevinesin diye getirdim, toparlan biraz da söyle bana... Şimdi ne yapmak niyetindesin?

Feyzâ, yaşlı kadının haklı ikazıyla kendine gelmişti, minnet ve şükranla onun gözlerine bakarak konuştu:

– Sana bu büyük iyiliğini nasıl ödeyeceğim Hatice teyzem? Söylediğin gibi hakikaten bir hazine bu.. Hemen polise götürüp dinletsek diyorum ama, bu neye yarar ki? Konuşmalarına göre mahkeme gününden evvel her hangi bir faaliyetleri olmıyacak. Şu halde ancak mahkeme günü onları suçüstü yakalamak mümkün. Senden hiç bir şey şüphelenmedi değil mi?....

– Yok canım... Beni o kadar işince gücünde, hiç bir şey anlamaz bir kadın olarak görüyor ki, zerrece çekindiği filân yok...

– İyi, bu çok iyi işte...

– Neyse, bana müsaade kızım... Pazara diye bahaneyle çıkmıştım... Gecikmeyeyim.. Yalnız sen her ihtimale karşı banttakileri bir başka teybe al da, bakarsın lâzım olmaz olmaz da, ansızın olacağı tutar, isteyiverir teybi... İyisi mi başımız sağlam olsun.

– Sen merak etme canım teyzem, ben bu gün bir başka teybe aktarırım bunları. Yarın gel al. Allah râzı olsun, bir ömür boyu minnettar kalacağız sana.

Hatice Teyzeyi geçirdikten sonra Feyzâ, teybi alarak kızıyla birlikte Doktor Nâzım'ın kliniğine gitti. Selim'in telefon konuşmasını ona da dinlettiler... Babacan adam öylesine sevinçliydi ki, memnuniyetinden âdeta kabına sığamıyordu:

– Nusret'im, altın kalbli yavrum benim, sabret, diyordu... Çok değil bir kaç gün daha sabret... Apak alnınla bak nasıl kurtulacaksın bu işten...

Meseleyi mahkeme gününden evvel Nusret'e açmaya karar verdiler. Ne olur ne olmaz, belki bir aksilik olur, diye düşünüyorlardı.

Boş bir odada, banttaki konuşmaları Doktor Nâzım'ın teybine geçirdiler. Diğerini Hatice Teyzeye verecekler, bu teyb Feyzâ'da kalacaktı. Ayrıca nasıl hareket etmeleri icabettiğini de birlikte kararlaştırdılar: Feyzâ, hemen ertesi günü dâvayı görecek mahkeme heyetine bir dilekçe vererek, Nusret lehine kendisinin ve Hatice Teyzenin şahitlik yapmak istediklerini bildirecekti.

Ve, öyle de yaptı.

Nihayet beklenilen gün...

Feyzâ, Hilâl, Doktor Nâzım ve Hatice Teyze, mahkeme saatinden yarım saat evvel, daha saat onda gelmişlerdi adliyeye.

Gazeteler bir gün evvel, Nusret'in resimlerini yeniden basıp, haberini yenileyerek mahkemenin bu gün olacağını bildirdiğinden, dâvanın görüleceği mahkeme kapısının önü, büyük bir meraklılar kitlesiyle doluydu. Birkaç gazeteci, en iyi resmi çekip, gazetelerine en iyi ve orijinal haberi vermek için birbirleriyle rekabet halinde, sık sık saatlerine bakarak sabırsızlanıyorlardı.

Feyzâ, Hilâl, Nâzım Bey ve Hatice Teyzedeki heyecan da sonsuzdu. Kalın bir kâğıda itinayla sarılmış olan küçük teyp, Hatice teyzenin elinde duruyordu.

Saat on buçuk olmuş, beklenilen an gelmişti.. İşte Nusret de, elleri kelepçeli olduğu halde yanında kamyon şoförü ve diğer iki sanıkla karşıdan geniş adliye koridorundan silahlı jandarmalar arasında geliyordu. Başta Hilâl, Feyzâ ve yanlarındaki candan dostları olduğu halde bütün başlar bir anda o tarafa dönmüştü. Gazeteciler de harekete geçmiş, flâşların biri yanıp, biri sönmeye başlamıştı.

Nusret, sanki bir sanık değil de, mahkemeye müdafaaya giren bir avukat gibi başı dimdik, sakin ve vakur bir şekilde kapının önüne doğru ilerlemekteydi. Karşısında birden âşina çehreleri, Hilâl'i, kayınvalidesini ve Nâzım ağabeysini görünce elinde olmadan bir tuhaf oldu. O âna kadar dimdik olan başı gayri ihtiyari önüne düştü, duru gözleri bulanıverdi. Ne kadar kendinden emin olursa olsun ve bu sevgili insanlar kendisinin masumiyetine ne kadar inanırlarsa inansınlar, onların karşısında jandarmalar arasında, bir cani,

bir hırsız, bir ırz düşmanı veya azılı bir gangster, bir casus gibi elleri kelepçeli bulunmak, birden çok ağır gelmişti genç adama. Kendini tutmasa, hislerine hakim olmasa neredeyse ağlayacaktı.

Bu hâlet-i ruhiye içinde karşı karşıya geldiklerinde bir an hiç bir şey söyliyemediler birbirlerine. Sonra Nusret toparlandı ve Feyzâ'ya hitaben:

– Niçin geldiniz buraya anne? dedi... Hilâl'i niçin getirdiniz? Bu halimi görmeye mi?

Feyzâ gözlerine hücum eden yaşları kalbine akıtarak:

– Gelmemiz icabettiği için buradayız yavrum, dedi. Haline gelince, haksız yere iftiraya uğramış şerefli bir insansın her halin mükemmeldir. Şunu bil ki, sen bizim nazarımızda her zaman aynı değerdeki eski Nusret'sin...

Bu anda beklenmedik bir şey oldu. Nusret'in gözleri aniden iri iri açılmış ve arkaları dönük olan Feyzâ ve Hilâl'in omuzları arasından genç adam sabit nazarlarla karşıya doğru bakmaya, inanamayan gözlerle bakmaya başlamıştı. Sonra birden yüksek sesle ve heyecanla haykırdı:

– Baba... babacığım!...

Aynı anda bu haykırışa dolgun bir erkek sesi:

– Yavrum... Nusret'im benim!...

Diye cevap vermekteydi.

Feyzâ, Hilâl ve Doktor Nâzım, bir anda arkalarına döndüler. Ve aynı anda Feyzâ'nın acı bir iniltiyi andıran hayret dolu sesi duyuldu koridorda:

– Bilâl!

Karşı karşıya geldiği kır saçlı adam da heyecanına hakim olamamıştı:

– Feyzâ!... Sen...

Herkes derin bir şaşkınlık, sonsuz bir merak içindeydi.. Hilâl ve Nusret, bir an bunun mânâsını birbirlerinden sormak istercesine bakıştılar. Fakat ikisinin de gözlerinden, hiç bir şeyden haberi olmayanların durgun ve şaşkın ifadesinden başka bir şey okunmuyordu. Yalnız Doktor Nâzım, meseleyi derhal intikal etmiş gibiydi. Demek Bilâl'in, bu en can arkadaşının ömür boyu delicesine sevdiği o müstesnâ kadın Feyzâ'dan başkası değildi.

Feyzâ ile Bilâl, etraflarındakileri unutmuşçasına bir an âdeta taşlaşmış gibi kaskatı karşı karşıya durdular, gözleri derin bir hayret ve şaşkınlıkla birbirine çivilenmişti âdeta.

Nihayet Nusret dayanamadı ve sordu:

– Babamı önceden tanıyor muydunuz siz anne?..

Feyzâ, dâmadına doğru döndü... Tam ağzını açıp bir şeyler söyleyecekti ki, birden mübaşirin gür sesi kulaklarının dibinde çınladı:

– Nusret Yalçın... Naci Toprak... Selâmi Gürbüz... Ahmet Kırmacı!...

Nusret, sualinin cevabını alamadan, zihni bir sürü birbirini tutmayan düşüncelerle yüklü olduğu halde yanındaki diğer sanıklar ve jandarmalarla mahkeme kapısından içeriye girdi. Dışardaki meraklılar ve gazeteciler de telâşla doluşmuşlardı içeriye. Şu anda konuşacakları zaman olmadığından, duruşmayı takip için onların da içeriye girmesi icabediyordu.

Doktor Nâzım, Nusret'in Feyzâ'ya "anne" diye hitabettiğini düşünen Bilâl'i kolundan çekerek:

– Haydi azizim, bırak şimdi şaşkınlığı da biz de girelim içeriye... Kızım Hilâl, sen de haydi...

– Peki ya Feyzâ hanım?

Diye sordu Bilâl. Doktor Nâzım bir çırpıda onu da izah ediverdi:

– Feyzâ hanımefendinin, Hatice Teyzesiyle birlikte şahitliği var, onun için o şimdi giremeyecek azizim.

Ve üçü birlikte girdiler içeriye...

Bilâl'in zihni karma karışıktı. Avrupa'da bulunduğundan, oğlunun tevkif haberini daha önceden haber almamıştı... Dün, çıkan gazeteleri okuyan bir arkadaşı, hemen kendisine kötü haberi telefonla haber vermiş, o da çılgın gibi, ne yaptığını bilmez halde derhal uçağa atlayıp gelmişti mahkemede bulunmak ve oğlunu görmek için. Aklı, fikri, ruhu ve beyni zaten bu büyük darbeyle per perişandı.. Üstelik mahkeme koridorunda Feyzâ'yla karşılaşması büsbütün sersemletmişti onu. Sonra, oğlu ona "anne" demişti... Demek oğlunun deli gibi severek, kendisine eş olarak seçtiğini bildirdiği o müstesnâ genç kız, biricik aşkının, Feyzâ'nın kızıydı.

Feyzâ da çağrılacağı ânı beklerken dışarda aynı şeyleri düşünmekteydi...

Nusret ona, ömür boyu temiz hayali ve berrak aşkı ile yaşadığı yegâne aşkının Bilâl'in oğluydu. Demek üzerinde titreyerek yetiştirdiği biricik kızı, İlâhi kaderin bir tecellisi olarak Bilâl'in oğlu ile evlenecekti... Ve düğün için aylardır Avrupa'dan dönmesi beklenilen baba, demek Bilâl'den başkası değildi.

Nusret ve Hilâl ise, son zamanda cereyan eden bu enteresan hadise, kendilerine son derece tesir ettiği ve şaşkınlıklarına sebep olduğu halde, bunların hiç birisini düşünecek halde değillerdi. Genç kız, dinleyici mahallinde mahkeme safahatini pür dikkat ve heyecan, âdeta nefes almadan takip ederken, Nusret de jandarmaların arasında, kendisini temize çıkaracak hiç bir delile sahip olamamanın üzüntü ve sıkıntısı içinde kıvranmakta, hele kelepçeli bulunmaktan büyük bir huzursuzluk duymaktaydı.

Nihayet hakimin bir sualine karşılık ancak şu kadar cevap vermekle yetindi:

– Muhterem hakim bey. Ne yazık ki karşınızda suçsuzluğunu ispatlayacak ve gerçek suçlunun hüviyetini ortaya serecek hiç bir delilim ve şahidim yok. Şahidim yalnız her şeyi gören ve bilen Allah'(C.C.)dır. Ben yalnız ve sadece O'na güveniyor, tahkikatin daha ciddi yürütülmesi neticesi, ilâhi adaletin en kısa zamanda lehime tecelli edeceğine inanıyorum. Çünkü mâsumum. Mâsumun âhı ise yerde kalmaz efendim!...

Hâkim, Nusret'in bu tesirli sözlerinden sonra diğer sanıklara sualler sordu. Hepsi de ağız birliği halinde eski ifadelerini savunuyorlar, direktifi Nusret'ten aldıklarını, her şeyi onun idare ettiğini, esrar şebekesinin başkanının Nusret olduğunu ısrarla ileri sürüyorlardı.

Nihayet hakimin gür sesi salonda çınladı.

– Şahit Feyzâ Tandoğan'ı çağırın!

Aynı anda mübaşirin sesi adliyenin koridorlarında yankılanmaktaydı:

– Feyzâ Tandoğan... Şahit Feyzâ Tandoğan!

Feyzâ, içindeki fırtınalara rağmen son derece sakin görünmeyi başararak tanık mevkiine geçerken, Nusret'in hayret ve şaşkınlıktan beyni alt üst olmuştu. Beynindeki sual yağmurlarını dindirmeye imkân yoktu: "Annemin ne işi var o mevkide?... Onun bu işle ne alâkası olabilir? Yoksa sırf beni kurtarmak için tasarladığı bir plânı mı var?." Daha fazlasını düşünmeye vakit yoktu. Hakimin formalite kabilinden sorularını müteakip Feyzâ konuşmaya başlamıştı.

Salonda herkes nefes almaktan çekinircesine onun bomba tesiri uyandıracak kadar mühim ve enteresan hakikatlerle dolu anlattıklarını dinliyordu.

Feyzâ, Hatice Teyzeyi nasıl tanıdığını, onun yıllar sonra, eski kocası Selim'in yanına nasıl girdiğini, dâmadının esrar kaçakçılığı

iftirasıyla tevkif edilişinden bir müddet sonra Selim'in yaptığı telefon konuşmalarına kulak misafiri olunca çetenin hakiki elebaşısının Selim olduğunu anlıyarak kendisine bunu haber verdiğini, daha sonra ellerinde kat'i delil olması için Selim'in kendisini tam manâsıyla ele veren konuşmalarını teybe aldığını ve bu teybin, mahkemede dinlenilmek üzere halen dışardı, diğer şahit Hatice hanımda bulunduğunu söyledikten sonra:

– Sayın Hakim, dedi. Hatice Teyze'yi ve teybi dinleyeceksiniz elbette... Fakat sizden, bir dahaki celseye kalmasına imkân olmayan ve dâvayı derhal aydınlığa kavuşturacak olan mühim bir ricam var. Şu anda, üzerinde durduğumuz esrar şebekesinin başkanı durumundaki sabık kocam Selim Taner, şebekenin bütün fertleri ile, mâlum mallarla ilgili olarak icra-i faaliyettedir. Teypten öğrendiğimize göre, diğer günler takibatın sıkı olması dolayısıyla, mahkemegünü olan bu günü ve mahkemenin devam ettiği bu saatleri seçmiş bulunuyorlar. Sabah saat 10.30'dan, öğleden sonra 14.00'e kadar başlarında patronları Selim olduğu halde malları hazırlayacaklar. Bu büyük partiden sonra da Avrupa'ya kaçacaklar. Eğer mesuliyeti omuzlarına yüklenmeyi göze alarak, bu ele geçmez fırsatı kaçırmak istemezseniz derhal mahkeme kararıyla bir emniyet ekibi gönderip, onları bulundukları yerde suçüstü yakalamanızı istirham ediyorum. Şerefli bir mâsumun hayatı ve istikbali, yüksek mahkemenizin bu kararına bağlı zira...

Hakimler heyeti, Feyzâ'nın anlattıkları karşısında hayretler içinde kalmışlardı. Nusret de kulaklarına inanamıyordu. Hakimler yavaş sesle birbirleriyle konuşarak, tasvip mahiyetinde başlarını salladılar ve hakim, tekrar Feyzâ'ya dönerek kararını açıkladı:

– Hanımefendi, mahkememiz alışılmamız, olağanüstü bir meseleyle karşı karşıya bulunuyor. Fakat anlattıklarınız karşısında başka türlü hareket etmeye de imkân yok. Bir Nâib tayin ederek, emniyet ekipleriyle birlikte derhal şebekenin bulunduğu yere gidilecek ve bu arada bir müddet celseye ara verilecek. Siz şimdi lütfen bize bu yerin adresini verin.

– Hassasiyetinize şükranlarımı arzederim sayın hakim. Adres ezberimde. Kasımpaşa... Gülve.....

Feyzâ kelimeyi tamamlıyamadı. Aynı anda iki el silâh sesi duyuldu salonda... Ve Feyzâ, kanlar içinde yere yuvarlandı.

Dinleyiciler kısmının arka sıralarında, şebekenin duruşmayı takiple görevlendirilmiş eşkiya suratlı iki mensubu, havaya silah sıka sıka kalabalığı yayarak kendilerini dışarıya atmışlardı. Bir an evvel

adliye binasından çıkmaları ve tehlikeyi derhal patrona haber vermeli, baskını önlemeliydiler. Fakat bütün gayretlerine rağmen emellerine muvaffak olamadılar ve adliye içindeki emniyet kuvvetleri tarafından kıskıvrak yakalanarak zararsız hale getirildiler.

Feyzâ'nın acı bir sayha ile kanlar içinde yere yuvarlanması bir an salonu karıştırmıştı. Nusret, jandarmaların mâni olmasıyla bulunduğu yerden avazı çıktığı kadar:

– Anne!...

Diye haykırırken, Hilâl ve Bilâl aynı anda çılgın gibi koşarak yerde yatan Feyzâ'nın üzerine kapandılar:

– Anne!... Anneciğim!... Annem benim!...

– Feyzâ!... Aman Allah'ım... Konuş Feyzâ... aç gözlerini!...

Hilâl'in canhıraş feryat ve hıçkırıklarını, Bilâl'in acı feryatlarını, olanlar karşısında gözleri dehşetle iri iri açılmış yaşlı hakimin gür sesi bastırdı:

– Susun yahu, duru biraz... Baksanıza kadın daha yaşıyor, nefes alıyor. Gözlerini de açtı üstelik. Açılın bakayım başından...

Fakat Hilâl hiç bir şey duyacak, hiç bir lâf dinleyecek halde değildi... Kapandığı annesinin göğsünden, onun zorlukla söylediği bir kaç sözü duymasa, vinçle dahi ayıramazlardı genç kızı, Feyzâ güçlükle:

– Kalk üzerimden Hilâl... Ağlama canım yavrum... Biraz sus da, şu adresin... tamamını... vereyim.

Hilâl, hıçkırıklarını boğazında düğümleyerek kalktı annesinin üzerinden ve biraz kenara çekildi.. Feyzâ, kendisini yerden kaldırıp, bir ambulânsa koymak üzere dışarı çıkarmak isteyen vazifelileri kat'iyetle reddederek güçlükle dirseğinin üzerinde doğrulmaya gayret sarfedip, acı ve şefkatle kendisine bakan hakime döndü ve:

– Lütfen... yazmaya devam edin adresi hakim bey... Gülveren sokak..... sokak.....Numara.....yetmiş beş.....taksim...bir...Köşede.....ec...zane var...Bodrum katta...Çabuk...ça...buk gidin.... ne olur.....

Feyzâ, tekrar acıyla yere kapaklandı. Dâmadını kurtarmak için hayatını fedadan çekinmeyen bu fedakâr kadına acımaktan çok takdir ve hayranlıkla bakarak:

– Haydi, şimdi derhal onu en yakın bir hastahane yahut kliniğe götürünüz. Vakit geçirmeyin, çünkü kan kaybediyor.

Feyzâ, üzerine uzanan kolların arasından son bir gayretle sıyrılarak tekrar hakime döndü ve yanaklarından yağmur gibi yuvarla-

nan yaşlar arasında yalvaran bir sesle:

– Rica ediyorum.... hakim bey.... Ne olur.....bırakın beni burda.....O canavar adamın.....yakalandığını.....ve dâmadımın.....kelepçelerden kurtulup....serbest bırakıldığını....gözlerimle....görmek.....isti...yorum... Yalvarırım..... esirgemeyin... bunu benden.....

Fakat bunun ne derece imkânsız olduğunu bilen hâkim, kararında ısrarla, bu çilekeş anneyi, yakınlarının ve sevdiklerinin kollarına teslim etti... Zaten Feyzâ da yaralarının şiddetinden, kendini bilmez bir hâle gelmiş, bayılmıştı...

Hilâl'in yeniden nöbet halini alan hıçkırıkları arasında, bütün gayretine rağmen gözyaşlarına hakim olamayan Bilâl, perişan haldeki arkadaşı doktor Nâzım'la birlikte, hayatının en kıymetli varlığını initayla arabaya yerleştirdikten sonra, arabayı kullanan Nâzım'a:

– Çabuk azizim... En yakın hastahane yahut kliniğe dedi... Senin klinik çok uzak düşer... Bu kan kaybı çok tehlikeli... Allah'ını seversen çabuk Nâzım'cığım...

– Dur azizim, elimi ayağıma dolaştırma... Zaten kafam yerinde değil... Allah esirgesin, bir kaza yapmayalım da... Hastahane de mesafeli buraya... Tamam, tamam... Şurada hususi bir klinik olacaktı, oraya götürelim...

Kliniğin sahibi, saçları kırlaşmış, yüzü ızdırap çizgileriyle dolu, iri yapılı fakat yaşına rağmen çok yakışıklı, erkek güzeli bir doktordu.

Doktor Celil Bey...

Evet, ne garip tesadüftü ki, Feyzâ hayatının son saatlerini, kendisini çılgın gibi, ama tertemiz bir aşkla seven iki erkek arasında geçirmekteydi... Bunlardan biri; bütün hayatı boyunca kalbine ve mânen bütün mevcudiyetine sahip olan, hayatta bütün varlığıyla sevdiği yegâne insan Bilâl'di... Diğeri ise yıllar önce buna benzer bir kaza sonucu tanıdığı, tek taraflı bir sevgiyle bütün mevcudiyetiyle tarafından sevildiği, kendisine ısrarla evlenme teklifinde bulunan doktor Celil Beydi...

Celil Bey, getirilen hastayı derhal ameliyathaneye aldı. Kendisi de hazırlanıp girdi içeriye... Hemşireler hastayı hazırlamış, kendisini bekliyorlardı. Celil bey yaklaştı... Fakat aynı anda gözleri, gördüğüne inanamamanın hayreti ile açılmış olduğu halde bir an olduğu yerde kala kaldı. "Aman Allah'ım... diyordu içinden... Olabilir mi?... Fakat ta kendisi... Feyzâ hanım..." Sonra elleri titreyerek ameliyat masasının başına geçti...

Dışarda Hilâl hâlâ ağlıyor, ağlıyordu... Bilâl ise, doktor Nâzım'ın bütün teselliyane sözlerine rağmen yerinde oturamıyor, hastahane koridorlarında deliler gibi bir aşağı bir yukarı dolaşıp duruyordu...

Ona bir şey olursa ne yapardı?.. Hayır, hayır... Böyle bir şeyi aklına bile getirmek istemiyordu. Onu yıllar sonra da olsa bulduğu anda kaybetmek... Olamazdı böyle bir şey... olmamalıydı... O yaşıyacaktı... Evlâtlarının yanı sıra kendi saatlerinin de lezzetini duyarak yaşıyacaktı...

Ameliyathanede geçen dakikalar da birer asır mıydı neydi? Kurşunlar hâlâ çıkmamış mıydı acaba? Daha ne kadar sürecekti bu dayanılmaz işkence saatleri?.. Ah Allah'ım... Hele şu melek yüzlü genç kızın yürekler paralayan hıçkırıkları yok muydu?.. Bu acı feryatları duymamak için kulaklarının sağır olmasını ne kadar arzu ederdi... O Feyzâ'sının kızıydı üstelik... Kendisinin de gelini. Bir ömür boyu sevgisiyle kalbini dağlayan sevdiği varlığın kızı, kendi oğlunun karısı olacaktı demek... Ama o bu mesut anı görebilecek miydi, yaşıyabilecek miydi?.. Of!.. Hayır... hayır!... Daha fazla düşünmek istemiyordu... Düşünmemeliydi hem...

Kasımpaşa Gülveren sokakta 75 numaralı yerin bodrum kat'ı, bir savaş yerine dönmüştü âdeta... Haber verecek kimseleri, emniyette hesap vermekle meşgul oldukları için Selim ve işbirlikçileri gafil avlanmalarına rağmen, ele geçmemek için çetin bir mücadele vermek zorunda kalmışlardı... Ama neticede kuvvetli emniyet ekibi sayesinde hepsi de teslim olmak mecburiyetinde kalmışlardı. Meydandaki mallar muhasara edilip zabıtlar tutulmuş, Selim ve arkadaşları yaka paça jiplere bindirilerek adliyeye getirilmişlerdi.

Celse yeniden açıldığında suçlular bir bir suçlarını itiraf etmişler, mâsumiyeti anlaşılan Nusret, kayınvalidesinin âcil ve kritik durumu göz önüne alınarak mahkeme heyeti tarafından derhal serbest bırakılmıştı...

Hilâl'i ve Bilâl'i klinikte bırakarak Nusret'e koşan doktor Nâzım, tahliye olur olmaz onu kucaklayıp bağrına bastı ve arabasına attığı gibi doğruca kliniğe getirdi...

Baba-oğul sevgi, hasret, sevinç ve ızdırabın kaynaştığı coşkun hislerle kucaklaştılar... Sonra Nusret, ağlamaktan bitap düşmüş ve hâlâ hıçkırıklarla sarsılan nişanlısına döndü:

– Hilâl, rica ederim kendine gel... Beni tebrik etmiyecek misin?... Bak ben kurtuldum... İnşallah anneniz de iyileşecek ve hep birlikte mesut olacağız, diye teselli etmek istedi genç kızı.

Bu sözler üzerine Hilâl, ümit ışıkları tamamen sönmüş yaşlı, güzel gözlerini ona doğru kaldırdı ve insanın iliklerine kadar işleyen içli hıçkırıklı bir sesle:

– Hep birlikte mesut olamıyacağız Nusret, dedi. Daha doğrusu saadetimizi annem göremiyecek... Çünkü fazla yaşamayacak annem, anlıyor musun yaşamayacak!..

– Neler söylüyorsun Hilâl, annem yaşıyacak ve inşallah...

– Sus... yalvarırım konuşma... Yaşamıyacak annem diyorum, anlamıyor musun?... Ameliyatı yapan doktor söyledi. Ümit yokmuş... Ancak, o da belki bir kaç saat daha yaşıyabilirmiş...

Nusret, yüzünden bir anda bütün kanın çekildiğini hissetti. Teker teker babasına, Nâzım ağabeye ve doktor Celil beye döndü. Hepsinin de başları öne düşmüştü. İşte o anda acı gerçekle karşı karşıya olduğunu anladı ve şuursuz bir hareketle iki eliyle saçlarını kavradı. Hıçkırık şeklini alan sesiyle sayıklar gibi haykırıp söyleniyordu:

– Olamaz, olamaz!.. Yanlışın var doktor, o ölmeyecek... En güzel, en mes'ut günlerimizde bizi yalnız bırakmıyacak... Ah... Allah'ım.. Nasıl dayanabilirim?... Benim için fedâ etti hayatını... Beni kurtarmak için kıydı güzel hayatına.. Nâzım ağabey... doktor bey... söyleyin kurtulacak, ölmiyecek değil mi?.. Hilâl!.. Hilâl!.. Cevap versene, doğru değil söylediklerin, yaşıyacak annen... bizimle yaşayacak, hep beraber yaşayacağız değil mi? Konuşun. Söyleyin... Cevap verin bana... Allah'ım... Allah'ım...

Nusret'in kriz şeklini alan bu durumu karşısında doktor Celil Bey, bir nevi şoka uğramış olan genç adama teskin edici bir iğne yapmayı lüzumlu gördü ve bunun için iknâ etmeye muvaffak oldu onu.

Bir saat kadar sonra Feyzâ'nın kendine geldiğini haber verdiler. Bu bir saat içinde Feyzâ'yla görüşebilmeleri için son derece sakin ve normal görünüşte olmaları icabeden doktorun tavsiyesi ve telkinleriyle, Hilâl de olmak üzere hepsi de kendine gelmiş, farkedilir derecede açılmışlardı.

Nihayet en önde Hilâl, arkasında Bilâl'le Nusret, daha arkada da doktor Nâzım'la doktor Celil bey, hep beraber Feyzâ'nın yattığı odadan içeri girdiler. Burası, Feyzâ'nın yıllar önce yattığı odaydı...

Feyzâ, onları yüzünde acı mı, tatlı mı belli olmayan hafif, buruk bir tebessümle karşıladı... Yüzü o kadar renksizdi ki, bu donuk beyazlık insanı korkutuyordu... Fakat ömrünün son demlerini yaşadığı bir sırada güzelliği şimdiye kadar genç kızlık yıllarında dahi olmadığı kadar öylesine büyülü, öylesine çarpıcıydı ki... Sanki bir insan değildi, bir melek yatıyordu yatağın içinde.. Bembeyaz çarşafların arasında bir zambak kadar zarif ve narindi...

Gözleriyle önce Hilâl'i okşadı... Onu biricik yavrusunu bağrına basmak için yanıp tutuştuğu halde yerinden kıpırdıyamadı, kolunu dahi uzatamadı sevgili yavrusuna... Sadece gözleri ve dili konuşuyordu yavaş yavaş.

– Gel.. Yaklaş anacığının yanına canım yavrum, dedi... Gözlerin kızarmış... Neden ağladın bu kadar?...

Hilâl'in cevabı, yine içli hıçkırıklar olmuştu:

– Ne olursun iyileş anneciğim, beni yalnız bırakma.

– Sen yalnız değilsin artık kızım... Bunun için müsterihim... Senin sahibin... hem öyle bir insan ki... eminim, beni sana aratmaz...

Sonra Nusret'i buldu gözleri.. O donuk gözlerde birden bire bir nur, bir ışık çaktı sanki... Yüzündeki tebessüm yayıldı, yayıldı... âdeta bütün benliğini kapladı. Ona da Hilâl'in yanını işaret etti. Sonra nefes gibi, ama sevinci âhenginden okunan bir sesle:

– Oh!.. Nihayet kurtulabildin, değil mi yavrum?.. O câni ruhlu adam ne oldu?... Yakalandı mı?...

– Yakalandı anneciğim, bir bir itiraf ettiler hepsi de suçlarını... Gördüğünüz gibi beni serbest bıraktılar. Ne var ki, keşke ben ömür boyu zindanda yatsaydım da siz bu hale düşmeseydiniz... Benim için kendinizi feda ettiniz... Nasıl ödiyebilirim ben bu hakkı?...

– Sus, daha fazla konuşma bu hususta... Ben, yapılması... icabedeni yaptım... Çok bir şey... değil... Hakkımı ödemeye gelince, onu ancak kızımı mesut etmekle ödiyebilirsin... O, sana emanet bundan böyle... yavrum... Oh... takadim azalıyor... Az zamanım kaldı... Sus Hilâl... Yavrum, sus... Konuşurken söylemek istediklerimi söyleyeyim...

Gözleri doktor Nâzım beyi buldu bu defa... Bilâl'i en sona bırakmak istediği belliydi.. Minnet yüklü bir sesle:

– Size çok şey borçluyum Nâzım bey, dedi... Bizim için... yaptığınız fedakârlıkları, insanın... en yakın... akrabaları yapmazdı... Hakkınızı helâl... edin... bize...

Sonra Nâzım beyin yanında alnı acı ve ızdırabla buruşmuş, bir

yüze takıldı gözleri... Bu yüzü tanıyordu ama nereden?... Nasıl oldu bilmiyordu, birden hatırladı ve içinde bir yerin derin derin sızladığını hissetti:

– Ne garip tesadüf.. değil mi doktor bey?... Siz de... bana hakkınızı... helâl... edebilecek misiniz... bilmem... Söyleyin doktorlarım... ikiniz de helâl... ediyor musunuz... hakkınızı?...

Doktorların ikisi de, Feyzâ nazarlarındaki birbirlerinin durumunu bilmemekle beraber aynı anda cevap verdiler:

– Eğer varsa, helâl olsun Feyzâ hanım...

Doktor Celil Bey, Feyzâ'nın artık son dakikaları için son gayretini kullanarak konuşmaya çalıştığını ve bitab düştüğünü görerek:

– Yeter bu kadar yorulduğunuz Feyzâ hanım... artık dinlenseniz biraz...

Feyzâ acı acı güldü:

– Nasılsa biraz sonra... tamamen istirahate çekileceğim.. doktor... bey... Hem... sözlerimin en mühimi... bundan sonra...

Gözlerini omuzları çökmüş, âdeta ayakta ızdırabtan bir heykel haline gelmiş olan Bilâl'e çevirdi nihayet... Bir müddet hiçbir şey konuşmadan göz göze kaldılar... Bilâl, içinde eriyip, kaybolduğunu hissettiği bu gözlere biraz daha baksa tahammül edemiyeceğini, onun göğsüne kapanarak boğazında düğümlenmiş olan hıçkırıklarını salıvereceğini hissederek, gözlerini kaçırdı onun gözlerinden. Evet, sıra kendisine gelmişti nihayet... Bütün vücudunun elektrik akımına kapılmışcasına içten içe titrediğini hissetti. Sonra Feyzâ'nın o ılık, o ruha ferahlık verici sesiyle tekrar ona döndü:

– Dinle beni Bilâl... Burdaki herkes de.... dinlemeli sana söyliyeceklerimi... Çünkü biliyorum ki... hepsi de... merak ediyordur... sana niçin... Bilâl diye hitap ettiğimi... Ben hayata gözlerimi yumduktan... sonra anlatırsın... bunu onlara... Şimdi yaklaş biraz... ve söyliyeceklerime.... kulak ver... Ben... Genç kızlığımda... sana lâyık olamamanın... acısını... bütün bir ömür boyu çektim Bilâl... O zamanlar sana lâyık olamadım... ama... sana... ve en az... senin kadar kıymetli olan oğluna... lâyık, pırlanta gibi... bir kız, oğlunu her cihetten... mesut edecek... bir gelin... yetiştirdim sana... Tam senin arzuladığın gibi... bir genç kız... Ahlâkı İslâm ahlâkı... giyimi... İslâm'ın emri üzre... şuurlu... imanlı... ve kültürlü... Ona çok emek... verdim... Bir nakış gibi işledim... özendim... Tam bir İslâm kızı olarak... yetiştirdim... Baba oğul... ona iyi bakın... Yokluğumu hissettirmeyin... kıymetini bilin... Ve... bilin ki... benim kabrimde rahat olmam... onun saadetine bağlı...

Hilâl daha fazla dayanamayarak hıçkırıklarla haykırdı:

– Hayır anneciğim, hayır!.. Ölmiyeceksin sen... Yaşayacaksın yaşayacaksın!...

Feyzâ'nın boğazına bir yumru tıkanmıştı sanki... Artık zorlukla nefes alıyordu... Hilâl'in feryatlarını da duymuyordu... Yüzü derin bir huzur içine bürünmüştü... Kendi kendine konuşuyor gibiydi:

– Ohh... Ebedî yolculuk... Ne güzel şey... Hazırlığı tamam olan... Ahiret erzağını... toplamış olan için orası... ne güzel diyar... Hayatın külfetlerinden terhis olmak... dünya meşakketlerinden... âzâd olmak... kabre iç huzuruyla varmak... ne doyumsuz... ne güzel şey... Her şey... her şey geçici.... her şey fânî... Bâki olan yalnız O... O'na kavuşmak... Bâki'de beka bulmak... ne güzel..... ne güzel şey.....

Sonra birden sustu... Gözleri iri iri açılmış, sanki bütün gayretiyle derinden derine gelen bir şeyi dinliyor gibiydi... Nitekim, gözleri hep öyle açık vaziyette boşlukta olduğu halde tekrar sayıklar gibi konuşmaya başladı:

– Bilâl... Bilâl!... dinle... Duyuyor musun?... Senin sesin... "Huzur Sokağı'ndaki o küçük minareden mi okuyorsun o ezanı? Şimdi ordayız biz... değil mi Bilâl?... Huzur Sokağı'ndayız yine... Oh!... Sesin ne güzel Bilâl... Ne güzel okuyorsun ezanı..... Tıpkı Bilâl-i Habeşî... gibi... Ruhuna akıyor... insanın... ılık... ılık... Neden sustun?.... Niçin yarım bırak...tın ezanı?... Okusana... Bilâl.. Bilâl!.. Sesini duymak istiyorum... EŞ.. HEDÜ... EN LÂ..... İLÂHE... İLLALLAH.... VE... EŞHEDÜ..... EN-NE.....MUHAM...MEDEN.....RÂSULUL.....LAH....

Feyzâ, son heceyi, güçlükle duyulacak şekilde tamamlamıştı... Esasen ne sayıklarcasına konuştuğu anlarda, ne de son nefesini verdiği anda Bilâl'in, Hilâl'in ve Nusret'in sözlerini ve hıçkırıklarını duymuyordu artık O...

Hilâl'in içler parçalarcasına:

– Anneciğim!... Anneciğim!...

Diyen feryat ve hıçkırıkları, derin bir sessizliğe gömülen odada duvardan duvara çarpıyor, fakat biraz evvel konuşan dudakları harekete geçemiyordu bir türlü.

Evet Feyzâ, kızını emin ellere teslim etmenin huzuru içinde artık Bâki'de bekayı, bekada Bâki'yi bulma yolculuğuna çıkmış, sonsuzluğun sırrına doğru yol alıyordu.

SON